येनाटमी

अर्थात्

शरीर-तत्त्व ।

डाक्टर राजकृष्णमुखोपाध्याय, एल. एम. एस.
ईन्स्पेक्टर आफ हस्पीताल नेपालले प्रणीत ।

पण्डित राममणि दीक्षिताचार्यले प्रूफ संशोधित ।

ANATOMY

OR

SHAREER-TATTWA

IN

PARBATIA

signed for the use of Vernacular Medical St

BY

Raj Krisna Mukerji L. M. S.

Inspector of Hospitals Nepal.

Proof correction made by Pandit Rama Many A D of

FIRST EDITION

1909

बनारस

भाभाकरी प्रिण्टिङ्ग वर्क्समा पं. राममणि आ. दी. द्वारा मुद्रि

सवत् १९६६.

दुन्य क १ ।

भूमिका ।

नेपाल मेडिकल-स्कूलमा येनाटमीको लेक्चर दींदा परथ-तिया-भाषामा येनाटमीको किताब न भयाको हुनाले डाक्टरी पढ्ने मानीसहरूलाई साह्रै गाहारो देखदा मैले घेरै परीश्रम गरि यो किताब बनाई श्री ३ महाराज मेजर जेनरल सर चन्द्र-शम्शेर जङ्गराणा-बहादुर जी. सी. बी., जी. सी. एस. आई. ऐण्ड डी. सी. एल. आनरेरी कर्णेल फोर्थ गोर्खा'ज. थोङ् टीङ् पीम् मा को काङ् वाङ् स्याङ् प्राइम्मिनिष्टर ऐण्ड मार्शेल मुलुक नेपालका हजूरमा नजर गराउँदा बहुत खुशी भै बक्सियो ।

यो किताब छपाउँदा नेपाली-भाषामा डाक्टरी कुराको घेरै अर्थ न पायाको हुनाले, ठाउ ठाउमा अंग्रेजी नामहरू राखनू परदा अंग्रेजी नाम राखेको छ। यसै कारणले यस किताबमा चलन भयाका अंग्रेजी कुराको नाउँ र माने समेतको पञ्जिका बनाई सबलाई सुगम गरी दियाको छ। दोस्रा पटक छपाउँदा बीच बीचका अंग्रेजी कुराको ठाउँ ठाउँमा जस्मै अर्थ खोली छपाउला भंन्या मतलब गरेको छू।

अब यो किताब तयार हूनाले डाक्टरी स्कूलमा पढने मानीसहरूलाई केही सुफल भयो भने मैले यो किताब बनाउँदा गरेको परीश्रम सुफल भो भनि खुशी हुने छू। डाक्टरी विद्या पढनेहरूले यो छापा किताब पाई जसको कृपाले यो किताब छापा गराउन सकीयो उनै नेपालका प्रभु श्री ३ महाराजको जय मनाई आफ्नू विद्या बढाउनु होला भनि आशा गरद छू।

यो किताब छपाउँदा बनारस प्राभाकरी-कम्पनीको मेनेजर पण्डित राममणि आचार्य दीक्षितले शुद्धाशुद्ध विचार राखी छापी दीनू भयाको हुनाले म निज पण्डितजीलाई धन्यवाद दिन छू।

डाक्टर राजकृष्ण मुखोपाध्याय,
एल एम एस

संवत् १९६६,

Dedicated to His Highness Maharajah Major General Sir Chandra Shum Shere Jung Rana Bahadur G C B., G. C. S. I. and D C L, Honorary Colonel 4th Gorkhas Thong Ling Ping Ma Ko Kang Wang Shang Prime Minister and Marshal of Nepal.

May it please Your Highness,

As Your Highness is the most enlightened ruler that Nepal has ever seen and has always evinced parental solicitude, for the relief of the suffering humanity, to which the following few humble pages will probably help to contribute, though in a small measure, the undersigned has ventured to take the liberty of dedicating this humble apology for a copy of Anatomy in Parbatia to Your Highness in the hope Your Highness may be graciously pleased to condescend to favour him with Your Highness's kind acceptance of it

By His Most Humble and obedient servant
and most devoted admirer,
Raj Krishna Mukhopadhyaya L M S,

Nepal.

येनाटमी

अर्थात्

शरीर-तत्त्वको

विषयसूचीपत्र ।

येनाटमी

अर्थात्

शरीर-तत्त्वको

अंगरेजी र नेपाली पञ्जिका ।

(अ)

अपिसपीटल बोन, खोपडी हाड
अडीटरी मियेटस, कान सुन्ने प्वाल
अनिकपाल, ७ भाग गराउ छ
अन्डर, तल्लो दिग
अपर, माथी
अपरचर, छिद्र
अपवार्ड, माथी तरफ
अफ, को
अवसरवेन्ट, सोचने
अग्रेलाइकस, नाइटो
अर्गान्स, शरीरभित्र रहेको जन्त्रहरू
अर्बीट, आखाको गोलाई
अर्बीट फ्याभिटी, आखा बसने गहिरो
अरिकल, मुटुका कोठा
अरिजिन, उठनू
अरिफिस, छिद्र
अलभीवला, गीजा
अष्ट्रागयालास, कुर्कुच्चाको हाड
असइनेमिनेटम, कट्टीको हाड
असी वा असु, हाड

(आ)

आई, आखा
आईबल, आखाको गोला
आईब्राऊ, आखी भौं
आईरीस, आखाको कालो पर्दा
आईलीड, आखाको पानी
आउटर, बाहिरी
आउटवार्ड, बाहर तरफ
आक्सन, काम
आगजिला, काखी
आङ्कल, गोली गाठाको जोर्नी
आङ्गल, कुना
आटाचमेन्ट, टासीने
आट, जोर्नी
आडालट, उमेरदार
आनाष्टोमोसिस, जोरिनू
आन्टीरियेर, अगाडी
आब, फट्टाउनु
आबडोमेन, पेट
आर्च, गुम्मज
आर्टरी, नसा रगत चलने डुडुरी

क्रिया, सास लीने डुडरी
ट्रान्सपेरेन्सेस, छर्लङ्ग देखीने
ट्र्यान्सभर्स, दाहिने वाञा तेर्छो

(ड)

डर्सल, डँडालनो
डर्सम, पिठपटी
डाइजेस्शन, खायाको पचने
डाउनवार्ड, तल जान लागेको
डाक्ट, ढुडरी
डायाफ्राम, छाती र पेट फरग गरने मासु
डिजिटल, औंलाको १ टुक्रा
डिप्रेसन, खाल्टो
डिफ्युज, फैलाउने
डिभायेड, भाग हुने
डिभीजन, भाग हिस्सा
डियोडिनाम, आन्द्राको हिस्सा
डिप्ल, टाढा
डिष्ट्रिब्युशन, बाहिनू
डिसीन्डिङ्ग, तल जान लागेको
डीप, गईरो
डेग्लुटेशन, निलनू
ड्यमिफ्यासेट, आधा गोलार्द
ड्युरामेटर, गीदी-छोपने जालो

(थ)

थम, बुढो औंला
थाई, तीघा
थाईरयेड ग्ल्यान्ड, गला बढ्ने डल्लो
थाड्, तेस्रो
थिक, बाक्लो
थिन, पातलो
थोर्याक्स, छाती
थ्रोट, घाँटी

(न)

नच, गहरो
नडिङ, झुलाउने हीलाउने
नन, न हुन्ने
नष्ट्रिल याःनेरिस, नाकको प्वाल
नाईन, नौ
नार्भ, प्नायु छोयेको था हुने
नियर, नजिक
नेक, गर्धन
नेल, नङ
न्यारो, साङ्घो

(प)

पाउच, थैलो
पाम, हत्केला
पायामेटर, गीदीका जालो
पार्ट, घिरनी जस्तो हिस्सा
पारफोरेटेड, प्वाल परेको
पाल्वनेरी, फोक्सोमा लागेको चीज
पिक्युलियर, न मिलेको
पीरामिडाल, तिनकुने
पुली, घिरनी जस्तो
पेटर्स प्रोसंस, कानको छिद्र

पेडिकल, डँडालनाको हाडको टुकाको गुमज र खटुवा भाग मिलेको थाउको गईरो
पेनिस, लिङ्ग
पेयर, जोडा
पेराइटल, कन्पराको २ हाड
पेरिकार्डियेम, मुटु छोपने जालो
पेरिटोनियाम, आन्द्राभुडी छोपने जालो
पेरिनियाम, सन्दी र मलद्वारको बीच
पेरियेष्टियेम, हाड माथीको जालो
पेल्विस, तल्लो पेट
पोमाम आडामी, रुद्रघन्टी
पोर्सन, हिस्सा
पोष्टीरियेर, पछाडी
पोंवान्सभेरोलिआई, गीदीको एक भाग
प्याङ्क्रिया, चोलो हजम गराउने जन्त
प्याटिला, घुँडाको पाङ्ग्रो
प्यालेट, मुखभित्रको तालु
प्युपिल, आँखाको पुतली
प्रक्सिमेल, नगीजको
प्रसेस, हाडमा निस्केको चुचो
प्रिजमायेड, ३ पाटे
प्रियेष्टलनल नर्भ, छाकुलाको हाडको माथीको गईरो
प्रोजेक्ट, उच्चा
प्रोनेशन, हत्केला घोप्ट्याउने
प्रोमिनेन्ट, उच्चा रहेको हाड हिस्सा
प्लारुपेन्टा, साल
प्लुरा, फोक्सनाको ढाकने जालो
प्लेक्सस, जालो
प्लेट, पाता जस्तो
प्वाइन्टेड, तीखो

(फ)

फर्वार्ड, अगिलतिर
फर्स्ट, पैला
फरोज, धरसा
फसा, सानुडो खिल्को
फसि, सानुडोखिलको
फाइब्रस, मासुको बीचको जालो
फाइब्रोकार्टीलेज, जोर्नीको कुकुरे हाड
फाइलामेन्ट, एक हिस्सा
फाल्स, झुटो
फीङ्गर, औंला
फीफ्थ, पाचौं
फीबुला, पिडुलाको बाहिरी दिसको सानु हाड
फीमर, तिघ्राको हाड
फीमेल, जनाना
फीसस, धेर ठाउँ चोरिएको
फुट, गोडा
फेरीङ्क्स, निलने डुडरीको मुख
फेस, मोहोडा चेहेडा
फोर, चार
फोरामेन, क्युइनामनि र नारिमाधीको जगा
फोरपार्ट, अगाडीको ४ भाग
फोरहेड, निधार

फोरामेन, प्वाल
फोल्ड, डोबरी थैलो जस्तो बनेको
फयाट, घोस्वां
फयासिक्युलि, बन्धनको मुरा
फयासेट, दाग
फ्रान्ट, अगाडी
फ्रान्टनेलिस, तालु
फ्रान्टल, निधार
फ्रीनाम, मासुको सिउनि
फ्राकूचर, भाचिने
फ्लुइट, पानी जस्तो
फ्लेक्सर, खुमच्याउने
फ्लोट, उत्रने
फ्लोर, जमीन
फल्याञ्जेस, औंलाको टुक्रा हाड
फ्ल्याट, च्यापुटो

(ब)

बटक, बझे चाक
बर्डर, किनारा
बल, गोल डल्लो
बाइकसपिड टिथ, बङ्गरा
बाइफार्केट, कापे
बाउन्डरी, घेरा
बाडी मानिसको शरीर
बार्सा, जोर्निमा रहेको चिल्लो
बिनिथ, तल
बिफोर, अगाडी तरफ
बिलो, तल
बिहान्ड, पछाडी
बेन्ड, फिता जस्तो बन्धन
बेली, डांगा
बेस, फेद
बोन, हाड
ब्याक, पछाडी
ब्याट, चमेराको आकार जस्तो
ब्रड, चौडा
ब्राउन, कलेजी
ब्रायेम्न, हागा
ब्रिज, पुल
ब्रेन, गीदि- मस्तकका लोभ्स
ब्रेष्ट, छाती
ब्रोङ्कस, फोक्सोभित्र रहेको दुक्री
ब्लड, रगत
ब्लाडर, भुस्थैली

(भ)

भार्टिकल, ठाडो
भार्टिब्रा, डडलनाको हाड १ टुका
भाल्भ, ढोका
भिसिरा, शरीरभित्रका अन्त्रका नाम
भेजाइना, भग
भेन, खराब रगत चलने दुक्री
भेन्ट्रीकल, कोठा
भेसल्स, रगका दुक्री
भोक्याल कड, घाटीभित्रको रहेका अवाज निकलने पातलो छाला
भोमर, नाकभित्रको हाड

(म)

माइनर, सानू
माउथ, खाने मुख
मासल, मासु
मिडिल, माझ
मिम्ब्रेन, मसीनो चिप्लो छाला जस्तो जालो
मेजर, ठुलो
मेटाकार्पल, हतकेलाको लामो हड्डी
मेटाटार्सल, पैतलाको लामो हड्डी
मेडाला, गिद्दिको १ भाग नाम
मेडालारी केनाल, मासिरहने दुडरी
मेनिञ्जिस, गिद्दिाकने जालो
मेन्टल, चिउडो
मेमारी, जनानाको दुत
मेयेन, मुद्दा ठुलो
मेल, लोग्नेमानिस
मेलार, गालाको हाड
मोटर, तागतवाला गिद्दिको नसा
म्यागजिला, दात आउने हाड
म्याग्नम, ठुलो
म्यान, मानिस
म्यारो, मासी
म्यालिवोलस, गोलिगाठो
म्याष्टिकेसन, चपाउने
म्याश्टेड पोर्सन, कान पछाडीको अगलो

(य)

यक्टेन्सर, तानी ने
यक्सटर्नल, बाहर
यक्सट्रीमिटी, टुपो
यथ्मायेड बोन, २ आखाबीच नाक पछाडीको हाड
यपिफेनियाल, ताल्लुको पातलो छाला
यपिग्लयाटिस, जिव्राको फेदको लिबलिबे
यपीडरमी, छाला
यमिनेन्स, ऊँचा
यप्येक्स, टुपो
यला आफ दी नोज, नाकको पोरा
यलो, पहेलो
याको याहीउमर, आखाभित्रको पानी
याडीपोष्टिल्यु, छालामनीरहेको बोसो
युटेरस, पाटेवर
युभीउला, लिगलिगे
युरिन, पिसाब
युरिथ्रा, फुकाउने बाट पिसाब बाहर हुने दुडरी
युरेटर, मिरगौलाबाट पिसाब आउने दुडरी
येन्ड, शेषभाग
येल्बो, कुहना
येस्पेस, अगा

(र)

रफ, खस्रो
राईट, दाहिना
राउन्ड, गोलाई
रिङ्ग, औंठीको आकारको
रिज, उठेको डोरा

रिज, उच्चाधार
रिजन, जगा
रिब, करङ
रिलेशन, वरीपरी रहनू
रिष्ट, नारी
रिसेप्याक्युलाम, थैली
रुफ, छत
रुट, जरा
रेक्टम, खड़ा राखने
रेकारेन, घुमेर फर्की आयाको
रेगुलर, ठीक मीलेको
रेज, उठाउने
रेड, रातो
रेडियस, नारीको बुढिऔंला तरफको हाड़
रेष्ट, आराम रहनू
रो, लाईन
रोटेड, घुमाउनू
र्येटिना, देखने जाली
र्येसपिर्येशन, सास फेर्नू

(ल)

लङ, लामो
लङ्गीच्युडिनल, लामो धर्को
लाईट, हलका वा उज्यालो
लाक्रियालड्युक, खायाको प्राक भै शरीरमा जाने डुडरी
लाक्रिमेल बोन्, आखाको भीत्री कुनाको हाड
लाङ्गस, फोक्सो
लार्ज, ठुलो
लाम्बर, कम्मर
लामिनो, डडालनौंको हाडको टुक्राको पातलो हिस्सा
लाष्ट, नीचावाला
लिटिल, सानू
लिनिआ आलबा, नामीको सीधा बीच पेटको सीउनी
लिप, ओंठ
लीगामेन्ट, जोरनीको वन्धन
लीभर, कलेजो
लीम्फ, पनेलो पानी झैं
लीम्स, हात गोडा
लुज, खुकुलो वा छुटनू
लेग, पिडुला
लेन्स, आखा भीत्र रहेको झलकने डल्लो
लेफ्ट, बाञा
लेभेल, बराबर
लेयार, पत्र
लेरिङ, सास लीने डुडरीको मुख
लेसर, सानू
लोवर, तलको भाग
ट्याटान्याल, दाहिना बाञा

(व)

वन, एक १
वभेरी, जनानाको बीज रहने जगा
वमेन्टम, भुडिछोपेको जालो
वाइड, चौडा
विजडम टुथ, बुद्धीबङ्गरा

येनाटमी

अर्थात्

शरीर-तत्त्व ।

येनाटमी भनेको शरीरको तत्त्व। शरीरमा जुन २ चीज छन उस्को नाम र जुन २ ठाउँमा जुन २ चीज रह्याको छ सोही चीजको नाम र ठाउँ समेत येही येनाटमीशास्त्र पढनाले थाह हुन्छ।

ह्युमेन-येनाटमी भनेको मानिसका शरीरको तत्त्व हो।

बाडी भनेको शरीर हो।

स्केलिटन भनेको छाला, मासु, रगत न भयाको शरीरको संपूर्ण हाड हो।

शरीरमा जुन २ चीज रह्याको छ बताइन्छ ।

शरीरमा २ जातको चीज हुन्छ। १ साह्रो। १ गीलो।

साह्रो चीजको नाम र ठाउँको बयान।

१. स्कीन माने छाला। शरीरभरमा हुन्छ। नेल माने नङ। हेयर माने रौं। यो २ थोक छालाबाट निस्केका छन्।

२. याडिपोस्टिस्यु माने बोसो। यो स्कीन (छाला) को तल रहन्छ, कोही ठाउँमा धेरै कोही ठाउँमा थोरै हुन्छ, येसको तल मासु रहन्छ।

३. मासल माने मासु। यो हाडको माथी रहन्छ, सारा शरीरमा

इन्फीरियेरटार्बिनेटेड् वोन्स = नाखभित्रको } हाड़। राईट १। लेफ्ट १ = २

भोमर वोन्स = नाखकोडन्डीको ,, १

इन्फीरियेर्म्याक्सिलरि वोन्स = तल्लोदन्तघरको } ,, १

१४

धाँटि, छाति र करङ्को २६ हाडको नाम।

असहैडोस वोन = घाँटिको हाड १

स्टार्नाम ,, = छातिको ,, ... १

रिब्स वोन्स = करङ्को ,, राईट १२। लेफ्ट १२ = २४

२६

अपर येक्सट्रिमिटीजको ६४ हाडको नाम।

क्लाभिकल वोन्स = खगालीको हाड। राईट १। लेफ्ट १ = २

स्क्यापुला वोन्स = पछाडि पाताको ,, ,, १ ,, १ = २

ह्युमेरस वोन्स = पाखुराको ,, ,, १ ,, १ = २

रेडिआस वोन्स = नारिको बुढि औंलाको साईडको } ,, ,, १ ,, १ = २

आलना वोन्स = नारिको कान्छीऔंलाको साईडको } ,, ,, १ ,, १ = २

कार्पास वोन्स = हत्केलाको ,, ,, ८ ,, ८ = १६

मेटाकार्पास वोन्स = औंलाको वेस्रा कार्पास्को साथ रहने } ,, ,, ५ ,, ५ = १०

फ्लाञ्जेस वोन्स = औंलाको टुकुरा ,, ,, १४ ,, १४ = २८

६४

भार्टिब्रलकलमका २६ हाडको फाँट ।

सर्भाइकलभार्टिब्री = गर्द्धनको	हाड् ।	टुकुरा	७
डर्सल = डणालनाको ...	,,	,,	१२
लाम्बर = कम्बरको ...	,,	,,	५
स्पाक्राम ५ जमटभै ...	,,	,,	१
कक्सिक्स ४ जमटभै ...	,,	,,	१
			२६

क्रेनियामका ८ हाडको फाँट ।

अक्सिपिटल बोन = पछाडिको	हाड ।	...	१
पेराईटल बोन्स = कञ्चटको	,,	राईट १ लेफ्ट १ =	२
फ्रन्टल बोन = अगाडि नीधारको	,,	..	१
टेम्परल बोन्स = कानको	,,	,, १ ,, १ =	२
स्फीनायेड बोन = ब्रेन् राखेको	,,		१
येथमयेड ,, = ब्रेनूको नजीकको	,,	..	१
			८

फेसका १४ हाडको नाम ।

यो १४ मध्ये ६ जोडा २ विजोडा हुन्छ ।

नेजल बोन्स =	नाकको हाड् ।	राईट १। लेफ्ट १ =	२
सुपीरियेर्स्यांक्सिलरि बोन्स = माथिल्लो दन्तघरको	,,	,, १ ,, १ =	२
ह्याक्सिमेल बोन्स ...	...	,, १ ,, १ =	२
मेलार ,, = गालाको	हाड	,, १ ,, १ =	२
प्यालेट ,, = मुखका तालुको	,,	,, १ ,, १ =	२

इन्फीरियेरटार्बिनेटेड् वोन्स = नाखभित्रको	हाड़ । राईट १ । लेफ्ट १ =		२
भोमर वोन्स = नाखकोडन्डीको	,,		१
इन्फीरियेम्यांक्सिलरि वोन्स = तल्लोदन्तघरको	,,		१
			१४

घाँटि, छाति र करङ्को २६ हाडको नाम ।

असहैडोस वोन = घाँटिको हाड	..	...	१
स्टार्नाम ,, = छातिको ,,	..	...	१
रिव्स वोन्स = करङको ,,	राईट १२ । लेफ्ट १२ =		२४
			२६

अपर येक्सट्रिमिटीजको ६४ हाडको नाम ।

क्लाभिकल वोन्स = खगालीको	हाड ।	राईट	१ ।	लेफ्ट १ =	२
स्क्यापुला वोन्स = पछाडि पाताको	,,	,,	१	,, १ =	२
ह्युमेरस वोन्स = पाखुराको	,,	,,	१	,, १ =	२
रेडिआस वोन्स = नारिको बुढि औंलाको साईडको	,,	,,	१	,, १ =	२
आलना वोन्स = नारिको कान्छीऔंलाको साईडको	,,	,,	१	,, १ =	२
कार्पास वोन्स = हत्केलाको	,,	,,	८	,, ८ =	१६
मेटाकार्पास वोन्स = औंलाको वेस्मा कार्पास्को साथ रहने	,,	,,	५	,, ५ =	१०
फ्लाञ्जेस वोन्स = औंलाको टुकुरा	,,	,,	१४	,, १४ =	२८
					६४

कार्पास वोन्स १६ को नाम ।

येसा २ लाईन्छ । पैला लाईनको नाम ।

स्क्याफयेड वोन्स ।	राईट कार्पासमा	१ ।	लेफ्ट कार्पासमा	१ = २
स्येमिलुनर वोन्स	"	१	"	१ = २
क्युनिआईफारम वोन्स	"	१	"	१ = २
पिसिफारम वोन्स	"	१	"	१ = २

दोस्रा लाईनको नाम ।

ट्रापिजियेम वोन्स ।	"	१	"	१ = २
ट्रापिजयेड वोन्स	"	१	"	१ = २
अस्स्याग्नाम वोन्स	"	१	"	१ = २
आङ्सिफारम वोन्स	"	१	"	१ = २
				१६

मेटाकार्पास वोन्स १० को नाम ।

फाष्ट मेटाकार्पास वोन्स ।	राईट	१	लेफ्ट	१ = २
सेकेन्ड " ...	"	१ ...	"	१ = २
थार्ड " ...	"	१ ...	"	१ = २
फोर्थ " ...	"	१ ...	"	१ = २
फीफ्थ " ..	"	१ ...	"	१ = २
				१०

फ्लांजेस वोन्स २८ हाडको नाम ।

मेटाकार्प्याल वोन्स आफ दि थाम = बुढि औंला २
राईट १ । लेफ्ट १ ॥ २।१ मा २।२ हाड़ हुन्छ = ४

" आफ दि ईन्डेक्सफीङ्गर = चोर औंला २
राईट १ । लेफ्ट १ ॥ २।१ मा ३।३ " = ६

मेटाकाप्पॉल बोन्स आफ दि मिडिल फीङ्गर=माझको औंला २
राईट १। लेफ्ट १॥ १।१ मा ३।३ हाड हुन्छ=६
„ आफ दि रिड फीङ्गर = साईली औंला २
राईट १। लेफ्ट १॥ १।१ मा ३।३ „ = ६
„ आफ दि लीटिल फीङ्गर=कान्छि औंला २
राईट १। लेफ्ट १॥ १।१ मा ३।३ „ = ६
२८

लोवर येक्सट्रिमिटीजको ६२ हाडको नाम।

असईनोमीनेटम बोन्स=कट्टिको हाड।	राईटमा	१।	लेफ्टमा	१	= २
फीमर बोन्स = साप्राको	„	„ १	„	१	= २
प्याटिला बोन्स = घुडाको पाङ्रो,	„	„ १	„	१	= २
टीबिया बोन्स = पीडुलाको भीत्रि दिग्को हाड ठुलो छ	„	„ १	„	१	= २
फिबुला बोन्स = पीडुलाको बाहरदिग्को हाड सानु छ	„	„ १	„	१	= २
टार्सास बोन्स = कुर्कुच्चाको	„	„ ७	„	७	=१४
मेटाटार्सासबोन्स=औंलाको फेदको हाड	„	५	„	५	=१०
फ्लाञ्जेस बोन्स=औंलाको टुकुराको	„	„ १४	„	१४	=२८
					६२

टार्सास बोन्स १४ को नाम।

असक्यास्सीस=स्याल केनियाम बोन्स	राईटमा	१।	लेफ्टमा	१	=२
आष्ट्राग्यालास बोन्स	„	१	„	१	=२
क्युब्रयेड बोन्स	„	१	„	१	=२

न्याभीक्युलर=स्वथा फ्रायेड बोन्स।	राईट १ ।	लेफ्ट	१ =
क्युनिआई फारम बोन्स	,, ३	,,	३ =
इन्टर्नल क्युनिआई फारम बोन्स	,, १	,,	१ =
मीडिल क्युनिआई फारम बोन्स	,, १	,,	१ =
येक्सटर्नल क्युनिआई फारम बोन्स	,, १	,,	१ =
			१

मेटाटार्सील बोन्स १० को नाम ।

फाष्ट मेटाटार्सील बोन्स।	राईटमा १	लेफ्टमा १	= २
सेकेन्ड मेटाटार्सील बोन्स	,, १	,, १	= २
थार्ड मेटाटार्सील बोन्स	,, १	,, १	= २
फोर्थ मेटाटार्सील बोन्स	,, १	,, १	= २
फिफ्थ मेटाटार्लीस बोन्स	,, १	,, १	= २
			१०

फ्ळाञ्जेस बोन्स २८ को नाम ।

फाष्ट ग्रेट् टो=पाउको बुढि औंला, २। राईट १। लेफ्ट १
१।१ मा २।२ हाड़ हुन्छ = ४

सेकेन्ड टो = चोर औंला, २। राईट १। लेफ्ट १
१।१ मा ३।३ ,, = ६

थार्ड टो = माझको औंला, २। राईट १। लेफ्ट १
१।१ मा ३।३ ,, = ६

फोर्थ टो = साईंली औंला, २। राईट १। लेफ्ट १
१।१ मा ३।३ ,, = ६

फिफ्थ टो = कान्छि औंला, २। राईट १। लेफ्ट १
१।१ मा ३।३ हाड हुन्छ = ६

२८

शरीरको ठाउँ ठाउँको नाम।

हेड माने टाउको।
नेक = गर्द्धन
थोरयाक्स = छाती, पीठ
आप्डोमेन = पेट.
आम्बेलाईकस = नाइटो,
आर्म = पाखुरा.
फोरआर्म = नारि.
ह्यान्ड = हत्केला,
फीङ्गर = औंला,

थाई = साप्रा,
नी = घुँडा.
लेग = पिंडौंला.
फुट = पैताला.
थाम = हातको बुढी औंला.
ईन्डेक्स-फिङ्गर = चोर औंला.
मिडिल-फिङ्गर = माझी औंला.
रिङ्ग-फिङ्गर = साईली औंला.
लिटिल-फिङ्गर = कान्छी औंला.

टो माने पाउको औंला.
ग्रेट् टो = बुढी औंला.
सेकेन्ड टो = चोरऔंला.

थार्ड टो = माझी औंला.
फोर्थ टो = साइली औंला.
फीफ्थ टो = कान्छी औंला.

ईयर माने कान.
आई = आँखा.
नोज = नाख.
माउथ = मुख.
लीप = ओठ.

फोरहेड = निधार.
चीक = गाला.
टुथ = दाँत.
चीन = च्यापु.

जयन्ट माने जोर्निको नाम।

सोल्डर जयन्ट = कुम्को जोर्नि.
येल्बो जयन्ट = कुहुनाको जोर्नि.
रिष्ट जयन्ट = नारिको जोर्नि.

२

हीप जयन्ट = कट्टिको जोर्नि.
नो जयन्ट = घुँडाको जोर्नि.
आङ्कल जयन्ट = गोलिगाँठाको जोर्नि.

बोन्स ४ किसिमको हुन्छ ।

लाङ्ग बोन्स माने लामो हाड । यो हाथ पाउमा हुन्छ यी
लाङ्ग बोन्समा १ स्यापट, २ येक्सट्रिमिटीज हुन्छ, यो बोन्सभि
मेडालारिकेनाल माने मासीवल्ले ढुङ्री हुन्छ । स्यारो माने मासी

लाङ्गबोन्सको नाम ।

क्लाभिकल १ ।	ह्युमेरस बोन १ ।	रेडिआस बोन १ ।
आल्ना बोन १ ।	फीमर बोन १ ।	टीबिया बोन १ ।
फीबुला बोन १ ।	मेटाकार्पास ५ ।	मेटाटार्सास ५ ।

सर्ट माने छोटो बोन्सको नाम ।

कार्पास ८ । टार्सास ७ । फ्लाङ्केस हात र पाउको २८ ।

फ्ल्याट माने चेप्टो बोन्सको नाम ।

अक्सिपिटल १ ।	फ्रन्टल बोन १ ।	पेराइटल बोन्स २ ।
नेजल २ ।	ल्याक्रिमेल २ ।	भोमर १ ।
प्याटिला २ ।	स्क्यापुला २ ।	रिब्स २४ ।
असईनोमीनेटम बोन्स २ ।		

ईरेगुलर बोन्स वा मीक्सड बोन्स ।

यो नमिल्ने बोन्स हो ।

स्याक्राम १ । कक्सिक्स १ । भार्टिब्री २४ ।

टेम्परल बोन्स २। स्फीनायेड बोन १। येथमयेड बोन १।
मेलार २। प्यालेट बोन्स २। हैड बोन १।
सुपीरियेरम्याक्सिलरि बोन्स २।
इन्फीरियेरम्याक्सिलरि बोन्स २।
इन्फीरियेरटार्विनेटेड बोन्स २।

सार्फेस आफ बोन्स (हाडको जमीन)।

हाडको उच्चा-जगालाई येमीनेन्स भनिन्छ।
हाडको निच्चा-जगालाई डिप्रेसन्स भनिन्छ।
यो येमीनेन्स र डीप्रेसन्स २ किसिमको हुन्छ।

यो २ किसिमको नाम।

१ आर्टिकुलार। २ नान आर्टिकुलार

नान् आर्टिकुलार-जगामा जो उच्चा छ तेस्लाई ट्युवरसिटी भनिन्छ। सानु खस्रो उच्चा-जगालाई ट्युवर्कल भनिन्छ। तीखो-उच्चा-जगालाई स्पाईन भनिन्छ। उच्चा लामो-जगालाई रिज्र-लड्डान भनिन्छ।

हाडका ऊपर डिप्रेसन धेरै किसिमको हुन्छ। येस्को नाम। फसि। ग्रुभ्स। फारोस। फीसेस। नचेस। भनिन्छ।

येनाटमीको हिस्सा २ को नाम।

१. जुन हिस्सामा हाडको बयानहरु लेषीन्छ, तेस हिस्सालाई अष्टीयोल्जी भनिन्छ
२ ,, जोर्नीको ,, ,, ,, सिन्डेस्मलजी ,,
३ ,, मासुको ,, ,, ,, माईयोलजी ,,
४. ,, रगत चल्ने नसाहरुको बयान ,, ,, आनजाईयोल्जी ,,

५.	जुन हिस्सामा	स्नायुहरुको	बयान लेखीन्छ,	तेस हिस्सालाई	न्युरलजी भनि
६.	,,	आन्त्राहरुको	,,	,,	स्प्लाङ्कनलजी ,,
७.	,,	गाँठोहरुको	,,	,,	आडेनलजी ,,
८.	,,	छालाहरुको	,,	,,	डारमेटोलजी ,,
९.	,,	पैदागर्ने यन्त्रहरुको	,,	,,	जेनेसियोलजी ,,

तल लेखियाको वस्तुहरुले हाड़ बन्द छ।

१ जिलेटिन। २ मासी। ३ रगत चलने नसाहरु। ४ फस फैट आफ क्यालोसियम। ५ कार्वोनेट् आफ क्यालोसियम ६ फ्ल्युराइड आफ क्यालोसियम। ७ फस्फेट आफ म्यागर्न सियम। ८ फस्फेट आफ सोडियम। ९ क्लोराइड आफ सोडियम

मासीको बयान।

१ बालख अवस्थामा हाड़भित्र पातलो लस्सा जस्तो मासी हुन तेसमा बोसो हुदैन।

२ जवानी अवस्थामा हाडभित्र पहेलो रंगको मासी हुन्छ तेस बोसो स्मेत हुन्छ।

अष्टीवलजीको बयान।

येनाटमीभित्र जुन ठाँउमा हाड़को कुरामात्र लेखीन्छ तेस ठाँउलाइ अष्टीवलजी भनिन्छ।

(डँडाल्नो) भार्टिब्रल्कलमका कुरा।

२६ भार्टिब्री १ का माथी १ जोरो बनायाको डँडाल्नाको डन्डीलाई भार्टिब्रल्कलम र स्पाईन भनिन्छ। येस्ले दाहिने बाञ अगाडी पछाडी हिल्न चल्न हुन्छ।

भार्टिब्राको चिन्हल।

२ अस्सल चीजले भार्टिब्रा बन्छ, आन्टीरियेरदिग्मा खदुवा भाग छ उस्लाई वाडी भन्छन, पोष्टिरियेरदिग्मा गुम्मजका माफिक छ उस्लाई आर्च भन्छन।

आर्चमा २ पेडिकल्स। २लामिनी। ७ प्रसेसेस हुन्छ।

---

७ प्रसेसेसका नाम।

आर्टिकुलर प्रसेसेस ४
ट्रान्सभर्स प्रसेसेस २
स्पाइनस् प्रसेसेस १

भार्टिब्राका वाडीका कुरा।

१ भार्टिब्राका वाडी माथी वा तल दोलो भार्टिब्रा खापिंदा २६ जम्मा भै डन्डी जस्तो भयेर डन्डीका माथी सीर बीचमा आङ्ग खडा राखछ वाडीका पोष्टिरियेरमा जाँहावाट आर्च उठेको छ तेस्को बीचमा १ डुडरी छ तेस्लाई स्पाइनल फोरामेन भन्छन् तेसमा स्पाइनलकर्ड रहन्छ। २ भार्टिब्रो जोरीदा २ दिग्मा २ डुडरी हुन्छ यस्लाई इन्टर भार्टिब्रलफोरामेन भन्छन, येस्वाट स्पाइनलनर्भ निक्लन्छ, स्पाइनलकर्डवाट निस्की फाटेका हागाँलाई स्पाइनलनर्भ भन्छन।

१ भार्टिब्राका वाडीका माथी र तल इन्टरभार्टिब्रल-कार्टिलेजले जोर्छ तेस्को (२ नाम) इन्टरभार्टिब्रल, फाईब्रोकार्टिलेज पनी भन्छन। १ भार्टिब्राको आर्टिकुलरप्रसेसमा दोस्रा भार्टिब्राको आर्टिकुलरप्रसेस जोरीन्छ। वाडीका वोरि परि थोरै उचाा हुन्छ

वाडोका खल्लो ठॉउले इन्टरभार्टिब्रल, फाईब्रोकार्टिलेजलाई र
माउछ। वाडोका अगाडीदिग्मा दाहिनादेखि वाञातक कन्भेक्स
हुन्छ। माथीदेखि तलतक कन्केभ हुन्छ। वाडोका पछाडीदिग
तलदेखि माथीसम्म थोरै चेपटो हुन्छ। दाहिनादेखि वाञात
कन्केभ हुन्छ। वाडोका आन्टीरियरसर्फेसमा सानु २ छिद्र हुन्
(नाम) न्युट्रियान्ट फोरामेन भन्छन तेसभित्र न्युट्रियान्ट व्ला
भेसल्स जान्छ, यो भनेको वोनको पुष्टाई गर्ने हो। वाडोक
पोष्टिरियरसर्फेसमा १ ठुलो इरेगुलर आपार्चर (प्वाल) हुन्छ
कोहीरको २।३ आपार्चर्स पनी हुन्छ तेहि आपार्चरवाट भेन
निक्लन्छ, तेस्को नाम भेनिवेसिसभार्टिब्री भनिन्छ।

आर्चको बयान।

येस भनें

(१) पेडिकलसको कुरा।

वाडीका पोष्टीरियेरदिग्मा दाहिने वाञा २तिरवाट को
दाह्रा जस्तो निस्केको जगालाई पेडिकल्स भन्छन, तेस्को तल
माथी कन्केभ (कोप्रो) हुन्छ (नाम) इन्टरभार्टिब्रल्नचेस भन्छन
त्यो १दिग्मा तल र माथी २।२ हुन्छ। माथील्लो थोरै, तल्लो धेरै
गैह्रो हुन्छ। १ भार्टिब्राका माथी र तल दोस्रा भार्टिब्रा जोरीन्छ
तेहि इन्टरभार्टिब्रल्नचेस जोरी इन्टरभार्टिब्रलफोरामेन हुन्छ
तेसैवाट स्पाइनलनर्भ्स र ब्लाडभेसल्स निक्लन्छ।

---

(२) लामिनीको कुरा।

भार्टिब्रलआर्चमा २पट्टी चेपटो ठाउँ हुन्छ, तेसैला

लामिनी भन्छन। ई २का बीचमा स्पाइनलफोरामेन हुन्छ, तेहि लामिनीले स्पाइनलकर्डलाई हिफाजत गर्छ। लामिनी पेडीकल्स-बाट बाडीमा जोरीन्छ, तेहि लामिनीका तल्लो र माथील्लोमा खस्रो धार हुन्छ। तेहि खस्रोमा लीगामेन्टासाफ्लाभा टासिन्छ।

(३) स्पाइनसप्रसेसको कुरा।

लामिनी मिलेका ठाउँबाट माझमा पछाडी पट्टी गयाको लाई स्पाइनसप्रसेस भनीन्छ, तेस्मा मसल आटाचमेन्ट हुन्छ।

(४) आर्टिकुलरप्रसेसेसका कुरा।

आर्टिकुलरप्रसेसेस ४ हुन्छ।

राईट दिग्मा २	तल १	माथी १
लेफ्ट दिग्मा २	तल १	माथी १

पेडिकल्स र लामिनी जाहाँ मिल्छ तेसै ठाउँबाट आर्टि-कुलरप्रसेसेस उठेको छ।

तल्लो २ आर्टिकुलरप्रसेसेस, डाउनवार्ड(तलतिर)मा जान्छ, तेसैको आर्टिकुलरसर्फेस फर्वार्ड (अगाडीतिर)मा रहन्छ।

माथील्लो २ आर्टिकुलरप्रसेस अपवार्ड (माथीतिर)मा जान्छ, तेसै-को आर्टिकुलरसर्फेस ब्याकवार्ड(पछाडीतिर)मा रहन्छ।

(५) ट्र्यान्सभर्सप्रसेसेसका कुरा।

ट्र्यान्सभर्सप्रसेसेस २ हुन्छ। आर्टिकुलरप्रसेसेस र पेडिक-ल्स जाहाँ लामिनीको साथ जोरीन्छ, तेसैका २ दिग्बाट ट्र्यान्स-भर्सप्रसेसेस निरुन्छ, येसैमा मसल आटाचमेन्ट हुन्छ।

क्यारेक्टर आफ दि सर्भाइकलभार्टिब्री

अर्थात

जम्मा सर्भाइकलभार्टिब्रीका बयान ।

यो स्पाइनमा अरु भार्टिब्री भन्दा थोरै सानु हुन्छ । सर्भ इकलभार्टिब्रीका ट्र्यान्सभर्सप्रसेसेसमा १।१ फोरामेन् (प्वाल हुन्छ, अरु डर्सल लाम्चर भार्टिब्रीहरुको ट्रथान्सभर्सप्रसेसेस फोरामेन छैन । यो हिसापले अरु भन्दा सानु हुदा सर्भाइकल भार्टिब्री चिन्ह वहुत सुविस्ता हुन्छ ।

सर्भाइकलभार्टिब्रीको

वाडीको बयान ।

सर्भाइकलभार्टिब्रीको वाडी छोटो हुन्छ, वाडीका आन्टि रियेर (अगाडो) देखि पोष्टीरियेर(पछाडी) सम्म भन्दा, दाहिने बाजा लामो हुन्छ। येसै बाडीका आन्टीरियेर र पोष्टीरियेरसर्फेसम थोरै चिपटो हुन्छ। तेसै वाडीका आन्टीरियेर दिग्को इन्फीरिये (तल) वर्डर (धार) डाउनवार्ड (तलतिर) जान्छ। तल्लो भार्टि ब्राका वाडोको अपरवर्डरले आन्टीरियेरमा पकडन्छ । येसै वाडीको अपरसर्फेस (माथीपट्टी) दाहिने बाजा दिग्मा कन्के हुन्छ। वाडीका अपरसर्फेसको दाहिना बाजा दिग्मा थोरै ओठ जस्नो हुन्छ। वाडीको लोवरसर्फेस(तलपट्टी)मा दाहिनादेखि बाजातक कन्भेक्स उठेको हुन्छ। तेसैका अगाडी पछाडीम कन्केभ हुन्छ ।

सर्भाइकलभार्टिब्रीका

पेडिकल्सका बयान।

पेडिकल्स बाङ्गो भै बाहिर पट्टी र ब्याकवार्ड (पछाडीतिर) मा जान्छ। पेडिकल्सका सुपीरियेर माथील्लो इन्टरभार्टिब्रलनचेस इन्फीरियेर (तल्लो) इन्टरभार्टिब्रलनचेस भन्दा माथील्लो गैह्रो हुन्छ।

सर्भाइकलभार्टिब्रीका

लामिनीको बयान।

अरु भार्टिब्रीका लामिनीको फाटक भन्दा येस्को फाटक छोटो हुन्छ। सर्भाइकलका लामिनीको तल्लो भन्दा माथील्लो बर्डर थोरै पातलो हुन्छ। आर्टिकुलेशन हुंदा लामिनी खापिन्छ। येस्को स्पाइनलफोरामेन थोरै लार्ज (ठुलो) भै ३ कुने हुन्छ।

सर्भाइकलभार्टिब्रीका

स्पाइनसप्रसेसको बयान।

स्पाइनसप्रसेस थोरै छोटो बाईफिट (कापे) हुन्छ। यो कापेमा मसल्स ज्यादा आटाचमेन्ट हुन्छ। फोर्थ (चौथा) देखि सेभन्थ (सातौं) सर्भाइकलसम्म स्पाइनसप्रसेसेस लामो हुंदै जान्छ।

सर्भाइकलभार्टिब्रीका

आर्टिकुलरप्रसेसेसको बयान।

आर्टिकुलरप्रसेस थोरै ब्लोक (बाङ्गो) हुन्छ, सुपीरियेर

आर्टिकुलरप्रसेस वभैल (लामो गोलाई) र थोरै फ्ल्याप (चेप्टो) हुन्छ, अपवार्ड (माथीतिर) र ब्याकवार्ड (पछाड़ीतिर) जान्छ, इन्फीरियेरआर्टिकुलरप्रसेस डाउनवार्ड र फार्वार्ड (अगाडीतिर) जान्छ ।

सर्भाइकलभार्टिब्रीका

ट्र्यान्सभर्सप्रसेसेसको बयान।।

ट्र्यान्सभर्सप्रसेस सर्ट (छोटो हुन्छ) आउटवार्ड (बाहिरतिर) र डाउनवार्ड फार्वार्ड दिग्मा जान्छ, येस्को ट्र्यान्सभर्सप्रसेस वाईफिट हुन्छ, येस्को अपरसर्फेसमा थोरै ग्रुभ (गैह्रो) हुन्छ, यो ग्रुभ सुपीरियेर माथील्लो ईन्टरभार्टिब्रल्नच्च (गैह्रो) का हिसावले डाउनवार्ड र आउटवार्ड जान्छ, येसै ग्रुभबाट सर्भाइकलनार्भ्स जान्छ, यो ग्रुभ आर्टिकुलरप्रसेसको अगाडी रहन्छ । पेडिकलसको बाहिरी दिग्मा १ फोरामेन रहन्छ तेहि फोरामेनबाट भ्आर्टिब्रलआर्टरी, भेन र प्लेकसस आफ नार्भ्स (स्नायुहरु) जान्छ । १।१ ट्यान्सभर्सप्रसेसको २।२ रुट्स (जरा) हुन्छ ।

१ आन्टीरियेररुट, यस्लाई कष्टलप्रसेस पनी भन्छन
१ पोष्टीरियेररुट

सर्भाइकलभार्टिब्रीका

पिक्युलिअर (अनौठाको) बयान ।

अरु ४ सर्भाइकलभार्टिब्री भन्दा, ३ विशेष फरक हुन्छ, सर्भाइकलमा ३ वोटा सर्भाइकल फरक २ हुन्छन ।

१. फाष्ट (पैह्ला) सर्भाइकलभार्टिब्रा = याटलास।
२. सेकेन्ड (दोस्रो) सर्भाइकलभार्टिब्रा = अक्सिस।
७. सेभेन्थ (सातौँ) सर्भाइकल भार्टिब्रा प्रमिनेन्स = प्रमिनेन्ट भार्टिब्रा पनी भन्छन्।

अरु २ सर्भाइकलभार्टिब्रो भन्दा याटलासआक्सिस फरक छन। किन भने हेडलाई नडिङ्ग र रोटेटरि मुभमेन्ट गराउँछ, (माँने शीरलाई तल, माथी, दाहिने र बाया हिलाउँछ)।

फाष्ट सर्भाइकल याटलासको बयान।

हेडलाई थामने हुनाले येस्को नाम याटलास भयो, येस्को बाडी र स्पाईनसप्रसेस छैन।

याटलास ४ हिस्साले बन्छ—

आन्टीरियेरआर्च १
पोष्टीरियेरआर्च १
ल्याटारयालमास २

याटलासका

आन्टीरियेरआर्चको बयान।

अगाडीका आर्चलाई आन्टीरियेरआर्च भन्छन, याटलासको ⅕ भाग जत्ती आन्टोरियेरआर्च हुन्छ येस्को आन्टिरियेरसर्फेस कन्भेक्स हुन्छ, तेसै सर्फेस्को बीचमा १ ट्युबर्कल (अलि कती उठेको हुन्छ) तेहि ट्युबर्कलमा लङ्गस्कोलाई मासल आटाचमेन्ट हुन्छ, येहि आन्टीरियेरआर्चको पोष्टिरियेरसर्फेस कन्केभ हुन्छ, तेहि कन्केभसर्फेसमा १ स्मुथ (मसीनो) गोलाईको माफिक

फ्यासेट (दाग) हुन्छ, तेसै फ्यासेटमा आक्सिस्को ओडन्टयेड-प्रसेसका आन्टीरियेरस र्फेसमा १फ्यासेट छ तेसैका साथ आर्टि-कुलेशन हुन्छ।

आन्टीरियेरआर्चको अपरवर्डरमा आन्टिरियेर अक्सिपिटो आटल्यान्टेल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ, आन्टीरियेरआर्चको लोवरवर्डरमा आन्टिरियेर आटल्यान्टो अक्सियेल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ, तेहि लीगामेन्टले माथी अक्सिपिटल तल आक्सिसलाई पक्रन्छ।

याटलासका

पोष्टिरियेरआर्चका बयान ।

याटलासका २ भाग जत्ति हुन्छ तेस्लाई पोष्टिरियेरआर्च भन्छन, येस्का पछाडी दिग्मा १ ट्युवर्कल हुन्छ, तेसैमा रेक्टस्क्यापिटिस पोष्टाइकस माइनर मासल आटाचमेन्ट हुन्छ, येहि पोष्टीरियेरआर्चको आवभ र विहाईन्ड गोल र जस्तो धार हुन्छ, येसैको अपरवर्डमा पोष्टीरियेर आक्सिपिटो आटल्यान्टेल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ, येसै पोष्टिरियेरआर्चको फ्रान्टमा र सुपीरियेर आर्टिकुलरप्रसेसको बिहाईन्डमा १ ग्रुभ र कोहि२को १ फोरामेन पनी हुन्छ, तेहि ग्रुभबाट भार्टिबल आर्टरी र सब आक्सिपिटो नार्भ जान्छ, फोरामेन भया तेसैबाट पनी जान्छ, येहि पोष्टिरियेर आर्चको तल पनी २ ग्रुभ हुन्छ येसैको लोवरवर्डरमा पोष्टिरियेर आटल्यान्टो अक्सियाल् लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ, येहि लीगामेन्टले आक्सिसका साथ याटलासलाई जोर्छ।

याटलासको

ल्याटास्यालमासको बयान ।

ल्याटास्यालमास आटलासको अरु ठाउँ भन्दा ठुलो हुन्छ, हाडको बोझा थाम्नलाई यसैका १।१ दिग्मा आर्टिकुलेटिङ्ग प्रसेसेस हुन्छ। १ आत्रभ. १ विलो ।

सुपीरियेर आर्टिकुलरप्रसेस थोरै ठुलो, वभेल् र थोरै कन्केभ हुन्छ, तेहि आर्टिकुलरप्रसेस आन्टीरियेर तर्फ घुमेको हुन्छ, तेहि सुपीरियेर आर्टिकुलरप्रसेस अपवार्ड इन्वार्ड थोरै ब्याकवार्ड पनी जान्छ त्यो थोरै गैह्रो हुन्छ तेसै ठाउमा अक्सिपिटल बोनका २ कन्डाइल्का साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, तेसैले हेडको नडिङ मुभमेन्ट गराउछ, तेसैको इन्फीरियेर आर्टिकुलरप्रसेस गोल फ्लट कन्केभ हुन्छ, त्यो डाउनवार्ड र इन्वार्ड जान्छ, तेहि आर्टिकुलरप्रसेस आक्सिसका सुपीरियेर आर्टिकुलरप्रसेसका साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ र हेडको रोटेटरि मुभमेन्ट गराउँछ ।

याटलासको

ट्रयान्सभर्स लीगामेन्टको बयान ।

सुपीरियेर आर्टिकुलरप्रसेसको थोरै तल इन्नर्मार्जीनमा १ छोटो ट्युवर्कल हुन्छ, राइट १ लेफ्ट १ तेहि ट्युवर्कलवाट ट्रयान्सभर्सलीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ, तेहि ट्रयान्सभर्स लीगामेन्टले याटलासलाई २ भाग गराउंछ। आन्टीरियेरको सानु भागले आक्सिसको ओडन्टयेडप्रसेसलाई अडयाउँछ, पोष्टीरियेरका ठुला भागले स्पाइनलकर्डेर मीम्ब्रेन्स आनलाई जगा दिन्छ।

फयासेट (दाग) हुन्छ, तेसै फ्यासेटमा आक्सिस्को ओडन्टयेड-प्रसेसका आन्टीरियेरसर्फेसमा १फ्यासेट छ तेरौका साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

आन्टीरियेरआर्चको अपरवर्डरमा आन्टिरियेर अक्सिपिटो आटल्यान्टेल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ, आन्टोरियेरआर्चको लोवरवर्डरमा आन्टिरियेर आटल्यान्टो अक्सियेल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ, तेहि लीगामेन्टले माथी अक्सिपिटल तल आक्सिसलाई पक्रन्छ।

याटलासका

पोष्टिरियेरआर्चका बयान ।

याटलासका ३ भाग जत्ति हुन्छ तेस्लाई पोष्टिरियेरआर्च भन्छन, येस्का पछाडी दिग्मा १ ट्युवर्कल हुन्छ, तेरौमा रेक्टस्क्यापिटिस पोष्टाइकस माइनर मासल आटाचमेन्ट हुन्छ, येहि पोष्टीरियेरआर्चको आवभर त्रिहाईन्ड गोल२ जस्तो धार हुन्छ, येसैको अपरवर्डमा पोष्टीरियेर आक्सिपिटो आटल्यान्टेल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ, येसै पोष्टिरियेरआर्चके फ्रान्टमा र सुपीरियेर आर्टिकुलरप्रसेसको विहाईन्डमा १ ग्रुभ र कोहि२को १फोरामेन पनी हुन्छ, तेहि ग्रुभबाट भार्टिव्रल आर्टेरी र सव आक्सिपिटो नार्भ जान्छ, फोरामेन भया तेसैबाट पनी जान्छ, येहि पोष्टिरियेर आर्चको तल पनी २ग्रुभ हुन्छ येसैको लोवरवर्डरमा पोष्टिरियेर आटल्यान्टो अक्सियाल् लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ, येहि लीगामेन्टले आक्सिसका साथ याटलासलाई जोर्छ।

याटलासको

ल्याटरल्यालमासको बयान ।

ल्याटरल्यालमास आटलासको अरु ठाउँ भन्दा ठुलो हुन्छ, हाडको बोझा थाम्नलाई यसैका १।१ दिग्मा आर्टिकुलेटिङ्ग प्रसेसेस हुन्छ। १ आत्रभ. १ विलो ।

सुपीरियेर आर्टिकुलरप्रसेस थोरै ठुलो, बभेल् र थोरै कन्केभ हुन्छ, तहि आर्टिकुलरप्रसेस आन्टीरियेर तर्फ घुमेको हुन्छ, तहि सुपीरियेर आर्टिकुलरप्रसेस अपवार्ड इन्वार्ड थोरै ब्याकवार्ड पनी जान्छ त्यो थोरै गैह्रो हुन्छ तसै ठाउमा अक्सिपिटल बोनका २ कन्डाइलका साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, तसैले हेडको नडिङ मुभमेन्ट गराउछ, तसैको इन्फीरियेर आर्टिकुलरप्रसेस गोल फ्लट कन्केभ हुन्छ, त्यो डाउनवार्ड र इन्वार्ड जान्छ, तहि आर्टिकुलरप्रसेस आक्सिसका सुपीरियेर आर्टिकुलरप्रसेसका साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ र हेडको रोटेटरि मुभमेन्ट गराउँछ ।

याटलासको

ट्रयान्सभर्स लीगामेन्टको बयान ।

सुपीरियेर आर्टिकुलरप्रसेसको थोरै तल इन्नमार्जीनमा १ छोटो ट्युबर्कल हुन्छ, राईट १ लेफ्ट १ तहि ट्युबर्कलबाट ट्रयान्सभर्सलीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ, तहि ट्रयान्सभर्स लीगामेन्टले याटलासलाई २ भाग गराउँछ। आन्टीरियेरको सानु भागले आक्सिसको ओडन्टयेडप्रसेसलाई अडयाउँछ, पोष्टीरियेरका ठुला भागले स्पाइनलकर्डर मीम्ब्रेन्स जानलाई जगा दिन्छ ।

याटलासको ट्र्यान्सभर्सप्रसेस लार्ज हुन्छ; त्याटास्पाल मासबाट औटवर्ड दिग्मा जान्छ, हेडलाई जुन २ मासल्सले रोटेट गराउँछ उसै मासल्सलाई आटाचमेन्ट गराउँछ, येहि ट्र्यान्स-भर्सप्रसेस लाङ्ग हुन्छ, वाईफिट छैन, तसैमा १ फोरामेन हुन्छ तेहि फोरामेनबाट भार्टिब्रलआर्टरि जान्छ, तेहि भार्टिब्रलआर्टरि तलबाट उठि तेहि ढुङरोबाट अपवार्ड र व्याकवार्डमा जान्छ।

याटलासका

आर्टिकुलेशनको कुरा ।

याटलासका २ सुपीरियेर आर्टिकुलेटिङ्ग प्रसेसेसका साथ अक्सिपिटल बोनको २ कन्डाइल्सका साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ र हेडको नडिङ् मुभमेन्ट गराउँछ ।

याटलासको २ इन्फीरियेर आर्टिकुलेटिङ्ग प्रसेसेसका साथ आक्सिसको २ सुपिरियेर आर्टिकुलरप्रसेसेसका साथ आर्टिकु-लेशन हुन्छ र हेडको रोटेटरी मुभमेन्ट गराउँछ। आन्टीरियेर-आर्चको पोष्टोरियेरदिग्मा जुन फ्यासेट छ तेसैका साथ अक्सि-सको ओडन्डयेड प्रसेसको आन्टीरियेरसर्फेसमा १ फ्यासेट छ तेसैको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

याटलासको

मसल्स आटाचमेन्ट ९ जोडा हुन्छ ।

१ लङ्गसकोलाई ।

२ रेक्टस्क्यापिटिस अन्टाइकस माइनर

३ रेक्टस ल्याटास्यालिस।
४ वब्लिकस क्याफिटिस सुपीरियेर।
५ वब्लिकस क्याफिटिस इन्फोरियेर।
६ स्प्ली नियासकोलाई।
७ लिभेटर आङ्गुली स्क्यापुलि।
८ फाष्ट ईन्टर ट्रयान्सभर्स।
९ रेक्टस क्याफिटिस पोष्टाइकस माइनर।

सेकेन्ड सर्भाइकल आक्सिसका बयान।

यटलासका साथ हेडलाई रोटेट गराउछ र येहि हिसाबले येस्लाई आक्सिस भनीन्छ। आक्सिस खुब बलीयो हुन्छ, येस्का बाडीको अपरसर्फेसबाट उठेको दन्त जस्तो प्रमिनेन्ट प्रसेस हुन्छ, तेहि प्रसेसलाई ओडन्टयेडप्रसेस पनी भनीन्छ, येहि हिसावले आक्सिस चिन्हलाई सुविस्ता हुन्छ।

आक्सिसका

बाडीको बयान।

आक्सिसको बाडी ३ कुने जस्तो देखीन्छ तेसै बाडीको आन्टिरियेर दिग थोरै डाउन् वार्ड जान्छ, तल्लो भार्टिब्राको अपर फोर पार्टलाई पक्रन्छ, येसै बाडीको अगाडी दिग्को माझमा १ लामो रिज हुन्छ तेहि रिजको २ पट्टीमा डीप्रेसन हुन्छ तेसैमा लङ्गस्कोलाई मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

ओडन्टयेडप्रसेसको बयान।

ओडन्टयेडप्रसेसका अगाडी पछाडी २ आर्टिकुलेटिङ्गसर्फेसेस रहन्छ, अगाडीका आर्टिकुलेटिङ्गसर्फेस त्रभेल हुन्छ, तसै ठाउंमा याटलासको आन्टोरियेरआर्चको पोष्टीरियेरदिग्मा १ फयासेट छ, तसैका साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, पछाडीको आर्टिकुलेटिङ्ग सर्फेसमा ट्रथान्सभर्स लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ तेहि ओडन्टयेडप्रसेसको येपेक्समा अडन्टयेड लीगामेन्टको १ फयासिक्युलास आटाचमेन्ट हुन्छ, तेहि ओडन्टयेड लीगामेन्टको (२ नाम) लीगामेन्टाम् सास्पेन्सोरियाम भनीन्छ। (३ नाम) चेक लीगामेन्ट भनीन्छ तसै ओडन्टयेडप्रसेसको टुप्पाको तल ठुलो हुन्छ, तसैका २ दिग्मा खल्लो हुन्छ तेहि खल्लोमा ओडन्टयेड लीगामेन्टको ल्याटारलाल फयासिक्युली आटाचमेन्ट हुन्छ, तेहि लीगामेन्ट आक्सिपिटल बोनमा पनो जान्छ, तसै ओडन्टयेडप्रसेसको बेसमा थोरै गह्रो डाम हुन्छ, तेहि डाममा याटलासको आन्टिरियेरआर्चमा जो ट्रथान्सभर्स लीगामेन्ट छ तसै हिसाबले ओडन्टयेडप्रसेसलाई तल, माथी, दाहिने र बाञा जानदिदैन।

अक्सिसका

पेडिकल्सका बयान।

येसको पेडिकल्सबर्डर प्ट्राङ्ग हुन्छ, ओडन्टयेडप्रसेसको बेस र बाडीको साइड्सका साथ मील्छ।

आक्सिसको

लामिनीका बयान।

लामिनी थिक र ष्ट्राङ्ग हुन्छ, आक्सिसको स्पाइनलफोरामेन लार्ज हुन्छ, याटलास्को भन्दा छोटो हुन्छ।

आक्सिसको

ट्रयान्सभर्सप्रसेसेसको बयान।

ट्रयान्सभर्सप्रसेसेस स्माल हुन्छ बाईफिट हुँदैन भार्टिब्रल फोरामेन तेसैमा छ येसै फोरामेनबाट भार्टिब्रल-आर्टरी जान्छ तेहि फोरामेन वब्लिक भै अपवार्ड र आउटवार्ड जान्छ।

आक्सिसको

आर्टिकुलरसर्फेसेसेसका बयान।

सुपीरियेर आर्टिकुलरसर्फेसेसेस राउन्ड र थोरै कनभेक्स हुन्छ, यो अपवार्ड र आउट वार्ड दिग्मा जान्छ, यो वार्ड र पेडिकल्स ट्रयान्सभर्सप्रसेसका माथी रहन्छ। इन्फीरियेर आर्टिकुलरसर्फेसेसेस अरु सभांइकलमा भया जस्तो हुन्छ।

सुपीरियेर ईन्टरभार्टिब्रल्नचेस थोरै स्यालो हुन्छ, तेहि सुपीरियेर ईन्टरभार्टिब्रल्नचेस आर्टिकुलरप्रसेसको बीहाईन्डमा रहन्छ, इन्फीरियेर ईन्टरभार्टिब्रल्नचेस अरु सभांइकलका बमोजिम हुन्छ।

आक्सिसको

स्पाइनसप्रसेसका कुरा।

स्पाइनसप्रसेस ठुलो बलियो हुन्छ, आन्डरसर्फेस लामो

कोप्रो हुन्छ, यो बाईफिट पनी हुन्छ तेसैमा धेरै मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ।

आक्सिसको

आर्टिकुलेशनका कुरा।

आक्सिसको ओडन्टयेडप्रसेसको आन्टीरियेर-दिग्मा जुन फयासेट छ तेसैको साथ याट्लासको आन्टीरियेरआर्चको पोष्टीरियेरसर्फेसमा जो फयासेट छ तेसैको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

ओडन्टयेडप्रसेसको पोष्टीरियेर-दिग्मा जुन फयासेट छ तेसैको साथ ट्रयान्सभर्स लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

आक्सिसको सुपीरियेर-आर्टिकुलेटिङ्ग-सर्फेसका साथ याट्लासको इन्फीरियेर-आर्टिकुलेटिङ्ग-सर्फेसका साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

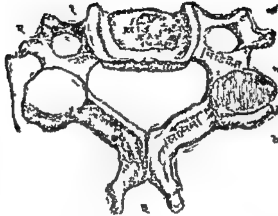
आक्सिसको इन्फीरियेर-आर्टिकुलेटिङ्ग-सर्फेसका साथ थार्ड सर्भाईकल-भार्टिब्राको सुपीरियेर-आर्टिकुलेटिङ्ग-सर्फेसका साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

आक्सिसको

मासल्स ११ जोडा आटाचमेन्ट हुन्छ।

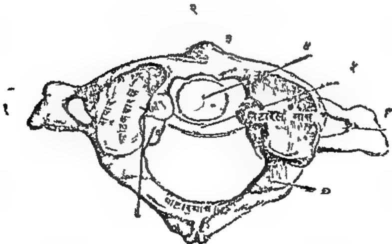
१ लङ्गस्कोलाई।
२ लिभेटर आङ्गुलिस्क्यापुली।
३ स्त्री नियास्कोलाई।
४ स्केलिनस मीडिअस।

तसवीर न १—सर्भाईकलभार्टीब्रा।

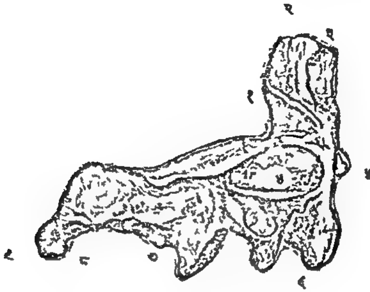
१ ट्रान्सभार्सप्रसेसको आण्टीरीयरट्युबरकल, ७ भार्टीबल् आर्टरीजानेपोयाल, २ ट्रान्सभर्सप्रसेसको पोष्टीरीयर ट्युबरकल, ३ स्पाईनसप्रसेस, ४ इनफारीयर आर्टीकुलारप्रसेस, ५ सुपीरीयर आर्टीकुलारप्रसेस, ६ ट्रान्सभर्स प्रसेस।

न २—फष्टसर्भाईकलभार्टीब्रा वा याटलास।

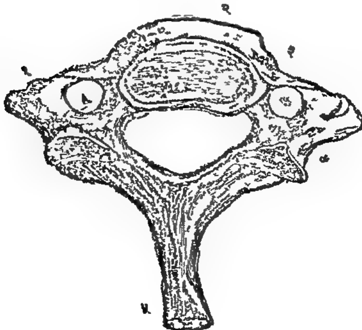
१ ट्रान्सभर्स प्रसेस, २ ट्युबरकल, ३ आर्टीरीयर आर्च, ४ ओडोण्टयड प्रसेस रहनेठाम, ५ ट्रान्सभर्स लीग मेण्टरहनेठाउँ, ६ भार्टीबल् आर्टरीजानेपोयाल, ७ भार्टीब्रल आर्टरीरफष्ट सार्भाइकल नाभ जानेठाम,

न ३ —चेकेण्ड सर्भाइकल भार्टीब्रा वा आकसीस ।

१ ट्रान्सभर्स लीगामेण्टलाई आर्टीकुलरसर्फेस, २ चेकलिगामेण्टलाई खसठाउँ, ३ आटलासलाई आर्टीकुलार्सफेस, ४ सुपिरीयर आर्टीकुलरफेस, ५ बडि, ६ ट्रान्सभस प्रसेस, ७ ईनफीरीयर आर्टीकुलार प्रसेस ८ लामीना, ९ स्पाइनसप्रसेस ।

न ४—सेभेन्थ सर्भाइकल भार्टीब्रा।

५ ट्रयान्सभर्स-सेलिस्कोलाई।
६ ईन्टर-ट्रयान्सभर्स-सेलिस।
७ वक्लीकस्क्याफिटिस-इनफीरियेर।
८ रेक्टस्क्याफिटिस-पोष्टाइकस-मेजर।
९ सेमिस्पाईनेलीस्कोलाई।
१० माल्टीफिडस-स्पाइनी।
११ ईन्टर-स्पाइनेलीस।

सेभेन्थसर्भाईकल-भार्टिब्राको बयान।

अरु सर्भाईकलका भन्दा येस सेभेन्थ-सर्भाईकलको स्पाइनसप्रसेस लाङ्ग र प्रमिनेन्ट हुन्छ येस हिसाबले येस्लाई भार्टिब्रा-प्रमीनेन्स भन्छन येस्को स्पाइनसप्रसेस थिक हुन्छ, होराईजेन्टल दिशा जान्छ यो वाईफिट हुदैन येस्मा लीगामेन्टमन्युकी आटाचमेन्ट हुन्छ।

सेभेन्थ-सर्भाईकलको

ट्रयान्सभर्सप्रसेसका कुरा।

ट्रयान्सभर्सप्रसेसेस लार्ज हुन्छ, येस्को अपरसर्फेसमा थोरै ग्रुभ जस्तो हुन्छ येस्को भार्टिब्रल-फोरामेन अरु सर्भाईकलका माफिक कोहि २ मा येहि फोरामेन सानु हुन्छ, कोहि २ मा फोरामेन हुदैन। भार्टिब्रलआर्टरि र भेन्स ट्रयान्सभर्सप्रसेसका फ्रान्टबाट जान्छ फोरामेनबाट जादैन।

डर्सल-भार्टिब्रीको

फ्यारेक्टर।

डर्सल-भार्टिब्रीको आकार सर्भाईकल-भार्टिब्रीका भन्दा ठुलो लाम्बर-भार्टिब्रीका भन्दा थोरै सानु हुन्छ, पैल्हादेखि तल २ ठुलो हुदै जान्छ, डर्सल-भार्टिब्रीका बाडीको २ दिग्मा फ्यासेट हुन्छ कोहि २ भार्टिब्राका बाडीको २ दिग्मा २।२ फ्यासेट हुन्छ कोहि २ भार्टिब्राका बाडीमा हाफ् फ्यासेट हुन्छ उहि फ्यासेटका साथ रिबको हेट्का साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, डर्सल-भार्टिब्रीमा येहि फ्यासेट हुनाले डर्सल-भार्टिब्री चिह्न सुबिस्ता हुन्छ।

डर्सल-भार्टिब्रीको

बाडीका बयान।

सर्भाईकल-भार्टिब्राका नजीकमा रहने डर्सल-भार्टिब्राको बाडी सर्भाईकलको बाडीका माफिक हुन्छ। लाम्बर भार्टिब्राका नजीकमा रहने डर्सल-भार्टिब्राका बाडी लाम्बरको बाडी जस्तो हुन्छ। अरु बीचमा रहने डर्सल-भार्टिब्रीका बाडी थोरै फरक हुन्छ, ई बीचका डर्सल-भार्टिब्रीका बाडीमा दाहिने, बाञा, अगाडी र पछाडी फरक छैन।

फ्रन्ट भन्दा बीहाईन्डमा थोरै थिक हुन्छ येसको राईट एण्ड लेफ्टमा रिब-जोर्न लाई १।१ दिग्मा २।२ गरि डूयामि-फ्यासेट्स रहन्छ। बाडीका तल १। माथी १।

डर्सल-भार्टिब्रीको

पेडिकल्सका बयान।

येस्को पेडिकल्स ब्याकवार्ड दिग्मा जान्छ, तेस्को ईन्टर-भर्टिब्रल्नच लार्ज हुन्छ। स्पाईनमा अरु भार्टिब्राका इन्फीरियेर ईन्टर-भार्टिब्रल्नच भन्दा यो डीप हुन्छ।

डर्सल-भार्टिब्रीको

लामिनीका बयान।

येस्को लामिनी-ब्रड र थिक हुन्छ, लामिनी जोरिदा ओभ-ल्याप हुन्छ अर्थात खापिन्छ। स्पाईनलफोरामेन स्माल र सर्क्युं-लर हुन्छ।

डर्सल-भार्टिब्रीको

स्पाईनसप्रसेसका बयान।

येस्को स्पाईनसप्रसेस लाङ्ग हुन्छ, ट्राईयाङ्गुलर ब्यायानेटका आकार माफिक हुन्छ र वल्लीक भै डाउनवार्ड जान्छ र तेस्को येक्सट्रिमिटीमा १ ट्युबर्कल देखिन्छ।

डर्सल-भार्टिब्रीको

आर्टिकुलरप्रसेसेसका बयान।

येस्को आर्टिकुलरप्रसेसेस फल्याट र ष्ट्रेड भै रहन्छ।

डर्सल-भार्टिब्रीको

ट्यान्सभर्सप्रसेसेसका बयान।

येस्को ट्यान्सभर्सप्रसेस आर्टिकुलरप्रसेस र पेडिकल्सका

विहाईन्डमा रहन्छ, यो थिक, लाङ्ग र ष्ट्राङ्ग हुन्छ, यो वक्लिक भै ठ्याकवार्ड र आउटवार्ड जान्छ । येस्को टुप्पामा थोरै गाँठो जस्तो हुन्छ, तेसै गाँठाका आन्टीरियेर-पार्टमा रिबको ट्युबर्कलको साथ आर्टिकुलेशन गर्नलाई तेसैठाउमा १ स्माल कन्केभसर्फेस रहन्छ।

पिक्युलियेरडर्सलभार्टिब्रीका बयान ।

१ फाष्ट डर्सल ।

९ नाइन्थ डर्सल ।

१० टेन्थ डर्सल ।

११ एलेभेन्थ डर्सल ।

१२ ट्वेलभथ डर्सल ।

येति डर्सल भार्टिब्रीहरु फरक २ छन् ।

फाष्ट डर्सलभार्टिब्राका बाडीका २ दिग्मा फाष्ट रिबको हेडलाई आर्टिकुलेशन गर्नलाई १ ईन्टायार आर्टिकुलरफ्यासेट छ। सेकेन्ड रिबको हेडलाई पक्रन-निमित्त १ हाफ फ्यासेट पनी हुन्छ, येस्को बाडीको अपरसर्फेस सभाइकलका बाडीका माफिक हुन्छ येस्को आर्टिकुलरसर्फेसेस वक्लिक हुन्छ।

फाष्ट डर्सलको

स्पाईनसप्रसेसेसका कुरा ।

येस्को स्पाईनसप्रसेस थिक, लाङ्ग र होराइजेन्टल दिग्मा जान्छ ।

नाइन्थ डर्सलभार्टिब्राका बयान।

येस्को बाडीको तल्लो दिग्मा ड्यामीफ्यासेट छैन कोहि २ को १।१ दिग्मा २।२ ड्यामीफ्यासेट देखिन्छ तेस्तो रहेछ भने टेन्थ डर्सलको अपरपार्टमा १।१ ड्यामीफ्यासेट हुन्छ, बोलोमा हुदैन।

टेन्थ डर्सलभार्टिब्राका बयान।

•येस्को बाडीको २ दिग्को आवभमा १ ईन्टायार आर्टिकुलरफ्यासेट छ, येहि फ्यासेट पेडिकल्सको केहि आउटर सर्फेसमा देखिन्छ।

एलेभेन्थ डर्सलभार्टिब्राका बयान।

येस्को बाडी लाम्बरका बाडी जस्तै देखिन्छ, बाडीका २ दिग्मा रिबको हेडलाई आर्टिकुलेशन गर्नलाई २ दिग्मा १।१ गरि आर्टिकुलरफ्यासेट हुन्छ त्यो फ्यासेट लार्ज, थिक र ष्ट्राङ्ग हुन्छ, यो फ्यासेट पेडिकल्समा भया जस्तै देखिन्छ। येस्को स्पाईनसप्रसेस सर्ट हुन्छ, येस्को शेष भाग्मा कापेहुने जस्तो देखिन्छ, येस्को ट्यान्सभर्सप्रसेसेस पनी सर्ट हुन्छ, येक्सट्रिमिटीमा ट्युबर्कल जस्तो हुन्छ येसमा रिबको आर्टिकुलेशन हुने फ्यासेट छैन।

ट्वेल्भथ डर्सलभार्टिब्राका बयान।

अरु कुरा एलेभेन्थ डर्सलका बमोजिम येस्को इन्फीरियेर आर्टिकुलरप्रसेसेस कन्भेक्स हुन्छ र आउटवार्ड दिग्मा जान्छ येस्को बाडी लामिनी स्पाइनसप्रसेस पनी लाम्बरभार्टिब्रीमा भया

जस्तै हुन्छ, येस्को ट्रयान्सभर्सप्रसेसेस सर्ट हुन्छ, येसमा ३ वटा ट्युवर्कल हुन्छन ।

१ सुपीरियेर ट्युवर्कल ।
२ इन्फीरियेर ट्युवर्कल ।
३ येक्सटर्नल ट्युवर्कल ।

लाम्वरभार्टिब्रीको

पयारेक्टर ।

अरु भार्टिब्रो भन्दा लाम्वरभार्टिब्री ठुलो हुन्छ, तेस्को ट्रयान्स-भर्सप्रसेसेसमा फोरामेन छैन, येस्का वाडीको २ दिग्मा रिवको आर्टिकुलेटिङ्ग-फ्यासेट पनी छैन, येसै हिसावले लाम्वरभार्टिब्री चिह्न सुबिस्ता हुन्छ ।

लाम्वरभार्टिब्रीको

वाडीका वयान ।

येस्को वाडी ठुलो हुन्छ, दाहिने वाञा भन्दा अगाडी पछाडी सर्ट हुन्छ, येस्को विहाईन्ड भन्दा फ्रान्टमा थोरै थिक हुन्छ । आवभ र विलोमा फ्ल्याट र थोरै कन्केभ हुन्छ, वीहाईन्डमा कन्केभ हुन्छ, येस्को मार्जिन प्रमिनेन्ट हुन्छ ।

लाम्वरभार्टिब्रीको

पेडिकल्सका वयान ।

येस्को पेडिकल्स ष्ट्राङ्ग हुन्छ, वाडीको अपरपार्टवाट उठि

व्याकवार्ड दिग्मा जान्छ, येहि हिसावले येस्को इन्फीरियेर ईन्टर-भार्टिव्रलनचेस गैहो हुन्छ।

लाम्वरभार्टिव्रीको

लामिनीका वयान।

येस्को लामिनी व्रड, सर्ट र ष्ट्राङ्ग हुन्छ। स्पाईनलफोरामेन टयाङ्गुलर हुन्छ। सर्भाइकलको स्पाईनलफोरामेन भन्दा सानु डर्सलका स्पाईनलफोरामेन को भन्दा ठुलो हुन्छ।

लाम्वरभार्टिव्रीको

स्पाईनसप्रसेसका वयान।

येस्को स्पाईनसप्रसेस थिक र व्रडं हुन्छ। काड्रिल्याटास्याल् पनी हुन्छ, यो होराइजेन्टल दिग्मा जान्छ, येस्को आत्रभमा भन्दा चीलो थिक हुन्छ, येस्को शेप भागमा खस्रो र ऊचा नीचा वर्डर हुन्छ।

लाम्वरभार्टिव्रीको

आर्टिकुलरप्रसेसेसका वयान।

येस्को सुपीरियेर आर्टिकुलरप्रसेसेस कन्केभ भै व्याकवार्ड र इन्वार्ड दिग्मा जान्छ, ईं र सुपीरियेर आर्टिकुलरप्रसेसेस्को फराक् भन्दा इन्फीरियेर आर्टिकुलरप्रसेसेसको फराक् छोटो हुन्छ, येस्को इन्फीरियेर आर्टिकुलेटिव् प्रसेसेस कन्भेक्स भै फर्वार्ड र आउटवार्ड दिग्मा जान्छ।

लाम्बरभार्टिब्रीको

ट्र्यान्सभर्सप्रसेसेसका बयान।

येस्को ट्रायन्सभर्सप्रसेस फाष्ट, सेकेन्ड र थार्ड लाम्बरभार्टिब्रीको टर्यान्सभर्सप्रसेस लाङ्ग भै आउटवार्ड दिग्मा जान्छ, फोर्थ र फिफ्थ लाम्बरको ट्र्यान्सभर्सप्रसेसेस थोरै वङ्किक भै अपवार्ड दिग्मा जान्छ, येही ट्र्यान्सभर्सप्रसेसेस आर्टिकुलरप्रसेसको फ्रन्टमा रहन्छ, येही ट्र्यान्सभर्सप्रसेसेसमा ३ वोटा ट्युवर्कल हुन्छन्।

ट्वेल्भ्थ डर्सलको ट्र्यान्सभर्सप्रसेसेसका माफिक

छैं ३ ट्युवर्कल्सको नाम।

१. (पैह्ला) सुपोरियेर ट्युवर्कल, म्यामीलरिप्रसेस पनी भन्छन। यो सुपोरियेर आर्टिकुलरप्रसेसका व्याकपार्टका साथ मिल्छ।

२. (दोस्रा) ईन्फीरियेर ट्युवर्कल, आक्सेस्सरिप्रसेस पनी भन्छन। यो ट्र्यान्सभर्सप्रसेसको येस्को व्याकपार्टमा रहन्छ, यो प्रसेस स्याल हुन्छ, डाउनवार्ड दिग्मा जान्छ।

३. (तेस्रा) थेक्रसटर्नल ट्युवर्कल, कोहि २ ले कष्टलप्रसेस पनी भन्छन्। ट्र्यान्सभर्सप्रसेसको वाकी ट्युवर्कललाई कष्टलप्रसेस भन्छन्।

फिफ्थ लाम्बरको बयान।

येस्का वाडीको विहाईन्ड भन्दा फ्रान्ट थिक हुन्छ, येस्का स्पाईनसप्रसेसको आकार स्याल हुन्छ, येस्का इन्फीरियेर आर्टिकुलरप्रसेसको फराक ठुलो हुन्छ।

---

६ सेरेटस पोष्टाइकस सुपीरियेर ।
७ सेरेटस पोष्टाइकस इन्फीरियेर ।
८ स्प्लीनियास ।
९ इरेक्टर स्पाइनी ।
१० इलियोकष्टेलिस ।
११ लङ्गीसिमस डर्साई ।
१२ स्पाइनेलिस डर्साई ।
१३ सर्भाइकेलिस आसन्डेन्स ।
१४ ट्रयान्सभर्स सेलिस कोलाई ।
१५ ट्याकिलोम्पाष्टयेड ।
१६ कम्प्लेक्सस ।
१७ वाइभेन्टरसर्भाइसिस ।
१८ सेमिसस्पाइनेलिस डर्साई ।
१९ सेमिसस्पाइनेलिस कोलाई ।
२० माल्टीफिडसस्पाइनि ।
२१ रोटेटरि स्पाइनि ।
२२ ईन्टरस्पाइनेलिस ।
२३ सुप्रास्पाइनेलिस ।
२४ ईन्टरट्यान्सभर्ससेलिस ।
२५ लीभेटरिस्कष्टेरम् ।

क्यारेक्टर आफ दी स्याक्राम ।

बालखमा येहि स्याक्राम ५ टुकुरा हुन्छ । उमेदार भया

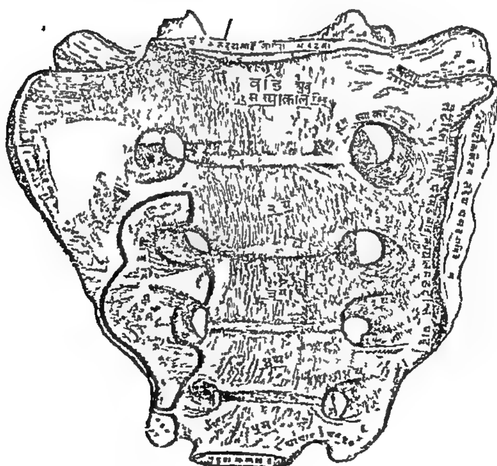
पछि ५ टुकुरा जमट भै १ हुन्छ। यो स्पाक्राम लार्ज ट्याङ्गुलर बोन हुन्छ। भार्टिब्रलकलमका लोवरपार्टमा रहन्छ। पेलभीक्क्याभिटीका अपर ब्याकपार्टमा रहन्छ र २ अअसइनोमिनेटम बोन्सका बीचमा बयेज जस्तो भै रहन्छ। येस्को अपरपार्टलाइ बेस भनिन्छ। लाट लाम्बरभार्टिब्राका साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को येपेक्समा कक्सिग्सका साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। यो स्पाक्राम आफै बाङ्गो भै बक्रिक हुन्छ। येस्को अपर येक्सट्रिमिटी फर्वार्डडिग्मा प्रोजेक्ट भै रहन्छ, येसै हुनाले लाष्ट लाम्बरभार्टिब्राका साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, आर्टिकुलेशन हुनाले प्रमीनेन्टअङ्गल जस्तो हुन्छ। स्पाक्रोभार्टिब्रलअङ्गल र प्रमन्टरि भन्छन्। यो स्पाक्रामको सेन्टरपार्ट ब्याकवार्ड डिग्मा जान्छ, येहि हिसावले पेलभीक्क्याभिटीको आकार ठुलो हुन्छ, र धेरै चीज रहनलाई जगा दिन्छ।

स्पाक्रामको

ठाउँ ठाउँका नाम।

आन्टीरियेरसर्फेस	१
पोष्टीरियेरसर्फेस	१
ल्याटारवालसर्फेस	२
बेस	१
येपेक्स	१
सेन्टरकेनाल	१

नं ७—स्याक्रामको आण्टीरीयेर सार्फेस ।

पछि ५ टुकुरा जमट भै १ हुन्छ। यो स्पाक्राम लार्ज ट्‌याङ्गुलर बोन हुन्छ। भार्टिब्रलकलमका लोवरपार्टमा रहन्छ। पेलभीक्स्या-भिटीका अपर व्याकपार्टमा रहन्छ र २ अञ्जसइनोमिनेटम बोन्सका बीचमा वयेज जस्तो भै रहन्छ। येस्को अपरपार्टलाइ बेस भनिन्छ। लाष्ट लाम्बरभार्टिब्राका साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को येपेक्समा कक्सिक्सका साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। यो स्पाक्राम आफै बाङ्गो भै वक्रिक हुन्छ। येस्को अपर येक्सट्रिमिटी फर्वार्डदिग्मा प्रोजेक्ट भै रहन्छ, येसै हुनाले लाष्ट लाम्बरभार्टिब्राका साथ आर्टि-कुलेशन हुन्छ, आर्टिकुलेशन हुनाले प्रमीनेन्टअङ्गल जस्तो हुन्छ। स्पाक्रोभार्टिब्रलअङ्गल र प्रमन्टरि भन्छन्। यो स्पाक्रामको सेन्टरपार्ट व्याकवार्ड दिग्मा जान्छ, येहि हिसावले पेलभीक्स्या-भिटीको आकार ठुलो हुन्छ, र धेरै चीज रहनलाई जगा दिन्छ।

स्पाक्रामको

टाउँ टाउँका नाम।

आन्टीरियेरसर्फेस	१
पोष्टीरियेरसर्फेस	१
ल्याटास्यालसर्फेस	२
बेस	१
येपेक्स	१
सेन्टरकेनाल	१

स्पाक्षामको

आन्टीरियेरसर्फेसका वयान।

येस्को आवभदेखि डाउनवार्ड सम्म कन्केभ हुन्छ। दाहि-नादेखि वाञा सम्म पनी कन्केभ हुन्छ, येस्को मिडिलमा फोर ट्थान्सभर्स-रिजेस रहन्छ, येसै हुनाले केटा केटीमा ५ टुकुरा भयाको थाहा हुन्छ। येहि रिजेसका शेष भागमा दाहिना, वाञा गरि जमा ८ फोरामेन हुन्छ, यो फोरामेनको नाम। आन्टीरि-येरस्पाक्षालफोरामीना भन्छन्। यो फोरामेनको आकार राउन्ड हुन्छ र माथिल्लो देखि तल्लो फोरामेन सानु२ हुदै जान्छ। यो फो-रामेन आउटवार्ड भै फवार्ड दिग्मा जान्छ। स्पाक्षाल नार्भको आन्टी-रियेरब्रेश्वेस र ल्याटास्पाल स्पाक्षाल आर्टरिज येहि फोरामेनबाट नीक्लन्छ, येहि फोरामिनाको येक्सटर्नलदिग्लाई ल्याटास्पालमास भनीन्छ। १।१ दिग्को ल्याटास्पालमासमा फोरवर्ड स्पालो ग्रुभ्स रहन्छ, येहि ग्रुभ्सबाट आन्टिरियेरस्पाक्षालनार्भस जानबाटो दिन्छ येहि ग्रुभ्सका वोचमा प्रमिनेन्टरिजेस हुन्छ येहि ऊचामा पाइ-रिफर्मीस मासलको श्लीप आटाचमेन्ट हुन्छ।

स्पाक्षामको

पोष्टीरियेरसर्फेसका वयान।

येस्को पोष्टीरियेरसर्फेस कन्भेक्स हुन्छ। येस्को मिडिल लाइनमा ३।४ वोटा ट्युवर्कल्स हुन्छन, अरु भार्टिव्रीका स्पाइनस-प्रसेस जस्तो येसमा तेही ट्युवर्कल्स हुन्छ। यो स्पाइनसप्रसेस् सैहो। पैहा ट्युवर्कलप्रमिनेन्ट भै फरक रहन्छ, अरु २ तलका के.हि

कोहिमा जमा भै रहन्छ, कोहि कोहिमा फरक भै रहन्छ। यो ट्युवर्कलको २ दिग्मा लामिनो जस्तो ब्रडे ठाउ हुन्छ। लामिनोको येक्सटर्नल दिग्मा सानु ट्युवर्कल जस्तो देखिन्छ। यो ट्युवर्कलस अरु भार्टिव्रीका आर्टिकुलरप्रसेस जस्तै देखिन्छ। यो आर्टिकुलर-प्रसेसको अपरपियार लार्ज हुन्छ, लाष्ट लाम्बरभार्टिव्राका साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को तल्लो दिगलाई स्पाक्रालकर्नुवा भनिन्छ, तेसठाउँमा कक्सिक्सका कर्नुवाको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

येस्को आर्टिकुलरप्रसेसको येक्सटर्नल दिग्मा फोर पोष्टी-रियेर स्पाक्राल फोरामीना रहन्छ। यो फोरामेन आन्टीरियेर भन्दा केहि सानु हुन्छ। यो फोरामेनबाट पोष्टीरियेरब्रेञ्चेस आफ दी स्पाक्रालनार्भ्स निक्लन्छ, पोष्टीरियेरस्पाक्राल फोरामिनाको आउट-साइडमा सिरीज आफ ट्युवर्कल देखिन्छ, अरु २ भार्टिव्रीका ट्र्यान्स-भर्सप्रसेस जस्तो येसा तेहि सिरीज आफ ट्युवर्कल हुन्छ। यो ट्र्या-न्सभर्सप्रसेसको फाष्टपियार लार्ज हुन्छ, सेकेन्ड पियार देखि थोरै सानु हुन्छ। स्पाक्रोइलियाक आर्टिकुलेशन बन्ने काम दिन्छ। येस्को थार्ड पियारमा पोष्टिरियेर स्पाक्रोइलियाक लीगामेन्टको बलिक फ्यासीक्युली आटाचन्मेन्ट हुन्छ। फोर्थ, फिफ्थ पियार्समा ग्रेट स्पाक्रोसाइटिक लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। स्पाइनसप्रसे-सको र ट्र्यान्सभर्सप्रसेसको बीचमा १ वाइड स्यालो कन्केभ ठाउँ रहन्छ स्पाक्रालग्रुभ भनीन्छ, येसा इरेक्टरस्पाईनी मासलको अरिजिन हुन्छ।

स्पाक्रामको

ल्याटाल्यालसर्फेसको बयान।

ल्याटास्यालसर्फेसको आत्रभपार्ट व्रड हुन्छ, आत्रमपार्टको आकार इयर जस्तो हुन्छ, तसै ठाउँमा इलियामको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ अरिक्युलरसर्फेस भन्छन्। यो आलोभयामा फाइब्रोकार्टिलेज देखिन्छ, येस्को पोष्टिरियेरदिग्मा १खस्रो ठाउँ छ, येसैमा पोष्टिरियेर स्पाक्रोइलियाक लीगामेन्ट्स आटाचमेन्ट हुन्छ।

ल्याटास्यालसर्फेसको लोवर पार्टमा ग्रेट स्पाक्रोसाइटिक लीगामेन्ट्स र लेसर स्पाक्रोसाइटिक लीगामेन्ट्स आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्मा ग्लुटि आसम्याक्सिमासमा सत्को थोरै फाइवर्स आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को विलोमा १ डिप नच रहन्छ। कक्सिक्सको अपर पिसमा जो ट्र्यान्समर्सप्रसेस रहन्छ उसैको डिप नचका साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ र १ फोरामेन हुन्छ, येहि फोरामेनबाट आन्टिरियेर डिभीजन आफ दी फिफ्थ स्पाक्रालनार्भ निक्लन्छ।

स्पाक्रामको

वेसको बयान।

येस्को वेस व्रड भै अपवार्डर फर्वार्डदिग्मा जान्छ। येस्को मिडिलमा १ लार्ज वभ्यालआर्टिकुलरसर्फेस छ। लाष्ट लाम्बरभार्टिब्राको बाडीको अन्डरसर्फेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। आर्टिकुलरसर्फेसको बिहाइन्डमा १ लार्ज ट्र्याङ्गुलर अरिफिस छ स्पाक्रालकेनाल भन्छन्।

सुपीरियेर आर्टिकुलरप्रसेस २ दिग्मा प्रोजेक्ट भै रहन्छ येहि आर्टिकुलरप्रसेस चभ्याल र कन्केभ हुन्छ र येस्को सर्फेस व्याकवार्ड र इनवार्डदिग्मा जान्छ। येहि आर्टिकुलरप्रसेसको फ्रान्टमा ईन्टरभार्टिब्रल् नच रहन्छ, यो नच लाए लाम्वरभार्टिब्राको ईन्टरभार्टिब्रल नचको साथ मिली लाए ईन्टरभार्टिब्रलफोरामेन हुन्छ।

येहि आर्टिकुलरसर्फेसको २ दिग्मा १।१ गरि ब्रड् र फ्ल्यार टथाङ्गुलर आफ बोन्स रहन्छ, येहि सर्फेस आफ बोन्स आउटवार दिग्मा जान्छ। येहि ठाउँले स्वासस्याग्रसमासल र लाम्वे स्पाक्राल कर्डलाई सपोट गर्छ र इलीयाक्फसाको साथ मील्छ येहि ठाउँको नाम येला आफ दी स्पाक्राम भनिन्छ। येसा इलायाकसमासलको थोरै फाइवर्स आटाचमेन्ट हुन्छ।

स्पाक्रामको

येपेक्सका वयान।

येस्को येपेक्स डाउनवार्ड र फर्वार्डदिग्मा जान्छ, येहि ठाउँम १ स्माल वभेलकन्केभ सर्फेस रहन्छ। येस्को साथ कक्सिक्सको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

स्पाक्रामको सेन्टरकेनाललाई स्पाइनलकेनाल पनी भनिन्छ। येस्को आवभ ट्रथाङ्गुलर देखिन्छ, येहि ठाउँमा स्पाक्रालनार्भ्स रहन्छ, येहि केनालमा सानु २ छिद्र छ, तेसलाई आन्टीरियेर-स्पाक्राल फोरामीना र पोष्टीरियेरस्पाक्राल फोरामीना भनिन्छ, येसबाट नार्भ्स निक्लन्छ।

स्पाक्रामको

आर्टिकुलेशन ४ ।

आंवभमा, लाष्ट लाम्वरभार्टिब्रा ... १
साइड्समा, असइनोमिनेटम वोन्स २
वीलोमा, कक्सिक्सको कर्नुब्राको साथ १

स्पाक्रामको

मासल्स आटाचमेन्ट ८ जोड़ा छ ।

आन्टीरियेरदिग्को मासल्स ।

१ पाइरीफर्मीस ।
२ कक्सीजियास ।
३ इलायाकस ।

पोष्टीरियेरदिग्को मासल्स ।

४ ग्लुटिआस म्याक्सिमास ।
५ ल्याटिसीमास डर्साई ।
६ माल्टीफिडस स्पाइनी ।
७ इरेक्टर स्पाइनी ।
८ येक्सटेन्सर कक्सीजियास । कोही २ को

जनानाका

स्पाक्रामको बयान ।

जनानाको स्पाक्राम मर्दानाको भन्दा थोरै वाइड्स हुन्छ। लोवरपार्ट धेरै वाइड्स हुन्छ, येसै हुनाले जनानाको स्पाक्राम पीछ सुविस्ता हुन्छ।

कक्सिक्सको बयान।

कक्सिक्स बालखमा ४ टुकुरा हुन्छ। उमेरदारभया पछि ४ जमट भै १ कक्सिक्स हुन्छ, येस्को आकार ट्र्याङ्गुलर हुन्छ। यो सबै ४ टुकुरामा पेडीकल्स लामिनी र स्पाइनसप्रसेस छैन येसै हुनाले इन्टरभार्टिब्रलफोरामिना र स्पाइनलकेनाल पनी छैन, कक्सिक्सको फाष्ट, सेकेन्ड र थार्ड टुकुरामा बाडो र आर्टिकुलर-प्रसेस ट्र्यान्सभर्सप्रसेसको अलिकत्ति चिह्न हुन्छ। येस्को अरु अरु टुकुरा भन्दा फाष्ट टुकुरा लार्जेष्ट हुन्छ, अरु तल २ का टुकुरा सानु हुदै जान्छ।

कक्सिक्सको

ठाउँ २ को बयान।

आन्टीरियेरसर्फेस	१
पोष्टीरियेरसर्फेस	१
वर्डर्स	२
वेस	१
येपेक्स	१

ठैनीहरुको बयान।

आन्टीरियेरसर्फेस थोरै कन्केभ हुन्छ, येसैमा ३ वोटा ट्र्यान्सभर्स ग्रुभ्स हुन्छ। बालखमा ४ टुकुरा भयाको येसै ग्रुभ्सले थाहा हुन्छ, येहि आन्टीरियेरसर्फेसमा आन्टीरियेरस्पाक्रोकक्सीजियाल लीगामेन्ट र लिभेटरयेनाइ मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। रेक्टममा लोवरएन्डलाई सपोट गर्छ।

पोष्टीरियेरसर्फेस कन्भेक्स हुन्छ, येसैमा पनी ट्रयान्सभर्स ग्रुभ्स हुन्छ। येसैको २ दिग्मा सिरीज आफ ट्युबर्कल्स हुन्छ, शो अरु २ भार्टिब्रोको आर्टिकुलरप्रसेस जस्तो हुन्छ। यसै ट्युबर्कल्सको फाष्ट पियार लार्ज हुन्छ, (नां) कर्नुवा आफदी कक्सिक्स भनीन्छ, यो अपवार्ड दिग्मा प्रोजेक्ट हुन्छ, यो स्पाक्रामको कर्नुवाको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ र फिफ्थ पोष्टीरियेर स्पाक्राल फोरामेन बन्छ। तेसबाट फिफ्थ स्क्राकालनार्भको पोष्टीरियेर डिभीजन जान्छ।

येस्को ल्याटाल्याल वर्डर थिन हुन्छ, येसैमा येमिनेन्सेस हुन्छ। अरु २ भार्टिब्रीमा जो ट्रयान्सभर्सप्रसेसेस छ, यो येमीनेन्सेस उस्तै देखिन्छ, यो येमीनेन्सेसको फाष्ट पियार लार्ज हुन्छ। बिफोरदेखि ब्याक्पार्ट सम्म फ्ल्याट हुन्छ। स्पाक्रामको ल्याटाल्याल येजलाई पक्रन निमित्त १ फोरामेन हुन्छ। (नां) फिफ्थ आन्टीरियेरस्पाक्रालफोरामेन भन्छन। येसबाट आन्टीरियेर डिभीजन आफदी फिफ्थ स्पाक्राल नार्भ निक्लन्छ। कक्सिक्सको वर्डरमा स्पाक्रोसाइटिक् लिगामेन्ट्स आटाचमेन्ट हुन्छ। कक्सीजियास मासल यो लीगामेन्टको [illegible] हुन्छ। सम्याक्सिमा मासल यो लीग[illegible] २ [illegible] हुन्छ।

येस्को [illegible]
क्सका [illegible]
येसा [illegible]
हुन्छ।

कक्सिक्सको

आर्टिकुलेशन १ वोन।

स्पाक्रामको कर्नुवाको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

कक्सिक्सको

मासल्स ४ जोडा १ विजोडा छ।

जोडा।

१ कक्सिजियास।
२ ग्लुटिअसम्याक्सिमास।
३ येक्सटेन्सर कक्सिजिस।
४ लिभेटरयेनाई।

विजोडा।

१ फीङ्टरयेनाई।

जम्मा भर्टिब्रलकलमका कुरा।

भर्टिब्रलकलमको आर्को नाम् स्पाइनलकलम पनी भन्छन्। भर्टिब्री जत्ती जम्मा भै डाङ्को पोष्टिरियेरपार्टको मिडिल लाइनमा भर्टिब्रलकलम रहन्छ। उसको लमाईको माप् २ फुट २।३ इञ्च जत्ती हुन्छ। अथवा २६।२७ इञ्च लमाई हुन्छ।

सर्भाइकलको	५ इञ्च	लामो	हुन्छ।
डर्सलको	११	"	"	"
लाम्बरको...	७	"	"	"
स्पाक्राम र कक्सिक्सको ...	३।४	"	"	"
जनानाको मा	३।२	"	कम	"

भार्टिब्रलकलम जम्मा हुदा ठाउँ२मा कार्भ हुन्छ। सर्भाइकलभार्टिब्रीका आन्टीरियेरमा कन्भेक्स हुन्छ। पोष्टीरियेरमा कन्केभ हुन्छ। डर्सलभार्टिब्रीको आन्टीरियेरमा कन्केभ हुन्छ। पोष्टिरियेरमा कन्भेक्स हुन्छ। लाम्बरभार्टिब्रीको आन्टिरियेर दिग्मा कन्भेक्स हुन्छ। पोष्टिरियेरमा कन्केभ हुन्छ। पेलभिक्कार्भको आन्टिरियेरदिग्मा कन्केभ हुन्छ। पोष्टिरियेरमा कन्भेक्स हुन्छ।

भार्टिब्रलकलमका आर्टिरियेरमा वाडी छ, वाडीका माथी वा तल वाडी खापिई तेस्का बीच२मा फाइब्रोकार्टिलेजले समाउँछ। पोष्टिरियेरमा स्पाइनसप्रसेस छ। आर्टिकुलरप्रसेसको साथ डोस्रा आर्टिकुलरप्रसेस खापियाको छ। दाहिना र वाञा ट्रान्सभर्सप्रसेस छ र लामिनी खापियाको छ। २ दिग्मा ईन्टरभार्टिब्रल नच तल वा माथी खापिदा ईन्टरभार्टिब्रलफोरामेन हुन्छ। येति जम्मा भै भार्टिब्रलकलम वन्छ र तेस्का भित्र रहेको स्पाइनलफोरामेनवाट स्पाइनल कर्ड जान्छ।

स्कालको बयान।

यो स्काल भार्टिब्रलकलमको माथी रहन्छ र २ किसिमको वोन्सले वन्छ। १ क्रेनियामको वोन्स, २ फेसको वोन्स।

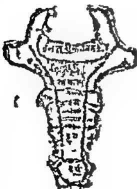
क्रेनियामको वोन्स ८ हुन्छ।

फेसको वोन्स १४ हुन्छ।

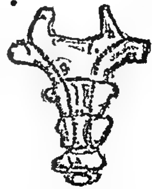
येहि हिसावले स्काल २२ वोन्सले वन्छ, यो स्काल भित्र ब्रेन र स्पेस्याल अर्ग्यान आफ सेन्सेस रहन्छ।

न ८—साक्रामको पोष्टीरियेर सार्फेस।

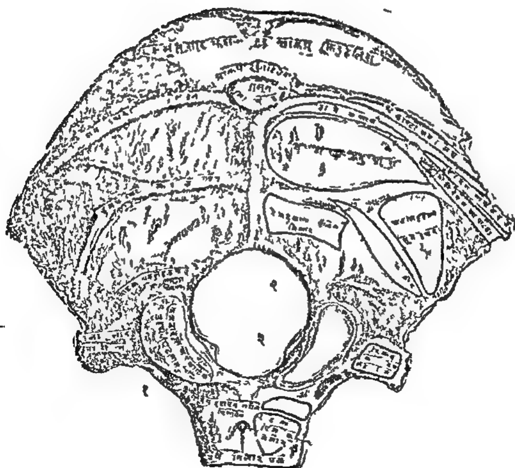
नं ९—ककसीकसकी आर्टीरीयेर सर्फेस।

नं १०—ककसीकसकोपोष्टिरीयेर सर्भेस।

न ११—अकसीपीटलबोनको औटर सार्फेस।

क्रेनियामको ८ बोन्सको नाम।

अक्सिपिटल	१
पेराइटल	२
टेम्परल	२
फ्रान्टल	१
स्फीनायेड	१
येथ्मयेड	१

अक्सिपिटल बोनको बयान।

अक्सिपिटल बोन क्रेनियामको व्याक्पार्टमा र बेसमा रहन्छ। येस्को आकार ट्रापिजयेड जस्तो हुन्छ, यो आफै वाङ्गो भै रहन्छ।

येस्को ठाउँ २को बयान।

इन्टार्नल सर्फेस	१
येक्सटार्नल सर्फेस	१
वर्डर्स	४
आङ्गल्स	४ हुन्छन।

येक्सटर्नलसर्फेसको बयान।

येक्सटर्नलसर्फेस कन्भेक्स हुन्छ। यो अक्सिपिटल बोनको फोरामेनम्याग्नाम र उसको समीट कोई २का बीचमा १ प्रमिनेन्ट ट्युबर्कल हुन्छ। (नां) येक्सटर्नल अक्सिपिटल प्रोटुवारेन्स भन्छन येसैमा लीगामेन्टमन्युकी आटाचमेन्ट हुन्छ। यो येक्स-टर्नल अक्सिपिटल प्रोटुवारेन्सबाट फोरामेनम्याग्नाम सम्म

१ भार्टिकल रिज हुन्छ। (नां) येक्सटर्नल अक्सिपिटलके भन्छन। यो अक्सिपिटल प्रोटुवारेन्सको २ दिग्मा १।१ गरि सेपि सार्कुलर रिज हुन्छ। (नां) सुपोरियेरकार्भ्डलाइन भनिन्छ। येस्व माथी कोहि २ वोनमा अरु दोस्रा रिज देखिन्छ। (नां) हयंष्ट कार्भ्डलाइन भनिन्छ। येसैमा येपिक्रेनियाल अपोन्युरेसिस आटाचमेन्ट हुन्छ। यो प्रोटुवारेन्सको तल २ दिग्मा १।१ गरि सेपिसार्कुलर रिज देखिन्छ। (नां) इन्फीरियेरकार्भ्डलाइन भनिन्छ। सुपीरियेरकार्भ्डलाइनको माथीलो ठाउँमा अक्सिपिटो फ्रान्टेलिस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। सुपीरियेरकार्भ्डलाइनको इन्टार्नलदिग्मा ट्रापिजियेस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। सुपीरियेरकार्भ्ड लाइन को येक्सटर्नलदिग्मा अक्सिपिटो फ्रान्टेलीस मासलको मास्कुलर अरिजिन हुन्छ र ष्टार्नोक्लीडोम्पाष्टयेड मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

सुपीरियेर र इन्फीरियेरकार्भ्डलाइनको वीचको इन्टार्नल-दिग्मा कम्प्लेक्सस मासल रहन्छ र येस्को येक्सटर्नलदिग्मा स्प्लिनियासक्यापिटिस र वप्लिकसक्यापिटिस सुपीरियेर मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को इन्फीरियेरकार्भ्डलाइनमा र उसको तल्लोदिग्मा समेत रेक्टस्क्यापिटिस पोष्टाईकसमेजर र रेक्टस्क्या-पिटिस पोष्टाईकसमाइनर मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ।

फोरामेनम्याग्नामको बयान।

यो १ लार्ज वृभ्याल आपारचर हुन्छ, र अक्सिपिटल वोनको फ्रान्टमा र लोवरपार्टमा रहन्छ, येस्वाट।

१ मेडाला-अब्लङ्गेटा ।

२ येम्ब्रेन्स ।

३ स्पाइनल-आक्सेसरि-नार्भ्स ।

४ भार्टिब्रल-आर्टरिज ।

५ आन्टिरियेर-स्पाइनल-आर्टरिज ।

६ पोष्टिरियेर स्पाइनलआर्टरिज ।

७ अक्सिपिटो-आक्सियाल-लिगामेन्ट ।

येत्ति चीजहरु यो फोरामेनम्याग्नामबाट निक्लन्छ ।

यो फोरामेनम्याग्नामको व्याकपार्ट वाइड हुन्छ । येसैबाट मेडालाअब्लङ्गेटा जान सटक दिन्छ । फोरामेनम्याग्नामको २ दिग्मा कन्डाइल्स हुन्छ । येसैको साथ याटलासको २ सुपीरियेर-आर्टिकुलरप्रसेसेसका साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ । कन्डाइल्सको इभरवर्डरमा १।१ राफ ट्युवर्कल हुन्छ । आक्सिसको वडन्टयेड-प्रसेसमा जो चेक्ट लीगामेन्ट छ तेसैका साथ येहि राफ ट्युवर्कलका साथ आटाचमेन्ट हुन्छ, येस्को येक्सटर्नल दिग्मा १ राफ ट्युवर्कल र प्रामिनेन्ट्स देखिन्छ, (नां) ट्यान्सभर्सप्रसेस र जुगुलरप्रसेस पनी भनिन्छ। येस्को फ्रान्टमा डीप नच रहन्छ। यो डीप नच जुगुलरफोरामेन (२ नां) फोरामेनल्यारिसमं पोष्टिरियेस बनाउने काम दीन्छ। यो प्रसेसको आन्टरसर्फेसमा रेक्टस्क्याफिटिस, ल्याटास्यालिस, मासल, ल्याटास्याल, अक्सिपिटो, आट्ल्यान्टेल, लीगामेन्टहरु, आटाचमेन्ट हुन्छन ।

येसै जुगुलरप्रसेसको अपर सर्फेसको दोस्रा नाम सेरिब्रेलसर्फेस भन्छन, येसमा १ डीपग्रुभ रहन्छ। तेसै ठाउँमा ल्याटा-

स्याल साइन्स रहन्छ। यो जुगुलरप्रसेसका येक्सटर्नलसर्फेसमा १ राफ फ्यासेट देखिन्छ। येसैमा टेम्परलबोनको पेटरसपोर्सनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

कन्डाईल्सको औट साइडमा १ फोरामेन रहन्छ। (नां) आन्टिरियेर कन्डीलयेट फोरामेन भन्छन। येसबाट हाईपोग्लो स्याल नार्भ निक्लन्छ। कोहि २ मा मेनिञ्जियालब्रेञ्च आफ दी आसिन्टीङ फेरिञ्जियाल आर्टरि पनी निक्लन्छ। कन्डाईल्सको बिहाइन्डमा १ फसा रहन्छ। कोहि २ मा फोरामेन पनी हुन्छ। (नां) पोष्टिरियेर कन्डीलयेट फोरामेन भन्छन। येसबाट १ भेन निक्लन्छ र ल्याटास्यालसाईन्समा जान्छ।

फोरामेनम्याग्नामको फ्रान्टमा ब्यासिलरप्रसेस रहन्छ। तेस्को आन्डसर्फेसमा १ राफ ट्युबर्कुलार रिजछ। (नां) फेरिञ्जियाल स्पाइन भन्छन। येहि स्पाइनमा सुपीरियेर कन्सडिक्टर आफदी फेरीङ्स मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येसको २ दिग्मा राफदीप्रेसन देखिन्छ। तेहि ठाउँमा रेक्टस्क्याफिटिस आन्टाइकस मेजर र रेक्टस्क्याफिटिस आन्टाइकस माइनर मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ।

अक्सिपिटल बोनको

इन्टार्नल सर्फेसको बयान।

दोस्रा नाम सरिब्रलसर्फेस पनी भन्छन, यो कन्केभ हुन्छ। येसको दाहिना देखि बाजा सम्म र तल देखि माथी सम्म १।१ रिज हुनाले यो ४ खण्ड गराउन्छ, माथील्हो २ खण्ड भन्दा तल्हो

२ खण्ड ठुलो हुन्छ। यो चारै खण्डलाई फसि भन्छन। २ सुपीरियेर फसिमा सेरिब्रामको अक्सिपिटललोब्सलाई सपोट गर्छ। २ इन्फीरियेर फसिमा सेरिबेलामलाई सपोट गर्छ। यो चारै फसिमा सानु २ ग्रुभ्स रहन्छ उसैमा आर्टरि रहन्छ। जो ठाउँमा यो ४ रिजेस मिल्छ उसै ठाउँमा १ येमिनेन्ट हुन्छ (नाम) इन्टार्नल अक्सिपिटल-प्रोटुबारेन्स भन्छन यो प्रोटुबारेन्सबाट १ रिज अपवार्डदिग्मा सुपीरियेर आङ्गलसम्म जान्छ। येसै रिजमा १ ग्रुभ रहन्छ येसैमा सुपीरियेर लङ्गिच्युडीनल साइनस्को रहने जगा दिन्छ येसै रिजको मार्जीनमा फ्याक्स सेरिब्री आटाचमेन्ट हुन्छ।

इन्फीरियेर साईडमा जो रिज जान्छ। यो फोरामेनम्याग्राम सम्मगै बाइफर्केट हुन्छ। (नां) ईन्टार्नल अक्सिपिटल क्रेष्ट भन्छन। येसैमा फ्याक्स सेरिब्रेली आटाचमेन्ट हुन्छ। फोरामेनम्याग्रामको ब्याकपार्टमा जो ग्रुभ रहन्छ उसैमा अक्सिपिटल-साइनस आटाचमेन्ट हुन्छ। २ ट्रान्सभर्सग्रुभ आउटवार्डदिग्मा २ दिग्को ल्याटारुयाल आङ्गलससम्म जान्छ। यो ग्रुभ्सको मार्जिनमा टेन्टोरियाम सेरिबेलि आटाचमेन्ट हुन्छ। येसै ग्रुभ्समा ल्याटारुयाल साइन्स रहन्छ। जो ठाउँमा यो ग्रुभ्स माझमा मिल्छ उसै ठाउँमा १ डिप्रेसन छ। (नां) टर्क्युलर हेरोफिलि भनिन्छ।

फोरामेनम्याग्रामको आन्टिरियेरको २ दिग्मा आन्टिरियेर कन्डिलयेट फोरामीनाको इन्टार्नलत्रफ्रिङ्ग रहन्छ। पोष्टिरियेर कन्डिलयेट फोरामीनाको इन्टर्नलत्रफ्रिङ्ग अलि कत्ति येक्सटार्नल र पोष्टिरियेरदिग्मा रहन्छ। फोरामेनम्याग्रामको फ्रान्टमा ब्यासिलर प्रसेस रहन्छ। येसैमा १ ग्रुभ छ, (नां) ब्यासिलर-ग्रुभ

भन्छन । येसले मेडाला अब्लङ्गेटार पोन्स भेरोलियाइको १ पार्ट लाइ सपोट गर्छ । यो ब्यासिलरप्रसेसको २ डिग्मा केहि ग्रुभ जस्तो देखिन्छ, त्यो टेम्परल बोनको पेट्रसपोर्सनको साथ मीलि १ ग्रुभ बन्छ । त्यो ग्रुभमा इन्फीरियेर पेट्रोजलसाइन्स रहन्छ ।

---

४ आङ्गल्सको बयान ।

माथील्लो आङ्गलाई सुपीरियेरआङ्गल भन्छन, यो आङ्गल २ पेराइटल बोनको पोष्टिरियेर सुपीरियेर आङ्गल्सको बीचमा रहन्छ फीटसको येहि ठाउँमा पोष्टिरियेर फन्टेनेलि रहन्छ ।

ब्यासिलरप्रसेसमा इन्फीरियेरआङ्गल रहन्छ ।

ट्रयान्सभर्स ग्रुभ्सको २ डिग्को बाहरदिग्मा ल्याटास्याल आङ्गल्स रहन्छ ।

बर्डर्सको बयान ।

सुपीरियेरबर्डर सुपीरियेरआङ्गलदेखि ल्याटास्यालआङ्गल सम्म रहन्छ । यो बर्डर सेरेटेट हुन्छ, मानें कहौती जस्तो यो सुपीरियेरबर्डको साथ पेराइटल बोनकी साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, आर्टिकुलेशन भै जो दाग रहन्छ । (नां) लाम्बडयेड्सूचर भन्छन् ।

ईन्फीरियेरबर्डर ल्याटास्यालआङ्गल देखि ईन्फीरियेरआङ्गल सम्म रहन्छ । यो ईन्फीरियेरबर्डरको अपर हापको साथ टेम्परल बोनको म्याष्टयेड्पोसनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ र तल्लो हापको साथ टेम्परल बोन्को पेटरसपोर्सनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ ।

अक्सिपिटल बोनको

आर्टिकुलेशन ६ बोन्स ।

चीलोमा फाष्ट सर्भाइकलयाट्लास १

क्रेनियाममा ५ बोन्स ।

पेराइटल बोन्स	२	राईट १	लेफ्ट १
टेम्परल बोन्स	२	राईट १	लेफ्ट १
स्फीनायेड बोन	१		

अक्सिपिटल बोनको

मासल्स १२ जोडी हुन्छन् ।

१ अक्सिपिटोफ्रान्टेलिस ।
२ ट्रापिजियेस ।
३ ष्टर्नोक्लिडोम्पाष्टयेड ।
४ कम्प्लेक्सस ।
५ स्प्लीनियास्क्यापिटिस ।
६ वन्निकस्क्यापिटिस सुपीरियेर ।
७ रेक्टस्क्यापिटिस पोष्टाइकस मेजर ।
८ रेक्टस्क्यापिटिस पोष्टाइकस माइनर ।
९ रेक्टस्क्यापिटिस ल्याटास्यालिस ।
१० रेक्टस्क्यापिटिस आन्टाइकस मेजर ।
११ रेक्टस्क्यापिटिस आन्टाइकस माइनर ।
१२ सुपीरियेर कन्सट्रिक्टर आफ दी फेरिङ्स ।

पेराइटल बोन्सको बयान।

यो पेराइटल बोन्सको आकार काडरि त्याटास्याल हुन्छ। येसैमा २ सर्फेसेस ४ वर्डर्स ४ आङ्गलस हुन्छन्।

येक्सटर्नलसर्फेसको बयान।

येक्सटर्नलसर्फेस स्मुथ र कन्भेक्स हुन्छ। येसैको सेन्टरमा १ येमिनेन्स छ। (नाम) पेराइटल-येमिनेन्स भन्छन्। येसै सर्फेसको मिडिलमा २ कार्भ्डलाईन्स देखिन्छ। पैह्ला कार्भ्डलाईनमा टेम्पोरलफ्यासा आटाचमेन्ट हुन्छ। तल्लो रिजको नाम टेम्परल-रिज भन्छन् उसैमा टेम्परलमासल आटाचमेन्ट हुन्छ। यो २ रिजको माथिल्लो ठाउँमा अक्सिपिटो फ्रान्टेलिसको आपोन्युरेसिस रहन्छ। यो टेम्परलरिजको तल्लोदिग्मा टेम्परलफसा बनाउने काम दिन्छ। एहि ठाउँमा टेम्परलमासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

सुपीरियेरवर्डरको ब्याकपार्टमा १ स्माल फोरामेन छ। (नाम) पेराइटल-फोरामेन भन्छन् येसबाट १ भेन सुपीरियेर लङ्गीच्युडिनल-साईन्समा जान्छ।

इन्टार्नलसर्फेसको बयान।

इन्टार्नलसर्फेस कन्केभ हुन्छ। येसैमा सेरिब्राम रहन्छ, र येसैमा धेरै फारोज रहन्छ, यो फारोजमा मिडिलमेनिन्जियाल आर्टरिज रहने ठाउँ दीन्छ। येस्को आपर मार्जिनमा दोस्रा पेराइटल मिलिकन १ स्यालो ग्रुभ हुन्छ। येसैमा सुपीरियेर लङ्गीच्युडिनल साइन्स रहने ठाउँ दीन्छ। यो ग्रुभ्सको येज्मा २।४ वोटा डिप्रेसन रहन्छ। येसैमा प्याकीयोनियान वडिज रहन्छ।

बर्डर्सको बयान।

सुपीरियेबर्डर १
इन्फीरियेरवर्डर १
आन्टीरियेरवर्डर १
पोष्टीरियेरवर्डर १

सुपीरियेरवर्डरमा दोस्रा पेराइटलको सुपीरियेरवर्डरको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, यो आर्टिकुलेशन भै जो दाग रहन्छ। (नां) स्याजिटल सुचर भन्छन्।

इन्फीरियेरवर्डरमा थ्री पार्टस हुन्छन। आन्टीरियेर पार्ट थिन हुन्छ, येसैको साथ स्फीनायेड बोनको ग्रेट उईडको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येसको मिडिलपोर्सनको साथ टेम्परल बोनको इस्का पास पोर्सनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। पोष्टीरियेर पोर्सनको साथ टेम्परल बोनको म्याष्टयेड्पोर्सनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

आन्टीरियेरवडेरमा फ्रान्टल बोनको बर्डरको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, आर्टिकुलेशन भै जो दाग रहन्छ। (नां) करोस्याल सुचर भन्छन्।

पोष्टिरियेरवर्डरमा अक्सिपिटल बोनको वर्डरकासाथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, आर्टिकुलेशन भै जो दाग रहन्छ। (नां) लाम्बडयेड सुचर भन्छन्।

आङ्गल्सको बयान।

आन्टिरियेर सुपीरियेर आङ्गल १

आन्टिरियेर इन्फीरियेर आङ्गल	१
पोष्टिरियेर सुपीरियेर आङ्गल	१
पोष्टिरियेर इन्फीरियेर आङ्गल	१

आन्टिरियेर इन्फीरियेर आङ्गलको इनार्सर्फेसमा १ डिप ग्रुभ रहन्छ। येसैमा आन्टिरियेरब्रेञ्च आफदी मिडिल मेनिन्जियाल आर्टरि रहन्छ।

आन्टिरियेर सुपीरियेर आङ्गलेफिटसमा आन्टिरियेर फन्टेनेलि बन्छ। पोष्टिरियेर सुपीरियेर आङ्गलेफिटस्को पोष्टिरियेर फन्टेनेलि बन्छ॥

पेराइटल बोनको।

दिग छुट्याउने चीह्न ।

येस्को आन्टिरियेर इन्फीरियेर आङ्गल जो द्विमा रहन्छ उही दिग्ले यो बोन चीह्न सजीलो हुन्छ। आन्टिरियेर इन्फीरियेर आङ्गल मिडिल मेनिन्जियाल आर्टरिको ग्रुभ हुनाले थाहा हुन्छ।

पेराइटल बोनको

आर्टिकुलेशन ५ बोन्सर।

दोस्रा पेराइटल	१
टेम्परल	१
फ्रान्टल	१
अक्सिपिटल	१
स्फीनायेड	१

नं १२ लेफट पेराइटल बोनको येमाटार्नल सर्फेस ।

चमेन्ट हुन्छ। यो २ रिजको बीचमा १ स्मुथ सर्फेस छ। (नां) गुवेला। (२नां) नेजल येमिनेन्स भन्छन। सुपरसिली‌अरि रिजको बीनीथमा १ काभ्र्ड र प्रमीनेन्ट मार्जीन हुन्छ। (नां) सुप्राअर्बिटल आर्च भन्छन, यो आर्चले फ्रान्टल बोनको होराईजेन्टलपोर्सन र भार्टिकलपोर्सनको सेपारेट गराउँ छ।

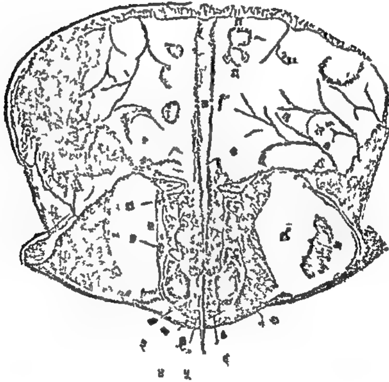
येहि सुप्राअर्बिटल आर्चमा १ नच रहन्छ। कोही २मा फोरामेन पनी हुन्छ। (नां) सुप्राअर्बिटल नच र सुप्राअर्बिटल फोरामेन भन्छन। येसबाट—

१ सुप्राअर्बिटल आर्टरि।
२ सुप्राअर्बिटल भेन।
३ सुप्राअर्बिटल नार्भ।

येत्ति ३ चीज निक्लन्छ। सुप्राअर्बिटल आर्चको येक्सटर्नल दिग्मा १ प्रसेस छ। (नां) येक्सटर्नल आङ्गुलरप्रसेस भन्छन, येसैको साथ मेलार बोनका साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येहि आर्चको ईन्टर्नलदिग्मा पनी १ प्रसेस छ। (नां) ईन्टर्नल आङ्गुलरप्रसेस भन्छन। येक्सटर्नल आङ्गुलरप्रसेस ब्याकपार्टमा २ रिज देखिन्छ। पैहा रिजमा टेम्परलफ्यासा आटाचमेन्ट हुन्छ। तल्लो रिजको नाम टेम्परलरिज भन्छन, तेसैमा टेम्परल मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। टेम्परल रिजको तल१ फसा रहन्छ। (नां) टेम्परल फसा भन्छन। यो ठाउँमा टेम्परल मासल् अरिरिजन हुन्छ।

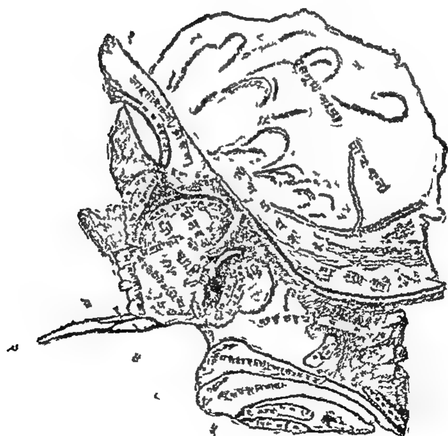
ईन्टर्नल आङ्गुलरप्रसेसको साथ ल्याक्रिमेल बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। २ ईन्टर्नल आङ्गुलरप्रसेसको बीचमा१राफ

नं १६—फ्रणटल बोन इनार सार्फेस।

१ पीराइटाल] बोनका साथ आर्टीकुलेशन हुनेठाम। २ मेलार बोनका साथ आर्टीकुलेशन हुने ठाम। ३ सुपिरियर म्याकिसलारि बोनका साथ आर्टीकुलेशन हुने ठाम। ४ नेजल बोनका साथ आर्टीकुलेशन हुने ठाम। ५ एथमयेड बोनका साथ|आर्टीकुलेशन हुने ठाम। ६ नेजल

नं १७ लेफ्ट टेम्पराल बोन आउटर सार्फेस।

नच रहन्छ। (नां) नेजल नच भन्छन, येसैको साथ नेजल बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, यो नेजल नचको २ दिग्मा सुपीरियेर म्याक्सिलरि बोनका साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। यो नच बाट १ प्रसेस निकन्छ। (नां) नेजल प्रसेस भन्छन, येहि प्रसेसको आन्डर सर्फेसमा १ स्पाइन रहन्छ। (नां) नेजल स्पाइन भन्छन, यो नेजल स्पाइनको २ दिग्मा ग्रुभ रहन्छ, येसैले मेजल फर्सा बनाउने काम दिन्छ, यो नेजल स्पाइनले सेप्टम आफ दी नोज बनाउँ छ, येसैको फ्रन्टमा नेजल बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येसको बिहाईन्डमा येथमयेड बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

आर्टिकलपोर्सनको

इन्टर्नलसर्फेसको बयान।

यो इन्टर्नलसर्फेस कन्केभ हुन्छ, येसको मिडिल लाइनमा १ ग्रुभ हुन्छ, यो ग्रुभको तल्लो दिग्मा १ रिज हुन्छ। यो ग्रुभमा सुपीरियेर लञ्जीच्युडिनल साईन्स रहन्छ। यो रिजलाइ फ्रान्टलक्रेष्ट भन्छन। यो ग्रुभ्सको २ मार्जिन्समा फ्याक्ससेरिब्री आटाचमेन्ट हुन्छ। यो फ्रान्टलक्रेष्टको तल्लो दिग्मा १ नच हुन्छ। येथमयेड बोनको साथ आर्टिकुलेशन भै १ फोरामेन हुन्छ। (नां) फोरामेन्सि काम भन्छन, यो ग्रुभको २ दिग्मा कन्केभ हुन्छ। येसैमा कन्भल्युशन आफ दी ब्रेन रहन्छ। यो कन्केभ सर्फेसमा धेरै फारोज रहुन्छ। उसैमा आन्टीरियेरमेनीन्जियाल आर्टरिको ब्रेञ्चेस रहन्छ। यो ग्रुभको २ दिग्मा फसि रहन्छ। उसैमा प्याकीयोनियान बडिज रहन्छ।

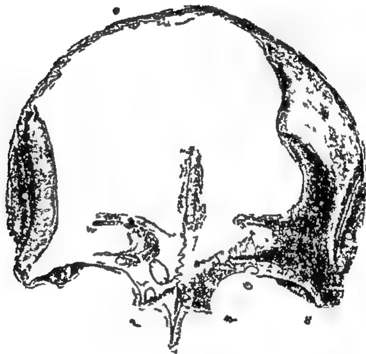
होराईजेन्टलपोर्सनको

येक्सटर्नलसर्फेसको बयान ।

यो पोर्सन २ थिन प्लेटले बन्छ, येसैले अर्बिट बन्छ। यो २ पोर्सनको बीचमा १ नच छ। (नां) येथ्मयेड नच भन्छन। यो थिन प्लेटको आन्टीरियेर येक्सटर्नल पार्टमा १ स्वालो डिप्रेसन हुन्छ। (नां) ल्याक्रिमेल फसा भन्छन, येसैमा ल्याक्रिमेल ग्ल्यान्ड रहन्छ, यो ग्ल्यान्डमा १ ढुङ्री रहन्छ, तेसैबाट आँसु आउ छ।

येस्को आन्टीरियेर इन्टर्नल पार्टमा १ डिप्रेसन हुन्छ। उसैमा सुपीरियेर वब्लिक मासलको पुलि आटाचमेन्ट हुन्छ। येथ्मयेडल नचले यो २ अर्बिटल प्लेटलाइ सेपारेट गराउ छ। यो नच काड्रिल्याटारल हुन्छ। येथ्मयेड बोनको क्रीब्रीफारम प्लेट सङ्ग जोरिन्छ, यो येथ्मयेड नचको मार्जीनमा सेभाल हाफसेल्स रहन्छ। येथ्मयेड बोनको हाफसेलका साथ मिलो १ पुरा सेल हुन्छ, (नां) येथ्मयेडल सेल्स भनिन्छ। येसको येजको ट्र्यान्स-भर्स दिग्मा २ ग्रुभ हुन्छ। येथ्मयेड बोनको साथ आर्टिकुलेशन भै २ केनाल बन्छ। (नां) आन्टीरियेर येथ्मयेडलकेनाल र पोष्टीरि-येर येथ्मयेडलकेनाल भन्छन। अर्बिटको इनरदिग्मा यो २ केनाल खुल्छ। यो आन्टीरियेर केनालबाट नेजल नार्भ र आन्टीरियेर येथ्मयेड भेसल्स जान्छ। पोष्टीरियेर येथ्मयेडकेनालबाट पोष्टीरि-येर येथ्मयेड भेसल्स जान्छ, यो येथ्मयेड नचको फ्रान्टमा र नेज-लस्पाइनको २ दिग्मा फ्रान्टल साइन्सको वप्रीङ्ग रहन्छ।

नं १५ फ्रण्टाल बोन आउटर सार्फेस।

१—अर्बिक्युलेरिस प्याल्पिब्रेरम मासल रहने ठाम। २—नेजाल प्वाइण्ट।
३—इण्टारनल आंगुलर प्रसेस। ४—एक्सटरनल आंगुलर प्रसेस।
५—टेम्पोराल मासल रहने ठाम। ६—नीयार टेम्पोराल रिज।

फ्रान्टलबोनको मासदस ३ जोड़ा हुन्छन् ।

१ करुगेटर सुपरसिली ।

२ अर्बिक्युलेरिसप्यालपिब्रेरम् ।

३ टेम्पोरल मासल ।

टेम्परल बोनको बयान ।

टेम्परल बोन स्कालको साईड्स्त्रवेसमा रहन्छ, यो टेम्परल बोनमा ३ पोर्सन्स रहन्छ ।

१ स्कोवामासपोर्सन ।

२ म्याष्टयेडपोर्सन ।

३ पेटरसपोर्सन ।

स्कोवामासपोर्सनको बयान ।

येस्को आन्टीरियेर र अपरपार्ट थिन हुन्छ । येस्को आउटर सर्फेस स्मुथ र कनभेक्स हुन्छ । येस्को ब्याकपार्टमा डीप टेम्पोरल आर्टरि जाने १ ग्रुभ छ, यो सर्फेसमा टेम्पोरल मासल आटाच-मेन्ट हुन्छ । येस्ले टेम्पोरल फसाको १ पार्ट बन्छ । येस्को ब्याक-पार्टमा १ कार्भ्ड रिज देखिन्छ, यो टेम्पोरलरिज को १ पार्टहो, येसैमा टेम्पोरल फ्यासा आटाचमेन्ट हुन्छ ।

यो स्कोवामासपोर्सनको लोवरपार्टदेखि १लाङ्ग प्रसेस आफ बोन प्रोजेक्ट गर्छ, येस्को (नां) जाईगोम्याटिक प्रसेस भन्छन । प्रसेसको सुपीरियेर बर्डर लाङ्ग र थिन हुन्छ, येसमा पनी टेम्पो-रल फ्यासा आटाचमेन्ट हुन्छ । यो प्रसेसको ईन्फीरियेर बर्डर सर्ट र थिक हुन्छ, येसैमा म्यासिटर मासलको थोरै फाईवर्स आटा-

चमेन्ट हुन्छ। यो प्रसेस्को आउटर सर्फेस कनभेक्स हुन्छ। ईन्नरसर्फेस कनकेभ हुन्छ येसैमा म्यासिटर मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। यो प्रसेस्को येक्सट्रिमिटी ब्रड र सेरेटेड हुन्छ, यो मेलार बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

यो जाइगयाटिक प्रसेसको ३ रडूस हुन्छ।

आन्टीरियेर रुड	१
मिडिल रुड	१
पोष्टिरीयेर रुड	१

आन्टीरियेररुड सर्ट, वड र ष्ट्राङ्ग हुन्छ, येसैमा १ राउन्ड येमिनेन्स हुन्छ, नाम येमीनेन्सिया आर्टिकुलेरिस भन्छन। यो येमिनेन्स ग्लीनयेड फसाको फ्रान्टमा रहन्छ, यो ठाउँमा आलोभयामा कार्टिलेज देखिन्छ, येस्को मिडिल रुड ग्लीनयेड फसाको आउटर मार्जिनमा रहन्छ र वब्लीक भै इनवार्डदिग्मा जान्छ, ग्याई श्रीयानकिसरमा टार्मिनेन्ट हुन्छ। येस्को पोष्टिरियेररुड अपवार्ड र व्याकवार्ड दिग्मा येसक्टर्नल अडिटरिमियेटसमा जान्छ र टेम्पोरल रिजको साथ मिल्छ (नां) सुप्राम्याष्टयेड क्रेष्ट भन्छन।

आन्टीरियेररुड र जाइगोमा जाहाँ मिल्छ ऊहि ठाउँमा १ प्रोजेक्सन हुन्छ। (नां) ट्यूबर्क्ल भन्छन, येसैमा लुवारजको येक्सटर्नल ल्याटास्याल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। आन्टीरियेर र मिडिल रुड जाहाँ मिल्छ उसै ठाउँको पिहाईन्डमा १ वोभ्यालडीप्रेसन हुन्छ, येसैले ग्लीनयेड फसाको १ पार्ट बन्द छ उसैमा लुवारजको कन्डाईलसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। यो ग्लीनयेड फसाको फ्रान्टमा येमिनेन्सिया आर्टिकुलेरिस हुन्छ। येसको विहा-

ईन्डमा टिम्प्यानिक प्लेट रहन्छ। येस्को यक्सटर्नलदिग्मा जाईगोमाको मिडिल रुड रहन्छ, यो २ भागमा डिभाइड हुन्छ, यो ठाउँमा न्यारो श्लिट हुन्छ, येसको (नां) ग्ल्याईश्रीयानफीसर भन्छन। ग्लीनयेड फसा र अडिटरी प्रसेसको वीचमा १ स्माल ट्युवर्कल हुन्छ (नां) पोष्टग्लीनयेड प्रसेस भन्छन। ग्लीनयेडफसाको पोष्टीरियेर पार्टमा पेरोटिड ग्ल्यान्डको १ पोर्सन रहन्छ, यो टिम्प्यानिक प्लेटले वन्छ। यो टिम्प्यानिक प्लेट टेम्पेनाम र येक्सटर्नल अडिटोरे मियेटसको आन्टीरियेर पार्टमा रहन्छ। यो टिम्प्यानिक प्लेटको विलोमा १ सार्फयेज छ। (नां) भेजाईनलप्रसेस भन्छन, येसैमा टेन्सरप्यालेटाईमासल अरिजीन हुन्छ। ग्ल्याईश्रीयानफिसरमा प्रसेसस ग्रासाईलोस आफ दी मेलियेस रहन्छ। यो फिसरवाट टीम्प्यानिक ब्रेञ्च आफ दी ईन्टर्नल म्याक्सिलरी आर्टरी जान्छ। यो फिसरको दोस्रा केनालवाट कर्डाटिम पेनाईनाभँ जान्छ। येहि केनालको नाम केनाल आफ ह्युगुईआर भन्छन।

टेम्पोरलवोनको

स्कोवामासपोर्सनको ईन्टर्नलसर्फेसको वयान।

यो सर्फेस कन्केभ हुन्छ सेरिब्रामको कन्भल्युशन रहने ठाउँ हिन्छ। येसैमा २ ग्रुभ्स छ, मिडिल मेनीन्जियाल आर्टरीको ब्रेञ्चेस रहन्छ।

येस्को वर्डसको वयान।

सुपीरियेर वर्डर थिन हुन्छ, पेराईटल वोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, आर्टिकुलेशन भै जो दाग रहन्छ, येसको नाम स्कोवामास सुचर भन्छन। येसको आन्टीरियेर ईन्फीरियेर वर्डर

थिक हुन्छ, यो ग्रेट उइङ आफ दी स्फीनायेड बोनको साथ आर्टि-कुलेशन हुन्छ।

म्याष्टयेडपोर्सनको बयान ।

टेम्पोरल बोनको पोष्टीरियेर पार्टमा म्याष्टयेडपोर्सन रहन्छ। येसको आउटरसर्फेस रफ हुन्छ, येसैमा अक्सिपिटो फ्रान्टेलिस र रिट्राहेन्स अरेन्स मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ, येसैमा धेरै फोरा-मिना देखिन्छ। सब भन्दा ठुलो १ लार्ज फोरामेन छ। नाम म्याष्टयेड फोरामेन भन्छन। येसबाट ल्याटास्याल साईन्समा १ भेन जान्छ र १ साल आर्टरी जान्छ। म्याष्टयेडपोर्सनको तल्लो दिग्मा १ प्रसेस छ। नाम म्याष्टयेडप्रसेस भन्छन, येसैमा ष्टार्नो म्याष्टयेड स्प्लिनियास्क्याफिटिस इट्राकिलो म्याष्टयेड मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ। म्याष्टयेडप्रसेसको इनसाईडमा १ डीप ग्रुभ छ। नाम डाईगष्ट्रिकफसा भन्छन, येसैमा डाईगष्ट्रिकमासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येसको इन्टर्नलदिग्मा अक्सिपिटल ग्रुभ छ, उसबाट अक्सिपिटल आर्टरी जान्छ।

म्याष्टयेडपोर्सनको इन्टर्नलसर्फेसमा १ डीपकार्भ ग्रुभ रहन्छ। नाम फसासिग्माईडिया भन्छन, येसैमा ल्याटास्याल साइन्सको पार्ट रहन्छ। म्याष्टयेडपोर्सनको टेरहेर्दाखेरि धेरै सेल्स देखिन्छ। नाम म्याष्टयेडसेल्स भन्छन।

म्याष्टयेडपोर्सनको

बर्डर्सको बयान।

येसको सुपीरियेरबर्डर ब्रड र रफ हुन्छ, येसैको साथ पेरा-

इटल बोनको पोष्टीरियेर इन्फीरियेर आङ्गलको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येसको पोष्टीरियेर वर्डरका साथ अक्सिपिटल बोनको इन्फीरियेर वर्डरको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

पेट्रसपोर्सनको बयान।

यो पोर्सन स्फीनायेड र अक्सिपिटल बोन्सको बीचमा वयेज जस्तो भै रहन्छ। येसको ठाउँ २ को नामः–

वेस	... ...	१
येपेक्स	...	१
सर्फेसेस...	...	३
वर्डर्स...	...	३

यो पोर्सनको इन्टीरियेरमा शब्द हरू सुनने एक यन्त्र रहन्छ, येस्को वेसमा मीयेटस अडिटोरियेस येक्सटर्नेस रहन्छ। यो छिद्र ठुलो भै टीम्पेनाममा जान्छ, यो छिद्रको अपरमार्जिन स्मुथ र राउन्डेट हुन्छ र १ प्रसेस छ। नाम अडिटरिप्रसेस भन्छन, येसैमा कानको कार्टिलेज जोरिन्छ।

पेट्रसपोर्सनको

येपेक्सको बयान।

येसको येपेक्स रफ हुन्छ। स्फीनायेड बोनको ग्रेटउइङको पोष्टीरियेर वर्डर र अक्सिपिटल बोनको ब्यासिलरप्रसेस यो २ को बीचमा रहन्छ, येसैमा केरोटिडकेनानको आन्टीरियेर इन्टर्नेल अरिफिस रहन्छ। फोरामेन ल्यासिराम मीडियामको पोष्टीरियेर र येक्सटर्नेल बाउन्डरी बन्द छ।

पेट्रसपोर्सनको

आन्टीरियेर सर्फेसको बयान।

यो सर्फेस स्कालको मिडिलफसाको पोष्टीरियेरपार्ट बन्छ, यो सर्फेस स्कोवामास पोर्सनको साथ मिल्छ। मिलिकन जो दाग रहन्छ। नाम टेम्पोरल सुचर (२ नां) पेट्रो स्कोवामास सुचर भन्छन, यो सर्फेसमा ६ ठाउँ हुन्छ।

१. (पैह्ला) येसको सेन्टरमा १ येमीनेन्स छ, यो येमीनेन्सले सुपीरियेर सेमीसार्कुलर केनाल रहने ठाउँको थाहा हुन्छ।

२. (दोस्रा) यो येमीनेन्सको थोरै आउटर र फ्रान्टमा १ डीप्रेसन छ, येसैले टिम्पेनामको रहने थाहा हुन्छ। यो भीत्रको बोन् पातलो हुन्छ, येसको नाम टेगमेनटिम्प्येनाई भन्छन।

३. (तेस्रा) येस्मा १ स्यालो ग्रुभ छ कोहीरमा २ ग्रुभ पनी हुन्छ, यो ग्रुभ आउटवार्ड र व्याकवार्डदिग्मा गै १ वक्रिक वोफ्र-निङमा जान्छ, येसको नाम हायेटस्फ्यालोपियाई भन्छन। येसबाट भीडियान नार्भको पेट्रोजल ब्रेञ्च र मिडिलमेनीञ्जियाल आर्टरिको पेट्रोजल ब्रेञ्च जान्छ।

४. (चौथा) यो वक्रिक वोफ्रिङको येक्सटर्नल दिग्मा १ स्मालर बोफ्रिङ छ। येसबाट स्मालर पेट्रोजल नार्भ जान्छ।

५. (पाँचौ) आन्टोरियेर सर्फेसको येपेक्समा केरोटिडकेनाल रहन्छ। येसबाट ईन्टर्नल केरोटिड आर्टेरि र केरोटिड प्लेक्सस जान्छ।

६. (छैटौं) यो केनालको आवाभमा १ स्यालो डीप्रेसन छ, येसैमा यासिरियान ग्याङ्ग्लीयान रहन्छ।

पेट्रसपोर्सनको

पोष्टीरियेर सर्फेसको बयान ।

यो सर्फेस स्कालको पोष्टीरियेर फसाको फ्रान्टपार्टमा रहन्
येसैमा ३ ठाउँ छ।

१. (पैह्ला) येसको सेन्टरमा १ लार्ज अरिफिस छ। नाम मीै
टस, अडिटोरियेस र इन्टार्नस भन्छन, येसैमा १ प्लेट रहन्छ। ना
लामिनाक्रिबोसा र १ होराइजेन्टलक्रेष्ट रहन्छ । नाम क्रिष्टाफय
लसिफर्मीस, येसैमा लामिनाक्रिबोसा र क्रीष्टा फ्याल्सीफर्मीस छ
येसमा ३ फोरामीना पनी छ, यो फोरामीनाबाट कानका भी
नाभै जान्छ।

२. (दोस्रा) मियेटस अडिटोरियेसको विहाईन्डमा १ स्मा
श्लीथ छ, यो आकुँडडाक्टस भ्येष्टिब्युली भन्ने केनालमा जान्छ
येसबाट १ स्माल आर्टरि र भेन जान्छ। ड्युरामेटरको १ प्रसे
पनी लाग्छ।

३. (तेस्रा) यो २ बम्रिङ्को बीच र आवाभमा १ डिप्रेसन छ, उसैम
पनी ड्युरामेटरको १ प्रसेस लाग्छ। यो बम्रिङ्बाट १ भेन पनी
जान्छ।

पेट्रसपोर्सनको

ईन्फीरियेर सर्फेसको बयान ।

येसको दोस्रा नाम व्यासिलर सर्फेस पनी भन्छन। ये
सर्फेस राफर ईरेगुलर हुन्छ, येसैले वेस आफ दी स्कालको १ पार्ट
बन्छ। येसको येयेत्रतदेखि नेस सम्म ११ ठाउँ छ।

१. (पैह्ला) येसमा १ रफ सर्फेस छ, यो काडरिल्याटास्याल हुन्छ, येसैमा लिभेटर प्यालेटाई र टेन्सरटिम्प्यनाई मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ।

२. (दोस्रा) केरोटिड्केनालको १ लार्ज सर्कुलर आपाचर रहन्छ, येसबाट ईन्टर्नल केरोटिड अर्टरि र केरोटिड प्लेक्सस जान्छ।

३. (तेस्रा) आकुईडाक्ट्स कक्लि भनेको १ स्माल ट्राइ-याङ्गुलार वप्रिङ छ, येसबाट कक्लियाबाट आयाको १ भेन जान्छ र ईन्टर्नेल-जुगुलर भेनको साथ मिल्छ।

४. (चौथा) यो वोप्रिड्सको विहाईन्डमा १ डिप्रेसन छ नाम जुगुलर फसा भन्छन, येसैमा ल्याटास्याल साईनस रहन्छ। अक्सिपिटल बोनको जुगुलर प्रसेसको मार्जीनमा जो डिप्रेसन छ उसैको साथ मिलिकन फोरामेन ल्यासिरम पोष्टिरियेस बन्द छ, (२नां) जुगुलर फोरामेन पनी भन्छन।

५ (पाँचौं) जुगुलर फसाको र केरोटिड्केनालको बीचमा १-स्माल फोरामेन छ, येसबाट ज्याकप्सन नार्भ जान्छ। (२नां) टिम्प्यालिक ब्रेञ्च आफदी ग्लोसोफेरिञ्जीयाल नार्भ जान्छ।

६. (छैटौं) जुगुलर फसाको आउटर दिग्मा १स्माल फोरा-मेन छ, येसबाट अरिक्युलर ब्रेञ्च आफदी न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ जान्छ (२नां) आर्नल्डस नार्भ भन्छन।

७ (सातौं) जुगुलर फसाको विहाईन्डमा १स्मुथ ४ कुने-फ्यासेड छ नाम जुगुलर सर्फेस, येसैको साथ जुगुलर प्रसेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

८. (आठौं) नम्बर केरोटिडकेनालको व्याकवार्डमा भजाईनल प्रसेस छ, यसैमा टेन्सरप्यालेटाई मासल आटाचमेन्टहुन्छ।

९. (नम्बर) यो भेजाईनल प्रसेसमा ष्टाईलयेड प्रसेस भनेको १ लाङ्ग साफ स्पाईन छ, यो डाउनवार्ड, फर्वार्ड र ईनवार्ड दिग्मा जान्छ, येसैमा ष्टाईलो नेरिजियास। ष्टाईलोहायेडियास। ष्टाईलोग्लोगस मासल्स र ष्टाईलोहायेडर। ष्टाईलोम्पाम्या क्सिलरी लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

१०. (नम्बर) म्याष्टयेड प्रसेस र ष्टाईलयेड प्रसेसको बीचमा १ अरिफिस छ, नाम ष्टाईनोम्याष्टयेड फोरामेन भन्छन, यो आर्कुईडाक्टस फ्यालोपियाईको साथ मिल्छ, येसबाट ष्टाईलोम्याष्टयेड आर्डरि र फेसियाल नार्भ जान्छ।

११. (नम्बर) म्याष्टयेड प्रसेस र अडिटरि प्रसेसको बीचमा अरिक्युलर फिसर छ, येसबाट अरिक्युलर ब्रेञ्च आफ दी न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ जान्छ।

पेट्रसपोर्सनको

वर्डसको बयान।

सुपीरियेर वर्डर लाङ्ग हुन्छ, येसैमा १ग्रुभ छ येसबाट सुपीरियेर पेट्रोजल साईनस जान्छ, येसैमा टेन्टोरियाम सेरिबेलि आटाचमेन्ट हुन्छ। यसैको ईन्नर येक्सट्रिमिटीमा १ नच छ उसैमा फिफ्थ नार्भ रहन्छ।

पोष्टीरियेर वर्डरमा १ ग्रुभ छ

आर्टिकुलेशन सै १ च्यानेल हुन्छ,

साईनस जान्छ, येसैमा जुगुलर फसा छ अक्सिपिटल बोनको साथ मीलिकन फोरामेन ल्यासिरम पोष्टीरियेस वन्छ।

आन्टीरियेर वर्डर २ भाग हुन्छ, येसैको आउटर दिग स्क्वोवामास पोरसनको साथ मिल्छ। ईन्नरदिग स्फीनायेड बोनको स्पाईनस प्रसेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। पेट्रस पोरसन र स्क्वोवामास पोरसन जाहाँ मिल्छ त्यो ठाउँमा २ केनाल छ। १ थिन प्लेट आफ बोनले यो २ केनालको सेपारेट गराउँ छ, यो थिन प्लेटको नाम प्रसेसस कक्लियरि फर्मीस भन्छन। यो २ केनाल टिम्पेनाममा जान्छ। अपर केनालबाट टेन्सर टिम्प्येनाई मासल बाहर हुन्छ। लोवर केनाललाई युष्टेसियान्ट्यु भन्छन।

टेम्पोरल बोनको

आर्टिकुलेशन ५ हुन्छ।

क्रेनियाममा ३।

अक्सिपिटल बोन	१
पेराइटल बोन	१
स्फिनायेड बोन	१

फेसमा २।

मेलार बोन	१
ईन्फीरियेर म्याक्जिलरि बोन	१

टेम्पोरल बोनको

मासलस १५ हुन्छन।

स्क्वोवामासपोर्सनमा।

टेम्पोरल मासल।

जाईगोमामा ।

स्यासिटर मासल ।

स्याष्टयेडपोर्सनमा ।

अक्सिपिटो फ्रान्टेलिस मासल

ष्टार्नोम्याष्टयेड मासल ।

स्प्लेनियास्क्यापिटिस मासल ।

ट्राकिलोम्याष्टयेड मासल ।

डाईगष्ट्रीकास मासल ।

रिटाहेन्स अरेम मासल ।

ष्टाईलयेड प्रसेसमा ।

ष्टाईलोफेरिञ्जियास मासल ।

ष्टाईलोहायेडियास मासल ।

ष्टाईलोग्लोसस मासल ।

पेट्रसपोर्सनमा ।

लिभेटरप्यालेटाई मासल ।

टेन्सरटिम्प्येनाई मासल ।

टेन्सरप्यालेटाई मासल ।

ष्टयापिडियास मासल ।

स्फीनायेड बोनको बयान ।

यो स्फीनायेड बोन स्कालको वेसको आन्टीरियेरपार्टमा रहन्छ । जत्ति क्रेनियाल बोन्स छ उसैको साथ आर्टिकुलेशन भै बन्धन गर्छ, यो ब्याटको आकार जस्तो हुन्छ, येसैमा १ सन्ट्रल पोर्सन छ नाम बाडी भन्छन, यसै बाडीको आउटर दिग्मा २ ग्रेट

र उईङ्स र २ लेसर उईङ्क्स रहन्छ। येसको वीलोमा २ प्रसेस प्रोजेक्ट गर्छ, नाम टेरिगयेड प्रसेस भन्छन।

स्फीनायेड वोनको

वाडीको वयान।

वाडीमा ४ सर्फेसेस हुन्छन।

सुपीरियेर सर्फेस	१
ईन्फीरियेरसर्फेस	१
आन्टीरियेर सर्फेस	१
पोष्टीरियेर सर्फेस . . .	१

सुपीरियेर सर्फेसको वयान।

येसको फ्रान्टमा १ स्पाइन छ। नाम येथमयेडल स्पाइन भन्छन। येसैको साथ येथमयेड वोनको क्रीब्रिफारम प्लेटको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येसको विहाईन्डमा १ स्मुथ सर्फेस छ, उसैको २ दिग्मा डीप्रेसन छ, उसैमा अलफ्याक्टरीट्राक्ट रहन्छ। येसको वीहाईन्डमा १ ग्रुभ छ, नाम अप्टिक ग्रुभ भन्छन, येसैमा अप्टिककमिसेर रहन्छ। येसको २ दिग्मा २ फोरामेन छ। नाम अप्टिक फोरामेन भन्छन। येसबाट अप्टिक नार्भ र अप्थ्याल्मिक आर्टरि जान्छ। अप्टिक ग्रुभको विहाईन्डमा अलिभरि प्रसेस रहन्छ, येसको पोष्टीरियेरमा १ डीप डीप्रेसन छ। नाम पिटुईटरि फसा र सेलाटार्सिका भन्छन, उसैमा पिटुईटरि वाडी रहन्छ, येसैमा न्युट्रियान्ट भेसल्स जानलाई धेरै फोरामेन छ। येही पिटुईटरि फसाको फ्रान्टको १।१ दिग्मा १।१ येमिनेन्स हुन्छ।

नाम मिडिल क्लीनयेड प्रसेस, येही प्रसेस कसै २ मा आन्टीरियेर क्लीनयेड प्रसेसको साथ मिल्छ, येसको बिहाईन्डमा १ चारकुने प्लेट आफ बोन रहन्छ। नाम डर्सामसेली भन्छन। २ नाम डर्सामयेफियाई भन्छन, येसको २ दिग्मा १।१ ट्युबर्कल रहन्छ। पोष्टीरियेर क्लीनयेड प्रसेस भन्छन, येही डर्साम येफियाईको २ दिग्मा १।१ नच छ, उसबाट सिक्स्थ पियार आफ नार्भ जान्छ। डर्साम येफियाईको बिलोमा १ प्रसेस छ। नाम पेट्रोजल प्रसेस भन्छन। येसैको साथ टेम्पोरल बोनको पेट्रसपोर्सनको येपेक्सको साथ मिल्छ, येसैले मिडिल ल्यासारेटेट फोरामेन बन्छ, येसको बिहाईन्डमा १ स्वालो डीप्रेसन छ। अक्सिपिटल बोनको ब्यासिलर ग्रुभको साथ मिल्छ। नाम क्लाइभस पोन्स भेरोलियाईको अपर पार्टलाई सपोट गर्छ। बाडीको २ दिग्मा १।१ गरि ब्रड्र कार्भ्ड छ। नाम केरोटिड ग्रुभ छ, येसैमा इन्टर्नल केरोटिड आर्टरि र क्याभारनस साइनस रहन्छ। यो ग्रुभको आउटर र पोष्टेरियेर दिग्मा १ रिज आफ बोन छ। नाम लिङ्ग्युला भन्छन।

बाडीको

पोष्टीरियेर सर्फेसको बयान ।

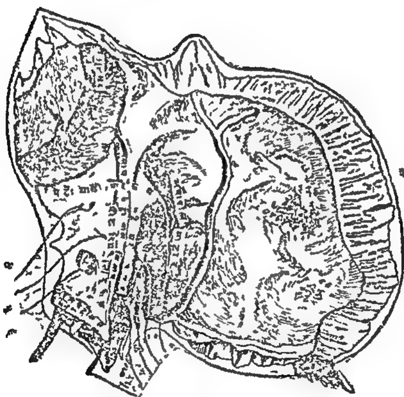
यो सर्फेस क्वाड्रि ल्याटास्याल हुन्छ। अक्सिपिटल बोनको ब्यासिलर प्रसेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

बाडीको

आन्टीरियेर सर्फेसको बयान ।

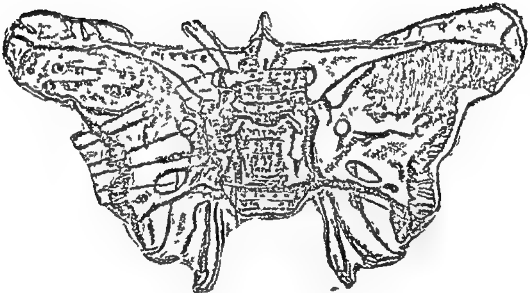
येसको मिडिललाइनमा १ रिज छ। नाम येथमयेडल क्रेष्ट

न १८ लेफ्ट टेम्पराल बोन इनर सार्फेस।

१ पेराइटल बोनका साथ आर्टीकुलेशन हुने ठाम। २ अकसिपिटल बोनका साथ आर्टीकुलेशन ३ स्फिनयेड बोनका ग्रेट उइङ्का साथ आर्टीकुलेशन हुने ठाम। ४ ऐकुइडाकटस भेष्टाबुलि। ५ ड्युरामेटर लाइ डिप्रेसान। ६ मिटेटस अडिटोरियास इण्टारनास। ७ सुपिरियर सेमि साकुलार कनालको एमिनेन्स। ८ हायेटस फेलोपि। ९ समग्वार पेट्रोसाल साभको पोयाल। १० ग्यासिरियन गाङ्गिलयनको ठाम। ११ एकटा सिनका कैरोटिड कैनालबाट थालयेर ठाम देखायाको।

नं १८ स्फिनयेड सुपिरियर सार्फेस ।

१ एसनयड कौम्पाइज, २ अलफ्राकंटारि ड्राकटवाइ गुभं, ३ मिड्ल क्लिनयड प्रोसेस, ४ पेष्टिरियार क्लिनयड प्रोसेस, ५ फोरामेन अपटिकाम, ६ स्फिनयडाल फिसार, ७ फोरामेन रौटाम डाम, ८ फोरामेन मेसोलि, ९ फोरामेन भर्भोलि, १० फोरामेन आभो साम, ११ स्कोयामास

येसैको साथ येथमयेड बोनको पार्पेन्डीक्युलर प्लेटको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। सेप्टम आफ दी नोच्च बनाउने काम दिन्छ, येसको २ दिग्मा इरेगुलर बोप्रिङ्स छ, यो बोप्रिङ्स स्फीनायेड सेलसमा मिल्छ। दोस्रा नाम स्फीनायेडल साइनसमा मिल्छ, यो सेलसको फ्रान्टर बोलोमा २ थिन प्लेट्स आफ बोन छ, यो बोन्सले उही सेलसको बन्द गर्छ। नाम स्फीनायेडल टर्बिनेटेड बोन भन्छन। यो सर्फेसको ल्याटास्याल मार्जीनको साथ येथमयेडको अस्प्लेनामको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येसको लोवर मार्जीनको साथ प्यालेट बोनको अर्बिटल प्रसेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येसको अपर मार्जीनमा फ्रान्टल बोनको अर्बिटल प्लेटको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

बाडीको

इन्फीरियेर सर्फेसको बयान।

येसको मिडिललाइनमा १ ट्र्याङ्गुलर स्पाईन छ। नाम रष्ट्राप भन्छन, यो येलि आफ दी भोमरको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येसको २ दिग्मा लामिना आफ बोन छ। नाम भेजाइनल प्रसेस भन्छन, यो भोमर बोनको येजको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। टेरिगयेड प्रसेसको रूडमा १ ग्रुभ छ, यो ग्रुभ प्यालेट बोनको स्फीनायेडल प्रसेसको साथ मिलि १ केनाल बन्छ। नाम टेरिगोप्यालेटाइन केनाल, येसबाट टेरिगोप्यालेटाइन भेसलसर फेरिङ्क्षियाल नार्भ जान्छ।

स्फीनायेड बोनको

ग्रेटर उइङ्सको बयान।

यो ग्रेटर उइङ बाडीको अपवार्ड, आउटवार्ड र ब्याकवार्ड दिग्मा रहन्छ। येसको बिहाईन्डमा स्पाइनस प्रसेस छ। येसको ३ सर्फेसेस र १ सार्कमफारेन्स छ।

सुपीरियेर सर्फेसको बयान।

येसको २ नाम सेरिब्रल सर्फेस भन्छन, यो सर्फेसले स्काल्को मिडिल फसा बन्छ, यो कन्केभ हुन्छ। येसैमा कन्भल्युशन आफ दी ब्रेन रहन्छ। येसको आन्टीरियेर इन्टर्नल पार्टमा १ सार्कुलर अपर चर छ। नाम फोरामेन रोटान्डाम भन्छन। येसबाट फीफ्थ नार्भको सेकेन्ड डिभिजन जान्छ। येसको बिहाइन्ड र येक्सटर्नल दिग्मा १ लार्ज वोभ्याल फोरामेन छ। नाम फोरामेन वभेली येसबाट फिफ्थ नार्भको थार्ड डिभिजन र स्माल मेनिञ्जीयाल आर्टरि जान्छ। कोही २मा स्माल पेट्रोजल नार्भ जान्छ। फोरामेन वोभेलिको इन्नरदिग्मा फोरामेन भेसेलि छ। येसबाट १ स्माल भेन जान्छ। स्फीनायेडको स्पाइनको नजीकमा १ सर्ट केनाल छ। नाम फोरामेन स्फीनोजन येसबाट मिडिल मेनिञ्जियाल आर्टरि जान्छ।

येक्सटर्नल सर्फेसको बयान।

यो सर्फेस कन्भेक्स हुन्छ। येसको ट्रयान्सभर्स दिग्मा १ रिज नाम टेरिगयेड रिज यो रिजले येक्सटर्नल सर्फेसलाई २ भाग गराउँ छ। सुपीरियेर भाग लार्ज हुन्छ। येसले टेम्पोरल

फसा बन्छ, येसैमा टेम्पोरल मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। इन्फीरियेर भाग कन्केभ हुन्छ। येसैले जाइगोम्याटिक फसा बन्छ। येसैमा येक्स टर्नल टेरिगयेड मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येसको पोष्टीरियेरदिग्मा स्पाइनस प्रसेस छ। येसैमा इन्टर्नल ल्याटास्याल लीगामेन्ट आफ दी लोवार्जर टेन्सरप्यालेटाइ मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

ग्रेटर उंइडको

आन्टीरियेर सर्फेसको बयान।

येसको २नाम अर्बिटल सर्फेस भन्छन, येसले अर्बिटको आउटर वाल बन्छ। येसको आवभमा फ्रान्टल बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। वीलोमा १ राउन्डेट वर्डर छ। येसले स्फीनोम्याक्सिलरी फिसर बन्छ। येसको इन्टार्नल दिग्मा १ सार्प वर्डर छ उसैमा १ ट्युवर्कल छ। येसैमा आइको येक्सटर्नल रेक्टस मासलको १ हेड अरिजिन हुन्छ। येसको अपर पार्टमा १ नच्च छ। उसबाट ल्याक्रिमेल आर्टरिको १ ब्रेञ्च जान्छ। येसको येस्सटर्नल दिग्मा १ मार्जीन छ, उसैको साथ मेलार बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

स्फीनायेड बोनको

ग्रेटर उइङ्सको सार्कमफारयेन्सको बयान।

येसको वाडीदेखि स्पाईन सम्म आउटर हाफमा टेम्पोरल बोनको पेट्रसपोर्सनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येसको इन्नर

हाफले फोरामेन ल्यासिराम मीडियामको आन्टीरियेर बाउन्डरी बन्छ। येहि ठाउँमा भीडियान केनालको पोष्टीरियेर अपरच्चर रहन्छ। स्पाईनको फ्रान्टमा टेम्पोरल बोनको स्कोवामासपोर्सनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। ग्रेटर उइङको टीपमा पेराईटल बोनको आन्टीरियेर इन्फोरियेर आङ्गलको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येसको इन्टर्नलदिग्मा १ ब्रड सर्फेस छ, येसैमा फ्रान्टल बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

स्फीनायेड बोनको

लेसर उइङको बयान ।

यो २ थिन ट्राइयाङ्गुलर प्लेट्स आफ बोनले बन्छ, यो स्फीनायेडको बाडीको अपर र ल्याटास्यालदिग्मा रहन्छ। येसको सुपीरियेर सर्फेस स्मुथ र फ्ल्याट छ। ब्रेनको फ्रान्टल लोबको १ पार्टलाई सपोट गर्छ। येसको इन्फोरियेर सर्फेसले अर्बिटका ब्याकपार्ट बन्छ र स्फीनायेडल फिसरको २ नाम फोरामेन ल्यासिराम आन्टीरियेसको अपर बाउन्डरी बन्छ। यो स्फीनायेडल फिसर ट्राइयाङ्गुलर हुन्छ। येसको इन्टर्नलदिग्मा स्फीनायेड बोनको बाडी रहन्छ। आत्रभमा लेसर उइङ रहन्छ। बीलोमा ग्रेटर उइङ रहन्छ। फ्रान्टल बोनको साथ आर्टिकुलेशन भै १ फोरामेन बन्छ। येसबाट थार्ड नार्भ, फोर्थ नार्भ र फीफ्थ नार्भको अप्थ्यालमिक डिभीजनको ३ ब्रेञ्चेसेस र सिक्स्थ नार्भ सीम्प्याथिटिकको क्याभारनस प्लेक्सस र मिडिल मिनिञ्जियाल आर्टरिको अर्बिटल ब्रेञ्च ल्याक्रिमेल आर्टरिको १ ब्रेञ्च र अप्थ्या-

लिमक सेन जान्छ। लेसर उइङको आन्टोरियेर वर्डको साथ फ्रान्टल बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येसको पोष्टीरियेर वर्डर स्मुथ र राउन्ड हुन्छ। ब्रेनको फिसर आफ सिलभियास येसा रहन्छ। येही लेसर उइङको आन्टीरियेर वर्डरको इन्नर येक्सटिमिटोलाइ आन्टोरियेर क्लीनयेड प्रसेस भन्छन। येही लेसर उइङ बाडीको साथ २ रुट्स डीयेर मिल्छ। येही २ रुट्सको बीचमा अप्टिक फोरामेन रहन्छ।

टेरिगयेड प्रसेसको पयाल।

वाडी र ग्रेटर उइङ जाहाँ मिल्छ, उही ठाउँबाट तल्लो दिग्मा टेरिगयेड प्रसेस रहन्छ। यो २ दिग्मा १।१ रहन्छ, यो प्रसेसको येक्सटर्नल प्लेट १ इन्टर्नल प्लेट १ हुन्छ र १ नच छ। नाम टेरिगयेड नच भन्छन। यो प्यालेट बोनको ट्युबेरोसिटिको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येक्सटर्नल टेरिगयेड प्लेट ब्रड र थिन हुन्छ। जाइगोम्याटिक फसाको इन्नर वाल बन्छ। येसको आउटर सर्फेसमा येक्सटर्नल टेरिगयेड मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। इन्नर सर्फेसमा इन्टर्नल टेरिगयेड मासल आटाचमेन्ट हुन्छ र टेरिग-येड फसाको १ पार्ट बन्छ। इन्टर्नल टेरिगयेड प्लेट लाङ्ग र न्यारो हुन्छ। येसको येक्सट्रिमिटीमा हुक जस्तो प्रोस हुन्छ। नाम ह्यामुलर प्रसेस भन्छन, येसैमा टेन्सर प्यालेटाइ मासल आटाच-मेन्ट हुन्छ। येसको पोष्टीरियेर सर्फेसको वेसमा १ डीप्रेसन छ। नाम स्क्याफ्कायेड फसा येसैमा टेन्सर प्यालेटाइ मासल रहन्छ। येसको आरम्भमा भीडियान केनाल पोष्टीरियेर अरिफिस रहन्छ।

येसबाट भीडियान नार्भ जान्छ, यो भीडियान केनालको वीलो र इन्नरदिग्मा टेरिगयेड ट्युवर्कल छ। येसको पोष्टीरियेरदिग्मा सुपीरियेर कन्सट्रिक्टर आफ दी फेरिङ्स मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। २ टेरिगयेड प्लेटको बीचमा प्यालेट बोन आर्टिकुलेशन हुन्छ।

स्फीनायेड बोनको

आर्टिकुलेशन १२ हुन्छ।

क्रेनियाममा ७ बोन्स ।

अक्सिपिटल	बोन	१
फ्रान्टल	,,	१
पेराईटल	,,	२
टेम्पोरल	,,	२
येथमयेड	,,	१

फेसमा ५ बोन्स ।

प्यालेट	बोन	२
मेलार	,,	२
भोमर	,,	१

स्फीनायेड बोनको

मासल्स ११ जोडी हुन्छन ।

१ टेम्पोरल मासल्स ।
२ येक्सटर्नल टेरिगयेड ।
३ इन्टर्नल टेरिगयेड ।
४ सुपीरियेर कन्सट्रिक्टर ।

५ टेन्सरप्यालेटाइ।
६ लिभेटरप्यालर्पिब्री।
७ वक्लिकसअकुली सुपीरियेर।
८ सुपीरियेर रेक्टस
९ इन्फीरियेर रेक्टस।
१० येक्सटर्नल रेक्टस।
११ इन्टर्नल रेक्टस।

येथमयेड बोनको बयान।

यो येथमयेड बोन बडो लाइट हुन्छ माने हलुको। क्रेनियामको वेसको आन्टीरियेर पार्टमा, २ अर्विटको बीचमा र नोचको रुइसमा रहन्छ। यो ३ हिस्साले बन्छ। (पैह्ला) हिस्सा होराईजेन्टल प्लेट, येसले क्रेनियामको वेसको १ पार्ट बन्छ। (दोस्रा) हिस्सा पार्पेन्डीक्युलर प्लेट, येसले सेप्टम नेजाइको १ पार्ट बन्छ। (तेस्रा) हिस्सा ल्याटारालमास २ हुन्छ।

होराइजेन्टल प्लेटको बयान।

येसको २ नाम क्रीब्रीफारम प्लेट भन्छन, येसले स्कालको वेसको आन्टीरियेर फसाको १ पार्ट बन्छ। फ्रान्टल बोनको २ अर्विटल प्लेट्सको बीचमा जो येथमयेडल नच छ। तेसैमा रहन्छ। येसको मिडिललाइनमा १ थिन स्मुथ टाइयाङ्गुलर प्रसेस आफ बोन अपवार्ड दिग्मा जान्छ। नाम क्रीष्टागेलाइ भन्छन, येसको आन्टीरियेर वर्डरमा फ्रान्टल बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, आर्टिकुलेशन भै फोरामेन्सि काम बन्छ। क्रीष्टागेलाइको

२ दिग्मा ग्रुभ छ, येसले अल्फ्याक्टरि ट्राक्टको वाल्वलाई सपोट गर्छ। येसैमा धेरै फोरामिना छ, येसैबाट अल्फ्याक्टरि बार्भ जान्छ। १ क्रीब्रिफारम प्लेटको फ्रान्टमा र क्रीष्टागेलाइको २ दिग्मा स्माल फिसर छ। येसबाट अप्थ्यालमिक नार्भको नेजल ब्रेञ्च जान्छ, येसको पोष्टीरियेर पार्टमा १ ट्राइयाङ्गुलर नच छ। येसैको साथ स्फीनायेड वोनको येथमयेडल स्पाइनको साथ सार्टिकुलेशन हुन्छ।

पार्पेन्डीक्युलर प्लेटको बयान ।

यो थिन र फ्ल्याट हुन्छ। क्रीब्रीफारम प्लेटको अन्डर सर्फेसमा रहन्छ। येसको आन्टीरियेर वर्डरमा फ्रान्टल बोनको नेजल स्पाइन र नेजल वोनको क्रेष्टको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येसको पोष्टीरियेरको अपर हापमा स्फीनायेडको स्फीनायेडल क्रेष्टको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ र लोवर हापमा भोमर बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येसको इन्फीरियेर वर्डरमा ट्राइयाङ्गुलर कार्टिलेज आफ दी नच आटाचमेन्ट हुन्छ।

ल्याटरन्याल मासको बयान ।

येसमा धेरै सेलुलर्स्यांभिटिज छन। नाम येथमयेडल क्रेष्ट भन्छन। फ्रान्टल बोनको येथमयेडल नचको येजमा जो हाफ सेल्स छ उसैको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ र पुरा सेल्स बन्छ। येसको १।१ दिग्मा २।२ ग्रुभ्स देखिन्छ। नाम आन्टीरियेर र पोष्टीरियेर येथमयेडल केनाल्स, यो फ्रान्टल बोनको साथ आर्टिकुलेशन भै आन्टीरियेर येथमयेडल फोरामेन र पोष्टीरियेर येथमये-

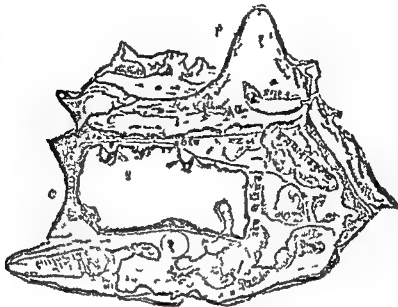
न २० स्फिनयड बोन एण्टिरियर सार्फेस।

१ एथमयेड, क्रेष्ट २ टेरिगयड रिज, ३ इण्टरनाल टेरिगयड प्लेट, ४ इंफ्राहुलार प्रोसेस भोमार की एलाखाइ थम, ६ टेरिगो पालेटको केनाल, ७ रोष्ट्रम, ८ भोमारको साथ मिलने।

(८२ क)

न २१ एथमयड बोन राइट लेटरिल मासकै आउटार सार्फेस ।

१ क्रिष्टा ग्यालि, २ फल कास सेरिवी, ३ नेसाल आर्टारी लाइ, ४ क्रिबिफम प्लेट् ५६, पोष्टिरीयर र एण्टिरीयार एथमयडाल फोरामिना, ७ स्फिनयडको साथ, ८ पालेट का साथ, ९र आर्बिट फर्म प्रोसेस, १० फ्राण्टालको साथ, ११ इनफिरियर टार्बिनेटेड बोनका साथ।

(८८ क)

नं २२ लेफ्ट सुपिरियर म्याक्सिलारि बोन आउटार सार्फेस।

इनसाइसार कैनाइन बाइकास्पिड मोलार

ल फोरामेन बन्छ र अर्बिटको इन्नर वालमा वोपुन गर्छ। ईको पोष्टीरियेर सर्फेसमा पनी सेळुळर्याभिटिज छ। स्फीना-इल टार्बिनेटेड बोन्स र प्यालेटको अर्बिटल प्रसेसको साथ ार्टिकुलेशन हुन्छ। येसको आन्टीरियेर सर्फेसमा ल्याक्रीमेल ान र सुपीरियेर म्याक्सिलरिको नेजल प्रसेसको साथ आर्टिकु-शन हुन्छ।

ल्याटास्याल मासको आउटर सर्फेस स्मुथ र थिन ४ कुने न्छ। नाम अस्प्लेनाम भन्छन, यो अस्प्लेनामले अर्बिटको इन्नर ालको १ पार्ट बन्छ। येसको आवभको साथ फ्रान्टल बोनको-र्बिटल प्लेटको साथ बीलोमा सुपीरियेर म्याक्सिलरिको साथ ान्टमा ल्याक्रीमेल बोनको साथ र बीहाइन्डमा स्फिनायेड र पालेटको अर्बिटल प्रसेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। अस्प्ले-ामको बिनीथमा १ हुक जस्तो प्रसेस छ। नाम आङ्सीफारम सेस भन्छन, येसले आन्ट्रामको अरिफिसलाइ बन्द गर्छ र इन्फी रियेर टार्बिनेटेड बोनको येथ्मयेडल प्रसेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। ल्याटास्याल मासको इन्नर सर्फेसले नेजल फसाको आउटर ाल बन्छ। यो ठाउँमा मिडिल टार्बिनेटेड बोन रहन्छ। येसको ब्याकपार्टमा १ न्यारो फिसर छ। नाम सुपीरियेर मियेटस आफ दी नोच भन्छन। येसको आवभमा सुपीरियेर टार्बिनेटेड बोन रहन्छ। मिडिल मीयेटसको अपर फ्रान्टमा १ अरिफिस छ। नाम इन्फ्यान्डीब्युलम भन्छन।

येथमयेड बोनको

आर्टिकुलेशन १३ बोन्स ।

क्रेनियाममा २ ।

फ्रान्टल ...	बोन	१
स्फिनायेड बोन ...	,,	१

फेसमा ११ ।

ल्याक्रिमेल ...	बोन्स	२
नेजल ...	,,	२
सुपीरियेर म्याक्सिलरि	,,	२
प्यालेट ...	,,	२
इन्फीरियेर टार्बिंटेट	,,	२
भोमर ...	,,	१

येथमयेड बोनको मासल छैन ।

ओआरमीयान बोन्सको बयान ।

क्रेनियाल बोन्सको बीचमा जो बढ़ता बोन हुन्छ, तेसला ओआरमीयान बोन्स भन्छन् ।

फेसको बोन्सको बयान ।

यो १४ हुन्छ ।

नेजल	बोन्स	२
सुपोरियेर म्याक्सिलरि	,,	२
ल्याक्रोमेल ...	,,	२
मेलार	,,	२
प्यालेट ...	,,	२

इन्फीरियेर टार्बिनेटेड बोन्स २
भोमर ... बोन १
इन्फीरियेर म्याक्सिलरि ,, १

नेजल बोन्सको बयान।

नेजल बोन्स २ हुन्छ, यो नेजल बोन्स स्माल हुन्छ। येस्को कारं अब्लोङ हुन्छ, येसको अपरपार्ट र यो २ नेजल बोन्स रिङ बन्छ, यो २ बोन्स जोरीयेर नोजको ब्रीज माने पुल बन्द। यो नेजल बोन्सको २ सर्फेसेस, ४ बर्डर्स हुन्छन।

२ सर्फेसको नाम।

आउटर सर्फेस १
इन्नर सर्फेस १

४ बर्डर्सको नाम।

सुपीरियेर बर्डर १
इन्फीरियेर ,, १
येक्सटर्नल ,, १
इन्टर्नल ,, १

नेजल बोनको
आउटर सर्फेसको बयान।

येसको आउटर सर्फेस आबभदेखि डाउनवार्ड सम्म कन्केभ छ। साईड टु साईड कन्भेक्स हुन्छ र आउटर सर्फेसमा पीरा-डालिस र कम्प्रेसरनेजाई मासल्सले यो सर्फेसलाई ढाक छ।

येसको अपर पार्टमा अक्सिपिटो फ्रान्टेलिस मासलको थोरै फा-इबर्स आटाचमेन्ट हुन्छ। यो सर्फेसमा साल आर्टरि जानलाई धेरै फारोज छ। येसको सेन्टरमा पनी १ फोरामेन छ, येसबाट १ साल भेन जान्छ।

इन्नर सर्फेसको बयान।

इन्नर सर्फेस साईड टु साईड कन्केभ हुन्छ। आवभदेखि डाउनवार्ड सम्म कन्भेक्स हुन्छ। यो दिग्मा १ लञ्जीच्युडिनल ग्रुभ हुन्छ। येसबाट नेजलनार्भको १ ब्रेञ्च जान्छ।

नेजल बोनको
सुपीरियेर बर्डरको बयान।

सुपीरियेर बर्डर न्यारो थिक र सेरेटेड हुन्छ। फ्रान्टल बोनको नेजल नचको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

इन्फीरियेर बर्डरको बयान।

इन्फीरियेर बर्डर ब्रड, थिन र सार्प हुन्छ। यो बब्लिक भै डाउनवार्ड, आउटवार्ड र ब्याकवार्ड दिग्मा जान्छ। यो नोचको ल्याटास्यालको साथ आटाचमेन्ट हुन्छ। यो इन्फीरियेरबर्ड र बर्डरको मिडिलमा १ नच छ। माथी लेखियाको नेजल नार्भको १ ब्रेञ्च येसैबाट जान्छ। येसको इन्नर येक्सट्रिमा १ सार्प स्पाइन छ। दोस्रा नेजल बोनको साथ आर्टिकुलेशन भै नेजल आङ्गल बन्छ।

नेजल बोनको

येक्सटर्नल वर्डरको बयान।

येक्सटर्नल वर्डर सेरेटेड हुन्छ। यो सुपीरियेर म्याक्सिलरिको नेजलप्रसेसको साथ आर्टिलेशन हुन्छ।

इन्टर्नल वर्डरको बयान।

इन्टर्नल वर्डर वीलो भन्दा आवभ थिक हुन्छ। यो वर्डरमा दोस्रा नेजलबोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को बिहाइन्डमा १ भार्टिकल क्रेष्ट हुन्छ। येस्ले सेप्टम आफ दी नोचको १ पार्ट बन्छ। यो क्रेष्ट फ्रान्टल बोनको नेजल स्पाइनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, येस्को वीलोमा येथमयेड बोनको पार्पेन्डीक्युलर प्लेट र नोजको ट्राइयाङ्गुलर कार्टिलेजको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

नेजल बोनको

आर्टिकुलेशन ४ बोन्स।

क्रेनियाममा २।

फ्रान्टल बोन १
येथमयेड बोन १

फेसमा २।

दोस्रा नेजल बोन १
सुपीरियेर म्याक्सिलरि १

नेजल बोनको मासल १।

अक्सिपिटो फ्रान्टेलि मासलको अलि कत्ती छ।

म्याक्सिला भन्नेको ज बोन हो।

सुपीरियेर म्याक्सिलरि बोनको बयान।

फेसको बोन भीत्र अरु २ बोन्स भन्दा इन्फीरियेर म्याक्सिलरि र सुपीरियेर म्याक्सिलरि बोन्स ठुलो हुन्छ। सुपीरियेर म्याक्सिलरि भन्दा इन्फीरियेर म्याक्सिलरि बोन ठुलो हुन्छ। यो सुपीरियेर म्याक्सिलरि बोनले ३ क्याभिटीज बन्द छ।

१ (पैह्ला) माउथको रूप बन्छ।
२ (दोस्रा) नेजल फसिको फ्लोर र आउटर वाल बन्छ।
३ (तेस्रा) अर्बिटको पनी फ्लोर बन्द छ।

यो अपर ज बोनले २ फसि बन्दछ।

१ (पैह्ला) जाईगोम्याटिकफसा।
२ (दोस्रा) स्फीनो म्याक्सिलरि फसा बन्दछ।

यो अपर ज बोनले २ फीसर पनी बन्दछ।

१ (पैह्ला) स्फीनो म्याक्सिलरि फीसर।
२ (दोस्रा) टेरिगोम्याक्सिलरि फीसर बन्दछ।

यो अपर ज बोनको १ बाडी।

४ प्रसेसेस छन।

४ प्रसेसेको नाम।

१ (पैह्ला) मेलार प्रसेस।
२ (दोस्रा) नेजल " ।

३ (तेस्रा) आल्भिवोलार प्रसेस।
४ (चौथा) प्यालेट ,, ।

बाडीको भीत्र १ हलो लार्ज क्याभिटी हुन्छ, येस्को नाम आन्ट्राम आफ हाइमोर भन्छन।

बाडीको
४ सर्फेसेस छ।

१. (पैह्ला) येक्सटर्नल सर्फेस दोस्रो नाम फेसियाल सर्फेस भन्छन।
२. (दोस्रा) पोष्टीरियेर सर्फेस दोस्रो नाम जाइगोम्याटिक सर्फेस भन्छन।
३. (तेस्रा) सुपीरियेर सर्फेस दोस्रो नाम अर्बिटल सर्फेस भन्छन।
४. (चौथा) इन्टर्नल सर्फेस।

येक्सटर्नल सर्फेसको बयान।

येस्को २ नाम फेसियाल सर्फेस यो फर्वार्ड र आउटवार्ड दिग्मा जान्छ। ईन्साइसर टीथको आवभमा १ डिप्रेसन देखिन्छ। नाम ईन्सार्टेसिभ फसा दोस्रो नाम मार्टिफारम फसा भन्छम। येसैमा डीप्रेसर येलीनेजाइ मासल अरिजिन हुन्छ। येस्को त्रिलोमा आल्भिवोलार बर्डर हुन्छ। अर्बिक्युलेरिस बरिस्को १ सिलीप आटाचमेन्ट हुन्छ। येसको थोरै येक्सटर्नल र आवभमा कम्प्रेसरनेजाइ मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येसको येक्सटर्नल दिग्मा अर्को १ डीप्रेसन छ। नाम केनाईन फसा भन्छन। येसैमा

१ येमिनेन्स छ। नाम केनाईन येमिनेन्स भन्छन्, यो येमिनेन्
केनाइं टुथको सकेटको थाहा हुन्छ। येसै फसामा लिभेटर अ
लीबरिस मासल अरिजिन हुन्छ। केनाईन फसाको आबभ
इन्फ्रा अर्बिटल फोरामेन रहन्छ, येसैमा इन्फ्रा अर्बिटल केन
टार्मिनेसन हुन्छ माने सेस हुन्छ। येसबाट इन्फ्रा अर्बिटल भे
ल्स र नार्भ जान्छ। यो फोरामेनको आबभमा अर्बिटको मार्ज
रहन्छ। येसैमा लिभेटर लेबियाइ सुपीरियेरिस प्रोप्रिआस मा
लको केही हिस्सा आटाचमेन्ट हुन्छ। येसै ठाउँको बोनको सँ
मार्जीनमा डाइलेनटरलेरिस पोष्टीरियेर मासल आटाचमेन्ट हुन्

पोष्टीरियेर सर्फेस

अथवा

जाइगोम्याटिक सर्फेसको बयान।

यो सर्फेस कन्भेक्स हुन्छ, ब्याकवार्ड र आउटवार्ड जान्
जाइगोम्याटिक फसाको १ पार्ट बन्छ। येसको सेन्टरमा धेरै अ
नर्भस देखिन्छ। इनीहरु रबैको नाम पोष्टीरियेर डेन्टल केनाल
भन्छन। येसैबाट पोष्टीरियेर डेन्टल भेसल्स र नार्भ्स जान्छ
येस्को लोवर पार्टमा १ राउन्डेट येमीनेन्स छ। नाम म्याक्जि
लरी टिउबेरोसिटी भन्छन। उइज्डम टुथ माने बुद्धीबङ्गा
भया पछी टिउबेरोसिटी प्रमिनेन्ट देखिन्छ। यो टिउबेरोसिटीक
इन्नर साइडमा राफ हुन्छ। प्यालेट बोनको टिउबेरोसिटीक
साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। कोही २को येक्सटर्नल टेरिगयेड प्लेटक
साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येसैमा इन्टर्नल टेरिगयेड मासलक
थोरै फाइबर्स अरिजिन हुन्छ। यो राफ सर्फेसको आबभमा १ स्मु

सर्फेस हुन्छ, तेसले स्फीनो स्याविसलरी फसाको आन्टीरियेर बाउन्डरी बन्छ। येसै सर्फेसमा १ ग्रुभ देखिन्छ, यो ग्रुभ वोब्लिक भै डाउनवार्डदिग्मा जान्छ र प्यालेट वोनको साथ आर्टिकुलेशन भै १ केनाल बन्दछ। नाम पोष्टेरियेर प्यालेटाइन केनाल भन्छन।

सुपीरियेर सर्फेस

अथवा

(अर्विटल सर्फेसको बयान।)

यो थिन, स्मुथ र ट्राइयांगुलर हुन्छ। अर्विटको फ्लोरको १ पार्ट बन्छ। येसको इन्टर्नलदिग्मा १ इरेगुलर मार्जीन छ। तेसको फ्रान्टमा १ नच देखिन्छ। नाम ल्याक्रिमेल नच, यो नच ल्याक्रिमेल बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येसैको मिडिलमा येथमयेडको अस्प्लेनामको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येसैको बीहाईन्डमा प्यालेट वोनको साथ अर्विटल प्रसेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को येक्सटर्नलदिग्मा स्मुथ हुन्छ। येस्को येज् राउन्डेट हुन्छ। येसैले स्फीनो म्याक्सिलरि फिसर बन्द छ। यो येज कोही २ को स्फीनायेडको अर्विटल प्लेटको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। अर्विटको सार्कमफारेन्सको १ पार्ट येस्को फ्रान्टमा रहन्छ। येसको इन्नरदिग्मा नेजल प्रसेसको साथ मिल्छ। अर्विटल सर्फेसको मिडिलडाइनमा १ डीप ग्रुभ छ। नाम इन्फ्रा अर्विटल ग्रुभ येसबाट अर्विटल भेसल्स र नार्भ जान्छ। यो सर्फेसको आउटर वर्डरको मिडिल देखि फर्वार्डदिग्मा यो ग्रुभ जान्छ, पछी १ केनाल तेसमा टार्मिनेन्ट हुन्छ, यो केनालको २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। १ (पैहा) केनालको नाम इन्फ्रा अर्विटल केनाल, यो अर्विटको मार्जीनको

वीलोमा ओपुन-गर्छ। २ (दोस्रा) केनाल स्माल हुन्छ। आन्ट्रा-सको आन्टीरियेर वालमा जान्छ। नाम आन्टीरियेर डेन्टल केनाल भन्छन। येसबाट आन्टीरियेर डेन्टल भेसल्स र नार्भ आ रजको फ्रान्ट टिथमा जान्छ। इन्फ्रा अर्बिटल केनालको ब्याकपार्ट देखि १ दोस्रो स्माल केनाल कोही २को देखिन्छ। येस बाट मिडिल डेन्टल नार्भ वाइकस्पिड टिथमा जान्छ।

अर्बिटल सर्फेसको इन्नर फोर पार्टमा १ डीप्रेसन देखिन्छ। येस्मा आईको इन्फोरियेर वब्लिक मासल अरिजिन हुन्छ।

इन्टर्नल सर्फेसको बयान।

यो १ होराइजेन्टल प्रोजेक्शन आफ बोनले आनिक बाल गरिकन २ पार्टले डिभाइड गर्छ। नाम प्यालेट प्रसेस, यो प्रसे-सको आवभ पोर्सनले नेजल फसिको आउटर वालको १ पार्ट बदन्छ। वीलोमा माउथको क्याभिटीको १ पार्ट बदन्छ। यो सर्फे-सको सुपीरियेर डिभीजनमा १ लार्ज इरेगुलर वोप्निङ छ। यो आन्टाम आफ हाईमोरमा जान्छ। येस अपरन्वरको अपर वर्डरमा धेरै स्यालुलर क्याभिटिज छ। आर्टिकुलेटेड स्कालमा यो वोप्निङ येथमयेड र ल्याक्रिमेल बोन्सले बन्द गर्छ। यो अपरन्वरको वी-लोमा १ स्मुथ कन्केभ सर्फेस छ। येस्ले नेजल फसिको इन्फी-रियेर मियेटसको १ पार्ट बन्द छ।

येस्को वीहाईन्डमा १ राफ सर्फेस छ। प्यालेट बोनको पार्पेन्डीक्युलर प्लेटको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। पोष्टीरियेर वर्डर-को मिडिलमा १ ग्रुभ छ। यो वोब्लिक भै डाउनवार्ड र फर्वार्ड

दिग्मा जान्छ। प्यालेट बोनका साथ अर्टिकुलेशन भै पोष्टीरियेर प्यालेटाइन केनाल बन्द छ।

आन्ट्रामको बोप्रिडको फ्रान्टमा १डीप ग्रुभ छ। ल्याक्रिमेल र इन्फीरियेर टार्बिनेटेड बोन्सको साथ मिलि १ केनाल बन्छ। नाम ल्याक्रिमेल ग्रुभ येस्मा नेजल डाक्ट रहन्छ। आन्टीरियेर-दिग्मा १ राफ रिज छ। नाम इन्फीरियेर टार्बिनेटेड क्रेष्ट इन्फीरियेर टार्बिनेटेड बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस रिजको आवभ कन्केभ हुन्छ। नोचको मिडिल मियेटसको १ पार्ट बन्द छ। वीलोमा इन्फीरियेर मियेटसको १ पार्ट बन्दछ। यो प्यालेट प्रसेसको वीलोमा कन्केभ र राफ हुन्छ। न्युटियान्ट् भेसल्स जाने लाई धेरै फोरामेन हुन्छ, येस्ले माउथको रूप बन्द छ।

आन्ट्राम आफ हाइमोरको बयान।

येस्को दोस्रो नाम म्योक्सिलरि साइनस। म्याक्सिलरि बोनको बाडीको भीत्र १ लार्ज पीरामीड्याभिटि हुन्छ। येसलाई आन्ट्राम आफ हाइमोर भन्छन। येस्को येपेक्स आउटवार्डदिग्मा जान्छ। येसको मेलार प्रसेसले बन्छ। येस्को बेसले नोचको आउटर वाल बन्छ। येस्को वाल धेरै पातलो हुन्छ र येहि बोनको बाडीको अर्बिटल फेसियाल र जाइगोम्याटिक सार्फेसेसले बन्दछ। येस्को इन्नर वाल र बेसमा १ लार्ज इरेगुलर अपरचर देखिन्छ। यो नेजल फसाको साथ कम्युनिकेट गर्छ। यो अपरचरको मार्जीन थिन हुन्छ। ओ अपरचरको आवभमा येथमयेड बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। वीलोमा इन्फीरियेर टार्बिनेटेड बोनको साथ

र वीहाईन्डमा प्यालेट वोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। कोही २ को फ्रान्टमा ल्याक्रिमेल वोनको साथ पनी आर्टिकुलेशन हुन्छ र आर्टिकुलेशन भै यो अपरवरको कन्ट्राक्टेड गराउ छ। यो क्याभिटिको पोष्टीरियेर वालमा पोष्टीरियेर डेन्टल केनाल्स रहन्छ। येसको फ्लोरमा १।२ कनिकेल प्रसेस प्रोजेक्ट गर्छ। येस्ले फाष्ट र सेकेन्ड मेलार टिथको रुडलाई थाहा दिन्छ।

मेलार प्रसेसको पयान।

यो मेलारप्रसेस राफ र ट्राइयाङ्गुलर हुन्छ, फेसियाल र जाईगोम्याटिक सार्फेस जाहाँ रहन्छ, उहि ठाउँमा यो मेलार प्रसेस रहन्छ, येसको फ्रान्टमा कन्केभ हुन्छ, फेसियाल सार्फेसको पार्ट वन्छ। विहाईन्ड पनि कन्केभ हुन्छ, जाईगोम्याटिक फसाको पार्ट वन्छ आवभ राफ र सेरेटेड हुन्छ, मेलार वोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, वीलोमा १ प्रामीनेन्ट मार्जीन छ, येसले फेसियाल र जाईगोम्याटिक सार्फेसेसको सेफारेट गराउछ येसैमा म्यासिटर मासलको थोरै हिस्सा अरिजिन् हुन्छ।

नेजल प्रसेसको बयान।

यो प्रसेस थिक हुन्छ, १ ट्राइयाङ्गुलर प्लेट आफ वोनले बन्द छ यो अपवार्ड, इनवार्ड र व्याकवार्ड दिग्मा प्रोजेक्ट गर्छ। नोजको साईडमा रहन्छ उसको ल्याटाराल वाउन्डरीको पार्ट वन्द छ। येसको येक्सटर्नल सर्फेस स्मुथ र कन्केभ हुन्छ, लिभेटरलेवीयाई सुपीरियेरिस आलीकुइनेजाई र अर्विक्युलेरिस प्यालपिब्रेरम

मासल्स र टेन्डो अकुलो आटाचमेन्ट हुन्छ, येसको ईन्नर सर्फेसले नोनको आउटर वालको १ पार्ट वन्छ येसको अपरपार्ट राफ हुन्छ। येथमयेड वोनको साथ आर्टिकुलेशन भै आन्टीरियेर येथमयेडल सेल्सलाई वन्द गर्छ, येसको वीलोमा १ ट्रान्सभर्स रिज छ नाम सुपीरियेर टार्बिनेटेड क्रेष्ट, यो क्रेष्ट येथमयेडको मिडिल टार्बिनेटेड वोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, येसको वीलेमा १ स्मुथ कन्केभ जगा देखिन्छ येसले मिडिल मियेटसको १ पार्ट वन्छ, येसको वीलोमा ईन्फीरियेर टार्बिनेटेड क्रेष्ट रहन्छ। येसको अपर वर्डर फ्रान्टल वोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, यो नेजल प्रसेसको आन्टीरियेर वर्डर थिन हुन्छ, येसको येज सेरटेड हुन्छ, नेजल वोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। पोष्टीरियेर वर्डर वर्डर थिक हुन्छ, यो ठाउँमा १ ग्रुभ पनि हुन्छ नाम ल्याक्रिमेल ग्रुभ भन्छन, येसैमा नेजल डाक्ट रहन्छ। यो ग्रुभको २ मार्जीन्स छन, १ ईन्नर मार्जीन। १ आउटर मार्जीन। ईन्नर मार्जीनको साथ ल्याक्रिमेल वोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। आउटर मार्जीनले आर्बिटको सार्कम फारेन्सको १ पार्ट वन्छ, यो आउटर मार्जीनमा १ स्माल ट्युवर्कल छ नाम ल्याक्रिमेलल्याक्रिमेल ट्युवर्कल भन्छन। यो ल्याक्रिमेल ग्रुभ आर्टिकुलेटेड स्कालमा ल्याक्रिमेल वोन र ईन्फीरियेर टार्बिनेटेडको ल्याक्रिमेल प्रसेसको साथ मिलिकन १ केनाल वन्छ, यो केनाल डाउन वार्ड दिग्मा जान्छ र थोरै व्याकवार्ड र आउटवार्ड दिग्मा जान्छ, यो नाल इन्फीरियेर मियेटसमा टार्मिनेन्ट हुन्छ, येसैमा नेजल डास्ट रहन्छ।

आल्भिवोलार प्रसेसको बयान ।

यो थिक हुन्छ, फ्रान्ट भन्दा बिहाईन्ड व्रड हुन्छ, टिथ रहन लाई धेरै डीप क्याभिटिज रहन्छ। यो क्याभिटिज जम्मा ८ हुन्छ, केनाईन टुथ रहने क्याभिटिजको डीप हुन्छ। मोलार्स रहने क्याभिटिज वाइड हुन्छ, येस्का भीत्र १।२ माइनस क्याभिटिज रहन्छ। इन्साइसर टिथ रहने क्याभिटिज सिङ्गल डीप र न्यारो हुन्छ, यो प्रसेसको आउटर सर्फेसमा फाष्ट मोलारसम्म वाक्सिने-टर मासल आटाच्मेन्ट हुन्छ।

प्यालेट प्रसेसको बयान ।

यो थिक र ष्ट्राङ्ग हुन्छ, यो वोनको इन्नर सर्फेसबाट इन्वार्ड दिग्मा होराईजेन्टल भै प्रोजेक्ट गर्छ, येस्को बिहाईन्ड भन्दा फ्रान्टमा थिक हुन्छ, येस्ले नष्ट्रिलको फ्लोर र माउथको रूप बन्छ, येस्को इन्फीरियेर सर्फेस कन्केभ र राफ हुन्छ, माउथको रूपको १ पार्ट बन्छ, यो सर्फेसमा न्युट्रीयान्ट भेसल्स जानलाई धेरै फोरा-मिना रहन्छ।

आल्भिओलार वर्डरको व्याकपार्टमा १ लङ्गीच्युडिनल ग्रुभ हुन्छ, कोहि २ को केनाल पनी हुन्छ, येस्बाट पोष्टीरियेर प्यालेट-इन भेसल्स र मिकेल्स ग्याङ्गलीयानबाट आयाको आन्टीरियेर र येक्सटर्नेल प्यालेटाईन नार्भ जान्छ। प्यालेटाईन ग्ल्यान्स रहनलाई लिटिल डिप्रेसन्स पनी हुन्छ। २ सुपीरियेर म्याक्सिलरि वोन्स आर्टिकुलेशन हुँदा इन्साईसर टीथको बिहाईन्डमा र मिडिलमा १ लार्ज अरिफिस कोहि २ मा देखिन्छ नाम आन्टीरियेर प्याले-

टाइन केनाल र प्यालेटाइन फसा पनी भन्छन। यो केनाल प्या-लेट प्रसेसको भीत्र जादा, २ कम्पार्टमेन्ट्स देखिन्छ। २ केनाल नेजल फसिको दहिना वाआ तरफ रहन्छ, नाम फोरामेन आफ ष्टेन्सन येसवाट सेडीन्डिङ प्यालेटाइन आर्टरी र पोष्टीरियेर प्या-लेटाइन आर्टरीको आन्टीरियेर टार्मिनेल ब्रेञ्च जान्छ। येही ब्रेञ्च माउथवाट नेजल फसिमा जान्छ, अरु २ केनालस मिडिललाइनको १ फ्रान्टमा, १ वीहाईन्डमा रहन्छ। येस्को नास फोरामिना आफ स्कार्पा भन्छन। येसवाट नेजो प्यालेटाइन नार्भ जान्छ। लेफ्ट प्यालेटाइन नार्भ आन्टीरियेर केनालवाट र राइट नेजो प्याले-टाइन नार्भ पोष्टीरियेर केनालवाट जान्छ। येस्को अपर सर्फेस साइड टु साइड कन्केभ र स्मुथ हुन्छ। नोजको फ्लोरको १ पार्ट वन्छ। येसैमा फोरामिना आफ ष्टेन्सन र फोरामिना आफ स्का-र्पाको अपर अरिफिस रहन्छ। प्यालेट प्रसेसको आउटर वर्डर सुपीरियेर म्याक्सिलरि वोनको अरु हिस्साको साथ मिल्छ। येस्को इन्नर वर्डर वीहाईन्ड भन्दा फ्रान्ट थिक हुन्छ। येस्को आ-वभमा १ रिज छ, नाम नेजल क्रेष्ट। दोस्रा सुपीरियेर म्याक्सिल-रिको रिजको साथ मिलिकन १ ग्रुभ वन्दछ। येसै ठाउँमा भोम-रको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। फ्रान्टमा यो क्रेष्ट हाइ हुन्छ, नाम इन्साइसर क्रेष्ट भन्छन। प्यालेट प्रसेसको आन्टीरियेर मार्जीन थिन हुन्छ। फर्वार्ड र इन्वार्डदिग्मा १।१ सार्फ प्रसेस छ। दोस्रा सुपीरियेर म्याक्सिलरिको येही प्रसेस्को साथ मिलिकन आन्टी-रियेर नेजल स्पाइन वन्छ। येस्को पोष्टीरियेर वर्डर सेरेटेड हुन्छ। प्यालेट वोनको होराइजेन्टल प्लेटको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

सुपीरियेर म्याक्सिलरि बोनको

आर्टिकुलेशन ९ बोन्स ।

क्रेनियममा २ ।

फ्रान्टल ... बोन १
येथमयेड ... बोन १

फेसमा ७ ।

नेजल .. ... बोन १
ल्याक्रिमेल... ... ,, १
मेलार ... ,, १
प्यालेट ... ... ,, १
इन्फीरियेर टार्बिनेटेड ,, १
भोमर ... ... ,, १
दोस्त्रा आपार्ज ... ,, १

सुपीरियेर म्याक्सिलरि बोनको

मासल्स १२ छुन्छन् ।

१ अर्बिक्युलेरिस प्यालिपब्रेरम ।
२ वोब्लिकस अकुली इन्फीरियेर ।
३ लिभेटर लेबियाई सुपीरियेरिस आलीकुइनेजाई ।
४ लिभेटर लेबियाई सुपीरियेरिस प्रोप्रिआस ।
५ लिभेटर आङ्गुली ओरिस ।
६ कम्प्रेसर नेजाई ।
७ डीप्रेसर येलिनेजाइ ।
८ डाइलेटर नेरिस पोष्टीरियेर ।

९ म्यासिटर।
१० वाक्सिनेटर।
११ इन्टर्नल टेरिगयेड।
१२ अर्बिक्युलेरिस ओरिस।

ल्याक्रिमेल बोनको बयान।

फेसियाल बोनमा ल्याक्रिमेल स्माल हुन्छ। अर्बिटको इन्नर वालको फ्रान्टमा रहन्छ, यो थिन हुन्छ। आकार फिङ्गर नेल जस्तो, माने नङ जस्तो हुन्छ। येस हिसावले आसा आङ्गुइ भन्छन।

येस्को २ सर्फेसेस ४ वर्डर्स हुन्छन।

येक्सटर्नल सर्फेस

अथवा

अर्बिटल सर्फेसको बयान।

१ भार्टिकल रिजले येस्लाई डिभाइड गर्छ, यो रिजको नाम ल्याक्रिमेल क्रेष्ट, येस रिजको फ्रान्ट भाग स्मुथ र कन्केभ हुन्छ। येसैमा १ लङ्गीच्युडिनल ग्रुभ छ, येस्को मार्जीन सुपीरियेर म्याक्सिलरिको नेजल प्रसेस्को साथ मिलिकन ल्याक्रिमेल ग्रुभ बन्छ, यो ग्रुभको अपरपार्टमा ल्याक्रिमेल स्पाक रहन्छ। लोवर पार्टमा नेजल डाक्ट रहन्छ। यो रिजको व्रीहाईन्ड स्मुथ र थोरै कन्केभ हुन्छ। अर्बिटको इंन्नर वालको १ पार्ट बन्छ, येही रिजमा र अर्बिटल सर्फेसको १ पार्टमा टेन्सर टर्साई मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। यो रिजको वीलोमा जाहाँ टार्विनेटेड हुन्छ उही ठाउँमा १ स्माल हुक् लायेक प्रोजेक्शन् छ, येस्को नाम ह्यामुलर प्रसेस

भन्छन । सुपीरियेर म्याक्सिलरिको ल्याक्रिमेल ट्युबर्कलको साथ आर्टिकुलेशन भै ल्याक्रिमेल ग्रुभको अपर अरिफिस कम्प्लिट गर्छ कोही२को यो ठाउँमा अरु किसिमको बोन देखिन्छ, त्यो रहेछ भने नाम लेसर ल्याक्रिमेल बोन भनिन्छ।

ईन्टर्नल-सर्फेस

अथवा

नेजल सर्फेसको बयान ।

येसैमा १ डीप्रेष्ट फारो हुन्छ, यो सर्फेसको फ्रान्ट पार्टले मिडिल मियेटसको १ पार्ट बन्छ। बीहाईन्डमा येथमयेड बोनको साथ आर्टिकुलेशन भै आन्टीयेर येथमयेड सेल्सलाई बन्द गर्छ।

वर्डसको बयान ।

येस्को आन्टीरियेर वर्डर लाङ्ग हुन्छ। सुपीरियेर म्याक्सिलरिको नेजल प्रसेस्को साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, येस्को पोष्टेरियेर वर्डर थिन र अन-ईभिन हुन्छ। येथमयेड बोनको अस्ले नामको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। सुपीरियेर वर्डर र सर्ट र थिक हुन्छ। फ्रान्टल बोनको ईन्टर्नल आङ्गुलर प्रसेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। इन्फीरियेर वर्डरलाई आर्टिकल क्रेष्टले २ भाग गर्छ, यो पोष्टेरियेर पार्टमा सुपीरियेर म्याक्सिलरिको अर्बिटल प्लेटको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। आन्टीरियेर पार्ट डाउनवार्डमा गै ई १ प्वाईन्टेड प्रसेस देखिन्छ। इन्फीरियेर टार्बिनेटेड बोनको ल्याक्रिमेल प्रसेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ र ल्याक्रिमेल ग्रुभ बन्ने काम दिन्छ।

ह्याक्सिमेल बोनको

आर्टिकुलेशन ४ बोन्स।

क्रेनियाममा २।

फ्रान्टल ... बोन १
येथमयेड ... बोन १

फेसमा २।

सुपीरियर म्याक्सिलरि बोन १
इन्फीरियर टार्बिनेटेड बोन १

ह्याक्सिमेल बोनको मासल १।

१ टेन्सर टार्साई मासल।

मेलार बोन

अथवा

चीक बोन्सको बयान।

यो क्वाड्रयाङ्गुलर हुन्छ। फेस्को अपर र आउटर-पार्टमा रहन्छ। यो बोनले गालाको ऊंचा जगा बन्छ। अर्बिटको आउटर वाल र फ्लोरको पनी १ पार्ट बन्छ। टेम्पोरल र जाइगोम्याटिक फसिको पार्ट बन्छ।

येसको २ सर्फेसेस छ।

येक्सटर्नल सर्फेस १
इन्टर्नल ,, १—

र ४ प्रसेसेस छन।

फ्रान्टल प्रसेस १
अर्बिटल ,, १
म्याक्सिलरि ,, १
जाइगोम्याटिक ,, १—

र ५ बर्डर्स हुन्छन।

येक्सटर्नल सर्फेसको बयान।

यो स्मुथ र कन्भेक्स हुन्छ। सेन्टरमा १।२ स्माल अपरचर देखिन्छ। नाम मेलार फोरामेन भन्छन। येस्बाट भेसल्स र नार्भ जान्छ। येसैमा अर्बिक्युलेरिस प्यालिपब्रेरम मासलले काभार गर्छ, येसैमा जाइगोम्याटिकस मेजर जाइगोम्याटिकस माइनर मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ।

इन्टर्नल सर्फेसको बयान।

यो सर्फेस व्याकवार्ड र इनवार्डदिग्मा जान्छ, यो कन्केभ हुन्छ, येस्को इन्टर्नलदिग्मा १ रफ टयाङ्गुलर सर्फेस छ। सुपीरियेर म्याक्सिलरि बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येक्सटर्नल दिग स्मुथ र कन्केभ हुन्छ। आघभमा टेम्पोरल फसाको आन्टीरियेर बाउन्डरी बन्छ। बीलो वाईड हुन्छ। जाइगोम्याटिक फसाको १ पार्ट बन्छ, यो सर्फेसमा १।२ मेलार केनालको अपरचर देखिन्छ। बीलोमा म्यासिटर मासलको १ पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

फ्रान्टल सर्फेसको बयान।

येस्को फ्रान्टल प्रसेस थिक र सेरेटेड हुन्छ। फ्रान्टल बोनको येक्सटर्नल आङ्गुलर प्रसेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

अर्बिटल प्रसेसको बयान।

यो प्रसेस थिक हुन्छ, १ ष्ट्राङ्ग प्लेटले बन्छ। मेलार बोनको अर्बिटल मार्जीनदेखि व्याकपार्ट दिग्मा प्रोजेक्ट गर्छ, येस्को सुपेरो इन्टर्नल सर्फेस स्मुथ [illegible]। [illegible] म्याक्सि-

लरि बोनको अर्बिटल सर्फेस र स्फीनायेड बोनको ग्रेट उइङ्ग मिलि अर्बिटको आउटर वाल र फ्लोरको पार्ट बन्छ, येस्को इन्फीरो येक्सटर्नेल सर्फेस ई स्मुथ र कन्भेक्स हुन्छन्। जाइगोम्याटिक र टेम्पोरल फसिको १ पार्ट बन्छ, येस्को आन्टीरियेर मार्जीन स्मुथ र राउन्ड हुन्छ। अर्बिटको सार्कमफारेन्सको १ पार्ट बन्छ, येस्को सुपीरियेर मार्जीन रफ हुन्छ। फ्रान्टल बोनको येक्सटर्नेल आङ्गुलर प्रसेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। पोष्टीरियेर मार्जीन रफ र सेरेटेड हुन्छ। स्फीनायेड बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। इन्टर्नेल मार्जीन सेरेटेड हुन्छ। सुपीरियेर म्याक्सिलरि बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। अर्बिटल सर्फेसको अपर सर्फेसमा १।२ टम्पोरो मेलार केनाल्सको अरिफिस देखिन्छ, ई २ मा १ ले पोष्टीरियेर सर्फेसमा ओपुन गर्छ। २ ले फसियाल सर्फेसमा ओपुन गर्छ। येसबाट सुपीरियेर म्याक्सिलरि नार्भको अर्बिटल ब्रेञ्च जान्छ।

म्याक्सिलरि प्रसेसको बयान।

यो रफ हुन्छ, येसमा १ ट्राइयाङ्गुलर सर्फेस छ। सुपीरियेर म्याक्सिलरि बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

जाइगोम्याटिक प्रसेसको बयान।

यो प्रसेस लाङ्ग र न्यारो सेरेटेड हुन्छ। टेम्पोरल बोनको जाइगोम्याटिक प्रसेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

मेलार बोनका

४ वर्डर्सको बयान ।

आन्टीरो सुपोरियेर वर्डर दोस्रो नाम सर्बिटल वर्डर यो स्मुथ र आर्च हुन्छ । अर्बिटको सार्कमफारेन्सको १ पार्ट बन्छ । आन्टीरो इन्फीरियेर वर्डर, दोस्रो नाम म्याक्सिलरि वर्डर यो रफ हुन्छ । सुपीरियेर म्याक्सिलरि बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, येसैमा लीभेटर लेबियाई सुपीरियेरिस प्रोप्रिआस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ । पोष्टीरो इन्फोरियेर वर्डर, दोस्रो नाम जाइगोम्याटिक वर्डर येसमा म्यासिटर मासल आटाचमेन्ट हुन्छ । पोष्टीरो सुपीरियेर वर्डर, दोस्रो नाम टेम्पोरल वर्डर यो कार्भ हुन्छ, येसैमा टेम्पोरल फेसिया आटाचमेन्ट हुन्छ ।

मेलार बोनको

आर्टिकुलेशन ४ बोन्स ।

क्रेनियाममा ३ ।

फ्रान्टल ...	...	बोन १
टेम्पोरल	...	,, १
स्फिनायेड ...	...	,, १

फेसमा १

सुपीरियेर म्याक्सिलरि	,, १

मेलार बोनको

मासल्स ४ ।

१ लिभेटर लेबियाई सुपीरियेरिस प्रोपिआस ।

२ जाइगोम्याटिकस मेजर ।

३ जाइगोम्याटिक माइनर।

४ म्यासिटर।

प्यालेट बोन्सको बयान।

यो नेजल फसिको ब्याकपार्टमा रहन्छ, यो २ सुपीरियेर म्याक्सिलरि र स्फीनायेड बोन्सको टेरिगयेड प्रसेसको बीचमा न्छ, यो १।१ प्यालेट बोनले—

३ क्याभिटिज—
२ फसि—
१ फिसर हरू बन्द छन।

यो बोनले नोचको फ्लोर र आउटर वाल माउथको रूप र अर्बिटको फ्लोर बन्दछ, यो बोनले स्फीनो म्याक्सिलरि र टेरिगयेड फसि बन्छ र स्फीनो म्याक्सिलरि फिसर बन्छ।

प्यालेट बोनको इन्फीरियेर

अथवा

होराईजेन्टल प्लेटको बयान।

यो थिक र काड्रि ल्याटास्याल हुन्छ, येस्को २ सर्फेसेस, ४ बर्डर्स हुन्छन्। सुपीरियेर सर्फेसको दाहिनेदेखि बाउँसम्म कन्केभ हुन्छ। नष्ट्रिलको फ्लोरको ब्याकपार्ट बन्दछ। इन्फीरियेर सर्फेस थोरै कन्केभ र रफ हुन्छ। हार्ड प्यालेटको ब्याकपार्ट बन्छ। येस्को पोष्टीरियेर पार्टमा १ ट्रान्सभर्स रिज देखिन्छ, येसैमा टेन्सर प्यालेटाई मासलको थोरै फाइवर्स आटाचमेन्ट हुन्छ, येस्को आउटर येक्सट्रिमिटीमा १ डीप ग्रुभ हुन्छ। सुपीरियेर

म्याक्सिलरि बोनको टिउबेरोसिटिको साथ आर्टिकुलेशन भै १के-नाल बन्छ । नाम पोष्टीरियेर प्यालेटाइन केनाल, यो शुभको नली-कमा कोही २को १।२ स्माल केनाल देखिन्छ। सो रहेछ भने आ-क्सेसरि पोष्टीरियेर प्यालेटाइन केनाल भन्छन ।

यो होराईजेन्टल प्लेटको आन्टीरियेर बर्डर सेरेटेड हुन्छ। सुपीरियेर म्याक्सिलरि बोनको प्यालेट प्रसेसको साथ आर्टिकु-लेशन हुन्छ, येस्को पोष्टीरियेर बर्डर कन्केभ हुन्छ। सफ्ट प्याले-टको साथ आटाचमेन्ट हुन्छ, येस्को इन्नर येक्सट्रिमिटि सार्फ र प्वाइन्टेड हुन्छ। दोस्रा प्यालेटको साथ मिलि १ प्रोजेक्टिङ् प्रसेस बन्छ। नाम पोष्टीरियेर नेजल स्पाइन, येसैमा आजाइगस युभ्युली मासल आटाचमेन्ट हुन्छ, येस्को येक्सटर्नल बर्डर पार्पे-न्डीक्युलर प्लेटको लोवरपार्टको साथ मिल्छ, येस्को इन्टर्नल बर्डर थिक र सेरेटेड हुन्छ। दोस्रा प्यालेटको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, येस्को सुपीरियेर येजमा १ रिज छ। दोस्रा प्यालेटको साथ मिलिकन १ क्रेष्ट बन्दछ। येसैमा भोमर बोनको साथ आर्टिकुले-शन हुन्छ ।

प्यालेट बोनको

आर्टिकल प्यालेट्को बयान ।

यो थिन हुन्छ। अपवार्ड र थोरै इनवार्डदिग्मा जान्छ। येस्को २ सर्फेसेस ४ बर्डर्स हुन्छन ।

इन्टर्नल सर्फेसको बयान ।

येस्को लोवरपार्ट ब्रड हुन्छ। १ स्यालो डीप्रेसन देखिन्छ, येसले नोजको इन्फीरियेर मियेटसको १ पार्ट बन्छ, येस्को आव-

भमा १ होराइजेन्टल रिज हुन्छ। नाम इन्फीरियेर टार्बिनेटेड क्रेष्ट भन्छन, यो इन्फीरियेर टार्बिनेटेड बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, येस्को आवभमा दोस्रा १ब्रड स्यालो डीप्रेसन छ, येसले मिडिल मियेटसको १ पार्ट बन्छ। आवभमा १ होराइजेन्टल रिज छ। नाम सुपीरियेर टार्बिनेटेड क्रेष्ट भन्छन, येसमा मिडिल टार्बिनेटेड बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, यो सुपीरियेर टार्बिनेटेड क्रेष्टको आवभमा १न्यारो होराइजेन्टल ग्रुभ छ, येसले सुपीरियेर मियेटसको १ पार्ट बन्छ।

प्यालेट बोनको भार्टिकल प्लेटका

येक्सटर्नल सर्फेसको बयान।

यो सर्फेस रफ र इरेगुलर हुन्छ। सुपीरियेर म्याक्सिलरिको इन्नर सर्फेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, येस्को अपर ब्याकपार्ट स्मुथ हुन्छ, येसैले स्फीनो म्याक्सिलरि फसा बन्छ, येस्को फ्रान्ट पनी स्मुथ हुन्छ। आन्ट्रामको अरिफिसलाई काभार गर्छ, येसै सर्फेसको ब्याकपार्टमा १ डीप ग्रुभ छ। सुपीरियेर म्याक्सिलरिको साथ आर्टिकुलेशन भै १ केनाल बन्छ। नाम पोष्टीरियेर प्यालेटाइन केनाल भनिन्छ, येसबाट पोष्टीरियेर वा डिसेन्डिङ्ग प्यालेटाइन भेसल्स र मीकेल्स ग्याङ्ग्लीयानबाट आयाको डिसेन्डिड प्यालेटाइन ब्रेञ्चेस जान्छ।

प्यालेटका भार्टिकल प्लेटको

४ बर्डर्सको बयान।

येस्को आन्टीरियेर बर्डर थिन र इरेगुलर हुन्छ, येस

म्याक्सिलरि वोनको टिउवेरोसिटिको साथ आर्टिकुलेशन भै १ केनाल बन्छ। नाम पोष्टीरियेर प्यालेटाइन केनाल, यो मुभको नजीकमा कोही २ को १।२ स्माल केनाल देखिन्छ। सो रहेछ भने आक्सेसरि पोष्टीरियेर प्यालेटाइन केनाल भन्छन।

यो होराईजेन्टल प्लेटको आन्टोरियेर वर्डर सेरेटेड हुन्छ। सुपीरियेर म्याक्सिलरि वोनको प्यालेट प्रसेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, येस्को पोष्टीरियेर वर्डर कन्केभ हुन्छ। सफ्ट प्यालेटको साथ आटाचमेन्ट हुन्छ, येस्को इन्नर येक्सट्रिमिटि सार्फ र प्वाइन्टेड हुन्छ। दोस्रा प्यालेटको साथ मिलि १ प्रोजेक्टिङ् प्रसेस बन्छ। नाम पोष्टीरियेर नेजल स्पाइन, येसैमा आजाइगस युभ्युली मासल आटाचमेन्ट हुन्छ, येस्को येक्सटर्नल वर्डर पार्पेन्डीक्युलर प्लेटको लोवरपार्टको साथ मिल्छ, येस्को इन्टर्नल वर्डर थिक र सेरेटेड हुन्छ। दोस्रा प्यालेटको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, येस्को सुपीरियेर येजमा १ रिज छ। दोस्रा प्यालेटको साथ मिलिकन १ क्रेष्ट बन्दछ। येसैमा भोमर वोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

प्यालेट वोनको

भार्टिकल प्यालेट्को बयान।

यो थिन हुन्छ। अपवार्ड र थोरै इनवार्डदिग्मा जान्छ। येस्को २ सर्फेसेस ४ वर्डर्स हुन्छन।

इन्टर्नल सर्फेसको बयान।

येस्को लोवरपार्ट ब्रड हुन्छ। १ स्वालो डीप्रेसन देखिन्छ, येसले नोजको इन्फीरियेर मियेटसको १ पार्ट बन्छ, येस्को आव-

अर्विटल प्रसेसको बयान।

यो प्रसेस अपवार्ड र आउटवार्डदिग्मा जान्छ, येस्को ५ सर्फेसेस छन, यो ५ सर्फेसको भीत्र १ स्यालुलर क्याभिटी रहन्छ, यो प्रसेसमा पार्पेन्डीक्युलर प्लेटको साथ जाहाँ मिल्छ त्यो ठाउँमा १ न्यारो हुन्छ।

ई ५ सर्फेसमा

३ आर्टिकुलर सर्फेसको नाम।

१ (नम्बर) आन्टीरियेर सर्फेस, दोस्रो नाम म्याक्सिलरि सर्फेस। यो फर्वार्ड, आउटवार्ड र डाउनवार्डमा जान्छ। सुपीरियेर म्याक्सिलरि वोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

२ (नम्बर) पोष्टीरियेर सर्फेस, दोस्रो नाम स्फीनायेडल सर्फेस, यो स्फीनायेडल टार्बिनेटेड वोनको भार्टिकल पार्टको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

३ (नम्बर) इन्टर्नल सर्फेस, दोस्रो नाम येथमयेडल सर्फेस। यो येथमयेडको ल्याटारल मासको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

ती ५ मध्ये

२ नान आर्टिकुलर सर्फेसको नाम।

१ (नम्बर) सुपीरियेर सर्फेस, दोस्रो नाम अर्विटल सर्फेस। यो अपवार्ड र आउटवार्डदिग्मा जान्छ। ट्राइयाङ्गुलर स्मुथ र कन्केभ हुन्छ। अर्बिटको फ्लोरको ब्याकपार्ट वन्छ।

२ (नम्बर) येक्सटर्नल सर्फेस, दोस्रो नाम जाइगोम्याटिक सर्फेस। यो स्मुथ हुन्छ, स्फीनो म्याक्सिलरि फसा वन्छ।

ठाउँमा १ प्रसेस छ। नाम म्याक्सिलरि प्रसेस हो, येसले आन्ट्रामको ओप्निङको लोवर ब्याकपार्टलाई बन्द गर्छ,

येस्को पोष्टोरियेर वर्डमा १ डीप ग्रुभ छ, येस्को येज सेरेटेड हुन्छ। स्फीनायेड बोनको टेरिगयेड प्रसेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, यो वर्डरको लोवर पार्टमा १ प्रसेस छ। नाम टेरिगयेड प्रसेस, दोस्रो नाम ट्युबेरोसिटि आफ दी प्यालेट भन्छन, यो स्फीनायेड बोनको २ टेरिगयेड प्लेट्सको बीचमा रहन्छ, यो प्रसेसको ब्याकपार्टमा १ ग्रुभ छ। २ ल्याटास्याल सर्फेसेस छन, यो ग्रुभ स्मुथ हुन्छ, येसैले टेरिगयेड फसाको १ पार्ट बन्छ, येसैमा इन्टर्नल टेरिगयेड मासल आटाचमेन्ट हुन्छ, येस्को ल्याटास्याल सर्फेस रफ हुन्छ, टेरिगयेड प्लेटको आन्टीरियेर वर्डरको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, येसैमा सुपीरियेर कन्सट्रिक्टर आफ दी फेरिङ्स मासलको थोरै फाइवर्स लाग्छ, यो प्रसेसको वेस जुन ठाउँमा होराईजेन्टल पोर्सनको साथ मिल्छ उसैमा आस्सेस्सरि डिसेन्डिङ प्यालेटाइन केनालको अपरचर रहन्छ, येसबाट मिकेल्स ग्याङ्ग्लियानबाट आयाको स्माल डिसेन्डिङ ब्रेञ्च जान्छ, येस्को आउटर सर्फेस रफ हुन्छ। सुपीरियेर म्याक्सिलरिका बाडीको इन्नर सर्फेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

भार्टिकल-प्लेटको सुपीरियेर वर्डरमा २ प्रसेस छ, येस्को बीचमा कोही२ को नच र कोही२ को फोरामेन देखिन्छ। यो २ प्रसेसको आन्टीरियेरमा लार्ज हुन्छ, येस्को नाम अर्बिटल प्रसेस भन्छन, येस्को पोष्टेरियेर प्रसेसको नाम स्फीनायेडल प्रसेस भन्छन।

घेनियाममा २-

स्फीनायॅड ... योन १

येथ्मयॅड .. .. ,, १

फेसमा ४-

सुपीरियेर म्याक्सिलरि ,, १

इन्फीरियेर टार्बिनेटेड ,, १

भोमर ... ... ,, १

दोस्रा प्यालेट ... ,, १

प्यालेट योनको मासल्स ४-

१ टेन्सर प्यालेटाइ।

२ आजाइगसयुभ्युली।

३ इन्टर्नल टेरिगयेड।

४ सुपीरियेर कन्सट्रिक्टर आफ दी फेरिङ्स।

इन्फीरियेर टार्बिनेटेड योनको बयान।

यो नेजल फसिको आउटर वालको २ दिग्मा रहन्छ, यो थिन र स्पन्‍ज जस्तो हुन्छ। आन्द्रामको अरिफिसको तल्लोदिग्मा रहन्छ। यो वोनको—

२ सर्फेसेस—

२ वर्डर्स—

२ येक्सट्रिमिटिज हरू हुन्छन।

इन्टर्नल सर्पसको बयान।

यो कन्भेक्स हुन्छ, येस्मा धेरै अपरचर्स रहन्छ। आर्टरि

स्फीनायेडल प्रसेसको बयान ।

यो थिन हुन्छ। अपवार्ड र इनवार्डदिग्मा जान्छ। अर्बिटल प्रसेस भन्दा स्माल हुन्छ, येस्मा ३ सर्फेसेस, २ वर्डर्स हुन्छन, येस्को सुपीरियेर सर्फेस अरु भन्दा स्माल हुन्छ। स्फीनायेडल टार्बिनेटेड बोनको अन्डर सर्फेसको साथ आर्टिकुलेशन छ, येस्मा १ ग्रुभ छ, येसले टेरिगो प्यालेटाइन केनाल बन्छ। इन्टर्नल सर्फेस कन्केभ हुन्छ। नेजल फसाको आउटर वालको १ पार्ट बन्छ।

येक्सटर्नल सर्फेसमा २ पोर्सन हुन्छन।

आर्टिकुलर पोर्सन १।

नान् आर्टिकुलर पोर्सन १।

आर्टिकुलर पोर्सन रफ हुन्छ। टेरिगयेडप्रसेसको इन्नर सर्फेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। नान् आर्टिकुलर सर्फेस स्मुथ हुन्छ, स्फीनो म्याक्सिलरि फसाको १ पार्ट बन्छ।

येस्को आन्टीरियेर वर्डरले स्फीनो प्यालेटाइन फोरामेनको पोष्टीरियेर वाउन्डरी बन्छ। पोष्टीरियेर वर्डर सेरेटेड हुन्छ। टेरिगयेड प्रसेसको इन्नर सर्फेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। अर्बिटल र स्फीनायेड प्रसेसको साथ बीचमा १ नच छ, यो स्फीनायेडल टार्बिनेटेड बोनको साथ आर्टिकुलेशन भै १ फोरामेन बन्छ। नाम स्फीनो प्यालेटाइन फोरामेन भन्छन, येसबाट स्फीनो प्यालेटाइन भेसल्स र सुपीरियेर नेजल नार्भ र नेजो प्यालेटाइन नार्भ जान्छ।

प्यालेटाइन बोनको

आर्टिकुलेशन का ६ बोन्स ।

वार्डदिग्मा १ थिन लामिना आफ बोन आन्ट्रामको अरिफिसको लोवर येजमा रहन्छ नाम म्याक्सिलरि प्रोस भन्छन ।

इन्फीरियेर वर्डर थिक हुन्छ, यो फ्री रहन्छ, येस्को २ येक्सट्रिमिटिज न्यारो र प्वाइन्टेड हुन्छ। आन्टीरियेर भन्दा पोष्टीरियेर टेपारिङ्ग हुन्छ।

येस्को आउटर कन्केभ सर्फेस ब्याकवार्डदिग्मा राखि समाउनु पर्छ। सुपीरियेर वर्डरबाट ल्याक्रिमेल र येथमयेडल प्रसेस अपवार्डदिग्मा प्रोजेक्ट गर्छ। ल्याक्रिमेल प्रसेस जुन दिग्मा जान्छ। तेहीं दिग्को बोन हुन्छ।

इन्फीरियेर टार्बिनेटेड बोन को

आर्टिकुलेशन ४ बोन्स ।

क्रेनियाममा १।

येथमयेड	... ...	बोन १

फेसमा ३।

ल्याक्रिमेल	... ...	बोन १
सुपीरियेर म्याक्सिलरि		,, १
प्यालेट	... ...	,, १

इन्फीरियेर टार्बिनेटेड बोनको मासल छैन ।

भोमर बोनको बयान ।

यो सिङ्गल बोनहो, नेजल फसिको ब्याकपार्टमा आर्टिकल भै रहन्छ, येसैले नोजको सेप्टमको १ पार्ट बन्छ, यो थिन हुन्छ–

र भेन्स जानलाई धेरै लञ्जीच्युडिनल ग्रुभ केनाल छ। शरी
ताजा छँदा नोजको लाइनीङ मेम्ब्रेनले कामार गर्छ।

येपक्सटर्नल सर्फेसको बयान ।

यो कन्केभ हुन्छ, येसैले इन्फीरियेर मियेटसको १ पा
बन्छ, येस्को अपर बर्डर थिन र इरेगुलर हुन्छ, येस बर्डरक
३ पोर्सन्स हुन्छन। आन्टीरियेर पोर्सन, सुपीरियेर म्याक्सिलरिक
इन्फीरियेर टार्बिनेटेड क्रेष्टको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। पोष्टी
रियेर पोर्सन, प्यालेट बोनको इन्फीरियेर टार्बिनेटेड क्रेष्टको सा
आर्टिकुलेशन हुन्छ।

मिडिल पोर्सनमा
३ प्रसेसेस छन।

ल्याक्रिमेल	प्रसेस	१
येथमयेडल	,,	१
म्याक्सिलरि	,,	१

ल्याक्रिमेल प्रसेस, आन्टीरियेरदिग्मा रहन्छ। यो प्वाइन्टे
हुन्छ, येस्को येपेक्समा ल्याक्रिमेल बोनको आन्टीरियेर र इन्फी-
रियेर आङ्गलको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, येस्को मार्जीनमा सुपी-
रियेर म्याक्सिलरि बोनको नेजल प्रसेसको ब्याकमा जो ग्रुभ छ,
उसैको साथ आर्टिकुलेशन भै नेजल डाक्ट जानलाई १ केनाल बन्छ।

येथमयेडल प्रसेस, येथमयेडको आङ्सिफारम प्रसेसको साथ
आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को लोवर बर्डरदेखि डाउनवार्ड आउट-

वार्डदिग्मा १ थिन लामिना आफ बोन आन्ट्रामको अरिफिसको लोअर येजमा रहन्छ नाम म्याक्सिलरि प्रसेस भन्छन ।

इन्फीरियेर बर्डर थिक हुन्छ, यो फ्री रहन्छ, येस्को २ येक्स-ट्रिमिटिज न्यारो र प्वाइन्टेड हुन्छ। आन्टीरियेर भन्दा पोष्टीरि-येर टेपारिङ्ग हुन्छ।

येस्को आउटर कन्केभ सर्फेस ब्याकवार्डदिग्मा राखि समा-उनु पर्छ। सुपीरियेर बर्डरबाट ल्याक्रिमेल र येथ्मयेडल प्रसेस अपवार्डदिग्मा प्रोजेक्ट गर्छ। ल्याक्रिमेल प्रसेस जुन दिग्मा जान्छ। तेही दिग्को बोन हुन्छ।

इन्फीरियेर टार्बिनेटेड बोन को

आर्टिकुलेशन ४ बोन्स ।

क्रेनियाममा १ ।

येथ्मयेड	बोन १

फेसमा ३ ।

ल्याक्रिमेल	बोन १
सुपीरियेर म्याक्सिलरि	,, १
प्यालेट	,, १

इन्फीरियेर टार्बिनेटेड बोनको मासल छैन ।

भोमर बोनको बयान ।

यो सिङ्गल बोनहो, नेजल फसिको ब्याकपार्टमा भार्टिकल भै रहन्छ, येसैले नोजको सेप्टमको १ पार्ट बन्छ, यो थिन हुन्छ—

र भेन्स जानलाई धेरै लङ्गीच्युडिनल ग्रुभ केनाल छ। शरी
ताजा छँदा नोजको लाइनीङ मेम्ब्रेनले काभार गर्छ।

येफसटर्नल सर्फेसको वयान।

यो कन्केभ हुन्छ, येसैले इन्फीरियेर मियेटसको १ पा
बन्छ, येस्को अपर वर्डर थिन र इरेगुलर हुन्छ, येस तर्डरक
३ पोर्सन्स हुन्छन। आन्टीरियेर पोर्सन, सुपीरियेर म्याक्सिलरिक
इन्फीरियेर टार्बिनेटेड क्रेष्टको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। पोष्टी
रियेर पोर्सन, प्यालेट बोनको इन्फीरियेर टार्बिनेटेड क्रेष्टको सा
आर्टिकुलेशन हुन्छ।

मिडिल पोर्सनमा

३ प्रसेसेस छन।

ल्याक्रिमेल प्रसेस १
येथमयेडल „ १
म्याक्सिलरि „ १

ल्याक्रिमेल प्रसेस, आन्टीरियेरदिग्मा रहन्छ। यो प्वाइन्टे
हुन्छ, येस्को येपेक्समा ल्याक्रिमेल बोनको आन्टीरियेर र इन्फी
रियेर आङ्गलको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, येस्को मार्जीनमा सुपी
रियेर म्याक्सिलरि बोनको नेजल प्रसेसको ब्याकमा जो ग्रुभ छ
उसैको साथ आर्टिकुलेशन भै नेजल डाक्ट जानलाई १ केनाल बन्छ।

येथमयेडल प्रसेस, येथमयेडको अङ्सिफारम प्रसेसको साथ
आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को लोवर वर्डरदेखि डाउनवार्ड आउट

वार्डदिग्मा १ थिन लामिना आफ बोन आन्ट्रामको अरिफिसको लोवर येजमा रहन्छ नाम म्याक्सिलरि प्रसेस भन्छन ।

इन्फीरियेर वर्डर थिक हुन्छ, यो भी रहन्छ, येस्को २ येक्स-ट्रिमिटिज न्यारो र प्वाइन्टेड हुन्छ। आन्टीरियेर भन्दा पोष्टीरि-येर टेपारिङ्ग हुन्छ।

येस्को आउटर कन्केभ सर्फेस व्याकवार्डदिग्मा राखि समा-उनु पर्छ। सुपीरियेर वर्डरबाट ल्याक्रिमेल र येथ्मयेडल प्रसेस अपवार्डदिग्मा प्रोजेक्ट गर्छ। ल्याक्रिमेल प्रसेस जुन दिग्मा जान्छ। तेही दिग्को वोन हुन्छ।

इन्फीरियेर टार्बिनेटेड बोन को

आर्टिकुलेशन ४ वोन्स ।

क्रेनियाममा १ ।

येथ्मयेड	... ..	वोन १

फेसमा ३ ।

ल्याक्रिमेल	... ..	वोन १
सुपीरियेर म्याक्सिलरि		,, १
प्यालेट	.. ...	,, १

इन्फीरियेर टार्बिनेटेड वोनको मासल छैन ।

भोमर वोनको वयान ।

यो सिङ्गल वोनहो, नेजल फसिको व्याकपार्टमा भार्टिकल भै रहन्छ, येसैले नोजको सेप्टमको १ पार्ट बन्छ, यो थिन हुन्छ–

येस्को— २ सर्फेसेस-
४ वर्डर्स हुन्छन।

ल्याटारूयाल सर्फेस स्मुथ हुन्छ, ब्लाट भेसल्स जानलाई स्माल फोरामेन हुन्छ, येस्को २ दिग्मा १।१ ग्रुभ रहन्छ, कोही २को केनाल पनी हुन्छ, नाम नेजोप्यालेटाइन केनाल वा ग्रुभ भन्छन, यो ओब्लिक भै डाउनवार्ड र फर्वार्ड जान्छ, येसबाट नेजोप्यालेटाइन नार्भ जान्छ।

सुपीरियेर वर्डर थिक हुन्छ, येसैमा १ डीप ग्रुभ पनी हुन्छ, येस्का २ दिग्मा होराईजेन्टल प्रोजेक्टिङ येला आफ बोन रहन्छ। यो ग्रुभको साथ स्फीनायेडको र भ्रूमको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, टेरिगयेड प्रसेसको बेसमा भेजाइनल प्रसेस छ तेसैमा येला आफ दी भोमर लाग्छ।

इन्फीरियेर वर्डर लाङ्ग र ब्रड हुन्छ, २ सुपीरियेर म्याक्सिलरि बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। इन्फीरियेर वर्डरको बीहाईन्ड थिन र सार्फ हुन्छ, यो प्यालेट बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

आन्टीरियेर वर्डरको अपर हाफमा २ लामिनी आफ बोन रहन्छ, येस्को बीचमा येथमयेड बोनको पार्पेन्डीक्युलर प्लेटको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, यो वर्डरको लोवर हाफमा ट्राइयाङ्गुलर कार्टिलेज आफ दी थोजको लोवर मार्जीनको साथ आटाचमेन्ट हुन्छ।

पोष्टीरियेर वर्डर फ्री र कन्केभ हुन्छ, येसले नेजल फसिको बीहाइन्डलाई सेपारेट गर्छ, येस्को आवभ थिक र वाइफीट, बीलो थिन हुन्छ।

भोमर बोनको

आर्टिकुलेशन ६ बोन्स।

क्रेनियाममा २।

स्फीनायेड ... बोन १

येथमयेड ... ... " १

फेसमा ४।

सुपीरियेर म्याक्सिलरि .. बोन्स २

सेप्टमको कार्टिलेजको साथ प्यालेट बोनस २ र भोमर बोनको मासल छैन।

इन्फीरियेर म्याक्सिलरि बोनको बयान।

फेसको सब बोन भन्दा यो लार्ज र स्ट्रोङ्ग हुन्छ, येसैमा लोवर टीथहरू रहन्छ। १ कार्भड र होराईजेन्टल पोर्सन रहन्छ। नाम बाडी र २ पार्पेन्डीक्युलर पोर्सन्स रहन्छ। येस्को नाम, रेमाई र रेमास (एक को नाम रेमास, धेरैको नाम रेमाई) यो रेमास बाडीको ब्याकपार्टमा रहन्छ।

होराईजेन्टल पोर्सन

अथवा

बाडीको बयान।

या कन्केभ हुन्छ, यो हर्सु जस्तो-कार्भड हुन्छ, यस्को—

२ सर्फेसेस।

२ वर्डर्स हुन्छन।

येक्सटर्नल सर्फेस साइड टु साइड कन्भेक्स हुन्छ। आवभ देखि डाउनवार्ड कन्केभ हुन्छ, येस्को मिडियान लाइनमा १ मार्टि-

कल रिज हुन्छ, नाम सिम्फाइसीसिस। यो केटा-केटीमा २ भाग हुन्छ, उमेरदार भया पछी जोरिन्छ, येसै दागले थाहा हुन्छ, यो रिजको लोवर पार्टमा १ प्रामीनेन्ट ट्राइयाङ्गुलर येमीनेन्स हुन्छ। नाम मेन्टल प्रसेस यो येमीनेन्सको बीलो राउन्डेट हुन्छ। माझमा १ डीप्रेसन भै २ प्रसेसेस हुन्छ नाम मेन्टल ट्युवर्कल।

सिम्फाईसिस्को २दिग्मा र इन्साइसर टीथको क्याभिटिजको बीलोमा १ डीप्रेसन छ। नाम इन्साइसिस फसा, येसैमा लीभेटर मेन्टाइ मासल आटाचमेन्ट हुन्छ, येस्को दोस्रा नाम लीभेटर लेबियाइ इन्फीरियेरिस पनी भन्छन, येस्को येक्सटर्नलदिग्मा अर्बिक्युलेरिस वोरिसको १ पोर्सन आटाचमेन्ट हुन्छ, येस्को येक्सटर्नलदिग्मा १ फोरामेन छ, नाम मेन्टल फोरामेन भन्छन, येसबाट मेन्टल भेसल्स र नार्भ जान्छ, यो फोरामेन २बाइकस्पिड टिथको बीच र बीलोमा रहन्छ। मेन्टल प्रसेसको वेस र आउटवार्डदिग्मा १ रिज छ। नाम येक्सटर्नल वोब्लिक लाइन यो रेमासको आन्टीरियेरदिग्को वर्डरमा लाग्छ, येसैमा डीप्रेसर लेवीयाइ इन्फीरियेरिस र डीप्रेसर आङ्गुलीवोरिस मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ, येस्को तल्लोदिग्मा प्ल्याटीसमा मायोडिस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

" इन्टर्नल सर्फेसको बयान।

यो साइड टु साइड कन्केभ हुन्छ। आवभ देखि डाउनवार्ड कन्भेक्स हुन्छ, येस्को मिडिल लाइनमा १ डीप्रेसन छ, येस्को २दिग्मा ४ प्रामीनेन्ट ट्युवर्कल्स पियार्स भै रहन्छ। २ आवभमा २ बीलोमा यो सबैको नाम जिनियाल ट्युवर्कल्स भन्छन। अपर

पियारमा जिनियोहायोग्लोसाइ मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ, येस्को लोवर पियारमा जिनियोहायोडीयाइ मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ।

यो ट्युवर्कलको २ दिग्मा वोभ्याल डीप्रेसन छ। नाम सावुी-ङ्गुयाल फसा, येसैमा सावुीङ्‌गुयाल ग्ल्यान्ड रहन्छ, यो फसाको वीनोथमा १ रफ डीप्रेसन छ, येसैमा डाइगस्ट्रिक मासलको आन्टीरियेर बेलो आटाचमेन्ट हुन्छ।

सावुीङ्गुयाल फसाको ब्याकपार्टमा इन्टर्नल वोब्लिक लाइन रहन्छ। २ नाम माइलोहायेडियान लाइन यो अपवार्ड र आउट-वार्ड दिग्मा जान्छ। लाष्ट टु मोलार टोथको अप जोटमा प्रामिनेन्ट हुन्छ, येसैमा माइलोहायेड मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

येस्को पोष्टीरियेर येक्सट्रिमिटीमा सुपोरियेर कन्सट्रिक्टर आफ दी फेरिङ्‌स र टेरिगोम्याक्सिलरि लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ, यो रिजको आवभ स्मुथ हुन्छ। माउथको स्युकसमेम्ब्रेनले काभार गर्छ, येस्को वीलोमा १ अव्लङ्ग डीप्रेसन छ। नाम साब्म्या-क्सिलरि फसा येसैमा साबम्याक्सिलरि ग्ल्यान्ड रहन्छ।

येक्सटर्नल वोब्लिक लाइन र इन्टर्नल वोब्लिक लाइनले यो वाडीलाई २ भाग गराउ छ। आवभको नाम सुपोरियेर पोर्सन, दोस्रो नाम आल्भ्युवोलार पोर्सन। वीलोको नाम इन्फीरियेर पोर्सन, दोस्रो नाम ब्यासिलर पोर्सन भन्छन।

सुपोरियेर वर्डर

अथवा

आल्भ्युवोलार वर्डरको बयान।

यो वर्डर वाइड हुन्छ, येस्को मार्जीनमा फ्रान्ट भन्दा वीहा-ईन्ड थिक हुन्छ, येसैमा टीथ रहनलाई १६ ओटा क्याभिटिज

हुन्छ, येस्को आउट साइडमा वाक्सिनेटर मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

इन्फीरियेर वर्डर राउन्ड हुन्छ र वाडीको साथ रेमास जहाँ मिल्छ तेस ठाउँमा १ स्यालो ग्रुभ हुन्छ, तेसवाट फेसियाल आर्टरी जान्छ।

पार्पेन्डीक्युलर पोर्सन

अथवा

रेमाइको बयान।

यो क्वाड्रिल्याटारल हुन्छ, येस्को—

२ सर्फेसेस।

४ वर्डर्स।

२ प्रसेसेस, हुन्छन।

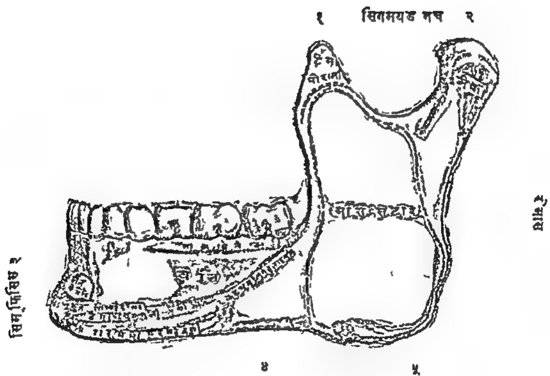
येक्सटर्नल सर्फेसको बयान।

यो फ्ल्याट हुन्छ, येसैमा म्यासिटर मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

इन्टर्नल सर्फेसको बयान।

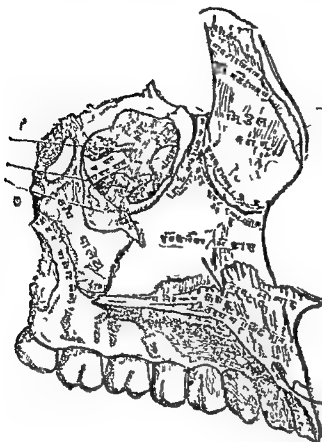
यो सर्फेसमा इन्फीरियेर डेन्टल केनालको १ वोविक अपर न्चर रहन्छ, येसवाट इन्फीरियेर डेन्टल भेसल्स र नार्भ जान्छ, यो वोफ्रीडको मार्जीन इरेगुलर हुन्छ, येसमा १ सार्फ स्पाईन छ। नाम लीङ्ग्युला, येसमा लोवारजको इन्टर्नल ल्याटारल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ, येस्को लोवर, व्याकपार्ट र माइलोमा हायेडियान ग्रुभ छ, येसैमा माइलोहायेड भेसल्स र नार्भ रहन्छ, यो ग्रुभको वीहाइन्डमा १ रफ सर्फेस छ, येसैमा इन्टर्नल टेरिगयेड

नं २५ इनफिरियर म्याकसिलारि वोन आउटार साफे'स।

१। करोनयड प्रोसेस। २। कन्डाइल। ३। मेण्टाल प्रोसेस।
४। फेसियाल आर्टारिजाल ग्रुभ। ५। एयांगल।

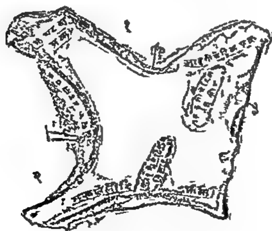
नं २३ लेफ्ट सुपिरियर म्याकसिलारि बोन इनार साफेंस ।

१ एथमयड, २ इनफिरियार टाबिनेटेड, ३ प्यालेट, ४ एण्टिरियार नेसाल स्पाइन, ५ एण्टिरियर प्यालेटाइन कैनाल।

(१०२ क)

न २४ लेफ्ट मेलार बोन आउटार साफेंस ।

लिमिटार लेविचार सुपिरियर

१ - टेमपारी मेलार केनाल।

मासलको इन्सारसन हुन्छ। इन्फीरियेर डेन्टल केनाल वोब्लिक भै डाउनवार्ड र फर्वार्डवाट रेमास र वाडीको भीत्र जान्छ, यसैमा इन्फीरियेर डेन्टल भेसलस र नार्भ जान्छ, येस्को ब्रेञ्चस टीथमा जान्छ।

रेमासको

लोवर वर्डरको वयान।

यो वर्डर थिक हुन्छ। वाडी रेमास जाहाँ मील्छ उसैको नाम आङ्गल आफ दी ज येस्को इन्टर्नलमा इन्टर्नल टेरिगयेड, येक्सटर्नलमा म्यासिटर मासलस आटाचमेन्ट हुन्छ। यो २ मास-लसको वीचमा ष्टाइलो म्याक्सिलरि लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

आन्टीरियेर वर्डरको वयान।

येस्को आरम्भमा थिन वीलोमा थिक हुन्छ, यो वर्डर येक्स-टर्नल वोब्लिक लाइनको साथ मील्छ।

पोष्टीरियेर वर्डरको वयान।

पोष्टीरियेर वर्डर थिक, स्मुथ र राउन्ड हुन्छ, येसैलाई पेरो-टिड ग्ल्यान्डले काभार गर्छ।

अपर वर्डरको वयान।

यो वर्डर थिन हुन्छ, येसैमा २ प्रसेस हुन्छ। वीचमा १ डीप् कनक्याभिटी छ, नाम सिगमाईड नच। येहि प्रसेसका आन्टी-रियेर प्रसेसको नाम करुनयेड प्रसेस, पोष्टीरियेरको नाम कन्डील-येट प्रसेस।

करुनयेड प्रसेसको बयान ।

यो थिन र ट्राइयाङ्गुलर हुन्छ, येसैमा टेम्पोरल मासल आटाचमेन्ट हुन्छ, येस्को येक्सटर्नल सर्फेस स्मुथ हुन्छ, येसैमा पनी टेम्पोरल मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। इन्टर्नल सर्फेसमा पनी टेम्पोरल मासल आटाचमेन्ट हुन्छ, येसैमा १ लङ्गीच्युडिनल ग्रुभ देखिन्छ, यो रिजको आउटर साईडमा १ डीप ग्रुभ छ, आवभमा टेम्पोरल मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। बोलोमा बाक्सिनेटर मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

कन्डिलयेट प्रसेसको बयान ।

करुनयेड प्रसेस भन्दा यो प्रसेस सार्ट र थिक हुन्छ, येसैमा-
२ पोर्सन्स ।
१ कन्डाइल ।
१ नेक, छ।

कन्डाइलको बयान ।

यो अब्लोङ हुन्छ, यो बिफोरदेखि ब्याकवार्डसम्म कन्भेक्स हुन्छ।

यो कन्डाइलको नेक बिफोरदेखि ब्याकवार्ड सम्म फ्ल्याट हुन्छ, येस्को ल्याटाराल मार्जीन न्यारो हुन्छ, येस्को येक्सटर्नल-दिग्मा येक्सटर्नल ल्याटाराल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुनलाई १ ट्युबर्कल हुन्छ, येस्को पोष्टीरियर सर्फेस कन्भेक्स हुन्छ, येसैको आन्टीरियर सर्फेसको इन्नर साइडमा १ डीप्रेसन छ। नाम टेरिगयेड फसा, येसैमा येक्सटर्नल टेरिगयेड मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

सिगमाइड नचले २ प्रसेसेसलाई सेपारेट गराउ छ, यो
२ अेपसेमीलुनर डीप्रेसन हो येसघाट म्यासिटेरिक भेसल्स र
नार्भ जान्छ।

इन्फीरियेर म्याक्सिलरि बोनको

आर्टिकुलेशन २ बोन्स।

राइट टेम्पोरल,
लेफ्ट टेम्पोरल, बोन्सको ग्लीनयेड फसिमा।

इन्फीरियेर म्याक्सिलरि बोनको

मासल्स १५ जोड़ा।

१ लीभेटर मेन्टाई।
२ डीप्रेसर लेबियाई इन्फीरियेरिस।
३ डीप्रेसर आङ्गुली ओरिस।
४ बाक्सिनेटर।
५ म्यासिटर।
६ अर्विक्युलेरिस ओरिस।
७ प्ल्याटिस्मा मायोडिस।
८ जीनीयो हायोग्लोसस।
९ जीनीयो हायोडियास।
१० माइलो हायोडियास।
११ सुपीरियेर कन्सट्रिक्टर आफ दी फेरिङ्स।
१२ डाइगस्ट्रिकस।
१३ टेम्पोरल।

१४ इन्टर्नल टेरिगयेड।

१५ येक्सटर्नल टेरिगयेड।

सुचर्सको बयान।

क्रेनियाम र फेसको बोन्स जाहाँ जाहाँ जोरिन्छ तेस् ठाउँ-लाई सुचर्स भन्छन।

क्रेनियाल सुचर्समा

३ विभिन्न छन।

१ भार्टेक्स आफ दी स्कालको सुचर।

२ साइड ,, ,, ,, ।

३ बेस ,, ,, ,, ।

भार्टेक्स आफ दी स्कालको

३ सुचर्स हुन्छन।

१ स्याजीटल सुचर (इन्टर पेराइटल) सुचर पनि भनिन्छ।

२ करोन्याल ,, (फ्रान्टो ,,) ,, ,, ।

३ लाम्वडयेड ,, (अक्सिपिटो ,,) ,, ,, ।

साइड आफ दी स्कालको

५ सुचर्स हुन्छन।

१ फ्रान्टो मेलार।

२ फ्रान्टो स्फीनायेडल।

३ स्फीनो पेराइटल।
४ स्कोवामो पेराइटल। दोस्रो नाम (स्कोवामास)।
५ म्याष्टो पेराइटल।

बेस आफ दी स्कालको

६ सुचर्स हुन्छन।

१ ब्यासिलर	... ...	सुचर।
२ पेट्रो अक्सिपिटल		,, ।
३ म्याष्टो अक्सिपिटल		,, ।
४ पेट्रो स्फीनायेडल		,, ।
५ स्कोवामो स्फीनायेडल		,, ।
६ ट्रान्सभर्स	... ...	,, ।

स्कालको बयान।

क्रेनियाल र फेसियाल बोन्स मिलि स्काल बन्छ,
येस्को ५ रिजन्स हुन्छन—

सुपीरियेर रिजन। दोस्रो नाम (भार्टेक्स आफ दी स्काल)	१
इन्फीरियेर रिजन। दोस्रो नाम (बेस आफ दी स्काल)	१
ल्याटारयाल रिजन्स	२
आन्टीरियेर रिजन। दोस्रो नाम (फेस) ...	१

भार्टेक्स आफ दी स्कालको

२ सर्फेसेस हुन्छन्।

येक्सटर्नल सर्फेस १

इन्टर्नल सर्फेस १

येक्सटर्नल सर्फेसको फ्रान्टमा ग्लाबेलार सुप्राअर्बिटल रिजेस रहन्छ। बीहाईन्डमा अक्सिपिटल प्रोटुबारेन्स र अक्सिपिटल बोनको सुपीरियेर कार्भ्डलाइन्स रहन्छ। ल्याटार्यालदिग सुपीरियेर कार्भ्डलाइनको आउटरयेन्डदेखि फ्रान्टल बोनको येक्सटर्नल आङ्गुलर प्रसेससम्म रहन्छ, येहि सर्फेस फ्रान्टलको भार्टिकल पोर्सन पेराइटलको धेरै हिस्सा र अक्सिपिटलको सुपीरियेर थार्डले बन्छ, यो सर्फेस स्मुथ र कन्भेक्स हुन्छ, येहि सर्फेसमा करोन्यालसुचर स्याजिटलसुचर र लाम्ब्रयेडसुचर देखिन्छ, येहि सर्फेसको बीफोरदेखि ब्याकपार्टमा फ्रान्टल येमीनेन्स, फ्रान्टलसुचर, स्याजिटलसुचर, पेराइटलफोरामेन 'पेराइटलयेमीनेन्स र अक्सिपिटल बोनको कन्भेक्स सर्फेस देखिन्छ।

इन्टर्नल सर्फेस कन्केभ हुन्छ। सेरिब्रामको कन्भल्युसन्स रहनलाई येमिनेन्सेस र डीप्रेसन्स देखिन्छ। मेनिञ्जीयाल आर्टरिको ब्रेञ्चेस जानलाई धेरै फारोज देखिन्छ, येहि सर्फेसको मिडिलमा १ ग्रुभ देखिन्छ, तेसमा सुपीरियेर लञ्जीच्युडीनल साइनस रहन्छ र तेहि ग्रुभको मार्जीनमा प्याक्सेरिब्री लाग्छ, येहि सर्फेसमा प्याकियोनियान बडिज रहनलाई डीप्रेसन्स र पेराइटल फोरामिनाको इन्टर्नल बोप्रीड्स र करोन्याल लाम्बडयेड र स्याजिटलसुचर्स देखिन्छ।

बेस आफ दी स्कालको

२ सर्फेसेस हुन्छन।

१ इन्टर्नल सर्फेस। दोस्रो नाम (सेरिब्रल सर्फेस)

२ येक्सटर्नल सर्फेस। दोस्रो नाम (ब्यासिलर सर्फेस)

इन्टर्नल सर्फेसमा

३ फस्सि देखिन्छ।

१ आन्टीरियेर फस्सि

२ मिडिल „

३ पोष्टीरियेर „

आन्टीरियेर फसा फ्रान्टलको अर्बिटल प्लेट र स्फीनायेडको बाडीको सुपीरियेर सर्फेसको आन्टीरियेर थार्ड र लेसर उइङ्सको अपर सर्फेसले बन्छ, यो सर्फेस येक्सटर्नलमा कन्भेक्स र मिडिलमा कन्केभ हुन्छ, येसमा ३ सुचर्स देखिन्छन्। (पैह्लो), येथमो फ्रान्टल। (दोस्रो), येथमो स्फीनायेडल। (तेस्रो), फ्रान्टल स्फीनायेडल। येहि सर्फेसमा सेरिब्रामको फ्रान्टल लोब्स रहन्छ, येहि सर्फेसको बीफोरदेखि ब्याकवार्डमा सुपीरियेर लञ्जीच्युडिनल साइनसको ग्रुभको १ पार्ट, फ्रान्टलक्रेष्ट, फोरामेन्सिकाम, क्रीष्टागेलाई, अलफ्याक्टरि ग्रुभ, आन्टीरियेर, र पोष्टीरियेर, येथमयेडल, फोरामिनाको इन्टर्नल बोर्डीङ्स र येथमयेडल स्पाइन देखिन्छ। येहि सर्फेसमा आन्टीरियेर मिनिञ्जीयाल आर्टरि जानलाई ग्रुभ देखिन्छ।

मिडिल फसाको फ्रान्टमा स्फीनायेडको लेसर उइङको पोष्टीरियेर मार्जीन आन्टीरियेर क्लीनयेड प्रसेस र अप्टिक ग्रुभको आन्टीरियेर मार्जीन रहन्छ। बीहाईन्डमा टेम्पोरलको पेट्रसपो-

सेनको सुपीरियेर वर्डर र डर्साम येफीयाई रहन्छ। येक्सटर्नलमा टेम्पोरलको स्कोत्रामासपोर्सन, पेराइटलको आन्टीरियेर, इन्फीरियेर, आङ्गल र स्फीनायेडको ग्रेट उडङ रहन्छ। येहि फसामा स्कोवामो पेराइटल स्फीनो, पेराइटल स्कोत्रामो, स्फीनायेडल र पेट्रो स्फीनायेडलसुचर्स देखिन्छ। येहि फसाको वीफोरदेखि व्याकवाईसा अप्टिक ग्रुभ, अलिभरि प्रसेस, आन्टीरियेर क्लीनयेड प्रसेसेस, सेलाटार्सिका, मिडिल क्लीनयेड प्रसेस, डर्साम येफियाई, पोष्टीरियेर क्लीनयेड प्रसेस, क्याभारनस ग्रुभ रहन्छ। येहि फसाको वीफोर देखि व्याकवार्डसम्म फोरामेन, ल्यासिराम, आन्टीरियेस, फोरामेन रोटान्डाम, फोरामेन भेसेलो, फोरामेन ओभेली, फोरामेन स्फीनोजम र फोरामेन ल्यासिराम मीडियाम देखिन्छ।

पोष्टीरियेर फसा कन्कभ र अरु फसि भन्दा लार्ज हुन्छ, यो स्फीनायेडको बाडीको सुपीरियेर सर्फेसको पोष्टीरियेर थार्ड, अक्सिपीटल, टेम्पोरलको पेट्रस, म्याष्टयेड पोर्सन्स र पेराइटल बोनको पोष्टीरियेर र इन्फीरियेर आङ्गलले बन्छ। येहि फसामा पेट्रो अक्सिपीटल, म्याष्टो अक्सिपिटल, म्याष्टो पेराइटल र व्यासिलरसुचर्स देखिन्छ। येहि फसामा सेरिवलाम पोर्सन भेरोलिआई र मेडाला अब्लङ्गेटा रहन्छ। येहि फसाको पोष्टीरियेरमा ल्याटारेलाल साइन्सेस जाने ग्रुभ र येहि फसाको सेन्टरमा फोरामेन म्याग्नाम देखिन्छ। येहि फसामा आन्टीरियेर, कन्डीलयेटफोरामेन, जुगलरफोरामेन, इन्टर्नल अडीटरि मीयेट्स, इन्फीरियेर अक्सिपीटल फसि, इन्टर्नल अक्सिपीटल क्रेष्ट, म्याष्टयेड फोरामेन र पोष्टीरियेर कन्डीलयेटको फोरामेन देखिन्छ।

वेस आफ दी स्कालको

येक्सटर्नलसर्फेसको बयान।

यो इरेगुलर हुन्छ, येस्को फ्रान्टमा अपारजको इन्साइसर टीथ, बीहाईन्डमा अक्सिपीटलको सुपीरियेर कार्भलाइन्स, ल्याटास्यालमा आल्भिवोलार आर्च, मेलार बोनको लोवर वर्डर, जाईगोमा र जाईगोमादेखि म्याष्टयेड प्रसेस र सुपीरियेर कार्भ्ड लाइनको येक्सट्रिमिटी देखिन्छ। यो सर्फेस सुपीरियेर म्याक्सिलरि र प्यालेट बोनको प्यालेट प्रसेस स्फीनायेडको वाडीको १ पार्ट र टेम्पोरल अक्सिपिटलको अन्डर सर्फेसले बन्छ। येहि सर्फेसको बीफोर देखि व्याकवार्डसम्म अपारजको टीथ रहने १६ क्याभिटिस, आन्टीरियेर प्यालेटाइन फसा, फोरामिना आफ ष्टेन्सन, फोरामिना आफस्कार्पा, इन्साइसीभ फोरामिना, पोष्टीरियेर प्यालेटाइन फोरामेन, प्यालेट बोनको टीउवेरोसिटि, पोष्टीरियेर नेजल स्पाइन, टेरिगोप्यालेटाइन केनाल्स, मीडियान केनाल, स्क्याफ्कायेड फसा, ह्यामुलर प्रसेस, फेरिञ्जोयाल स्पाइन, फोरामेन ओभेली, फोरामेन स्फीनोजम, ग्लीनयेड फसा, ष्टाइलयेड प्रसेस, ष्टाइलोम्याष्टयेड फोरामेन, अरिक्युलर फिसर, डाइगष्टिक फसा, अक्सिपीटल ग्रुभ, फोरामेन ल्यासिरम, मिडियाम, जुगुलर फसा, फोरामेन म्याग्नाम, आन्टीरियेर कन्डीलयेट फसा र फोरामेन, पोष्टीरियेर कन्डीलयेट फसा र फोरामेन, येक्सटर्नल अक्सिपीटल क्रेष्ट, येक्सटर्नल अक्सिपीटल प्रोटुवारेन्स, सुपीरियेर र इन्फीरियेर कार्भ्ड लाइन्सहरु सब देखिन्छ।

र्सनको सुपीरियेर वर्डर र डर्साम येफीयाई रहन्छ। येक्सटर्नलमा टेम्पोरलको स्कोवामासपोर्सन, पेराइटलको आन्टीरियेर, इन्फीरियेर, आङ्गल र स्फीनायेडको ग्रेट उइङ रहन्छ। येहि फसामा स्कोवामो पेराइटल स्फीनो, पेराइटल स्कोवामो, स्फीनायेडल र पेट्रो स्फीनायेडलसुचर्स देखिन्छ। येहि फसाको वीफोरदेखि ब्याकवार्डमा अप्टिक ग्रुभ, अलिभरि प्रसेस, आन्टीरियेर क्लीनयेड प्रसेसेस, सेलाटार्सिका, मिडिल क्लीनयेड प्रसेस, डर्साम येफियाई, पोष्टीरियेर क्लीनयेड प्रसेस, क्याभारनस ग्रुभ रहन्छ। येहि फसाको वीफोर देखि ब्याकवार्डसम्म फोरामेन, ल्यासिराम, आन्टीरियेस, फोरामेन रोटान्डाम, फोरामेन भेसेली, फोरामेन ओभेली, फोरामेन स्फीनोजम र फोरामेन ल्यासिराम मीडियाम देखिन्छ।

पोष्टीरियेर फसा कन्केभ र अरु फसि भन्दा लार्ज हुन्छ, यो स्फीनायेडको वाडीको सुपीरियेर सर्फेसको पोष्टीरियेर थार्ड, अक्सिपीटल, टेम्पोरलको पेट्रस, म्याष्टयेड पोर्सन्स र पेराइटल बोनको पोष्टीरियेर र इन्फीरियेर आङ्गलले बन्छ। येहि फसामा पेट्रो अक्सिपीटल, म्याष्टो अक्सिपिटल, म्याष्टो पेराइटल र ब्यासिलरसुचर्स देखिन्छ। येहि फसामा सेरिवलाम पोर्सन भेरोलिआई र मेडाला अबुङ्गेटा रहन्छ। येहि फसाको पोष्टीरियेरमा ल्याटास्याल साइन्सेस जाने ग्रुभ र येहि फसाको सेन्टरमा फोरामेन म्याग्नाम देखिन्छ। येहि फसामा आन्टीरियेर, कन्डीलयेटफोरामेन, जुगलरफोरामेन, इन्टर्नल अडीटरि मीयेटस, इन्फीरियेर अक्सिपीटल फसि, इन्टर्नल अक्सिपीटल क्रेष्ट, म्याष्टयेड फोरामेन र पोष्टीरियेर कन्डीलयेटको फोरामेन देखिन्छ।

वेस आफ दी स्कालको

येक्सटर्नलसर्फेसको बयान।

यो इरेगुलर हुन्छ, येस्को फ्रान्टमा अपारजको इन्साइसर टीथ, बीहाईन्डमा अक्सिपीटलको सुपीरियेर कार्भलाइन्स, ल्याटास्यालमा आल्भिवोलार आर्च, मेलार बोनको लोवर वर्डर, जाईगोमा र जाईगोमादेखि म्याष्टयेड प्रसेस र सुपीरियेर कार्भ्ड लाइनको येक्सट्रिमिटी देखिन्छ। यो सर्फेस सुपीरियेर म्याक्सिलरि र प्यालेट बोनको प्यालेट प्रसेस स्फीनायेडको बाडीको १ पार्ट र टेम्पोरल अक्सिपिटलको अन्डर सर्फेसले बन्छ। येहि सर्फेसको वीफोर देखि ब्याकवार्डसम्म अपारजको टीथ रहने १६ क्याभिटिस, आन्टीरियेर प्यालेटाइन फसा, फोरामिना आफ ष्टेन्सन, फोरामिना आफस्कार्पा, इन्साइसीभ फोरामिना, पोष्टीरियेर प्यालेटाइन फोरामेन, प्यालेट बोनको टीउवेरोसिटि, पोष्टीरियेर नेजल स्पाइन, टेरिगोप्यालेटाइन केनाल्स, मीडियान केनाल, स्क्याफ्कायेड फसा, ह्यामुलर प्रसेस, फेरिङ्गोयाल स्पाइन, फोरामेन ओभेली, फोरामेन स्फीनोजम, ग्लीनयेड फसा, ष्टाइलयेड प्रसेस, ष्टाइलोम्याष्टयेड फोरामेन, अरिक्युलर फिसर, डाइगष्टिक फसा, अक्सिपीटल ग्रुभ, फोरामेन ल्यासिरम, मिडियाम, जुगुलर फसा, फोरामेन म्याग्नाम, आन्टीरियेर कन्डीलयेट फसा र फोरामेन, पोष्टीरियेर कन्डीलयेट फसा र फोरामेन, येक्सटर्नल अक्सिपीटल क्रेष्ट, येक्सटर्नल अक्सिपीटल प्रोटुवारेन्स, सुपीरियेर र इन्फीरियेर कार्भ्ड लाइन्सहरु सब देखिन्छ।

स्कालको ल्याटोरयाल रिजनमा

३ पोर्सन हुन्छन ।

१ टेम्पोरल फसा

२ म्याष्टयेडपोर्सन

३ जाईगोम्याटि फसा

टेम्पोरल फसाको बयान ।

येस्को आवभ र पीहाइन्डमा टेम्पोरल रिज रहन्छ । येस्को फ्रान्टमा फ्रान्टल, मेलार र स्फीनायेडको ग्रेट उइङ रहन्छ । येक्सटर्नलमा मेलार र टेम्पोरल बोन्स मील्दा जो जाइगोम्याटिक आर्च बन्छ त्यो रहन्छ । बीलोमा टेरिगयेड रिजले टेम्पोरल र जाइगोम्याटिक फसालाई फराक गराउँछ यो फसा ५ बोन्सले बन्छ। फ्रान्टलको १ पार्ट स्फीनायेडको ग्रेट-उइङ पेराइटल टेम्पोरलको स्कोवामास पोर्सन र मेलार बोनले बन्छ ।

म्याष्टयेड पोर्सनको बयान ।

यो टेम्पोरल बोनको म्याष्टयेड पोर्सन र स्कोवामास र पेट्रस पोर्सनको १ पार्टले बन्छ, येही पोर्सनमा म्याष्टयेड फोरामेन, म्याष्टयेड प्रसेस, येक्सटर्नल अडिटरि मीयेटस, टीम्प्यानिक प्लेट र टेम्पोरोम्याक्सिलरि आर्टिकुलेशन रहन्छ ।

जाइगोम्याटिक फसाको बयान ।

यो जाइगोमाको विलो र इनर साइडमा रहन्छ, येही फसामा टेम्पोरल मासलको लोवर-पार्ट, येक्सटर्नल र इन्टर्नल टेरिगयेड

मासलस इन्टर्नल म्याक्सिलरिआर्टरि र भेन, इन्फोरियेर म्या-क्सिलरिनार्भ र तेस्को ब्रेञ्चेस रहन्छ।

येस्को अपर इन्नर पार्टमा २ फीसर्स देखिन्छन्।

स्फीनो म्याक्सिलरि फीसर १

टेरिगो म्याक्सिलरि फीसर १

स्फीनो म्याक्सिलरि फीसर अर्बिटको आउटर र व्याकपार्टमा ओपुन गर्छ, येसबाट सुपीरियेर म्याक्सिलरि नार्भ र तेस्को अर्बिटल ब्रेञ्च, इन्फ्रा अर्बिटल भेसल्स र मीकेल्सग्याङ्ग्लीयानको आसीन्डिङब्रेञ्चेस जान्छ, यो टेरिगोम्याक्सिलरि फीसरको साथ इन्टर्नलमा मील्छ।

टेरिगोम्याक्सिलरिफीसर, स्फीनोम्याक्सिलरिफीसरको इन्नर र तलतीर रहन्छ। यो सुपीरियेर म्याक्सिलरि र टेरिगयेड प्रसेसले बन्छ, येसबाट इन्टर्नल म्याक्सिलरिआर्टरिको ब्रेञ्चेस जान्छ।

स्फीनोम्याक्सिलरि फसाको बयान।

यो स्फीनोम्याक्सिलरि र टेरिगोम्याक्सिलरि फीसर्सको बीचमा र अर्बिटको येपेक्सको बीलोमा रहन्छ।

येही फसामा ३ फीसर्स ५ फोरामिना देखिन्छ।

३ फीसर्सको नाउँ।

१ स्फीनायेडल फीसर।

२ स्फीनोम्याक्सिलरि ,, ।

३ टेरिगोम्याक्सिलरि ,, ।

५ फोरामिनाको माउँ।

१ फोरामेन रोटान्डूम।
२ मीडियान केनाल।
३ टेरिगोप्यालेटाइन केनाल।
४ स्फीनोप्यालेलाटाइन फोरामेन।
५ पोष्टीरियेर प्यालेटाइन केनाल।

येही फसामा सुपीरियेर म्याक्सिलरि नार्भ मिकेल्स ग्याङ्ग्लीयान र इन्टर्नल म्याक्सिलरि आर्टरिको टार्मिनेसन रहन्छ।

स्कालको

आन्टीरियेर रिजनको बयान।

येसले फेस बन्छ, येसैमा आइजर नोज रहन्छ, येहि रिजको आवभमा गुवेलार अर्बिटको मार्जीन्स रहन्छ। वीलोमा चीन र साइडमा मेलार बोन रिजको रेमासको आन्टीरियेर मार्जीन रहन्छ। येहि रिजनमा सुपरसिलि अरिरिजेस, आन्टीरियेर नेरिस, आन्टीरियेर र नेजल स्पाइन, इन्टर म्याक्सिलरि सुचर, इन्साइसिभ फसा, चीनको सिम्फाइसिस, मेन्टल प्रसेस, मेन्टल ट्युवर्कल, लोवारजको इन्साइसिभ फसा, सुप्राअर्बिटल रिज, सुप्राअर्बिटल नच र फोरामेन, इन्फ्राअर्बिटल फोरामेन, केनाइन फसा, मेन्टल फोरामेन र येक्सटर्नल वोब्लिक लाइन देखिन्छ।

अर्बिटसको बयान।

अर्बिटस भनेको २ हुन्छन, यो छाड्रि ल्याटास्याल र पीरा-

मिडाल क्याभिटिज हुन्छ, यो फसाको आन्टीरियेर र अपर पार्टस। हुन्छ, येसको बेस फर्वार्ड र आउटवार्ड दिग्मा जान्छ। येपेक्स ब्याकवार्ड र इन्वार्ड दिग्मा जान्छ। १।१ अर्बिट ७।७ बोन्सले बन्छ।

फ्रान्टल	... ...	बोन १
स्फीनायेड...	...	,, १
येथमयेड	... ...	,, १
सुपीरियेर म्याक्सिलरि		,, १
मेलार ...	... ...	,, १
ल्याक्रिमेल...	...	,, १
प्यालेट...	... ...	,, १

तल फ्रान्टल बोन, स्फीनायेडबोन र येथमयेड बोन हरूले दुबै अर्बिट बनाउने काम दीन्छ र येहि हिसापले २ अर्बिट्स बन्न ११ बोन्स लाग्छ। १।१ अर्बिटको रुफ १। फ्लोर १। इन्नरवाल १। आउटरवाल १। आङ्गल्स ४। सार्कमफारेन्स २ नाम। १ बेस। १ येपेक्स हुन्छन।

रुफ कन्केभ हुन्छ। फ्रान्टमा फ्रान्टल बोनको अर्बिटल प्लेटले र बीहाईन्डमा स्फीनायेडको लेसर उइङ्सले बन्छ।

येसको फ्लोर फ्लाट हुन्छ। सुपीरियेर म्याक्सिलरि बोनको अर्बिटल सर्फेस र फ्रान्टमा मेलार बोनको अर्बिटल प्रसेस र बीहाईन्डमा प्यालेटको अर्बिटल प्रसेसको सुपीरियेर सर्फेसले बन्छ।

इन्नरवाल फ्ल्याट हुन्छ। बीफोरदेखि ब्याकवार्ड सम्म सुपीरियेर म्याक्सिलरिको नेजल प्रसेसले, ल्याक्रिमेल, येथमयेडको अस्ॠनाम स्फीनायेडको बाडीको थोरै हिस्साले बन्छ।

आउटरवालको फ्रान्टमा मेलार वोनको अर्बिटल, अर्बिटल प्रसेसले र वीहाइंन्डमा स्फिनायेडको अर्बिटल सर्फेसले बन्छ।

अर्विटको

४ आङ्गल्स हुन्छन।

सुपीरियेर येक्सटर्नल आङ्गल १
सुपीरियेर इन्टर्नल ,, १
इन्फीरियेर येक्सटर्नल ,, १
इन्फीरियेर इन्टर्नल ,, १

येस्को सार्कमफारेन्सको आत्रभमा सुप्राअर्विटल रिजले बन्छ। फीलोमा मेलारको अर्विटल प्लेटको आन्टीरियेर वर्डर, सुपीरियेर म्याक्सिलरि र ल्याक्रिमेल वोनले बन्छ। येक्सटर्नलमा फ्रान्टल वोनको येक्सटर्नल आङ्गुलर प्रसेसले र मेलार वोनले बन्छ। इन्टर्नलमा फ्रान्टलको इन्टर्नल आङ्गुलर प्रसेसले र सुपीरियेर म्याक्सिलरिको नेजल प्रसेसले बन्छ।

अर्विटको येपेक्स व्याकवार्डमा रहन्छ। अप्टिक फोरामिनाको साथ मिल्छ।

१।१ अर्विटमा

९ 'ओमिङ्स हुन्छन्'।

१ अप्टिक फोरामेन।
२ स्फिनायेडल फीसर।
३ स्फिनोम्याक्सिलरि फीसर।
४-सुप्राअर्विटल फोरामेन।
५-इन्फ्राअर्विटल केनाल।

६ आन्टीरियेर येथमयेडल फोरामेन।
७ पोष्टीरियेर येथमयेडल फोरामेन।
८ मेलार फोरामेन।
९ केनाल्स फर्दिनेजल डाक्ट।

नेजल फसिको बयान।

यो २ लार्ज इरेगुलर क्याभिटिज हुन्छ। फेसको मिडिल लाइन र २दिग्मा रहन्छ। क्रेनियामको वेसदेखि, माउथको रुफ सम्म रहन्छ। १ थिन भार्टिकेल सेप्टमले २ भाग गराउ छ। २ लार्ज अपरचर्स ११ नेजलफसाको आन्टीरियेरमा र पोष्टीरियेरमा रहन्छ। फेस्को फ्रान्टमा आन्टीरियेरनेरिस रहन्छ। फेरिङ्गसको वीहाईन्डमा पोष्टीरियेरनेरिस रहन्छ।

यो नेजल फसि वोलो भन्दा आवभ न्यारो हुन्छ। ११ नेजल फसिको साथ ४ साइन्सेस कम्युनिकेट गर्छ। आवभमा फ्रान्टल साइनसको साथ, वीहाईन्डमा स्फिनायेडल साइनसको साथ, आउटर वालमा म्याक्सिलरि र येथमयेडल साइनसको साथ मील्छ।

११ फसाको साथ ४ क्याभिटिज कम्युनिकेट गर्छ। ल्याक्रिमेल ग्रुभ दीयेर अर्बिट सङ्ग मील्छ। आन्टीरियेर प्यालेटाइन केनाल दोयेर माउथ सङ्ग मील्छ। अल्फ्याक्टरि फोरामिना दीयेर क्रेनियाम सङ्ग मील्छ। स्फीनो प्यालेटाइन फोरामिना दीयेर स्फीनो म्याक्सिलरि फसा सङ्ग मील्छ। सेप्टमको १ फोरामेन दीयेर १ नेजल फसा दोस्रो नेजल फसाको साथ मील्छ।

१४ बोन्सले नेजल फसि बन्छ।

क्रेनियामको ३।

फ्रान्टल बोन १

स्फीनायेड ,, १

येथ्मयेड ,, १

फेसमा।

लोवारज र मेलार बाहेक अरु जम्मा बोन्स।

१। १ नेजल फसाको १ रुफ, १ फ्लोर, १ इन्नरवाल, १ आउटरवाल हुन्छ।

रुफको दोस्रो नाम अपर वाल, येस्को फ्रान्टमा नेजल बोन्स र फ्रान्टलको नेजल स्पाइनले बन्छ। मिडिलमा येथ्मयेडको क्रिब्रीफारम प्लेटले बन्छ। बोहाईन्डमा स्फीनायेडको बाडीको अन्डर सर्फेस र स्फीनायेडल टार्बिनेटेड बोन्सले र येला आफ दी भोमर प्यालेट बोनको स्फीनायेडल प्रसेसले बन्छ।

फ्लोरको फ्रान्टमा सुपीरियर म्याक्सिलरिको प्यालेट प्रसेसले बन्छ। बोहाईन्डमा प्यालेट बोनको प्यालेट प्रसेसले बन्छ।

इन्नर वाल दोस्रो नाम सेप्टम, येस्को फ्रान्टमा नेजल बोन्सको क्रेष्ट र फ्रान्टलको नेजल स्पाईनले बन्छ। मिडिलमा येथ्मयेडको पार्पेन्डीक्युलर प्लेटले बोहाईन्डमा भोमर र स्फीनायेडको रष्ट्रामले बीलोमा सुपीरियर म्याक्सिलरिको क्रेष्टले र प्यालेट बोनले बन्छ।

आउटर वालको फ्रान्टमा सुपीरियर म्याक्सिलरिको नेजल प्रसेसले र ल्याक्रिमेल बोन्सले बन्छ। मिडिलमा येथ्मयेड र सुपीरियर म्याक्सिलरिको इन्नर सर्फेसले र इन्फीरियर टार्बिनेटेड

बोन्सले बन्छ। वीहाईन्डमा प्यालेट बोनको भार्टिकेल-प्लेटले र स्फीनायेडको इन्टर्नल टेरिगयेड प्लेटले बन्छ। यो सर्फेसमा नोजको ३ मीयेटासेस रहन्छ। नाम—

सुपीरियेर मियेटस १
मिडिल १
इन्फीरियेर १

नेजल फसिको अगाडीको बोप्रोड्लाई आन्टीरियेर नेरिस भनिन्छ। ताजा भयाको वखतमा नोजको कार्टिलेजले सानु भै रहन्छ।

नेजल फसिको पछाडीको बोप्रिडलाई पोष्टीरियेर नेरिस भनिन्छ। यो पोष्टीरियेर नेरिस फेरिङ्सको अपर पार्टको साथ मीलछ।

हायेड बोनको बयान।

येस्को दोस्रो नाम लीङ्गुयाल बोन पनी भन्छन्। येस्को आकार हर्सु जस्तो हुन्छ।

यो ५ हिस्साले बन्छ।

१ बाडी।
२ ग्रेटर कर्नुवा।
२ लेसर कर्नुवा।

ष्टाइलयेड प्रसेसको टीपमा ष्टाइलोहायोयेड लीगामेन्टले झुन्डयाउँ छ।

येस्को बाडीको बयान।

यो बाडी काड्रिलयाटास्याल हुन्छ। येस्को आन्टीरियेर

सर्फेस कन्भेक्स हुन्छ। फर्वार्ड र अपवार्डदिग्मा जान्छ। येस्को आङ्गमा २ रिज छ। नाम—

१ भार्टिकेल रिज।

२ होराईजेन्टलरिज।

यो २ रिज जाहाँ मिल्छ उही ठाउँमा १ ट्युबर्कल छ। येस्को ४ दिग्मा ४ डीप्रेसन देखिन्छ। यो सर्फेसमा जीनीहोयायोयेड मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को आबममा जीनीयो हायोग्लोसरा, बीलोमा माइलो हायोयेड, ष्टाइलो हायोयेड, डाइगष्ट्रिकको आपोन्युरेसिस र हायोग्लोसस मासल्सको १ पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

पोष्टीरियेर सर्फेस स्मुथ र कन्केभ हुन्छ। ब्याकवार्ड र डाउनवार्ड दिग्मा जान्छ। येसले येपिग्लटिसलाई थाइरो हायेडमेम्ब्रेन र अरिओलार टीस्युदीयेर सेपारेट गर्छ।

सुपीरियेर बर्डर राउन्ड हुन्छ। थाइरोहायेडमेम्ब्रेन र जीनीयोहो ग्लोसाई र कन्डोग्लोसाई मासलको १पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

इन्फीरियेर बर्डरको फ्रान्टमा ष्टार्नोहायोयेड मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। बीहाईन्डमा बाडी र ग्रेटर कर्नुवा जाहाँ मील्छ, तेस ठाउँमा वोमोह्मयोयेड र थाइरोहायोयेड मासल्सको १ पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

ल्याटारस्याल सर्फेसेसमा स्याल ओभेल कन्भेक्स फ्यासेट्स हुन्छ। ग्रेटर कर्नुवाको साथ आर्टिकुलेशन हुनलाई कार्टिलेज रहन्छ।

ग्रेटर कर्नुवाको बयान।

• वाडीको ल्याटरुवाल सर्फेसवाट ब्याकवार्डदिग्मा प्रोजेक्ट छ। ल्याटास्वाल थाइरोहायोयेड लीगामेन्टको आटाचमेन्ट दीनगई पोष्टीरियेरदिग्मा १ ट्युवर्कल रहन्छ। येस्को आउटर सर्फेसमा हायोग्लोसस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

अपर वर्डरमा मिडिल कन्सट्रीक्टर आफ दी फेरिङ्स र लोवर वर्डरमा थाइरोहायोयेड मासलको १ पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

लेसर कर्नुवाको बयान।

यो वाडी र ग्रेटर कर्नुवा जाहाँ मीलछ तेसै ठाउँमा २ स्माल सिङ जस्तो येमिनेन्सेस हुन्छ, येसैमा ष्टाइलो हायोयेड लीगामेन्ट्स आटाचमेन्ट हुन्छ।

हायोयेड बोनको मासलस।

१ ष्टार्नो हायोयेड।
२ थाइरो „ ।
३ वोमो „ ।
४ ष्टाइलो „ ।
५ माइलो „ ।
६ जीनीयो „ ।
७ आपोन्युरेसिस आफ दी डाइगष्ट्रीक।
८ जीनीयो हायोग्लोसस।
९ कन्डीग्लोसस।
१० हायोग्लोसस।
११ मिडिल कन्सट्रिक्टर आफ दी फेरिङ्स।

१२ इन्फीरियेर लिङ्गुयालिस मासल कसैको लाग्छ।
कसैको लाग्दैन ।

येही बोनमा थाइरो हायोयेडीयान मेम्ब्रेन, ष्टाइलो हायोयेट, थाइरो हायोयेड, हायोयेपिग्लट्टिक लीगामेन्ट्स आटाच्मेन्ट हुन्छ।

यो हायेड बोनको आर्टिकुलेशन छैन ।

थोर्‍याक्सको बयान ।

रेसिपरेशन र सार्कुलेशन्सको अर्ग्यान्स राखि रक्षा गर्नलाई जो हाड र कार्टिलेजले बनेको पीञ्जरा जस्तो हुन्छ, येसैको नाम थोर्‍याक्स भन्छन, (दोस्रो नाम) चेष्ट भन्छन । येस्को आकार कनिक्याल हुन्छ। आबभ न्यारो, बीलो ब्रड, बीफोरदेखि ब्याक-पार्टसम्म फ्ल्याट हुन्छ। फ्रान्ट भन्दा बीहाइन्ड लाङ्ग हुन्छ।

येस्को बाउन्डरीज ।

येस्को पोष्टीरियेर सर्फेसमा १२ डर्सल भार्टिब्री र रिब्सको पोष्टीरियेर पार्टले बन्छ, यो आबभदेखि डाउनवार्डसम्म कन्भेक्स हुन्छ। आन्टीरियेर सर्फेस फ्ल्याट र थोरै कन्केभ हुन्छ। आबभदेखि डाउनवार्ड र फर्वार्डदिग्मा जान्छ, यो आन्टीरियेर सर्फेस ष्टार्नाम र कष्टल कार्टिलेजेसले बन्छ।

ल्याटारल सर्फेस कन्भेक्स हुन्छ। यो रिब्सले बन्छ। यो २ रिब्सको बीचमा जो ठाउँ छ। उस्को नाम इन्टरकष्टल स्पेस भन्छन। येहि इन्टरकष्टल स्पेसेस ११ हुन्छन। यो ठाउँमा इन्टरकष्टल मासल्स रहन्छ।

थोर्‍याक्सको अपर ओप्रीङ मृगौलाको आकार जस्तो हुन्छ। वीफोरदेखि ब्याकपार्ट भन्दा दाहिना, वाजा ब्रड हुन्छ। यो अपर ओप्रीङको वीहाईन्डमा फाष्ट डर्सल भार्टिब्रा फ्रान्टमा ष्टार्नामको अपर मार्जीन साईडमा फाष्ट रिव रहन्छ।

लोवर ओप्रीङको वीहाईन्डमा ट्वेल्थ डर्सल भार्टिब्राको साइडमा ट्वेल्थ रिव, फ्रान्टमा ११ (येलेभेन्थ)। १० (टैन्थ)। ९(नाइन्थ)। ८ (एट्थ) र ७ (सेभेन्थ) रिव्सको कार्टिलेजेस रहन्छ।

२ दिग्को कार्टिलेजेस मिलेर जो आङ्गल हुन्छ। नाम साव कष्टल आङ्गल भन्छन, येहि आङ्गलको सेन्टरवाट आन्सीफारम कार्टिलेज प्रोजेक्ट गर्छ।

येही लोवर ओप्रीङ वीफोरदेखि ब्याकवाड भन्दा ट्रान्स-भर्सदिग्मा वाइड हुन्छ। थोर्‍याक्सको क्याभिटि फ्रान्ट भन्दा वीहाईन्ड डिप हुन्छ। डायाफ्राम मासलले यो ओप्रीङलाई वन्द गर्छ। यो डायाफ्राम मासलले थोर्‍याक्सको फ्लोर वन्छ। मेलको भन्दा फीमेलको थोर्‍याक्स कोही फराक हुन्छ।

१ फीमेलको थोर्‍याक्स भीत्र धेरै चीज रहने जगा छैन।

२ फीमेलको ष्टार्नाम सर्ट हुन्छ।

३ फीमेलको ष्टार्नामको अपर मार्जीन थार्ड डर्सल भार्टिब्राको वाडीको लोवर पार्टको लेभेलमा रहन्छ। मेलको ष्टार्नामको अपर मार्जीन सेकेन्ड डर्सल भार्टिब्राको वाडीको लोवर पार्टको लेभेलमा रहन्छ।

४ फीमेलको अपर रिव्स मेलको भन्दा चल्छ।

ष्टार्नामको बयान।

यो फ्ल्याट र न्यारो हुन्छ। चेष्टको फ्रान्ट र मिडिलमा रहन्छ। उमेरदार भया पछी येस्को ३ पोर्सन्स हुन्छ।

१ अपर पिसको नाम म्यानुब्रीयाम।

२ मिडिल पिस लार्ज हुन्छ। नाम ग्लाडिवोलास।

३ इन्फीयेर पिसको नाम। ऐन्सीफारम २ नाम वजीफायेड, आपेन्डीक्स भन्छ, यो ष्टार्नामको फ्रान्ट फ्ल्याट, बीहाईन्ड कन्केभ, आवभ ब्रड हुन्छ। फाष्ट पिस र सेकेन्ड पिस जाहाँ मीलछ उही ठाउँमा न्यारो हुन्छ। येस्को लेन्थ उमेरदार भया पछी ६ इञ्च लामो हुन्छ। फीमेल भन्दा मेलको लामो हुन्छ।

म्यानुब्रीयाम

अथवा

फाष्टपीस आफ दी ष्टार्नामको बयान।

यो ट्राइयाङ्गुलर हुन्छ। आवभ ब्रड र थिक हुन्छ। बीलो न्यारो हुन्छ।

आन्टीरियेर सर्फेस दाहिनादेखि बाञा कन्भेक्स हुन्छ। आवभदेखि डाउनवार्ड कन्केभ र स्मुथ हुन्छ। येस्को २ दिश्मा पेक्टोस्यालीस मेजर मासल आटाचमेन्ट हुन्छ र ष्टार्नो क्लीडोम्याष्टयेड मासलको ष्टार्नेल अरिजिन हुन्छ।

पोष्टेरियेर सर्फेस कन्केभ र स्मुथ हुन्छ। येस्को २ दिश्मा ष्टार्नोहायेड र ष्टार्नोथाइरयेड मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ।

येस्को सुपीरियेर वर्डर थिक हुन्छ। येस्को सेन्टरमा १ नच छ। नाम प्रीयेस्सटर्नल नच, येस्को २ दिग्मा १ ओभ्याल आर्टिक्युलर सर्फेस छ। क्लाभीकलका ष्टार्नलयेडको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

इन्फीरियेर वर्डरमा १ वोभ्याल राफ सर्फेस छ। येसैमा आलो भयामा कार्टिलेज देखिन्छ। यो ष्टार्नामको सेकेन्ड पिसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

ल्याटास्याल वर्डरको आवभमा फाष्ट कष्टल कार्टिलेजलाई १ डीप्रेसन देखिन्छ। वीलोमा १ स्माल फ्यासेट छ, येसैमा सेकेन्ड रिब्सको कष्टल कार्टिलेज लाग्छ।

सेकेन्ड पिस आफ दी ष्टार्नाम

अथवा

ग्लाडिवोलासको वयान।

यो लाङ्ग न्यारो र थिन हुन्छ। आवभ भन्दा चीलो व्रड हुन्छ। येस्को आन्टीरियेर सर्फेस फ्ल्याट हुन्छ। येस्को ट्र्यान्सभर्स दिग्मा ३ लाइन्स हुन्छन। यो थार्ड, फोर्थ र फीफ्थ, आर्टिकुलर डीप्रेसन्स, येहि ट्र्यान्सभर्स लाइनको २ दिग्मा रहन्छ। कोही २को यो ठाउँमा १ फोरामेन देखिन्छ। नाम ष्टार्नेल फोरामेन भन्छन। यो सर्फेसको २ दिग्मा पेक्टोस्यालीस मेजर मासलको ष्टार्नेल अरिजिन हुन्छ।

येस्को पोष्टीरियेर सर्फेस थोरै कन्केभ हुन्छ। येसैको चीलोको २ दिग्मा ट्राइयाङ्गुलेरिस ष्टार्नाइ मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

सुपीरियेर वर्डरमा १ वोभ्याल सर्फेस छ। म्यानुब्रियाम
साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

इन्फीरियेर वर्डर न्यारो हुन्छ। येन्सीफारम आपेन्डीक्स
साथ अर्टिकुलेशन हुन्छ।

ल्याटास्याल वर्डरको सुपीरियेर आङ्गलमा १ स्माल फ्य
सेट छ। म्यानुब्रियामको उही फ्यासेटको साथ मिलिकन सेके
रिवको कार्टिलेजलाई १ क्याभिटी बन्छ। येस्को तल्लोदिग्मा अ
४ आङ्गुलर डीप्रेसन्स हुन्छ। येसैमा थार्ड, फोर्थ, फिफ्थ र सिक्स
रिव्सको कार्टिलेजेज लाग्छ। येस्को इन्फीरियेर आङ्गलमा १ स्मा
फ्यासेट हुन्छ। यो आन्सीफारम आपेन्डिक्सको नचको सा
मिलि सेभेन्थ रिवको कार्टिलेज लाग्छ।

थार्ड पिस आफ् दी

एर्नामको वयान।

येस्को (दोस्रो नाम) आन्सीफारम र क्जीफ्वायेड आपेन्डिक्स
भन्छन। यो अरु भन्दा स्माल हुन्छ। यो कमती उमेरमा कार्टि
लेज हुन्छ। उमेरदारमा येस्को अपर पार्ट अस्सिफायेड हुन्छ।

येस्को आन्टोरियेर सर्फेसमा कन्डोक्जोफ्वायेड लीगामेन्ट
आटाचमेन्ट हुन्छ।

येस्को पोष्टीरियेर सर्फेसमा डायाफ्रामको थोरै फाइवर्स
ट्राइयाङ्गुलेरिस ष्टार्नाई मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ।

ल्याटास्याल वर्डर्समा आव्डोमीनल मासल्सको आपोन्युरे
सिस लाग्छ। येस्को आत्रभमा ग्लुडोवोलासको लोवरयेन्डको सा

आर्टिकुलेशन हुन्छ। बीलोमा लीनीया आलबाको साथ आटाच-मेन्ट हुन्छ।

ष्टार्नाम बोनको

आर्टिकुलेशन १६।

क्लाभिकल २। राइटमा १ लेफ्टमा १।

केण्टल कार्टिलेजेज १४। राइटमा ७ लेफ्टमा ७।

फाष्ट कण्टल कार्टिलेजदेखि सिक्स्थ कण्टल कार्टिलेज सम्म १।१ रिब झुण्डीयाको छ। सेभेन्थ कण्टल कार्टिलेजमा ४ रिब्स झुण्डीयाको छ।

ष्टार्नामको मासल्स

९ जोड़ा १ बीजोड़ा हुन्छन।

१ पेक्टोरयालीस मेजर।
२ ष्टार्नोक्लीडोम्याष्टयेड।
३ ष्टार्नोहायेड।
४ ष्टार्नो थाइरयेड।
५ ट्राइयाङ्गुलेरिस ष्टार्नाई।
६ आपोन्युरेसिस आफ दी वोब्लीकस येक्सटर्नस।
७ वोब्लिकस इन्टर्नस।
८ ट्रयान्सभर्स सेलिस।
९ रेक्टस आपडोमेनिस।
१० डायाफ्राम बीजोड़ा।

रिब्सको वयान ।

येसले थोरयाक्सको वाल वन्ने काम दिन्छ। यो ११ दि
१२।१२ गरि रहन्छ। (पैहो) ७ रिब्स वीहाईन्डमा स्पाइन
साथ मील्छ। फ्रान्टमा कष्टल कष्टलकार्टिलेजेस द्वीयेर ष्टार्नाम
साथ मील्छ। यैही ७ रिब्स मध्ये २ रिब्सको नाम। टु रिब्स भा
ष्ट्रोष्टार्नालरिब्स भन्छन, बाकी ५ रिब्सको नाम फल्सरि
भन्छन। यो फल्सरिब्स २ किसिमका हुन्छन्। यो पॉचको भीत्र(पैह
तीनको नाम। भार्टिब्रोकष्टल भन्छन, येस्को माथीको २ रिब्स
साथ जो कार्टिलेज छ, उसैको साथ लाग्छ बाकी २ रिब्स आन्
रियेर येक्सट्रिमीटीमा फ्री रहन्छ। यो दुइको नाम फ्लोटीङरि
र भार्टिब्रलरिब्स भन्छन।

रिब्सको वीच २ को अगालाई इन्टरकष्टल येस्पेस भन्छ
फाष्ट रिवदेखि सेभेन्थ रिवसम्म लामो हुँदै जान्छ। सेभेन्थदे
येलेभेन्थसम्म छोटो हुदै जान्छ। रिब्सको चौड़ाई आवमदे
डाउनवार्ड कम्ती हुदै जान्छ।

कमन्स्यारेक्टर आफ दी रिब्स ।

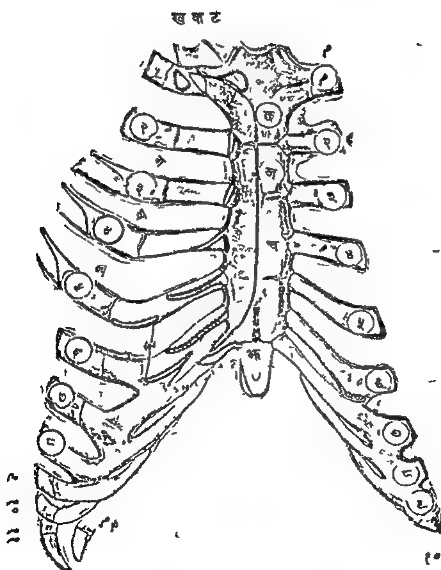
यो ११ रिवमा २।२ गरि येक्सट्रिमोटी हुन्छ। पोष्टीरि
२ नाम भार्टिब्रलयेक्सट्रिमिटी र आन्टीरियेर २ नाम ष्टार्नल
क्सट्रिमीटी। दोस्रा येक्सट्रिमीटीजको वीचको नाम वाडी र स्याफ
भन्छन।

नं २८ ष्टार्नाम पोष्टरियर सार्फेस।

१म। २ कष्टाल कार्टिलेज की साथ। ८। स्यानिष्ठ नियाम। ९। ग्लाडियो लास। १० । एन्सिफर्म एपेन्डिकस। ११। ष्टार्नो हायड। १२। ड्राइया जिल्लार ष्टार्नि। १३। ड्याया फ्राम। १४। ष्टार्नो थाइराइड।

नं २८ ष्टार्नाम र कष्टाल कार्टिलेज।

क। ष्टार्न क्लाइडो म्यास्टयड। ख। सार्व क्लुभियास। ग घ ङ। पेकटोरालिस माईनर। च। पेक्टोरालिस मेजर। छ। स्यालिन्स नियास। ज। स्याञ्जियोलास। झ। एन् सिफस एप्राम् डिक्स्। ट। इण्टार क्लाभिकिउलार नच्। ठ। क्लाभिकिल को साथ। ड ढ। रेकटास एबडमिनिस। १—७ ट्रू रिब स। ८—१२ फल स रिब्स। १म—१०म कष्टाल क्यार्टिलेज।

पोष्टीरियेर

अथवा

भार्टिब्रलयेष्सट्रिमीटीको बयान।

येसा १ हेड। १ नेक। १ ट्युबेरोसिटि रहन्छ।

हेडमा १ आर्टिकुलरसर्फेस रहन्छ। १ होराइजेन्टल रिजले यो सर्फेसलाई २ फ्यासेट्समा डिभाइड गर्छ। २ डर्सेल भार्टिब्रीको बाडीको बीचमा कट्टलक्याभिटी रहन्छ उसैको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। रिबको र हेडको आउटबार्डदिग्मा जो फ्ल्याटपोर्सन रहन्छ। नाम, नेक। यो १ इञ्च लामो जत्ती हुन्छ। यो नेकको आन्टीरियेर सर्फेस फ्ल्याट र स्मुथ हुन्छ। पोष्टीरियेर सर्फेस राफ हुन्छ, येसैमा मिडिल कष्टो टथान्सभर्स लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। सुपीरियेर वर्डरमा १ राफ क्रीष्ट हुन्छ। आन्टीरियेर कष्टो टथान्सभर्स लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को इन्फीरियेर वर्डर राउन्डेट हुन्छ। नेकको पोष्टीरियेर सर्फेसमा स्याफ्ट जाहाँ जोरिन्छ तसैमा १ येमीनेन्स छ। नाम ट्युबेरोसिटि दोस्रो नाम ट्युबर्कल भन्छन, येसैमा १ आर्टिकुलरपोर्सन र १ नान आर्टिकुलरपोर्सन छन।

आर्टिकुलरपोर्सनको इन्टर्नल र इन्फीरियेरदिग्मा १ स्माल वोभेल सर्फेस छ, येसैको साथ लोवर भार्टिब्राको ट्रान्सभर्स प्रसेसको येक्सट्रिमिटीको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

नान आर्टिकुलरपोर्सनमा १ राफ येलीभेसन्स छ, येसैमा पोष्टीरियेर कष्टो ट्रथान्सभर्स लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

स्याफ्ट थिन र फ्ल्याट हुन्छ, येस्को २ सर्फेसेस र २ वर्डर्स छन। १ इन्टर्नल सर्फेस। १ येक्सटर्नल सर्फेस। र १ सुपीरियेर वर्डर। १ इन्फीरियेर वर्डर।

येक्सटर्नल सर्फेसको बयान ।

यो कन्भेक्स र स्मुथ हुन्छ, येस्को ब्याकपार्टमा प्रमिनेन्ट लाइन हुन्छ। यो वोवोब्लिक भै डाउनवार्ड र आउटवार्ड जान्छ। नाम, आङ्गल। येसैमा इलीयोकष्टेलिस मासलको टेउन आटाचमेन्ट हुन्छ। आङ्गल ट्युबेरोसिटिको बीचमा लङ्गीसिमास डर्साई मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। ष्टार्नल येक्सट्रिमिटीमा १ वोब्लिक लाइन हुन्छ। नाम आन्टीरियेर आङ्गल भन्छन।

इन्टर्नल सर्फेस कन्केभ र स्मुथ हुन्छ, येसैमा १ रिज छ। इन्फीरियेर वर्डर र यो रिजको बीचमा १ ग्रुभ छ। नाम साब कष्टल ग्रुभ, येसैमा इन्टर्नल इन्टरकष्टल भेसलस र नार्भ रहन्छ। यो ग्रुभको सुपीरियेर येज राउन्डेट हुन्छ, येसैमा इन्टर्नल इन्टरकष्टल मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। इन्फीरियेर येजमा येक्सटर्नल इन्टरकष्टल मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। सुपीरियेर वर्डर राउन्ड र थिक हुन्छ, येसैमा १ येक्सटर्नल लीप र १ इन्टर्नल लीप छन। येसैमा इन्टर्नल इन्टरकष्टल र येक्सटर्नल इन्टरकष्टल मासलस आटाचमेन्ट हुन्छ। आन्टीरियेर इन्टर्नल येक्सटिमिटी फ्ल्याट हुन्छ। येसैमा १ वोभ्याल कन्केभ डीप्रेसन छ। यो कष्टल कार्टिलेजको साथ लाग्छ।

पिक्युलिअर रिब्सको बयान।

यो ५ हुन्छ।

(१) १ फाष्ट। (२) २ सेकेन्ड। (३) १० टैन्थ। (४) ११ येलेभेन्थ। (५) १२ ट्वेल्थ।

फाष्ट रिबको बयान।

यो सर्ट, ब्रड र फ्ल्याट हुन्छ, अरु सब रिब्स भन्दा यो कार्भ्ड हुन्छ। येस्को सर्फेस अपवार्ड र डाउनवार्ड जान्छ। येस्को वर्डर्स इनवार्ड र आउटवार्ड जान्छ। येस्को हेड स्माल र राउन्डेट हुन्छ। येसैमा फाष्ट डर्सेल भार्टिब्राको वाडीको साथ आर्टिकुलेशन हुनलाई १ आर्टिक्युलर फयासेट हुन्छ। येस्को नेक न्यारो र राउन्डेट हुन्छ। ट्युवेरोसिटि थिक र प्रामीनेन्ट हुन्छ। आउटर वर्डरमा रहन्छ, येसमा आङ्गल छैन।

स्याफ्टको अपर सर्फेसमा २ स्माल डीप्रेसन हुन्छ, यो २ डीप्रेसन्सको बीचमा १ स्माल राफ सर्फेस हुन्छ। येसैमा स्केनीलस आन्टाइकस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। यो मासलको फ्रान्टमा जो ग्रुभ रहन्छ, उसबाट सब क्लेभियान भेन जान्छ। यो मासलको बोहाईन्डमा जो ग्रुभ छ, उसबाट सब क्लेभियान आर्टरि जान्छ। ट्युवेरोसिटि र यो ग्रुभको बीचमा स्केलिनस मिडिआस मासलको आटाचमेन्ट हुनलाई १ राफ सर्फेस छ। येस्को आन्डर सर्फेस स्मुथ हुन्छ, अरुर रिब्समा भया जस्तो ग्रुभ येसमा छैन। येस्को आउटर वर्डर कन्भेक्स, र राउन्डेट थिक हुन्छ। येस्को पोष्टीरियेर पार्टमा सेरेटेड म्याग्नस मासलको १ पार्ट लाग्छ। इन्नर वर्डर कन्केभ, थिन र सार्फ हुन्छ। येस्को सेन्टरमा स्केलिनस आन्टाइकस मासलको आटाचमेन्ट हुनलाई १ राफ सर्फेस छ अरु २ रिब्समा भन्दा येस्को आन्टीरियेर येक्सटि मिटि लार्ज र थिक हुन्छ।

सेकेन्ड रिबको बयान।

फाष्ट रिब भन्दा यो लाङ्ग हुन्छ। येस्को आङ्गल थोरै कम्ती

हुन्छ। येस्को स्याफ्ट र होराईंजेन्टल छैन आउटर सर्फेस कन्भेक
हुन्छ। येस्को मिडिलमा सेरेटस म्याग्नस मासलको आटाचमे
हुनलाई १ राफ येमीनेन्स हुन्छ। येस्को बोहाईन्ड र आवभ
स्केलिनस पोष्टाइकस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। इन्नर सर्फे
स्मुथ र कन्केभ हुन्छ। येस्को पोष्टेरियर पार्टमा १ सर्ट ग्रुभ हुन्छ

रैन्थ रिबको बयान।

येस्को हेडमा १ सिङ्गल आर्टिक्युलर फ्यासेट हुन्छ।

११ येलेभेन्थ र १२ ट्वेल्थ रिब्सको हेडमा पनी उसै १ सि
ङ्गल आर्टिक्युलर फ्यासेट हुन्छ। तर टैन्थ भन्दा यो २ ल
हुन्छ। यो २ रिब्सको नेक र ट्युबेरोसिटि छैन। येस्को येक्स
ट्रिमीटि प्वाइन्टेट हुन्छ।

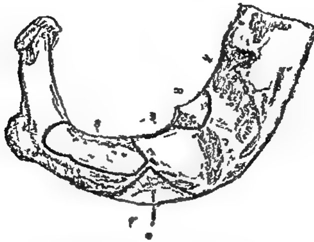
११ येलेभेन्थमा थोरै आङ्गल छ, येस्को लोवर वर्डर
१ स्माल ग्रुभ छ।

१२ ट्वेल्थमा यो २ पनी छैन। येलेभेन्थ भन्दा यो सर्ट हुन्छ

रिब्सको मासल्स।

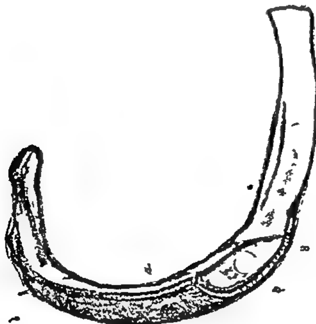
१ इन्टर्नल इन्टरकष्टल्स।
२ येक्सटर्नल इन्टरकष्टल्स।
३ स्केलिनस आन्टाइकस।
४ स्केलिनस मिडिआस।
५ स्केलिनस पोष्टाईकस।
६ पेक्टोरयालिस माईनर।
७ सेरेटस म्याग्नस।

नं ३० फार्ष्ट रिब सबभन्दा सान्, होरइजोन्टाल सार्फेस।

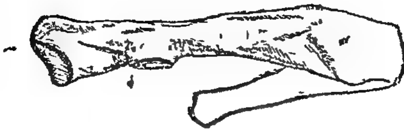
१। हेड। २। स्केलिनास मिडियास। ३। सावक्लु भियान आर्टरि लाइ ग्रुभ।
४। स्केलिनास एन्टाइकास। ५। सावक्लु भियन भेनलाई ग्रुभ। ६। सेरेटास म्यागनास को फार्ष्ट सेरेसान। ७। ट्या गगल छैना।

नं ३१ सेकेन्ड रिब।

१। या गम। २। स्केलिनास पस्टिकास। ३। सेकेन्ड सेरेसान। ४। थार्ड सेरेसान

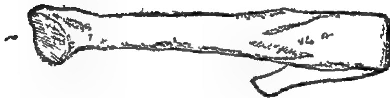
नं ३२ टेन्थ रिब।

१। सिंगल आर्टीकिउलार फासेट। २। टिउबार सिटि। ३। याँगल।

(१४८ क)

नं ३३ ईलेभन्त रिब।

१। सिंगल आर्टीकिउलार फासेट। २। याँगल। ३। टिउबारसिटि छैना।

(१४८ क)

नं ३४ टुयेल्भ्थ रिब।

१। सिंगल आर्टीकिउलार फासेट। २। याँगल छैना। ३। टिउबार सिटि छैना।

८ वोब्लीकस येक्सटर्नस।
९ काइरेटस लम्बोरम।
१० डायाफ्राम।
११ ल्याटिसिमास डर्साइ।
१२ सेरेटस पोष्टाइकस सुपीरियेर।
१३ सेरेटस पोष्टाइकस इन्फीरियेर।
१४ इलीयोकष्टेलिस।
१५ मासकुलास आक्सेस्सोरियाम्याड इलीयोकष्ट्यालेम।
१६ लङ्गीसिमास डर्साई।
१७ सभाइकेलिस आसन्डेन्स।
१८ लीभेटरिस कष्टेरस।
१९ इन्फ्राकष्टेलिस।

रिब्सको आर्टिकुलशन।

फाष्ट रिबदेखि सेभेन्थ रिबसम्म आन्टीरियेरमा कष्टलकार्टिलेज दीयेर ष्टार्नामको साथ वोहाईन्डमा डर्सल भार्टिब्रीको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

बाकी ५ मध्ये एट्थदेखि टेन्थसम्म अगाडी कष्टल कार्टिलेज पछाडी भार्टिब्रीको साथ मिल्छ। बाकी २ येलेभेन्थ र ट्वेल्थ अगाडी फ्री भै रहन्छ। पछाडी भार्टिब्रीको साथ मिल्छ।

क्ल्याभिकल
अथवा
कलार वोनको बयान।

यो लाङ्ग-वोन हो, फाष्ट रिबको आवभमा र थोरयाक्सको अपर आन्टीरियेर पार्टमा-होराईजेन्टल भै रहन्छ। येस्को इन्नर

येक्सट्रिमिटीको साथ ष्टर्नाम बोनको अपर वर्डरको साथ र येस्को आउटर येक्सटिमीटि स्क्यापुला बोनको आक्रोमियान प्रसेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को फ्रान्ट हेर्दा ष्टर्नलयेन्डमा कन्भेक्स हुन्छ। स्क्यापुलारयेन्डमा कन्केभ हुन्छ। येस्को आउटरवर्ड आवभदेखि डाउनवार्डसम्म फ्ल्याट हुन्छ। येस्को इन्नर टु थार्डस सिलिन्ड्रीकल हुन्छ।

येक्सटर्नेल र फ्ल्याटेन्ड पोर्सनको वयान।

येस्को २ सर्फेसेस र २ वर्डर्स हुन्छन्। १ अपर सर्फेस। १ लोवर सर्फेस। १ आन्टीरियेर वर्डर। १ पोष्टीरियेर वर्डर।

अपर सर्फेस फ्ल्याट र राफ हुन्छ। फ्रान्टमा डेल्टयेड र बीहाईन्डमा टापिजियास मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ। येहि २मासल्सको बीचमा अलिकत्ती जगा सब कुटेनियास हुन्छ।

आन्डर सर्फेस फ्ल्याट हुन्छ। येस्को पोष्टीरियेर वर्डमा १ राफ येमिनेन्स हुन्छ। नाम कोनयेड ट्युवर्कल भन्छन। येसैमा कोनयेड लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। स्क्यापुलाको कोराकयेड प्रसेसको आवभमा रहन्छ। येही ट्युवर्कलबाट आन्टीरियेर वर्डरको आउटरयेन्ड सम्म १ वोब्लिक लाइन छ। यो फर्वार्ड र आउटवार्डदिग्मा जान्छ। नाम वोब्लिक लाइन, येसमा ट्रापिजयेड लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

आन्टीरियेर वर्डर कन्केभ, थिन र राफ हुन्छ। येसमा डेल्टयेड मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को इन्नर येन्डमा कोही२को १ ट्युवर्कल देखिन्छ, नाम डेल्टयेड ट्युवर्कल।

पोष्टीरियेर वर्डर कन्भेक्स र राफ हुन्छ। आन्टीरियेर भन्दा ब्रड हुन्छ। येसैमा ट्रापिजीयास मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

इन्टर्नल र सिलिन्डीकल पोर्सनको बयान।

यो सिलिन्डीकल पोर्सन येहि बोनको इन्नर टु थार्डसले बन्छ। येस्को फ्रान्ट कन्भेक्स बीहाईन्ड कन्केभ हुन्छ। येसमा ३ वर्डस, ३ सर्फेसेस हुन्छ र—

आन्टीरियेर वर्डर फ्ल्याट पोर्सनको आन्टीरियेर मार्जीनको साथ मील्छ, यो ठाउमा स्मुथ हुन्छ। पेक्टोरालिस मेजर र डेल्ट-येड मासल्सको आटाचमेन्टको बीचको ठाउँ हो।

सुपीरियेर वर्डर फ्ल्याट पोर्सनको पोष्टीरियेर मार्जीनको साथ मील्छ। येसले आन्टीरियेर र पोष्टीरियेर सर्फेसलाई सेपारेट गराउ छ। येस्को इन्नर थार्डमा ष्टर्नो क्लीडोम्याष्टयेड मासल आटा-चमेन्ट हुन्छ।

पोष्टीरियेर वर्डर दोस्रो नाम सावक्लेभियान वर्डर, येसले पोष्टीरियेर र इन्फीरियेर सर्फेसलाई सेपारेट गराउ छ। यो कोन-येड ट्युवर्कलदेखि रम्बयेड इम्प्रेसनसम्म हुन्छ। येसले सावक्लेभि-यास मासलको ग्रुभको पोष्टीरियेर वाउन्डरी बन्छ। येसैमा सर्भा-इकल फेसिया आटाचमेन्ट हुन्छ।

सुपीरियेर र आन्टीरियेर वर्डसको बीचमा आन्टीरियेर सर्फेस हुन्छ। येक्सटर्नलदिग्मा स्मुथ र कन्भेक्स हुन्छ। येसलाई फ्ल्याटिसमा मायोडिस मासलले काभार गर्छ। यो बोनको इन्नर

हाँफ १ प्रामीनेन्ट लाइनले २ पार्ट गराउछ। लोवर पोर्सन र
हुन्छ, येसमा पेक्टोरयालीस मेजर मासल आटाचमेन्ट हुन्
अपर पार्ट राफ हुन्छ, येसमा ष्टार्नोक्लीडोम्याष्टयेड मासल आ
चमेन्ट हुन्छ। यो २ मासलसको बीचमा १ स्माल ठाउँ छ,
ठाउँमा सावकुटेनीयास हुन्छ।

पोष्टेरियेर सर्फेस, दोस्रो नाम सर्भाइकल सर्फेस भन्छ
यो स्मुथ र प्ल्याट हुन्छ। येस्को आवभमा सुपीरियेर वर्डर, वीलो
सावक्लेभीयान वर्डर हुन्छ। इन्टर्नलदिग्मा ष्टार्नल येक्सट्रिमिटी
माजीन रहन्छ। येक्सटर्नलदिगमा फ्ल्याटपोर्सनको पोष्टीरि
वर्डरको साथ मील्छ। यो उइडिनदेखि आउटवार्ड सम्म कन्व
हुन्छ। येस्को येक्सटर्नल-येक्सट्रिमिटिको नजीकमा ष्टार्नोहा
मासलको १ पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। मिडिलमा १ फोरामेन
येसबाट यो बोनको न्युट्रियान्ट आर्टरि जान्छ।

इन्फीरियेर सर्फेस, दोस्रो नाम सावक्लेभियान सर्फेस भन्छ
येस्को फ्रान्टमा आन्टीरियेर वर्डर बीहाइन्डमा सावक्लेभियान व
रहन्छ। यो इन्टर्नलदिग्मा न्यारो हुन्छ। येक्सटर्नलदिग वाइड
फ्ल्याटपोर्सनको अन्डर सर्फेसको साथ मील्छ।

ष्टार्नल येक्सट्रिमिटिमा फाष्ट रिबको कार्टिलेजको स
आर्टिकुलेशन हुनलाई कोडको १ स्माल फ्यासेट देखिन्छ, यो फ
सेट यो इन्टर्नलयेडको आर्टिकुलर सर्फेसको साथ मील्छ। येस
येक्सटर्नलदिग्मा १ ब्रड र राफ इम्प्रेसन रहन्छ। नाम रम्ब
इम्प्रेसन भन्छन, येसैमा कष्टोक्लाभीक्युलर लीगामेन्ट दोस्रो न
रम्बयेडलीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। यो सर्फेसको रीम्पनिड

टंमा १ लङ्गीच्युडिनल ग्रुभ हुन्छ। नाम, सावक्लेमियान ग्रुभ। येसैमा सावक्लेमियास मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को आन्टीरियेर मार्जीनमा कष्टोकोस्याकयेड मेम्ब्रेन लाग्छ।

इन्टर्नल अथवा ष्टार्नेल येक्सट्रिमिटी भन्छन। यो ट्राइयाङ्गुलर हुन्छ। येसमा १ आर्टिक्युलर फ्यासेट छ। इन्टर आर्टिक्युलर, फाइब्रो कार्टिलेजले ष्टार्नामको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को लोवर वर्डरमा फाष्ट रिवको कार्टिलेजको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

आउटर र आक्रोमियान येक्सट्रिमिटी, येसमा १ स्माल र फ्ल्याट वोभ्याल फ्यासेट छ। स्क्यापुलाको आक्रोमियान प्रसेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को सार्कमफारेन्समा आक्रोमियो क्लाभिक्युलर लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

क्लाभिकल-वोनको

आर्टिकुलेशन ३ वोन्स।

ष्टार्नाम...	१
स्क्यापुला	१
कार्टिलेज आफ दी फाष्ट रिव	१

क्लाभिकल वोनको

मासलस ६ हुन्छन।

१ ष्टार्नो क्लीडोम्याष्टयेड।

२ ट्रापिजियास।

३ पेक्टोरालिस मेजर ।
४ डेल्टयेड ।
५ सावक्लेभियास ।
६ ष्टार्नोहायेड ।

स्क्यापुला बोनको वयान ।

येसले सोल्डर जयन्टको ब्याकपार्ट बन्छ। यो लार्ज, फ्ल्याट र ट्राइयाङ्गुलर हुन्छ। थोरयाक्सको पोष्टीरियेर साईडमा रहन्छ। सेकेन्डदेखि सेभेन्थ रिब्स सम्म र कोही २को एट्थ रिबको पनी माथी रहन्छ। येस्को २सर्फेसेस। ३ वर्डर्स। ३ आङ्गल्स हुन्छन।

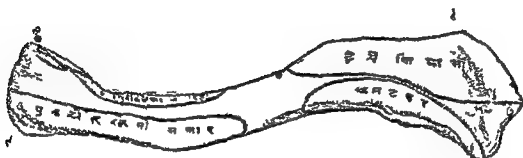
आन्टीरियेर सर्फेस

अथवा

भेन्टर सर्फेसको वयान ।

यो कन्केभ हुन्छ। नाम, साव स्क्यापुलार फसा। येसैमा वोब्लिक रिजेस छन। येसैमा साव स्क्यापुलेरिस मासल आटाच-मेन्ट हुन्छ। यो फसाको आन्टीरियेर थार्ड स्मुथ हुन्छ। येसलाई येही सावस्क्यापुलेरिस मासलले काभार गर्छ। यो भेन्टरको पोष्टीरियेर वर्डर स्मुथ हुन्छ। येस्को सुपीरियेर र इन्फीरियेर आङ्ग-लमा ट्राइयाङ्गुलर मार्जीन छ, येसैमा सेरेटसम्याग्नस मासल आटाच-मेन्ट हुन्छ। यो सावस्क्यापुलार फसाको अपर पार्टमा १ टयान्स-भर्स डीप्रेसन हुन्छ। नाम, सावस्क्यापुलार आङ्गल भन्छन।

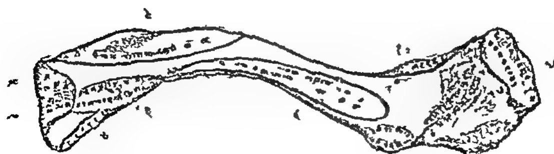
न ३५ लेफट क्लाभिक्ल सुपिरियर सार्फेस।

१। ग्याक्रोमियाल एकष्ट्रिमिटि। २। ष्टानाल एकष्ट्रिमिटि। ३। ष्टार्नो क्लाइडो ग्याष्टनड।

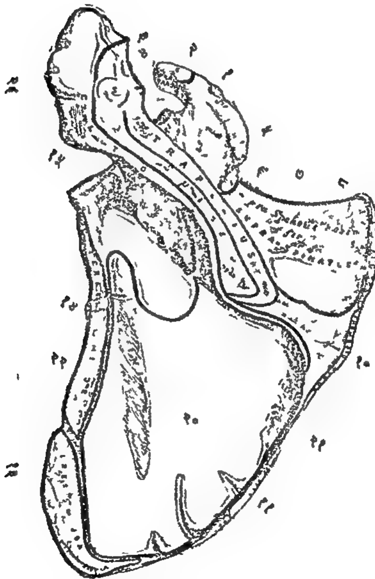
(१५१ क)

न ३६ लेफ्ट क्लाभिक्ल इनफिरियर सार्फेस।

१। ष्टार्नाम की साथ जोड़ने। २। पेकटोरालिस मेजर। ३। रमायड लिगामेन्ट की इन्सर्सन।
४। ष्टार्नो हायड। ५। फार्ष्ट रिब की साथ जोड़ने। ६। सावक्लेभियास मासल की ग्रुभ।
७। कोनयड लिगामेन्टवाड टिउवाकल। ८। ट्रापिजयड लिगामेन्ट का रोच भिक लाइन।
[illegible]

नं २८ लेफ्ट स्क्यापिउला पोष्टिरियर सार्फेस वा डर्सम।

१। कोराकयेड प्रोसेस। २। बाइसेप्स। ३। कोराको ब्रेकियालिस। ४। नेक। ५ ट्रापिजयेड लिगामेण्टलाइन। ६ सुप्रास्क्यापिउलार नच। ७ सुप्रास्पाइनस फसा। ८ सुपिरियर ऐंगल। ९ लिभेटर ऐंगुलि स्क्यापिउलि। १० रमयड माइनर। ११ रमयडियास मेजर। १२ इनफिरियर ऐंगल। १३ टिरिस मेजर। १४ टिरिस माइनर। १५ स्क्यापिउला को ग्रीवा। १६ एक्रोमियन प्रोसेस। १७ स्पाइन। १८ ट्रापिजियास। १९ डेल्टयड। २० इनफ्रास्पाइनाटस फसा। २१ भर्टिब्राल बर्डर। २२ एक्सिलारि बर्डर।

पोष्टीरियेर सर्फेसको

अथवा

डर्सील सर्फेसको बयान।

यो आवभदेखि डाउनवार्डसम्म आर्च हुन्छ। यो १स्पाइनले २भाग गराउ छ, स्पाइनको आवभपोर्सनको नाम सुप्रास्पाइन फसा भन्छन्। येस्को तल्लो भागको नाम इन्फ्रास्पाइन फसा भन्छन।

सुप्रस्पाइन फसा स्माल, कन्केभ र स्मुथ हुन्छ, येसमा सुप्रास्पिनेटस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

इन्फ्रास्पाइन फसा सुप्रास्पाइन फसा भन्दा लार्ज हुन्छ। येस्मा इन्फ्रास्कीनेटस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। यो सर्फेस र आक्सिलरि वर्डरको बीचमा १ रिज हुन्छ। ग्लीनयेड क्याभिटिको लोवर पार्टदेखि पोष्टीरियेर वर्डरस डाउनवार्ड र व्याकवार्डदिग्मा जान्छन्। यो रिजले इन्फ्रास्कीनेटस र २ टेरिस माइनर, टेरिस मेजर मासलसलाई फराक गराउ छ, यो लाइन र आक्सिलरि वर्डरको ठाउं न्यारो हुन्छ। येस्को अपर टु थार्डसको सेन्टरमा १ ग्रुभ हुन्छ। येसवाट डर्सेलिस स्क्यापुलीभेसल्स हुन्छ। यो ठाउँमा टेरिसमाइनर मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

येस्को लोवर थार्ड वर्डर ट्राइयाङ्गुलर हुन्छ। येस्मा टेरिस मेजर् मासलको अरिजिन हुन्छ। येस्को माथी ल्याटिसिमास डर्साइ मासल ग्लाइड गर्छ, कोही२को यो मासलको फिउ फाइवर्स अरिजिन हुन्छ।

टेरिस माइनर र टेरिस मेजर मासलसको बीचमा १ ओब्लिक

नं ३८ लेफ्ट स्क्यापिउला पोष्टिरियर सार्फेस वा डर्सम ।

१। कोराकायेड प्रोसेस। २। वाइसेप्स। ३। कोराको ब्रेकियालिस। ४। नेक। ५ ट्रापिजयेड लिगामेन्टमार्क। ६ सुप्रास्क्यापिउलार नच। ७ सुप्रास्पाईनस फसा। ८ सुपिरियर ऐंगल। ९ लिभेटर एङ्गुलि स्क्यापिउलि। १० रम्बयड माइनर। ११ रम्बयिडस मेजर। १२ इनफिरियर ऐंगल। १३ टिरिस मेजर। १४ टिरिस माइनर। १५ स्क्यापुला को ऐंड। १६ एक्रोमियन प्रोसेस। १७ स्पाइन। १८ ट्रापिजियस। १९ डेल्टयड। २० ईनफ्रास्पाईनास फसा। २१ भर्टिब्राल बर्डर। २२ एक्सिलारि बर्डर।

पोष्टीरियेर सर्फेसको

अथवा

डर्सीम सर्फेसको वयान ।

यो आवभदेखि डाउनवार्डसम्म आर्च हुन्छ। यो १स्पाइनले भाग गराउ छ, स्पाइनको आवभपोर्सनको नाम सुप्रास्पाइन फसा न्छन। येस्को तल्लो भागको नाम इन्फ्रास्पाइन फसा भन्छन ।

सुप्रस्पाइन फसा स्माल, कन्केभ र स्मुथ हुन्छ, येसमा सुप्रास्पिनेटस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

इन्फ्रास्पाइन फसा सुप्रास्पाइन फसा भन्दा लार्ज हुन्छ। येस्मा इन्फ्रास्फीनेटस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। यो सर्फेस र आक्सिलरि वर्डरको बीचमा १ रिज हुन्छ। ग्लीनयेड क्याभिटिको लोवर पार्टदेखि पोष्टीरियेर वर्डरस डाउनवार्ड र व्याकवार्डदिस्मा जान्छन् । यो रिजले इन्फ्रास्फीनेटस र २ टेरिस माइनर, टेरिस मेजर मासलसलाई फराक गराउ छ, यो लाइन र आक्सिलरि वर्डरको ठाउँ न्यारो हुन्छ। येस्को अपर टु थार्डसको सेन्टरमा १ ग्रुभ हुन्छ। येसवाट डर्सेलिस स्क्यापुलीभेसल्स हुन्छ। यो ठाउँमा टेरिसमाइनर मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

येस्को लोवर थार्ड वर्डर ट्राइयाङ्गुलर हुन्छ। येस्मा टेरिस मेजर मासलको अरिजिन हुन्छ। येस्को माथी ल्याटि[illegible] डर्साइ मासल ग्लाइड गर्छ, कोही२को यो मासलको [illegible] वर्स अरिजिन हुन्छ।

टेरिस माइनर र टेरिस मेजर मासल्सको

आङ्गलमा टार्मीनेन्ट हुन्छ । आउटर येक्सट्रिमिटी कोस्याकयेड प्रसेसमा टार्मीनेन्ट हुन्छ ।

येस्को आउटर पार्टमा १ डीपसेमि सार्कुलर नच रहन्छ। नाम सुप्रास्क्यापुलार नच भन्छन, यो नचको साथ ट्यान्सभर्स लीगामेन्ट मिलि १ फोरामेन बन्छ। येसबाट सुप्रास्क्यापुलार नार्भ जान्छ। येही नचको सुपीरियेर बर्डरमा ओमोहायेड मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

येस्को येक्सटर्नेल वर्डरको दोस्रो नाम आक्सिलरि बर्डर भन्छन, यो थिक हुन्छ। यो ग्लीनयेड क्याभिटिको लोवर मार्जीनदेखि इन्फीरियेर आङ्गलसम्म जान्छ।

ग्लीनयेड क्याभिटिको बीलोमा १ राफ इम्प्रेसन हुन्छ। नाम इन्फ्रा ग्लीनयेड ट्युवर्कल भन्छन, येसैमा ट्राइसेप्स मासलको लाङ्ग हेड आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को बीलोमा १ लङ्गीच्युडिनल ग्रुभ हुन्छ येसैमा साव स्क्यापुलेरिस मासलको १पार्ट अरिजिन हुन्छ। यो बर्डरको इन्फीरियेर थार्डको बीहाईन्डमा टेरिस मेजर मासलको थोरै फाइवर्स फ्रान्टमा सावस्क्यापुलेरिस मासलको थोरै फाइवर्स आटाचमेन्ट हुन्छ।

इन्टर्नेल बर्डरको दोस्रो नाम भार्टिब्रल बर्डर पनीभन्छन, कोही२ले येसलाई वेस पनी भन्छन, यो अरु ३ बर्डर्स भन्दा लाङ्ग हुन्छ। सुपीरियेर आङ्गलदेखि इन्फीरियेर आङ्गलसम्म, येक्सटेन्ड गर्छ, यो आर्च हुन्छ। यो बर्डरमा १आन्टोरियेर लीप, १पोष्टीरियेर लीप र १इन्टर मिडियेट येस्पेस रहन्छ।

आन्टीरियेर लीपमा सेरेटस म्याग्नस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। पोष्टीरियेर लीपको आवभमा सुप्रास्पीनेटस मासल, वीलोमा इन्फ्रास्पीनेटस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। यो २ लीप्सको वीचको ठाउँको आवभमा लीभेटर आङ्गुलीस्क्यापुली मासल, वीलोमा रम्वयेडियास माइनर मासल, येस्को पनी वीलोमा रम्वयेडियास मेजर मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

स्क्यापुला बोनको
३ आङ्गलसको बयान।

सुपीरियेर आङ्गल, येस्मा लीभेटर आङ्गुलीस्क्यापुली मासलको थोरै फाइवर्स आटाचमेन्ट हुन्छ।

इन्फीरियेर आङ्गल, थिक राफ हुन्छ। येसैको आउटर सर्फेसमा टेरिसमेजर मासल आटाचमेन्ट हुन्छ, कोही २ को ल्याटिसिमास डर्साइको थोरै फाइवर्स आटाचमेन्ट हुन्छ।

आन्टीरियेर आङ्गल, थिक हुन्छ, येसलाई हेड आफ दी स्क्यापुला भन्छन, येहि हेडमा १ स्यालो आर्टिकुलर सर्फेस हुन्छ। नाम ग्लीनयेड क्याभिटि भन्छन, यो आउर्वार्ड र फर्वार्ड दिग्मा जान्छ, यो आवभ भन्दा वीलोमा ब्रड हुन्छ। येस्को य्येपेस्समा १ ट्युवर्कल छ। नाम सुप्राग्लीनयेड ट्युवर्कल भन्छन, येसैमा बाईसेप्स मासलको लाङ्ग टेन्डन आटाचमेन्ट हुन्छ। ताजा भयामा कार्टिलेजले काभार गर्ह, येस्को मार्जीनमा ग्लीनयेड लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

हेडको चारै दिग्मा डीप्रेष्ट सर्फेस हुन्छ। नाम नेक आफ दी

स्क्यापुला भन्छन, येहि ठाउँबाट कोरयाकयेड प्रसेस उठ छ।

कोर्‌याकयेड प्रसेसको वयान।

स्क्यापुला बोनको नेकको अपर पार्ट १ थिक कार्भ प्रसेस आफ बोन उठ छ। नाम कोस्याकयेड प्रसेस भन्छन। यो पैहे अपवार्ड र इनवार्डदिग्मा जान्छ फेरि फर्वार्ड र आउटवार्डदिग्मा जा छ येस्को असिन्डिङपोर्सन बीफोरदेखि ब्याकवार्ड फ्ल्याट हुन्छ येस्को फ्रान्टमा १ स्मुथ कन्केभ सर्फेस छ, येसैमा साबस्क्यापुलेरिस मासल रहन्छ।

येस्को होराजेन्टलपोर्सन आवभदेखि डाउनवार्डस फ्ल्याट हुन्छ। येस्को अपर सर्फेस इरेगुलर र कन्भेक्स हुन्छ। येसैमा पेक्टोरयालिस माइनर मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को आन्डर सर्फेस स्मुथ हुन्छ। इन्नर वर्डर राफ हुन्छ। येसैमा पनी पेक्टोरयालिस माइनर मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। आउटर वर्डर राफ हुन्छ। येसा कोरयाकको आक्रोमील लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ येस्को येपेक्समा सट हेड आफ दी बाइसेप्स र कोरयाकको ब्रेकीयालिस मासलको टेन्डन अरिजिन हुन्छ।

कोरयाकयेड प्रसेसको रुडको इन्नर साइडमा १ राफ इम्प्रेसन हुन्छ। नाम,| कोनयेड ट्युवर्कल। येसैमा कोनयेड लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

होराईजेन्टलपोर्सनको अपर सर्फेसमा १ रिज छ, येसैमा ट्रापिजयेड लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

स्क्यापुला बोनको

आर्टिकुलेशन २ हुन्छन ।

क्लाभिकल बोन १

ह्युमेरस बोन १

स्क्यापुला बोनको

मासल्स १७ हुन्छन ।

आन्टीरियेरदिग्मा १

सावस्क्यापुलेरिस ।

पोष्टीरियेरदिग्मा १६

सुप्रास्पीनेटस ।

इन्फ्रास्फोनेटस ।

ट्रापिजियास ।

डेल्टयेड ।

ओमोहायेड ।

सेरेटस म्याग्नस ।

लीभेटर आङ्गुलोस्क्यापुली ।

रम्बयेडियास माइनर ।

रम्बयेडियास मेजर ।

ट्राइसेप्स ।

टेरिस माइनर ।

टेरिस मेजर ।

वाइसेप्स ।

कोस्राकोब्रेकियालिस ।

पेक्टोस्यालिस माइनर।
ल्याटिसिमास डर्साई मासल। कसैको छ, कसैको छैन।

हयुमेरस बोनको बयान।

अपर येक्सट्रिमिटीको अरु बोन्स भन्दा यो लाङ्ग र लार्ज हुन्छ, येस्को १ स्याफ्ट। २ येक्सट्रिमिटीज हुन्छ।

अपर येक्सट्रिमिटीजको बयान।

यो राउन्ड हुन्छ। येस्लाई हेड आफ दी ह्युमेरस भन्छन। हेड र स्याफ्ट जाहाँ मिल्छ उहि ठाउँमा कन्सटिक्टेड हुन्छ। नाम नेक भन्छन, येसैमा अरु २ येमिनेन्सेस छ। नाम पहिला ग्रेट ट्युबेरोसिटि। दोस्रो लेसर ट्युबेरोसिटि भन्छन।

हेडको बयान।

यो हेड हेमिस फेरिकल हुन्छ। यो अपवार्ड, इनवार्ड र थोरै ब्याकवार्डदिश्मा जान्छ। येसैको साथ स्क्यापुला बोनको ग्लीनयेड क्याभिटिको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, येस्को सर्फेस स्मुथ हुन्छ। ताजा भयामा कार्टिलेजले काभार गर्छ, येस्को आर्टिकुलर सर्फेसको सार्कमफारेन्स थोरै कन्सटिक्टेड हुन्छ। नाम येनाटमीकेल नेक भन्छन। ट्युबेरोसिटिजको बीलोमा जो नेक रहन्छ। नाम साजींकेल नेक, येसै ठाउँमा जादा फ्ल्याकचर हुन्छ।

येनाटमीकेल नेकको बयान ।

हेड र ट्युवेरोसिटिको बीचमा न्यारो ग्रुभ छ, येसैलाई येनाटमीकेल नेक भन्छन, येसैमा क्यापसुलर लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ, येसै ठाउँमा धेरै भ्यास्कुलर फोरामीना हुन्छ ।

ग्रेट ट्युवेरोसिटिको बयान ।

यो हेड र लेसरट्युवेरोसिटिको आउटर साइडमा रहन्छ । येस्को अपर सर्फेस राउन्ड हुन्छ, उसैमा ३ फ्यासेट रहन्छ । येस्को सुपीरियेर फ्यासेटमा सुप्रास्पीनेटसको टेन्डन आटाचमेन्ट हुन्छ । मिडिल फ्यासेटमा इन्फ्रास्पीनेटस मासलको टेन्डन आटाचमेन्ट हुन्छ । इन्फीरियेर फ्यासेट र येस्को वीलोमा टेरिस माइनर मासलको टेन्डन आटाचमेन्ट हुन्छ ।

ग्रेट ट्युवेरोसिटिको आउटर सर्फेस कन्भेक्स र राफ हुन्छ । स्याफ्टको आउटर साईडको साथ मिल्छ ।

लेसर ट्युवेरोसिटि, ग्रेट ट्युवेरोसिटि भन्दा स्माल र प्रामीनेन्ट हुन्छ । हेडको फ्रान्टमा रहन्छ । यो इनवार्ड र फर्वार्डदिग्मा जान्छ, येसैमा १ फ्यासेट हुन्छ, येसैमा साबस्क्यापुलेरिस मासलको टेन्डनको इन्सर्सन हुन्छ, यो २ ट्युवेरोसिटिजको बीचमा १ डीप ग्रुभ छ । नाम वाइसिपिटल ग्रुभ भन्छन, येसैमा वाइसेप्स मासलको लाङ्ग टेन्डन र आन्टीरियेर सार्कम फ्लेक्स आर्टरिको १ ब्रेञ्च जान्छ । यो ग्रुभको २ वर्डसलाई नाम आन्टीरियेर वाइसिपिटल

रिज र पोष्टीरियेर वाइसिपिटल रिज भन्छन। ताजा भयामा कार्टिलेज रहन्छ। येसैमा ल्याटिसिमास डर्साई मासलको टेन्डन इन्सरसन हुन्छ।

स्याफ्टको बयान।

येस्को अपर हाप सिलिन्डीकल हुन्छ। वीलोमा फ्ल्याट हुन्छ। येस्को ३ वर्डर्स। ३ सर्फेसेस हुन्छन्।

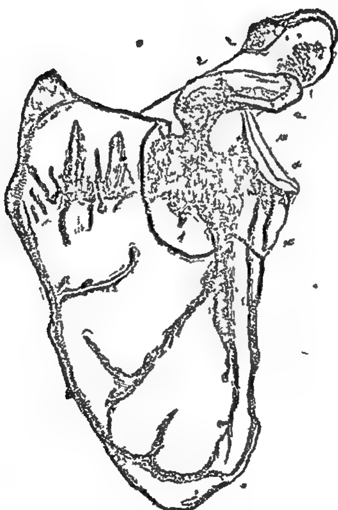
आन्टीरियेर वर्डरको बयान।

आवभमा ग्रेट ट्युवेरोसिटिको फ्रान्ट देखि वीलोमा करुनयेड प्रसेससम्म जान्छ। येस्ले इन्टर्नल र येक्सटर्नल सर्फेसलाई सेपारेट गराउ छ, येस्को अपर पार्टमा आन्टीरियेर वाइसिपिटल रिज रहन्छ। येसैमा पेक्टोस्यालिस मैजरको टेन्डन आटाचमेन्ट हुन्छ। यो वर्डरको सेन्टरमा डेल्टयेड इम्प्रेसनको आन्टीरियेर वाउन्डरी वन्छ। वीलोमा स्मुथ र राउन्ड हुन्छ। येसैमा ब्रेकियालिस आन्टाइकस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

येक्सटर्नल वर्डरको बयान।

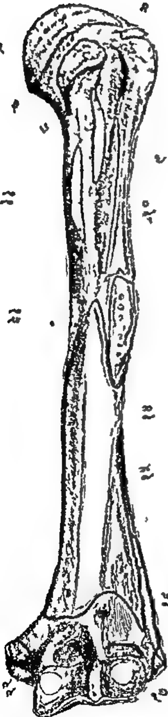
यो ग्रेट र ट्युवेरोसिटिको व्याकपार्टदेखि येक्सटर्नल कन्डाइलसम्म जान्छ। येस्ले येक्सटर्नल र पोष्टीरियेर सर्फेसलाई सेपारेट गराउ छ। येस्को अपर हापमा पेरिस माइनर मासलको लोवरपार्ट इन्सर्सन हुन्छ। येस्को वीलोमा ट्राइसेप्स मासलको येक्सटर्नल हेड आटाचमेन्ट हुन्छ। यो वर्डरको सेन्टरमा १ब्रड स्वालो

न १७ लेफ्ट स्क्यापिउला एण्टिरियर सार्फेस।

१ क्लाभिकल को साथ जोडने। २। बाइसेप्सर कोराको ब्रेकियालिस। ३। पेक्टोरालिस माइनर। ४। ग्लिनयड क्याभिटि। ५। ट्राईसेप्स। ६। सेरेटास म्याग्नास। ७। साबस्क्यापिउलार फसा। ८। कोनयड लिगामेण्ट सार। ९। ट्रापिजयड लिगामेण्ट सार।

नं ३८ लेफ्ट ह्यिउमारास य्यािण्टरियर ।

१ हेड। २ य्यानाटमिकाल नेक। ३ साब स्काप्युलारिस लाइ ने सार टिउबार सिटि। ४ सुप्रास्पाइनैटास। ५ ग्रेटार टिउबार सिटि। ६ य्यािण्टरियर बाइसिपिटाल रिज। ७ बाइसिपिटाल ग्रुभ। ८ पोष्टिरियर बाइसिपिटाल रिज। ९ ल्याटिसिमास डर्साइ। १० पेकटोरालिस मेजर ११ टिरिस मेजर। १२ डेलटयेड। १३ कोराको ब्रेकियालिस। १४ ब्रेकियालिस य्याण्टाइ कास। १५ सुपाइनेटर रेडियाइ लङ्गास। १६ एकस टेनसर कार्पि रेडियालिस लङ्गियर। १७ एक्स्टार्नाल काण्डाईल। १८ रेडियाल हेड। १९ ट्रकलिया आलनाके साथ। २० रेडियाल डिप्रेसन। २१ करोनयड डिप्रेसन। २२ इण्टार्नाल काण्डाइल। २३ प्रोनेटार रेडियाइ टिरिस।

वोब्लिक डीप्रेसन हुन्छ। नाम मासकुलीस्पाइरल्ग्रुभ भन्छन। येस्को लोवर पार्टमा १ प्रामीनेन्ट राफ़ मार्जीन हुन्छ। नाम येक्सटर्नल कन्डीलयेट रिज भन्छन। येस्को आन्टीरियेर लीपको आवभमा सुपीनेटर लाङ्गस मासल र वीलोमा येक्सटेन्सर कार्पाई रेडिया-लिस लाङ्गीअर मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को पोष्टीरियेर लीपमा ट्राइसेप्स मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

इन्टर्नल वर्डरको बयान।

यो लेसर ट्युबेरोसिटिदेखि इन्टर्नल कन्डाईलसम्म जान्छ। येस्को अपर थार्डमा १ प्रामिनेन्ट रिज हुन्छ। नाम पोष्टीरियेर वाइसिपिटल रिज भन्छन। येसैमा टेरिस मेजर मासलको टेन्डन आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को सेन्टरमा १ राफ रिज हुन्छ। येसैमा कोरकाको ब्रेकीयालिस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को वीलोमा न्युटियान्ट केनाल रहन्छ। यो वर्डरको इन्फीरियेर थार्डमा १ रिज छ। नाम इन्टर्नल कन्डीलयेट रिज भन्छन्। येस्को आन्टीरियेर ली-पमा ब्रेकीयालिस आन्टाइकस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। पोष्टीरियेर लीपमा ट्राइसेप्स मासलको इन्टर्नल हेड आटाचमेन्ट हुन्छ।

येक्सटर्नल सर्फेसको बयान।

येस्को आवभ आउटवार्डदिग्मा जान्छ। येसलाई डेल्टयेड मासलले काभार गर्छ। वीलो फर्वार्ड र आउटवार्डदिग्मा जान्छ। येसैमा ब्रेकीयालिस आन्टाइकस मासलको १ पार्ट अरिजिन हुन्छ। यो सर्फेसको मिडिलमा १ राफ ट्राईयाङ्गुलर इम्प्रेसन हुन्छ। येसैमा डेल्टयेड मासल इन्सरसन हुन्छ। येस्को तल मास्कुलो स्पाइरल

ग्रुभ हुन्छ। यो वोब्लिक भै वीहाईन्डदेखि फर्वार्ड र डाउनवार्डदिग्मा जान्छ, येस्वाट मास्कुलो स्पाइरल नार्भ र सुपीरियेर प्रोफन्डा आर्टरि जान्छ।

इन्टर्नल सर्फेसको वयान।

येस्को आवभ इनवार्डदिग्मा जान्छ। वीलो फर्वार्ड र इनवार्डदिग्मा जान्छ। येस्को अपर पार्ट न्यारो हुन्छ। वाइसिपिटल ग्रुभको फ्लोर वन्छ। येसैमा ल्याटिसीमास डर्साई मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। यो सर्फेसको मिडिल पार्टमा कोस्याको व्रेकियालीस मासलको टेन्डनको थोरै फाइवर्स इन्सरसन हुन्छ। येस्को लोवर पार्टमा व्रेकियालीस आन्टाइकस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

पोष्टीरियेर सर्फेसको वयान।

येस्को अपर पार्ट थोरै इनवार्डदिग्मा जान्छ। लोवर पार्ट व्याकवार्डदिग्मा जान्छ। यो सर्फेसमा ट्राइसेप्स मासलको येक्सटर्नल र इन्टर्नल हेड्सले काभार गर्छ, यो येक्सटर्नल हेड अपर र आउटर पार्टमा रहन्छ। इन्टर्नल हेड इन्नर र व्याकपार्टमा रहन्छ। यो २को वीचमा मास्कुलो स्पाइरल ग्रुभ रहन्छ।

हुमेरस वोनको

लोवर येक्सट्रिमीटीको वयान।

यो वीफोरदेखि व्याकवार्डस फ्ल्याट हुन्छ। फर्वार्डमा थोरै कार्भ्ड हुन्छ। येसैमा १ व्रड आर्टिकुलर सर्फेस हुन्छ। १ रिजले

येसलाई २ भाग गराउ छ, येस्को २ दिग्मा येक्सटर्नल कन्डाइल र इन्टर्नल कन्डाइल प्रोजेक्ट गर्छन। यो आर्टिकुलर सर्फेसको आउटर दिग्मा १स्मुथ राउन्ड येमिनेन्स हुन्छ। नाम क्यापिटिलाम दोस्रो नाम रेडियाल हेड आफ दी ह्युमेरस भन्छन। रेडियासको हेडमा जो डीप्रेसन छ, उसैको साथ यो रेडियाल हेड आफ दी ह्युमेरसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। यो येमिनेन्सको इन्नर साइडमा १स्यालो ग्रुभ छ, येसैको साथ रेड़ियासको हेडको इन्नर मार्जीनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। यो क्यापिटिलासको फ्रान्ट पार्टको आवभमा १डीप्रेसन छ। फोर आरम फ्लेक्सन गर्ने बेलामा मात्र रेडियासको हेडको आन्टीरियेर वर्डरको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

आर्टिकुलर सर्फेसको इन्नरपोर्सनको दोस्रो नाम ट्रक्लिआर भन्छन। २ वर्डर्सको वीचमा १डीप्रेसन छ, यो सर्फेस वीफोरदेखि व्याकवार्डस कन्भेक्स हुन्छ। साईड टु साईड कन्केभ हुन्छ। येस्को येक्सटर्नल वर्डर, इन्टर्नल वर्डर भन्दा थोरै प्रामिनेन्ट हुन्छ। रेडिआस र आलना जाहाँ फराक रहन्छ, यो ठाउँ उही हो। येस्को इन्टर्नल वर्डर थिक र प्रामिनेन्ट हुन्छ। यो आर्टिकुलर सर्फेसमा जो ग्रुभ छ, उसैको साथ आलना वोनको ग्रेटर सिगमाइड क्याभिटिको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। यो आन्टीरियेर भन्दा पोष्टीरियेरदिग्मा व्रड र डीप हुन्छ। यो ट्रक्लिआर सर्फेसको फ्रान्ट पार्टको आवभमा १स्याल डीप्रेसन छ। नाम करुनयेड फसा भन्छन। फोर आरमको फ्लेक्सन गर्ने बेलामा आलनाको करुनयेड प्रसेसको साथ लाग्छ। यो ट्रक्लिआर सर्फेसको व्याकपार्टको आवभमा १डीप टाइंयाङ्गुलर डीप्रेसन छ। नाम अलिक्रेनन फसा

भन्छन। फोर आरमको येक्सटेन्सन गर्ने वेलामा अलिक्रेन प्रससको समीटमा लाग्छ। यो २फासिलाई १थिन लामीना आफ बोनले सेपारेट गराउ छ। कोही२को यो ठाउँमा पारफोरेट हुन्छ। यो प्वाल रहे छ भने येस्लाई सुप्राट्रक्लिआर फोरामे भन्छ। यो २फासिको अपर मार्जीनमा येलबोजयेन्टको आन्टीरि येर र पोष्टीरियेर लीगामेन्टस आटाचमेन्ट हुन्छ। ताजा भयाम यो ठाउँमा साइनोभियाल मेम्ब्रेन रहन्छ। यो आर्टिकुलर सर्फेस ताजा भया कार्टिलेज देखिन्छ।

येक्सटर्नल कन्डाइल्स स्माल हुन्छ। येसैमा येलबोजयेन्टको येक्सटर्नल ल्याटारुयाल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। येसैमा येक्सटेन्सर र सुपीनेटर मासल्सको टेन्डन अरिजिन हुन्छ।

इन्टर्नल कन्डाइल लार्ज हुन्छ। येसैमा इन्टर्नल ल्याटारुयाल लीगामेन्ट र प्रोनेटर रेडिआई टेरिस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ र फोर आरमको फ्लेक्सर मासल्सको टेन्डन अरिजिन हुन्छ। इन्टर्नल कन्डाइलको ब्याकपार्टमा र अलिक्रेनन प्रसेस र इन्टर्नल कन्डाइलको वीचमा १ग्रुभ छ, येसैबाट आल्ना र नार्भ जान्छ।

हुमेरस बोनको

आर्टिकुलेशन ३ बोन्स।

ग्लीनयेड क्याभिटी आफ दी स्क्यापुला	१
रेडिआस बोन	१
आल्ना बोन	१

ह्युमेरस बोनको

मासल्स २४ हुन्छन।

प्रेटर ट्युबेरोसिटिमा ३—

१ सुप्रास्फिनेटस।

२ इन्फ्रास्फिनेटस।

३ टेरिस माइनर।

पोष्टीरियेर वाइसीपिटल रिजमा १—

४ टेरिस मेजर।

लेसर ट्युबेरोसिटिमा १—

५ सावस्क्यापुलेरिस।

आन्टीरियेर वाइसीपिटल रिजमा १—

६ पेक्टोस्यालिस मेजर।

वाइसीपिटल ग्रुभमा १—

७ ल्याटिसिमास डर्साई।

स्याफ्टमा ४—

८ डेल्टयेड।

९ कोस्राको ब्रेकियालिस।

१० ब्रेकियालिस आन्टाइकस।

११ ट्राइसेप्स।

इन्टर्नलकान्डाइलमा ५—

१२ प्रोनेटर रेडिआई टेरिस।

१३ फ्लेक्सरकार्पाइ रेडियालिस।

१४ पामेरिस लाङ्गस।

१५ फ्लेक्सरसाब्लिमीस डिजिटोरम।

१६ फ्लेक्सरकार्पाइ आल्नेरिस ।

येक्सटर्नल कन्डीलयेट रिजमा २–

१७ सुपीनेटर लाङ्गस ।

१८ येक्सटेन्सरकार्पाइ रेडियालीस लाङ्गिअर ।

येक्सटर्नलकन्डाइलमा ५–

१९ येक्सटेन्सरकार्पाइ रेडियालीस ब्रीभिअर ।

२० येक्सटेन्सर कम्युनिस डिजिटोरम ।

२१ येक्सटेन्सर मीनिमाइडीजिटाई ।

२२ येक्सटेन्सरकार्पाइ आलनेरिस ।

२३ सुपीनेटर ब्रीभिस ।

येक्सटर्नलकन्डाइलको ब्याकमा १–

२४ यानकोनीयास ।

आल्ना बोनको बयान

यो फोर आरमको इन्नर साइडमा रेडिआसको साथ २ रहन्छ यो रेडिआस भन्दा लार्ज र लाङ्ग हुन्छ। येस्को अपर येक्सटि मिटी थिक र ष्टाङ्ग हुन्छ । येस्ले येलबोजयेन्ट बनाउने का दिन्छ। येस्को १स्याफ्ट । २येक्सट्रिमीटिज हुन्छ।

अपर येक्सट्रिमिटीको बयान ।

यो ष्ट्राङ्ग हुन्छ, येसैमा २ लार्ज कार्भ्ड प्रसेसेस हुन्छ। ना अलिक्रेनन प्रसेस १। करुनयेड प्रसेस १।

येसैमा २ कन्केभ आर्टिकुलर क्याभिटिज हुन्छ। नाम ग्रेट सिगमाईड क्याभिटी १। लेसर सिगमाईड क्याभिटी १।

अलिक्रेनन प्रसेसको बयान।

यो लार्ज थिक कार्भ येमिनेन्स हुन्छ। आल्ना बोनको अपर र ब्याकप्रार्टमा रहन्छ। येस्को फर्वार्डमा कार्भ्ड हुन्छ। अलिक्रेनन प्रसेसको पोष्टीरियेर सर्फेस ब्याक्वार्डदिग्मा जान्छ। यो ट्राइयाङ्गलर स्मुथ र साबकुटेनियास हुन्छ। येस्को अपर सर्फेस अपवार्डदिग्मा जान्छ। येस्को बीहाईन्डमा १ राफ इम्प्रेसन छ, येसैमा ट्राईसेप्स मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को फ्रान्टमा १ट्यान्सभर्स ग्रुभ छ, येसैमा येलबोजयेन्टको पोष्टीरियेर लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को आन्टीरियेर सर्फेस स्मुथ र कन्केभ हुन्छ। ताजा भयामा कार्टिलेजले काभार गर्छ, येसले ग्रेट सिगमाइड क्याभिटीको अपर ब्याकपार्ट बन्छ। येस्को ल्याटास्याल बर्डर्समा १ ग्रेभ छ, येसैमा लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को इन्नर बर्डरमा फ्लेक्सरकार्पाई आल्नेरिस मासलको १ पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। आउटर बर्डरमा यानकोनियास मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

करनयेड प्रसेसको बयान।

आल्नाको अपर र फ्रान्टमा राफ र ट्राइयाङ्गुलर येमिनेन्स हुन्छ। यो होराईजेन्टल भै फर्वार्डदिग्मा प्रोजेक्ट गर्छ, येसले ग्रेट सिगमाईड क्याभिटीको लोवर पार्ट बन्छ। येस्को बेस स्याफ्टको साथ मिल्छ, येस्को येपेक्स प्वाइन्टेट हुन्छ। फोर आरमको

फ्लेक्सन गर्ने वेलामा ह्युमेरसको करुनयेड डीप्रेसनमा लाग्छ, येस्को अपर सर्फेस स्मुथ र कन्केभ हुन्छ। येसैले ग्रेट सिगमाइड क्याभिटीको लोवर पार्ट बन्छ, येस्को आन्डर सर्फेस कन्केभ हुन्छ। येस्को इन्नरदिग्मा १ राफ इम्प्रेसन छ, येसैमा ब्रेकियालिस आन्टाइकस मासल इन्सरसन हुन्छ। यो सर्फेस र स्याफ्ट जाहाँ मिल्छ, तेसै ठाउँमा १ राफ येमिनेन्स छ। नाम ट्युबर्कल आफ दी आल्ना येसैमा वोब्लिक लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को आउटर सर्फेसमा १ न्यारो अब्लोङ आर्टिकुलर डीप्रेसन छ। नाम लेसर सिगमाइड क्याभिटी भन्छन। येस्को इन्नर सर्फेसमा १ मार्जीन छ, उसैमा इन्टर्नल ल्याटारुयाल लीगामेन्टको १ पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। येहि सर्फेसको फ्रान्ट पार्टमा १ स्माल राउन्डयेमिनेन्स छ, येसैमा फ्लेक्सर साब्लीमिस डिजीटोरम मासलको १ हेड आटाचमेन्ट हुन्छ। येहि येमिनेन्सको बीहाईन्डमा १ डीप्रेसन छ, उसैमा फ्लेक्सर प्रोफन्डस डिजिटोरमको १ पार्ट अरिजिन हुन्छ। येहि येमिनेन्सको तल्लोदिग्मा १ रिज हुन्छ, तेसैमा प्रोनेटर रेडियाईटेरिस मासलको १ हेड आटाचमेन्ट हुन्छ। करुनयेड प्रसेसको लोवर पार्टमा फ्लेक्सर लाङ्गस पलीसिस मासल उठ छ।

ग्रेटर सिगमाइड क्याभिटीको बयान।

यो १ लार्ज सेमिलुनर डीप्रेसन छ, यो अलिक्रेनन प्रसेस र करुनयेड प्रसेसले बन्छ। येसैको साथ ह्युमेरस बोनको ट्रक्लीआर सर्फेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को ल्याटारुयाल वर्डरको मिडिलमा १ नच छ। यो क्याभिटि आवभंदेखि डाउनवार्डस

कन्केभ हुन्छ । १ रिजले येसलाईं डिभाइड गर्छ, येस्को इन्टर्नल पोर्सन लार्ज हुन्छ । ट्र्यान्सभर्सदिग्मा थोरै कन्केभ हुन्छ । येक्सटर्नलपोर्सनको आवभ कन्भेक्स हुन्छ । बीलोमा थोरै कन्केभ हुन्छ ।

लेसर सिगमाइड क्याभिटीको बयान ।

यो करुनयेड प्रसेसको आउटर साईडमा १ न्यारो आर्टिकुलर डीप्रेसन छ । रेडियासको हेडको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ । ो बीफोरदेखि व्याकवार्डस कन्केभ हुन्छ । येस्को येक्सट्रिमिटीमा ार्बिकयुलर लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ ।

स्याफटको बयान ।

येस्को अपर पार्टको आकार प्रिजमेटिक हुन्छ । बीहाईन्ड- ेखि फर्वार्ड काभ्र्ड हुन्छ । उड्ड डाउटदेखि इनवार्ड पनी काभ्र्ड हुन्छ । येक्सटर्नल र बीहाईन्ड कन्भेक्स हुन्छ । येस्को सेन्टर पार्ट ाउन्ड स्मुथ हुन्छ । आउटवार्डदिग्मा थोरै काभ्र्ड हुन्छ । आवभ- ेखि डाउनवार्ड सानु र हुदै जान्छ । येस्को ३ वर्डर्स । ३ सर्फेसेस हुन्छन् ।

आन्टीरियेर वर्डरको बयान ।

आवभमा करुनयेड प्रसेसको इन्नर आङ्गलदेखि बीलोमा स्टाइलयेड प्रसेसको फ्रान्टसम्म टार्मिनेट हुन्छ । यो वर्डर आवभमा राम्रो संग देखिन्छ, येस्को मिडिल स्मुथ र राउन्ड हुन्छ । येसैमा फ्लेक्सर प्रोफन्डस डिजिटोरम मासल आटाचमेन्ट हुन्छ । येस्को

लोवर फोर्थको आन्टोरियेर सर्फेसमा १ वोब्लिक रिज हुन्छ। येसैमा प्रोनेटर क्वाडरेटस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येसले आन्टीरियेर र इन्टर्नेल सर्फेसलाई सेपारेट गराउ छ।

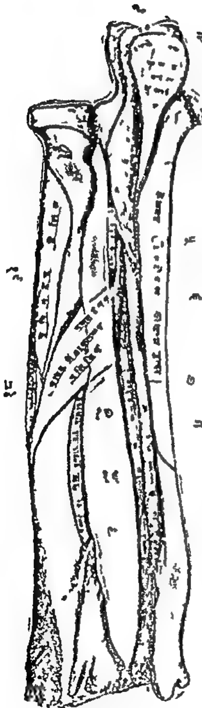
पोष्टीरियेर वर्डरको बयान।

आवभमा अलिक्रेनन प्रसेसको व्याकपार्टमा, जो ट्राईयाङ्गुलर साबकुटेनियास सर्फेस हुन्छ। येसैको येपेक्सदेखि बीलोमा ष्टाइलयेड प्रसेसको व्याकपार्टसम्म यो वर्डर टार्विनेट हुन्छ। यो वर्डरको अपर थ्री, फोर्थ राम्रो संग देखिन्छ। येसैमा फ्लेक्सरकार्पाई आलनेरिस र फ्लेक्सर प्रोफन्डस डिजिटोरम मासल्स र येक्सटेन्सरकार्पाई आलनेरिस मासलको आपोन्युरेसिस आटाचमेन्ट हुन्छ। यो वर्डरको लोवर फोर्थ स्मुथ र राउन्ड हुन्छ। येसैले इन्टर्नेल र पोष्टीरियेर सर्फेसलाई सेपारेट गराउ छ।

येक्सटर्नेल वर्डरको बयान।

येस्को दोश्रो नाम इन्टर वोसीयेस वर्डर भन्छन। यो आवभमा २ लाइन्स भयेर उठी तल १ लाइनभै गयाको छ, येहि २ लाइनको बीचको जगामा सुपोनेटर ब्रोभिस मासलको १ पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। यो वर्डरको मिडिल प्रामीनेन्ट हुन्छ। लोवर भाग स्मुथ र राउन्ड हुन्छ। यो वर्डरको अपर फोर्थ छोडेर अरु बाकीमा इन्टरवोसियेस मेम्ब्रेन आटाचमेन्ट हुन्छ। यो वर्डरले आन्टीरियेर र पोष्टीरियेर सर्फेसलाई सेपारेट गराउ छ।

नं ४२ लेफ़्ट फोर आर्म की बोनस पोष्टरियर साफेस ।

१ ट्राइसेप स । २ सावक्लिउटेनियास । ३ फ्लेक सार सावलिमिस डिजिटोराम । ४ एन कोनियास । ५ पीवलिक लाइन । ६ फ्लेक सार डिजिटोराम प्रोफाण्डास । ७ एक्स्टेन्सार कार्पाइ आलनैरिस । ८ एक्स्टेन सार लगास पलिसिस । ९ एक्स्टेन सार इन्डिसिस । १० एक्स्टेन सार कार्पि आल्नारिसलाई । ११ एक्स्टेन सार सिर्मिस डिजिटाईलाइ । १२ एक्स्टेन सार ब्रिभिस र एक्स्टेनसार कमिउनिस डिजिटोराम लाइ । १३ एक्स्टेनसार लगास पलिसिस लाइ । १४ एक्स्टेनसार कार्पि रेडियालिस ब्रिभिर लाइ । १५ एक्स्टेनसार कार्पि रेडियालिस लंगियर लाई । १६ एक्स्टेनसार ब्रिभिस पल्लिसिस । १७ एक्स्टेनसार असिस मेटाकार्पि पलिसिस । १८ प्रोनेटार रेडियाइ टिरिस । १९ सुपाइनेटार ब्रिभिस ।

१५ १४ १३ १२ ११ १०

आन्टीरियेर सर्फेस को बयान।

• यो सर्फेस वीलो भन्दा आवभ ब्रड हुन्छ। अपर थ्री फोर्थ कन्केभ हुन्छ। येसैमा फ्लेक्सर प्रोफन्डस डिजिटोरम मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को लोवर फोर्थ कन्केभ हुन्छ। येसैमा प्रोनेटर क्वाड्रेटस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येहि लोवर फोर्थमा १वोब्लिक प्रामीनेन्ट रिज हुन्छ। नाम वोब्लिक रिज र प्रोनेटर रिज भन्छन। अपर र मीडिल थार्ड जाहाँ मिल्छ, उही ठाउँमा न्युट्रियान्ट केनाल रहन्छ।

पोष्टीरियेर सर्फेसको बयान।

यो ब्याकवार्ड र आउटवार्ड जान्छ, आवभमा ब्रड र कन्केभ हुन्छ। मिडिलमा थोरै न्यारो र कन्भेक्स हुन्छ। वीलोमा न्यारो र स्मुथ राउन्डेट हुन्छ। येस्को आवभमा १वोब्लिक रिज छ, यो रिजको आवभमा जो ट्राइयाङ्गुलर सर्फेस छ, उसैमा यानकोनियास मासलको इन्सर्सन हुन्छ। यो रिजमा सुपीनेटर ब्रीभीस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को वीलोमा १लङ्गीच्युडिनल रिजले यो सर्फेसलाई २भाग गर्छ, कोही २ले येस्को नाम पार्पेन्डीक्युलर लाइन भन्छन, येस्को इन्टर्नलपार्ट स्मुथ र कन्केभ हुन्छ। येसैमा येक्सटेन्सरकापोई आलनेरिसले काभार गर्छ, येस्को येक्सटर्नल-पोर्सन वाइड र राफ हुन्छ। येसैमा सुपोनेटर ब्रीभीस मासल र येक्सटेन्सर ओसिसमेटाकार्पोई पलिसिस र येक्सटेन्सर लाङ्गस पलिसिस र येक्सटेन्सर इन्डीसिस मासलको पार्टस आटाचमेन्ट हुन्छ।

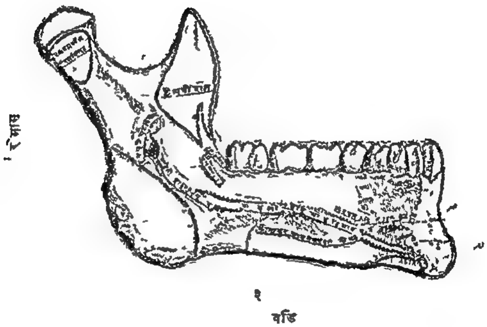
इन्टर्नल सर्फेसको बयान ।

येस्को आवभमा ब्रड र कन्केभ हुन्छ । बीलोमा न्यारो र कन्भेक्स हुन्छ । येस्को अपर थ्री फोर्थमा फ्लेक्सर प्रोफन्डस डिजिटोरम मासल आटाचमेन्ट हुन्छ । येस्को लोवर फोर्थमा सावकुटेनियास हुन्छ ।

लोवर येक्सट्रिमिटीको बयान ।

येस्को आकार स्माल हुन्छ । यो रिष्टजयेन्टको आर्टिकुलेशनमा लाग्दैन, येस्को २ येमीनेन्स हुन्छ । आउटर येमोनेन्स लार्ज राउन्ड र आर्टिकुलर येमीनेन्स हुन्छ । नाम हेड आफ दी आल्ना भन्छन । इन्नर येमीनेन्स न्यारो प्रोजेक्टिङ नान आर्टिक्युलर हुन्छ । नाम ष्टाइलयेड प्रसेस भन्छन । हेडमा १ आर्टिक्युलर फ्यासेट छ, येस्को १ पार्टमा रिष्टजयन्ट जोर्नलाई फाइब्रो कार्टिलेज रहन्छ । रिमेनिङपोर्सनमा रेडिआसको सिगमाईड क्याभिटीको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ । यो आल्नाको इन्नर र ब्याकपार्टबाट ष्टाइलयेड प्रसेस प्रोजेक्ट गर्छ, यो हेड भन्दा थोरै लोवरदिग्मा जान्छ । येसैमा रिष्टजयेन्टको इन्टर्नल ल्याटास्याल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ । हेड र ष्टाइलयेड प्रसेसको बीचमा १ डीप्रेसन छ । येसैमा ८ [illegible] इन्टर आर्टिक्युलर फाईब्रो कार्टिलेज आटाचमेन्ट हु[illegible] बी[illegible] स्यालो ग्रुभ रहन्छ । येसबाट [illegible] टेन्डन आटाच[illegible] ।

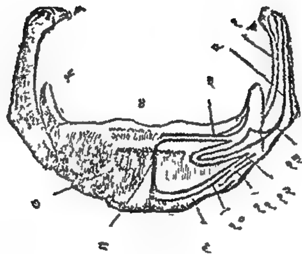
न २६ ईनफिरियर म्याकसिलारि बोन इनार सार्फेस।

१। जिनि यो हाइयो ग्लोसास।   २। जिनि यो हाइयो डियास।

३। माइलो हायडरिज।

न २७ हाइयड वोन एण्टिरियर सार्फेस।

१। मिडल कन ष्ट्रिकटार। २। हाइवो ग्लोसास। ३। कण्ड्री ग्लोसास। ४। जिनिवो हाइवो ग्लोसास। ५। लेसार कर्णुया। ६। ग्रेटार कर्णुया। ७। वडि। ८। जिनिवो हाइयड। ९। ष्टार्नो हाइयड। १०। मायलो हाइयड। ११। थीमो हाइयड। १२। ष्टाइलो हाइयड। १३। थाइरी हाइयड।

आल्ना बोनको
आर्टिकुलेशन २ बोन्स।

रेडिआस बोन १
ह्युमेरस बोन १

आल्ना बोनको
मासल्स १४ हुन्छन।

ट्राईसेप्स।
२ यानकोनीयास।
३ फ्लेक्सरकार्पाई आलनेरिस।
४ ब्रेकीयालिस आन्टाइकस।
५ प्रोनेटर रेडिआई टेरिस।
६ फ्लेक्सर सब्लिमीस डिजिटोरम।
७ फ्लेक्सर प्रोफन्डस डिजिटोरस।
८ फ्लेक्सर लाङ्गस पलीसिस।
९ प्रोनेटर क्वाड्रेटस।
१० येक्सटेन्सरकार्पाई आलनेरिस।
११ सुपीनेटर ब्रीभीस।
१२ येक्सटेन्सर असिसमेटाकार्पाई पलीसिस।
१३ येक्सटेन्सर लाङ्गस पलीसिस।
१४ येक्सटेन्सर इन्डीसिस।

रेडिआस बोनको बयान।

यो फोर आरमको आउटर साईडमा हुनाले आल्नाको संग संगै रहन्छ। येस्को अपर येन्ड स्माल हुन्छ। येलत्रोजयेन्टको १ पार्ट बन्छ। येस्को लोवरयेन्ड लार्ज हुन्छ। रिष्टजयन्टको १ पार्ट बन्छ येस्को १ स्याफ्ट। २ येक्सट्रिमिटीज हुन्छ।

अपर येक्सट्रिमिटीको बयान।

येस्माः— १ हेड। १ नेक। १ ट्युबेरोसिटि रहन्छन।

हेड सिलिन्डीकल हुन्छ, येस्को अपर सर्फेस डीप्रेष्ट हुन्छ। येसैको साथ ह्युमेरस बोनको रेडिआल हेडको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। हेडको सार्कम फारेन्समा १ स्मुथ आर्टिकुलर सर्फेस हुन्छ। ताजा भयामा कार्टिलेज रहन्छ। यो इन्टर्नलदिग्मा ब्रड हुन्छ। आल्नाको लेसरसिगमाइड क्याभिटीको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को सार्कम फारेन्सको बाकी भाग न्यारो हुन्छ। अर्बिक्युलर लीगामेन्टको भीत्र रोटेट गर्छ। हेडको तल १ राउन्ड स्मुथ कन्स्ट्रिक्टेड हुन्छ। नाम नेक येस्को बीहाईन्डमा १ रिज छ, तेसैमा सुपिनेटर ब्रीभीस मासलको १ पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। नेकको बीनिथ, इन्नर र फ्रान्टमा १ राफ येमिनेन्स छ। नाम बाइसिपीटल ट्युबेरोसिटि, येस्को सर्फेस १ भार्टिकल लाइनले २ पार्टमा डिभाइड हुन्छ, येहि २ पार्टस मध्ये पोष्टीरियेर पार्ट राफ हुन्छ, उसैमा बाइसेप्स मासलको टेन्डन इन्सरसन हुन्छ। येस्को आन्टीरियेर पार्ट स्मुथ हुन्छ, तेसै ठाउँमा १ बार्सो रहन्छ।

स्याप को बयान ।

येस्को आकार प्रिजमयेड हुन्छ । बीलो भन्दा आवभ न्यारो हुन्छ । थोरै काभ्डे र आउटवार्डदिग्मा कन्भेक्स हुन्छ । येस्को ३ सर्फेसेस हुन्छ । ३ बर्डर्सले येहि सर्फेसेसलाई सेपारेट गराउ छ ।

आन्टीरियेर बर्डरको बयान ।

यी आवभमा ब्युबेरोसिटिको लोवर पार्टदेखि, बीलोमा श्टाइलयेड प्रसेसको बेसको आन्टीरियेर पार्टसम्म, येक्सटेन्डेट गर्छ । येस्ले आन्टीरियेर र येक्सटर्नल सर्फेसलाई सेपारेट गराउ छ, येस्को अपर थार्ड प्रामीनेन्ट हुन्छ । यो वोब्लिक भै डाउनवार्ड र आउटवार्ड दिग्मा जान्छ, नाम वोब्लिक लाइन आफ दी रेडिआस । येस्को येक्सटर्नलदिग्मा सुपिनेटर ब्रेभीस मासल । इन्टर्नलदिग्मा फ्लेक्सर लाङ्गस पलिसिस मासल । यो २को बीचमा फ्लेक्सर साब्लिमीस डिजिटोरम मासल आटाचमेन्ट हुन्छ । येस्को मिडिल थार्ड राउन्ड हुन्छ । येस्को लोवर फोर्थ सार्प र प्रामिनेन्ट हुन्छ । येसैमा प्रोनेटर काड्रेटस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ । १ स्माल ब्युबर्कलमा यो टार्मिनेट हुन्छ । तेसैमा सुपिनेटर लाङ्गस मासलको टेन्डन इन्सरसन हुन्छ ।

पोष्टीरियेर बर्डरको बयान ।

यो आवभमा रेडिआस बोनको नेकको ब्याकपार्टदेखि बीलोमा श्टाइलयेड प्रसेसको बेसको पोष्टीरियेर पार्टमा टार्मिनेट हुन्छ । येस्ले पोष्टीरियेर र येक्सटर्नल सर्फेसलाई सेपारेट गराउ छ ।

येस्को आवभ र बोलोमा राम्रो संग देखिदैन तर मीडिल थार्डमा राम्रो संग देखिन्छ।

इन्टर्नल वर्डरको बयान।

येस्को दोस्रो नाम इन्टर ओसियेस वर्डर भन्छन। यो आवभमा ट्युबेरोसिटिको ब्याकपार्टदेखि, लोवर पार्टमा २ रिजेसले डिभाइड गरिकन सिगमाइड क्याभिटीको आन्टीरियेर र पोष्टीरियेर मार्जीनसम्म जान्छ। यो वर्डरले आन्टीरियेर र पोष्टीरियेर सर्फेसलाई सेपारेट गर्छ, येसैमा इन्टर ओसियेस मेम्ब्रेन आटाचमेन्ट हुन्छ।

आन्टीरियेर सर्फेसको बयान।

येस्को अपर थ्री, फोर्थ न्यारो र कन्केभ हुन्छ। येस्ले फ्लेक्सर लाङ्गस पलीसिस मासललाई आटाचमेन्ट दिन्छ। येस्को लोवर फोर्थ ब्रड र फ्ल्याट हुन्छ। येसैमा प्रोनेटर काड्रेटस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। यो सर्फेसमा १ न्युट्रियान्ट फोरामेन छ।

पोष्टीरियेर सर्फेसको बयान।

यो राउन्ड कन्भेक्स हुन्छ। येस्को अपर थार्ड स्मुथ हुन्छ। येस्लाई सुपिनेटर ब्रीभीस मासलले काभार गर्छ। येस्को मीडिल थार्ड ब्रड र थोरै कन्केभ हुन्छ। येस्को आवभमा येक्सटेन्सर असिस मेटाकार्पाई पलीसिस मासल, बोलोमा येक्सटेन्सर ब्रीभीस पलीसिस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को लोवर थार्ड ब्रड र कन्भेक्स हुन्छ। यो ठाउँमा अरु २ मासलको टेन्डनले काभार गर्छ।

येक्सटर्नल सर्फेसको बयान।

यो राउन्ड कन्भेक्स हुन्छ। येस्को अपर थार्डमा सुपिनेटर ब्रीभीस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को सेन्टरमा १ राफ रिज छ, तेसैमा प्रोनेटर रेडिआई टेरिस मासल इन्सरसन हुन्छ। येस्को लोवर पार्ट न्यारो हुन्छ। येसैमा येक्सटेन्सर असिस मेटाकार्पाई लीसिस मासल र येक्सटेन्सर ब्रीभीस पलीसिस मासलको टेन्डनले काभार गर्छ।

लोवर येक्सट्रिमीटीको बयान।

यो लार्ज र काडरी ल्याटास्याल हुन्छ। येसैमा २ आर्टिकुलर सर्फेसेस हुन्छ। यो २ मद्धे (पैह्ला सर्फेस) येक्सट्रिमिटी हुन्छ, तेसैमा कार्पास बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। (दोस्रो सर्फेस) बोनको इन्नर साइडमा रहन्छ, येसैको साथ आल्ना बोनको आर्टिकुलेशन हुन्छ। काप्याल आर्टिकुलर सर्फेस ट्राइयाङ्गुलर र कन्केभ स्मुथ हुन्छ। १ आ टोरो पोष्टोरियेर रिजले येस्को २ पार्टमा डिभाइड हुन्छ। यो २ भागको मद्धे येक्सटर्नल भाग लार्ज र ट्राइयाङ्गुलर हुन्छ। स्क्याफायेड बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। इन्नर भाग स्माल र काड्रि ल्याटास्याल हुन्छ। सेमिलुनर बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। आल्नाको साथ जो ठाउँमा आर्टिकुलेशन हुन्छ। नाम-सिगमाइड क्याभिटी आफ दी रेडिआस, यो न्यारो कन्केभ र स्मुथ हुन्छ। आल्ना बोनको हेडको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को सार्कमफारेन्समा ३ सर्फेसेस हुन्छ।

१ आन्टीरियेर सर्फेस।

२ पोष्टीरियेर सर्फेस।
३ येक्सटर्नेल „ ।

आन्टीरियेर सर्फेस, राफ र इरेगुलर हुन्छ। येसैमा रिष्टजयन्टको आन्टीरियेर लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

येक्सटर्नेल सर्फेस वोब्लिक भै डाउनवार्डदिग्मा प्रोजेक्ट गर्छ। नाम ष्टाइलयेड प्रसेस, येस्को वेसमा सुपिनेटर लाङ्गस मासलको टेन्डन आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को येपेक्समा रिष्टजयन्टको येक्सटर्नेल ल्याटास्याल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। यो प्रसेसको आउटर सर्फेसमा १ फ्लयाट ग्रुभ छ, तेस्बाट येक्सटेन्सर असिस मेटाकार्पाई पलीसिस र येक्सटेन्सर ब्रीभीस पलीसिसको टेन्डन जान्छ।

पोष्टीरियेर सर्फेस कन्भेक्स हुन्छ। रिष्टजयन्टको पोष्टीरियेर लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ, येसै सर्फेसमा ३ ग्रुभ हुन्छ, उही आउटदेखि इनवार्डमा फाष्ट ग्रुभमा बड र खालो हुन्छ। १ रिजले यो ग्रुभ २ पार्टमा डिभाइड हुन्छ। येस्को आउटर भागमा येक्सटेन्सर कार्पाई रेडियालीस लाङ्गीअर मासलको टेन्डन जान्छ। इन्नर भागमा येक्सटेन्सर कार्पाई रेडिआलीस ब्रीभीअर मासलको टेन्डन जान्छ। सेकेन्ड ग्रुभ यो वोनको सेन्टरमा रहन्छ। यो डीप र न्यारो हुन्छ, येसैबाट येक्सटेन्सर लाङ्गस पलीसिसको टेन्डन जान्छ। थार्ड ग्रुभ इन्टर्नेलदिग्मा रहन्छ, यो बड हुन्छ। येस्बाट येक्सटेन्सर इन्डीसिस र येक्सटेन्सर कम्युनिस डिजिटोरम मासलको टेन्डन्स जान्छ।

रेडिआस बोनको

आर्टिकुलेशन ४ बोन्स।

१ ह्युमेरस ।
२ आल्ना ।
३ स्क्याफ्कायेड ।
४ सेमीलुनर ।

रेडिआस बोनको

मासल्स ९ हुन्छन।

१ वाइसेप्स।
२ सुपिनेटर ब्रीभीस।
३ फ्लेक्सर साब्लिमीस डिजिटोरम।
४ फ्लेक्सर लाङ्गस पलीसिस।
५ प्रोनेटर क्काड्रेटस।
६ येक्सटेन्सर असिस मेटाकार्पाई पलीसिस।
७ येक्सटेन्सर ब्रीभीस पलीसिस।
८ प्रोनेटर रेडिआई टेरिस।
९ सुपीनेटर लाङ्गस।

ह्यान्डको बयान।

ह्यान्ड ३ कीसिमको बोनले बन्छ। १ कार्पास। १ मेटाकार्पास। १ फल्याञ्जेस।

कार्पास बोनको बयान।

कार्पास बोन्स ८ हुन्छन र २ लाइन्समा रहन्छ। पीसिफारम बाहेक सबै कार्प्याल बोन्समा ६ सर्फेसेस हुन्छन।

१. नं. आन्टीरियेर, दोस्रो नाम पामर सर्फेस।

२. नं. पोष्टीरियेरसर्फेस, दोस्रो नाम डर्सल सर्फेस। यो २ सर्फेसमा लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

३. नं. सुपीरियेर सर्फेस, दोस्रो नाम प्रक्सीमेल सर्फेस।

४. नं. इन्फीरियेर सर्फेस, दोस्रो नाम डीष्टल सर्फेस। यो २ सर्फेसमा आर्टिकुलेशन हुन्छ।

५. नं. इन्टर्नेल सर्फेस।

६. नं. येक्सटर्नेल सर्फेस।

स्क्याप्कायेड बोनको बयान।

यो फाष्टरोका भीत्र लार्ज हुन्छ। येस्को सुपीरियेर सर्फेस कन्भेक्स स्मुथ र ट्राइयाङ्गुलर हुन्छे। रेडिआसको लोवरयेन्डको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। इन्फीरियेर सर्फेस स्मुथ कन्भेक्स र ट्राइयाङ्गुलर हुन्छ। ट्रापिजीयेस र ट्रापिजीयेड बोन्सको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। पोष्टीरियेर सर्फेसमा १ ग्रुभ छ, येसा लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। आन्टीरियेर सर्फेस आवभमा कन्केभ हुन्छ। येस्को लोवर र आउटर पार्टमा १ ट्युवर्कल छ, तेसैमा रिष्ट जयन्टको आन्टीरियेर यानुलर लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। येक्सटर्नेल सर्फेस राफ र न्यारो हुन्छ। येसैमा रिष्ट जयन्टको येक्सटर्नेल ल्याटारयाल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। इन्टर्नेल

सर्फेसमा २ आर्टिकुलर फ्यासेट छ, यो २ मध्ये सुपीरियेरमा सेमीलुनरको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। इन्फीरियेर कन्केभ हुन्छ। सेमीलुनर बोनको साथ मिलो असम्याशाम बोनको हेडको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

येस्को दिग छुट्याउने चीन्ह।

येस्को सुपीरियेर कन्भेक्स आर्टिकुलर सर्फेस, यो अपवार्डमा राखि पैक्नू पर्छ, येस्को पोष्टीरियेर सर्फेस आफु तिर फर्काई राखनू पर्छ येसो गर्नाले आउटर सर्फेसमा जो ट्युवर्कल हुन्छ, तेसैले थाहा हुन्छ।

रवयाप्कायेड बोनको

आर्टिकुलेशन ५ हुन्छ।

आवभमा।
रेडियास बोन १
बीलोमा।
ट्रापोजियेस १
ट्रापीजियेड १
इन्टर्नलमा।
असम्याशाम १
सेमीलुनर १

येस्को मासल्स कोहो कोहीको आवड्राक्टर पलीसिसको थोरै फाइवर्स लाग्छ।

सेमीलुनर बोनको बयान।

यो स्क्याप्कायेड बोन र क्युनिआइफारम बोनको बीचमा

रहन्छ, येस्को सुपीरियेर सर्फेस स्मुथ र कन्भेक्स हुन्छ । रेडियास बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। इन्फीरियेर सर्फेस कन्केभ हुन्छ। असम्याग्नामको हेड र आइसिफारम बोनको साथ आर्टि-कुलेशन हुन्छ। आन्टीरियेर र पोष्टीरियेर सर्फेस राफ हुन्छ, येसा लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। येक्सटर्नल सर्फेस न्यारो र फ्ल्याट हुन्छ, येसा १ सेमीलुनर फ्यासेट छ। स्क्याप्कायेड बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। इन्टर्नल सर्फेसमा १स्मुथ काडरिल्याटास्याल फ्यासेट छ। क्युनिआइफारम बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

येस्को दिग छुट्याउने चीन्ह ।

येस्को कन्भेक्स आर्टिकुलर सर्फेस अपवार्डमा राखि पक्रनु पर्छ र न्यारो र नान आर्टिक्युलर सर्फेस आफु तिर फर्काई राखनु पर्छ स्क्याप्कायेडको साथ आर्टिकुलेशन हुनलाई जो सेमीलुनर फ्यासेट रहन्छ, तेलैले दिग छुट्याउँ छ।

सेमीलुनर बोनको

आर्टिकुलेशन ५ बोन्स ।

आश्चमा ।

रेडिआस	बोन	१
येक्सटर्नली स्क्याप्कायेड	,,	१
इन्टर्नेली क्युनीआइफारम	,,	१

चीलोमा ।

असम्याग्नाम ...	,,	१
आइसोफारम ...	,,	१

सेमीलुनर बोनको मासल छैन ।

क्युनीआईफारम बोनको बयान ।

येस्को आकार पिरामिडाल हुन्छ । पीसीफारम बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुनलाई १ वोभ्याल फ्यासेट छ । येस्को सुपीरियेर सर्फेसमा १ इन्टर्नल राफ नान आर्टिकुलरपोर्सन हुन्छ । १ येक्सटर्नल आर्टिकुलरपोर्सन हुन्छ, यो पोर्सन कन्भेक्स र स्मुथ हुन्छ रिष्टजयन्टको ट्राइयाङ्गुलर इन्टर आर्टिकुलर फाइब्रोकार्टिलेजको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ । इन्फीरियेर सर्फेस आउटवार्डदिग्मा जान्छ । कन्केभ हुन्छ । आङ्सिफारम बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ । पोष्टीरियेर सर्फेस राफ हुन्छ, येसैमा लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ । आन्टीरियेर सर्फेसको इन्नर साइडमा १ वोभेल फ्यासेट छ, तेसैमा लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ । येस्को येक्सटर्नल सर्फेसमा १ फ्यासेट छ । सेमीलुनर बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ । इन्टर्नल सर्फेसमा रिष्टजयन्टको इन्टर्नल ल्याटारल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ ।

येस्को दिग छुट्याउने चीन्ह ।

जो सर्फेसमा पीसीफारम बोनको फ्यासेट रहन्छ, त्यो अगाडी पट्टी राखन पर्छ, जो कन्केभो कन्भेक्स सर्फेस आङ्सिफारम बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, त्यो सर्फेस डाउनवार्डमा राखन् पर्छ । यो बोनको बेस जुन दिग्मा रहन्छ, तेसैले दिग छुट्याउँ छ ।

क्युनीआईफारम बोनको

आर्टिकुलेशन ३ हुन्छ ।

फ्रान्टमा ।

पीसीफारम बोन १

येक्सटर्नली सेमीलुनर बोन १

चीलोमा।

आइसिफारम " १

क्युनिआइफारम बोनको मासल छैन।

पीसीफारम बोनको बयान।

येस्को आकार स्माल हुन्छ, येसा १ आर्टिकुलर फ्यासेट छ। कार्पासको आन्टीरियेर र इन्टर्नलसाइडमा रहन्छ। येस्को पोष्टीरियेर सर्फेसमा १ स्मुथ बोभेल फ्यासेट छ। क्युनीयाईफारम बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

आन्टीरियेर सर्फेस राउन्ड र राफ हुन्छ, येसैमा आन्टीरियेर यानुलर लीगामेन्ट फ्लेक्सर कार्पाई आल्नेरिस र आवडाक्टर सिनिमाई डिजीटाई मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को आउटर र इन्नर सर्फेसेस राफ हुन्छ। आउटर सर्फेस कन्भेक्स इन्नर सर्फेस कन्केभ हुन्छ।

येस्को दिग छुट्याउने चीन्ह।

येस्को पोष्टीरियेर सर्फेस अर्थात् जुन दिग्मा फ्यासेट छ। यो आफु तिर फर्काई राखनू पर्छ। तर फ्यासेटपोर्सन थोरै अपवार्डमा राखनू पर्छ। यो हिसापले पक्रदा आउटर कन्भेक्स सर्फेसले यो दिग छुट्याउँ छ।

पीसीफारम बोनको

आर्टिकुलेशन १ बोन्स।

क्युनिआइफारम बोन १

पीसीफारम बोनको

मासल्स २ हुन्छन।

१ फ्लेक्सरकार्पाई आलनेरिस।

२ आवडाक्टर मीनिमाई डीजिटाई।

ट्रापीजियाम बोनको बयान।

यो इरेगुलर हुन्छ। येसैमा १ डीप ग्रुभ छ, येसैबाट फ्लेक्सरकार्पाई रेडियालीस मासलको टेन्डन जान्छ। यो बोन स्क्याफ्कायेड र फाष्ट मेटाकार्पाल बोनको बीचमा रहन्छ। येस्को सुपीरियेर सर्फेस कन्केभ र स्मुथ हुन्छ, येसैको साथ स्क्याफ्कायेड बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। इन्फीरियेर सर्फेस बोभेल हुन्छ। फाष्ट मेटाकार्पाल बोनको येस्को साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। आन्टीरियेर सर्फेस न्यारो र राफ हुन्छ, येसैमा १ डीप ग्रुभ छ। फ्लेक्सरकार्पाई रेडियालिस मासलको टेन्डन जान्छ। येहि सर्फेसमा आवडाक्टर पलीसिस, फ्लेक्सर असिसमेटाकार्पाई पलीसिस, फ्लेक्सरब्रीभिस पलीसिस मासल्स र आन्टीरियेर यानुलर लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को पोष्टीरियेर र येक्सटर्नल सर्फेस राफ हुन्छ। इन्टर्नल सर्फेसमा २ आर्टिकुलर फ्यासेट हुन्छ, यो २ मध्ये अपर लार्ज र कन्केभ हुन्छ। ट्रापीजियेड बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। लोवर न्यारो र फ्ल्याट हुन्छ। सेकेन्ड मेटाकार्पाल बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

येस्को दिग छुट्याउने चीन्ह।

येस्को इन्फीरियेर सर्फेस डाउनवार्ड र आन्टीरियेर ग्रुभ

येक्सटर्नली सेमीलुनर बोन १

चीलोमा ।

आड्सिफारम ,, १

क्युनिआइफारम बोनको मासल छैन ।

पीसीफारम बोनको बयान ।

येस्को आकार स्माल हुन्छ, येसमा १ आर्टिकुलर फ्यासेट छ। कार्पासको आन्टीरियेर र इन्टर्नलसाइडमा रहन्छ। येस्को पोष्टीरियेर सर्फेसमा १ स्मुथ वोभेल फ्यासेट छ। क्युनीयाईफारम बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

आन्टीरियेर सर्फेस राउन्ड र राफ हुन्छ, येसैमा आन्टीरियेर यानुलर लीगामेन्ट फ्लेक्सर कार्पाई आलनेरिस र आवडाक्टर सिनिमाई डिजीटाई मासल आटाचमेन्ट हुन्छ । येस्को आउटर र इन्नर सर्फेसेस राफ हुन्छ। आउटर सर्फेस कन्भेक्स इन्नर सर्फेस कन्केभ हुन्छ।

येस्को दिग छुट्याउने चीन्ह ।

येस्को पोष्टीरियेर सर्फेस अर्थात् जुन दिग्मा फ्यासेट छ। यो आफु तिर फर्काई राखनू पर्छ। तर फ्यासेटपोर्सन थोरै अपवार्डमा राखनू पर्छ। यो हिसापले पक्रदा आउटर कन्भेक्स सर्फेसले यो दिग छुट्याउँ छ।

पीसीफारम बोनको

आर्टिकुलेशन १ बोन्स ।

क्युनिआइफारम बोन १

पीसीफारम बोनको

मासल्स र हुन्छन ।

१ फ्लेक्सरकार्पाई आलनेरिस ।

२ आबडाक्टर मीनिमाई डीजिटाई ।

ट्रापीजियाम बोनको बयान ।

यो इरेगुलर हुन्छ। येसैमा १ डीप ग्रुभ छ, येसैबाट फ्लेक्सरकार्पाई रेडियालीस मासलको टेन्डन जान्छ। यो बोन स्क्याफ्कायेड र फाष्ट मेटाकार्पाल बोनको बीचमा रहन्छ। येस्को सुपीरियेर सर्फेस कन्केभ र स्मुथ हुन्छ, येसैको साथ स्क्याफ्कायेड बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। इन्फीरियेर सर्फेस बोभेल हुन्छ। फाष्ट मेटाकार्पाल बोनको येस्को साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। आन्टीरियेर सर्फेस न्यारो र राफ हुन्छ, येसैमा १ डीप ग्रुभ छ। फ्लेक्सरकार्पाई रेडियालिस मासलको टेन्डन जान्छ। येहि सर्फेसमा आबडाक्टर पलीसिस, फ्लेक्सर असिसमेटाकार्पाई पलीसिस, फ्लेक्सरब्रीभिस पलीसिस मासल्स र आन्टीरियेर यानुलर लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को पोष्टीरियेर र येक्सटर्नल सर्फेस राफ हुन्छ। इन्टर्नल सर्फेसमा २ आर्टिकुलर फ्यासेट हुन्छ, यो २ मद्धे अपर लार्ज र कन्केभ हुन्छ। ट्रापीजियेड बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। लोवर न्यारो र फ्ल्याट हुन्छ। सेकेन्ड मेटाकार्पाल बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

येस्को दिग छुट्याउने चीन्ह ।

येस्को इन्फीरियेर सर्फेस डाउनवार्ड र आन्टीरियेर ग्रुभ

घेक्सटर्नली सेमीलुनर बोन १

चीलोमा ।

आङ्सिफारम ,, १

क्युनिआइफारम बोनको मासल छैन ।

पीसीफारम बोनको बयान ।

येस्को आकार स्माल हुन्छ, येसा १ आर्टिकुलर फ्यासेट छ। कार्पासको आन्टीरियेर र इन्टर्नेलसाइडमा रहन्छ। येस्को पोष्टीरियेर सर्फेसमा १ स्मुथ वोभेल फ्यासेट छ। क्युनीयाईफारम बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

आन्टीरियेर सर्फेस राउन्ड र राफ हुन्छ, येसैमा आन्टीरियेर यानुलर लीगामेन्ट फ्लेक्सर कार्पाई आलनेरिस र आवडाक्टर सिनिमाई डिजीटाई मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को आउटर र इन्नर सर्फेसेस राफ हुन्छ। आउटर सर्फेस कन्भेक्स इन्नर सर्फेस कन्केभ हुन्छ।

येस्को दिग छुट्याउने चीन्ह ।

येस्को पोष्टीरियेर सर्फेस अर्थात् जुन दिग्मा फ्यासेट छ। यो आफु तिर फर्काई राखनू पर्छ। तर फ्यासेटपोर्सन थोरै अपवार्डमा राखनू पर्छ। यो हिसापले पक्रदा आउटर कन्भेक्स सर्फेसले यो दिग छुट्याउँ छ।

पीसीफारम बोनको

आर्टिकुलेशन १ बोन्स ।

क्युनिआइफारम बोन १

आटाचमेन्ट हुन्छ। येक्सटर्नेल सर्फेस कन्भेक्स र स्मुथ हुन्छ। ट्राप्झेजियम बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। इन्टर्नेल सर्फेसको फ्रान्टमा कन्केभ र स्मुथ हुन्छ, येसैमा असम्याग्राम बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। बीहाईन्ड राफ हुन्छ, येसैमा इन्टर ओसियेस लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

देस्को दिग छुट्याउने चीन्ह।

यो बोनको लार्ज नान आर्टिकुलर सर्फेस आफु तिर फर्काई राखनू पर्छ। स्मुथ काडरि ल्याटारेल आर्टिकुलर सर्फेस अपवाडे तिर राखनू पर्छ, येसो गर्नाले कन्भेक्स आर्टिकुलर सर्फेसले दिग छुट्याउँ छ।

ट्रापीजियेड बोनको

आर्टिकुलेशन ४ बोन्स।

आबभमा।

स्क्याफ्कायेड बोन १

बीलोमा।

सेकेन्ड मेटाकार्पाल ,, १

येक्सटर्नेली ट्रापीजियेस ,, १

इन्टर्नेली असम्याग्राम ,, १

ट्रापिजियेड बोनको मासल छैन।

असम्याग्राम बोनको बयान।

कार्पाल बोन मध्ये यो लार्जेष्ट हुन्छ, यो बोन रिष्टको सेन्टरमा रहन्छ। येस्को सुपीरियेर सर्फेस राउन्ड र स्मुथ हुन्छ।

भयाको सर्फेस अगाड़ी फर्काईं राखनू पर्छ। प्रामिनेन्ट राफ नान आर्टिक्युलर सर्फेसले यो दिग छुट्याउँ छ।

ट्रापीजियेस बोनको

आर्टिकुलेशन ४ बोन्स ।

आघभमा ।

स्कया'कायेड	बोन	१
इन्टर्नली ट्रापीजियेड	,,	१
सेकेन्डमेटाकार्पाल	,,	१

बीलोमा ।

फाष्ट मेटाकार्पाल	,,	१

ट्रापीजियम बोनको

मासल्स ३ हुन्छन् ।

१ आवडाक्टर पलीसिस ।
२ फ्लेक्सर असिसमेटाकार्पाईं पलीसिस ।
३ फ्लेक्सर ब्रीभिस पलीसिस ।

ट्रापीजियेड बोनको बयान ।

यो सेकेन्डरोका भीत्र स्मालेष्ट हुन्छ, येस्को सुपीरियेर सर्फेस छाडरि ल्याटास्वाल र स्मुथ थोरै कन्केभ हुन्छ। स्कयाफ्कायेड बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। इन्फीरियेर सर्फेस सेकेन्ड मेटाकार्पाल बोनको अपर येन्डको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। पोष्टीरियेर र आन्टीरियेर सर्फेसेस राफ हुन्छ, येसैमा लीगामेन्ट

आटाचमेन्ट हुन्छ। येक्सटर्नल सर्फेस कन्भेक्स र स्मुथ हुन्छ। ट्रापेजियम वोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। इन्टर्नल सर्फेसको फ्रान्टमा कन्केभ र स्मुथ हुन्छ, येसैमा असम्याग्राम वोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। वीहाईन्ड राफ हुन्छ, येसैमा इन्टर ओसियेस लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

देरको दिग छुत्याउने चीन्ह।

यो वोनको लार्ज नान आर्टिकुलर सर्फेस आफु तिर फर्काई राखनू पर्छ। स्मुथ काडरि त्याटासाल आर्टिकुलर सर्फेस अपवार्ड तिर राखनू पर्छ, येसो गर्नाले कन्भेक्स आर्टिकुलर सर्फेसले दिग छुत्याउँ छ।

ट्रापीजियेड वोनको

आर्टिकुलेशन ४ वोन्त।

आवभमा।

स्क्याप्कायेड	वोन	१

वीलोमा।

सेकेन्ड मेटाकार्पाल	„	१
येक्सटर्नली ट्रापीजियेस	„	१
इन्टर्नली असम्याग्राम	„	१

ट्रापिजियेड वोनको मासल छैन।

असम्याग्राम वोनको वयान।

कार्पाल वोन मध्ये यो लार्जेष्ट हुन्छ, यो वोन रिष्टको सेन्टरमा रहन्छ। येसको सुपीरियेर सर्फेस राउन्ड र स्मुथ हुन्छ।

सेमीलुनर बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। इन्फीरियेर सर्फेसमा २ रिजेसले ३ फ्यासेट हुन्छ। येसैमा सेकेन्ड, थार्ड र फोर्थ मेटाकार्पाल बोन्सको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। पोष्टीरियेर सर्फेस ब्रड र राफ हुन्छ। आन्टीरियेर सर्फेस न्यारो, राउन्ड र राफ हुन्छ। येसैमा लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ र आबडाक्टर वोविकस पलीसिसको एक पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। येक्सटर्नल सर्फेसमा १ साल फ्यासेट छ। ट्रापिजियेड बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, येस्को आवभमा १ डोप राफ ग्रुभ छ, येसैमा लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को सुपीरियेरमा १ स्मुथ कन्भेक्स सर्फेस छ। स्क्यांफ्कायेड बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

येस्को दिग छुट्याउने चीन्ह।

येस्को ब्रड नान आर्टिकुलर सर्फेस आफुतीर फर्काई राखनू पर्छ। येस्को हेड अपवार्ड तर्फ राखनू पर्छ। येक्सटर्नल सर्फेसमा जो आन्टीरियेर र इन्फीरियेर आङ्गल छ, तेसैको स्माल आर्टिकुलर फ्यासेटले येस्को दिग छुट्याउँ छ।

असम्याग्नाम बोनको

आर्टिकुलेशन ७ बोन्स।

आवभमा।

स्क्याफ्कायेड बोन १

सेमीलुनर ,, १

चीलोमा।

सेकेन्ड, थार्ड र फोर्थ मेटाकार्पाल बोन्स ३

मेक्सङ्गलमा ।

ट्रापिजयेड बोन १

इन्टर्नलमा ।

आइसिफारम „ १

असम्याग्राम बोनको

मासल १ ।

आइडाक्टर मेञ्जिकस फ्लीसिस मासल १

आङ्सिफारम बोनको बयान ।

येस्को पामर सर्फेसबाट १ हुक जस्तो प्रसेस प्रोजेक्ट गर्छ, येही हिसापले येस्लाई पेचान्न सुविस्ता हुन्छ। येस्को सुपीरियेर सर्फेस न्यारो, कन्भेक्स र स्मुथ हुन्छ, येस्मा सेमीलुनर बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। इन्फोरियेर सर्फेसमा फोर्थ र फिफ्थ मेटाकार्पाल बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। पोष्टीरियेर सर्फेस ट्राइंयाङ्गुलर र राफ हुन्छ, येस्मा लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। आन्टोरियेर सर्फेस्को लोवर इन्नर साइडमा १ कार्भड हुक जस्तो प्रसेस हुन्छ, नाम आङ्सिफारम प्रसेस। येस्को येपेक्समा यानुलर लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को इन्नर सर्फेसमा फ्लेक्सर ब्रीभिस मीनिमाई डीजिटाई र फ्लेक्सर असिस मेटा-कार्पाई मीनिमाई डीजिटाई मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को आउटर साइडमा १ ग्रुभ छ, येस्बाट फ्लेक्सर टेन्डन्स पासमा जान्छ। इन्टर्नल सर्फेसमा क्युनिआइफारम बोनको साथ आर्टि-

कुलेशन हुन्छ। येक्सटर्नल सर्फेसमा असम्याग्राम बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

येस्को दिग छुट्याउने चीन्ह।

येस्को हुक जस्तो प्रसेस अगाडी पट्टी राख्नु पर्छ। जुन आर्टिकुलर सर्फेस मेटाकार्पाल बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, त्यो सर्फेस डाउनवार्डमा राखि पक्रनु पर्छ। येस हिसापले पक्रदा यो प्रसेसको कन्केभ सर्फेसले दिग छुट्याउँ छ।

आङ्सिफारम बोनको

आर्टिकुलेशन ५ बोन्म।

आवभमा।

सेमिलुनर बोन १

बीलोमा।

फोर्थ र फिफ्थ मेटाकार्पाल बोन्स २

इन्टर्नलमा।

क्युनिआइफारम बोन १

येक्सटर्नलमा।

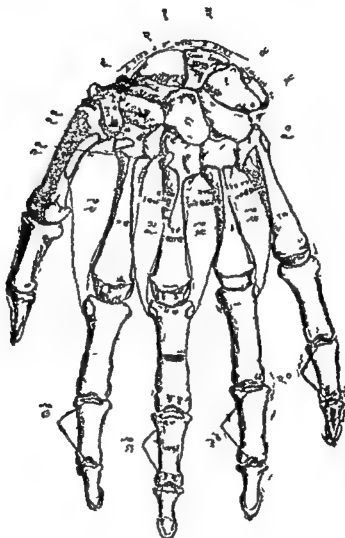
असम्याग्राम बोन १

आङ्सिफारम बोनको

मासल्स ३ हुन्छन।

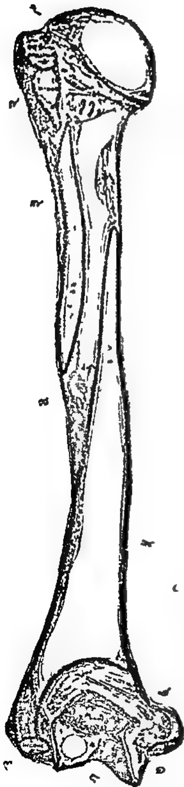
१ फ्लेक्सर ब्रीभीस मीनिमाई डीजिटाई।
२ फ्लेक्सर असिसमेटाकार्पाई मीनिमाई डीजिटाई
३ फ्लेक्सर कार्पाई आलनेरिस।

न ४३ लेफ्ट ह्याण्ड को बोनस डर्साल सार्फेस ।

१ रेडियास को साथ जोड़ने । २ स्काफयड । ३ सेमिलिउनार । ४ क्यिउनिफर्म । ५ पा[illegible] फर्म । ६ टापिजियाम । ७ ट्रापिजयड । ८ मग्न्यागनाम । ९ धान कि फर्म । १० एक्स्टेन्स[illegible] कार्पि आलनारिस । ११ एक्स्टेन्सर कार्पि रेडिएलिस लंगियर । १२ एक्स्टेन्सर क[illegible] रेडिएलिस ब्रिभियर । १३ फार्ष्ट डार्साल इन्टारोसाय । १४ सेकेण्ड डार्साल इन्टारोसाय । [illegible] थार्ड डार्साल इन्टारोसाय । १६ फोर्थ डार्साल इन्टारोसाय । १७ एक्स्टेन्सर डिजिटोरम क[illegible]निस र एक्स्टेन्सर इण्डिसिस । १८ एक्स्टेन्सर डिजिटि कमिउन । १९ एक्स्टेन्सर डिजिटि कमि[illegible] र एक्स्टेन्सर मिनिमाइ डिजिटाइ ।

नं ४० लेफ्ट ह्यिउमारास पोष्टरियार साफेस।

१ इन्फ्राष्पाइनेटास। २ टिरिस माइनर। ३ ट्राइसेप्सकोएक्सटानाल हेड। ४ मास्किउलो स्पाइराल नार्भ र सुपिरियर प्रोफान्डाभाइ युभ्। ५ ट्राइसेपसको इण्टार्नाल हेड। ६ ओलिक्रेनन डिप्रेसान। ७ फ्लेकसर कापाइ आलना। ८ ट्राकलिया। ९ क्याकोनियास।

ट्रेपाकार्पाल बोनको बयान ।

• यो ५ हुन्छन । यो लाङ्ग र सिलीण्डिकल बोन जस्तो हुन्छ। येस्को १ स्याफ्ट र २ येक्सट्रिमीटिज हुन्छ।

स्याफ्टको बयान ।

येस्को आकार प्रिजमयेड हुन्छ। फ्रान्टमा कन्केभ हुन्छ। लङ्गीच्युडिनल दिगको बीहाईन्डमा कन्भेक्स हुन्छ,

यो स्याफ्टको ३ सर्फेसेस हुन्छ:—

ल्याटास्याल सर्फेसेस २।
पोष्टीरियेर सर्फेस १।

ल्याटास्याल सर्फेस कन्केभ हुन्छ, येसैमा इन्नर वोसियास मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को पोष्टीरियेर सर्फेसको डीष्टल हाफमा १ स्मुथ ट्राइयाङ्गुलर फ्ल्याट जगा छ, येसैमा येक्सटेन्सर मासलको टेन्डनले काभार गर्छ।

कार्पाल येक्सट्रिमिटी
अथवा
बेसको बयान ।

यो आवभमा कार्पास बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। २ दीगमा मेटाकार्पाल बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को डर्सल र पामर सर्फेसेस राफ हुन्छ, येसा टेन्डन्स र लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

डीजिटल येक्सट्रिमिटी

अथवा

हेडको बयान।

यो फाष्ट फल्याङ्गको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। हेडको २ दिग्मा १।१ ट्युबर्कल हुन्छ। मेटाकार्पो फल्याञ्जीयाल जयेन्टको ल्याटारयाल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ, येस्को पोष्टीरियेर सर्फेस ब्रड र फ्ल्याट हुन्छ। येक्सटेन्सर टेन्डन्सलाई सपोर्ट गर्छ। आन्टीरियेर सर्फेसको मीडिल लाइनमा १ ग्रुभ हुन्छ, येम्बाट फलेक्सर टेन्डन्स जान्छ।

मेटाकार्पाल बोन आफ् थी

थामको बयान।

अरु मेटाकार्पाल बोन्स भन्दा यो सर्ट र वाइड हुन्छ, येस्को पामर सर्फेस पामको इनवार्डदिग्मा रहन्छ। येस्को स्याफ्टको डर्सल पट्टी फ्ल्याट र ब्रड हुन्छ। अरु २ मेटाकार्पाल बोन्समा जो रिज रहन्छ, येस्को स्याफ्टको डर्सल पछीमा त्यो रिज छैन। येस्को कार्पाल येक्सट्रिमिटीमा १ कन्केभो कन्भेक्स सर्फेस छ। ट्रापिजियामको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येहि येक्सट्रिमिटीको येक्सटर्नलमा १ ट्युबर्कल छ, तसैमा येक्सटेन्सर असिस मेटाकार्पाई पलीसिस इन्सर्सन हुन्छ। येस्को डीजिटेल येक्सट्रिमिटी थोरै कन्भेक्स हुन्छ। येस्को पामर पट्टीको २ दिग्मा २ आर्टिकुलर येमिनेन्सेस देखिन्छ, येहि ठाउँमा र फ्लेक्सर ब्रीभीस पलीसको टेन्डन्सको मुनीमा २ सीमासयेड बोन्स रहन्छ।

येरको दिग छुट्याउने वोन्ह ।

येस्को वेस अथवा कार्पाल येक्सट्रिमिटी अपवार्ड तर्फ राखनू, डर्सल सर्फेस व्याकवार्ड तर्फ राखनू, येक्सटेन्सर असिस मेटाकार्पाई पलीसिस लाग्ने ट्युबर्कल जुन दिग्मा रहन्छ, तेही दिग्को वोन हो भनी थाहा हुन्छ।

फाष्ट मेटाकार्पाल वोन आफ दी थामको

आर्टिकुलेशन २ वोन्स ।

ट्रापिजीयेम वोन १

फाष्ट फ्ल्याञ्ज आफ दी थाम वोन १

येस्को मासल्स ४ हुन्छन् ।

१ फ्लेक्सर असीस मेटाकार्पाई पलीसिस ।

२ फ्लेक्सर ब्रोभिस पलीसिस ।

३ येक्सटेन्सर असीस मेटाकार्पाई पलीसिस ।

४ फाष्ट डर्सल ईन्टर ओसियास ।

मेटाकार्पाल वोन आफ दी

ईन्डेक्स फीङ्गरको वयान ।

यो अरु मेटाकार्पाल भन्दा लाङ्ग हुन्छ, येस्को वेस लार्ज हुन्छ। येस्को कार्पाल येक्सट्रिमिटीमा ४ आर्टिकुलर फ्यासेड्स हुन्छन् । यो ४ मध्ये ३ आर्टिकुलर फ्यासेड्स वेसको अपर पट्टीमा रहन्छ। येहि ३ मध्ये मीडिल फ्यासेड लार्ज हुन्छ र ट्रापिजयेडको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येक्सटर्नेल फ्यासेड स्माल हुन्छ। ट्रापिजयेमको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। ईन्टर्नेल फ्यासेड लाङ्ग

हुन्छ र असम्याग्नामको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

येस्को बाकी फ्यासेट येहि बोनको आल्नर साईडमा रह र थार्ड मेटाकार्पाल बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

येस्को दिग छुट्याउने चीन्ह।

येस्को बेस आफु तिर फर्काई राखनू पामर सर्फेस अपव राखी जुन दिग्मा ल्याटास्याल फ्यासेड छैन उसैले दिग छुट्याउँछ।

सेकेन्ड मेटाकार्पाल बोन आफ दी ईन्डेक्स फिङ्गरको

आर्टिकुलेशन ५ बोन्स।

आवभमा।

ट्रापिजीयेस बोन १

ट्रापिजयेड ,, १

असम्याग्नाम ,, १

इन्टर्नलमा।

थार्ड मेटाकार्पाल बोन १

बीलोमा।

फाष्ट फ्ल्याङ्जेस आफ दी इन्डेक्स फिङ्गर बोन १

येस्को मासल्स ६ हुन्छन।

१ फ्लेक्सर कार्पाइरेडियालिस।

२ येक्सटेन्सर कार्पाइरेडियालिस लङ्गीअर।

३ आड्डाक्टर ओब्लीकस पलीसिस।

४ फाष्ट डर्सल इन्टर ओसियास।

५ सेकेन्ड ... अ... ।

६ फाष्ट पामर...

मेटाकार्पाल बोन आफ दी

मीडिल फिङ्गरको बयान।

यो सेकेन्ड मेटाकार्पाल बोन] भन्दा थोरै स्माल हुन्छ, येस्को वेस्को रेडियाल साइडमा १ येमीनेन्स छ, नाम ष्टाइलयेड प्रसेस। येस्को मुनी र डर्सल पट्टीमा १ राफ सर्फेस छ, येक्स-टेन्सरकार्पाई रेडियालिस ब्रीभिअर आटाचमेन्ट हुन्छ। कार्पाल पट्टीको आर्टिकुलर फ्यासेटको साथ असम्यायाममको आर्टिकुलेशन हुन्छ, येही बोनको रेडियाल साइडमा १ स्मुथ कन्केभ फ्यासेड रहन्छ। सेकेन्ड मेटाकार्पाल बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, येही बोनको आल्नर साइडमा २ स्माल वोभ्याल फ्यासेड्स हुन्छ। फोर्थ मेटाकार्पाल बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

येस्को दिग छुट्याउने चीन्ह।

येस्को पामर सर्फेस अपर तरफ राखनू, वेस आफुतिर राखनूर ष्टाइलयेड प्रसेस जुन दिग्मा रहन्छ, तसैले दिग छुट्याउँछ।

थार्ड मेटाकार्पाल बोन आफ दी मीडिल फिङ्गरको

आर्टिकुलेशन ४ बोन्स।

आवभमा।

असम्यायाम १

येपसटर्नलमा।

सेकेन्ड मेटाकार्पाल बोन १

वीलोमा।

फाष्ट फ्ल्याञ्ज आफ दी मीडिल फिङ्गर १

इन्टर्नलमा।

फोर्थ मेटाकार्पाल बोन १

येस्को मासल्स ६ हुन्छन्।

१ येक्सटेन्स कार्पाइ रेडियालीस ब्रीभीअर।
२ फ्लेक्सर कार्पाइ रेडियालिस।
३ आड्डाक्टर ट्र्यान्सभर्स पलीसिस।
४ आड्डाक्टर ओब्लिकस पलीसिस।
५ सेकेन्ड डर्सल इन्टर ओसियास।
६ थार्ड डर्सल इन्टर ओसियास।

मेटाकार्पाल बोन आफ दी

रिङ फिङ्गरको बयान।

यो थार्ड मेटाकार्पाल बोन भन्दा सर्ट र साल हुन्छ। येस्को वेस स्माल र क्वाड्रि ल्याटारपाल हुन्छ। येस्को वेस्को कार्पाल सर्फेसमा २ फ्यासेट रहन्छ। असम्याग्नाम र आड्सिफारमको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को रेडियाल साइडमा २ वोभ्याल फ्यासेट रहन्छ। थार्ड मेटाकार्पाल बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को आल्नर साइडमा १ कन्केभ फ्यासेट रहन्छ। फीफ्थ मेटाकार्पाल बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

येस्को दिग छुट्याउने चीन्ह।

येस्को वेस आफुतिर राखनू र पामर सर्फेस अपवार्ड राखनू येस्को वेसको रेडियाल साइडमा २ फ्यासेटस हुन्छ, येसैले दिग छुट्याउँ छ।

मेटाकार्प्याल बोन आफ दी रिङ फिङ्गरको

आर्टिकुलेशन ५ बोन्स।

आघभमा।

असम्यागाम बोन १

आङ्सिफारम बोन १

येक्सटर्नलमा।

थार्ड मेटाकार्प्याल बोन १

इन्टर्नलमा।

फिफ्थ मेटाकार्प्याल बोन १

बीलोमा।

फाष्ट फ्ल्याञ्ज आफ दी रिङ फिङ्गर १

मेटाकार्प्याल बोन आफ दी रिङ फिङ्गरको

मासलस ३ हुन्छन।

१ थार्ड डर्सल इन्टर वोसियेस।

२ फोर्थ डर्सल इन्टर वोसियेस।

३ सेकेन्ड पामर इन्टर वोसियेस।

मेटाकार्प्याल बोन आफ दी

लिट्ल फिङ्गरको बयान।

येस्को कार्प्याल सर्फेस कन्केभो कन्भेक्स हुन्छ। आङ्सिफारम बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को आल्नर साइडमा १ प्रामिनेन्ट ट्युबर्कल हुन्छ। येसैमा येक्सटेन्सरकार्पाई आलनेरिस मासलको टेन्डन इन्सरसन हुन्छ। फोर्थ मेटाकार्प्याल बोनको आर्टिकुलेशन हुने १ फ्यासेट येहि बोनको वेस्को रेडियाल साइ-

डमा रहन्छ। येस्को डर्सल सर्फेसमा १ वौत्रिक रिज देखिन्छ, तेहि रिजको आउटरदिग्मा फोर्थ डर्सल इन्टर वोसियेस मास्लल आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को इन्नर दिग्लाई लिटिल फिङ्गरको येक्सटेन्सर टेन्डनले काभार गर्छ।

येस्को दिग छुट्याउँने चीन्ह।

येस्को वेस आफुतिर राखनू पामर सर्फेस अपवार्डमा राखनू, येस्को हेडको जुन दिग्मा ल्याटास्याल फ्यासेट्स हुन्छे, येसैले दिग छुट्याउँ छ।

मेटाकार्प्याल वोन आफ दी लिटिल फिङ्गरको

आर्टिकुलेशन ३ वोन्स।

आवशमा।

आङ्सिफारम वोन १

येक्सटर्नलमा।

फोर्थ मेटाकार्पाल वोन १

वीलोमा।

फार्ष्ट फ्ल्याङ्क्स आफ दी लिटिल फिङ्गर १

मेटाकार्प्याल वोन आफ दी लिटिल फिङ्गरको

मासल्स ५ हुन्छन।

१ येक्सटेन्सर कार्पाई आलनेरिस।
२ फ्लेक्सर कार्पाई आलनेरिस।
३ फ्लेक्सर असिस मेटाकार्पाई मोनिमाई डीजिटाई
४ फोर्थ डर्सल इन्टर ओसियास।
५ थार्ड पामर इन्टर ओसियेस।

मेटाकार्प्याल बोनको

(११ को चीन्ह ।)

फाष्ट मेटाकार्प्याल बोनको कार्प्याल येक्सट्रिमिटीमा ल्याटास्याल फ्यासेटस छैन ।

सेकेन्ड मेटाकार्प्याल बोनको रेडियाल साइडमा ल्याटास्याल फ्यासेट्स छैन । आल्नर साइडमा १ फ्यासेट छ ।

थार्ड मेटाकार्पाल बोनको रेडियाल साइडमा १, आल्नर साइडमा २, फ्यासेट्स छन ।

फोर्थ मेटाकार्पाल बोनको रेडियाल साइडमा २, आल्नर साइडमा १, फ्यासेट्स छन ।

फीफ्थ मेटाकार्प्याल बोनको रेडियाल साइडमा १ फ्यासेट छ।

फ्ल्याङ्क्ष्स बोनको बयान ।

यो १४ हुन्छ। येस्ले फिङ्गर्स बन्छ अरु अरु फिङ्गरमा ३ टुकुरा हुन्छ। थाममा २ टुकुरा हुन्छ। यो लाङ्ग बोन्स हुन्छ। येस्को १ स्याफ्ट, २ येक्सट्रिमिटीज हुन्छ। येस्को स्याफ्ट आरम्भदेखि, डाउनवार्डस सानु हुदै जान्छ। पोष्टीरियरदिग्मा कन्भेक्स हुन्छ। फ्रान्टमा कन्केभ हुन्छ। साइड टु साइड फ्ल्याट हुन्छ। ल्याटास्यालदिग्मा राफ रिजेस हुन्छ। येसैमा फ्लेक्सर टेन्डन्सको फाइवर्स सिड्स आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को मेटाकार्प्याल येक्सट्रिमिटी दोस्रो नाम बेस, फाष्टरोमा बोभ्याल कन्केभ हुन्छ अरु अरु रोमा

पनी कन्केभ हुन्छ। येस्को डीजिटेल-येक्सट्रिमिटी स्माल हुन्छ फाष्ट र सेकेन्डरोका २दिग्मा २ स्माल ल्याटास्याल कन्डाइल्स हुन्छ। येस्को आर्टिक्युलरसर्फेस फर्वार्डदिग्मा केही लामू हुन्छ।

आङ्गुयाल फ्ल्याञ्जेस योनको पयान।

येस्को आकार स्माल हुन्छ। येस्को डर्सलसर्फेस कन्भेक्स पामरसर्फेस फ्ल्याट हुन्छ। येस्को आङ्गुयाल येक्सट्रिमिटीको पामरदिग्मा हसुं जस्तो येलिभेटेड सर्फेस हुन्छ। येस्ले फिङ्गरको पालप्रलाई सेपारेट गर्छ।

फाष्ट फ्ल्याञ्ज आफ दी थामको
आर्टिकुलेशन २।

आवभमा।

फाष्ट मेटाकार्पाल बोन १

थीलोमा।

सेकेन्ड फ्ल्याञ्ज आफ दी थाम १

फाष्ट फ्ल्याञ्ज आफ दी थामको
मासल्स ५ हुन्छन।

१ येक्सटेन्सर ब्रीभिस पलीसिस।
२ फ्लेक्सर ब्रीभिस पलीसिस।
३ आवडाक्टर पलीसिस।
४ आडडाक्टर ट्रयान्सभर्सस पलीसिस।
५ आडडाक्टर वोब्लिकस पलीसिस।

सेकेन्ड फ्ल्याङ्ग आफ दी थामको

आर्टिकुलेशन १।

आवभमा।

फाष्ट फ्ल्याङ्ग आफ दी थाम १

सेकेन्ड फ्ल्याङ्ग आफ दी थामको

मासल्स २।

१ फ्लेक्सर लाङ्गस पलीसिस।
२ येक्सटेन्सर लाङ्गल पलीसिस।

फाष्ट फ्ल्याङ्ग आफ दी इन्डेक्स फीङ्गरको

आर्टिकुलेशन २ बोन्स।

आवभमा।

सेकेन्ड मेटाकार्पाल बोन १

बीलोमा।

सेकेन्ड फ्ल्याङ्ग आफ दी इन्डेक्स फिङ्गर १

फाष्ट फ्ल्याङ्ग आफ दी इन्डेक्स फिङ्गरको

मासल्स २ हुन्छन।

१ फाष्ट डर्सल इन्टर वोसियेस।
२ फाष्ट पामर इन्टर वोसियेस।

सेकेन्ड फ्ल्याङ्ग आफ दी इन्डेक्स फिङ्गरको

आर्टिकुलेशन २ बोन्स।

आवभमा।

फाष्ट फ्ल्याङ्ग आफ दी इन्डेक्स फिङ्गर १

घीलोमा।

थार्ड फ्ल्याञ्ज आफ दी इन्डेक्स फीङ्गर १

सेकेन्ड फ्ल्याञ्ज आफ दी इन्डेक्स फिङ्गरको

मासल्स ३ वुन्छन।

१ फ्लेक्सर साब्लिमिस डिजिटोरम।

२ येक्सटेन्सर कम्युनीस डिजिटोरम।

३ येक्सटेन्सर इन्डेसिस।

थार्ड फ्ल्याञ्ज आफ दी इन्डेक्स फिङ्गरको

आर्टिकुलेशन १।

आवममा

सेकेन्ड फ्ल्याञ्ज आफ दी इन्डेक्स फिङ्गर १

येस्को मासल्स २।

१ फ्लेक्सर प्रोफन्डस डिजिटोरम।

२ येक्सटेन्सर कम्युनीस डिजिटोरम।

फाष्ट फ्ल्याञ्ज आफ दी मिडिल फिङ्गरको

आर्टिकुलेशन २।

आवममा।

थार्ड मेटाकार्प्याल बोन १

घीलोमा।

सेकेन्ड फ्ल्याञ्ज आफ दी मिडिल फिङ्गर १

फाष्ट फ्ल्याञ्ज आफ दी मिडिल फिङ्गरको

मासल्स २।

सेकेन्ड डर्सल इन्टर वोसियेस।

थार्ड डर्सल इन्टर वोसियेस।

सेकेन्ड फ्ल्याञ्ज आफ दी मिडिल फिङ्गरको

आर्टिकुलेशन २।

आवभमा।

फाष्ट फयाञ्ज आफ दी मिडिल फिङ्गर १

बीलोमा।

थार्ड फ्ल्याञ्ज आफ दी मिडिल फिङ्गर १

येस्को मासल्स २।

१ फ्लेक्सर ब्रीभिस डिजिटोरम।

२ येक्सटेन्सर कम्युनीस डिजिटोरम।

थार्ड फ्ल्याञ्ज आफ दी मिडिल फिङ्गरको

आर्टिकुलेशन १।

आवभमा।

सेकेन्ड फ्ल्याञ्ज आफ दी मिडिल फिङ्गर १

येस्को मासल्स २।

१ फ्लेक्सर प्रोफन्डस डिजिटोरम।

२ येक्सटेन्सर कम्युनिस डिजिटोरम।

फाष्ट फ्ल्याञ्ज आफ दी लिटिल फिङ्गरको

आर्टिकुलेशन २।

आवभमा।

फीफ्थ मेटाकार्पाल बोन १

वीलोमा।

सेकेन्ड फल्याञ्ज आफ दी लिटिल फिङ्गर १

येस्को मासल्स ३।

१ थार्ड पामर वोसियेस।

२ फ्लेक्सर ब्रीभिस मीनिमाई डीजिटाई।

३ आवडाक्टर मीनिमाई डीजिटाई।

सेकेन्ड फल्याञ्ज आफ दी लिटिल फिङ्गरको

आर्टिकुलेशन २।

आवभमा।

फार्ष्ट फल्याञ्ज आफ दी लिटिल फिङ्गर १

वीलोमा।

थार्ड फल्याञ्ज आफ दी लिटिल फिङ्गर १

येस्को मासल्स ३।

१ फ्लेक्सर साब्लिमीस डीजिटोरम।

२ येक्सटेन्सर कम्युनिस डीजिटोरम।

३ येक्सटेन्सर मीनिमाई डीजिटाई।

थार्ड फल्याञ्ज आफ दी लिटिल फिङ्गरको

आर्टिकुलेशन १।

आवभमा।

सेकेन्ड फल्याञ्ज आफ दी लिटिल फिङ्गर १

येस्को मास्लस २।

१ फ्लेक्सर प्रोफन्डस डीजिटोरम।

२ येक्सटेन्सर कम्युनिस डीजिटोरम।

लोवर यक्सट्रिमिटीको बयान।

थाई लेग र फुट, यो ३ हिस्साले लोवर येक्सट्रिमिटी बन्छ।

असइनोमिनेटमको बयान।

यो बोन लार्ज इरेगुलर फ्ल्याट हुन्छ। यो, दोस्रो असइनोमिनेटमको साथ मिलि पेलभिक्क्याभिटीको साइड र आन्टीरियेर वाल बन्छ।

यो बोन ३ हिस्साले बन्छ।

इलियाम १
स्कीयाम १
असप्युबिस १

इलियामको बयान।

असइनोमिनेटमको सुपीरियेर ब्रड र फुकेको पोर्सनलाई इलियाम भनीन्छ। यो आसिटाब्युलमको अपर र ब्याकपार्ट देखि अपवार्डदिग्मा जान्छ। येस्ले हिपको प्रामिनेन्स बन्छ।

स्कियामको बयान।

असइनोमिनेटम बोनको इन्फीरियेर र स्ट्राङ्ग पोर्सनलाई स्कियाम भनीन्छ। यो आसिटाब्युलम देखि, डाउनवार्डदिग्मा जान्छ। येस्मा १ लार्ज ट्युवेरोसिटि हुन्छ। यो काभ्र्ड भै अपवार्डदिग्मा जान्छ। प्युबिसको डिसिन्डीड रेमासको साथ मिलि १ लार्ज अपरचर बन्छ। नाम आवटुरेटर फोरामेन भन्छन।

प्युविसको बयान।

येस्को दोस्रो नाम असप्युविस। आसिटाब्युलमको इन्नर साइड देखि, जुन पोर्सन होराइजेन्टल भै इनवार्डदिग्मा जान्छ तेसै पोर्सनलाई प्युविस भन्छन। येसैले पेलभिक्सको फ्रान्ट भाग बन्छ। येस्ले येक्सटर्नेल अग्याँ आफ ज्येनरेसनलाई सपोर्ट गर्छ।

इलियामको
जम्मा ठाउँको बयान।

येस्को २ सर्फेसेस, २ बर्डर्स र १ क्रेष्ट हुन्छ।

येक्सटर्नेल सर्फेस १

इन्टर्नेल सर्फेस १

आन्टीरियेर बर्डर १

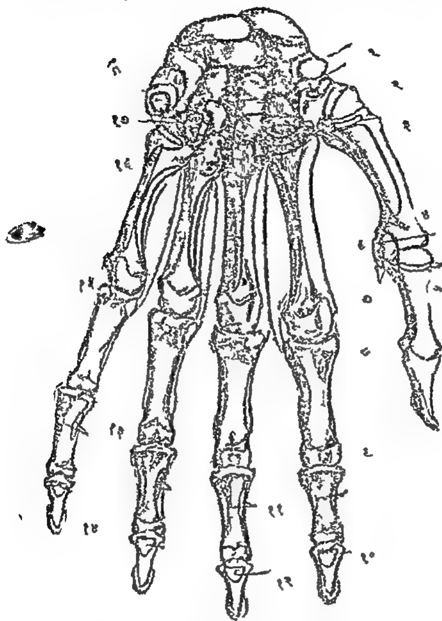
पोष्टीरियेर बर्डर १

येत्ती ५ चीजले इलियाम बन्छ।

येक्सटर्नेल सर्फेसको बयान।

येस्को दोस्रो नाम डर्साम आफ दी इलियाम भन्छन। यो सर्फेसको ब्याकपार्ट, ब्याकवार्ड, इनवार्ड र आउटवार्डदिग्मा जान्छ। येस्को फ्रान्टपार्ट फर्वार्ड, डाउनवार्ड र अ... जान्छ। येस्को फ्रान्टमा स्मुथ र कन्भेक्स बीहाईन्डमा कन्केभ हुन्छ। आबभमा क्रेष्ट हुन्छ। बीलोमा आसिटाब्युलमको ... बर्डर रहन्छ। फ्रान्ट र बीहाईन्डमा आन्टीरियेर र पोष्टीरियेर बर्डर रहन्छ।

न ४४ लेफ्ट ह्याण्ड को बोनस पामार साफेंस।

१ फ्लेक्सार कार्पि रेडियलिस को ग्रुभ। २ फ्लेक्सार अपिस मेटा कार्पि पल्लिसिस। ३ एकष्टेनसार अपिस मेटाकार्पि पलिसिस। ४ सिसामयड बोन। ५ ब्यावडाकटर पल्लिसिस। ६ ब्याड डाकटार ट्रानभार्स पलिसिस। ७ फ्लेक्सार ब्रिभिस पल्लिसिस। ८ फ्लेक्सार ल गास पल्लिसिस। ९ फ्लेक्सार साब्लिमिस डिजिटोराम। १० फ्लेक्सार प्रोफाण्डास डिजिटोराम। ११ फ्लेक्सार साब्लिमिस डिजिटोराम। १२ फ्लेक्सार प्रोफाण्डास डिजिटोराम। १३ फ्लेक्सार साब्लिमिस डिजिटोराम। १४ फ्लेक्सार प्रोफाण्डास डिजिटोराम। १५ फ्लेक्सार ब्रिभिस र ब्यावडाकटार मिनिमि डिजिटाइ। १६ फ्लेक्सार अपिस मेटाकार्पि मिनिमि डिजिटाइ। १७ फ्लेक्सार ब्रिभिस मिनिमि डिजिटाइ। १८ फ्लेक्सार कार्पि आल नारिस।

न ४५ राईट अस इनमिनेटाम एकष्टार्नाल सार्फेस।

१ क्रेष्ट। २ लाटिसिमास डर्साइ। ३ अवलिक इण्टार एवडमिनिस। ४ अवलिक एक्ष्टार एवडमिनिस। ५ टेनसार भेजाईन फिमरिस। ६ एण्टिरियार सुपिरियार स्पाइन। ७ एण्टिरियार इनफिरियार स्पाइन। ८ ईलियो पेकटिनियाल लाइन। ९ अस पिउविस को स्पाइन १० रैकटास एवडमिनिस ११ पिरामिडालिस। १२ पिउविस को एंगल १३ एड डाकटार लंगास १४ पिउविस को रड्रमिंयाम को रैमास। १५ ग्रासिलिस। १६ एड डाकटार ब्रिभिस। १७ एड डाकटार म्यागनास। १८ इस कियाम को टिउवार सिटि। १९ सेमिटेण्डनोसासर वाईसेप्स २० सेमिमेम्ब्रेनोसास। २१ गेमेलास इनफिरियार। २२ लेसार सायेटिक नर्च। २३ ईस कियाम को स्पाईन। २४ गेमेलास सुपिरियार २५ ग्रेट सियेटिक नर्च। २६ पोष्टिरियार ईनफिरियार स्पाईन। २७ ग्लुटियास मिडियास। २८ पोष्टिरियर सुपिरियर स्पाईन। २९ ग्लुटियास म्याकसिमास। ३० मिडल कार्भड लाईन। ३१ ग्लुटियास मिनिमास। ३२ सुपिरियर कार्भड लाईन। ३३ ईसकियाम को हिस्सा। ३४ ईलियाम को हिस्सा। ३५ पिउविस को हिस्सा। ३६ लिगामेण्ट टिरिस लागने।

यो सर्फेसमा ३ सेमीसाकुलर लाइन्स हुन्छ।

सुपीरियेर कार्भ्डलाइन १

मीडिल कार्भ्डलाइन १

इन्फीरियेर कार्भ्डलाइन १

सुपीरियेरकार्भ्डलाइन अरु लाइन भन्दा सर्ट हुन्छ। यो लाइन क्रुक्रुखि, ग्रेटस्पाक्रोसाइटिक नचको अपर पार्ट सम्म रहन्छ। केहृ र यो लाइनको बीचको ठाउँमा ग्लुटिअस म्याक्सिमास मासलको १ पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

मीडिलकार्भ्डलाइन लाङ्ग गेष्ट हुन्छ। मीडिलकार्भ्डलाइन र सुपीरियेरकार्भ्डलाइनको बीचको ठाउँ कन्केभ हुन्छ। येसैमा ग्लुटिअस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। यो लाइनको सेन्टरमा १ न्युट्रियान्ट फोरामेन छ।

इन्फीरियेरकार्भ्डलाइन राम्रो सँग देखिदैन मिडिल र इन्फीरियेरकार्भ्डलाइनको बीचको ठाउँ आवभ देखि डाउनवार्डस कन्केभ हुन्छ। बीफोर देखि, ब्याकवार्ड कन्भेक्स हुन्छ। येसै ठाउँमा ग्लुटिअस मीनीमस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। इन्फीरियेरकार्भ्डलाइनको तल र आसिटाब्युलमको अपर पार्टमा राफ सर्फेस छ, येसैमा रेक्टस फिमरीस मासलको रिफ्लेक्टेड टेन्डन आटाचमेन्ट हुन्छ।

इन्टर्नल सर्फेसको बयान।,

येस्को आन्टीरियेरदिग्मा १ लार्ज स्मुथ कन्केभ सर्फेस हुन्छ। नाम इन्टर्नल इलियाक फसा, दोस्रो नाम सेन्टर आफ दी इलि-

याम । येसैमा इलायाकस मासल रहन्छ। येस्को लोवर पार्टमा न्युट्रियान्ट् केनालको १ अरिफिस रहन्छ। येस्को बीलोमा १ स्मुथ राउन्ड वर्डर हुन्छ। नाम लिनियाईलीयोपेक्टिनिया भन्छन, येस्ले टुपेलभीस र इलियाक फसालाई सेपारेट गराउँ छ। येसैमा अवटुरेटर इन्टर्नेस मासलको १ पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। इलियाक फसाको बीहाईन्डमा १ राफ सर्फेस छ। येस्को २ पोर्सन हुन्छ।

आन्टीरियेरपोर्सन १

पोष्टीरियेरपोर्सन १.

आन्टीरियेरपोर्सनको दोस्रो नाम अरिक्युलरपोर्सन, येस्को आकार कान जस्तो हुन्छ। ताजा भयामा कार्टिलेज रहन्छ। येस्को साथ स्पाक्रामको अरिक्युलर सर्फेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

पोष्टीरियेरपोर्सन राफ हुन्छ। येसैमा पोष्टीरियेर स्पाक्रोइलियाक लीगामेन्ट्स आटाचमेन्ट हुन्छ र इरेक्टर स्पाइनी मासलको १ पार्ट अरिजिन हुन्छ।

क्रेष्टको बयान ।

योकन्भेक्स हुन्छ, येस्को आन्टीरियेर दिग् इनवार्ड जान्छ पोष्टीरियेर दिग् आउटवार्ड जान्छ। येस्को बीहाईन्डमा थिक हुन्छ। सेन्टरमा थिन हुन्छ। येस्को २ येन्डमा १।१ गरि प्रामिनेन्ट येमिनेन्स हुन्छ। नाम आन्टीरियेर सुपीरियेर स्पाइनस प्रसेस र पोष्टीरियेर सुपीरियेर स्पाइनस प्रसेस। क्रेष्टको सर्फेस ब्राड हुन्छ, येसमा—

१ येक्सटर्नल लीप।
२ इन्टर्नल लीप।
३ इन्टर मिडियेस स्पेसहरू हुन्छन्।

येक्सटर्नल लीपमा टेन्सर भेजाइनी फीमरिस मासल वोब्लिकस येक्सटर्नस आपडोमिनीस ल्याटिसीमास डर्साई मासल र फ्यासीयालेटा आटाचमेन्ट हुन्छ। यो २ लीप्सको बीचको ठाउँमा इन्टर्नल वोब्लिक मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

इन्टर्नल लीपमा ट्र्यान्सभर्ससेलिस काड्रेटसलम्बोरम इरेक्टरस्पाइनी इलायाकसमासल्स र फ्यासीयाइलायाका आटाचमेन्ट हुन्छ।

आन्टीरियेर वर्डरको बयान।

यो कन्केभ हुन्छ, येसैमा २ प्रोजेक्सन्स हुन्छ। १ नचले २ लाई सेपारेट गराउ छ। येस्को अपर प्रोजेक्सनको नाम आन्टीरियेर सुपीरियेर स्पाइनस प्रसेस आफ दी इलियाम भन्छन्। येस्को आउटर वर्डरमा फ्यासियालेटा आटाचमेन्ट हुन्छ र टेन्सर भेजाइनी फिमरिस मासलको अरिजिन हुन्छ। येस्को इनवार्ड वर्डरमा इलायाकस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को येक्सट्रिमिटीमा पोपार्टस लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ र सार्टोरियास मासलको अरिजिन हुन्छ। यो येमिनेन्सको त्रिनिथमा १ नच छ। तेसैमा सार्टोरियास मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येहि नचबाट येक्सटर्नल क्युटिनीयास नार्भ जान्छ। यो नचको बीलोमा आन्टीरियेर इन्फीरियेर स्पाइनस प्रसेस हुन्छ। यो असिटाब्युलमको

अपर लीपमा टार्विनेट हुन्छ। येसैमा रेक्टसफिमरिस मासलको ष्ट्रेट्टेन्डन र इलियोफिमरल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।त्यो आन्टीरियेर इन्फीयेर स्पाइनस प्रसेसको इन्नर साइडमा १ ब्रड स्यालो ग्रुभ छ। येसबाट इलायाकस मासल जान् छ। यो ग्रुभको इन्टर्नलदिग्मा १ येमिनेन्स छ। नाम इलियोपेक्टिनियाल येमिनेन्स भन्छन, यो ठाउँमा इलियाम र प्युबिस मील्छ।

पोष्टीरियेर वर्डरको वयान।

यो आन्टीरियेर वर्डर भन्दा सर्ट हुन्छ, येसैमा पनी २ प्रोजेक्सनको वीचमा १ नच हुन्छ। नाम पोष्टीरियेर सुपीरियेर स्पाइन प्रसेस र पोष्टीरियेर इन्फीरियेर स्पाइन प्रसेस भन्छन। यो पोष्टीरियेर सुपीरियेर स्पाइन प्रसेसमा स्पाक्रो इलियाक लीगामेन्टसको वोब्लिक पोर्सन र माल्टिफिडस स्पाइनी मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

पोष्टीरियेर इन्फीरियेर स्पाइन प्रसेसको साथ स्पाक्रामको अरिक्युलर सर्फेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। यो प्रसेसको वोलोमा १ डीप नच छ। नाम ग्रेटस्पाक्रो साइटिक नच भन्छन।

ईलियामको

मासल्स १६।

१ टेन्सर भेजाइनि फीमरिस।

२ वोब्लिकस येक्सटर्नस आप्डोमीनिस।

३ ल्याटिसिमास डर्साई ।
४ इलायाकस ।
५ ट्र्यान्सभर्स सेलिस ।
६ क्वाडरेटस लम्बोरम ।
७ इरेक्टर स्पाइनी ।
८ वोब्लिकस ईन्टर्नस ।
९ ग्लुटियास म्याक्सिमास ।
१० ग्लुटियास मीडियास ।
११ ग्लुटियास मीनिमास ।
१२ रेक्टस ।
१३ पाईरी फर्मीस ।
१४ अवटुरेटार ईन्टर्नेस ।
१५ माल्टीफिटास स्पाईनी ।
१६ सार्टोरियास ।

स्कीयामको वयान ।

येस्ले असईनोमिनेटमको लोवर व्याकपार्ट बन्छ । येसैमा थिक खड्डुवापोर्सन हुन्छ । नाम वाडो, १ लार्ज राफ येमिनेन्स न्छ । वसदा खेरि वाडीलाडैभर पर्छ । नाम ट्युवेरोसिटि १ थिन ासिन्डीङ पार्ट छ । नाम रेमास ।

बाडीको बयान।

येस्को आकार ट्राइयाङ्गुलर हुन्छ।

येस्मा ३ सर्फेसेस र ३ वर्डर्स हुन्छन्।

येक्सटर्नल सर्फेस १
ईन्टर्नल सर्फेस १
पोष्टीरियेर सर्फेस १
येक्सटर्नल वर्डेर १
इन्टर्नल वर्डेर १
पोष्टीरियेर वर्डेर १

येक्सटर्नल सर्फेस स्मुथ र कन्केभ हुन्छ। आसिटाब्युलम क्याभिटीको टु फीफ्थ $\frac{2}{5}$ भाग वन्छ। येस्को आउटर मार्जीनमा १ प्रामिनेन्स रिम र अथवा लीप हुन्छ। येस्को येक्सटर्नल वर्डरमा कटिलयेड फाइब्रो कार्टिलेज आटाचमेन्ट हुन्छ। आसिटाब्युलमको वीलोमा १ डीप ग्रुभ छ। येसबाट अब्टुरेटर येक्सटर्नस मासलको टेन्डन जान्छ। यो टेन्डन आउटवार्डदिग्मा गै फीमरको डिजीटल फसामा इन्सर्सन हुन्छ।

इन्टर्नल सर्फेस स्मुथ र कन्केभ हुन्छ। टुपेलभिक क्याभिटीको ल्याटाऱ्याल वाउन्डरी वन्छ। येसैमा २।३ लार्ज भ्यास्कुलार फोरामिना हुन्छ। येसैमा अब्टुरेटर इन्टर्नस मासलको १ पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

पोष्टीरियेर सर्फेस काडरि ल्याटाऱ्याल ब्रड र स्मुथ हुन्छ। येस्को वीलोमा ट्युवेरोसिटीको साथ जॉहा मील्छ, तसै ठाउँमा

र ग्रुभ हुन्छ। येसवाट अब्टुरेटर येक्सटर्नंस मासलको टेन्डन जान्छ। येहि ग्रुभको लोवरयेज स्कीयामको ट्युवेरोसिटिले वन्छ। येसै ठाउँमा ग्यामिलस इन्फीरियेर मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येहि सर्फेसको फ्रान्टमा आसिटाव्युलमको मार्जीन र वीहाईन्डमा पोष्टीरियेर वर्डर रहन्छ। येहि ठाउँमा पाइरीफर्मीस मासल, र ग्यामिलूई अर्थात् ग्यामिलस सुपीरियेर ग्यामिलस इन्फीरियेर मासल्स र अब्टुरेटर इन्टर्नस मासललाई सपोट गर्छ।

स्कियामको वाडीको पोष्टीरियेर वर्डरमा १ थिन प्वाईन्टेड ट्राईयाङ्गुलर येमिनेन्स हुन्छ। नाम स्पाइन आफ दी स्कियाम, येस्को येक्सटर्नल सर्फेसमा ग्यामिलस सुपीरियेर मासल आटाच-मेन्ट हुन्छ। येस्को इन्टर्नल सर्फेसमा कक्सीजियास मासल र लीभेटरयेनाई मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। यो प्वाइन्टेड येक्स-ट्रिमिटीमा लेसर स्पाक्रोसाइटिक लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। स्पाइनको आवभमा १ लार्ज नच छ। नाम ग्रेट स्पाक्रोसाइटिक नच भन्छन। यो लेसर स्पाक्रोसाइटिक् लीगामेन्ट आटाचमेन्टको साथ मीलि १ फोरामेन वन्छ। येसवाट पाइरीफर्मीस मासल ग्लुटियाल भेसल्स सुपीरियेर ग्लुटियाल नार्भ सायेटिक भेसल्स ग्रेटर र लेसरसाइटिक नार्भ इन्टर्नल प्युडिक भेसल्स र नार्भ र स्पाक्राल फ्लेक्ससवाट आयाको मास्कुलर व्रेञ्चेस जान्छ। यो मास-लको माथी ग्लुटियाल भेसल्स र सुपीरियेर ग्लुटियाल नार्भ पेल-भिसवाट वाहिर् जान्छ। यो पाइरीफर्मीस मासलको वीलो साइ-टिक भेसल्स ग्रेटरलेसर सायेटिक नार्भ्स इन्टर्नलप्युडिक भेसल्स र नार्भ र स्पाक्राल फ्लेक्ससवाट आयाको मास्कुलर व्रेञ्चेस जान्छ।

स्पाइनको बीलोमा १ स्माल नच हुन्छ। नाम लेसरस्पाक्रोसाइ-टिक नच येसैमा धेरै दाग जस्तो हुन्छ। येसबाट अब्टुरेटर इन्टर्नस मासलको टेन्डन जान्छ। स्पाक्रोसाइटिक लीगामेन्टको साथ मिलि १फोरामेन बन्छ। येसबाट अब्टुरेटर इन्टर्नस मासलको टेन्डन येहि मासलको साप्लाई गर्ने नार्भ र इन्टर्नल प्युडिक भेसल्स र नार्भ जान्छ।

येक्सटर्नल बर्डरले आसिटाब्युलमको प्रामिनेन्ट रिम बन्छ, येसैमा कटिलयेड फाइब्रो कार्टिलेज आटाचमेन्ट हुन्छ।

इन्टर्नल बर्डर थिन हुन्छ। अब्टुरेटर फोरामेनको आउटर सार्कमफारेन्स बन्छ।

ट्युबेरोसिटीको बयान।

येसमा ३ सर्फेसेस हुन्छ।

इन्टर्नल सर्फेस १
येक्सटर्नल सर्फेस १
इन्फीरियेर सर्फेस १

येक्सटर्नल सर्फेस काडरि ल्याटास्माल र राफ हुन्छ। येस्मा धेरै मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को आत्रभमा अब्टुरेटर येक्सटर्नस मासलको टेन्डन जानलाई १ग्रुभ छ। येस्को फ्रान्टमा अब्टुरेटर फोरामेनको पोष्टीरियेर मार्जीन रहन्छ। बीलोमा रेमासको साथ मीलछ। बीहाईन्डमा १प्रामिनेन्ट मार्जीन रहन्छ।

येहि मार्जीनको फ्रान्टमा क्वाडरेटस फिमरीस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ । येस्को आन्टीरियेरमा अब्टुरेटर येक्सटर्नसको थोरै फाइ-वर्स अरिजिन हुन्छ । येस्को लोवर पार्टमा आड्डाक्टर म्याग्नस मासलको १ पार्ट अरिजिन हुन्छ । इन्टर्नल सर्फेसले टुवेलभिसको वोनी वालको पार्ट बन्छ । येस्को फ्रान्टमा अब्टुरेटर फोरामेनको पोष्टिरियेर मार्जीन रहन्छ । वीहाईन्डमा १ सार्प रिज रहन्छ । येसा ग्रेट स्याक्रोसाइटिक लीगामेन्टको फ्याल्सी फार्म प्रलङ्गेसन आटाचमेन्ट हुन्छ । येस्को इन्नर साइडमा १ ग्रुभ छ । येसमा इन्टर्नल प्युटिक भेसल्स र नार्भ रहन्छ । येस्को आन्टीरियेर साइडमा ट्रयान्सभर्स पेरिनीयाई र ईरेक्टर पेनिस मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ । इन्फीरियेर सर्फेसमा २ पोर्सन्स हुन्छ ।

आन्टीरियेर पोर्सन १
पोष्टीरियेर पोर्सन १

आन्टीरियेर पोर्सन राफ ट्राईयाङ्गुलर हुन्छ ।

पोष्टीरियेर पोर्सन स्मुथ र काड्रिल्याटास्याल हुन्छ । १ प्रामिनेन्ट भार्टिकल रिजले आन्टीरियेर सर्फेसलाई २ भाग गर्छ । आउटर भागमा ग्रेट स्याक्रोसाईटिक लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ । पोष्टीरियेर सर्फेसमा १ वोब्लिक रिजले २ फ्यासेटलाई डिभाइड गर्छ । अपर र आउटर फ्यासेटमा सेमिमेम्ब्रेनोसस मासल येहि ठाउँवाट आराईज गर्छ । लोवर इन्नर फ्यासेटमा बाईसेप्स र सेमिटेन्डीनोसस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ ।

होराइजेन्टल रेमास १
डीसेन्डिङ रेमास १ हरू छन्।

बाडीको वयान।

येस्को आकार क्वाड्रिल्याटारमाल हुन्छ। येसैमा २ सर्फेसेस ३ वर्डर्स हुन्छन।

आन्टीरियेर सर्फेस राफ हुन्छ। फर्वार्ड आउटवार्डदिग्मा जान्छ। येसैमा धेरै मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को अपर र इन्नर आङ्गलमा र क्रेष्टको वीलोमा आड्डाक्टर लाङ्गस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को लोवर पार्टमा उइडाउट देखि इनवार्ड-समा अवटुरेटर येक्सटर्नस आड्डाक्टर ब्रीभीस ग्रासाइलीस मासल्सको अपर पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

पोष्टीरियेर सर्फेस आवभ देखि डाउनवार्डस कन्भेक्स हुन्छ। साइड टु साइड कन्केभ हुन्छ। येसैले पेलभिसको आन्टीरियेर वालको १ पार्ट वन्छ। येसैमा लिभेटरयेनाई अवटुरेटर इन्टर्नस मासल्स र ब्लाडरवाट आयाको थोरै मास्कुलर फाइवर्स र प्युवाप्र-ष्टेटिक लीगामेन्ट्स आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को अपर वर्डरमा १ प्रामिनेन्ट ट्युवर्कल हुन्छ। यो फर्वार्ड दिग्मा प्रोजेक्ट गर्छ। नाम स्पाइन, येसैमा येक्सटर्नल आप्डोमिनल रिडको आउटरपिलार र पोपार्ट लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को आउटवार्डदिग्मा १ प्रामिनेन्ट रिज हुन्छ। येसैले इलियोपेक्टिनीयाल लाइनको १ पार्ट वन्छ र आउटवार्डदिग्मा जान्छ र टुपेलभिसको ब्रीमलाई

थाहा दिन्छ। येसैमा इन्टर्नल वोब्लिक र ट्रथान्सभर्ससेलिस मासलको कञ्जोयेन्टेन्डेनको १ पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ र गीम्ब्रनेट्स लीगामेन्ट र आप्डोमेनको ट्राइयाङ्गुलर लीगामेन्ट पनी आटाचमेन्ट हुन्छ।

स्पाइनको इन्टर्नलदिग्मा क्रेष्ट हुन्छ। येस्को आन्टीरियेरमा इन्टर्नल वोब्लिक र ट्रथान्सभर्ससेलिस मासलको कञ्जोयेन्डटेन्डन र पोष्टीरियेरमा रेक्टसपिरामिडालिस मासलस आटाचमेन्ट हुन्छ। येहि बोनको इन्नर वर्डर र क्रेष्ट जॉहा मील्छ, तेसै ठाउँको नाम आङ्गल भन्छन। येसैमा र सिम्फाइसिसमा येक्सटर्नल आप्डोमिनलरिडको इन्टर्नल पिलार आटाचमेन्ट हुन्छ।

इन्टर्नल वर्डरले सीम्फाइसिस वन्छ। यो वोभ्याल हुन्छ। येसैमा ८।९ ट्रथान्सभर्स रिजेस रहन्छ। येसैमा कार्टिलेज आटाचमेन्ट हुन्छ।

आउटर वर्डरमा १ सार्प मार्जीन हुन्छ। येसले अवटुरेटर फोरामेनको सार्कम्फारेन्सको १ पार्ट वन्छ। येसैमा अवटुरेटर मेम्ब्रेन आटाचमेन्ट हुन्छ।

आसिन्डीङ रेमासको वयान।

येस्को दोस्रो नाम सुपीरियेर रेमास भन्छन। यो वाडीवाट उठेर प्युविस जॉहा इलियामको साथ मील्छ, तेसै ठाउँमा मील्छ। येसले आवटुरेटर फोरामेनको सार्कम्फारेन्सको अपर पार्ट वन्छ।

येसैमा—

१ सुपीरियेर सर्फेस।
१ इन्फीरियेर सर्फेस।
१ पोष्टीरियेर सर्फेस हुन्छ।
१ आउटर येक्सट्रिमिटीहरू हुन्छन्।

सुपीरियेर सर्फेस इलियोपेक्टिनियाल लाइनको साथ मील्छ। यो रिजको फ्रान्ट ट्राइयाङ्गुलर हुन्छ। येसैमा पेक्टिनियास मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। यो सर्फेसको येक्सटर्नलदिग्मा १ राफ येमिनेन्स हुन्छ। नाम इलियोपेक्टिनियाल येमिनेन्स. येसैमा स्वोआसपार्भस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

इन्फीरियेर सर्फेसले अवटुरेटर फोरामेनको अपर वाउन्डरी वन्छ। येसको येक्सटर्नलदिग्मा १ ब्रड डीप ब्लोक्लिक ग्रुभ हुन्छ। येसबाट अपटुरेटर भेसल्स र नार्भ जान्छ। येसको इन्टर्नलदिग्मा १ सार्प मार्जीन हुन्छ। येसले अपटुरेटर फोरामेनको सार्कम्फारेन्सको १पार्ट वन्छ। येसैमा अवटुरेटर मेम्ब्रेन आटाचमेन्ट हुन्छ।

पोष्टीरियेर सर्फेसले टुपेलभिसको आन्टीरियेर वाउन्डरीको १ पार्ट वन्छ, यो स्मुथ हुन्छ। आवभ देखि डाउनवार्डस कन्भेक्स हुन्छ। येसैमा अवटुरेटर इन्टर्नसको अपर फाइवर्स आटाचमेन्ट हुन्छ।

आउटर येक्सट्रिमिटी रेमासको थिक पार्ट हुन्छ। येसले आसिटाव्युलमको क्याभिटीको ५ भागको १ भाग जत्ती वन्छ।

डिसेन्डीङ रेमासको बयान।

• येस्को दोस्रो नाम इन्फीरियेर रेमास, यो थिन र फ्लयाट हुन्छ। आउटवार्ड र डाउनवार्डदिग्मा जान्छ। स्कीयामको रेमासको साथ मिलने ठाउँ न्यारो हुन्छ। येस्को आन्टीरियेर सर्फेस राफ हुन्छ। येस्को इन्नर बर्डरमा ग्रासाइलिस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। [illegible]रेटर फोरामेनमा अवटुरेटर येक्सटर्नस मासलको १ पोर्सन आटाचमेन्ट हुन्छ। येहि २ मासलको बीचमा आड्डाक्टर ब्रीभिस र आड्डाक्टर म्याग्नस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को पोष्टीरियेर सर्फेस स्मुथ हुन्छ। येसैमा अवटुरेटर इन्टर्नस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को इन्नर मार्जीनमा कम्प्रेसरयुरीथ्री मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को इन्नर बर्डर थिक र राफ हुन्छ। येसैको २ रिजेसको बीचमा १ इन्टरभिनीङ येस्पेस छ। यो रिजेस डाउनवार्डदिग्मा जान्छ र स्कीयामको आसिन्डिङ रेमासको रिजेसको साथ मील्छ। यो २ रिजेसको येक्सटर्नलमा सुपरफिसियाल पेरिनियाल फ्यासाको डिपलेयार आटाचमेन्ट हुन्छ। यो २ रिजेसको इन्टर्नल रिजमा पेरिनियामको ट्राइयाङ्गुलर लीगामेन्टको आन्टीरियेर लेयार आटाचमेन्ट हुन्छ। यो इन्टरभिनिङ स्पेसमा क्रास्पेनिस्भेल क्लाइटोराइडिक्स र इरेक्टर पेनिस्भेल क्लाइटोराइडिस मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को आउटर बर्डर थिन र सार्प हुन्छ। येसैले अवटुरेटर फोरामेनको सार्कमफारेन्सको १ पार्ट बन्छ। येसैमा अवटुरेटर मेम्ब्रेन आटाचमेन्ट हुन्छ।

कटिलयेड क्याभिटिको बयान ।

येस्को दोस्रो नाम आसिटिव्युलम क्याभिटि भन्छन । यो डिप कापसेप्ड हेमिस्फेरिकल डीप्रेसन हुन्छ। यो डाउनवार्ड, आउटवार्ड र फर्वार्डदिग्मा जान्छ। यो क्याभिटीको इन्टर्नल दिग प्युविसले वन्छ। आवभ इलियामले वन्छ। वीहाईन्ड र वीलो स्कीयामले वन्छ। यो क्याभिटीको ५ भागको २ भाग जत्ती इलियामले वन्छ। फेरि ५ भागको २ भाग जत्ती स्कीयामले वन्छ। ५ भागको १ भाग जत्ती प्युविसले वन्छ। येस्को चारैदिग्मा १प्रामिनेन्ट रिम रहन्छ। येसैमा फाइब्रो कार्टिलेज रहन्छ। येस्को इन्नर साइडमा १डिप नच रहन्छ। नाम कटिलयेड नच, येसबाट न्युट्रियान्ट भेसल्स जयन्टबाट निस्केको छ। यो डीप्रेसनको नाम फसा आसिटाव्युली भन्छन। येस्को मार्जीनमा र यो नचमा पनी लीगामेन्टम टेरिस आटाचमेन्ट हुन्छ। यो नच लीगामेन्टको साथ मिलि १ फोरामेन वन्छ। यो फोरामेनबाट न्युट्रियान्ट भेसल्स र नार्भ जयान्टमा जान्छ।

अप्टुरेटर फोरामेनको बयान ।

येस्को दोस्रो नाम थाइरयेड फोरामेन यो स्कीयाम र प्युविसको वीचमा १ लार्ज अपरचर रहन्छ। मेलको लार्ज र वोभ्याल हुन्छ। फिमेलको स्माल र ट्राइयाङ्गुलर हुन्छ। येस्को मार्जीन थिन हुन्छ। येसैमा ष्टाङ्ग मेम्ब्रेन आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को अपर र आउटर पार्टमा १ डिप ग्रुभ हुन्छ। यो ग्रुभ वोब्लिक भै पेलभि-

नको फर्वार्ड, इनवार्ड र डाउनवार्डदिग्मा जान्छ। यो ग्रुभ अवटु-टर मेम्ब्रेनको साथ मिलि १ फोरामेन् बन्छ। येसवाट अबटुरेटर भेसल्स र नार्भ जान्छ।

असइनोमिनेटम वोनको

आर्टिकुलेशन ३।

स्पाक्राम १

फिमर १

दोस्रो असइनोमिनेटम १

प्युबिसको

मासल्स १४।

१ वोब्लिकस येक्सटर्नस।
२ वोब्लिकस इन्टर्नस।
३ ट्र्यान्सभर्स सेलिस।
४ रेक्टस।
५ पिरामिडालीस।
६ स्वग्रासपार्भस।
७ पेक्टिनियास।
८ आड्डाक्टर म्याग्नस।
९ आड्डाक्टर लाङ्गस।
१० आड्डाक्टर ब्रीभिस।
११ मासाडलिस।

१२ लिभेटरयेनाई।
१३ कम्प्रेसरयुरीथी।
१४ आक्सिलारेटरयुरोनी।

पेलभिसको बयान।

यो १ बोनी रिङ हुन्छ अर्थात् हाडले बनेको आंठ जस्तो हुन्छ। स्पाइनको लोवरयेन्डलाई सपोट गर्छ। लोवर येक्सट्रिमिटीको ऊपर रहन्छ। यो ४ बोन्सले बन्छ।

२ दिग र फ्रान्टमा—२
असइनोमिनेटम २
बीहाईन्डमा—२
स्पाक्राम १
कक्सिक्स १

१ प्रामिनेन्ट लाइनले नाम लिनिआई यो पेक्टिनियालले यो पेलभिस २ भाग हुन्छ। यो लाइनको माथिल्लो भागलाई फल्स पेलभिस, तल्लो भागलाई टुपेलभिस भन्छन। येस्को सुपीरियर सार्कमफारेन्सलाई इन्लेट भन्छन। बीचको ठाउँलाई क्याभिटी भन्छन। लोवर सार्कमफारेन्सलाई आउटलेट भन्छन।

मेल र फिमेलको पेलभिसको फराक गर्ने।

फिमेलको पेलभिस ज्यादा वाइड हुन्छ। गैह्रो कम्ती हुन्छ। येस्को इलियेक [illegible] ब्र— —। २ आन्टीरियेर इलियेक स्पाइ-

नको फराक ज्यादा २ हुन्छ। इनलेट लार्ज हुन्छ। क्याभिटी स्यालो र वाइड हुन्छ। स्पाक्राम सट र वाइड हुन्छ। अवटुरेटर फोरामेन ट्राइयाङ्गुलर र स्माल हुन्छ। औटलेट लार्ज हुन्छ। कक्सिक्स मुभेवल हुन्छ। प्युविक आर्च वाइड र ज्यादा राउन्ड हुन्छ।

फिमर बोनको वयान।

येस्को दोस्रो नाम थाई बोन, स्केलिटनको सब बोन्स भन्दा यो थाई बोन लाङ्ग लार्ज र ष्ट्राङ्ग बोन हुन्छ। येसैमा—

१ स्याफ्ट।

२ येक्सट्रिमिटीज हुन्छ।

अपर येक्सट्रिमिटीको वयान।

येसमा—

१ हेड।

१ नेक।

१ ग्रेट्ट्रोकान्टर।

१ लेसर ट्रोकोन्टार रहन्छन्।

हेडको वयान।

हेड ग्लावुलर हुन्छ। यो अपवार्ड, इनवार्ड र थोरै फर्वार्डदिग्मा जान्छ। येस्को आवभ र फ्रान्ट कन्भेक्स हुन्छ। येस्को सर्फेस स्मुथ हुन्छ। ताजा भयामा कार्टिलेजले ढाक छ। येस्को सेन्टरमा १ डीप्रेसन हुन्छ। तेसैमा लीगामेन्ट्म आटाचमेन्ट हुन्छ।

नेकको बयान।

यो १ फ्लयाट पिरामिडाल प्रसेस आफ़ बोन हुन्छ। हेड र स्याफ्ट जॉहा मील्छ तसै ठाउँलाई नेक भन्छन। येसै ठाउँमा १ आङ्गल हुन्छ। नेक बीफोरदेखि ब्याकवार्डसम्म फ्लयाट हुन्छ। मिडिल कन्ट्राक्टेड हुन्छ। आउटर येक्सट्रिमिटी ब्रड हुन्छ। येस्को आन्टीरियेर सर्फेसमा धेरै भ्यास्कुलर फोरामिना हुन्छ। पोष्टीरियेर सर्फेस स्मुथ, ब्रड र कन्केभ हुन्छ। येसैमा हिपजयन्टको क्यापसुलर लीगामेन्टको पोष्टीरियेर पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को आधा इञ्च आवभमा पोष्टीरियेर इन्टर ट्रोकान्टरिक लाइन हुन्छ। येस्को सुपीरियेर वर्डर सर्ट र थिक हुन्छ। ग्रेट्ट्रोकान्टरको येक्सटर्नेलदिग्मा टार्मिनेट हुन्छ। यो सर्फेसमा धेरै लार्ज फोरामीना हुन्छ। इन्फीरियेर वर्डर लाङ्ग र न्यारो हुन्छ। थोरै ब्याकवार्डदिग्मा गै लेसर ट्रोकान्टरमा टार्मिनेट हुन्छ।

ट्रोकान्टर्सको बयान।

यो प्रामिनेन्ट्स प्रसेसेस आफ बोन हुन्छ। थाई कोरोटेड गराउनलाई धेरै मासल्स आटाचमेन्ट हुछ। ट्रोकान्टर्स २ हुन्छन।

ग्रेट्ट्रोकान्टर १
लेसर ट्रोकान्टर १

ग्रेटट्रोकान्टरको वयान।

यो लार्ज इरेगुलर काड्रि ल्याटरल्ल येमिनेन्स हुन्छ।

नेकको आउटर साइडमा रहन्छ। यो थोरै आउटवार्ड र व्याक-वार्डस्मा जान्छ।

येस्को २ सर्फेस, ४ वर्डर्स हुन्छन।

येक्सटर्नल सर्फेस काइरि ल्याटास्याल ब्रड राफ र कन्भेक्स हुन्छ। येस्को पोष्टीरियेर सुपीरियेर आङ्गलदेखि आन्टीरियेर इन्फीरियेर आङ्गलसम्म १ प्रामिनेन्टलाइन हुन्छ। येसैमा ग्लुटिआस मिडिआस मासलको टेन्डन आटाचमेन्ट हुन्छ। यो लाइनको आवभमा १ ट्राइयाङ्गुलर सर्फेस हुन्छ। कोही २ को यो ठाउँमा राफ हुनाले ग्लुटिआस मिडिआस मासलको टेन्डनको १ पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। कोही २ को यो ठाउँमा स्मुथ हुन्छ। यो स्मुथ हुनाले वार्सा रहन्छ।

यो लाइनको बीलो र बीहाईन्डमा १ स्मुथ ट्राइयाङ्गुलर सर्फेस हुन्छ। येसैमा ग्लुटिआस म्याक्सिमास मासलको टेन्डन र १ वार्सा पनी रहन्छ।

इन्टर्नल सर्फेसको वेसमा १ डीप डिप्रेसन हुन्छ। नाम डिजिटेल फसा। येस्को दोस्रो नाम ट्रोकान्टरिक फसा, येसैमा अवटुरेटर येक्सटर्नस मासलको टेन्डन आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को फ्रान्टमा १ इम्प्रेसन छ, तेसैमा अवटुरेटर इन्टर्नस र २ ग्यासिलाई मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

येस्को सुपीरियेर वर्डर फ्री, थिक र इरेगुलर हुन्छ। येस्को सेन्टरमा पाइरीफर्मीस मासलको आटाचमेन्ट हुनलाई १ इम्प्रेसन हुन्छ।

ग्रेट्ट्रोकान्टरको बेस र स्याफ्टको आउटर सर्फेस जाहाँ मील्छ, तेसै ठाउँमा इन्फीरियेर वर्डर हुन्छ, येसै ठाउँमा १ राफ प्रामिनेन्ट रिज हुन्छ, तेसैमा भ्यास्टस येक्सटर्नस मासलको अपर पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

आन्टीरियेर वर्डर प्रामिनेन्ट र इरेगुलर हुन्छ। येसैको आउटर पार्टमा ग्लुटिआस मिनिमास मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

पोष्टीरियेर वर्डर प्रामिनेन्ट हुन्छ। येसैले डिजिटेल फसाको व्याकपार्ट बन्छ।

लेसर ट्रोकान्टरको बयान।

यो १ कनिकेल येमिनेन्स हुन्छ। नेकको बेसको लोवर र व्याकपार्ट देखि प्रोजेक्ट गर्छ। येस्को बेस ट्राइयाङ्गुलर हुन्छ। येसमा ३ वर्डर्स हुन्छन्।

इन्टर्नल वर्डर नेकको लोवर वर्डरको साथ मील्छ।

येक्सटर्नल वर्डर पोष्टीरियेर इन्टर ट्रोकान्टरिक लाइनको साथ मील्छ।

इन्फीरियेर वर्डर लिनिया असपेराको मीडिल डिभिजनको साथ मील्छ। येस्को समीटमा स्वास म्याग्नस मासलको टेन्डन इन्सर्सन हुन्छ।

लेसर ट्रोकान्टरको बीछोमा जो स्याफ्ट हुन्छ। तेसैमा इलायाकस मासलको इन्सर्सन हुन्छ। येस्को फ्रान्टमा भ्यास्टस इन्टर्नस मासल र बीहाईन्डमा पेक्टिनियास मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

नेकको अपर र फ्रान्ट पार्ट जाहाँ ग्रेटट्रोकान्टरको साथ मील्छ, तेसै ठाउँमा १ प्रामिनेन्स हुन्छ। नाम ट्युवर्कल आफ दी फीमर, येसै ठाउँमा ५ मासलको भेट हुन्छ। येक्सटर्नलदिग्मा ग्लुटिआस मिनिमास मासल। वीलोमा भ्याष्टस येक्सटर्नस र अवटुरेटर इन्टर्नस मासलको टेन्डन र आवभमा ग्येमिलाई माने गेमिलस सुपीरियेर र ग्येमिलस इन्फीरियेर मासल्स मील्छ।

यो ट्युवर्कलको डाउनवार्ड र इनवार्डमा स्पाइरेल लाइन आफ दी फीमर छ। येस्को दोस्रो नाम आन्टीरियेर इन्टर ट्रो-कान्टरिक लाइन भन्छन।

येस्को अपर हाप राफ हुन्छ। येसैमा हिपजयन्टको क्याप्-सुलर लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

येस्को लोवर हापमा भ्याष्टस इन्टर्नसको अपर पार्ट आटा-चमेन्ट हुन्छ।

ग्रेट्ट्रोकान्टरको समीट देखि डाउनवार्ड, इनवार्डदिग्मा र नेकको पोष्टीरियेर सर्फेसमा १ प्रामिनेन्ट रिज हुन्छ। नाम पोष्टी-रियेर इन्टर ट्रोकान्टरिक लाइन। पोष्टीरियेर इन्टर ट्रोकान्टरिक लाइनको मिडिलमा १ रिज हुन्छ। नाम लिनियाक्वाड्रेटाई, येसैमा क्वाड्रेटस फीमरिस र आड्डाक्टर म्याग्नस मासलसको थोरै फाइ-वर्स आटाचमेन्ट हुन्छ।

स्याफ्टको बयान।

येस्को अकार सिलेन्ड्रीकेल हुन्छ। यो थोरै आर्च हुन्छ। येस्को फ्रान्ट कन्भेक्स हुन्छ। वीहाईन्ड कन्केभ हुन्छ, वीहाईन्डमा

१ प्रामिनेन्ट लङ्गीच्युडिनल रिज हुन्छ। नाम लिनिया अस्पेरा, यो स्याफ्टको ३ वर्डर्स, ३ सर्फेसेस हुन्छ।

३ वर्डर्स मध्ये लिनिया अस्पेरा पोष्टीरियरमा रहन्छ। अरु २ वर्डर्स ल्याटारलाल्दिग्मा रहन्छ।

लिनिया अस्पेराको बयान।

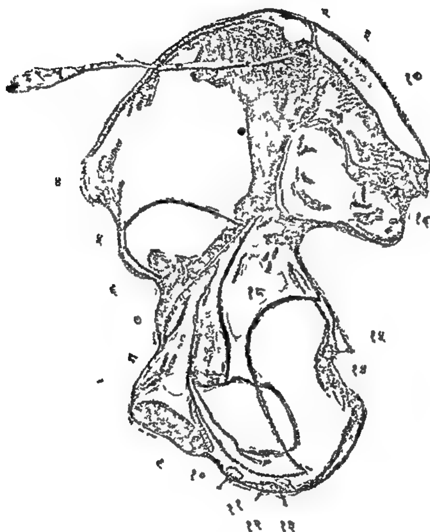
फीमरको मीडिल थार्डमा १ प्रामिनेन्ट लङ्गीच्युडिनल रिज वा क्रेष्ट हुन्छ। नाम लिनिया अस्पेरा भन्छन, येसैमा—

येक्सटर्नल श्लीप १
इन्टर्नल श्लीप १
राफ इन्टर मिडियेट १ रहन्छ।

यो क्रेष्टको आवभमा ३ रिजेस छ, येस मध्ये यक्सटर्नल रिज राफ हुन्छ। यो ग्रेटट्रोकान्टरको वेस्को साथ मील्छ। कोही कोहीले यो रिजलाई ग्लुटियाल रिज भन्छन। येसैमा ग्लुटियास म्याक्सिमास मासलको पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को अपर पार्टमा १ राउन्ड व्युवर्कल हुन्छ। मीडिल रिज ट्रोकान्टर माइनरको वेस्को साथ मील्छ। इन्टर्नल रिज फीमरको स्पाइरल लाइनको आवभमा मील्छ।

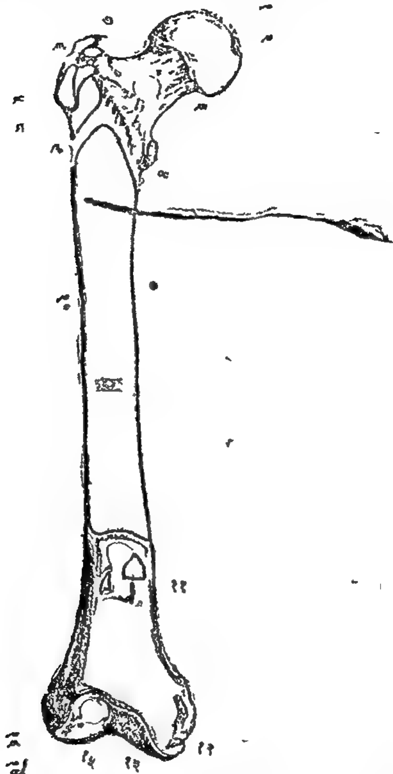
लिनिया अस्पेरा वीलोमा गै २ रिजेस हुन्छ, यो २ रिजेसको बीचमा १ ट्राइयाङ्गुलर स्पेस हुन्छ। नाम पप्लिटियाल सर्फेस, येसै ठाउँमा पप्लिटियाल आर्टरी रहन्छ। यो २ रिजेस मध्ये आउटर रिज प्रामिनेन्ट हुन्छ। आउटर कन्डाइलको समीट सम्म जान्छ।

नं ४६ राईटअस इनमिनेटाम इण्टार्नाल सार्फेस ।

१ ट्रानसभार्सलिस एवडमिनिस । २ कोयोड रेटास लामोराम । ३ इरेक्टार स्पाइनि । ४ ईलियाक फसा । ५ रेक्टास । ६ सोयास पार्भास । ७ ईलिवो पेक्टिनियाल लाईन । ८ अबडिउरेटार भेसल सर नार्भ लाईग्रुभ । ९ ल्लिभेटार एनाई । १० कर्म्पसार यूरेथ्रि । ११ क्रास पेनीस । १२ इरेक्टार पेनिस । १३ ट्रानभार्स पेरिनियाइ । १४ ल्लिभेटार एनाइ । १५ ककसिजियास । १६ सेक्राम को साथ । १७ सेक्रो इलियक लिगामेण्ट लाइ । १८ अबटिउ रेटार इण्टार्नास ।

नं ४७ राईट फिमार ग्याण्टिरियार सार्फे स।

१ हेड्। २ लिगामेण्ट टिरिसलाइ खालटो। ३ नेक। ४ लेसार ट्रोक्याण्टार सोयास लागने। ५ ग्रेट ट्रोक्याण्टार। ६ पाइरिफर्मिस। ७ आवटिउ रेटार इण्टार्नासर गेमेलाइ। ८ ग्लुटियास मिनिमास। ९ भ्यासटास एकष्टर्निस। १० क्रुरियास ११ सबक्रुरियास। १२ इनार टिउवार सिटि। १३ इनार कण्डाइल। १४ आउटार कण्डाइल। १५ प्याटेला के साथ लागने। १६ आउटार टिउवार सिटि।

इन्नर रिजको अपर पार्टमा फीमोरल आर्टरी जान्छ। यो वीलोमा इन्टर्नल कन्डाइलको समीटमा टर्मिनेट हुन्छ। येसै ठाउँमा १ स्माल ट्युवर्कल हुन्छ। नाम आड्डाक्टर ट्युवर्कल, येसैमा आड्डाक्टर म्याग्नस मासलको टेन्डन आटाचमेन्ट हुन्छ।

लिनिया अस्पेराको इन्नर लीपमा र येस्को आवभ र वीलोमा भ्याष्टस इन्टर्नस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को आउटर लीप र आवभमा भ्याष्टस येक्सटर्नस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

लिनिया अस्पेरा र उस्को आवभको आउटर प्रोलाङ्गेशन र वीलोको इन्नर प्रोलाङ्गेशन यो तीनै ठाउँमा आड्डाक्टर म्याग्नस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

भ्याष्टस येक्सटर्नसको र आड्डाक्टर म्याग्नसको बीचको आवभमा ग्लुटिअस म्याक्सिमास मासल वीलोमा सट् हेड आफ दी बाइसेप्स मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

आड्डाक्टर म्याग्नस र भ्याष्टस इन्टर्नसको बीचमा ४ मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ। आवभमा इलायोकस र पेक्टिनियास-मासल्स। वीलोमा आड्डाक्टर ब्रिभीस र आड्डाक्टर लाङ्गस मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ।

लिनिया अस्पेराको सेन्टरको थोरै वीलोमा न्युट्रियान्ट् केनाल्‌ हुन्छ। फीमरको २ ल्याटास्याल वर्डर्सको दाग थोरै हुन्छ। येस मध्ये आउटर वर्डर ग्रेट्ट्रोकान्टरको आन्टीरियेर इन्फीरियेर आङ्गलदेखि येक्सटर्नल कन्डाइलको आन्टीरियेर येक्सट्रिमिटी-सम्म हुन्छ।

यो इन्नर वर्डर स्पाइरल लाइनदेखि इन्टर्नल कन्डाइलको आन्टीरियेर येक्सट्रिमिटीसम्म हुन्छ। इन्टर्नल वर्डरको इन्टर्नलसम्म क्रुरिआस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ।

आन्टीरियेर सर्फेसको बयान।

स्याफ्टको २ ल्याटास्याल वर्डर्सको ठाउँलाई आन्टीरियेर सर्फेस भन्छन। यो स्मुथ कन्भेक्स र सेन्टर भन्दा [illegible] र बीलोमा ब्रड हुन्छ। येस्को अपर ३/४ थ्री फोर्थमा क्रुरिअस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। लोवर फोर्थमा सावक्रुरिअस मासल थोरै आटाचमेन्ट हुन्छ यो ठाउँमा १ वार्सा नीजयन्टको साइनोभियाल मेम्ब्रेन रहन्छ।

येक्सटर्नल सर्फेसको बयान।

लिनिया अस्पेराको आउटर लीप र येक्सटर्नल वर्डरको बीचको ठाउँलाई येक्सटर्नल सर्फेस भन्छन। येसैको अपर ३/४ थ्री फोर्थमा क्रुरिअस मासलको आउटर पोर्सन आटाचमेन्ट हुन्छ।

इन्टर्नल सर्फेसको बयान।

लिनिया अस्पेराको इन्टर्नल लीप र इन्टर्नल वर्डरको बीचको ठाउँलाई इन्टर्नल सर्फेस भन्छन येसै ठाउँलाई भ्याष्टस इन्टर्नस मासलले काभार गर्छ।

लोवर येक्सटिमिटीको बयान।

यो फीमरको अपर येक्सट्रिमिटी भन्दा लार्ज हुन्छ। येस्को आकार क्युवय्रेड हुन्छ। बीफोर देखि व्याकवार्डस फल्याट हुन्छ।

येसमा २ लार्ज येमिनेन्स हुन्छ। नाम कन्डाइल्स, यो २ कन्डाइल्सको बीचमा र फ्रान्टमा १ स्मुथ डीप्रेसन हुन्छ। नाम ट्रक्लिया येस्को बीहोईन्डमा १ नच हुन्छ। नाम इन्टर कन्डीलयेट नच।

यो २ कन्डाइल्स मद्धे येक्सटर्नल कन्डाइल आन्टीरियेरमा प्रामिनेन्ट हुन्छ। येस्को आन्टीरो पोष्टीरियेर र टयान्सभर्स डायामिथेटर्स अर हुन्छ। इन्टर्नल कन्डाइल न्यारो लाङ्ग र इन्फीरियेरदिग्मा प्रामिनेन्ट हुन्छ।

यो २ कन्डाइल्स फ्रान्टमा मील्छ। यो ठाउँमा १ स्मुथ ट्रक्लियार सर्फेस हुन्छ। येसैमा प्याटिला बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को मिडिमला १ ग्रुभ हुन्छ। यो डाउनवार्ड र ब्याकवार्डदिग्मा गै इन्टर कन्डीलयेट नचमा मील्छ। येस्को येक्सटर्नल वर्डर प्रामिनेन्ट हुन्छ। इन्टर कन्डीलयेट नचमा कुसियाल लीगामेन्टस रहन्छ। यो नचको २ दिग्मा २ कन्डाइल्स हुन्छ। येस्को फ्रान्टमा स्याफ्टको लोवर येन्ड रहन्छ।

आउटर कन्डाइलको वयान।

येक्सटर्नल कन्डाइलको आउटर सर्फेसमा १ लिटिल येमिनेन्स हुन्छ। नाम आउटर ट्युवेरोसिटी, इन्नर ट्युवेरोसिटी भन्दा यो आउटर ट्युवेरोसिटी सानू हुन्छ। येसैमा नी जयन्टको येक्सटर्नल ल्याटास्याल लीगामेन्ट्स आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को बिनीथमा १ ग्रुभ हुन्छ। यो ग्रुभमा १ डीप्रेसन हुन्छ। येसैको फ्रान्टमा पप्लिटियास मासलको अरिजिन हुन्छ। नी जयन्टको फ्लेक्सन

गर्दा यो पप्लिटियास मासलको टेन्डन येसै ग्रुभमा रहन्छ। यो ग्रुभ स्मुथ हुन्छ। ताजा भयामा कार्टिलेजले काभार गर्छ। यो अपूवार्ड र ब्याकवार्डदिग्मा गै कन्डाइलको पोष्टीरियेर येक्सट्रिमिटीको साथ मील्छ। आउटर कन्डाइलको इन्नर सर्फेसको पोष्टीरियेर पार्टमा आन्टीरियेर क्रुसियाल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को इन्फीरियेर सर्फेस [illegible] कन्भेक्स स्मुथ र ब्रड हुन्छ। येस्को पोष्टीरियेर येक्सट्रिमिटी कन्भेक्स र स्मुथ हुन्छ। आर्टिकुलर सर्फेसको आवभमा १ डीप्रेसन हुन्छ। तेसैमा ग्याष्टक निमियास मासळको आउटर हेडको टेन्डन आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को आवभमा प्लान्टेरिस मासल अरिजिन हुन्छ।

इन्नर कन्डाइलको बयान।

येस्को इन्नर सर्फेसमा १ कन्भेक्स राफ येमिनेन्स हुन्छ। नाम इन्नर ट्युबेरोसिटी, येसैमा इन्टर्नल ल्याटारुयाल लीगामेन्ट आटाच्मेन्ट हुन्छ।

इन्नर कन्डाइलको आउटर साइडको आन्टीरियेर पार्टमा पोष्टीरियेर क्रुसियाल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

येस्को इन्फीरियेर सर्फेस दोस्रो नाम आर्टिकुलर सर्फेस कन्भेक्स हुन्छ। येस्को आवभमा र बीहाइन्डमा १ डीप्रेसन हुन्छ। येसैमा ग्याष्टक निमियास मासलको इन्नर हेडको टेन्डन अरिजिन हुन्छ।

फीमर वोनको

आर्टिकुलेशन ३ वोन्स ।

थावममा—

असइनोमिनेटस वोन १

घौलोमा—

टिविया वोन १ र

[illegible]

फीमर वोनको

मासल्स २३ हुन्छन ।

१ ग्लुटिअस म्याक्सिमास ।
२ ग्लुटिअस मिडियास ।
३ ग्लुटिअस मिनिमास ।
४ पाइरीफर्मीस ।
५ अवटुरेटर येक्सटर्नस ।
६ अवटुरेटर इन्टर्नस ।
७ ग्यामिलस सुपीरियेर ।
८ ग्यामिलस इन्फीरियेर ।
९ क्वाड्रेटस फिमरीस ।
१० स्वास म्याग्नस ।
११ इलायाकस ।
१२ भ्याष्टस येक्सटर्नस ।
१३ भ्याष्टस इन्टर्नस ।
१४ वाइसेप्स ।

१५ पेक्टिनियास ।

१६ आड्डाक्टर म्याग्नस ।

१७ आड्डाक्टर लाङ्गस ।

१८ आड्डाक्टर ब्रोभिस ।

१९ क्रुरियास ।

२० सात्र क्रुरियास ।

२१ ग्याष्टक निमियास ।

२२ प्लान्टेरिस ।

२३ पप्लिटियाल ।

लेगको बयान ।

लेग ३ बोन्सले बन्छ ।

प्याटिला बोन १
टिबिया बोन १
फीउला बोन १

प्याटिला बोनको बयान ।

यो फ्ल्याट र ट्राइयाङ्गुलर बोन हुन्छ । नी जयन्टको अन्टीरियेर पार्टमा रहन्छ । कोही कोहीले येसलाई सेसामयेड बोन पनी भन्छन । येस्को—

आन्टीरियेर सर्फेस १
पोष्टीरियेर सर्फेस १,

३ वर्डर्स र १ येपेक्स हुन्छ ।

आन्टीरियेर सर्फेसको बयान।

यो कन्भेक्स हुन्छ। येसैमा न्युट्रियान्ट भेसल्स जानलाई धेरै स्माल अपरचर्स हुन्छ। यो सर्फेसमा क्वाड्रि सेप्स येक्सटेन्सर मासलको टेन्डनले काभार गर्छ।

पोष्टीरियेर सर्फेसको बयान।

येसैमा १ स्मुथ वोभ्याल आर्टिकुलर सर्फेस हुन्छ। ताजा भयामा कार्टिलेजले काभार गर्छ। १ भार्टिकल रिजले येसलाई २ फ्यासेट्समा डिभाइड गर्छ। यो रिज फीमरको ट्रक्लियार सर्फेसमा जो ग्रुभ हुन्छ तेसैको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। यो २ फ्यासेट्स २ कन्डाइल्सको आर्टिकुलर सर्फेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। आउटर फ्यासेट्स डीप र ब्रड हुन्छ। आउटर कन्डाइलको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, येसैले दिग छुट्याउँ छ।

कोही कोही प्याटिला बोनमा ७ फ्यासेट्स पनी हुन्छ।

आर्टिकुलर सर्फेसको बीलोमा १ राफ कन्भेक्स नान आर्टिकुलर डोमेसन हुन्छ। येसैको लोवर हापमा लीगामेन्टम प्याटेलि आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को अपर हाप र टिबियाको हेडको बीचमा याडिपोस्टिस्पुले सेपारेट गराउँ छ।

सुपीरियेर बर्डरको बयान।

यो थिक हुन्छ। बीहाइन्ड देखि डाउनवार्ड र फर्वार्डदिग्मा जा छ। येसैमा रेक्टस र क्रुरियास मासल्सबाट आयाको क्वाड्रि सेप्स येक्सटेन्सरको पोर्सन आटाचमेन्ट हुन्छ।

ल्याटान्याल वर्डरको बयान

यो थिन हुन्छ। बीलोमा मील्छ, येसैमा भ्याष्टस येक्सट्र्नल र भ्याष्टस इन्टर्नल मासलसबाट आयाको काड्रि-सेप्स येक्सटेन्सर मासलको पोर्सन आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को येपेक्स प्वाइन्टेट हुन्छ। येसैमा लीगामेन्टम प्याटिलि आटाचमेन्ट हुन्छ।

प्याटिला बोनको

आर्टिकुलेशन १।

कन्डाइल्स आफ दी फीमर बोन।

प्याटिला बोनको

मासल्स ४ हुन्छन्।

१ रेक्टस।
२ क्रुरिअस।
३ भ्याष्टस येक्सटर्नल।
४ भ्याष्टस ईन्टर्नल।

थाई यो ४ मासल्स १ साथ टेन्डन भयेर प्याटिलाको साथ मिलेको छ, नाम काडरिसेप्स, येक्सटेन्सर क्रुरिस।

टिबिया बोनको बयान।

यो लेगको फ्रान्ट र इन्नर साईडमा रहन्छ। यो बोन फिमर बोन बाहेक स्क्यालिटनमा लाङ्ग र लार्ज हुन्छ। येस्को आकार

प्रिजमयेड हुन्छ । येस्को आत्रभमा अलि ठूलो हुन्छ । येसैले
नी ज्वयन्ट बन्छ । येस्को—

१ स्याफ्ट ।
२ येक्सट्रिमिटीज हुन्छन् ।

अपर येक्सट्रिमिटीको बयान ।

येस्को दोस्रो नाम हेड, यो लार्ज हुन्छ। २ दिग्मा १।१ गरि २ येमिनेन्स हुन्छ। नाम ट्युबेरोसिटीज, येस्को सुपीरियेरमा स्मुथ कन्केभ सर्फेस हुन्छ। यो फीमरको कन्डाइल्सको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

यो इन्टर्नल आर्टिकुलर सर्फेस लाङ्ग र डीप हुन्छ। फीमरको इन्टर्नल कन्डाइलको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

येक्सटर्नल आर्टिकुलर सर्फेस ब्रड र फ्ल्याट हुन्छ। फीमरको येक्सटर्नल कन्डाइलको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

२ आर्टिकुलर सर्फेसको बीच र पोष्टीरियेरमा १ येमिनेन्स छ। नाम स्पाइनस प्रसेस आफ दी टिबिया भन्छन। येसैको २ दिग्मा २ प्रामिनेन्ट ट्युबर्कल्स हुन्छ। येसैमा सेमिलुनर फाइब्रो कार्टिलेजेसको येक्सट्रिमिटीज आटाचमेन्ट हुन्छ।

यो स्पाइनस प्रसेसको फ्रान्ट र बीहाईन्डमा १।१ राफ डीप्रेसन हुन्छ। येसैमा आन्टीरियेर र पोष्टीरियेर क्रुसियाल लीगामेन्ट्स र सेमिलुनर फाइब्रो कार्टिलेजेस आटाचमेन्ट हुन्छ।

ट्युबेरोसिटीजको आन्टीरियेर सर्फेसको फ्रान्टमा मिलेर १ सिङ्गल फ्ल्याट लार्ज ट्राइयाङ्गुलर सर्फेस हुन्छ, यो ट्राइयाङ्गुलर सर्फेसको आबभ ब्रड हुन्छ। येसैमा धेरै भ्यास्कुलर फोरामीना हुन्छ। यो ट्राइयाङ्गुलर सर्फेसको बीचमा १ प्रामिनेन्ट येलिभेसन हुन्छ। नाम ट्युबर्कल आफ टी टिबिया, यो ट्युबर्कलको लोवर हाफ राफ हुन्छ। येसैमा लीगामेन्टम प्याटिली आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को अपर हापमा १ स्मुथ फ्यासेट हुन्छ। ताजा भयामा १ वार्सा रहन्छ।

ट्युबेरोसिटीको
पोष्टीरियेर सर्फेसको बयान।

यो २ ट्युबेरोसिटीजको बीचमा १ स्यालो डीप्रेसन हुन्छ। नाम पप्लिटियाल नच भन्छन, येसैमा पोष्टीरियेर क्रुसियाल लीगामेन्टको १ पार्ट र नी जयन्टको पोष्टीरियेर लीगामेन्टको १ पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

इन्नर ट्युबेरोसिटीको पोष्टीरियेरदिग्मा १ डीप ट्रान्सभर्स ग्रुभ हुन्छ। येसैमा सेमिमेम्ब्रेनोसस मासलको टेन्डनको १ फ्यासिक्युली इनसरसन हुन्छ। यो इन्नर ट्युबेरोसिटीको ल्याटास्याल सर्फेस कन्भेक्स राफ र प्रामिनेन्ट हुन्छ। येसैमा इन्टर्नल ल्याटास्याल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

येस्को आउटर ट्युबेरोसिटीको पोष्टीरियेरदिग्मा १ फ्ल्याट आर्टिकुलर फ्यासेट छ, यो डाउनवार्ड, आउटवार्ड र ब्याकवार्डदिग्मा जान्छ। येसैमा फीबुलाको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

आउटर ट्युवेरोसिटीको ल्याटारयाल सर्फेस कन्भेक्स राफ र प्रमिनेन्ट हुन्छ। येसैमा १ राफ येमिनेन्स छ, यो ट्युवर्कल आफ दी टिबियाको अपर वर्डरमा रहन्छ। येसैमा इलियो टिबियाल व्यान्ड आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को वीलोमा येक्सटेन्सर लाङ्गस डिजिटोरम र वाइसेप्स मासलसको १ श्लीप आटाचमेन्ट हुन्छ।

स्याफ्टको वयान।

येस्को आकार ट्राइयाङ्गुलर र प्रीजमयेड हुन्छ। येस्को आवभ ब्रर्ड हुन्छ तल सानू २ हूँदै जान्छ।

येस्को ३ वर्डर्स र ३ सर्फेसेस हुन्छ।

आन्टीरियेर वर्डर १
इन्टर्नल „ १
येक्सटर्नल „ १
इन्टर्नल सर्फेस १
येक्सटर्नल „ १
पोष्टीरियेर „ १

आन्टीरियेर वर्डरको वयान।

तीन वर्डर्स मध्ये यो वर्डर प्रामिनेन्ट हुन्छ। नाम क्रेष्ट आफ दी टिबिया, दोस्रो नाम शीन भन्छन, यो शीन आवभमा ट्युवर्कलदेखि वीलोमा इन्नरम्यालिवलसको आन्टीरियेर मार्जीनसम्म रहन्छ। यो वर्डरको अपर टु थार्डस प्रमिनेन्ट हुन्छ। वीलोमा राउन्ड र स्मुथ हुन्छ। येसैमा डीप फ्यासा आफ दी लेग आटाचमेन्ट हुन्छ।

इन्टर्नल बर्डरको बयान ।

यो आब्भ र वीलोमा स्मुथ र राउन्ड हुन्छ। बीचमा प्रामिनेन्ट हुन्छ। यो इन्नर ट्युबेरोसिटीको ब्याकवार्डदेखि बीलोमा इन्टर्नल म्यालीवसको पोष्टीरियर बर्डरसम्म रहन्छ। येस्को अपर पार्टमा नो जयन्टको इन्टर्नल ल्याटास्याल लीगामेन्ट र पप्लिटियास मासलको थोरै फाइबर्स [illegible] हुन्छ। येस्को मिडिल थार्डमा सोलियास र फ्लेक्सर लाङ्गस डिजिटोरम मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ।

येक्सटर्नल सर्फेसको बयान ।

येस्को दोस्रो नाम इन्टर बोसियास रिज भन्छन, यो थिन र प्रमिनेन्ट हुन्छ। येसैमा इन्टर बोसियास मेम्ब्रेन आटाचमेन्ट हुन्छ। यो आब्भमा फीबुला र आर्टिकुलर फ्यासेटको फ्रान्टदेखि बीलोमा बाइफरकेड भयेर जान्छ। यो बीलोको ठाउँ राफ र ट्राइयाङ्गुलर हुन्छ। येसैमा टिबिया र फीबुलाको बन्धन गर्नेलाई इन्टर बोसियाल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

इन्टर्नल सर्फेसको बयान ।

यो स्मुथ, कन्भेक्स र बीलो भन्दा आब्भ ब्रड हुन्छ। येस्को अपर थार्डमा सार्टोरियासको टेन्डनको आपोन्युरेसिस र ग्रासाइलीस र सेमिटेन्डीनोसस मासल्सको टेन्डन्सले काभार गर्छ, येस्को बाकी भाग स्याबकुटेनियास हुन्छ।

येक्सटर्नल सर्फेसको बयान।

येस्को अपर टु थार्डसमा १ स्यालो ग्रुभ हुन्छ। तेसैमा टिबियालीस आन्टाइकस मासल आटाच्मेन्ट हुन्छ। येस्को लोवर थार्ड स्मुथ र कन्भेक्स हुन्छ। येस्को उइडिन देखि आउटवार्डसमा टिबियालीस, आन्टाइकस, येक्सटेन्सर, प्रोप्रिअस, ह्यालुसिस र येक्सटेन्सर, लाङ्गस डिजिटोरम, मासलसको टेन्डन्सले काभार गर्छ।

पोष्टीरियेर सर्फेसको बयान।

येस्को अपर पार्टमा १ प्रमिनेन्ट रिज हुन्छ। नाम वोब्लिकलाइन आफ दी टिबिया, यो फीबुला जोरिने आर्टिकुलर फ्यासेट देखि वोब्लिक भै डाउनवार्डदिग्मा जान्छ र इन्टर्नल वर्डरमा मील्छ। येसैमा पप्लिटियास मासल, पप्लिटियाल फ्यासा र स्वोलियास फ्लेक्सर लाङ्गस डिजिटोरम र टिबियालीस पोष्टाइकस मासलसको पार्ट आटाच्मेन्ट हुन्छ।

यो वोब्लिक लाइनको आवभमा १ ट्राइयाङ्गुलर कन्केभ सर्फेस हुन्छ। येसैमा पनी पप्लिटियाल मासल आटाच्मेन्ट हुन्छ।

पोष्टीरियेर सर्फेसको मिडिल थार्डमा १ भार्टिकल रिजले २ भाग डिभाइड गर्छ। येस्को इन्नर व्रड भागमा फ्लेक्सर लाङ्गस डिजिटोरम मासल र आउटर न्यारो भागमा टिबियालीस पोष्टाइकस मासलको पार्ट आटाच्मेन्ट हुन्छ। यो सर्फेसको बाकी भाग स्मुथ हुन्छ। येसैमा टिबियालीस पोष्टाइकस फ्लेक्सर लाङ्गस डिजिटोरम र फ्लेक्सर लाङ्गस ह्यालुसिस मासलसले काभार गर्छ। वोब्लिक लाइनको तीलोमा १ मेडालारी फोरामेन हुन्छ।

टिवियाको लोवर येक्सट्रिमिटीको बयान।

यो अपर येक्सट्रिमिटी भन्दा यो स्माल हुन्छ। येसैमा ५ सर्फेसेस हुन्छ। येस्को इन्नर साईडमा १ ष्ट्राङ्ग प्रसेस हुन्छ। यो डाउन वार्डदिग्मा जान्छ। यो प्रसेसको नाम ईन्टर्नल म्यालीवोलास भन्छन।

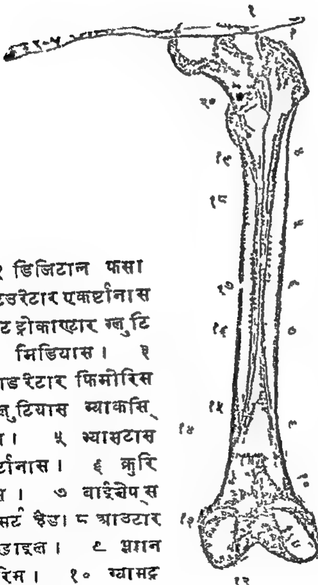
येस्को ईन्फीरियेर सर्फेस काडोरल्याटास्माल र स्मु कन्केभ हुन्छ, येसैमा आष्ट्राग्यालासको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

येस्को आन्टीरियेर सर्फेस स्मुथ र आवभमा राउन्ड हुन्छ, येसैलाई टोजको येक्सटेन्सर मासरसको टेन्डन्सले काभार गर्छ। येस्को लोवर मार्जीनमा १ राफ ट्यान्सभर्स डिप्रेसन हुन्छ, तेसैमा आङ्कल जयन्टको आन्टोरियेर लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

येस्को पोष्टीरियेर सर्फेसमा १ ग्रुभ वोब्लिक भै डाउनवार्ड र इनवार्डदिग्मा जान्छ। यो ग्रुभबाट फ्लेक्सर लाङ्गस ह्यात्युसिस मासलको टेन्डन जानलाई बाटो दीन्छ।

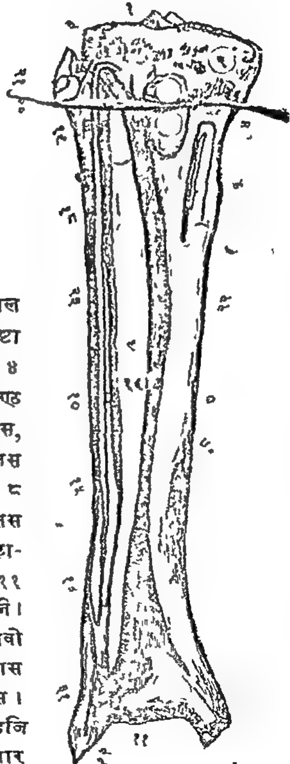
येक्सटर्नल सर्फेसमा १ ट्राइयाङ्गुलर राफ डीप्रेसन हुन्छ। तेसैमा इन्फीरियेर इन्टर वोसियेस लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। यो डीप्रेसनको लोवर पार्टमा १ स्मुथ डीप्रेसन हुन्छ। ताजा भयामा कार्टिलेजले काभार गर्छ। येसैमा फीवुलाको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। यो सर्फेसमा २ प्रामिनेन्ट रिजेस हुन्छ। यो २ रिजेस आवभमा इन्टर वोसियास रिजको साथ मील्छ। यो २ रिजेसमा आन्टीरियेर र पोष्टीरियेर टिवियो फीवुलार लीगामेन्ट्स आटाचमेन्ट हुन्छ।

न ४८ राईट फिमार पोष्टरियार सार्फेस ।

१ डिजिटाल फसा अबटिउरेटार एकष्टीनास २ ग्रेट ट्रोकाण्टार ग्लुटियास मिडियास । ३ कोयाडरेटार फिमोरिस ४ ग्लुटियास म्याकसिमिस । ५ भ्यासटास एकर्टीनास । ६ क्रुरियास । ७ वाईसेप्स कोसर्ट हेड। ८ आउटार कण्डाइल । ९ प्लान टारिस । १० ग्यासट्निमियास को आउटार हेड । ११ पप्लिटियास । १२ इनार कण्डाइल । १३ गासट्निमियास को इनार हेड । १४ पप्लिडियाल स्पेस । १५ फिमाराल भेसल लाइ आर्च । १६ भ्यासटास इण्टानीस । १७ एड्डाकटार मार्गिनास । १८ इलियाकास । १९ लेसार ट्रोकाण्टार सोयास । २० ट्रोकाण्टारिक लाइन ।

नं ४८ राइट लेग् स को वोनस याण्टिरियर सार्फेस।

१ स्पाइन। २ ईण्टार्नाल टिउवारसिटि। ३ एक्सटार्नाल टिउवारसिटि। ४ टिउवार्कल। ५ लिगामेण्ठ प्याटेलि। ६ सार्टोरियास, सेमिटेण्डिनोसास ग्रासिलिस ७ ईण्टार्नाल सार्फेस। ८ क्रेष्ट। ९ टिबियालिस यराण्टाइकास। १० ईण्टार्नाल म्यालिवोलाम। ११ एकष्टार्नाल टेण्डनले छोपने। १२ एकष्टार्नाल म्यालिवोलास। १३ सवकिउटेनियास १४ पेरोनियास टार्सियास। १५ एकष्टेनसार लंगास डिजिटोराम। १६ एकष्टेनसार लंगास ह्यालिउसिस। १७ पेरोनियास व्रिभिस। १८ पेरोनियास लंगास। १९ वाइसेप्स। २० एकष्टार्नाल लेटारल लिगामेण्ट। २१ ष्टाइलयड प्रोसेस। २२ त्रिभिया। २३ फिबिउला।

इन्टर्नल सर्फेसमा १ पिरामिडाल प्रसेस हुन्छ। नाम इन्टरम्यालिवोलास, यो प्रसेसको इन्नर सर्फेस कन्भेक्स र सावकुटेनियास हुन्छ। यो प्रसेसको आउटर सर्फेस स्मुथ र थोरै कन्केभ हुन्छ। आष्ट्राग्यालासको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को आन्टीरियेर वर्डर हुन्छ। येसैमा डेल्टयेड लीगामेन्टको आन्टीरियेर फ्लइयर्स आटाच्मेन्ट हुन्छ। पोष्टीरियेर वर्डरमा १ ब्रर्ड डीप ग्रुभ हुन्छ। यो वोव्लिक भै डाउनवार्ड र इनवार्डदिग्मा जान्छ। यो ग्रुभ कोही २ को डवल हुन्छ। यो ग्रुभबाट टिवियालीस पोष्टाइकस र फ्लेक्सर लाङ्गस डिजिटोरम मासल्सको टेन्डन जान्छ।

इन्टर्नल म्यालिव्रोलासको समीटको वीहाईन्डमा १ राफ डिप्रेसन हुन्छ, तेसैमा आङ्कल जयन्टको इन्टर्नल ल्याटारुाल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

टिविया बोनको

आर्टिकुलेशन ३।

आयभमा—

फीमर बोन १

येक्सटर्नलमा—

फीवुला १

बीलोमा—

आष्ट्राग्यालास १

टिवियाको

मासल्स ११।

१ सेमी मेम्ब्रेनोसस।

२ टिबियालीस आन्टाइकस।

३ येक्सटेन्सर लाङ्गस डिजिटोरम।

४ ग्राइसेप्स।

५ सार्टोरियास।

६ ग्रासाइलीस।

७ सेमिटेन्डीनोसस।

८ पप्लिटियास।

९ सोलियास।

१० फ्लेक्सर लाङ्गस डिजिटोरम।

११ टिबियालीस पोष्टाइकस।

फीबुला बोनको बयान।

यो लेगको आउटर साइडमा रहन्छ। टिबिया भन्दा स्माल हुन्छ अरु लाङ्ग बोन्स भन्दा स्लेन्डर हुन्छ। येस्को अपर येक्सट्रिमिटी स्माल हुन्छ। टिबियाको हेडको ब्याकमा र नी जयन्टको बीलोमा रहन्छ। येस्को लोवर येक्सट्रिमिटी टिबियाको बीलोमा प्रोजेक्ट गर्छ, येसैले ... १ आङ्कल बन्छ। येस्को—

१ स्याप...

२ ...

वार्ड र फर्वार्डदिग्मा जान्छ। टिवियाको येक्सटर्नल ट्युवेरोसि-टीमा जो फ्यासेट छ, तसैको साथ यो आर्टिकुलर फ्यासेट आ-र्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को आउटर साइडमा १ थीक राफ प्रामि-नेन्ट्स हुन्छ। यो प्वाइन्टेड हुन्छ। नाम ष्टाइलयेड प्रसेस, यो हेडको पोष्टीरियेर पार्ट देखि अपवार्डदिग्मा प्रोजेक्ट गर्छ। यो प्रामिनेन्समा वाइसेप्स ~~मासलको~~ टेन्डेन र नी जयन्टको लाङ्ग येक्सटर्नल ल्याटारपाल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ, यो लीगा-मेन्टले यो टेन्डनलाई २ पार्टमा डिभाइड गराउँ छ।

ष्टाइलयेड प्रसेसको समीटमा सर्ट येक्सटर्नल ल्याटारपाल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

हेडको सार्कमफारेन्स र वाकी पार्ट राफ हुन्छ। तसैमा आन्टीरियेर सुपीरियेर टिवियो फीवुलर लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को फ्रान्टमा १ ट्युवर्कल हुन्छ। येसैमा पेरोनियास लाङ्गस मासलको अपर र आन्टीरियेर पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को वीहाईन्डमा अरु १ ट्युवर्कल हुन्छ, तसैमा पोष्टीरियेर सुपीरियेर टिवियो फीवुलर लीगामेन्ट र स्वलियास मासलको अपर फाइवर्स आटाचमेन्ट हुन्छ।

स्यापटको वयान।

येस्को ४ वर्डर्स र ४ सर्फेसेस हुन्छ।

४ वर्डर्सको नाम—

आन्टीरो येक्सटर्नल वर्डर १

आन्टीरो इन्टर्नल " १

पोष्टीरो येक्सटर्नल वर्डर १
पोष्टीरो इन्टर्नल „ १

४ सर्फेसको नाम—

आन्टीरियेर सर्फेस १
पोष्टीरियेर „ १
इन्टर्नल „ १
येक्सटर्नल „ १

आन्टीरो येक्सटर्नल वर्डरको बयान।

यो आवभमा हेडको फ्रान्ट देखि डाउनवार्डमा मिडिलको थोरै वीलोमा गै आउटवार्डदिग्मा वाइफरकेट हुन्छ। येक्सटर्नल म्यालिवोलासको आउटर सर्फेसको आवभमा १ ट्राइयाङ्गुलर साव-कुटेनियास सर्फेस हुन्छ। यो वर्डरमा इन्टरमास्कुलार सेप्टम आटाचमेन्ट हुन्छ। यो मासलले लेगको आन्टीरियेर सर्फेसको येक्सटेन्सर मासल र पेरोनियास लाङ्गस पेरोनियास व्रिभीस मासल्सलाई सेपारेट गराउँ छ।

आन्टीरो इन्टर्नल वर्डरको बयान।

येस्को दोस्रो नाम इन्टर वोसियास रिज भन्छन। यो वर्डर आन्टीरो येक्सटर्नल वर्डरको इन्नर साइडमा रहन्छ। यो आवभमा हेडको थिनीथदेखि वीलोमा १ राफ टाइयाङ्गुलर सर्फेसको येपेक्ससम्म जान्छ। यो येक्सटर्नल म्यालिवोलासको आर्टिकुलर फ्यासेटको आवभमा रहन्छ। यो वर्डरमा इन्टर वोसियास मेम्ब्रेन

आटाचमेन्ट हुन्छ। यो वर्डरले फ्रान्टको येक्सटेन्सर मासल्स र वीहइन्डको फ्लेक्सर मासल्सलाई सेपारेट गराउँ छ।

पोष्टीरो येक्सटर्नल वर्डको वयान ।

यो प्रमिनेन्स हुन्छ। यो आवभमा ष्टाइलयेड प्रसेसको वेसदेखि वीलोमो आउटर म्यालीवोलासको पोष्टीरियेर वर्डरसम्म जान्छ। यो आवभमा आओटवार्ड मिडिलमा व्याकवार्ड र थोरै इनवार्डदिग्मा जान्छ, येसैमा आपोन्युरेसिस आटाचमेन्ट हुन्छ। यो आपोन्युरेरिससले स्याफ्टको आउटर सर्फेसको पेरीनियाई मासल्स र पोष्टीरियेर सर्फेसको फ्लेक्सर मासल्सलाई सेपारेट गराउँ छ।

पोष्टीरो इन्टर्नल वर्डरको वयान ।

येस्को दोस्रो नाम वोब्लिकलाइन भन्छन। यो आवभमा हेडको इन्नर साइडदेखि लोवर फोर्थसम्म गै इन्टर वोसियास रिजको साथ मील्छ। येसैमा ओपोन्युरेसिस आटाचमेन्ट हुन्छ। येसले आवभमा टिबियालीस पोष्टाइकस र सोलियास मासल्स वीलोमा फ्लेक्सर लाङ्गस ह्यालयुसिस मासल्सलाई सेपारेट गराउँ छ।

आन्टीरियेर सर्फेसको वयान ।

यो आन्टीरियेर येक्सटर्नल र आन्टीरो इन्टर्नल वर्डरको बीचमा रहन्छ। येस्को अपर थार्ड न्यारो र फ्ल्याट हुन्छ। लोवर थार्डमा लञ्जीच्युडीनल ग्रुभ रहन्छ। येसैमा येक्सटेन्सर लाङ्गस

डिजिटोरम पेरोनियास टार्सास र येक्सटेन्सर प्रोप्रिअस ह्याल्युसिस मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ ।

येक्सटर्नल सर्फेसको बयान ।

यो आन्टीरो येक्सटर्नल र पोष्टीरो येक्सटर्नल बर्डर्सको बीचमा रहन्छ । यो अपर टु थार्डसमा आउटवार्डदिग्मा जान्छ । लोवर थार्डमा व्याकवार्डदिग्मा जान्छ । यो सर्फेसमा पेरोनियास ब्रिभीस पेरोनियास लाङ्गस मासल्स रहन्छ ।

इन्टर्नल सर्फेसको बयान ।

यो आन्टीरो इन्टर्नल र पोष्टीरो इन्टर्नल बर्डर्सको बीचमा रहन्छ । यो इनवार्डदिग्मा जान्छ । येसैमा १ ग्रुभ छ । तेसैमा टिबियालीस पोष्टाइकस मासल्स आटाचमेन्ट हुन्छ ।

पोष्टीरियेर सर्फेसको बयान ।

यो पोष्टीरो येक्सटर्नल र पोष्टीरो इन्टर्नल बर्डर्सको बीचमा रहन्छ । यो आबभमा व्याकवार्ड मिडिलमा व्याकवार्ड र इनवार्ड बीलोमा इनवार्डदिग्मा जान्छ । येस्को अपर थार्ड राफ हुन्छ, येसैमा सोलियास मासल आटाचमेन्ट हुन्छ । येस्को लोवर पार्टमा १ राफ ट्राइयाङ्गुलर सर्फेस छ । यो टिबियाको साथ १ष्ट्राङ्ग इन्टर ओसियास लीगामेन्ट दीयेर मील्छ । येसैमा फ्लेक्सर लाङ्गस ह्याल्युसिस मासलको फाइबर्स अरिजिन हुन्छ । यो सर्फेसको मिडिलमा १ न्युट्रियान्ट फोरामेन हुन्छ ।

लोवर येक्सट्रिमिटीको बयान।

● येस्को दोस्रो नाम येक्सटर्नल म्यालियोलास भन्छन, येस्को आकार पिरामिडाल हुन्छ। यो लाङ्ग भै लोवरदिग्मा जान्छ। येस्को येक्सटर्नल सर्फेस कन्भेक्स र साबकुटेनियास हुन्छ। स्याफटको आउटर साइडमा जो ट्राइयाङ्गुलर सर्फेस हुन्छ तेसैको साथ मील्छ। येस्को इन्टर्नल सर्फेसको फ्रान्टमा १ स्मुथ टाइयाङ्गुलर फ्यासेट हुन्छ। यो आष्ट्राग्यालासको आउटर साइडमा जो सर्फेस छ, उसैको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

यो आर्टिकुलर सर्फेसको बीहाईन्ड र विनीथमा १ राफ डीप्रेसन हुन्छ। येसैमा आङ्कल जयन्टको येक्सटर्नल ल्याटास्याल लीगामेन्टको पोष्टीरियेर फ्यासिक्युली आटाचमेन्ट हुन्छ।

येस्को आन्टीरियेर वर्डर थिक र राफ हुन्छ। येस्को बीलोमा १ डीप्रेसन हुन्छ, तेसैमा येक्सटर्नल ल्याटास्याल लीगामेन्टको आन्टीरियेर फ्यासिक्युली आटाचमेन्ट हुन्छ।

पोष्टीरियेर वर्डर ब्रड हुन्छ, येसैमा १ स्यालो ग्रुभ हुन्छ, येसैबाट पेरोनीयास लाङ्गस र पेरोनीयास ब्रिभीस मासलको टेन्डन जान्छ।

येस्को समीट राउन्ड हुन्छ, येसैमा येक्सटर्नल ल्याटास्याल लीगामेन्टको मिडिल फ्यासिक्युलास आटाचमेन्ट हुन्छ।

येस्को दिग छुट्याउँने चीन्ह।

येस्को लोवर येक्सटिमिटो डाउनवार्डदिग्मा राखनू पेरोनीयास मासलसको टेन्डन जाने ग्रुभ ब्याकवार्डदिग्मा राखनू टाइयाङ्गुलर साबकुटेनीयास सर्फेसले दिग छुट्याउँ छ।

फीवुला बोनको

आर्टिकुलेशन २।

फ्रन्टर्नलमा—

टिबिया १

थीलोमा—

आष्ट्राग्यालास १

फीवुला बोनको

मासल्स ९।

१ वाइसेप्स।
२ सोलियास।
३ पेरोनियास लाङ्गस।
४ पेरोनियास व्रिभीस।
५ पेरोनियास टार्सास।
६ येक्सटेन्सर लाङ्गस डिजिटोरम।
७ येक्सटेन्सर प्रोपिअस ह्याल्युसिस।
८ टिवियालीस पोष्टाइकस।
९ फ्लेक्सर लाङ्गस ह्याल्युसिम।

फुटको वयान।

३ किसिमको वोन्सले फुट वन्छ।

टार्सास १
मेटा टार्सास १
फ्ल्याञ्जेस १

टार्सासको बयान ।

टार्सास बोन्स ७ हुन्छन । नाम—

१ अस्क्यात्सीस, दोस्रो नाम क्याल्केनियाम ।
२ आष्ट्राग्यालास ।
३ क्युवयेड ।
४ न्याभीक्युलर ।
५ इन्टर्नल ।
६ मिडिल ।
७ येक्सटर्नल क्युनीयाई फारम बोन्स ।

अस्क्याल्सीसको बयान ।

येस्को दोस्रो नाम क्याल्केनियाम बोन भन्छन, यो टार्सास बोन्सको भीत्र लार्ज र ष्ट्राङ्ग हुन्छ। यो फुटको लोवर र ब्याक-पार्टमा रहन्छ । यो बोनले जम्मा शरीरको बोन्स हरू थाम छ। येसैमा ६ सर्फेसेस हुन्छ।

सुपीरियेर	सर्फेस	१
इन्फीरियेर	,,	१
इन्टर्नल	,,	१
येक्सटर्नल	,,	१
आन्टीरियेर	,,	१
पोष्टीरियेर	,,	१

सुपीरियेर सर्फेसको बयान ।

अस्क्यालसोसको अपर र वीहाईन्डपार्ट ब्याकवार्ड प्रिम प्रोजेक्ट भै हिल बन्छ। यो सर्फेसलाई सुपोरियेर सर्फेस भन्छन यो साइडटुसाइड कन्भेक्स वीफोर देखि ब्याकवार्ड कन्केभ हुन्छ सुपोरियेर सर्फेसको मिडिलमा २ आर्टिकुलर फ्यासेट्स हुन्छ कोही कोहीको ३ आर्टिकुलर फ्यासेट्स पनी हुन्छ। १ ब्रड स्याले श्रभले येहि २ फ्यासेट्सलाई सेपारेट गराउँ छ। येसैमा अस्क्या लसीस र आष्ट्राग्यालासको कनेक्ट गराउँनलाई इन्टर वोसि येस लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। यो २ आर्टिकुलर सर्फेस मध्ये येक्सटर्नल आर्टिकुलर सर्फेस लार्ज हुन्छ। येस्को इन्टर्नल आर्टिकुलर सर्फेसलाई १ प्रोजेक्टिङ प्रसेस आफ बोनले सपोर्ट गराउँ छ। यो प्रोजेक्टिङ प्रसेस आफ बोनको दोस्रो नाम लेसर प्रसेस आफ दी क्यालकेनियाम, येस्को अर्को नाम साष्टेन्टाम्यु ल्याटेलाई भन्छन। यो सर्फेसको आन्टीरियेरमा ग्रेटर प्रसेसको अपर सर्फेस देखिन्छ। यसैमा १ राफ डिप्रेसन छ तेसैमा धेरै लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। येहि ठाउँमा १ ट्युवर्कल पनी देखिन्छ। तेसैमा येक्सटेन्सर ब्रिभीस डिजिटोरम मासल अरि-जिन हुन्छ।

---

६ फोरियेर सर्फेसको बयान ।

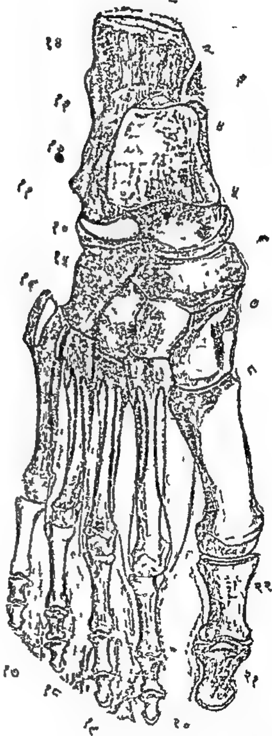
यो न्यारो राफ र साइडटुसाइड कन्भेक्स हुन्छ। यस्को पोष्टीरियेरमा २ ट्युवर्कल्स हुन्छ। येस्को बीचमा १ राफ डिप्रेसन हुन्छ। यो डिप्रेसनले यो २ ट्युवर्कललाई सेपारेट गराउँ छ।

न ५० राइट लेग को बोनस् पोष्टिरियार सार्फेस।

१, २, फिमार को साथ लगने। पपलिटियालनच् ४ स्टाइलयड प्रोसेस। ५ सोलियास। ६ फ्लेकसार लंगास ह्यालिउसिस। ७, ८ टिबियालिस पष्टाइकास। ९ पेरोनियास लंगास र ब्रिभिस लाइ गुभ। १० फ्लेकसार लंगास ह्यालिउसिस लाई गुभ। ११ फ्लेकसार लंगास डिजिटोराम र टिबियालिस पष्टाइकास लाइ गुभ। १२ फ्लेकसार लंगास डिजिटोराम। १३ वोवलिक लाइन, सोलियास्। १४ पपलिटियास। १५ सेमिमेम्ब्रेनोसास।

नं ५१ राइट फुटको बोनस डर्साल सार्फेस ।

१ टिबड़ो याकिलिस । २ अस्क्यालसिस । ३ फलेक-सार लगास ह्यालिउसिस लाइ ग्रुभ । ४ याष्ट्रा गेलास । ५ नेक । ६ हेड । ७ । नाभिकिउलार । ८ इण्टार्नाल किउनिफर्म । ९ मिड्ल किउनिफर्म । १० एक्स्टार्नाल किउनिफर्म । ११ किउबयड । १२ एक्स्टेनसार ब्रिभिस डिजिटोराम । १३ पेरोनियास ब्रिभिस लाइ ग्रुभ १४ पेरोनियास लगास लाइ ग्रुभ । १५ पोरानियास टार्सियास । १६ पोरानियास ब्रिभिस । १७, १८, १९, २०, एक्स्टेनसार लगास र ब्रिभिस डिजिटोराम । २१ एक्स्टेनसार लगास ह्यालिउसिस । २२ एक्स्टेनसार ब्रिभिस डिजिटोराम को इनासर्सन टेण्डन ।

र्नल ट्युवर्कल स्माल प्रामिनेन्ट र राउन्ड हुन्छ। येसैमा
क्टर मिनिमाई डिजिटाई मासलको १ पार्ट आटाचमेन्ट
। येस्को इन्टर्नल ट्युवर्कल ब्रड र लार्ज हुन्छ। येसले हिप-
सपोर्ट गराउँ छ। येस्को प्रामिनेन्ट इन्नर मार्जीनमा आब-
ह्यालयुसिस मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को फ्रान्टमा
पर ब्रिभीस डिजिटोरम मासल आटाचमेन्ट हुन्छ। यो डि-
मा आवडाक्टर मिनिमाई डिजिटाई मासल र फ्ल्यान्ट र
। आटाचमेन्ट हुन्छ। ट्युवर्कलसको फ्रान्टमा १ राफ सर्फेस
तेसैमा लाङ्ग फ्ल्यान्ट, लीगामेन्ट र फ्लेक्सर आक्सेस
स मासलको आउटर हेड आटाचमेन्ट हुन्छ। यो सर्फेसको
रियेरमा १ प्रामिनेन्ट ट्युवर्कल हुन्छ र फ्रान्टमा १ ट्रान्स-
भ रहन्छ तेसैमा सर्ट फ्ल्यान्ट र लीगामेन्ट आटाचमेन्ट

येक्सटर्नल सर्फेसको बयान।

यो ब्रड फ्ल्याट र साबकुटेनियास हुन्छ। येस्को सेन्टरमा
र्कल हुन्छ तेसैमा येक्सटर्नल ल्याटास्याल लीगामेन्टको
ठ फ्यासिक्युलास आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को अपर र आ-
रेर पार्टमा येक्सटर्नल क्याल्केनियो आष्ट्राग्यालायेड लीगा-
आटाचमेन्ट हुन्छ। यो ट्युवर्कलको फ्रान्टमा १ न्यारो सर्फेस
तेसैमा २ वोब्लिक ग्रुभ हुन्छ। यो २ ग्रुभको बीचमा १ येलि-
रिज हुन्छ। नाम पेरिनीयाल ट्युवर्कल भन्छन येसैमा
र्नल यानुलर लीगामेन्टको फाइवर्स प्रसेस आटाचमेन्ट

हुन्छ। यो २ ग्रुभ्सको सुपीरियेर ग्रुभबाट पेरोनियास ब्रिभीस मासलको टेन्डन जान्छ। इन्फीरियेर ग्रुभबाट पेरोनियास् लाङ्गस मासलको टेन्डन जान्छ।

इन्टर्नल सर्फेसको बयान।

यो कन्केभ हुन्छ। बोब्लिक भै फर्वार्ड र डाउनवार्डदिग्मा जान्छ। येसबाट फ्ल्यान्ट र भेसल्स र नाभ्र्स फुटको सोलमा जान्छ। येसैमा फ्लेक्सर आक्सेस स्वरियास मासलको १ पार्ट आटाच-मेन्ट हुन्छ। यो सर्फेसमा १ येमिनेन्स आफ बोन हुन्छ। नाम लेसर प्रसेस, दोस्रो नाम साष्टेन्टाक्युलाम टेलाई भन्छन, यो अपर फोरपार्टबाट होराइजेन्टल भै इनवार्डदिग्मा प्रोजेक्ट गर्छ येसैमा टिबियालीस पोष्टाइकस मासलको टेन्डनको १ स्लीप आ-टाचमेन्ट हुन्छ। प्रसेसको आवभमा कन्केभ हुन्छ। येसैले आ-ष्ट्राग्यालासको आन्टीरियेर आर्टिक्युलर सर्फेसलाई सपोट गराउँछ। बीलोमा फ्लेक्सर लाङ्गस ह्याल्युसिसको टेन्डन जानलाई १ ग्रुभ हुन्छ। येस्को फ्री मार्जीन राफ हुन्छ। आङ्कल जयन्टको इन्टर्नल ल्याटास्याल लीगामेन्टको १ पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

आन्टीरियेर सर्फेसको बयान।

यो ट्राइयाङ्गुलर हुन्छ। येसैमा क्युबयेड बोनको साथ आ-र्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को इन्नर बर्डरमा इन्फीरियेर क्याभिक्युलर लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

पोष्टीरियर सर्फेसको बयान।

यो राफ प्रामिनेन्ट र कन्भेक्स हुन्छ। आवभ भन्दा चौलो वाइड हुन्छ। येस्को लोवर पार्ट राफ हुन्छ। येसैमा टेन्डोयेकेलीस र प्ल्यान्टेरिस मासलको टेन्डन आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को अपर पार्ट स्मुथ हुन्छ। १ बासोले यो बोन र टेन्डनलाई सेपारेट गराउँ छ।

अस्क्याल्सीस बोनको

आर्टिकुलेशन २।

आष्ट्राग्यालास १
क्युबयेड १

अस्क्याल्सीस बोनको

मासल्स ८।

१ टिबियालीस पोष्टाइकस।
२ टेन्डोयेकेलीस।
३ प्लान्टेरिस।
४ आबडाक्टर ह्याल्युसिस।
५ आबडाक्टर मिनिमाई डिजिटाई।
६ फ्लेक्सर ब्रिभीस डिजिटोरम।
७ येक्सटेन्सर ब्रिभीस डिजिटोरम।
८ फ्लेक्सर आक्सेस सोरियास।

आष्ट्राग्यालास बोनको बयान।

यो अस्क्यास्लीस वाहेक टार्सल वोन्स मद्धे यो लार्ज हुन्छ। यो टार्सासको मिडिल र अपर पार्टमा रहन्छ। आवभमा टिवियालाई सपोर्ट गर्छ। २ दिग्मा २ म्यालिवोलाइको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। वीलोमा अस्क्यास्लीसको माथो रहन्छ। फ्रान्टमा न्याभिक्युलर वोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येसैमा ६ सर्फेसेस हुन्छ।

सुपीरियेर सर्फेसको वयान।

येस्को वीहाईन्डमा टिवियाको साथ आर्टिकुलेशन हुनलाई १ ब्रड स्मुथ ट्रक्लियार सर्फेस हुन्छ। यो सर्फेस फ्रान्ट भन्दा वीहाईन्ड ब्रड हुन्छ। वीफोर देखि व्याकवार्ड कन्भेक्स हुन्छ। येस्को फ्रान्टमा आष्ट्राग्यालासको नेकको अपर सर्फेस रहन्छ। येसैमा लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

इन्फीरियेर सर्फेसको वयान।

येसैमा २ आर्टिक्युलर फ्यासेट्स हुन्छ। यो २को वीचमा १ डिप ग्रुभ हुन्छ। यो ग्रुभ वोब्लिक भै फर्वार्ड र आउटवार्डदिग्मा जान्छ। अस्क्यास्लीसको अपर सर्फेसमा जो ग्रुभ हुन्छ उसैको साथ मिलि १ केनाल बन्छ। येसैमा ताजा भयामा इन्टर वोसियास क्यालकेनियो आष्ट्राग्यालायेड लीगामेन्ट रहन्छ। यो २ आर्टिक्युलर फ्यासेट्स मद्धे पोष्टीरियेर लार्ज हुन्छ। साइडटुसाइड कन्केभ हुन्छ। यो फ्यासेट्स मद्धे आन्टीरियेर फ्यासेट लङ्गी-

च्युडिनलदिग्मा कन्भेक्स हुन्छ। १ येलोभेटेड रिजले येसलाई २ भागमा डिभाइड गराउँ छ। येसैको पोष्टीरियेर भागको साथ अस्ग्यालसीसको लेसर प्रसेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। आन्टीरियेर भागमा इन्फीरियेर क्यालकेनीयो न्याभिक्युलर लीगामेन्टको अपर सर्फेस आटाचमेन्ट हुन्छ।

इन्टर्नल सर्फेसको बयान।

येस्को अपर पार्टमा इन्नरु म्यालिवोलासको साथ आर्टिकुलेशन हुनलाई १ आर्टिकुलर फ्यासेट हुन्छ। यो आवभमा ट्रक्लियार सर्फेसको साथ मील्छ। बीलोमा १ राफ डिप्रेसन हुन्छ। येसैमा इन्टर्नल ल्याठास्याल लीगामेन्टको डीप पोर्सन आटाचमेन्ट हुन्छ।

येक्सटर्नल सर्फेसको बयान।

येसैमा १ लार्ज ट्राइयाङ्गुलर फ्यासेट हुन्छ। यो आवभ देखि डाउनवार्ड कन्केभ हुन्छ। येसैमा येक्सटर्नल म्यालीवोलासको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। आवभमा ट्रक्लियार सर्फेसको साथ मील्छ। येस्को फ्रान्टमा १ राफ डिप्रेसन हुन्छ तेसैमा आङ्कल जयन्टको येक्सटर्नल ल्याटास्याल लीगामेन्टको आन्टीरियेर फ्यासिक्युलास आटाचमेन्ट हुन्छ।

आन्टीरियेर सर्फेसको बयान।

यो कन्भेक्स र राउन्ड हुन्छ। येसैले आष्ट्राग्यालासको हेड धन्छ। यो स्मुथ र ओभेल हुन्छ। वोन्नेक भै इनवार्ड र डाउन-

वार्डदिग्मा जान्छ। यो न्याभीक्युलर बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को आन्डर इन्नर सर्फेसमा १ स्माल फ्यासिट हुन्छ। आष्ट्राग्यालासको, हेडको तल १ कन्सट्रिक्टेड पोर्सन हुन्छ। येसलाई नेक आफ दी आष्ट्राग्यालास भन्छन।

पोष्टीरियेर सर्फेसको बयान ।

यो न्यारो हुन्छ। येसैमा १ ग्रुभ हुन्छ। यो वोब्लिक भै डाउनवार्ड र इनवार्डदिग्मा जान्छ। येसबाट फ्लेक्सर लाङ्गस ह्याल्युसिसको टेन्डन जान्छ। येस्को येक्सटर्नलदिग्मा १ प्रामिनेन्ट ट्युबर्कल हुन्छ। येसैमा येक्सटर्नल ल्याटाल्याल लीगामेन्टको पोष्टीरियेर फ्यासिक्युलास आटाचमेन्ट हुन्छ। यो ग्रुभको इन्नर साइडमा पनी १ स्माल ट्युबर्कल हुन्छ।

येस्को दिग छुट्याउँने चीन्ह ।

येस्को ब्रड आर्टिकुलर सर्फेस अपवार्डदिग्मा राखनू पर्छ, राउन्डहेडलाई फर्वार्ड तीर राखनू पर्छ, येक्सटर्नल म्यालिवोलासको साथ आर्टिकुलेशन हुनलाई जुन ल्याटाल्याल ट्राइयाङ्गुलर आर्टिकुलर सर्फेस हुन्छ। तेसैले छुट्याउँने चीन्ह।

आष्ट्राग्यालास बोनको

आर्टिकुलेशन ४ ।

टिबिया १
फीबुला १
अस्क्रयाल्सीस १
न्याभीक्युलर १

अस्त्र्यालिसस बोनको मासल छैन।

क्युबयेड बोनको बयान।

यो फुटको आउटर साइड र अस्क्यालिससको फ्रान्टमा रहन्छ। फोर्थ र फिफ्थ मेटाटार्सास बोन्सको बीहाईन्डमा रहन्छ। येस्को आकार पिरामिडाल जस्तो हुन्छ। येस्को बेस इनवार्डदिग्मा जान्छ। येपेक्स आउटवार्डदिग्मा जान्छ। येस्को आन्डर सर्फेसमा पेरोनीयास लाङ्गस मासलको टेन्डन जानलाई १ डिप ग्रुभ हुन्छ। येसैले यो बोन चिन्हलाई सुविस्ता हुन्छ। येस्को—

६ सर्फेसेस हुन्छ।

३ आर्टिकुलर सर्फेसेस।

३ नान आर्टिकुलर सर्फेसेस।

---

३ नान आर्टिकुलर सर्फेसेसको बयान।

सुपीरियेर सर्फेस १

इन्फीरियेर „ १

येक्सटर्नल „ १

सुपीरियेर सर्फेसको बयान।

येस्को दोस्रो नाम डर्सल सर्फेस भन्छन, यो अपवार्ड र आउटवार्डदिग्मा जान्छ। धेरै लीगामेन्ट, आटाचमेन्ट हुनलाई यो सर्फेस राफ हुन्छ।

इन्फीरियेर सर्फेसको बयान।

येस्को दोस्रो नाम फ्ल्यान्ट सर्फेस। येस्को फ्रान्टमा १ डिप ग्रुभ हुन्छ। यो वोब्लिक भै फर्वार्ड र इनवार्डदिग्मा जान्छ। येसैमा पेरोनियास लाङ्गसको टेन्डन रहन्छ। येस्को बीहाईन्डमा १ रिज हुन्छ। तेसैमा लाङ वयाल्केनीयो क्युवयेड लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। यो रिज येक्सटर्नलदिग्मा गै जाहाँ टार्बिनेट हुन्छ तेसैमा १ येमिनेन्स हुन्छ, नाम ट्युवेरोसिटी आफ दी क्युवयेड। यो ठाउँमा १ कन्भेक्स फयासेट हुन्छ। १ सेसामयेड बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। यो ग्रुभको बीहाईन्डमा राफ हुन्छ। येसैमा सर्ट फ्ल्यान्ट र लीगामेन्ट र फ्लेक्सर ब्रिभीस ह्याल्युसिस मासलको फीउ फाइव्रर्स र टिबियालीस पोष्टाइकसको टेन्डनको १ फयासिक्युलास आटाचमेन्ट हुन्छ।

येक्सटर्नल सर्फेसको बयान।

यो सर्फेस स्माल र न्यारो हुन्छ, येसैमा १ डिप नच रहन्छ।

---

३ आर्टिकुलर सर्फेसेसको बयान।

पोष्टीरियेर सर्फेस १
आन्टीरियेर ,, १
इन्टर्नल ,, १

पोष्टीरियेर सर्फेसको बयान।

यो सर्फेस स्मुथ र ट्राइयाङ्गुलर हुन्छ। अस्क्याल्सिसको आन्टीरियेर सर्फेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

आन्टीरियेर सर्फेसको बयान।

यो स्माल हुन्छ। १ रिजले २ फ्यासेट्समा डिभाइड हुन्छ। इन्नर फ्यासेट क्वाडरि ल्याटरयाल हुन्छ। फोर्थ मेटाटार्सल बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। आउटर फ्यासेट लार्ज र ट्राइयाङ्गुलर हुन्छ। फीफ्थ मेटाटार्सल बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

इन्टर्नल सर्फेसको बयान।

यो सर्फेस ब्रड र राफ हुन्छ। येस्को मीडिल र अपर पार्टमा १ स्मुथ बोभ्याल फ्यासेट हुन्छ। येक्सटर्नल क्युनिआई फारम बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। बोहाईन्डमा १ स्माल फ्यासेट हुन्छ। न्याभीक्युलर बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को बाकी भाग राफ हुन्छ। प्ट्राङ्ग इन्टर ओसियास लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

येस्को दिग छुट्याउँने चीन्ह।

येस्को आन्डर सर्फेस जुन दिग्मा पेरोनियास ग्रुभ छ, त्यो डाउनवार्डतीर राखनू पर्छ। येस्को लार्ज पोष्टीरियेर आर्टिकुलर सर्फेस ब्याकवार्डतीर राखनू पर्छ। न्यारो नान आर्टिकुलर सर्फेसले बोनको दिग छुट्याउँ छ।

क्युनयेड बोनको

आर्टिकुलेशन ४।

अस्क्याल्सिस	१
येक्सटर्नल क्युनिआई फारम	१

फोर्थ मेटाटार्सास १
फीफ्थ मेटाटार्सास १ ८

कोही २ को न्याभीक्युलर बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ ।

क्युनयेड बोनको
मासल्स २ ।

फ्लेक्सर ब्रीभीस ह्याल्युसिस १
टिबियालीस पोष्टाइकस १

न्याभीक्युलर बोनको बयान ।

येस्को दोस्रो नाम स्क्याफ्कायेड बोन भन्छन । यो टार्सासको इन्नर साइडमा रहन्छ । येस्को बीहाईन्डमा आष्ट्राग्यालास र फ्रान्टमा ३ क्युनिआई फारम बोन्स रहन्छ । येस्को बीहाईन्ड कन्केभ र फ्रान्टमा कन्भेक्स हुन्छ, येसैले यो बोन चीन्हलाई सुबिस्ता हुन्छ ।

येस्को आन्टीरियेर सर्फेस साइड टु साइड कन्भेक्स हुन्छ । २ रिजले ३ फ्यासेट्समा डिभाइड गर्छ । येसैमा ३ क्युनिआई फारम बोन्सको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ ।

पोष्टीरियेर सर्फेस बोभ्याल र कन्केभ हुन्छ । आष्ट्राग्यालास बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ ।

सुपीरियेर सर्फेस साइड टु साइड कन्भेक्स हुन्छ । लीगामेन्ट्स आटाचमेन्ट हुनलाई यो सर्फेस राफ हुन्छ ।

इन्टर्नल सर्फेसमा १ ट्युबर्कल ग्रेमीनेन्स हुन्छ। नाम ट्युब्रोसिटि आफ दी न्याभीक्युलर। यो लोवर पार्टमा प्रोजेक्ट गर्छ, येसैमा टिबियालीस पोष्टाइकसको टेन्डनको १ पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

येक्सटर्नल सर्फेस राफ र इरेगुलर हुन्छ। येसैमा लीगामेन्ट्स फाइवर्स आटाचमेन्ट हुन्छ। कोही २ को १ स्माल फ्यासेट हुन्छ। क्युवयेड बोनको-साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

येस्को दिग छुट्याउँने चीन्ह।

येस्को कन्केभ आर्टिकुलर सर्फेस ब्याकयार्डतीर कन्भेक्स डर्सल सर्फेस अपवार्ड राखनू पर्छ, यो हिसापले पक्रदा येक्सटर्नल सर्फेसले यो बोनको दिग थाहा हुन्छ।

न्याभिक्युलर बोनको

आर्टिकुलेशन ५।

आष्ट्राग्यालास १

क्युनिआई फारम ३।

इन्टर्नल क्युनिआई फारम १

सिडिल ,, ,, १

येक्सटर्नल ,, ,, १

कोही कोहीको क्युवयेडको साथ पनी आर्टिकुलेशन हुन्छ।

येस्को मासल १।

टिबियालीस पोष्टाइकस १

क्युनिआई फारम बोनको बयान।

यो ३ हुन्छन—

इन्टर्नल क्युनिआई फारम १
मिडिल क्युनिआई फारम १
येक्सटर्नल क्युनिआई फारम बोन्स १

इन्टर्नल क्युनिआई फारम बोनको बयान।

३ क्युनिआई फारम बोन्स मद्धे यो लार्ज हुन्छ। फुटको इन्नर साइडमा रहन्छ। येस्को बीहाईन्डमा न्याभिक्युलर बोन र फ्रान्डमा फाष्ट मेटाटार्सास बोनको बेस रहन्छ। येसैमा—

६ सर्फेस हुन्छ।

इन्टर्नल सर्फेस १
येक्सटर्नल ,, १
आन्टीरियेर ,, १
पोष्टीरियेर ,, १
इन्फीरियेर ,, १
सुपीरियेर ,, १

इन्टर्नल सर्फेसको बयान।

यो साबकुटेनियास हुन्छ। फुटको इन्नर बर्डरको १ पार्ट बन्छ। यो सर्फेस ब्रड र क्वाड्रि ल्याटास्याल हुन्छ। येस्को आन्टीरियेर इन्फीरियेर आङ्गलमा १ स्मुथ वोभ्याल फयासेट हुन्छ। येसैमा टिबियालीस आन्टाइकसको टेन्डनको १ पार्ट इन्सर्सन

हुन्छ। यो सर्फेसको बाकी भागमा लीगामेन्ट्स आटाचमेन्ट हुनलाई राफ हुन्छ।

येक्सटर्नल सर्फेसको बयान।

यो कन्केभ हुन्छ। येस्को सुपीरियर र पोष्टीरियर वर्डर्समा १ आर्टिकुलर सर्फेस हुन्छ। यो सर्फेसको बीहाईन्डमा मिडिल क्युनिआई फारम बोन र फ्रान्टमा सेकेन्ड मेटाटार्साल बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

येस्को बाकी भाग राफ हुन्छ। येसैमा लीगामेन्ट्स र पेरोनियास लाङ्गसको टेन्डको १ पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

आन्टीरियेर सर्फसको बयान।

यो सर्फेसको आकार कीङ्गिको आकार जस्तो हुन्छ। यो पोष्टीरियेर सर्फेस भन्दा लार्ज हुन्छ। मेटाटार्साल बोन आफ दी ग्रेट्टोका साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

पोष्टीरियेर सर्फेसको बयान।

यो सर्फेस ट्राइयाङ्गुलर र कन्केभ हुन्छ। न्याभीक्युलरको आन्टीरियेर सर्फेसमा जो ३ फ्यासेट्स हुन्छ, तेसैं मध्ये लार्जेष्ट फ्यासेटको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

इन्फीरियेर सर्फेसको बयान।

येस्को दोस्रो नाम फ्ल्यान्टर सर्फेस यो राफ हुन्छ। येस्को ब्याकपार्टमा १ प्रामिनेन्ट ट्युबेरोसिटि हुन्छ। येसैमा टिबिया-

लोस पोष्टाइकसको टेन्डनको १ पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। यो सर्फेसको फ्रान्टमा टिबियालीस आन्टाइकस मासलको टेन्डनको १ पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

सुपीरियेर सर्फेसको बयान ।

यो सर्फेस न्यारो र राफ हुन्छ। येसैमा लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

येस्को दिग छुट्याउँने चीन्ह ।

येस्को सुपीरियेर न्यारो येज अपवार्डतीर लाङ कीड्नी सेफ्ट आर्टिकुलर सर्फेस फर्वार्डतीर राखनू पर्छ। येक्सटर्नल सर्फेसले यो बोनको दिग छुट्याउँ छ।

इन्टर्नल क्युनिआई फारम बोनको

आर्टिकुलेशन ४ ।

न्याभीक्युलर १
मिडिल क्युनिआई फारम १
फार्ष्ट मेटाटार्साल १
सेकेन्ड मेटाटार्साल बोन्स १

इन्टर्नल क्युनिआई फारम बोनको.

मासल्स ३ ।

१ टिबियालीस आन्टाइकस।
२ टिबियालीस पोष्टाइकस।
३ पेरोनियास लाङ्गस।

मिडिल क्युनिआई फारम बोनको बयान।

यो अरु २ क्युनिआई फारम बोन्स भन्दा स्माल हुन्छ। येस्को आकार वोयज जस्तो हुन्छ। येस्को ब्रड येक्सट्रिमिटी अपवार्ड र न्यारो दिग डाउनवार्ड रहन्छ। यो बोन अरु २ क्युनिआई फारम बोन्सको मिडिलमा रहन्छ। येस्को बीहाईन्डमा न्याभिक्युलर बोन र फ्रान्टमा सेकेन्ड मेटाटार्साल बोन रहन्छ।

येस्को इन्नर सर्फेसको अपर र ब्याकवार्डमा १ आङ्गुलर आर्टिकुलर फयासेट हुन्छ, येसैले यो बोनको थाहा हुन्छ।

येस्को ६ सर्फेस हुन्छ—

आन्टीरियेर	सर्फेस	१
पोष्टीरियेर	,,	१
इन्टर्नेल	,,	१
येक्सटर्नेल	,,	१
सुपीरियेर	,,	१
इन्फीरियेर	,,	१

आन्टीरियेर सर्फेसको आकार ट्राइयाङ्गुलर हुन्छ। यो पोष्टीरियेर सर्फेस भन्दा न्यारो हुन्छ। सेकेन्ड मेटाटार्साल बोनको येस्को साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

पोष्टीरियेर सर्फेस ट्राइयाङ्गुलर हुन्छ। न्याभीक्युलर बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

इन्टर्नेल सर्फेसको पोष्टीरियेर र सुपीरियेर वर्डर्समा १ आर्टिकुलर फ्यासेट हुन्छ। येसैमा इन्टर्नेल क्युनिआई फारम बोनको

साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ, येस्को पाकी भागमा लीगामेन्ट्स आटाचमेन्ट हुन्छ।

येक्सटर्नल सर्फेसको पोष्टीरियेरमा १ स्मुथ फ्यासेट हुन्छ। येसैमा येक्सटर्नल क्युनिआई फारम बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

सुपीरियेर सर्फेस क्वाड्रि ल्याटास्याल हुन्छ, येसैमा लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

इन्फीरियेर सर्फेस प्वाइन्टेड ट्युवर्कल र राफ हुन्छ। येसैमा लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। टिवियालीस पोष्टाइकसको टेन्डनको १ श्लीप पनी इन्सर्सन हुन्छ।

येस्को दिग छुट्याउँने चीन्ह।

येस्को सुपीरियेर र डर्सल सर्फेस अपवार्ड तीर, ब्रडैयेज आफुतीर फर्काइ राखनू पर्छ। येसो गर्नाले स्मुथ फ्यासेटले यो बोनको दिग छुट्याउँ छ।

मिडिल क्युनिआई फारम बोनको

आर्टिकुलेशन ४।

न्याभीक्युलर	१
येक्सटर्नल क्युनिआई फारम	१
इन्टर्नल क्युनिआई फारम	१
सेकेन्ड मेटाटार्सील बोन्स	१

येस्को मासल १

१ टिबीयालीस पोष्टाइकस।

येक्सटर्नल क्युनिआई फारम वोनको बयान।

येस्को आकार वोयेज जस्तो हुन्छ। यो मिडिल क्युनिआई फारम वोन भन्दा ठुलो र इन्टर्नल क्युनिआई फारम भन्दा सानु हुन्छ। येस्को ब्रड येक्सट्रिमिटी अपवार्ड र न्यारो येन्ड डाउनवार्ड रहन्छ।

येस्को ६ सर्फेसेस हुन्छ—

आन्टीरियेर	सर्फेस	१
पोष्टीरियेर	,,	१
येक्सटर्नल	,,	१
इन्टर्नल	,,	१
सुपीरियेर	,,	१
इन्फीरियेर	,,	१

आन्टीरियेर सर्फेस ट्राइयाङ्गुलर हुन्छ। येसैमा थार्ड मेटाटार्सल वोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

पोष्टीरियेर सर्फेस न्याभीक्युलर वोनको येक्सटर्नल फ्यासेटको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

इन्टर्नल सर्फेसमा २ आर्टिकुलर फ्यासेट्स हुन्छ, यो २ को बीचमा १ राफ डीप्रेसन हुन्छ, यो २ फ्यासेट्स मद्धे आन्टीरियेरमा सेकेन्ड मेटाटार्सल वोनको वेसको आउटर साइडको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। पोष्टीरियेर फ्यासेट मिडिल क्युनिआइ फारम वोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। राफ डीप्रेसनमा इन्टर वोसियास लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

येक्सटर्नल सर्फेसमा २ आर्टिकुलर फयासेट हुन्छ। येस्को बीचमा १ राफ नान आर्टिक्युलर सर्फेस हुन्छ। आन्टीरियर फयासेट स्माल हुन्छ। फोर्थ मेटाटार्साल बोनको बेस्को इन्नर साइडमा आर्टिकुलेशन हुन्छ। पोष्टीरियेर र फयासेट लार्ज हुन्छ, येसैमा क्युवयेड बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। नान आर्टिकुलर सर्फेसमा इन्टर वोसियास लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

सुपीरियेर सर्फेसको दोस्रो नाम डर्सल सर्फेस। येस्को पोष्टीरियेर येक्सटर्नल आङ्गल व्याकवार्डमा प्रोलङ्गेड गर्छ।

इन्फीरियेर सर्फेस, दोस्रो नाम प्लयान्ट सर्फेस। येस्को मार्जीन् राउन्ड हुन्छ। येसैमा टिबियालीस पोष्टाइकसको टेन्डनको १ पार्ट र फ्लेक्सर ब्रोभीस ह्याल्युसिस मासलको १ पार्ट र लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

येस्को दिग छुट्याउँने चीन्ह।

येस्को ब्रड डर्सल सर्फेस अपवार्ड राखनू। प्रोलङ्गेडयेज व्याकवार्ड राखनू पर्छ। क्युवयेडको साथ आर्टिकुलेशन हुने फयासेटले यो बोनको दिग छुट्याउँछ।

येक्सटर्नल क्युनिआई फारम बोनको

आर्टिकुलेशन ६।

न्याभीक्युलर	१
मिडिल क्युनिआई फारम	१
क्युवयेड	१
सेकेन्ड मेटाटार्साल	१

थार्ड मेटाटार्साल १

फोर्थ मेटाटार्साल बोन्स १

येस्को मासल २

१ टिबियालीस पोष्टाइकस।

२ फ्लेक्सर ब्रोभीस ह्यालुसिस।

मेटाटार्साल बोन्सको बयान।

यो ५ हुन्छन। यो लङ बोण हुन्छ।

येस्को— १ स्याफ्ट।

२ येक्सट्रिमिटीज हुन्छन।

इन्टर्नल बर्डरको बयान।

येस्को आकार प्रीजमयेड जस्तो हुन्छ। येस्को वीलो कन्केभ आवभ थोरै कन्भेक्स हुन्छ।

येस्को पोष्टीरियेर येक्सट्रिमिटीको दोस्रो नाम बेस, येस्को आकार वोयेज जस्तो हुन्छ। टार्साल बोन्सको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

ल्याटाराल सर्फेसमा मेटाटार्साल बोन्सको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

डर्सल र फ्यान्टर सर्फेसेसमा लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

येस्को आन्टीरियेर येक्सट्रिमिटी दोस्रो नाम हेड। येसैमा १ राउन्डेट आर्टिकुलर सर्फेस हुन्छ। येस्को साइड्स फ्ल्याट हुन्छ, येसैमा १ डीप्रेसन हुन्छ, येसैमा लीगामेन्ट्स आटाचमेन्ट हुन्छ।

येस्को आन्डर सर्फेसको मिडिल लाइनमा फ्लेक्सर टेन्डन जानलाई ग्रुभ हुन्छ।

फाष्ट मेटाटार्सोल वोनको बयान।

यो अरु मेटाटार्सोल भन्दा सर्ट र थिक हुन्छ। येस्को स्याफ्ट प्ट्राङ हुन्छ। येस्को पोष्टीरियेर येक्सट्रिमिटीमा स्याटा स्याल आर्टिकुलर फ्यासेट छैन्। येस्को टार्मिनेल आर्टिकुलर सर्फेस लार्ज र कीड्नी सेप्ट हुन्छ। येस्को सार्कमफारेन्समा १ग्रुभ हुन्छ। येसैमा टर्सो मेटाटार्सोल लीगामेन्ट आटाचमेन्ट हुन्छ। येस्को इन्टर्नेलमा टिवियालीस आन्टाइकस मासलको टेन्डनको १ पार्ट आटाचमेन्ट हुन्छ।

येस्को इन्फीरियेर आङ्गलमा १ राफ वोभ्याल प्रामिनेन्स हुन्छ, तेसैमा पेरोनियास लाङ्गस मासलको टेन्डन इन्सर्सन हुन्छ।

येस्को हेड लार्ज हुन्छ। येस्को फ्ल्यान्ट र सर्फेसमा २ग्रुभ भयाको फ्यासेट्स हुन्छ। येसैमा सेसामयेड वोन्स ग्लाइड गर्छ।

यो वोनको वेसमा कीड्नी सेप्ट आर्टिकुलर सर्फेस हुनाले थाहा हुन्छ। यो कीड्नी सेप्ट आर्टिकुलर सर्फेसको कन्केभ वर्डरले यो वोनको थाहा हुन्छ।

फाष्टमेटाटार्सोल वोनको

आर्टिकुलेशन २।

आघभमा—

इन्टर्नेल क्युनिआई फारम १

चीळोमा—

फ़ाष्ट फल्याञ्जि १

येक्सटर्नलसा—

सेकेन्ड मेटाटार्साल बोन्स १

येस्को मासल्स ३।

१ टिबियालीस आन्टाइकस।

२ पेरोनीयास लाङ्गस।

३ फ़ाष्ट डर्सल इन्टर बोसियेस।

सेकेन्ड मेटाटार्साल बोनको बयान।

यो अरु मेटाटार्साल बोन्स भन्दा लङ र लार्ज हुन्छ। येस्को टार्साल येक्सट्रिमिटीको आवभमा ब्रड र चीलो न्यारो र राफ हुन्छ। येमैमा ४ आर्टिकुलर सर्फेसेस हुन्छन।

१ सर्फेस बीहाईन्डमा छ। मिडिल क्युनिआई फारम बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

२ सर्फेस इन्टर्नल ल्याटाल्याल सर्फेसको अपर पार्टमा छ। इन्टर्नल क्युनिआई फारम बोनको साथ आर्टिकुलेसन हुन्छ।

अरु२ सर्फेसेस येक्सटर्नल ल्याटाल्याल सर्फेसमा हुन्छ। येसैको साथ थार्ड मेटाटार्साल र येक्सटर्नल क्युनिआई फारम बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। यो बोनको टार्साल येक्सट्रिमिटीमा जुन फ्यासेट्स हुन्छ, तेसैले यो बोनको दिग र बोन छुट्याउँछ छ।

सेकेन्ड मेटाटार्साल वोनको

आर्टिकुलेशन ६।

आवभमा क्युनिआई फारम वोन्स ३—

यक्सटर्नल क्युनेआई फारम १

मिडिल ,, ,, १

इन्टर्नल ,, ,, १

वीलोमा—

फार्ष्ट फ्ल्याञ्ज १

इन्टर्नलमा—

फार्ष्ट मेटाटार्साल १

येक्सटर्नलमा—

थार्ड मेटाटार्साल वोन्स १

येस्को मासलस ४।

१ आड्डाक्टर वोब्लिकस ह्यान्युसिस।

२ फार्ष्ट डर्सल इन्टर वोसियेस।

३ सेकेन्ड डर्सल इन्टर वोसियेस।

४ टिबियालीस पोष्टाइकस।

२को पेरोनियास लाङ्गस मासल्सको १ स्लीप लाग्छ।

थार्ड मेटाटार्साल वोनको वयान।

येस्को वीहाईन्डमा १ ट्राइयाङ्गुलर स्मुथ सर्फेस हुन्छ। तेसैमा येक्सटर्नल क्युनिआई फारम वोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को इन्नर साइडमा २ फ्यासेट्स हुन्छ। येसैमा सेकेन्ड मेटाटार्साल वोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को आउटर

साइडमा १ सिङ्गल फ्यासेट्स हुन्छ। येसैमा फोर्थ मेटाटार्सोल वोन्को साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

अगाडीको २ फ्यासेट्सले थार्ड मेटाटार्सोल वोनको थाहा हुन्छ। यो सिङ्गल फ्यासेटले जुन दिगको वोन् हो थाहा हुन्छ।

थार्ड मेटाटार्सोल वोनको

आर्टिकुलेशन ४

आघभमा—

येक्सटर्नल क्युनिआई फारम १

पिलोमा—

फाष्ट फ्ल्याञ्ज .. १

इन्टर्नलमा—

सेकेन्ड मेटाटार्सोल ... १

येक्सटर्नलमा—

फोर्थ मेटाटार्सोल वोन्स १

येस्को मासल्स ५

१ आड्डाक्टर वोब्लिकस ह्यालुसिस।
२ सेकेन्ड डर्सल इन्टर वोसियेस।
३ थार्ड डर्सल इन्टर वोसियेस।
४ फाष्ट फ्ल्यान्टर इन्टर वोसियेस।
५ टिबियालीस पोष्टाइकसको टेन्डनको १ स्लीप।

फोर्थ मेटाटार्सोल वोनको वयान।

यो थार्ड मेटाटार्सोल भन्दा साल हुन्छ।

येक्सटि्मिटीमा १ काड्रि ल्याटारुयाल सर्फेसेस हुन्छ, तसैम क्युवयेड बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ। येस्को इन्नर साइडमा १ स्मुथ फयासेट हुन्छ। १ रिजले यो फ्यासेटलाई डिभाइड गर्छ आन्टीरियेर भागको साथ थार्ड मेटाटार्साल र पोष्टीरियेरमा येक्सटर्नल क्युनिआई फारमको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

येस्को आउटर साइडमा १ सिङ्गल फ्यासेट हुन्छ। फीप्थ मेटाटार्साल बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

अगाडीको २ दीग्को २ फ्यासेट्सले फोर्थ मेटाटार्साल बोनको थाहा हुन्छ। येस्को टार्सालियेन्ड थोरै आउटवाईदिग्मा बाङ्गो भै रहन्छ। येसैले यो दिग्को बोन भनी थाहा रहन्छ।

फोर्थ मेटाटार्साल बोनको

आर्टिकुलेशन ५।

आबभमा—

क्युवयेड	... ...	१
येक्सटर्नल क्युनिआई फारम		१

बीलोमा—

फाष्ट फ्ल्याञ्ज	.	१

इन्टर्नलमा—

थार्ड मेटाटार्साल	...	१

येक्सटर्नलमा—

फीप्थ मेटाटार्साल बोन्स		१

येस्को मासल्स ५।

१ आबडाक्टर बोलिकस ह्याल्युसिस।

२ थार्ड डर्सल इन्टर बोसियेस।

३ फोर्थ डर्सल इन्टर वोसियेस।

४ सेकेन्ड फल्यान्टर इन्टर वोसियेस।

५ टिबीयालीस पोष्टाइकसको टेन्डनको १ श्लीप लाग्छ।

फीफ्थ मेटाटार्साल बोनको बयान।

येन्ड्को बेस्को आउटर साइडमा ट्युवर्कुलार येमिनेन्स हुनाले यो बोनको थाहा हुन्छ। बेस्को बीहाईन्डमा क्युबयेड बोन र इन्टर्नलमा फोर्थ मेटाटार्साल बोनको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

यो बोनको टार्साल येन्डको आउटर साइडमा प्रोजेक्सन हुनाले कुन बोन र कुन दिग्को थाहा हुन्छ।

फीफ्थ मेटाटार्साल बोनको

आर्टिकुलेशन ३।

आघममा—

क्युबयेड .. १

बीलोमा—

फाष्ट फल्याञ्ज .. १

इन्टर्नलमा—

फोर्थ मेटाटार्साल बोन्स १

येस्को मासल्स ६।

१ पेरोनियास ब्रीभीस।

२ पेरोनियास टार्सीस।

३ फ्लेक्सर ब्रीभीस मिनिमाई डिजिटाई।

४ आड्डाक्टर ट्र्यान्सभर्सस ह्याल्युसिस।

५ फोर्थ डर्सल इन्टर वोसियेस ।
६ थार्ड फ्ल्यान्टर इन्टर वोसियेस ।

फ्ल्याञ्जेसको बयान ।

यो ह्यान्डमा जुन हिसाप रहन्छ। फुटमा पनी सोही हिसाप हुन्छ। फ्ल्याञ्जेसको फाष्टरो ह्यान्डमा जस्तो छ, उही हिसाप हुन्छ। येस्को स्याफ्टको आवभ कन्भेक्स हुन्छ, वीलो कन्केभ हुन्छ।

आन्टीरियेर येक्सट्रिमिटीमा १ ट्रक्लिअर सर्फेस हुन्छ, तेसैमा सेकेन्ड फ्ल्याञ्जेस आर्टिकुलेशन हुन्छ।

सेकेन्डरोको फ्ल्याञ्जेस स्माल र सर्ट हुन्छ, फाष्टरोका फ्ल्याञ्जेस भन्दा ब्रड हुन्छ। आङ्गुयाल फ्ल्याञ्जेस फीङ्गर्सको फ्ल्याञ्जेस जस्तो हुन्छ, यो स्माल हुन्छ। आवभदेखि डाउनवार्डर्स फ्ल्याट हुन्छ, येस्को वेस ब्रड हुन्छ। सेकेन्डरोका फ्ल्याञ्जेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

येस्को येक्सट्रिमिटी इक्सप्यान्डेट हुन्छ नेल्लाई सपोर्ट गर्छ।

फ्ल्याञ्जेसको आर्टिकुलेशन्स र मासलसको बयान ।

ग्रेट्टोको फाष्ट फ्ल्याञ्जको
आर्टिकुलेशन २ ।

आवभमा—
फाष्ट मेटाटार्सीस १

वीलोमा—
ग्रेट्टोको सेकेन्ड फ्ल्याञ्ज १

देस्को मासल्स ५ ।

१ येक्सटेन्सर ब्रोभिस डिजिटोरम ।

२ आवडाक्टर ह्याल्युसिस ।

३ आटडाक्टर वोब्लिकस ह्याल्युसिस ।

४ फ्लेक्सर ब्रोभिस ह्याल्युसिस ।

५ आडडाक्टर ट्रान्सभर्संस ह्याल्युसिस ।

येट्टोको सेकेन्ड फ्ल्याङ्गको

आर्टिकुलेशन १

आवभमा—

येट्टोको फाष्ट फ्ल्याङ्ग १

येस्को मासल्स २

१ येक्सटेन्सर लङ्गस ह्याल्युसिस ।

२ फ्लेक्सर लङ्गस ह्याल्युसिस ।

सेकेन्ड टोको फाष्ट फ्ल्याङ्गको

आर्टिकुलेशन २ ।

आवभमा—

सेकेन्ड मेटाटार्साल १

बीलोमा—

सेकेन्ड फ्ल्याङ्ग १

येस्को मासल्स ३ ।

१ फाष्ट डर्सल इन्टर ओसियेस ।

२ सेकेन्ड डर्सल इन्टर ओसिय्रेस ।

३ फाष्ट लाम्ब्रीक्याल ।

५ फोर्थ डर्सल इन्टर वोसियेस ।

६ थार्ड फ्ल्यान्टर इन्टर वोसियेस ।

फ्ल्याञ्जेसको वयान ।

यो ह्यान्डमा जुन हिसाप रहन्छ। फुटमा पनी सोही हिसाप हुन्छ। फ्ल्याञ्जेसको फाष्टरो ह्यान्डमा जस्तो छ, उही हिसाप हुन्छ। येस्को स्याफ्टको आवभ कन्भेक्स हुन्छ, वीलो कन्केभ हुन्छ।

आन्टीरियेर येक्सट्रिमिटीमा १ ट्रूक्लिअर सर्फेस हुन्छ, तेसैमा सेकेन्ड फ्ल्याञ्जेस आर्टिकुलेशन हुन्छ।

सेकेन्डरोको फ्ल्याञ्जेस स्माल र सर्ट हुन्छ, फाष्टरोका फ्ल्याञ्जेस भन्दा ब्रड हुन्छ। आङ्गुयाल फ्ल्याञ्जेस फीङ्गर्सको फ्ल्याञ्जेस जस्तो हुन्छ, यो स्माल हुन्छ। आवभदेखि डाउनवार्डर्स फ्ल्याट हुन्छ, येस्को वेस ब्रड हुन्छ। सेकेन्डरोका फ्ल्याञ्जेसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

येस्को येक्सट्रिमिटी इक्सप्यान्डेट हुन्छ नेल्‌लाई सपोट गर्छ।

फ्ल्याञ्जेसको आर्टिकुलेशन्स र मासल्सको वयान ।

ग्रेट्टोको फाष्ट फ्ल्याञ्जको

आर्टिकुलेशन २ ।

आवभमा—

फाष्ट मेटाटार्सास १

वीलोमा—

ग्रेट्टोको सेकेन्ड फ्ल्याञ्ज १

येस्को मासल्स ५।

१ येक्सटेन्सर ब्रोभिस डिजिटोरम।

२ आवडाक्टर ह्याल्युसिस।

३ आटडाक्टर वोब्लिकस ह्याल्युसिस।

४ फ्लेक्सर ब्रोभिस ह्याल्युसिस।

५ आडडाक्टर ट्र्यान्सभर्सस ह्याल्युसिस।

ग्रेट्टोको सेकेन्ड फ्ल्याङ्क्सको

आर्टिकुलेशन १

आवममा—

ग्रेट्टोको फाष्ट फ्ल्याङ्क्स १

येस्को मासल्स २

१ येक्सटेन्सर लङ्गस ह्याल्युसिस।

२ फ्लेक्सर लङ्गस ह्याल्युसिस।

सेकेन्ड टोको फाष्ट फ्ल्याङ्क्सको

आर्टिकुलेशन २।

आवममा—

सेकेन्ड मेटाटार्साल १

वीलोमा—

सेकेन्ड फ्ल्याङ्क्स १

येस्को मासल्स ३।

१ फाष्ट डर्सल इन्टर ओसियेस।

२ सेकेन्ड डर्सल इन्टर ओसियेस।

३ फाष्ट लाम्ब्रीकयाल।

सेकेन्ड टोको सेकेन्ड फ्ल्याङ्गको

आर्टिकुलेशन २ ।

आवभमा—

ऐ०को फार्ष्ट फ्ल्याङ्ग १

बीलमो—

ऐ०को थार्ड फ्ल्याङ्ग १

येस्को मासल्स ३ ।

१ फ्लेक्सर ब्रीभीस डिजिटोरम ।
२ येक्सटेन्सर लङ्गस डिजिटोरम ।
३ येक्सटेन्सर ब्रीभीस डिजिटोरम ।

सेकेन्ड टोको थार्ड फ्ल्याङ्गको

आर्टिकुलेशन १ ।

आवभमा—

ऐ०को सेकेन्ड फ्ल्याङ्ग १

येस्को मासल्स ३ ।

१ येक्सटेन्सर लङ्गस डिजिटोरम ।
२ येक्सटेन्सर ब्रीभीस डिजिटोरम ।
३ फ्लेक्सर लङ्गस डिजिटोरम ।

थार्ड टोको फार्ष्ट फ्ल्याङ्गको

आर्टिकुलेशन २ ।

आवभमा—

थार्ड मेटाटार्सल बोन १

बीलोमा—

ऐ०को सेकेन्ड फ्ल्याङ्ग १

येस्को मासल्स ३।

१ थार्ड डर्सल इन्टर ओसियेस।
२ फ़ाष्ट प्ल्यान्टर इन्टर ओसियेस।
३ सेकेन्ड लाम्ब्रीकय ल।

थार्ड टोको सेकेन्ड फ्ल्याङ्गको

आर्टिकुलेशन २।

आघमा—

ऐ०को फ़ाष्ट फ्ल्याङ्ग १

पीछेमा—

ऐ०को थार्ड फ्ल्याङ्ग १

येस्को मासल्स ३।

१ फ्लेक्सर ब्रीभीस डिजिटोरम।
२ येक्सटेन्सर लङ्गस डिजिटोरम।
३ येक्सटेन्सर ब्रीभीस डिजिटोरम।

थार्ड टोको थार्ड फ्ल्याङ्गको

आर्टिकुलेशन १।

आघमा—

ऐ०को सेकेन्ड फ्ल्याङ्ग १

येस्को मासल्स ३।

१ येक्सटेन्सर लङ्गस डिजिटोरम।
२ येक्सटेन्सर ब्रीभीस डिजिटोरम।
३ फ्लेक्सर लङ्गस डिजिटोरम।

फोर्थ टोको फाष्ट फ्ल्याञ्जको

आर्टिकुलेशन २।

आवभमा—

फोर्थ मेटाटार्साल वोन १

वीलोमा—

ऐ०को सेकेन्ड फ्ल्याञ्ज १

येस्को मासल्स ३।

१ फोर्थ डर्सल इन्टर वोसियेस।

२ सेकेन्ड फ्ल्यान्टर इन्टर वोसियेस।

३ थार्ड लाम्ब्रीक्याल।

फोर्थ टोको सेकेन्ड फ्ल्याञ्जको

आर्टिकुलेशन २।

आवभमा—

ऐ०को फाष्ट फ्ल्याञ्ज १

वीलोमा—

ऐ०को थार्ड फ्ल्याञ्ज १

येस्को मासल्स ३।

१ फ्लेक्सर ब्रीभीस डिजिटोरम।

२ येक्सटेन्सर लङ्गस डिजिटोरम।

३ येक्सटेन्सर ब्रीभीस डिजिटोरम।

फोर्थ टोको थार्ड फ्ल्याञ्जको

आर्टिकुलेशन १।

आवभमा—

ऐ०को सेकेन्ड फ्ल्याञ्ज १

येस्को मासल्स ३।

१ येक्सटेन्सर लङ्गस डिजिटोरम।
२ येक्सटेन्सर ब्रीभीस डिजिटोरम।
३ फ्लेक्सर लङ्गस डिजिटोरम।

फिफ्थ टोको फाष्ट फ्ल्याङ्गको

आर्टिकुलेशन २।

आवभमा—

फिफ्थ मेटाटार्सोल बोन १

वीलोमा—

ऐ०को सेकेन्ड फ्ल्याङ्ग १

येस्को मासल्स ४।

१ फ्लेक्सर ब्रीभीस मिनिमाई डिजिटाई।
२ आवडाक्टर मिनिमाई डिजिटाई।
३ थार्ड फ्ल्यान्टर इन्टर ओसियेस।
४ फोर्थ लाम्ब्रीक्याल।

फिफ्थ टोको सेकेन्ड फ्ल्याङ्गको

आर्टिकुलेशन २।

आवभमा—

ऐ०को फाष्ट फ्ल्याङ्ग १

वीलोमा—

ऐ०को थार्ड फ्ल्याङ्ग १

येस्को मासल्स २।

१ फ्लेक्सर ब्रीभीस डिजिटोरम।
२ येक्सटेन्सर लङ्गस डिजिटोरम।

फिफ्थ टोको थार्ड फ्ल्याङ्गको

आर्टिकुलेशन १।

आवभमा—

ऐ०को सेकेन्ड फ्ल्याङ्ग १

येस्को मासल्स ३।

१ येक्सटेन्सर लङ्गस डिजिटोरम।

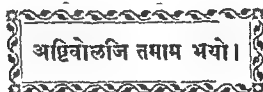
२ येक्सटेन्सर ब्रीभीस डिजिटोरम।

३ फ्ळेक्सर लङ्गस डिजिटोरम।

सेसामयेड बोन्सको बयान।

येस्को आकार स्माल र राउन्ड हुन्छ। बालखमा कार्टिलेज भै रहन्छ। उमेरदारमा हाड जस्तो हुन्छ।

शरीरमा रहेको जुनजुन टेन्डन्सको ऊपर ज्यादा थीचिन छ, तेही तेही टेन्डन्समा यो सेसामयेड बोन्स देखिन्छ।

~ आर्टिकुलेशन्सको बयान ।

स्कयालिटनको बोन्सको रानेसको साथ जो कनेक्सन
न्छ अर्थात् मील्छ, तेसलाई जयन्ट र आर्टिकुलेशन भन्छन ।
ोन्स कार्टिलेज फाइब्रो कार्टिलेज लीगामेन्ट र साइनोभियाल
म्ब्रेन र वार्सा येत्ती चीज मिलिकन जयन्ट बन्छ । साइनोभि-
ाल मेम्ब्रेनबाट १ किसिमको चीप्लो स्याल जस्तो नीक्लन्छ, तेसलाई
ाइनोभिया भन्छन ।

जयन्ट कत्ती किसिमको छ तेस्को बयान ।

नम्बर, सिन्‌आर्थ्रोसिस । माने न हील्ने जोर्नी, जस्तो क्रेनि-
याम र फेस्को जोर्नी ।

(क) सुचारा
- १ सुचाराभेरा
  - १ डेन्टेन्टा, जस्तो २ पेराइटल मील्ने जोर्नी ।
  - २ लिम्बोसा, जस्तो फ्रान्टल र पेराइटल मील्ने जोर्नी
  - ३ सेरेटा, जस्तो इन्टर फ्रान्टल जोर्नी ।
- २ सुचारानथा
  - १ स्कोवामोसा, जस्तो स्कोवामास, पेराइटल जोर्नी।
  - २ हार्मोनिआ, जस्तो २ सुपीरियर म्याग्जिलरि जोर्नी

(ख) सिन्‌डाइर्लेसिस, जस्तो स्फोनायेड र भोमरको जोर्नी ।

(ग) गम्फोसिस, जस्तो टुथ रहने सकेट ।

२ नम्बर, आम्फिआर्थ्रोसिस । माने अलि अलि चलने जोर्नी ।
यो २ किसिमको हुन्छ ।

(क) सिम्फाइसिस, जस्तो भार्टिब्रेको वाडीको साथ वाडी
मील्ने जोर्नी ।

(ख) सिन्डस्मोसिस, जस्तो इन्फीरियेर टीबियोफिबुलर
टिकुलेशन हुन्छ।

३ नम्बर. डायारथ्रोसिस, दोस्रो नाम मुभेवल जयन्ट।
हिल्ने जोर्नी। यो ५ किसिमको छ।

(क) गीङ्ग्लीयस अर्थात् होञ्ज जयन्ट। माने वबुजा ज
जोर्नी, जस्तो ह्युमेरस र आल्नाको जोर्नी।

(ख) ट्रकयेडिस अर्थात् पिभयेट जयन्ट। माने रोटेसन
जोर्नी, जस्तो आट्लान्टो अक्सियाल जयन्ट र सुपीरि
रेडियो आल्नर जयन्ट।

(ग) कन्डीलयेट। माने कन्डाइलको साथ कोही हाड
क्याभिटीको साथ मीलने जोर्नी, जस्तो रिष्ट जयन्ट।

(घ) रेसिप्रोक्याल रिसेप्सन, दोस्रो नाम स्याडेल जयन्ट
माने १ बोनको कन्भेक सर्फेस र दोस्रो बोनको कन्के
सर्फेस मिलने जोर्नी, जस्तो थामको कार्पोमेटा कार्प्याल जयन्ट

(ङ) आर्थ्रोडिआ। माने २ बोन्सको समम जगा मिले
जोर्नी, जस्तो कार्पास र टार्सास जोर्नी।

आर्टिकुलेशन ३ किसिमको छ।

(१) सिनार्थ्रोसिस, दोस्रो नाम इम्मुभेबल जयन्ट।
(२) आम्फीआर्थ्रोसिस, दोस्रो नाम मिक्सड जयन्ट।
(३) डाई आर्थ्रोसिस, दोस्रो नाम मुभेवल जयन्ट।

सिन्‌आर्थोसिसको वयान।

यो किसिमको आर्टिकुलेशनमा वोन्सको सर्फेसेस कनेक्टिभ टिस्यु दीयेर जोरिन्छ र हिल्दैन। [उदाहरण] केनियाम र फेस्को वोन्स मद्धे लोवार्ज याहेक यो किसिमको आर्टिकुलेशन हुन्छ।

यो सिनार्थोसिस ४ किसिमको छ—

१ सुचारा।
२ सिन्डाइलेसिस।
३ गम्फोसिस।
४ सिनकन्डोसिस।

१ सुचाराको वयान।

फ्ल्याट वोन्सका मार्जीन्सको साथ मार्जीन्स फाइब्रर्स टिस्यु दीयेर जोरिदा सुचर हुन्छ। येस किसिमको सुचारा स्कालमा मात्र हुन्छ।

यो सुचारा २ किसिमको छ—

१ सुचाराभेरा, दोस्रो नाम टु सुचर।
२ सुचारानथा, दोस्रो नाम फल्स सुचर।

१ सुचाराभेराको वयान।

इन्डेन्टेट अर्थात् करौती जस्तो वर्डर्स दीयेर आर्टिकुलेशन हुनाले नाम सुचराभेरोसा भयो।

यो सुचाराभेरोसा ३ किसिमको छ—

(क) सुचाराडेन्टेटा। यो टुथलाइक प्रसेसले मील्छ। दृष्टान्त, इन्टरपेराइटल सुचर।

(ख) सुचारासेरेटा । यो करौतीलाइक प्रसेसले मील्छ । दृष्टान्त, इन्टर फ्रान्टल सुचर ।

(ग) सुचारालीम्बोसा, यो पातलो पातलो करौती जस्तो धार खापियाकोले बन्छ । दृष्टान्त, फ्रान्टोपेराइटल सुचर, दोस्रो नाम करोन्याल सुचर ।

---

२ सुचारानथाको बयान ।

यो राफ सर्फेसेस दीयेर आर्टिकुलेशन हुन्छ ।

यो सुचारानथा २ किसिमको छ—

(क) सुचारास्कोवानोसा । यो वोभेल्ड मार्जीन दीयेर मील्छ । दृष्टान्त, स्कामो पेराइटल सुचर ।

(ख) सुचाराहार्मोनिआँ । यो राफ सर्फेसेस दीयेर मील्छ । दृष्टान्त, इन्टर म्याक्सिलरि सुचर ।

---

२ सिन्डाइलेसिसको बयान ।

यो १ बोनको फीसरमा दोस्रो बोनको थिन प्लेट मील्नाले सिन्डाइलेसिस भन्छन । दृष्टान्त, स्फोनायेडको रष्ट्राम र येथमयेडको पार्पेन्डीक्युलर प्लेटको साथ भोमर आर्टिकुलेशन हुदा यो बन्छ ।

---

३ गम्फोसिसको बयान ।

१ सकेटमा कनिकेल प्रसेस जस्तो टिथ मीलेकोलाई गम्फोसिस भन्छन । दृष्टान्त, टुथको साथ म्याक्सिलाको आर्टिकुलेशन ।

---

४ सिनकन्ड्रोसिसको बयान ।

कार्टिलेज दीयेर जाँहा २ बोन्स जोरिन्छ, तेस्लाई सिनकन्ड्रोसिस भन्छन । दृष्टान्त, उमेरदारमा हुदैन लडिकाहरूका लङ बोन्सको स्याफ्ट र येपिफाइसिसको बीचमा रहन्छ ।

येपिफाइसिस भनेको बालखको बोन उमेर बढ्दै जाँदा तेहि बोनको केहि टुकुरा पछी जोरिन्छ, तेहि टुकुरालाई येपिफाइसिस भन्छन् ।

आम्फिआर्थ्रोसिस

दोस्रो नाम मिक्सड आर्टिकुलेशन ।

यो आम्फीआर्थ्रोसिस २ किसिमको छ—

(क) सिम्फाइसिस । यो २ बोन्सको बीचमा फाइब्रोकार्टिलेज दीयेर जोरिन्छ। दृष्टान्त, भार्टिब्राको बाडीको साथ दोस्रो भार्टिब्राको बाडी जोरियाको ।

(ख) सिन्डस्मोसिस । यो इन्टरबोसियेस लीगामेन्ट दीयेर जोरिन्छ । दृष्टान्त, इन्फीरियेर टिबियो फिबुलर आर्टिकुलेशन ।

डायाआर्थ्रोसिस

दोस्रो नाम मुभेबल जयन्ट ।

यो डायाआर्थ्रोसिस ६ किसिमको छ ।

(क) गीङगूीमस, दोस्रो नाम हिञ्ज जयन्ट । यो फर्वार्ड र ब्याकवार्ड दिग्मा मात्र चल्छ । [उदाहरण] इन्टर फ्ल्याञ्जीयाञ्ज जयन्ट्स र ह्युमेरसको साथ आल्ना मीलेको जस्तो ।

(ख) ट्रूकयेंडिस, दोस्रो नाम पीभयेट जयन्ट । जस्तो गोलाई प्वाल भयाको हाडमा दोस्रो हाड़को वोडन्टयेड प्रसेस् जस्तो मीलेको [उदाहरण] सुपीरियेररेडियो आल्नर आर्टिकुलेशन र आट्ल्यान्टो आक्सियाल जयन्ट ।

(ग) कन्डीलयेट आर्टिकुलेशन । यो १ इलीपट्रीकलक्याभिटीमा ओभयेड हेड आर्टिकुलेशन भया जस्तो । दृष्टान्त, रिष्ट जयन्ट ।

(घ) रेसिप्रोक्याल रिसेप्सन, दोस्रो नाम स्पाडेल जयन्ट । यो १ वोनको कन्केभ सर्फेस, दोस्रो वोनको कन्भेक्स सर्फेस मीलेको । दृष्टान्त, थामको कार्पोमेटाकार्पाल जयन्ट ।

(ङ) येनआर्थ्रोसिस, दोस्रो नाम वल्यान्डसकेट जयन्ट । यो चारैदिग्मा हीलछ । यो १ ग्लानुलर हेड र १ कापलाई क्याभिटीमा मीलेको जस्तो । दृष्टान्त, हिप जयन्ट र सोल्डर जयन्ट ।

(च) आर्थ्रोडिआ, दोस्रो नाम ग्लाइडिङ जयन्ट । यो २ सम्म सर्फेस मीलेर ग्लाइड गर्छ [उदाहरण] कार्पाल र टार्साल आर्टिकुलेशन ।

जयन्टको मुभमेन्ट ।

१ ग्लाइडिङ मुभमेन्ट । माने अलि अलि चलने ।

२ आङ्गुलर मुभमेन्ट । यो खाली लङ वोन्सको हुन्छ । यो चारै तरफ घुम्छ । माने, फ्लेक्सन, येक्सटेन्सन, आडूडाक्सन र आवडाक्सन ।

३ सार्कमडाक्सन । जस्तो सोल्डर र हिपजयन्ट ।

४ रोटेसन । माने, घुम्ने जस्तो याट्लासमा आक्सिसको ओडन्टयेडप्रसेस आर्टिकुलेशन भयाको ।

आर्टिकुलेशन आफ दी
ट्राङ्कको बयान।

आर्टिकुलेशन आफ दी भार्टिब्रल कलम।

यो आर्टिकुलेशन्स ५ किसिमको छ—

नं.१. लीगामेन्ट्स आफ दी वडिज, यो ३ किसिमको छ—

(क) आन्टीरियेर कमन लीगामेन्ट। यो आक्सिसदेखि स्पाक्रामसम्म भार्टिब्रीको वाडीको फ्रान्टमा ब्रड व्यान्ड फाइब्रर्स लाग्छ, यो सुपरफिसियाल र डीप हुन्छ।

(ख) पोष्टीरियेर कमन लीगामेन्ट। यो स्पाइनलकेनाल भीत्र वाडीको व्याकपार्टमा आक्सिसदेखि स्पाक्रामसम्म रहन्छ।

(ग) इन्टर भार्टिब्रल सब्सट्यान्स। यो आक्सिसदेखि स्पाक्रामसम्म भार्टिब्रीको बाडीका बीच बीचमा रहन्छ।

नं.२. लीगामेन्स आफ दी लामिनी। यो जातको नाम—

(क) लीगामेन्टासाह्लाभा। यो आक्सिसदेखि स्पाक्रामसम्म भार्टिब्रीका लामिनीमा, लामिनी कनेक्ट गराउ छ। तल्लो लामिनीको सुपीरियेर वर्डर, माथिल्लो लामीनीको इन्फीरियेर वर्डरमा मील्छ। आट्लास र आक्सिसमा यो लीगामेन्ट छैन।

नं.३. लीगामेन्ट्स आफ दी आर्टिकुलर प्रसेसेस। यो जातको नाम—

(क) क्यापसुलर लीगामेन्ट्स। यो आर्टिकुलर प्रसेसेस्को ओरि परि लाग्छ।

नं.४. लीगामेन्ट्स आफ दी स्पाइनस प्रसेसेस। यो जातको ३ किसिमको छ—

(क) इन्टर स्पाइनस लीगामेन्ट। यो भार्टिब्रीको स्पाइनस प्रसेसको रूटदेखि येपेक्ससम्म लाग्छ।

(ख) सुप्रास्पाइनस लीगामेन्ट। भार्टिब्रीको स्पाइनसप्रसेसको टीप टीपमा लाग्छ। यो सेभेन्थ सर्भाइकलदेखि फार्ष्ट स्याक्राल भार्टिब्रीसम्म लाग्छ।

(ग) लीगामेन्टम न्युकि। येस्को २ लेयार्स हुन्छन। सुपरफिसियाललेयार १। डीपलेयार १। सुपरफिसियाललेयार सेभेन्थ सर्भाइकलको स्पाइनदेखि अक्सिपीटल बोनको येक्सटार्नल अक्सिपीटल प्रोटुबारेन्ससम्म लाग्छ। डीपलीयार सर्भाइकल भार्टिब्रीका स्पाइन र येक्सटार्नल अक्सिपीटल क्रेष्टसम्म लाग्छ।

नं. ५. लीगामेन्टम आफ दी ट्र्यान्सभर्स प्रोसेस। यो जातकोनाम—

(क) इन्टर ट्र्यान्सभर्स लीगामेन्ट्स। यो भार्टिब्रीका ट्र्यान्सभर्स प्रसेसेसको बीच बीचमा रहन्छ। यो सर्भाइकल भार्टिब्रीका ट्र्यान्सभर्स प्रसेसेसमा लाग्दैन जस्तो देखिन्छ। लाम्बर भार्टिब्रीको ट्र्यान्सभर्स प्रसेसेसमा थिन भै लाग्छ। डर्सल भार्टिब्रीको ट्र्यान्सभर्स प्रोसेसमा पुरा लागेको छ।

आर्टिकुलेशन आफ दी

याट्लासयाण्ड आक्सिसको बयान।

नं. १. आट्ल्यान्टो आक्सयेड आर्टिकुलेशन। यो वोडन्टयेड प्रसेस र आट्लासको आन्टीरियेर आर्चमा लाग्छ र वोडन्टयेड प्रसेस र ट्र्यान्सभर्स लीगामेन्टको साथ लाग्छ।

यो आट्ल्यान्टो आक्सयेड आर्टिकुलेशन्स ४ किसिमको छ।

(क) आन्टीरियेर आट्ल्यान्टो आक्सियाल लीगामेन्ट । येस्को २ हिस्सा छ । सुपरफेसियाल पार्ट १। डीप पार्ट १। सुपरफिसियाल पार्ट आन्टीरियेर कामन लीगामेन्टको साथ मीलेको छ। यो आ-भमा याट्लासको आन्टीरियेर ट्युवर्कलमा लाग्छ । वीलोमा आ-क्सिसको वडि र वोडन्टयेड प्रसेसको वेसमा लाग्छ। डीप पार्ट ब्रडे हुन्छ। याट्लासको आन्टीरियेर आर्चको लोवर वर्डरदेखि वोडन्टयेड प्रसेसको वेस र आक्सिसको वडिमा लाग्छ।

(ख) पोष्टीरियेर आट्लान्टो आक्सियाल लीगामेन्ट। यो आ-ट्लासको पोष्टीरियेर आर्चको लोवर वर्डरदेखि आक्सिसको ला-मिनीको अपर येजको साथ लाग्छ।

(ग) ट्र्यान्सभर्स लीगामेन्ट । येसले ओडन्टयेड प्रसेसलाई ठीक जगामा राख्छ। यो याट्लासको ल्याटार्याल मासको इन्नर सर्फेसको २ दिग्मा २ ट्युवर्कल्स छ, तेसैमा लाग्छ। येही ट्र्यान्स लीगामेन्टको पोष्टीरियेर सर्फेसको मिडिलदेखि, अपवार्डमा आ-क्सिपीटलको ब्यासिलर प्रसेस र वीलोमा आक्सिसको वाडीसम्म फाइब्रसहरू लाग्छ, यो फाइब्रसहरूको नाम क्रुसियाल लीगामेन्ट भन्छन ।

(घ) क्याप्सुलर लीगामेन्ट । यो अरु अरु आर्टिक्लीमा भया जस्तै हुन्छ।

आट्लास र आक्सिपीटल वोन्सको

आर्टिकुलेशन्सको बयान ।

नं.१. आन्टीरियेर आक्सिपीटो आट्ल्यान्टेल लीगामेन्ट्स । यो

२ हुन्छ, सुपरफीसियाल पार्ट १। डीप पार्ट १। सुपरफीसियाल पार्ट आवभमा आक्सिपीटलको ब्यासिलर प्रसेसमा र वीलोमा आटलासको आन्टीरियेर आर्चको ट्युवर्कलमा लाग्छ। डीप पार्ट आवभमा फोरामेन म्याग्नाको आन्टीरियेर मार्जीनमा लाग्छ। वीलोमा आट्लासको आन्टीरियेर आर्चको अपर वर्डरमा लाग्छ।

नं. २. पोष्टीरियेर आक्सिपीटो आटल्यान्टेल लीगामेन्ट्स। यो आवभमा फोरामेन म्याग्नामको पोष्टीरियेर मार्जीनमा र वीलोमा आट्लासको पोष्टीरियेर आर्चको अपर वर्डरमा लाग्छ। भार्टिब्रल आर्टरि र साव आक्सिपीटल नार्भ। यो लीगामेन्ट भीत्र दीयेर जान्छ।

नं. ३. ल्याटारयाल आक्सिपीटो आटल्यान्टेल लीगामेन्ट्स। यो दुवैदिग्मा १।१ हुन्छ। यो आवभमा आक्सिपीटल बोनको जुगुलर प्रसेसमा लाग्छ। वीलोमा याटलासको ट्र्यान्सभर्स प्रसेसको वेसमा लाग्छ।

नं. ४. क्याप्सुलर लीगामेन्ट्स। यो आक्सिपीटलको कन्डाइल्स र याटलासको आर्टिकुलर प्रसेसको ओरीपरिमा लाग्छ।

आक्सिस र अक्सिपीटल बोनको
आर्टिकुलेशनको बयान।

नं. १. आक्सिपीटो आक्सियाल लीगामेन्ट्स। यो स्पाइनल केनाल भीत्र रहन्छ। यो वीलोमा आक्सिसको बाडीको पोष्टीरियेर सर्फेसमा लाग्छ र आवभमा आक्सिपीटल वोनको ब्यासिलर ग्रुभमा लाग्छ।

२नं. ओडन्टयेड लीगामेन्ट, अथवा चेक लीगामेन्ट।

येस्को ३ हिस्सा हुन्छ, वोडन्टयेड प्रसेसको अपर पार्टको २ दिगदेखि अक्सिपीटल बोनको कन्डाइल्सको इन्नर साइडका राफ सर्फेसमा लाग्छ। यो २का बीचमा लीगामेन्ट्स सास्पेन्नस्वरीयाम रहन्छ। यो वोडन्टयेड प्रसेसको येपेक्सदेखि फोरामेन म्याग्नामको आन्टीरियेर मार्जीनसम्म लाग्छ।

नं. ३. साइनोभीयाल मेम्ब्रेन्स। यो २ हुन्छन, वोडन्टयेड प्रसेसको फ्रान्टमा १। वीहाईन्डमा १।

टेम्पोरो म्याक्सिलरिको

आर्टिकुलेशन्सको बयान।

यो टेम्पोरल बोनको ग्लीनयेड क्याभिटीको आन्टीरियेर पार्ट टेम्पोरल बोनले बन्छ। दोस्रो नाम, आर्टिकुलेशन आफ दी लोवार्ज।

नं. १. इन्टर्नल ल्याटास्याल लीगामेन्ट आफ दी लोवार्ज। यो आवभमा स्फीनायेडको स्पाइनस प्रसेसमा वीलोमा लोवार्जको डेन्टल फोरामेनको मार्जीन र लीड्ग्युलामा लाग्छ।

नं. २. येक्सटर्नल ल्याटोस्याल लीगामेन्ट आफ दी लोवार्ज। यो आवभमा जाइगोमाको आउटर सर्फेस, ट्युवर्कल र लोवर बर्डरमा लाग्छ। वीलोमा लोवार्जको नेकको आउटर सर्फेस र पोष्टीरियेरयेजमा लाग्छ।

नं. ३. ष्टाइलोम्याक्सिलरि लीगामेन्ट। यो ष्टाइलयेड प्रसेसको येपेक्सदेखि लोवार्जको रेमासको पोष्टीरियेर बर्डर र आङ्गलसम्म लाग्छ।

नं. ४. ष्टाइलोहायेड लीगामेन्ट । यो ष्टाइलयेड प्रसेसदेखि हाऽ
बोनको स्याल कर्नुवामो लाग्छ ।

नं. ५. क्याप्सुलर लीगामेन्ट । यो आवभमा ग्लीनयेड क्याभिटी
येज र आर्टिकुलर येमिनेन्समा लाग्छ, बीलोमा कन्डाइल
नेकको ओरिपरिमो लाग्छ ।

नं. ६. इन्टर आर्टिकुलर फाइब्रो कार्टिलेज । येस्को आकार् बोभे
हुन्छ, येजको कन्डाइल र ग्लीनयेड क्याभिटोको बीचमा रहन्छ

नं. ७. साइनोमीयाल मेम्ब्रेन । यो २ हुन्छ, फाइब्रो कार्टिलेज
आवभमा १ । बीलोमा १ ।

टेम्पोरो म्याक्सिलरिको
आर्टिकुलेशन्सको नार्भ्स ।

अरिक्युलो टेम्पोरल
इन्फीरियेर म्याक्सिलरि नार्भको म्यासिटेरिक ब्रेञ्च ।

येस्को आर्टरिज ।

टेम्पोरल ।

ऐ० को आक्सन ।

लोत्राजेलाई डीप्रेस गराउँ छ । एलीभेट गराउँ छ । फर्वा
र ब्याकवार्ड चलाउँ छ ।

आर्टिकुलेशन आफ दी
रिब्स उइथ्दी भार्टिब्री-

माने रिब्स र भार्टिब्रीको साथ आर्टिकुलेशन्स । यो २ कि
सिमको हुन्छ ।

नं. १. रिब्सको हेडको साथ र भार्टिब्रोको बाडीको साथ आर्टिकुलेशन्स। येस्को भीत्र ३ किसिम छ।

(क) आन्टीरियेरकष्टो भार्टिब्रल लीगामेन्ट, दोस्रो नाम, ष्टेलेड लीगामेन्ट। येस्को ३ फ्यासीक्युली हुन्छ, सुपोरियेर फ्यासीक्युलस् रिबको हेडदेखि, माथील्लो भार्टिब्राको बाडीमा लाग्छ। इन्फीरियेर फयासीक्युलस् रिबको हेडदेखि, तल्लो भार्टिब्राको बाडीमा लाग्छ। मिडिल फयासिक्युलस इन्नर भार्टिब्रल साबष्टेन्समा लाग्छ।

(ख) क्याप्सुलर लीगामेन्ट। यो रिबको हेड र आर्टिकुलर सर्फेसको ओरिपरिमा लाग्छ।

(ग) इन्टर आर्टिक्युलर लीगामेन्ट। येसले योजयन्टलाई २ भाग गराउँ छ।

नं. २. रिब्सको नेक र ट्युबर्कलको साथ भार्टिब्रोको ट्रान्सभर्स प्रसेसको साथ आर्टिकुलेशन्स। येस्को भीत्र ४ किसिमको छ।

(क) आन्टीरियेरकष्टो ट्रयान्सभर्स लीगामेन्ट्स, दोस्रो नाम, सुपीरियेरकष्टो ट्रयान्सभर्स लीगामेन्ट। यो रिबको नेकको अपर वर्डरदेखि माथील्लो भार्टिब्राको ट्रान्सभर्स प्रसेसको लोवर वर्डरमा लाग्छ। यो लीगामेन्ट फाष्ट रिबमा लाग्दैन।

(ख) मिडिलकष्टो ट्रयान्सभर्स लीगामेन्ट, दोस्रो नाम, इन्टर वोसियास लीगामेन्ट। यो ट्रयान्सभर्स प्रसेसको आन्टीरियेर सर्फेसदेखि, रिबको नेकको पोष्टीरियेर सर्फेसमा लाग्छ। यो एलेभेन्थ र ट्वेल्थ रिब्समा लाग्दैन।

(ग) पोष्टीरियेरकष्टो ट्र्यान्सभर्स लीगामेन्ट। यो ट्र्यान्सभर्स प्रसेसको येपेक्सदेखि, रिबको ट्युबर्कलको नान आर्टिकुलर पार्टमा लाग्छ। एलेभेन्थ र ट्वेल्थ रिब्समा छैन।

(घ) क्यापसुलर लीगामेन्ट। यो आर्टिकुलर सर्फेसको ओरिपरिमा लाग्छ। यो पनी एलेभेन्थ र ट्वेल्थ रिब्समा लाग्दैन।

टुरिब्सको कार्टिलेजको साथ ष्टार्नामको

आर्टिकुलेशनको बयान।

नं. १. आन्टीरियेरकन्डोष्टार्नाल लीगामेन्ट। यो रिबको कार्टिलेजेसको येक्सट्रिमोटीदेखि ष्टार्नामसम्म लाग्छ, येस्को ३ फ्यासिक्युली हुन्छ, सुपीरियेर १। मिडिल १। इन्फीरियेरफ्यासिक्युली १।

नं. २. पोष्टोरियेरकन्डोष्टार्नाल लीगामेन्ट। यो पोष्टीरियेरमा छ। तर अली अली मालूम हुन्छ।

नं. ३. क्याप्सुलर लीगामेन्ट। योजयन्टको ओरिपरिमा लाग्छ।

नं. ४. इन्टर आर्टिकुलर कन्डोष्टार्नाल लीगामेन्ट। यो सेकेन्ड र थार्ड कष्टल कार्टिलेजेस र ष्टार्नामलाई समाउँ छ।

नं ५. आन्टीरियेर कन्डोज्कीफ्वायेड लीगामेन्ट। यो सेभेन्थ कष्टल कार्टिलेजको आन्टीरियेर सर्फेसदेखि आन्सीफारम आपेन्डीक्सको आन्टीरियेर सर्फेससम्म लाग्छ।

नं. ६. पोष्टीरियेर कन्डोज्कीफ्वायेड लीगामेन्ट। यो फोष्ट कष्टल कार्टिलेज बाहेक अरु सब कार्टिलेजेसमा छ।

लीगामेन्ट्स आफ दी

स्टार्नमको बयान।

नं. १. आन्टीरियेर इन्टर स्टार्नाल लीगामेन्ट, येसले स्टार्नमको फाष्ट र सेकेन्ड पिसलाई आन्टीरियेरमा समाउँ छ।

नं. २. पोष्टीरियेर इन्टर स्टार्नाल लीगामेन्ट, येसले स्टार्नमको फाष्ट र सेकेन्ड पिसलाई पोष्टीरियेरमा समाउँ छ।

पेलभिसको साथ स्पाइनको साथ

आर्टिकुलेशन्सको बयान।

नं. १. आन्टीरियेर कमन लीगामेन्ट र पोष्टीरियेर कमन लीगामेन्ट। यो माथीबाट आयेर पेल्भीक्समा लाग्छ।

नं. २. इन्टर भार्टिब्रल सबष्टेन्स। यो लाष्ट लाम्बर भार्टिब्रा र स्पाइनामको बीचमा रहन्छ।

नं. ३. लीगामेन्टासाब्लाभा। यो लाष्ट लाम्बर भार्टिब्राको लामिनी र स्पाइनाल केनालको अपर बोर्डरको मार्जीन सम्म लाग्छ।

नं. ४. क्याप्सुलर लीगामेन्ट्स। यो २ आर्टिकुलर प्रसेसेसको ओरिपरिमा लाग्छ।

नं. ५. इन्टर स्पाइनस र सुप्रास्पाइनस लीगामेन्ट्स।

नं. ६. लाम्बोस्पाइनाल लीगामेन्ट, दोस्रो नाम स्पाइनो भार्टिब्रल लीगामेन्ट। यो आत्रभमा फोर्थ लाम्बरको ट्र्यान्सभर्स प्रसेसको टिपको फ्रान्टदेखि बीलोमा स्पाइनामको बेसको ल्याटाल्याल मासको आउटर बर्डरको फ्रान्टसम्म लाग्छ।

नं.७. इलियो लाम्बर लीगामेन्ट। यो फिप्थ लाम्बर भार्टिब्राको ट्र्यान्सभर्स प्रसेसको टिप देखि इलीयामको क्रेष्ट सम्म लाग्छ।

पेल्भिसको

आर्टिकुलेशन्सको बयान।

नं.१. स्याक्राम र इलियामको साथ आर्टिकुलेशन्स। येस्को भित्र २ लीगामेन्ट्स हुन्छन।

(क) आन्टीरियर स्याक्रोइलियाक लीगामेन्ट। यो स्याक्रामको आन्टीरियर सर्फेस देखि इलियामको आन्टीरियर सर्फेस सम्म लाग्छ।

(ख) पोष्टीरियेर स्याक्रो इलियाक लीगामेन्ट। यो स्याक्रामको पोष्टीरियेर सर्फेस देखि इलियामको पोष्टीरियेर सर्फेस सम्म लाग्छ।

नं. २ स्याक्राम र स्कीयामको साथ आर्टिकुलेशन्स हुने लीगामेन्ट्स।

(क) ग्रेट स्याक्रो साइटिक लीगामेन्ट, दोस्रो नाम पोष्टीरियेर स्याक्रो साइटिक लीगामेन्ट। यो पोष्टीरियेर इन्फीरियर इलियाक स्पाइनको वेसमा र फोर्थ, फीफ्थ ट्र्यान्सभर्स स्याक्राल ट्युबर्कलसमा र स्याक्राम र कक्सिक्सको लोवर पार्टको येजमा लाग्छ। यो डाउनवार्ड आउटवार्ड र फर्वार्डदिग्मा गै स्कीयाल ट्युबेरोसीटिको इन्नर येजमा र रेमासको इन्नर मार्जीनमा लाग्छ नाम फ्याल्सीफारम लीगामेन्ट।

(ख) स्माल स्याक्रो साइटिक लीगामेन्ट, दोस्रो नाम लेसर

स्पाक्नो साइटिक लीगामेन्ट। यस्को यपेक्स स्कीयामको स्पाइनमा लाग्छ। येस्को वेस स्पाक्राम र कक्सिसको ल्याटारवाल मार्जीनमा लाग्छ।

यो २ग्रेटर र लेसर स्पाक्नो साइटिक लीगामेन्ट्सले स्पाक्रोसाइटिक नचेसलाई २फोरामीना बनाउँछ। सुपीरियरको नाम ग्रेट स्पाक्रो साइटिक फोरामेन। इन्फीरियेर फोरामेनको नाम लेसर स्पाक्रोसाइटिक फोरामेन।

यो ग्रेट स्पाक्रोसाइटिक फोरामेनबाट पाइरीफर्मीस मासल, ग्लुटियाल साइटिक, प्युडिकभेसल्स, नार्भ्स, अबटुरेटर इन्टर्नस काडरेटस फोमरिस र २ ग्यामिलाई मासल्सलाई सप्लाइ गर्ने नार्भ्स जान्छन।

यो लेसर स्पाक्रोसाइटिक फोरामेनबाट अबटुरेटर इन्टर्नस मासल र यो मासललाई सप्लाइ गर्ने नार्भ्स, प्युडिक भेसल्स र नार्भ्स, यो फोरामेनको बाटो गरि पेल्भिक्समा जान्छ।

नं. ३. स्पाक्राम र कक्सिक्सको साथ आर्टिकुलेशन्स।

(क) आन्टीरियेर स्पाक्रो कक्सिजियाल लीगामेन्ट। यो स्पाक्रामको आन्टीरियेर सर्फेसदेखि कक्सिक्सको आन्टीरियेर सर्फेस सम्म लाग्छ।

(ख) पोस्टीरियेर स्पाक्रो कक्सिजियाल लीगामेन्ट। यो स्पाक्रामको पोस्टीरियेर सर्फेसदेखि कक्सिक्सको पोस्टीरियेर सर्फेससम्म लाग्छ।

(ग) इन्टर आर्टिकुलर लीगामेन्ट। यो स्पाक्राम र कक्सिक्सको कर्नुवाको बीचमा रहन्छ।

(घ) ल्याटारयाल स्पाक्रो कक्सिजियाल लीगामेन्ट । यो स्पा क्रामको लोवर ल्याटारयाल आङ्गल देखि कक्सिक्सको फ्राग पिसको टय्रान्सभर्स प्रसेस सम्म लाग्छ ।

(ङ) फाइब्रो कार्टिलेज । यो स्पाक्राम र कक्सिक्सको बीचमा रहन्छ ।

नं. ४. प्युबिसको आर्टिकुलेशन्स ।

(क) आन्टीरियेर प्युबिक लीगामेन्ट, २ प्युबिसको आन्टीरियेरमा रहन्छ ।

(ख) पोष्टीरियेर प्युबिक लीगामेन्ट, २ प्युबिसको पोष्टीरियेरमा रहन्छ ।

(ग) सुपीरियेर प्युबिक लीगामेन्ट, २ प्युबिसको आवभमा रहन्छ ।

(घ) सावप्युबिक लीगामेन्ट, २ प्युबिस्को बीलोमा रहन्छ ।

(ङ) फाईब्रो कार्टिलेज, दो २ बोन्सको बीचमा रहन्छ ।

अबटुरेटर मेम्ब्रेनले अबटुरेटर फोरामेनलाई क्लोज गर्छ येस्को अपर र आउटर पार्टमा १ केनाल छ येसबाट अबटुरेटर भेसल्स र नार्भ्स जान्छ । कोहि कोहिले अबटुरेटर मेम्ब्रेनलाई अबटुरेटर लीगामेन्ट पनि भन्छन ।

अपरयेक्सटिमिटीको

आर्टिकुलेशन्सको बयान ।

येस्को भीत्रको किसिम किसिमको नाम—

पैह्ला किसिम । ध्यानो क्लाभिक्युलर आर्टिकुलेशन्स ।

(क) आन्टोरियेर ष्टार्नो क्लाभिक्युलर लीगामेन्ट। यो क्लाभिकल बोनको इन्नर येन्डको आन्टीरियेर र अपर पार्टदेखि ष्टार्नम बोनको फाष्ट पिस्को आन्टीरियेर र अपर पार्टमा लाग्छ।

(ख) पोष्टोरियेर ष्टार्नो क्लाभिक्युलर लीगामेन्ट। यो क्लाभिकलको इन्नर येन्डको पोष्टोरियेर र अपर पार्ट देखि ष्टार्नमको फाष्ट पिसको पोष्टोरियेर र अपर पार्टमा लाग्छ।

(ग) इन्टर क्लाभिक्युलर लीगामेन्ट। यो ष्टार्नमको माथीमा र १ क्लाभिकलको इन्नरयेन्डदेखि दोस्रो क्लाभिकलको इन्नरयेन्डसम्म लाग्छ।

(घ) कष्टो क्लाभिक्युलर लीगामेन्ट, दोस्रो नाम रम्बयेड लीगामेन्ट। यो फाष्ट रिबको कार्टिलेजको अपर र इन्नर पार्टदेखि क्लाभिकल बोनको आन्डर सर्फेसको रम्बयेड डीप्रेसन सम्म लाग्छ।

(ङ) इन्टर आर्टिक्युलर फाइब्रोकार्टिलेज। यो ष्टार्नम र क्लाभिकल बोन्सको बीचमा रहन्छ।

(च) साइनोभियाल मेम्ब्रेन्स २। यो ष्टार्नम र क्लाभिकल बोन्सको आर्टिकुलेशनमा रहन्छ।

(छ) क्याप्सुलर लीगामेन्ट। यो ष्टार्नम र क्लाभिकल बोन्सको आर्टिकुलेशन्सको ओरिपरिमा लाग्छ।

दोस्रा किसिम। आक्रोमियो क्लाभिक्युलर आर्टिकुलेशन्स।

(क) सुपीरियेर आक्रोमियो क्लाभिक्युलर लीगामेन्ट। यो क्लाभिकल बोनको आउटरयेन्डको अपर पार्टदेखि आक्रोमियान प्रसेसको अपर सर्फेससम्म लाग्छ।

(ख) इन्फारियेर आक्रोमियो क्लाभिक्युलर लीगामेन्ट । यो क्लाभिकल बोनको आउटरयेन्डको लोवर पार्टदेखि आक्रोमियान प्रसेसको लोवर सर्फेससम्म लाग्छ ।

(ग) इन्टर आर्टिक्युलर फाइब्रो कार्टिलेज । यो २ बोनको बीचमा रहन्छ । कतै कसैको हुदैन ।

(घ) साइनोभियाल मेम्ब्रेन । यो आर्टिकुलेशनमा रहन्छ ।

(ङ) कोस्टाको क्लाभिक्युलर लीगामेन्ट । यो क्लाभिकल बोन र कोस्टाकयेड प्रसेसलाई समाउँ छ । येस्को २ फ्यासिक्युली हुन्छ ।

१ आन्टीरियेर र यक्सटर्नेल फ्यासिक्युली नाम टापिजोयेड लीगामेन्ट । यो बीजोमा कोस्टाकयेड प्रसेसको इन्नर बर्डरको पोष्टीरियेर हाफदेखि आवभमा क्लाभिकल बोनको आन्डर सर्फेसको वोब्लिक लाइन सम्म लाग्छ ।

२ पोष्टीरियेर र इन्टर्नेल फ्यासिक्युली, नाम कोनयेड लीगामेन्ट । यो आवभमा क्लाभिकलको इन्फीरियेर सर्फेसको बोनयेड ट्युबर्कल देखि बोलोमा कोस्टाकयेड प्रसेसको बेसमा जोराफ डीप्रेसन छ ताहाँ सम्म लाग्छ ।

तेस्रा किसिम प्रपारस्क्यापुलर-लीगामेन्टस—

(क) कोस्टाको आक्रोमियाल लीगामेन्ट । यो कोस्टाकयेड प्रसेसदेखि आक्रोमियान प्रसेसमा लाग्छ । यो सोल्डर जयन्टको माथी रहन्छ ।

(ख) ट्रान्सभर्स लीगामेन्ट, दोस्रो नाम पोष्टीरियेर लीगामेन्ट तेस्रो नाम कोस्टाकयेड लीगामेन्ट पनी भन्छन । यो लीगा-

मेन्टले गुप्रास्क्यापुलर नचलाई फोरामेन वनाउँ छ।

चौथा क़िसिम। सोल्डरजयन्टको वयान—

यो ह्युमेरसको हेड र स्क्यापुलाको ग्लीनयेड क्याभिटी मिली वन्छ, नाम इनआर्थ्रोडीयालजयन्ट, दोस्रो नाम वलयान्डसकेट-जयन्ट। वाइसेप्स मासलको लङ टेन्डनले, यो जयन्टमा लीगामेन्टको जस्तो काम गर्छ।

(क) क्याप्सुलर लीगामेन्ट। यो ग्लीनयेड क्याभिटीको ओरिपरिमा र ह्युमेरसको येनाटमीकल नेकको ओरिपरिमा लाग्छ। यो क्याप्सुलर लीगामेन्टमा ३ वोप्रिङ्स रहन्छ।

पहिला वोप्रिङ् आन्टीरियरमा छ। येसवाट १ साइनोभोयाल मेम्ब्रेन। यो जयन्टदेखि सावस्क्यापुलेरिस मासलको टेन्डन मनी जो वार्सा छ, तेसैको साथ मील्छ।

सेकेन्ड वोप्रिङ् इन्फ्रास्फीनेटस मासलको तल जो वार्सा रहन्छ। तेसैको साथ मील्छ। यो कोही कोहीमा हुदैन।

थार्ड वोप्रिङ् २ ट्युवरोसिटीको वीचमा रहन्छ। येसवाट वाइसेप्स मासलको लङ टेन्डनजयन्ट भीत्र जान्छ।

(ख) कोराको ह्युमेरल लीगामेन्ट, दोस्रो नाम आक्सेस्सरि लीगामेन्ट। यो कोराकयेड प्रसेसको आउटर वर्डरदेखि ह्युमेरसको नेकको ग्रेटट्युवरोसिटीको आवममा लाग्छ।

(ग) ट्रान्सभर्स ह्युमेरल लीगामेन्ट। यो लेसरट्युवरोसिटीदेखि, ग्रेटट्युवरोसिटीसम्म लाग्छ। वाइसिपटल ग्रुभलाई केनाल वनाउँ छ।

[घ] फ्ल्याइरा लीगामेन्ट। यो ग्लीनयेड क्याभिटीको इन्फर-येजदेखि, ह्युमेरसको लेसरट्युबेरोसिटीको लोवर पार्टमा लाग्छ।

[ङ] स्लेण्स लीगामेन्ट। यो ग्लीनयेड क्याभिटीको आन्डर-येजदेखि, ह्युमेरसको नेकको आन्डर पार्टसम्म लाग्छ।

[च] ग्लीनो ह्युमेरल लीगामेन्ट। यो ग्लीनयेड क्याभिटीको येपेन्सदेखि, ह्युमेरसको लेसरट्युबेरोसिटीको पीलोमा लाग्छ।

येस माथी लेखियाको ३ फ्ल्याइम, स्लेम्स, ग्लीनो ह्युमेरल लीगामेन्टहरूले क्याप्सुलर लीगामेन्टलाई मदत दिन्छ।

[छ] ग्लीनयेड लीगामेन्ट। यो ग्लीनयेड क्याभिटीको ओरिपरिमा लाग्छ।

[ज) साइनोभीयाल मेम्ब्रेन। यो जयन्टमा रहन्छ।

सोल्डर जयन्टको मासलसको नाम—

आघभना—

सुप्रास्पीनेटस।

पीलोमा—

लङ हेड आफ दी ट्राइसेप्स।

इन्टर्नलमा—

साबस्क्यापुलेरिस।

एक्सटर्नलमा—

इन्फ्रास्पीनेटस र टेरिस-माइनर मासलस रहन्छ।

यो जयन्टको भीत्रमा बाइसेप्स मासलको लङ टेन्डन रहन्छ। पेरे येक्सटर्नलमा डेल्टयेड मासल रहन्छ।

येस्को पोषाइ गर्ने आर्टरिको नाम—

पोष्टेरियेर सार्कमफ्लेक्स आर्टरिको आर्टिक्युलर ब्रेन्चेस र

सुप्रास्वयापुलार आर्टरिजहरू जान्छ ।

येस्को ताकत् दिने नार्भको नाम—

सार्कमफ्लेक्स् नार्भ र सुप्रास्क्यापुलार नार्भबाट आयाको ब्रेञ्चेस जान्छ ।

यो जयन्टको आवसन—

यो, फर्वार्ड,
ब्याकवार्ड,
आवडाक्सन,
आड्डाक्सन,
सार्कमडाक्सन र
रोटेसन हुन्छ ।

येल्बोजयन्टको बयान ।

यो गीङ्ग्लीमास, दोस्रो नाम हिन्जजयन्ट । [illegible] ट्रक्लियार सर्फेसको साथ आल्नाको ग्रेटरसिग्मइड [illegible] साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ र ह्युमेरसको [illegible] रेडियासको अपरयेन्डको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ [illegible] आर्टिकुलेशन भै येल्बोजयन्ट बन्छ ।

येस्को लीगामेन्ट्सको नाम—

१. आन्टीरियेर लीगामेन्ट । [illegible] नॅल कन्डाइलको फ्रान्टमा र [illegible] बीलोमा आल्नाको [illegible] अर्बिक्युलर लीगामेन्टमा जान्छ ।

२. पोष्टीरियेर लीगामेन्ट। यो आवभमा अलिक्रेनन फसाको अपर वर्डरदेखि वीलोमा अलिक्रेनन प्रसेसको अपर मार्जीनसम्म लाग्छ।

३. इन्टर्नल ल्याटारलाल लीगामेन्ट। यो आवभमा ह्युमेरसको इन्नर कन्डाइलदेखि वीलोमा जादा २ भाग हुन्छ। आन्टीरियेर भाग करोनयेड प्रसेसको इन्नर मार्जीनमा लाग्छ। पोष्टीरियेर भाग अलिक्रेनन प्रसेसको इन्नर मार्जीनमा लाग्छ।

४. येक्सटर्नल ल्याटारलाल लीगामेन्ट। यो आवभमा येक्सटर्नल कन्डाइलको वीलोमा जो डीप्रेसन छ, त्यो देखि वीलोमा अर्विक्युलर लीगामेन्टसम्म लाग्छ।

५. साइनोभियाल मेम्ब्रेन। यो ह्युमेरस आल्ना र रेडियासको आर्टिकुलर सर्फेसमा ढाक छ।

येल्वोजयन्टको

मासल्सको नाम।

फ्रान्टमा—

वेक्रियालिस आन्टाइकस।

वीह्यइन्डमा—

ट्राइरोप्स र आनकोनियास।

येक्सटर्नलमा—

सुपिनेटरब्रिभोस र येक्सटेन्सर मासल्सको कमन टेन्डन अरिजिन हुन्छ।

इन्टर्नलमा—

फ्लेक्सर मासल्सको कमन टेन्डन अरिजिन फ्लेक्सर कार्पाई आल्नेरिस मासल्स रहन्छ।

येस्को आर्टरिजको नाम—

सुपीरियेर प्रोफन्डा, इन्फीरियेर प्रोफन्डा र यानास्टोमोटिकाम्याग्ना आर्टरिजको कम्युनीकेटिङ ब्रेञ्चस, ब्रेकियाल आर्टरिको ब्रेञ्चेस, आल्नाको आण्टीरियेर पोष्टीरियेर, इन्टरवोसियेस रेकारेन्ट ब्रेञ्चेस र रेडियालको रेकारेन्ट ब्रेञ्चेसले येल्वोजयन्टलाई सप्लाई गर्छ।

येस्को नार्भ्सको नाम—

आल्नर नार्भ्सको ब्रेञ्चेस र मास्कुलोक्युटेनियास नार्भ्सको १ फाइलामेन्ट र मीडियान नार्भको २ ब्रेञ्चेसले सप्लाई गर्छ।

येस्को आक्सन—

फ्लेक्सन।
येक्सटेन्सन।
सुपिनेसन।
प्रोनेसन।

रेडियोआल्नर आर्टिकुलेशन्सको बयान। [illegible]

येस्को भीत्र ३ किसिम हुन्छ—

पहिला किसिम। सुपीरियेर रेडियोआल्नर आर्टिकुलेशन्स।

(क) अर्बिक्युलर लीगामेन्ट। यो रेडियासको हेडको ओरिपरि र आल्नाको लेसर सीगमाइड क्याभिटीको ओरिपरिमा लाग्छ। येस्ले सुपिनेसन र प्रोनेसन गराउँ छ।

दोस्रा किसिम। मिडिल रेडियोआल्नर आर्टिकुलेशन्स।

(क) वोब्लिकलीगामेन्ट, दोस्रो नाम राउन्डलीगामेन्ट। यो करोनयेड प्रसेसको वेसमा जो ट्युवर्कल हुन्छ, त्यो देखि रेडि-

यासको ट्युवर्कलको वीलोमा लाग्छ।

(ख) इन्टरवोसियेस मेम्ब्रेन। यो रेडियास र अल्नाको इन्टर वोसियास रिजमा लाग्छ।

तेस्रा किसिम। इन्फीरियेर रेडियोआल्नर आर्टिकुलेशन्स।

(क) आन्टीरियेर रेडियोआल्नर लीगामेन्ट। यो रेडियासको सिगमाइड क्याभिटीको आन्टीरियेर येजदेखि आल्नाको हेडको आन्टीरियेर सर्फेससम्म लाग्छ।

(ख) पोष्टीरियेर रेडियो आल्नर लीगामेन्ट। यो रेडियासको सिगमाइड क्याभिटीको पोष्टीरियेरयेजदेखि आल्नाको हेडको पोष्टीरियेर सर्फेससम्म लाग्छ।

(ग) ट्राइयाङ्गुलर फाइब्रो कार्टिलेज, दोस्रो नाम इन्टरआर्टिक्युलर फाइब्रो कार्टिलेज। यो आल्नर रेडियासको लोवरयेन्डको बीचमा रहन्छ।

(घ) साइनोभियाल मेम्ब्रेन। यो रेडियास र आल्नाको लोवर येन्डको बीचमा रहन्छ।

रेडियोआल्नर आर्टिकुलेशन्सको आक्सन—

सुपिनेसन।

प्रोनेसन।

रिष्टजयन्टको बयान।

येस्को दोस्रो नाम रेडियो कार्पाल जयन्ट हो। यो रेडियासको लोवरयेन्ड र ईन्टर आर्टिकुलर फाइब्रो कार्टिलेजको आन्

सर्फेसको साथ स्क्याफ्वायेड सेमिलुनर र क्युनियाइफारम वोन्स मीलेर यो जयन्ट वन्छ।

येस्को लीगामेन्ट्सको नाम--

नं.१. येक्सटर्नल ल्याटास्याल लीगामेन्ट, दोस्रो नाम रेडियोकार्पाल लीगामेन्ट। यो रेडियासको ष्टाईलयेड प्रसेसको टिपदेखि स्क्याफ्वायेड बोनको आउटर सर्फेसको डीप्रेसनमा लाग्छ।

नं.२. इन्टर्नल ल्याटास्याल लीगामेन्ट, दोस्रो नाम आल्नोकार्पाल लीगामेन्ट। यो आल्नाको ष्टाइलयेड प्रसेसको येन्डदेखि वीलोमा २ फ्यासिक्युली हुन्छ।

[पहिला] फ्यासिक्युली। क्युनियाईफारम बोनको इन्नर साइडमा लाग्छ।

[दोस्रा] फ्यासिक्युली। पीसिफारम वोन र यानुलर लीगामेन्टमा लाग्छ।

नं.३. आन्टीरियेर लीगामेन्ट। यो आवभमा रेडियासको लोवर येन्डको आन्टीरियेर येजमा र आल्नाको ष्टाइलयेड प्रसेसमा लाग्छ। वीलोमा स्क्यायेड सेमिनुलर र क्युनियाइफारम वोन्सको आन्टोरियेर सर्फेसमा लाग्छ।

नं.४. पोष्टीरियेर लीगामेन्ट। यो आवभमा रेडियासको लोवर येन्डको पोष्टीरियेर मार्जीनदेखि वीलोमा स्क्याफ्वायेड सेमिनुलर क्युनियाइफारम वोन्सको डर्सल सर्फेसमा लाग्छ।

नं.५ साइनोभियाल मेम्ब्रेन। यो जयन्टको बीचमा रहन्छ।

रिष्टजयन्टको

मासल्सको नाम।

फ्रान्टमा—

फ्लेक्सर मासल्सको टेन्डेन्स।

पीछाड़न्डमा—

येक्सटेन्सर मासल्सको टेन्डेन्स रहन्छ।

येस्को आर्टरिजको नाम—

रेडियाल र आल्नर आर्टरिजको आन्टीरियेर, पोष्टीरियेर कार्पाल ब्रेञ्चेस र आन्टीरियेर र पोष्टीरियेर इन्टर वोसियास आर्टरिज र डिप पामरआर्चको आसीन्डिङ ब्रेञ्चेसले सप्लाई गर्छ।

येस्को नार्भ्सको नाम—

आल्नर नार्भ्स र पोष्टीरियेर इन्टर वोसियास नार्भ्सको ब्रेञ्चेसले सप्लाई गर्छ।

येस्को आक्सन—

फ्लेक्सन।
येक्सटेन्सन।
आबूडाक्सन।
आडूडाक्सन।
सार्कमडाक्सन।

कार्पासको

आर्टिकुलेशन्सको बयान।

[क] कार्पाल बोन्सको फाष्टरोका आर्टिकुलेशन्स।

नं.१. डर्सल लीगामेन्टस।

नं. २. पामर लीगामेन्ट्स।

नं. ३. इन्टर वोसियेसमेन्ट्स हुन्छन।

(ख) कार्पाले वोन्सको सेकेन्डरीका आर्टिकुलेशन्स।

नं. १. डर्सल लीगामेन्ट्स ३

नं. २. पामर लीगामेन्ट्स ३

नं. ३. इन्टर वोसियेस लीगामेन्ट्स ३

फाष्ट र सेकेन्डरीको

आर्टिकुलेशन्स।

नं. १. पामर लीगामेन्ट, दोस्रो नाम आन्टीरियेर लीगामेन्ट।

नं. २. डर्सल लीगामेन्ट, दोस्रो नाम पोष्टीरियेर लीगामेन्ट।

नं. ३. ल्याटारयाल लीगामेन्ट्स २। येस्को येक्सटर्नल लीगामेन्टले स्क्याफ्वायेड र ट्रापिजियेसलाई कनेक्ट गराउँ छ। येस्को इन्टर्नल लीगामेन्टले क्युनियाइफारम र आड्सिफारम वोन्सलाई कनेक्ट गराउँ छ।

नं. ४. साइनोभियाल मेम्ब्रेन। यो वोन्सको वीच २मा रहन्छ।

पिसिफारम बोनको

लीगामेन्ट्स।

नं. १. क्याप्सुलर लीगामेन्ट १

नं. २ पामर लीगामेन्ट्स २

१. आन्टीरियेर यानुलर लीगामेन्ट। यो ट्रापिजियेम स्क्याफ्वायेड, आड्सिफारम प्रसेस र पिसिफारम वोन्सको ओरिपरिमा लाग्छ।

२. पोष्टीरियेर यानुलर लीगामेन्ट। यो रेडियासको लोवर येन्डको आउटर वर्डर र क्युनियाइफारम पिसिफारस बोन्सको इन्नर साइडमा लाग्छ।

कार्पोमेटाकार्पोल आर्टिकुलेशन्स।

पहिला किसिम। ट्रापिजियेमको साथ फाष्टमेटाकार्पोल बोन्सको आर्टिकुलेशन्स।

येस्को लीगामेन्ट्सको नाम—

नं. १. क्याप्सुलर लीगामेन्ट।

दोस्रा किसिम। बाकी ४ मेटाकार्पोल बोन्सको साथ कार्पोसको आर्टिकुलेशन्स।

नं. १. डर्सल लीगामेन्ट्स।

नं. २. पामर लीगामेन्ट्स।

नं. ३. इन्टर वोसियास लीगामेन्ट्स।

नं. ४. साईनोभियाल मेम्ब्रेन्स।

१ मेटाकार्पोल बोनको साथ, दोस्रा मेटाकार्पोल बोनको आर्टिकुलेशन्स।

नं. १. डर्सल लीगामेन्ट्स।

नं. २. पामर लीगामेन्ट्स।

नं. ३. ईन्टर वोसियास लीगामेन्ट्स।

नं. ४. साईनोभियाल मेम्ब्रेन।

नं. ५. ट्र्यान्सभर्स मेटाकार्पोल लीगामेन्ट्स।

मिटाकार्पो फ्ल्याञ्जियाल आर्टिकुलेशन्सको बयान।

नं. १. आन्टीरियेर लीगामेन्ट १

नं. २. ल्याटास्याल लीगामेन्ट्स २

पहिला फ्ल्याञ्जेसको साथ दोस्रा फ्ल्याञ्जेसको

आर्टिकुलेशन्स।

नं. १. आन्टीरियेर लीगामेन्ट १

नं. २. ल्याटास्याल लीगामेन्ट्स २

लोवर येक्सट्रिमिटीको

आर्टिकुलेशन्सको बयान।

(नं १.) हीप् जयन्टको बयान।

यो येनआर्थ्रोडियालजयन्ट, दोस्रो नाम बल्थान्ड सकेटज-यन्ट। यो फिमरको हेड र आसिटाब्युलम् क्याभिटी मिली, यो जयन्ट बन्छ।

येस्को लीगामेन्ट्सको नाम—

[क] क्याप्सुलर लीगामेन्ट। यो आबभमा आसिटाब्युलंको मार्जीन्मा र बीलोमा फिमर बोन्को नेकमा लाग्छ।

[ख] इलियो फिमरल- लीगामेन्ट, दोस्रो नाम ओबाद लीगामेन्ट। यो आबभमा आन्टीरियेर इन्फीरियेर इलियाक स्पाइनमा लाग्छ। बीलोमा बाइफरकेट भै आन्टीरियेर इन्टरट्रो-कान्टरिक लाइनको आउटर र इन्नर पार्टमा लाग्छ।

[ग] स्कीयो क्याप्सुलर लीगामेन्ट। यो स्कीयामको आसि-टाब्युलमको तलदेखि क्याप्सुलर लीगामेन्टको लोवर र ब्याक-पार्टमा लाग्छ।

[घ] पीउवोफिमरल लीगामेन्ट । यो इलीयो पेक्टिनीयाल येमिनेन्सदेखि ट्रोकान्टर माइनरको फ्रान्टको ट्युवर्कलमा लाग्छ।

[ङ] लीगामेन्टम टेरिस। यो फिमरको हेडमा जो डिप्रेसन छ, उसैमा लाग्छ र आसिटाब्युलमको मार्जीनमा जो नच छ। नाम, कटिलयेड नच, तेसैको मार्जीनमा लाग्छ ।

[च] कटिलयेड लीगामेन्ट। यो आसिटाब्युलमको ओरिप-रिमा लाग्छ।

[छ] ट्र्यान्सभर्स लीगामेन्ट। यस्ले कटिलयेड नचलाई ढाक् छ। यो जयेन्टको न्युट्रियान्ट भेसल्स, यो मुनि रहन्छ।

[ज] साइनोभियाल मेम्ब्रेन। यो क्यापसुलर लीगामेन्टको भीत्र रहन्छ।

हिप जयन्टको
मासल्सको नाम ।

फ्रान्टमा—	स्वास इलायाकस मासल्स ।
आवममा—	रेक्टसको रिफ्लेक्टेड हेड ग्लुटिआस मिनिमास मासल्स ।
ईन्टर्नलमा—	अब्टुरेटर येक्सटर्नस पेक्टिनियास मासल्स ।
पीहाईन्डमा—	पाइरिफर्मीस २ ग्यामिलाई अब्टुरेटर येक्सटर्नस र

| अब्टुरेटर इन्टर्नस
| क्वाड्रेटस फीमरिस मासल्स रहन्छ।

येस्को आर्टरिज्को नाम—

अब्टुरेटर सायेटिक इन्टर्नल सार्कमफ्लेक्स र गुटियाल आर्टरिजको ब्रेञ्चेसले सप्लाई गर्छ।

यो जयन्टको

सप्लाइगर्ने नार्भसंको नाम।

स्पाक्राल फ्लेक्सस।

ग्रेट सायेटिक।

अब्टुरेटर।

आक्सेस्सरि अब्टुरेटर आर्टरिजको आर्टिकुलर ब्रेञ्चेसले सप्लाई गर्छ।

आन्टीरियेर क्रुरलको ब्रेञ्चेसको १फाइलामेन्टले पनी येस्मा सप्लाई गर्छ।

येस्को आक्सन—

फ्लेक्सन।

येक्सटेन्सन।

आड्डाक्सन।

आब्डाक्सन।

सार्कमडाक्सन।

रोटेसन।

(न २.) नीजयन्टको बयान ।

येस्को दोस्रो नाम गीङ्ग्लीमसजयन्ट । तेस्रो नाम नीज-जयन्ट । यो फीमरको कन्डाइल्स र टिबियाको हेड र प्यांटिलाले यो जयन्ट बन्छ । येस्को भीत्र २ किसिमको लीगामेन्ट्स हुन्छ ।

(पहिला किसिम)

येक्सटर्नललीगामेन्ट ।

(क) आन्टीरियेर लीगामेन्ट, दोस्रो नाम लीगामेन्टम प्याटिली । यो क्वाड्रिसेप्स येक्सटेन्सरको टेन्डनबाट आयाको छ । यो आवभमा प्याटिलाको येपेक्सको र लोवर र पोष्टोरियेर सर्फेसमा लाग्छ । बीलोमा टिबियाको ट्युबर्कलको लोवर पार्टमा लाग्छ ।

(ख) पोष्टीरियेर लीगामेन्ट, दोस्रो नाम लीगामेन्टम पोष्टाइकम उइन्सलोई । यो ३ हिस्साले बन्छ । १ सेन्टल पार्ट । २ ल्याटारलाल पार्ट्स । ल्याटारलाल पार्ट्स आवभमा फीमरको कन्डाइल्सदेखि बीलोमा टिबियाको हेडमा लाग्छ । सेन्टल पार्ट सेमिमेम्ब्रेनको टेन्डनबाट आयाको छ । यो टिबियाको इन्नर ट्युबेरोसिटीदेखि फीमरको आउटर कन्डाइलको अपर पार्टको इन्नरसाइडमा लाग्छ ।

(ग) इन्टर्नल ल्याटारलाल लीगामेन्ट । यो आवभमा फीमरको इन्नर कन्डाइलमा लाग्छ । बीलोमा इन्नर ट्युबेरोसिटीको मार्जीनमा र इन्टर्नल फाइब्रोकार्टिलेजमा र टिबियाको स्याफ्टको इन्नर सर्फेसमा लाग्छ ।

(घ) लङ् येक्सटर्नल ल्याटारलाल लीगामेन्ट । यो आवभमा फीमरको येक्सटर्नल कन्डाइलमा र बीलोमा फीबुलाको हेडको

येक्सटर्नलपार्टमा लाग्छ।

(ङ) मर्ह येक्सटर्नल ल्याटाराल लीगामेन्ट। यो आरभमा फीमरको आउटर कन्डाइलमा र वीलोमा फिबुलाको ष्टाईलयेड प्रसेसमा लाग्छ।

(च) क्याप्सुलर लीगामेन्ट। यो वोन्सको आर्टिकुलर सर्फेसको म्याजीन्समा र थाईको फ्यासियालेटाको साथ मील्छ।

(दोस्रा क्रिसिम)

नीजथन्टको इन्टर्नल लीगामेन्ट।

(क) आन्टीरियेर कुसियाल लीगामेन्ट, दोस्रो नाम येक्सटर्नल कुसियाल लीगामेन्ट। यो टिबियाको स्पाइनको फ्रान्टको डीप्रेसनमा र येक्सटर्नल सेमिलुनर फाइब्रोकार्टिलेजमा लाग्छ। यो अपवार्ड, व्याकवार्ड र आउटवार्डदिग्मा गै फीमरको येक्सटर्नलकन्डइालको इन्नरसाइडको पोष्टीरियेरपार्टमा लाग्छ।

(ख) पोष्टीरियेर क्रुसियाल लीगामेन्ट, दोस्रो नाम इन्टर्नल क्रुसियाल लीगामेन्ट। यो टिबियाको स्पाइनको वोहाईन्डको डिप्रेसनमा र पब्लिटियालनत्तमा र येक्सटर्नल सेमिलुनर फाइब्रोकार्टिलेजको पोष्टीरियेरवर्डरमा लाग्छ, र यो अपवार्ड, फर्वार्ड र इनवार्डदिग्मा गै पोष्टीरियेर फाइवर्स इन्नरकन्डाइलमा लाग्छ। आन्टीरियेर फाइवर्स, यो इन्नरकन्डाइलको आउटर सर्फेसमा लाग्छ।

(ग) सेमीलुनर फाइब्रोकार्टिलेजेस। यो २ हुन्छन, इन्टर्नल र येक्सटर्नल सेमीलुनर फाइब्रोकार्टिलेजेस। यो २ कार्टिलेजेस टिबियाको हेडको २ दिग्मा लाग्छ। फीमरको कन्डाइलको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

(घ) ट्र्यान्सभर्स लीगामेन्ट। यो सेमीलुनर कार्टिलेजे
आन्टीरियेर येक्सट्रिमिटिजको बीचमा रहन्छ।

(ङ) करोनरीलीगामेन्ट। यो टिबियाको हेडको मार्जी
लाग्छ। सेमीलुनर फाइब्रोकार्टिलेजलाई कनेक्ट गराउँ छ।

(च) साइनोभियाल मेम्ब्रेन। यो जयन्टको भीत्र रहन्छ

(छ) लीगामेन्टम् म्युकोसम्। यो साइनोभियाल मेम्ब्रेन
१ ट्राइयाङ्गुलर फोल्ड हो, यो इन्टर कन्डीलयेट नचदेखि प्या
लासम्म लाग्छ।

(ज) लीगामेन्टा अलेरिया। यो साइनोभियालमेम्ब्रे
२ हिस्सा हो। लीगामेन्टम् म्युकोसमको २ दिश्मा रहन्छ।

नीजयन्टको

मासलसको नाम।

फ्रान्टमा—

क्वाड्रिसेप्स येक्सटेन्सर।

आउटरसाइडमा—

वाइसेप्स

पप्लिटियास मासल्स

येक्सटर्नेल पप्लिटियाल नार्भ रहन्छ।

इनरसाइडमा—

सार्टोरियास

ग्रासाइलिस

सेमिटेन्डीनोसस

सेमिमेम्ब्रिनोसस मासल्स रहन्छ।

विहाइन्डमा—

सेमिमेम्ब्रिनोसस मासलको टेन्डन

पप्लिटियाल भेसल्स

इन्टर्नल पप्लिटियाल नार्भ

पप्लिटियास

प्लान्टेरिस

ग्याष्ट्रकनिमिआसको २ हेड्स

लीम्फ्याटिक ग्ल्यान्ड्स

फ्ल्याट रहन्छ ।

नीजयन्टको

सह्लाइगर्ने आर्टरिजको नाम ।

फीमरल आर्टरिको यानाष्टोमोटिकाम्याग्ना

पप्लिटियाल आर्टरिजको आर्टिकुलर ब्रेञ्चेस

आन्टीरियरटिबियाल आर्टरिको आन्टीरियेर पोष्टीरियेर र रेकारेन्ट ब्रेञ्चेस

प्रोफन्डा आर्टरिको येक्सटर्नल सार्कमफ्लेक्स ब्रेञ्चको डिसिन्डीङ ब्रेञ्च सह्लाई गर्छ ।

येम्को नार्भ्सको नाम—

अब्टुरेटर

आन्टीरियेर कुरल

येक्सटर्नल

इन्टर्नल पप्लिटियाल नार्भबाट आयाको ब्रेञ्चेसले सह्लाई गर्छ ।

येस्को आक्सन—

फ्लेक्सन

येक्सटेन्सन

थोरै इनवार्ड

आउटवार्डरिग्मारोटेसन ।

टिबियो फीबुलार आर्टिकुलेशन्सको बयान ।

येस्को भीत्र ३ किसिम हुन्छन—

(क) सुपीरियेर टिबियो फीबुलर आर्टिकुलेशन्सको लीगा-मेन्ट्स ।

नं.१. आन्टीरियेर सुपीरियेर टिबियो फीबुलर लीगामेन्ट। यो फीबुलाको हेड र टिबियाको येक्सटर्नल ट्युबेरोसिटीमा लाग्छ।

नं.२. पोष्टीरियेर सुपीरियेर टिबियो फीबुलर लीगामेन्ट्स । यो फीबुलाको हेडको ब्याकपार्टदेखि टिबियाको येक्सटर्नल ट्यु-बेरोसिटीको ब्याकपार्टमा लाग्छ ।

नं.३. क्याप्सुलर लीगामेन्ट । यो जयन्टको ओरिपरिमा लाग्छ।

नं.४. साइनोभियाल मेम्ब्रेन । यो जयन्टमा रहन्छ ।

(ख) मिडिल टिबियो फीबुलर आर्टिकुलेशन्सको लीगामेन्ट।

नं.१. इन्टरओसियेस मेम्ब्रेन । यो टिबिया र फीबुलाको इन्टर ओसियेस रिजमा लाग्छ। येस्को सुपीरियेरमा १वोप्रिंट छ, येसबाट आन्टीरियेर टिबियाल भेसल्स जान्छ। येस्को तल पनि १वोप्रिङ छ, येसबाट आन्टीरियेर पेरोनियाल भेसल्स जान्छ ।

(ग) इन्फीरियेर टिवियो फिबुलर आर्टिकुलेशन्सको लीगामेन्ट्स ।

नं.१. इन्फीरियेर इन्टर ओसियेस लीगामेन्ट। यो इन्टर ओसियेस मेम्ब्रेनवाट आयाको छ।

नं.२. आन्टीरियेर इन्फीरियेर टिवियो फीवुलर लीगामेन्ट। यो टिविया र फीवुलाको बीचमा रहन्छ।

नं.३. पोष्टीरियेर इन्फीरियेर टिवियो फीवुलर लीगामेन्ट। यो आर्टिकुलेशन्सको पोष्टीरियेरमा रहन्छ।

नं.४. ट्रयान्सभर्स लीगामेन्ट। यो जयन्टको व्याकमा रहन्छ। येक्सटर्नल म्यालियोलासदेखि इन्टर्नल म्यालियोलाससम्म लाग्छ।

नं.५. साइनोभियाल मेम्ब्रेन। यो आङ्कल जयन्टको साथ मिल्छ।

आङ्कलजयन्टको वयान।

यो गोड्गुीमास र हिञ्जजयन्ट हो। टिवियां र फिबुलाको लोवरयेन्ड र आष्ट्राग्यालासको अपर आर्टिकुलर सर्फेसले यो जयन्ट वन्छ।

येसको लीगामेन्टको नाम—

नं.१. आन्टीरियेर टिवियो टार्साल लीगामेन्ट। यो आवभमा टिवियाको आर्टिकुलर सर्फेसको येजदेखि वीलोमा आष्ट्राग्यालासको सुपीरियेर आर्टिकुलर सर्फेसको मार्जीनमा लाग्छ।

नं.२. पोष्टीरियेर टिवियो टार्साल लीगामेन्ट। यो आवभमा ट्रान्सभर्स लीगामेन्टको साथ मिल्छ। वीलोमा आष्ट्राग्यालासको

अपर आर्टिकुलर सर्फेसको ब्याकपार्टमा लाग्छ।

नं.३. इन्टर्नेल ल्याटारल लीगामेन्ट, दोस्रो नाम डेल्टयेड लीगामेन्ट। येस्को २ पार्ट्स हुन्छ। सुपरफेसियालपार्ट १। डीपपार्ट १। सुपरफेसियालपार्टको येपेक्स इन्टर्नेल म्यालीवोलासमा लाग्छ। वेस आष्ट्राग्यालासको इन्नरसाइडमा र साष्टेन्टाक्युलाइटेलाइमा स्क्याफायेडको ट्युवेरोसिटीमा लाग्छ, येस्को डीपपार्ट म्यालीवोलासको येपेक्सदेखि आष्ट्राग्यालासको साइडसम्म लाग्छ।

नं.४. येक्सटर्नेल ल्याटारल लीगामेन्ट। येस्को ३ फ्यासीक्युली हुन्छ। आन्टीरियेर १। पोष्टीरियेर १। मिडिलफ्यासीक्युली १॥ आन्टीरियेरफ्यासीक्युलास येक्सटर्नेलम्यालीवोलासको समीटको आन्टीरियेर मार्जीनदेखि डाउनवार्ड र फर्वार्डदिग्मा गै आष्ट्राग्यालासको येक्सटर्नेल आर्टिकुलर फ्यासेटको फ्रान्टमा लाग्छ। पोष्टीरियेर फ्यासीक्युलास येक्सटर्नेल म्यालीवोलासको इन्नर र ब्याकपार्टको डिप्रेसनदेखि अष्ट्राग्यालासको पोष्टीरियेर सर्फेसमा जुन ट्युवर्कल छ, तेसैमा लाग्छ। मिडिलफ्यासीक्युलास, येक्सटर्नेल म्यालीवोलासको येपेक्सदेखि डाउनवार्ड र ब्याकवार्डदिग्मा गै अस्क्यालिससको आउटर सर्फेसको ट्युवर्कलमा लाग्छ।

नं.५. साइनोभियाल मेम्ब्रेन। यो जयन्टमा रहन्छ।

आङ्कल जयन्टको

रिलेसन।

(उइहीन्देखि आउटवार्ड यो जयन्टको फ्रान्टमा)

टिबियालीस आन्टाइकस
येक्सटेन्सर प्रोप्रीअस ह्याल्युसिस मासल्स
आन्टीरियेर टिबियाल भेसल्स
आन्टीरियेर टिबियाल नार्भ
येक्सटेन्सर लङ्गस डिजिटोरम
पेरोनियासटासीस मासल्स, रहन्छ।

(उइहीन्देखि आउटवार्ड यो जयन्टको बीहाईन्डमा)

टिबियालीस पोष्टाइकस
फ्लेक्सर लङ्गस डिजिटोरम मासल्स
पोष्टीरियेर टिबियाल भेसल्स
पोष्टीरियेर टिबियाल नार्भ
फ्लेक्सरलङ्गस ह्याल्युसिस मासल, रहन्छ।

(यो जयन्टको येक्सटर्नल म्यालीवोलासको बीहाईन्डको मुभघाट)

पेरोनियास लङ्गस
पेरोनियास ब्रीभीसको टेन्डन, जान्छ।

यो जन्टको
आर्टरिको नाम।

आन्टीरियेर टिबियाल
पेरोनियाल आर्टरिजको म्यालीवोलार ब्रेञ्चेसले सप्लाई गर्छे।

यो जयन्टको
नार्भको नाम।

आन्टीरियेर टिबियाल

पोष्टीरियेर टिबियाल नार्भको ब्रेञ्चेसले सप्लाई गर्छ ।

यो जयन्टको

आक्सन ।

फ्लेक्सन ।

येक्सटेन्सन ।

आब्डाक्सन ।

आड्डाक्सन ।

टार्सासको

आर्टिकुलेशन्सको बयान ।

(क) अस्त्र्यालिसस र आष्ट्राग्यालासको साथ आर्टिकुलेशन्स

नं. १. येक्सटर्नल क्यालकेनीयो आष्ट्राग्यालायेड लीगामेन्ट ।

नं. २. इन्टर्नल " " " ।

नं. ३. पोष्टीरियेर " " " ।

नं. ४. इन्टरओसियेस लीगामेन्ट ।

नं. ५. साइनोभियाल मेम्ब्रेन ।

(ख) अस्त्र्यालिसस र क्युवयेडको आर्टिकुलेशन्स ।

येस्को २ भाग हुन्छ ।

डर्सलपार्ट १

प्ल्यान्टरपार्ट १

(डर्सलभाग भीत्र)

नं. १. सुपीरियेर क्यालकेनीयो क्युवयेड लीगामेन्ट ।

नं. २. ईन्टर्नल क्यालकेनीयो क्युवयेड लीगामेन्ट ।

(प्ल्यान्टरभाग भीत्र)

नं. १. लङ क्यालकेनीयो क्युवयेड लीगामेन्ट ।

नं.२. सर्ट क्यालकेनीयो क्युब्येड लीगामेन्ट।
नं.३ साइनोभियाल मेम्ब्रेन।

(ग) अस्त्रेगलसीस र न्याभिक्युलरको साथ आर्टिकुलेशन्स।

नं.१. सुपीरियेर र येक्सटर्नल क्यालकेनीयो न्याभीक्युलर लीगामेन्ट।
नं.२. इन्फीरियेर र इन्टर्नल क्यालकेनीयो न्याभीक्युलर लीगामेन्ट।

(घ) आष्ट्राग्यालास र न्याभीक्युलरको साथ आर्टिकुलेशन्स।

नं.१. सुपीरियेर आष्ट्राग्यालोन्याभीक्युलर लीगामेन्ट।
नं.२. साइनोभीयाल मेम्ब्रेन।

(ङ) न्याभीक्युलर र क्युनीआईफारमको साथ आर्टिकुलेशन्स।

नं.१. डर्सल लीगामेन्ट।
नं.२. प्ल्यान्टर लीगामेन्ट।

(च) न्याभीक्युलर र क्युवयेड्को साथ आर्टिकुलेशन्स।

नं.१. डर्सल लीगामेन्ट।
नं.२. प्ल्यान्टर लीगामेन्ट।
नं.३. इन्टर ओसियास लीगामेन्ट।

(छ) क्युनीयाइफारम बोन्सको आर्टिकुलेशन्स।

नं.१. डर्सल लीगामेन्ट।
नं.२. प्ल्यान्टर लीगामेन्ट।
नं.३. इन्टर ओसीयास लीगामेन्ट।

(ज) येक्सटर्नल क्युनीआइफारम र क्युवयेडको आर्टिकुलेशन्स।

नं.१. डर्सल लीगामेन्ट।

नं.२. प्ल्यान्टर लीगामेन्ट।

नं.३. इन्टर ओसीयास लीगामेन्ट।

टार्सोमेटाटार्साल आर्टिकुलेशन्सको बयान।

नं.१. डर्सल लीगामेन्ट।

नं.२. प्ल्यान्टर लीगामेन्ट।

नं.३. इन्टर ओसीयास लीगामेन्ट।

नं.४. साइनोभीयाल मेम्ब्रेन।

मेटाटार्साल बोन्सको साथ

ऐ०को आर्टिकुलेशन्स।

नं.१. डर्सल लीगामेन्ट।

नं.२. प्ल्यान्टर लीगामेन्ट।

नं.३. इन्टर ओसीयास लीगामेन्ट।

नं.१. साइनोभीयाल मेम्ब्रेन।

मेटाटार्सो फल्याञ्जीयाल आर्टिकुलेशन्स।

नं.१. प्ल्यान्टर लीगामेन्ट।

नं.२. ल्याटारल्याल लीगामेन्ट्स २।

फल्याञ्जेसको साथ

ऐ०को आर्टिकुलेशन्स।

नं.१. प्ल्यान्टर लीगामेन्ट।

नं.२. ल्याटारल्याल लीगामेन्ट्स २।

आर्टिकुलेशन्स तमाम

मासल्स र फेसिको बयान।

मासल्स भनेको मासु हो, यो बोन्स लीगामेन्ट्स
जेस र स्कीनमा लाग्छ। कोही कोही ठाउँमा आपोन्युरे
टेन्डन्स दीयेर लाग्छ। यो मासल्सहरूको आकार धेरै
हुन्छ। कोही लङ, कोही ब्रड, कोही सर्ट र कोही फ्ल्याट
कोही मासल्स सानु र कोही मासल्स ठुलो हुन्छन्।

मासल्सको नाम—

(१) जुन मासल्स जुन ठाउँमा रहन्छ, तेहि
नाउँले नाम हुन्छ। (उदाहरण) टिबियालीस आन्ट
पेरोनीयास लङ्गस।

(२) कोही२को जुन दिशामा गयेको छ, तेहि
नाउँले नाम हुन्छ। (उदाहरण) रेक्टस आब्डोमीनिस।

(३) कोही२को तेस्को आक्सनले नाम हुन्छ। [उद
फ्लेक्सर र येक्सटेन्सरहरू।

[४] कोही२को आकारले नाउँ हुन्छ। [उदाहरण
येड इपिजियसहरू।

[५] कोही२को जतीहागा हुन्छ, तेहि हागाले
हुन्छ। [उदाहरण] वाइसेप्स र टाइसेप्सहरू।

[६] कोही२को आट्राचमेन्ट भयाको ठाउँको नांउ
हुन्छ। [उदाहरण] एार्नो क्लीडो म्याष्टयेड एार्नोहायेडहरू

नं.१. डर्सल लीगामेन्ट।

नं.२. प्ल्यान्टर लीगामेन्ट।

नं.३. इन्टर ओसीयास लीगामेन्ट।

टार्सोमेटाटार्साल आर्टिंकुलेशन्सको बयान

नं.१. डर्सल लीगामेन्ट।

नं.२. प्ल्यान्टर लीगामेन्ट।

नं.३. इन्टर ओसीयास लीगामेन्ट।

नं.४. साइनोभीयाल मेम्ब्रेन।

मेटाटार्साल बोन्सको साथ

ऐ०को आर्टिंकुलेशन्स।

नं.१. डर्सल लीगामेन्ट।

नं.२. प्ल्यान्टर लीगामेन्ट।

न.३. इन्टर ओसीयास लीगामेन्ट।

नं.१. साइनोभीयाल मेम्ब्रेन।

मेटाटार्सो फल्याञ्जीयाल आर्टिंकुलेशन्स।

नं.१. प्ल्यान्टर लीगामेन्ट।

नं.२. ल्याटारुयाल लीगामेन्ट्स २।

फल्याञ्जेसको साथ

ऐ०को आर्टिंकुलेशन्स।

नं.१. प्ल्यान्टर लीगामेन्ट।

नं.२. ल्याटारुयाल लीगामेन्ट्स २।

आर्टिंकुलेशन्स तमाम

मासल्स र फेसिको बयान ।

मासल्स भनेको मासु हो, यो बोन्स लीगामेन्ट्स कार्टिलेजेस र स्कीनमा लाग्छ। कोही कोही ठाउँमा आपोन्युरोसिस र टेन्डन्स दीयेर लाग्छ। यो मासल्सहरूको आकार धेरै किसिमको हुन्छ। कोही लङ, कोही ब्रड, कोही सर्ट र कोही फ्ल्याट हुन्छन। कोही मासल्स सानु र कोही मासल्स ठुलो हुन्छन्।

मासल्सको नाम—

(१) जुन मासल्स जुन ठाउँमा रहन्छ, तेहि ठाउँको नाउँले नाम हुन्छ। (उदाहरण) टिवियालीस आन्टाइकस, पेरोनीयास लङ्गस।

(२) कोही२को जुन दिशामा गयेको छ, तेहि दिशाको नाउँले नाम हुन्छ। (उदाहरण) रेक्टस आव्डोमीनिस।

(३) कोही२को तेस्को आस्तनले नाम हुन्छ। [उदाहरण] फ्लेक्सर र येक्सटेन्सरहरू।

[४] कोही२को आकारले नाउँ हुन्छ। [उदाहरण] डेल्ट येड इपिजियसहरू।

[५] कोही२को जतीहागा हुन्छ, तेहि हागाले नाउँ हुन्छ। [उदाहरण] वाइसेप्स र टाइसेप्सहरू।

[६] कोही२को आटाचमेन्ट भयाको ठाउँको नांउले नाम हुन्छ। [उदाहरण] ष्टार्नो क्लीडो म्याष्टयेड ष्टार्नोहायेडहरू।

११ मासल्सको अरीजिन। इन्सरसन, आक्सन, नाभ
सप्लाई, रिजन र रिलेसन हुन्छ।

मासल्सको अरिजिन भनेको जुन ठाउँमा [फिक्स
अर्थात् अचल रहन्छ।

इन्सरसन भनेको जुन ठाउँमा, जुन ठाउँमा, आटाचमेन
भै चल्छ।

तर धेरै मासल्सको अरिजिन भयाको ठाउँमा पनि चल्छ

टेन्डन्स भनेको सेतो टल्कने डोरि जस्तो चीज हो।

आपोन्युरोससि भनेको फ्ल्याट र सेटो टेन्डन जस्तो चीज हो

येही टेन्डन र आपोन्युरोसीसको १ दिग बोन्सको सा
टासिन्छ। आरको दिग मासल्सको साथ मिल्छ।

फेसि भनेको फाइबर्स र येरिओलारटीस्युले बनेको सेत
जाली हो, साह्रा शरीरको ठाउँ ठाउँमा रहन्छ। यो २ किसिमक
हुन्छ।

१ सुपर फेसियाल फेसि, यो शरीरको माथी २ रहन्छ।

१ डिप फेसि, यो शरीरको भित्र २ रहन्छ।

हेड एन्ड फेसको मासल्स र फेसिको बयान।

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इनसर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
येपिक्रेनियाल रिजन।	अक्सिपिटो फ्रान्टेलिस मासल, येस्को २ हीस्सा छ। फ्रान्टलपार्ट।	फ्रान्टल वोनको इन्टर्नल आङ्गुलर प्रसेसमा र नेजल वोनको रुटमा	येपिक्रेनियाल आपोन्युरोसिसमा	फेसियाल नार्भले	आइब्राउलाई रेज गराउँ छ। नोचको रुटमा जो स्कीन छ, उस्लाई पनि उठाउँ छ। स्क्यालपलाई पनि फर्वार्डदिग्मा खीच छ।
	अक्सिपिट-	अक्सिपिटल वोनको	येपिक्रेनियाल आपो-	फेसियाल	स्क्यालपलाई

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इनसर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
	ल पार्ट ।	सुपीरियेर कार्भ्ड लाइनको आउटर टु थार्डमा र म्याष्टयेड पोर्सनमा पनि	न्युरोसिसमा।	नार्भकोपोष्टीरियेरअरिक्युलरब्रंच, अकोहो र को अक्सिपोटेलिसमाइनर।	ट्याकुचाईमा खीन छ।
अरिक्युलर ।	आट्राहेन्स अरेम ।	आक्सिपीटो फ्रान्टेलीसको आपोन्युरेसिसको ल्याटारल्यालयेजमा	हेलीक्सको फ्रान्टमा।	फेसियाल, कोर्टेम्पोरलब्रेञ्चले।	इयारलाई फर्वार्ड र अपवार्ड उठाउँ छ।
ऐ०	आटोलेन्स अरेम ।	येपिक्रेनियाल आपोन्युरोसिससा ।	पिनाको क्रेनियाल सर्फेसमा ।	ऐ०	इयारलाइ थोरै उठाउं छ।
ऐ०	रीट्राहेन्स	टेम्पोरलको म्याष्टयेड	कञ्चाको क्रेनियाल स-	फेसिया-	इयारलाई ब्या-

	अरेम ।	पोर्सनमा ।	फँसको लोवर पार्टमा ।	ल नाभंको पोष्टीरियेर अरिक्युलर ब्रेञ्च ।	कमा खीच्छ ।
प्यालपीब्रेल ।	अर्बिक्युलेरिस प्यालपीब्रेरम ।	फ्रान्टल बोनको इन्टर्नेल आङ्गुलर प्रसेसमा र टेन्डो प्यालपीब्रेरम दोस्रो नाम टेन्डो अकुली ।	येक्सटर्नल टार्सल लीगामेन्टमा ।	फेसियल नाभंले	आइलीड्लाई बन्द गर्छ ।
प्यालपीब्रेल ।	करुगेटर सुपरसिली ।	सुपरसिली अरिरिजको इनर पार्टमा ।	सुप्राअर्बीटल आर्चको मिडिलमा ।	फेसियल नाभंले	आइब्राउलाई डाउनवार्ड र इनवार्ड खीच्छ ।
ऐ०	टेन्सरटार्साई	ल्याक्रीमेल बोनको रिजमा ।	पाड्टाल्याक्रीमेलियाको इन्टर्नलमा जो टार्सालप्लेट छ, उसेमा ।	ऐ०	आइलीटलाई र ल्याक्रीमेल केनालको येक्सट्रिमि-

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
		प्रेसनमा।			रोड गर्छ।
नेजल।	पिरामिडालिस नेजाई।	नेजल बोनको लोवर पार्टको फ्यासमा र कार्टिलेजको अपर पार्टमा।	२ आइब्राउज्को बीचको स्कीनमा।	फेसीयाल नार्भले।	आइब्राउजको इन्नर आङ्गललाई खीच्छ।
ऐ०	कम्प्रेसरनेजाई।	सुपीरियर म्याक्सिलरि बोनको इन्साइसीभ फसाको थोरै येक्सटर्नल र आबभमा।	दोस्रा कम्प्रेसर नेजाई मासलमा।	ऐ०	नोजको कार्टिलेजीनस पार्टलाइ डीप्रेस गर्छ।
ऐ०	लिभेटर लेबियाइ सुपीरियरिस आलीकुइ नेजाई	सुपीरियर म्याक्सिलरि बोनको नेजल प्रसेस्को अपरपार्टमा, येस्को २ श्लीप हुन्छ।	पैल्हा श्लीप नोजको येलाको कार्टिलेजमा। दोस्रा श्लीप अर्बिक्युलेरिस ओरिसमा।	ऐ०	अपर लीप र नोजकोयेलालाई अपवार्डमा खीच्छ।

ऐ०	डिप्रेसर येलीनेजाई।	सुपीरियर म्याक्सिलाको इनसाइसिभ फसामा।	नोजको येलार सप्टममा।	ऐ०	नोजको येलोलाई डाउनवार्डदिग्मा खोच्न छ।
नेजल।	डाइलेटर नेरिस पोष्टिरियेर।	सुपीरियेर म्याक्सिलाको नेजल नचको मार्जीनमा।	नष्टिलको मार्जीनको इस्कीनमा।	फेसीयाल नाभेले।	नाखको प्वाललाई ठुलो गर्छ।
ऐ०	डाइलेटर नेरिस आन्टीरियेर।	नोचको येलाको कार्टिलेजमा।	येलाको इन्नर वर्डरको इन्टेगुमेन्टमा।	ऐ०	ऐ०
ऐ०	कम्प्रेसर नेरियाम माइनर।	येलाको कार्टिलेजको १ दिगमा।	नोजको येन्डको इन्टेगुमेन्टमा।	ऐ०	येलीलाई डिप्रेस गराउ छ।
सुपीरियेर म्याक्सिलरि	लीभेटरलेवीयाइ सुपीरियेरिस।	मेलार र अपार्जको इन्फ्रा अर्बिटल फोरामेनको आवभमा।	अर्बिक्युलेरिस वोरिस मासलमा।	ऐ०	अपर लिपलाईये लिभेटगर्छ। थोरै अपवार्डमा खोचछ

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	याक्सन
		प्रेसनमा।			रोड गर्छ।
नेजल।	पिरामिडालिस नेजाई।	नेजल बोनको लोवर पार्टको फ्यासमा र कार्टिलेजको अपर पार्टमा।	२ आइब्राउज्को वीचको स्कीनमा।	फेसीयाल नार्भले।	आइब्राउजको इन्नर आङ्गललाई खीच्न छ।
ऐ०	कम्प्रेसरनेजाई।	सुपीरियर म्याक्सिलरि बोनको इन्साइसीभ फसाको थोरै येक्सटर्नल र आवभमा।	दोस्रा कम्प्रेसर नेजाई मासलमा।	ऐ०	नोजको कार्टिलेजीनस पार्टलाइ डीप्रेस गर्छ।
ऐ०	लिभेटर लेवियाइ सुपीरियेरिस आलीकुइ नेजाई	सुपीरियेर म्याक्सिलरि बोनको नेजल प्रसेस्को अपरपार्टमा, येस्को २ श्लीप हुन्छ।	पैल्हा श्लीप नोजको येलाको कार्टिलेजमा। दोस्रा श्लीप अर्बिक्युलेरिस ओरिसमा।	ऐ०	अपर लीप र नोजकोयेलालाई अपवार्डमा खीच छ।

ऐ०	डिप्रेसर येलीनेजाई ।	सुपीरियर म्याक्सिलाको इनसाइसिभ फसामा ।	नोजको येलार सेप्टममा ।	ऐ०	नोजको येलालाई डाउनवार्ड दिग्मा खीच्न छ।
नेजल ।	डाइलेटर नेरिस पोष्टिरियेर ।	सुपीरियेर म्याक्सिलाको नेजल नचको मार्जीनमा ।	नष्टिलको मार्जीनको इस्कीनमा ।	फेसीयाल नाभेले ।	नाखको प्वाललाई ठुलो गर्छ ।
ऐ०	डाइलेटर नेरिस आन्टीरियेर ।	नोचको येलाको कार्टिलेजमा ।	येलाको इन्नर बर्डरको इन्टेगुमेन्टमा ।	ऐ०	ऐ०
ऐ०	कम्प्रेसर नेरियाम माइनर ।	येलाको कार्टिलेजको १ दिगमा ।	नोजको येन्डको इन्टेगुमेन्टमा ।	ऐ०	येलीलाई डिप्रेस गराउ छ।
सुपीरियेर म्याक्सिलरि	लीभेटरलेबीयाइ सुपीरियेरिस ।	मेलार र अपार्जको इन्फ्रा अर्बिटल फोरामेनको आवभमा ।	अर्बिक्युलेरिस ओरिस मासलमा ।	ऐ०	अपर लिपलाईंथे लिभेटगर्छ।थोरै अपवार्डमा खीचछ

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
ऐ०	लिभेटर आङ्ग्लीवोरिस	अपारजको केनाइंन फसार इन्फ्राअर्विटल फोरामेनको विनीथमा।	आङ्गल आफ माउथमा	ऐ०	आङ्गल आफ माउथलाई उठाउ छ नेजोलेवियाल रिज बनाउने काम दिन्छ।
ऐ०	जाइगोम्याटिक्स मेजर।	मेलार वोन र जाइगोम्याटिक्ससुचाराको फ्रान्टमा।	ऐ०	ऐ०	आङ्गल आफ माउथलाई अपवार्ड र व्याकवार्ड डिग्मा खीच्छ
ऐ०	जाइगोम्याटिक्स माइनर।	मेलार वोन र म्याक्सिलाको वीचको सुचाराको वीहाइन्डमा।	ऐ०	ऐ०	आङ्गल आफ माउथलाई व्याकवार्ड,अपवार्ड र औटवार्ड डिगमा खिच्छ।

४४ इन्फीरियरक्यानिसलरि	लीभेटर लेवियाई इन्फीरियेरिस दोस्रो नाम लीभेटर मेन्टाई।	लोवारजको इन्साइसिभ फसा र सिम्फाइसिसको येक्सटर्नल दिगमा	नोचको इन्टेगुमेन्टमा	ऐ०	लोवर लिप्लाई थोरै डाउनवार्ड र आउटवार्ड दिग्मा खिच्र छ।
ऐ०	डिप्रेसर लेवियाई इन्फीरियेरिस दोस्रो नाम काड्रेटस मेन्टाई।	लोवारजको येक्सटर्नल वोब्लिक लाइनमा र मेन्टल फोरामेन र सीम्फाइसिसको बीचमा	अर्बिक्युलेरिस वोरिसको दोस्रो मासलमा	ऐ०	लोवर लिप्लाई थोरै डाउनवार्ड र आउटवार्ड दिगमा खिच्छ।
ऐ०	डीप्रेसर आङ्गुली वोरिस दोस्रो नाम ट्राइयाङ्गुलेरिस मेन्टाई।	लोवारजको येक्सटर्नल वोब्लिक लाइनमा	आङ्गल आफ माउथमा	ऐ०	आङ्गल आफ माउथलाई डीप्रेस गराउ छ।

रिजन	मासलस	आरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
इन्टरम्याक्सिलरि	अर्बिक्युलेरिस वोरिस, येस्को २ पार्ट छ। येस्को लेबियाल पार्ट वोठको रातो भाग हुन्छ। बोनको साथ आटाचमेन्ट हुदैन। येस्को दोस्रा पार्ट आउटर पार्ट, दोस्रो नाम फेसियाल पार्ट। यो आङ्गल आफ दी माउथमा मिलने मासलको साथ मील्छ। अपर लीप सेप्टम नेजाईमा मील्छ। लोवर लोप लोवारजको नाइन फसामा लाग्छ।			फेसिया-ल नार्भले	लीपलाई बन्द गर्छ र आल्भी-वोलार आर्चमा लाग्छ।
ऐ०	वाक्सिनेटर	अपारज र लोवारजको आल्भीवोलार प्रसेसको येक्सटर्नल सर्फेसमा र फर्वार्डदिग्मा फाष्ट मो-लारसम्म र टेरिगोम्या-क्सिलरि लीगामेन्टमा	आङ्गल आफ दी माउ-थमा	ऐ०	चीकलाई क-म्प्रेसर र कन्ट्रा-क्ट गराउ छ।
ऐ०	रिजोरियास	म्यासिटर मासलको	आङ्गल आफ दी मा-	ऐ०	आङ्गल आफ दी

		काभार गर्ने फ्यासामा	उथको स्कीनमा।		माउथलाई रि-ट्राक्ट गर्छ।
टेम्पोरो म्याक्सिलरि।	म्यासिटर येस्कोश्पार्टछ। सुपर फेसीयाल पार्ट।	अपारजको मेलार प्रसेसमा र जाइगोमाको आन्टीरियेर टु थार्डमा र लोवर बर्डरमा	लोवारजको आङ्गल र रेमासको आउटर सर्फेसको लोवर हापमा	इन्फीरियेरम्याक्सिलरि नार्भले।	लोवारजलाई अपारजमा जोरसित खीन्द छ।
	डिपपार्ड।	जाइगोमाको आर्नको लोवर बर्डरको पोष्टेरियेर थार्डमा रजमा इन्नर सर्फेसमा	रेमासको अपर हाफ र करोनयेड प्रसेसको आउटर सर्फेसमा	ऐ०	ऐ०
ऐ०	टेम्पोरल।	टेम्पोरल फसामा	लोवारजको करोनयेड प्रसेस्को इन्टर्नल सर्फेसको फोर पार्टमा र फर्वार्ड दिग्मा लाष्टमो-	ऐ०	लोवारजलाई अपवार्ड र ब्याक वार्डदिग्मा खिन्च छ।

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
			लार टुथसम्म।		
टेरिगो-म्याक्सिलरि।	येक्सटर्नल टेरिगयेड, येस्को २ हेड छ। अपर हेड।	स्फीनायेडको टेरिगयेड रिजमा र ग्रेटर उइडको येक्सटर्नल सर्फेसमा	लोवारजको कन्डाइलको नेकको फ्रान्टको डोप्रेसनमा र टेम्पोरो-म्याक्सिलरि जयन्टको इन्टर आर्टिक्युलर फाइब्रो कार्टिलेजेसमा	इन्फीरियेरम्याक्सिलरि नार्भले।	लोवारजलाई अपारजमा जोरसित खीच छ र थोरै फर्वार्ड दिग्मा खिच्न छ।
	लोवर हेड।	येक्सटर्नल टेरिगयेड प्लेटमा			
ऐ०	इन्टर्नल टेरिगयेड।	येक्सटर्नल टेरिगयेड प्लेटको इन्नर सर्फेसमा र प्यालेटको र अपारजको ट्युबेरोसिटिजमा	लोवारजको आङ्गल र रेमासको इन्नर साइडको लोवर र ब्याक पार्टमा	ऐ०	लोवारजलाई आराइज गर्छ।

सुपरफेसियाल-सर्भाइक्येल।	प्ल्याटिस्मा मायोडिस।	कह्लर बोनको आक्रोमीयान प्रसेसमा र डेल्टयेड पेक्टोस्यालीस मेजर र ट्रापिजीयस मासलसको काभार गर्ने फ्यासामा।	इन्नर फाइब्रस चोखा प्ल्याटिसमाको साथ मील्छ। आउटर फाइब्रर्स लोवारजमा र आङ्गल आफदी माउथ र चीकमा	फेसियाल नार्भ र सुपरफेसियाल ब्रेञ्चेस आफ दी सर्भाइकल प्लेकसस।	नेकको स्कीनलाई रिङ्कल गर्छ लोवारजलाई डिप्रेस गर्छ, लोवरलिप र आङ्गल आफ दी माउथलाई तल खिच्छ।
ऐ०	ष्टार्नो म्याष्टयेड दोस्रो नाम ष्टार्नो क्लीडो-म्याष्टयेड।	ष्टार्नलपोर्सन ष्टार्नामको फाष्टपिसको अपर र आन्टीरियर पार्टमा क्लाभीक्युलर पोर्सन क्लाभीकलको सुपीरियर वर्डरको इन्नर थार्डमा।	म्याष्टयेड प्रसेसको आउटर सर्फेसमा र येस्को येपेक्सदेखि, सुपीरियर वर्डरसम्म र अक्सिपिटलको सुपीरियर कार्भ्ड-लाइनको आउटर हाफमा	स्पाइनल आक्सेस्सरि र सर्भाइकल प्लेकसस-को डीप ब्रेञ्चेसले।	हेडलाई फ्लेक्सन गराउ छ र हेडलाई जुन दिगको मासलको उहीदिगमा खिच छ र फेसलाई अपुजीत्या

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
					खिन्च छ।
इन्फ्रा हायेड।	थ्रानो हायेड।	क्लाभिकलको इन्नर येक्सट्रिमिटीमा पोष्टीरियेर थ्रानो क्लाभिक्युलर लीगामेन्टमा र थ्रानमको फाष्ट पिसको पोष्टीरियेर र अपर पार्टमा।	अस हायेडिसको वाडीको लोवर वर्डरमा	डिसेन्डेन्स र कम्युनिकेन्स हाइपोग्लोसाइको मिलने ठाउँ बाटआयाको ब्रेञ्चेसले।	लेरिङ्स र हायेड बोनलाइ डिप्रेस गराउ छ।
ऐ०	थ्रानोथाइरयेड	थ्रानमको फाष्टपिस्को पोष्टिरियेर सर्फेसमा ना	थाइरयेड कार्टिलेजको येलाको वोब्लिकलाइनमा	ऐ०	थाइरयेड कार्टिलेजलाई डि-

		थाईोहायेडको अरिजिनको तल फाष्ट रिवको कार्टिलेजको येजमा			प्रेस गराउ छ।
ऐ०	थाइरोहायेड	थाइरयेड कार्टिलेजको साइडको वोब्लिक लाइनमा	हायेड बोनको बाडीको आउटर पार्टमा र ग्रेटर नुंको इन्टर्नल पार्टमा	हाइयो ग्लोसस नार्भले।	थाइरयेड कार्टिलेजलाई येलिभेटेड गराउ छ।
ऐ०	वोमो हायेड।	स्क्यापुलाको अपर बर्डर र नचकोबीहाईन्डमा र सुप्रास्क्यापुलार नचको ट्र्यान्सभर्स लीगामेन्टमा	हायेड बोनको बाडीको लोवर बर्डरमा	डिसीन्डिङ् र कम्युनिक्यान्स बाट आयाको ब्रेञ्चेसले।	हायेड बोनलाइ डीप्रेसर ब्याकवार्डमा खिच छ।
सुभा हायेड।	डाइगष्ट्रीकस येस्को २ वेलि हुन्छ।				हायेडवोन र टाङ्को वेसलाई उठाउ छ।

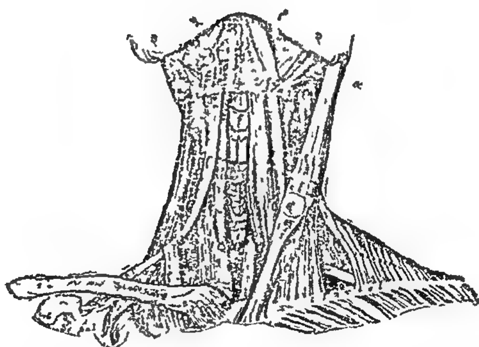
रिजन	मासलस	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
	पोष्टिरियेर वेलि ।	म्याष्टयेड प्रसेसको इन्टर्नल सर्फेसको ग्रुभमा	येसैको वीचको टेन्डनमा	फेसियाल नार्भले	
	आन्टिरियेर वेलि ।	लोवारजको लोवर वर्डरको इन्टर्नल साइडको डीप्रेसनमा	यो टेन्डन डीप सर्भाइकल फ्यासा दीयेर हायेड वोनमा	इन्फीरियेर डेन्टल नार्भकोमाइलो हायेड ब्रेञ्चसले ।	
सुप्रा हायेड ।	ष्टाइलोहायेड	ष्टाइलयेड प्रसेसको वेसको ब्याकपार्टमा र आउटर सर्फेसमा	हायेड,वोनको वाडी र ग्रेटर कर्नुवा मीलेको ठाउँमा	फेसियाल नार्भले	हायेड वोनलाई अपवार्ड र ब्याकवार्डमा खिच छ ।
ऐ०	माइलोहायेड	इन्फीरियेर म्याक्सिलाको इन्नर सर्फेसको	हायेड वोनको वाडीको मिडिलमा	इन्फीरियेर डे-	हायेड वोन र

नं ५४ नेक्को मासल्स र ट्रायागल को बाउण्डारिस ।

१ लिभेटर एंगुलि स्कापुलि। २ स्केलिनास मिडियास। ३ स्केलिनास एण्टाइकास। ४ योमोहायड को एण्टिरियार बेलि।

नं ५५ नेक की मास्कुलर यन्गिरियर भिउ।

१ डाइगास्ट्रिक। २ माइलो हायड। ३ जिनियो हायड।
४ हाइयोग्लोसास। ५ जकोबि पिसिस ; ६ स्टर्नो क्लिडो म्याष्टयेड।

		माइलोहायेडियान रिजमा		न्टल नार्भको माइलोहायेडियानब्रेञ्चले।	र फरवार्डमा खिच छ।
ऐ०	जीनियोहायेड	लोवारजको पोष्टीरियेर सर्फेसको इन्फीरियेर जीनियाल ट्युबर्कलमा।	हायेड वोनको वाडीको मीडिलमा।	हाइयोग्लोसल-नार्भले।	हायेड वोन र टाङ्लाई अपवार्ड र फर्वार्डमा खिच छ।
लीङ्गुयाल	जीनियोहायोग्लोसस।	लोवारजको इन्फीरियेर पोष्टीरियेरको सुपीरियेर जीनियाल ट्युबर्कलमा	हायेड वोनको वाडीको अपर पार्टमा	हाइयोग्लोसल।	वेस आफ दी टाङ्लाई अपवार्ड र फरवार्डमा खीच छ।
ऐ०	हायोग्लोसस	हायेड वोनको ग्रेट कर्नुमा र वाडीको साइडमा	टाङ्को व्याक र साइडमा	ऐ०	टाङ्लाई डिप्रेस गराउ छ र गोल

रिजन	मासल्स	ओरिजिन	इन्‌सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
					गराउ छ।
लीङ्गुयाल	ष्टाइलो ग्लोसस	ष्टाइलयेड प्रसेसको येपेक्सको येक्सटर्नल सर्फेसमा र ष्टाइलोम्याक्सिलरि लीगामेन्टमा	टाङ्को टिप र डर्सामा	हाइपो ग्लोसल।	टाङ्लाई अपवार्ड र ब्याकवार्ड खिच्न छ।
ऐ०	प्यालेटो ग्लोसस ।	टाङ्को डर्सम र साइडमा	सफ्ट प्यालेटको आन्टीरियर र ल्याटारयाल सर्फेसमा	फेरिञ्जियाल प्लेक्सस बाट आयाको स्पाइनल आक्सेस्सरि नार्भले।	टाङ्को बेसलाई अपवार्डमा खिच्न छ।

ए०	कन्डाग्लोसस	हायंड बोनको लेसर कर्नुको इन्नर साइड र बेसमा र बाडीमा।	हायो ग्लोसस र जीनियो हायोग्लोसस मासल्सको बिचमा।	हाइयो ग्लोसलना भैले।	/
फेरिञ्जियाल।	इन्फीरियेर कन्सट्रिक्टर।	क्रीकयेड कार्टिलेजको साइडमा थाइरयेड कार्टिलेजको वोब्लिक लाइनमा र बीहाईन्डको सर्फेसमा र इन्फीरियेर कर्नुमा	फेरिङ्क्सको पोष्टीरियेर र मीडियान लाइनको फाइबर्स रेफीमा	फेरिञ्जियाल प्लेक्ससको ब्रेञ्चेस र येक्सटार्नल लेरिञ्जियाल र रेकारेन्टल लेरिञ्जियालको ब्रेञ्चेसले।	फेरिङ्क्सलाई कन्ट्राक्ट गराउ छ र तेस्को डुङ्रिलाई डाइलेट गराउछ, अपवार्ड दिग्मा खिच छ।
ऐ०	मिडिलकन्स-	हायेड बोन्को ग्रेट क-	फेरिङ्क्सको पोष्टीरि-	ऐ०	ऐ०

रिजन	मासलस	ओरिजिन	इनसरसन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
	ट्रीक्टर ।	नुंको अपर वर्डरमा र लेसर कर्नुमा र ह्याइलो हायेड लीगामेन्टमा	येर र मीडियान लाईनको फाइवर्स रेफीमा र येस्को दोस्लामा		
फेरिञ्जियाल ।	सुपीरियेर-कन्स्ट्रिक्टर ।	इन्टर्नल टेरिगयेड प्लेटको पोष्टीरियेर माजींनको लोवरवर्डरमा र ह्यामुलर प्रसेसमा र टेरिगोम्याक्सिलरि लीगामेन्टमा र लोवारजको माइलो हायेड रिजको पोष्टीरियेर पार्टमा र माउथको म्युकस मेम्ब्रेनमा टाङ्को साइडमा र	फेरिङ्क्सको पोष्टीरियेर र मिडियान लाइन्को फाइवर्स रेफीमा र येस्को दोस्लामा र ब्यासिलर प्रसेसको फेरिञ्जियाल स्पाइनमा ।	फेरिञ्जियाल प्लेक्ससको ब्रेञ्चेसले ।	फेरिङ्क्सलाई कन्ट्राक्ट गराउ छ र तेस्को ढुङ्रिलाई डाइलेट गराउ छ, अपवार्ड दिग्मा खिच्च छ ।

		प्यालेटको ह्युवेरोसिटीमा र टेन्सर प्यालेटाईं मासलको रिफ्लेक्टेड टेन्डेनमा			
ऐ०	स्टाइलो फेरिञ्जियास।	स्टाइलयेड प्रसेसको वेसको इन्नर साइडमा	फेरिङ्क्समा र थाइरयेड कार्टिलेजको पोष्टीरियेर वर्डरमा	फेरिञ्जियाल प्लेक्सस र ग्लोसो फेरिञ्जियाल नार्भ।	फेरिङ्क्सको साइड्सलाई अपवार्ड र आउटवार्डमा खिच छ।
प्यालेटल	लीभेटर प्यालेटाई।	टेम्पोरल वोनको पेट्रस पोर्सनको येपेक्सको आन्डर सर्फेसमा र युष्टेसीयान्ट्युको कार्टिलेजको आउटर र पोष्टी-	सफ्ट प्यालेटको मीडिल लाइनमा।	वोटिक ग्याङ्ग्लीयानको १ ब्रेञ्चले।	सफ्ट प्यालेटलाई थोरै उठाउ छ।

रिजन	मासल्स	अरिज़िन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
		रियेर पार्टमा			
प्यालेटल	टेन्सर प्यालेटाई द्वोल्ती नाम सार्कमफ्लेक्स प्यालेटाई	स्फीनायेडको स्क्याफ्वायेड फसामा र स्फीनायेडकाई स्पाइनमा र टेम्पोरल बोनको भेजाइनल प्रसेसमा र युस्टेसियान्स्युको कार्टिलेजीनस पोर्सनको आउटर साइडमा	येस्को टेन्डन ह्यामुलर प्रसेसको वोरिपरिमा र हाड प्यालेटको पोष्टेरियेर वर्डमा र सफ्ट प्यालेटको आपोन्युरोसिसमा र प्यालेटको होराईजेन्टल पोर्सनको ट्र्यान्सभर्स रिजमा	वोटिक ग्याङ्लीयान र स्पाइनल आक्सेस्सरिको इन्टर्नल ब्रेञ्चले।	सफ्ट प्यालेटलाई ट्र्यान्स गराउ छ।
ऐ०	आजाइगस् युभ्युली	प्यालेटको पोष्टेरियेर नेजल स्पाइनमा	युभ्युलोको टिपमा र टाङको वेसमा	फेसियाल र भीडियानको लार्ज सु-	सफ्ट प्यालेटलाई उठाउ छ।

				पर फ्रेसियाल पेट्रोज़ल र स्पाइनॅल अक्सेस्सरिको इन्टर्नॅल ब्रेञ्चले	
५९	प्यालेटो ग्लोसस।	सफ्ट प्यालेटको आन्टीरियेर सर्फेसमा र युभ्युलाको २ दिग्मा	टाडको साइडमा र डर्सामा	फेरिञ्जियाल प्लेक्ससले।	सफ्ट प्यालिटलाई डीप्रेस गराउ छ।
६०	प्यालेटो फेरिञ्जियास।	फेरिङ्क्सको साइडमा र थाइरयेड कार्टिलेजको पोष्टीरियेर वर्डरमा र	पोष्टीरियेर प्यासिक्युलास मिडिल लाइनमा र येस्को दोस्रोमा आ-	फेरिञ्जियाल प्लेक्ससले।	सफ्ट प्यालेटलाई डीप्रेस गराउ छ।

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भसप्लाई	आक्सन
		सफ्ट प्यालेटमा	न्टीरियेर फ्यासिक्युलास लोभेटर र टेन्सर प्यालेटाईको बीचमा र मिडिल लाईनमा ।		
प्यालेटल	स्यालपिञ्जो फेरिञ्जियास।	थुण्टे सियान्थ्युको कार्टिलेजको लोवर येजमा	प्यालेटो फेरिञ्जियासमा	फेरिञ्जियाल प्लेक्ससले।	फेरिङ्क्सलाई येलिभेटेड गराउ छ।
इन्ट्रालेरिञ्जियाल	क्रीकोथाइरयेडीयास ।	क्रीकयेड कार्टिलेजको फ्रान्टर साइडमा ।	थाइरयेड कार्टिलेजको लोवर वर्डर र लोवर कर्नुमा ।	सुपीरियेर लेरिञ्जियालको येक्सटर्नल ब्रेञ्चले ।	भोकेल कर्डसलाई टेन्स गराउ छ।
ऐ०	थाइरो येरि-	थाइरयेड कार्टिलेजको	येस्को इन्टर्नल भाग	इन्फीरि-	भोक्याल कर्डस

	टिन येंडियास	लोवर हाफको रिसिडिड आङ्गलमा र क्रीको थाइरयेड मेम्ब्रेनमा	भोक्याल प्रसेसको येजमा येक्सटर्नेल पार्ट येरिटिनयेड कार्टिलेजको आउटर वर्डर वा आन्टीरियेर सर्फेसमा	येर लेरिञ्जियाल नार्भले।	लाई रिल्याक्स गराउ छ।
ऐ०	क्रीको येरिटिन येंडियास ल्याटास्यालिस	क्रीकयेडकार्टिलेजको सुपीरियेर वर्डरको साइडमा	येरिटिनयेड कार्टिलेजको वेसको येक्सटर्नेल आङ्गलको प्रोजेक्संनमा र येक्सटर्नेल सर्फेसमा	ऐ०	गुटिसलाई क्लोज गराउ छ।
इन्ट्रालेरिञ्जियाल	क्रीको येरिटिन येंडियास पोष्टाइकस।	क्रीकयेड कार्टिलेजको पोष्टीरियेर सर्फेसको रिजको नीयेरमा	येरिटिनयेड कार्टिलेजको वेसको येक्सटर्नेल आङ्गलको प्रोजेक्सनमा र येक्सटर्नेल सर्फेसमा	इन्फीरियेर लेरिञ्जियाल नार्भले।	गुटिसलाई ओपिङ गराउ छ।

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
इन्ट्रा लेरिञ्जियल।	येरिटिन येडीयास । येस्को जोड़ी छैन १हो	येरिटिनयेड कार्टिलेजको पोष्टीरियेर सर्फेस र औटर वर्डरमा ।	दोश्रो येही कार्टिलेजको तेही ठाउमा ।	ऐ०	गुटिसलाई क्लोज गराउ छ ।
आन्टीरियेर भार्टिब्रल।	रेक्टस क्यापिटिस आन्टाइकस मेजर।	६।५।४।३। सर्भाइकल भार्टिब्रीको ट्रान्सभर्स प्रसेसको आन्टीरियेर ट्युवर्कलमा	अक्सिपिटल बोनको ब्यासिलर प्रसेसमा ।	सावअक्सिपिटल र सर्भाइकल प्लेक्ससले ।	हेडलाई रोटेड गराउ छ र फेस्लाई स्वोही दिश्मा घुमाउ छ ।
ऐ०	रेक्टस क्यापिटिस आन्टाइकस माईनर ।	याट्लासको ल्याटास्याल मासको आन्टीरियेर सर्फेसमा र ट्रान्सभर्स प्रसेसको रुटमा	ऐ०	ऐ०	ऐ०
ऐ०	रेक्टस क्यापि-	याट्लासको ट्रान्स-	अक्सिपिटलको जुगु-	साव अ-	हेडलाई जुनदि-

ऐ०	टिस ल्याटा-स्यालिस ।	भर्स प्रसेसको सुपीरियेर सर्फेसमा	लर प्रसेसको आन्डर सार्फेमा ।	क्लिसपिट-ल र स-भाइकल प्लेक्ससले	स्को मासल हो उसैदिग्मा हिला-उ छ ।
ऐ०	लाङ्गसकोला-ई, येस्को ३ पा-र्टस हुन्छन् ।				
	सुपीरियेर वोब्लीक पार्ट ।	३।४।५ सभाइकल भा-र्टिब्रोको ट्रयान्सभर्स प्रसेसको आन्टीरियेर ट्युबर्कलसमा	याट्लासको आन्टी-रियेर आर्चको ट्युबर्क-लमा	लोवर सभाइक-ल नार्भले	स्पाइनको स-भाइकल पोर्सन-लाई फ्लेक्स र थोरै रोटेड गरा-उ छ ।
	इन्फीरियेर वोब्लीक पार्ट ।	१।२।३ डर्सल भार्टिब्रोको फ्रान्टमा	५।६ सभाइकलको भा-र्टिब्रोको ट्रयान्सभर्स प्रसेसको आन्टीरियेर	ऐ०	ऐ०

रिजन	मासल्स	आरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
			ट्युबर्कलसा		
	भार्टिकल पार्ट	लोवर थ्री सर्भाइकल भार्टिब्री र अपर थ्री डर्सल भार्टिब्रीका बाडीका फ्रान्टमा	३।३।४ सर्भाइकल भार्टिब्रीको बाडीको फ्रान्टमा।	ऐ०	ऐ०
ल्याटास्याल भार्टिब्रल	स्केलीनस आन्टाइकस	३।४।५।६ सर्भाइकल भार्टिब्रीको ट्र्यान्सभर्स प्रसेसको आन्टीरियेर ट्युबर्कलसा	फार्स्ट रिबको इन्नर वर्डर र अपर सर्फेसको इम्प्रेसनमा।	लोवर सर्भाइकलको ब्रेश्वेसले।	१।२ रीवसलाई येलिभेटेड गर्छ र स्पाइनल कलमलाई वेन्ड गर्छ।
ऐ०	स्केलीनस मीडिआस।	लोवर सीक्स्थ सर्भाइकल भार्टिब्रीको ट्र्यान्सभर्स प्रसेसको पोष्टीरियेर ट्युबर्कल्समा।	फार्स्ट रिबको अपर सर्फेसमा र सार्वक्लेभीयान आर्टरिको ग्रुभको बीहाइन्डमा	ऐ० र सर्भाइकल प्लेक्ससको डीप	ऐ०

ऐ०	स्केलीनस पोष्टाइकस ।	लोवर थ्री सर्भाइकल भार्टिब्राको ट्रान्सभर्स प्रसेसको पोष्टीरियेर ट्युवर्कलमा ।	सेकेन्ड रिबको औटर सर्फेसमा ।	लोवर सर्भाइकल नार्भको ब्रेञ्चेसले ।	ऐ०

(The last column also has, in the same cell, above: येक्सटर्नल ब्रेञ्चेसको १ फाइलामेन्टले ।)

हेड एन्ड फेसको मासल्स र फेसि तमाम

मासल्स आफ दी ट्राङ्कको बयान।

यो ४ हिस्सा छ।

१ (नम्बर) मासल्स आफ दी ब्याक।

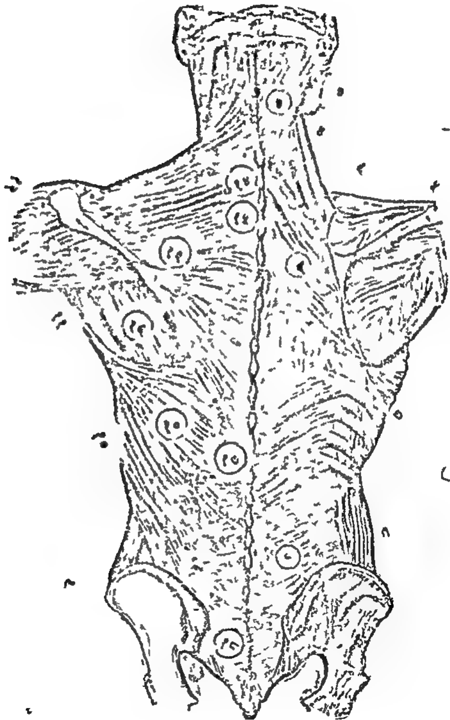
रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
फाष्ट लेयार।	ट्रापिजीयास	येक्सटर्नल अक्सिपिटल प्रोटुबारेन्समा अक्सिपिटलको सुपीरियेर कार्भ्ड लाइनको इन्नर थार्डमा र लीगामेन्टम न्युकिमा र सेभेन्थ सर्भाइकलको स्पाइनस	येस्को सुपीरियेर फाइबरस क्लाभिकलको पोष्टीरियेर वर्डरको आउटर थार्डमा, मिडिल फाइवर्स आक्रोमियान प्रसेसको इन्नर मार्जीनमा र स्क्यापुलाको स्पाइनको	स्पाइनल आक्सेस्सरि, थार्ड र फोर्थ सर्भाइकलनार्भको आन्टीरि	स्क्यापुलालाई अपवार्ड र ब्याकवार्ड दिग्मा ग्रुभ गराउ छ र सोल्डरलाई येलिभेट गराउ छ।

नं ५६ फेरिञ्जियाल रिजान फेरिंस को मास्लस एक्सटार्नाल भिष।

नं ५७ पाक को मास्लैस।

२ १

१ अक सिपिटाल बोन। २ सुपिरियर कार्भड लाईन। ३ स्प्लिनियास कैपाट एटकॉलाइ। ४ लिभेटार एंगुलि स्काप्युलि। ५ स्काप्युला को स्पाइन। ६ रम्बाइडास मेजर माइनर। ७ सेरेट पष्ट इनफिरियार। ८ लाम्बार फासा। ९ इलियाम को क्रेष्ट। १० लाटिसिमास डर्साइ। ११ टिरिस मेजर। १२ एक्रोमियन। १२ ट्रापिजियास। १४ ७म सार्भाइकेल भार्ट। १५ १म डर्साल भार्ट। १६ इनफ्रासपाइनेटास। १७ १म लाम्बार भार्ट। १८ सेक्राल भार्ट।

		प्रसेसमा रजमा डर्सल भार्टिब्रीको स्पाइनस प्रसेसमा र सुप्रा स्पाइनस लीगामेन्टमा ।	केष्टको सुपीरियेर लीपमा इन्फीरियेर फाइबर्स स्क्यापुलाको स्पाइनको औटर र स्मुथ सर्फेसमा गुाइट गर्छ र तेहि ट्युबर्कलमा ।	येर डिभीजनको ब्रेकेसले ।	
५०	ल्याटिसीमास डर्साई ।	लोवर ६ डर्सल भार्टिब्रीको स्पाइनस प्रसेसमा लाम्बर फ्यासाको पोष्टीरियेर ल्ययारमा र लाम्बर स्याकाल भार्टिब्रीको स्पाइनमा र सुप्रास्पाइनस लीगामेन्टमा र केष्ट आफ दी इलीयाको येक्सटर्नल लिब-	ह्युमेरसको वाइसिपिटल ग्रुभको तलमा •	लङ् साव स्क्यापुला र नार्भले	सोल्डरलाई येक्सटेन्ड र रोटेड गराउ र ह्युमेरसलाई ब्याकवार्डमा खिच छ र आड डाक्सन गराउ छ र इनवार्ड दिस्मा रोटेड गराउ छ ।

रिजन	मासल्स	ओरिजिन	इनसरसन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
		को पोष्टीरियेर हापमा लोवर थ्री र फोर्थ रीब्स-मा र कोही २ मास्क्यापुलाको आङ्गलमा			
सेकेन्ड लेयार।	लीभेटर आङ्गुली स्क्यापुली।	अपर फोर सर्भाइक्याल भार्टिब्रीको ट्रान्सभर्स प्रसेसेसको पोष्टीरियेर ट्युबर्कलमा	स्क्यापुलाको भार्टिब्रल वर्डरमा र सुपीरियेर आङ्गलमा र स्पाइनको बीचमा	थार्ड फोर्थ सर्भाइकल नार्भको आन्टीरियेर डिभीजन ले।	स्क्यापुलाको सुपीरियेर आङ्गललाई रेज गर्छ
ऐ०	रम्बयेडियास माइनर	लीगामेन्टम न्युकिमा र सेभेन्थ सर्भाइकलमा	स्क्यापुलाको स्पाइनको रुटमा जो ट्र्याङ्गुलार	फिफ्थ सर्भाइक-	स्क्यपुलाको इन्फीरियेर आ-

		र फाष्ट डर्सल भार्टिब्राको स्पाइनस प्रसेसमा	स्मुथ सर्फेस छ तेसैको मार्जीनमा ।	ल नार्भको आन्टीरियेर डिभीजनको ब्रेञ्चेसले ।	ङ्गललाई व्याकपार्ट र अप्वाडमा खिच्च छ ।
ऐ०	रम्बयेडियास मेजर ।	फोर र फाइभ अपर डर्सल भार्टिब्रीको स्पाइनस प्रसेसेसमा र सुप्रास्पाइनस लीगामेन्टमा	स्क्यापुलाका भार्टिब्रल वर्डरमा र स्पाइनमा र इन्फीरियेर आङ्गलको वीचमा	ऐ०	ऐ०
थार्ड ल्ययार ।	सेरेटस पोष्टिकस सुपीरियेर ।	लीगामेन्टम न्युकीमा र सेभेन्थ सर्भाइकल भार्टिब्रामा र टु थ्री अपर डर्सल भार्टिब्रीको	सेकेन्ड थार्ड फोर्थ फीप्थ रिब्सको अपर वर्डर र आउटर सर्फेसमा र ऐ०को आङ्गलहरूमा र	अपर डर्सल नार्भको पोष्टीरियेर	रिब्सलाई येलिभेटेड गराउ छ ।

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
		स्पाइनस प्रसेसेसमा र सुप्रास्पाइनस लीगामेन्टमा	येक्सटर्नलदिग्मा	डिभीजनको येक्सटर्नल ब्रेञ्चेसले ।	
थाईल्यथार ।	सेरेटस पोष्टिकस इन्फीरियेर ।	येलेभेन्थ ट्वेल्थ डर्सल भार्टिब्री र फाष्ट सेकेन्ड थार्ड लाम्बर भार्टिब्रीको स्पाइनस प्रसेसेसमा र सुप्रास्पाइनस लीगामेन्टमा	लोवर फोर रिब्सको इन्फीरियेर वर्डसमा र आङ्गलको येक्सटर्नलमा ।	लोवर डर्सल नार्भको पोष्टीरियेर डिभीजनको येक्सटर्नल ब्रेञ्चेसले ।	लोवर रिबलाई डाउन वार्ड व्याकवार्डमा खिच्छ ।
ऐ०	स्प्लीनीयास	लीगामेन्टम न्युकिको	म्याष्टयेड प्रसेसको ये-	सभोइ-	हेडलाई व्याक-

	ग्र्याफीटिस।	लोवर हाफमा सेभेन्थ सर्भाइकल र अपर सिक्स्थ डर्सल भार्टिब्रीको स्पाइनसे प्रसेसेसमा र सुप्रास्पाइनस लीगामेन्टमा	पेक्समा र अक्सिपिटल बोनको सुपीरियेर कार्भड लाइनको आउटर थार्डमा	कल नार्भको पोष्टीरियेर डिभीजनको येक्सटर्नल ब्रेञ्चेसले।	बार्डमा खिच छ।
ऐ०	स्प्लीनियास-कोलाई।	ऐ०	फष्ट सेकेन्ड थार्ड सर्भाइकल भार्टिब्रीको ट्र्यान्सभर्स प्रसेसेसको पोष्टीरियेर ट्युवर्कलमा	ऐ०	ऐ०
फोर्थ ल्यथार।	इरेक्टर स्पाइनी।	इलीयामको क्रेष्टको इन्नर लीवको व्याकपार्टमा र स्याक्रमको ट्रान्सभर्स प्रसेसमा र ऐ०	स्याक्रो लम्बेलिसको दोस्रो नाम इलीयोकष्टेलिस र लङ्गीसिमास डर्साइकोसाथमीलेकोछ	लाम्बर र डर्सल नार्भ्सको पोष्टीरियर	ट्रांक र स्पाइनलाई रेयेज गराउ छ।

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
		को पोष्टीरियेर सर्फेसको लोवर पार्टमा र स्पाक्रामको र लाम्बरको लोवर थ्री डर्सल भर्टिब्रीको स्पाइनसमा र सुप्रास्पाइनस लीगामेन्टमा		डिभीजनको येक्सटर्नल ब्रेञ्चेसले।	
फोर्थलम्बार।	स्पाक्रो लम्बेलिस, दोस्रो नाम इलीयोकष्टेलिस।	इरेक्टर स्पाइनीमा	लोवर सिक्स्थ र सेभेन्थ रिब्सको आङ्गल्समा	लाम्बर डर्सल नाभैको येक्सटर्नल पोष्टीरियेर ब्रेञ्चेसले।	चेष्ट र स्पाइनी-सलाई जुन दिग्को मासल हो उही दिग्मा खिच छ।

ऐ०	मास्कुलास आक्सेस्सोरियास याडइलीयो कष्टेलस।	लोवर सिक्स्थ रिब्सको आङ्गल्समा	अपर सिक्स्थ रिब्सको आङ्गलमा र सेभेन्थ सर्भाइकलको ट्रथान्सभर्स प्रसेसमा	डर्सल नार्भको येक्सटर्नल पोष्टीरियेर ब्रेश्वेसले।	+ /
ऐ०	सर्भाइक्यालिस आसन्डेन्स।	थार्ड फोर्थ सिक्स्थ रिब्सको आङ्गल्समा	फोर्थ, फीप्थ र सिक्स्थ सर्भाइकल भार्टिब्रीको ट्रथान्सभर्स प्रसेसेसको पोष्टीरियेर ट्युबर्कलमा	सर्भाइकल नार्भको येक्सटर्नल पोष्टीरियेर ब्रेश्वेसले।	जुन र रिब्समा यो मासल लाग्छ उसैलाई येलिभेट गराउ छ र नेकलाई येक्सटेन्सेन गराउ छ।
ऐ०	लङ्गिसिमास डर्साई।	इरेक्टर स्पाइनीमा	डर्सल र लाम्बर भार्टिब्रीका ट्रथान्सभर्स प्रसेसेसको आक्सेस्सरि	लाम्बर र डर्सल नार्भको ये-	चेष्ट र स्पाइनलाई आफुतीर खिच छ।

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भसप्लाई	आक्सन
			प्रसेसमा र लाम्बर फ्यासाको मिडिल ल्यारमा डर्सलको ट्र्यान्सभर्स प्रसेसको टिचको फीष्थ सेभेन्थदेखि येलेभेन्थ रिव्सको ट्युवर्कल्स र आङ्गल्सको वीचमा	क्सटर्नल पोष्टीरियेर ब्रेश्वेसले ।	
फोर्थ ल्यार ।	ट्र्यान्सभर्स सेलीसकोलाई	अपर सिक्स्थ डर्सल भार्टिब्रीको ट्र्यान्सभर्स प्रसेसेसमा	सेकेन्ड, थार्ड, फोर्थ, फीष्थ र सिक्स्थ सभाइकल भार्टिब्रीको ट्र्यान्सभर्स प्रसेसेसको पोष्टीरियेर ट्युवर्कल्समा	सभाइकल नार्भको पोष्टीरियेर डिभीजनको येक्सटर्न-	नेकलाई व्याकवार्ड दिग्मा खिच छ।

				ल ब्रेश्वेस ले।	
ऐ०	ट्राकीलो म्याष्टयेड।	अपर सिक्स्थ डर्सल भार्टिब्रोको ट्रान्सभर्स प्रसेसेसमा र फोर्थ फीफ्थ सिक्स्थ सेभेन्थ सर्भाइकल भार्टिब्रीको अपर आर्टिक्लोर प्रसेसेसमा	म्याष्टयेड प्रसेसको पोष्टीरियेर येजमा।	ऐ०	हेडलाई ब्याकवार्ड र सोल्डर खिच्छ।
ऐ०	स्पाइनेलिस डर्साई।	येलेभेन्थ ट्वेल्थ डर्सल भार्टिब्री र फाष्ट सेकेन्ड लाम्बर भार्टिब्रीको स्पाइनस प्रसेसमा	अपर सिक्स्थ वा अैट डर्सल भार्टिब्रीको स्पाइनस प्रसेसमा	डर्सल र लाम्बरनार्भको येक्सटर्नल पोष्टीरियेर ब्रेश्वेसले।	स्पाइनको डर्सल पोर्सनलाई बेन्ड गर्दछ।

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
फोर्थ ल्यर।	स्पाइनेलीस-कोलाई ।	फीफ्थ सिक्स्थ सेभेन्थ सर्भाइकल र फाष्ट सेकेन्ड डर्सल भार्टिब्रोको स्पाइनस प्रसेसेसमा	आक्सिसको स्पाइनस प्रसेसमा	सर्भाइकल नार्भको येक्सटर्नल पोष्टीरियेर ब्रेञ्चेसले	+
ऐ०	कम्प्लेक्सस	सेभेन्थ सर्भाइकल र अपर थ्री डर्सल भार्टिब्रोको ट्रयान्सभर्स प्रसेसेसमा र फोर्थ फीफ्थ सिक्स्थ सर्भाइकल भार्टिब्रोको आर्टिक्लोर प्रसेसेसमा ।	अक्सिपिटल बोनको सुपीरियेर कार्भ लाइन र इन्फीरियेर कार्भ लाइनको बीचको इन्टर्नलदिग्मा	सर्भाइकल नार्भको पोष्टीरियेर डिभीजनको इन्टर्नल ब्रेञ्चेस र	हेडलाइ ब्याकवार्ड र जुन दिग्को मासल हो उसैतीर खिच्च छ ।

				साब आक्सिपिटल र ग्रेट आक्सिपिटल नाभ्सँले।	
ऐ०	वाइभेन्टर सर्भाइसिस।	२।४ अपर डर्सल भार्टिब्रीको ट्र्यान्सभर्स प्रसेसेसमा	आक्सिपिटल बोनको सुपीरियेर कार्भ लाइनमा	ऐ०	ऐ०
फीफ्थ लयर।	सेमीस्पाइनेलीस डर्साई।	सिक्स्थ सेभेन्थ अेट-नैन्थ-टेन्थ डर्सल भार्टिब्रोको ट्र्यान्सभर्स प्रसेसेसमा	सिक्स्थ सेभेन्थ सर्भाइकल र अपर फोर डर्सल भार्टिब्रीको स्पाइनस प्रसेसेसमा	डर्सल र नाभ्र्सको इन्टर्नल पोष्टीरियेब्रेञ्चेसले।	स्पाइनलाई उल्टादिग्मा खिचछ।
ऐ०	सेमीस्पाइने-	अपर सिक्स्थ डर्सल	सेकेन्ड थार्ड फोर्थ फी-	सर्भाइ-	ऐ०

दिशन	मासल्स	ओरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
	लीस कोलाई	भार्टिब्रीको ट्रयान्सभर्स प्रसेसेसमा र लोवर फोर सभाइकल भार्टिब्रीको आर्टिकुलोर प्रसेसेसमा	रथ सभाइकल भार्टिब्रीको स्पाइनस प्रसेसेसमा	कल नार्भको इन्टर्नल पोष्टीरियेर ब्रेश्चेसले।	
फीफ्थ लयआर।	माल्टिफीडस स्पाइनी।	स्पाक्राल व्याकपार्टको फोर्थ स्पाक्राल फोरामेनसम्म र पोष्टीरियेर सुपीरियेर इलीयाक स्पाइनको इन्नर सर्फेसमा र पोष्टीरियेर स्पाक्रो इलीयाक लीगामेन्टमा र लाम्बरको म्यामिलरि प-	थार्ड स्पाक्रालदेखि सकेन्ड सभाइकल भार्टिब्रीसम्मको स्पाइनस र न्युराल आर्चमा	सभाइकल र डर्सल लाम्बर स्पाक्राल नार्भ्सको इन्टर्नल पोष्टीरियेर	स्पाइनलाइ डरेक्टर र रोटेड गराउ छ।

		सेसेसमा र डर्सलको ट्रान्सभर्स प्रसेसमा लोवर फाइव सर्भाइकल भार्टिब्रीको आर्टिक्युलर प्रसेसेसमा		ब्रेक्सेसले।	
ऐ०	रोटेटरि स्पाइनी।	डर्सल भार्टिब्रीको ट्रान्सभर्स प्रसेसको टिप र अपर येजमा	अपर भार्टिब्राको लामिनाको लोवर वर्डर र आउटर सर्फेसमा	डर्सल नार्भको इन्टर्नल पोष्टीरियर ब्रेक्सेसले।	स्पाइनलाइ रोटेड गराउ छ।
ऐ०	इन्टर स्पाइनेलीस।	इन्टर स्पाइनस लीगामेन्टको २ दिग्मा र स्पाइनस प्रसेसको बीचमा	×	सभीइकल डर्सल लाम्बर नार्भ्सको	स्पाइनलाइ येक्सटेन्सेन गराउ छ।

रिजन	मासलस	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
				इन्टर्नल पोष्टीरियेर ब्रेश्वेसले।	
फीफ्थ लयार।	इन्टर ट्रान्सभर्स सेलीस।	सब भार्टिब्रोको ट्रान्सभर्स प्रसेसेसको बीचमा रहन्छ।	×	ऐ०	स्पाइनलाइ १ दिग्मा बेन्डेट गराउ छ।
ऐ०	येक्सटेन्सर कक्सिजीस।	स्पाक्रामको लाष्ट पिसको पोष्टीरियेर सर्फेसमा कक्सिक्सको फाष्ट पिसमा	कक्सिक्सको लोअर पार्टमा	कक्सिजीयाल नार्भले।	कक्सिक्सलाई येक्सटेन्सन गराउ छ।
ऐ०	रेक्टस्क्यापिटिस पोष्टी-	आक्सिसको स्पाइनस प्रसेसमा	अक्सिपिटल बोनको इन्फीरियेर कार्भ लाइ-	सबअक्सिपिट-	हेडलाई ह्याकार्ड दिग्मा खिच

	इकस मेजर।		नको तल	ल नार्भले	छ क्नेनियामलाइ जुनदिग्को मासल हो उहिदिग्मा खिच्न छ।
ऐ०	रेक्टस्क्यापिटिस पोष्टाइकस माइनर।	याटलासको पोष्टीरियेर आर्चको ट्युबर्कलमा	इन्फीरियेर कार्भ लाइनको वोलोको राफ सफेंसमा र फोरामेन म्याग्नामसम्म।	ऐ०	हेडलाइ व्याकवार्ड दिग्मा खिच्न छ।
ऐ०	वोब्लिकस क्यापिटिस इन्फीरियेर।	आक्सिसको स्पाइनस प्रसेसको येपेक्समा	याटलासको ट्रयान्सभर्स प्रसेसको लोवर व्याक पार्टमा	सावआक्सिपिटल र ग्रेट आक्सिपिटल नार्भले।	आटलास र क्रेनियामलाइ आर्टिकुलर प्रसेसको वरिपरि घुमाउ छन फेसलाई जुनदिग्को मासल हो उहिदिग्मा

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इनसरसन	नार्भ सप्लाई	आपसन
					रोटेड गराउ छ।
फीष्थ ल्यथार।	वोव्लिकस क्यापिटिस सुपीरियेर।	याटलासको ट्रयान्सभर्स प्रसेसको अपर सर्फेसमा	अक्सिपिटल वोन्को सुपीरियेर र इन्फीरियेर काभ्र्ड लाइनको बीचमा र कम्प्लेक्ससको येक्सटर्नलदिग्मा	साबआक्सिपिटल नार्भले	हेडलाई ब्याकवार्ड दिग्मा खिच छ क्रेनीयामलाई थोरै रोटेड गराउ छ फेसलाई उल्टा दिग्मा खिच छ।

२ (नम्बर) मासल्स आफ दी थोरयाक्स।

थोरयासिक।	इन्टर कष्टेलीस येक्सटार्नाई ११ दिग्मा ११।११ हुन्छन्	रिव्सको इन्फीरियेर वर्डरको ग्रुभको आउटर लीपमा र ट्युवर्कलदेखि कष्टल कार्टिलेजसम्म।	लोवर रिबको सुपीरियेर वर्डरको आउटर येजमा	इन्टर कष्टल नार्भले।	रेस्पिरेसन गर्ने बेलामा रिव्सलाई ग्रुभ गराउ छ।

ऐ०	इन्टर कष्टेलीस इन्टार्नाई १।१ दिग्मा ११।११ हुन्छन।	रिब्सको इन्फीरियेर वर्डरको ग्रुभको इन्नर लोपमा र आङ्गलदेखि, ष्टार्नामसम्म।	लोवर रिबको सुपोरियेर वर्डरको इन्नर येजमा	इन्टर कष्टल नार्भले।	ऐ० //
ऐ०	इन्फ्रा कष्टेलीस।	रिब्सको इन्नर सर्फेसमा र आङ्गलको नजीकमा	फाष्ट सेकेन्ड थार्ड रिब्सको इन्नर सर्फेसमा	ऐ०	जोरसँग साँस फेर्ने बेलामा काम दिन्छ।
ऐ०	टाइयाङ्गुलेरिस ष्टार्नाई।	ष्टार्नामको पोष्टीरियेर सर्फेसको लोवर थार्डमा र आन्सिफारम कार्टिलेजको पोष्टीरियेर सर्फेसमा र ४ लोवर रिब्सको कष्टल कार्टिलेजको येक्सटर्नल येजमा	सेकेन्ड थार्ड फोर्थ फीप्थ सिक्स रिब्सको कष्टल कार्टिलेजेसको इन्नर सर्फेसेस र लोवर वर्डरमा।	ऐ०	जोरसँग साँस फेर्दा काम दिन्छ
ऐ०	लीभेटरिस	डर्सेल भार्टिब्रीको ट्रया-	लोवर रिबको सुपोरि-	ऐ०	साँसलीने वख-

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
	कष्टेराम ११। दिग्मा १२। १२ हुन्छन।	न्सभर्स प्रसेसको येपेक्सा र लोवर वर्डरमा	येर वर्डरमा र ट्युवर्कल देखि आङ्गल सम्म।		तमा काम दिन्छ
ऐ०	डायाफारम।	आन्सीफारम् आपेन्डीक्सको पोष्टीरियेर सर्फेसमा र लोवर सिस्थ रिब्स र कार्टिलेजेसको इन्फीरियेर सर्फेसमा र लीगामेन्ट आर्कुइयेटामा येस्को राइट क्रास फाष्ट सेकेन्ड थार्ड लाम्वर भार्टिब्रोको वडिज र इन्टरभार्टिब्रल साव्स टेन्समा येस्को लेफ्ट क्रास फाष्ट सेकेन्ड लाम्वर भार्टिब्रोको वडिज र इन्टरभार्टिब्रल साब्स टेन्समा।	सेन्टरको टेन्डेनमा।	फ्रेनिक नार्भ्स र सिमप्याथटिकको फ्रेनिक प्लेकससले।	×

डायाफारम मासलको बयान।

(यो डायाफारममा ३ वोप्रिङ्क्स लार्ज हुन्छ)

[पैह्ला वोप्रिङ्गको नाम] आवारटिक वोप्रिङ्ग। यो क्रुरा र स्पाइनको बीचमा रहन्छ। फाष्ट लाम्बर भार्टिब्राको नजीकमा रहन्छ। येसबाट आवार्टा र भीना आजाइगस मेजर थोस्यासिक डाक्टर क्रोही २को सिम्प्याथाटिकको लेफ्ट कर्ड जान्छ। यो सबै भन्दा तल रहन्छ।

[दोस्रा वोप्रिङ्गको नाम] इस्वोफेजियाल वोप्रिङ्। यो टैन्थ डर्सल भार्टिब्राको लभेलमा रहन्छ। आवारटिक वोप्रिङ्को थोरै लेफ्ट र आवभमा रहन्छ। येस्को आकार इलीप ट्रीकल हुन्छ। येसबाट इस्वोफेग्स/र न्युमोग्याष्टिक नार्भ्स र स्माल इस्वोफेजियाल आर्टेरि जान्छ।

[तेस्रा ओप्रिङ्को नाम] वोप्रिङ् फर्दिभीनाकाभा दोस्रो नाम फोरामेन काडरेटम। यो अरु २ भन्दा आवभमा रहन्छ। अेट्थ नैन्थ डर्सल भार्टिब्रीको लेभेलमा रहन्छ। येसबाट इन्फीरियेर भीनाकाभा जान्छ।

राईटक्रासबाट राईटसाइडको सिम्प्याथाटिक र ग्रेटर र लेसर स्प्ल्याङ्क नीकनार्भ्स जान्छ।

लेफ्टक्रासबाट लेफ्टसाइडको सिम्प्याथाटिक र ग्रेटर र लेसर स्प्ल्याङ्क नीकनार्भ्स र भीना आजाइगस माइनर जान्छ।

डायाफारमको अपर थोस्यासिक सर्फेस कन्भेक्स हुन्छ। येस्को आप्डोमीनल सर्फेस कन्केभ हुन्छ।

(साधारण इन्सपिरेसन र येक्सपिरेसन गर्ने मासल्सको नाम)

१ नं. अर्डिनारी इन्सपिरेसन गर्ने मासल्मको नाम—

(क) येक्सटर्नल इन्टर कष्टल
(ख) इन्टर्नल इन्टर कष्टल
(ग) लीभेटरिस कष्टेरम।
(घ) स्केलीनाई र डायाफारम जोरसँग काम गर्छ।

२ नं. फोर्ष्ट इन्सपिरेसन गर्ने मासल्सको नाम—

(क) ट्रापिजीयास।
(ख) पेक्टोरलालीस माइनर।
(ग) सेरेटस पोष्टाइकस सुपीरियेर।
(घ) रम्बयेडियास मेजर।
(ङ) रम्बयेडियास माइनर।
(च) सेरेटस म्याग्नस।
(छ) ष्टार्नो म्याष्टयेड।
(ज) इलीयो कष्टेलीस।
(झ) काडरेटस लम्बोरम।

३ नं. फोर्ष्ट येक्सपिरेसन गर्ने मासल्सको नाम—

(क) वोब्लिकस येक्सटर्नस।
(ख) वोब्लिकस इन्टर्नस।
(ग) ट्रान्सभर्स सेलिस।
(घ) रेक्टस।
(ङ) पिरामीडालीस।
(च) इन्टर्नल इन्टर कष्टल।
(छ) ट्राइयाङ्गुलेरिस ष्टार्नाई।
(ज) काडरेटस लम्बोरम।
(झ) इलीयो कष्टेलीस।

३ (नम्बर) मासल्स आफ दी आपृडोमेन ।

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
आपृडोमिनल सुपरफेसियाल मासल्स ।	वोविकस येक्सटर्नस आपृडोमिनीस ।	अेइथ लोवर रिब्सको इन्फीरियेर वर्डर्स र आउटर सर्फेसमा ।	इलीयामको क्रेष्टको येक्सटर्नल लीपको आन्टीरियेर हापमा र वेलीको फ्रान्टमा आपोन्युरोसिसमा, यो आपोन्युरोसिस प्युविसको स्पाइनर इन्टर सिम्फाइसिसमा लाग्छ। यो मिडिल लाइनमा दोस्राको साथ मिलि लीनीआ आल्वा बन्छ। येस्को जुन आपोन्युरोसिस इलियामको सुपीरियेर आन्टीरियेर स्पाइनदेखि,प्युविसको स्पाइनसम्म लाग्छ। नाम पोपार्टस लीगामेन्ट भन्छन। यो लीगामेन्टदेखि पेक्टिनीय ललाइनसम्म लाग्नेको नाम गिमवरनटस लीगामेन्ट भन्छन।	इन्फीरियेर इन्टरकष्टल इलियोहाइयो ग्याष्टिक र इलियो इङ्गुइनल नार्भसले।	येक्सपिरेसन गर्ने काम दिन्छ आपडोमिनल क्याभिटीलाई थेक्सपिरेसन गराउछ

येक्सटर्नेल आप्डोमीनल मासलको आपोन्युरोसिसको लोवर फाइब्रसंले १ वोप्रीङ्ग वन्छ। नाम येक्सटर्नेल आप्डोमीनल रिङ । यो प्युबिसको क्रेष्टको आउटर साइड र आवभमा रहन्छ। येस्को आकार ट्राइयाङ्गुलर हुन्छ। ब्रेसदेखि, येपेक्ससम्म नाप्दा १इञ्च जत्ती हुन्छ। ट्रान्सभर्सदिग्मा नाप्दा ½ इञ्च जत्ती हुन्छ। येसवाट मेलको स्पार्मेटिककर्ड जान्छ। फीमेलको राउन्ड लीगामेन्ट नीक्लन्छ।

यो आप्डोमीनल रिङ्को बाउन्डरिज।

वीलोमा—

क्रेष्ट आफ दी प्युबिस ।

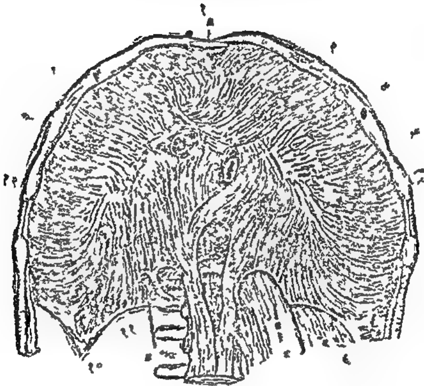
आवभमा—

धेरै वाङ्गो फाइवर्स रहन्छ। नाम, इन्टर कलमनार फाइवर्स।

२ दिग्मा येक्सटर्नेल र इन्टर्नेल पीलर्स रहन्छ। येक्सटर्नेल पीलर प्युबिसको स्पाइनमा लाग्छ। इन्टर्नेल पिलर प्युबिसको सिम्फाइसिसमा लाग्छ। यो २ पीलर्सवाट इन्टर कलमनर फ्यासा तल्लोदिग्मा स्पार्मेटिककर्डको साथ सील्छ।

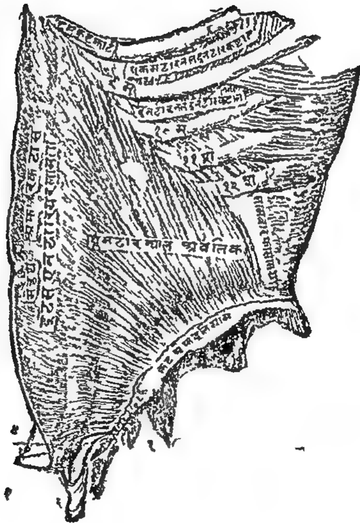
रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
आपडो-मिनल ।	वोब्लिकस इ-न्टर्नस आप-मोमिनीस ।	पोपार्टस लीगामेन्टको आउटर हाफमा र इली-यासको क्रेष्टको सिङ्गिल	लोवर थ्री रिब्सको कार्टिलेजसको इन्फी-रियेर येजेस र पोथोरि-	लोवर इन्टर कष्ट-[illegible] नार्भ र	येक्सपिरेसन गर्ने काम दिन्छ आप्डोमिनल अया-

न ५८ डायाफ्राम आण्डार सार्फेस ।

१ एन्सिफर्म कार्टिलेज । २ सेण्ट्राल टेण्डन । ३ फ्रेनाकोभाल्लाइ ओपनि । ४ इसोफेगास लाइ ओपनि । ५ एओर्टिलाइ ओपनि । ६ कोयाडरेटास लाम्बोराम । ७ सोयास । ८ राइट क्रास । ९ लेफट क्रास । १० लाटरिल । ११ एक्स्टार्नाल लिगामेण्ट । १२ कष्टाल कार्टिलेज ।

नं ५९ ईन्टर्नाल ओब्लिक् मास्ल।

१ पु.पार्ट स लिगामेन्ट। २ पिडविस। ३ क्रिमेष्टार। ४ कन-

		लीपको आन्टीरियेर टु थार्डसमा र लाम्बर फ्यासाको पोष्टीरियेर लामेलामा	येर सर्फेसमा र येस्को आपोन्युरोसिसको स्रोत्राको साथ मिलि लिनीआ आल्वामा र येस्को लोवर फाइवर्स स्पार्मेटिक कर्डको माथी आर्च भै रहन्छ। यो पेक्टिनीयाल लाइनको आवभन्ना ट्र्यान्सभर्स सेलीसको साथ मिलिकन ज्वाइन्टेन्डेन भै पेक्टिनीयाल लाइनमा र प्युविसको क्रेष्टमा लाग्छ।	इलीयो इङ्गुइनल र इलीयोहाइपो ग्यास्ट्रिक नार्भले।	भिटीलाई येक्सपिरेसन ग(?)उ छ
ऐ०	क्रीम्याष्टर मेलको मात्र	पोपार्ट लीगामेन्टको मिडिलमा र इन्टर्नेल	प्युविसको क्रेष्टमा	ज्यानिटो क्रुरल	

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
	देखिन्छ।	वोब्लिक मासलमा		नार्भको ज्यानिटल ब्रेश्वेसले।	
आप्डोमिनल।	ट्रान्सभर्स सेलीस।	पोपार्टस लीगामेन्टको आउटर थर्डसमा र इलीयामको क्रेष्टको इन्नर लीपको आन्टोरियेर थ्री फोर्थमा र लोवर सिक्स्थ रिब्सको कार्टिलेजेसको इन्नर सर्फेसेसमा र फ्यासा लम्बोरममा	येस्को लोवर फाइबर्स कञ्ज्वइन्टेन्डेन भै प्रेक्टिनीयाल लाइनमा र प्युबिसमा लाग्छ, येस्को बाकी फाइबर्स आपोन्युरोसिस भै लीनिया आल्बामा लाग्छ।	लोवर इन्टर कष्टल नार्भ र इलीयो इङ्गुइनल र इलीयो हाइपो ग्याष्ट्रिक नार्भले।	ऐ०

ऐ०	रेक्टस आप्डोमीनिस ।	प्युबिसको क्रेष्ट र सीम्फाइसिसमा	आन्सीफारम आपेन्डिक्समा फिप्थ सिक्स्थ सेभेन्थ रिब्सको कार्टिलेजेसमा र फिप्थ रिबको आन्टीरियेर येक्सट्रिमिटीमा	लोवर इन्टर कष्टल नार्भको हाइयो ग्याष्टिक नार्भले।	थोराक्सलाई डीप्रेसन भार्टिब्रल कलमलाई फ्लेक्सन गराउ छ।
ऐ०	पिरामिडालीस	प्युबिसको फ्रान्टमा र आन्टीरियेर प्युबिस लीगामेन्टमा	लिनिया आल्वाको आम्बेलाइकसदेखि, प्युबिससम्म ।	इलीयो हाइयो ग्याष्टिक नार्भले ।	लीनिया आल्वालाई टेन्स गराउ छ ।
आप्डोमिनल डोप् मासल्स ।	स्वास म्याग्नस स्वास पार्भस इलायाकस लोवर येक्सट्रिमिटीमादेपो				

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
आपडो-मिनलडी १ मासल्स।	काडरेटस ल-म्बोरम कोही २ को, येस्को २ पार्टस हुन्छन।	पैह्ला पार्ट, ईलीयो ला-म्बर लीगामेन्टमा र इ-लीयामको क्रेष्टको इन्नर लीपमा	लाष्ट रिबको लोवर वर्डरको इन्नर हापमा र फोर अपर लाम्बर भा-र्टिब्रीको ट्र्यान्सभर्स प्रसेसको येपिसेसमा	लाष्ट डर्सल नार्भ र फाष्ट लाम्ब र नार्भको आन्टोरियेर ब्रेञ्चेसले।	लाष्ट रिबलाई तल्लो दिग्मा खिच्छ जोड्सँग सॉस फाल्दा काम दिन्छ।
		दोस्रा पार्ट, ३।४ लोवर लाम्बर भार्टिब्रीको ट्र्यान्सभर्स प्रसेसको अपर वर्डरमा।	लाष्ट रिबको लोवर मार्जीनमा।	ऐ०	ऐ०
स्कीये-	करुगेटर र	येनासको वोरि परिमा		[illegible]	[illegible]

रेक्टल ।	क्युटिस येनाई	रहन्छ। इन्टर्नलदिग्मा साब्म्युकस टीस्युको साथ मीलछ। येक्सटर्नलदिग्मा स्कीनको साथ मीलेको छ।		क्राल नाभंको आन्टीरियेर डिभीजनको ब्रेञ्चेस र इन्टर्नल प्युडिक नार्भको इन्फीरियेर हेमोर हयेडल ब्रेञ्चेसले।	जीनमा जो स्कीन छ, उसै स्कोनलाई कन्ट्राक्ट गराई रेज गर्छ।
ऐ०	येक्सटर्नलस्फिङ्टर येनाई	कक्सिक्सको टीप र न्याकमा र सुपरफिसी-	पेरिनीयामको सेन्टल टेन्डेनमा	ऐ०	येनासलाई क्लोज गर्छ।

रिजन	मासल्स	ओरिजिन	इन्सरसन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
स्कीयो-रेक्टल।	इन्टर्नल स्फिङ्टर येनाई।	याल-फ्यासामा यो लार्ज इन्टेष्टाइनको इन्भलन्टरि साकुंलार फाइबर्सले बन्छ। यो १ इञ्च जत्ती थीक हुन्छ।		फोर्थ स्पाक्राल नार्भको आन्टीरियेर डिभीजनको १ ब्रेञ्च र प्युडिक नार्भको १ ब्रेञ्चले।	येक्सटर्नल स्फिङ्टरको साथ मीले र येनासलाई बन्द गर्छ।
ऐ०	लीभेटर येनाई।	प्युबिसको बाडीको पोष्टीरियेर सर्फेसमा र सिम्फाइसिसको आउ-	कक्सिक्सको येपेक्स-मा येस्को पोष्टीरियेर फाइबर्स लाग्छ। आ-	ऐ०	रेक्टम र भेजाइनाको लोवर येन्ड र ब्लाडरलाई

		टर साइडमा र स्कीयामको स्पाइनको पोष्टीरियेर इन्नर सर्फेसमा र यो माथी लेखीयाको २ जगाको बीचमा जो रेक्टोभेसिक्याल फ्यासा र अबटुरेटर फ्यासा छ, तेसैमा पनी लाग्छ।	न्टीरियेर फाइबर्स येस्को दोस्राको साथ मील्छ। मिड्लि फाइबर्स रेक्टमको साइडमा लाग्छ र स्फीङ्टर मासलको साथ मील्छ र पेरिनीयमको सेन्टल टेन्डनमा लाग्छ।		सपोर्ट गर्छ र रेक्टम तल आये पछी उस्को उठाउने काम दिन्छ र फोर्सड येक्सपिरेसन गर्ने काम दिन्छ।
१०	कक्सिजियास	यो मासलको येपेक्स स्कीयामको स्पाइन र लेसर स्याक्रो साइटिक लीगामेन्टमा।	येस्को बेस कक्सिक्सको मार्जीनमा र स्याक्रामको लोवर पिसको आन्टीरियेरको साइडमा	फोर्थ र फिफ्थ स्याक्राल्‌ना-र्भको ११ ब्रेञ्चेसले।	कक्सिक्सलाई रेज गराउ छ र सपोर्ट गर्छ।

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सरसन	नार्भ सप्लाई	याक्सन
		याल फ्यासामा			
स्कीयो-रेक्टल।	इन्टर्नल स्फिङ्टर येनाई।	यो लार्ज इन्टेष्टाइनको इन्भलन्टरि साकुंलार फाइबर्सले बन्छ। यो १ इञ्च जत्ती थीक हुन्छ।		फोर्थ स्पाक्राल नार्भको आन्टीरियेर डिभीजनको १ ब्रेञ्च र प्युडिक नार्भको १ ब्रेञ्चले।	येक्सटर्नल स्फिङ्टरको साथ मीले र येनासलाई बन्द गर्छ।
ऐ०	लीभेटर येनाई।	प्युबिसको बाडीको पोष्टीरियेर सर्फेसमा र सिम्फाइसिसको आउ-	कक्सिक्सको येपेक्समा येस्को पोष्टीरियेर फाइबर्स लाग्छ। आ-	ऐ०	रेक्टम र भेजाइनाको ल्लोवर येन्ड र बुडेरलाई

		टर साइडमा र स्कोया-मको स्पाइनको पोष्टी-रियेर इन्नर सर्फेसमा र यो माथी लेखीयाको २ जगाको बीचमा जो रे-क्टोभेसिक्याल फ्यासा र अबटुरेटर फ्यासा छ, तेसैमा पनी लाग्छ।	न्टोरियेर फाइवर्स यस्को दोस्राको साथ मील्छ। मिड्डिल फाइवर्स रेक्ट-मको साइडमा लाग्छ र स्कोङ्क्टर मासलको साथ मील्छ र पेरिनी-यामको सेन्टल टेन्डनमा लाग्छ।		सपोर्ट गर्छ र र क्टम तर्ल आये पछी उस्को उठा-उने काम दिन्छ र फोर्सड येक्सपि रेसन गर्ने काम दिन्छ।
ऐ०	कक्सिजियास	यो मासलको येपेक्स स्कोयामको स्पाइन र ले-सर स्पाक्रो साइटिक लीगामेन्टमा।	यस्को वेस कक्सि-क्सको मार्जीनमा र स्पाक्रामको लोवर पि-सको आन्टीरियेरको साइडमा।	फोर्थ र फिफ्थ स्पा क्रालिना-र्भको ११ ब्रेश्चेसले।	कक्सिक्सलाई रेज गराउ छ र सपोर्ट गर्छ।

मेलको पेरिनीयामको मासल्सको बयान।

रिजन	मासल्स	आरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
	ट्रान्सभर्संस पेरिनीयाई।	स्कीयामको ट्युबेरोसिटीको इन्नर फोर पार्टमा	येस्को दोस्राको साथ र पेरिनीयामको सेन्टल टेन्डेनमा	इन्टर्नल प्युडिक नार्भको पेरिनीयाल ब्रेश्वले	पेरिनीयामको सेन्टलटेन्डेनको जगालाई ठिक राख छ।
	आक्सिलारेटर युरिनी।	पेरिनीयामको सेन्टल टेन्डेनमा र फ्रान्टको मिडीयान रेफिमा	येस्को पोष्टीरियेर फाइवर्स ट्राङ्गुलर लीगामेन्टको आन्टीरियेर सर्फेसमा लाग्छ। मिडिल फाइवर्स वाल्वर कर्पास स्पञ्ज्योसनमा र येस्को दोस्राको साथ	ऐ०	युरिथ्राको केनाललाई खाली गराउ छ।

		लाग्छ । आन्टीरियर फाइवर्स कर्पास्क्याभारनोसनको साइडमा लाग्छ ।		
इरेक्टर पेनीस	स्कीयामको ट्युबेरो सिटीको इन्नर सर्फेसमा र क्रापेनिसको बीहाइन्डमा ।	क्रासपेनीसको एन्ड सर्फेस र साइड्समा	है०	पेनीसलाई इरेक्ट गर्छ ।
कम्प्रेसर युरिथ्रो ।	प्युबिसको डिसेन्डीङ् रेमासको अपर पार्टमा र ट्र्याङ्गुलर लीगामेन्टको पोष्टीरियेर सर्फेसमा	येस्को दोस्राको साथ	डर्सल नार्भआफ पेनीसले।	युरिथ्रालाई कम्प्रेस गर्छ ।

फिमेलको पेरिनीयामको मासल्सको बयान।

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
	ट्र्यान्स भर्स पेरिनीयाई।	स्कीयामको ट्युबेरोसिटीको इन्नर फोर पार्टमा	पेरिनीयामको सेन्टल लाइनमा र येस्को दोस्रामा	इन्टर्नल प्युडिकको पेरिनीयाल ब्रेञ्चले।	पेरिनीयामको सेन्टल टेन्डन रहने जगालाई ठीक राखछ।
	स्फिङ्टर भेजाइनी।	पेरिनीयामको सेन्टल टेन्डेनमा	क्लाइटोरिसको कर्पोराक्याभार नोसामा	ऐ०	भेजाइनाको अरिफिसलाई सागुरो गराउ छ।
	इरेक्टर क्लाइटोराइडिक्स	स्कीयामको ट्युबेरोसिटीको इन्नर सर्फेसमा र क्रास क्लाइटोराइडिक्सको वीहाईन्डमा र स्कीयामको रेमाससमा	क्रास क्लाइटोराइडिक्सको आन्डर सर्फेस र साइड्समा।	ऐ०	क्लाइटोरिसलाई इरेक्ट गर्छ।

	कम्प्रेसर युरिथ्री ।	प्युविसको डिसिन्डीङ्ग रेमासको मार्जीन र साइड्समा	येस्को दोर्समको साथ र भेजाइनाको वालमा	क्लाइटोरिसको डर्सल नार्भले ।	युरिथ्रालाई कम्प्रेस गर्छ ।

अपर येक्सट्रीमिटीको मासल्सको बयान ।

आन्टीरियेर थोरासिक	पेक्टोरालीस मेजर ।	क्लाभिकलको ष्टर्नल हापमा ष्टर्नामको आन्टीरियेर सर्फेसको चौडाईदिग्को हापमा र सिक्स्थ अथवा सेभेन्थ रिवको कार्टिलेजको जो ष्टर्नामको साथ आर्टिकुलेशन हुने जगामा र अपर सिक्स्थ रिब्सको	ह्युमेरसको आन्टीरियेर बाइसिपीटल रिजमा	आन्टीरियेर थोरासिक नार्भ्सले ।	चेष्टको दिग्मा डिप्रेस गर्छ र आरमलाई आड्डाक्ट गर्छ फर्वार्ड दिग्मा खिच्छ र इन्वार्ड दिग्मा रोटेड गराउ छ ।

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
		कार्टिलेजेसमा र आप्डोमेनको येक्सटर्नल वोव्लिक मासलको आपोन्युरोसिसमा			
आन्टीरियेर थोरासिक	पेक्टोरालिस माइनर ।	थार्ड फोर्थ रिब्सको कार्टिलेजेसको आउटर साइडदेखि, अपर मार्जीन र आउटर सर्फेसमा र इन्टर कष्टल मासलको काभार गर्ने आपोन्युरोसिसमा	स्क्यापुलाको कोरा-कयेड प्रसेसको इन्नर वर्डर र अपर सर्फेसमा	आन्टीरियेर थोरासिक नार्भ र सेभेन्थ र येट्थ सर्भाइकल नार्भ र फायेर डर्सल नार्भको	सोल्डरलाई डिप्रेस गर्छ र स्क्यापुलालाई थोरासको डाउन वार्ड र इनवार्डमा खिच्च छ र स्क्यापुलाको इन्फीरियेर आङ्गललाई व्याकवार्डमा खिच्च छ ।

				फाइब्रसेले।	
ऐ०	सावक्लेभीयास	फाष्टरिब र येसैको कार्टिलेज जाहाँ जोरिन्छ, उसैमा र रम्बयेड लीगामेन्टको फ्रान्टमा	क्लाभिकलको मिडिल थार्डको एन्ड सर्फेसको डोप ग्रुभमा	फिप्थ र सिक्स्थ सर्भाइकल नार्भ्सको ब्रेश्वेसले।	सोल्डरलाई डिप्रेस गर्छ र क्लाभीकललाई डाउनवार्ड र फर्वार्ड दिग्मा खिच छ।
ल्याटास्याल थोस्यासिक।	सेरेटस म्यागस।	अपर अेट्थ रिब्सको अपर वर्डर र आउटर सर्फेसमा ९ हाँगा भयेर उठ छ र अरु२ मा १।१ हाँगा, सेकेन्ड रिबमा २ हाँगा लाग्छ र अपर इन्टर कष्टल मासलको	स्क्यापुलाको पोष्टीरियेर वर्डरको आन्टीरियेर जगामा	फिप्थ सिक्स्थ र सेभेन्थ सर्भाइकल नार्भबाट आयाको पोष्टि-	स्क्यापुलालाई फर्वार्ड दिग्मा खिच छ र यो बोनको भार्टिब्रल वर्डरलाई रंज गर्छ।

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ-सप्लाई	आक्सन
		काभार गर्नें आपोन्युरोसिसमा		रियेर थोरासिक नार्भले।	
आक्रोमियाल।	डेल्टयेड।	क्लाभिकलको आउटर थार्डको आन्टीरियेर वर्डेर र अपर सर्फेसमा र आक्रोमीयान प्रसेसको आउटर मार्जीन र अपर सर्फेसमा र स्क्यापुलाको स्पाइनको पोष्टीरियेर वर्डेरको लोवर लीपमा ट्राइयाङ्गलर सर्फेस छोड़ेर।	ह्युमेरसको स्याफ्टको आउटर साइडको मिडिलमा जो राफ डेल्टयेड इम्प्रेसन छ तेसैमा	फिप्थ सिक्स्थ सर्भाइकल नार्भ्स मिली साकंम फ्लेक्स नार्भले।	आरमलाई रेज़ गर्छ।

आन्टीरियेर स्क्यापुलार।	साव स्क्यापुलेरिस।	साव स्क्यापुलार फसामा नेक आङ्गल्स र इन्नर वर्डर वाहेक र स्क्यापुलाको आक्सिलरि वर्डरको लोवर टु थार्ड्सको ग्रुभमा	ह्युमेरसको लेसर ट्युवेरोसिटीमा र येस्को १ इञ्च चोलोमा जाहाँ नेक छ तेसै सम्म।	फिफ्थ र सिक्स्थ सर्भाइकल नार्भ्स वाट आयाको अपर र लोवर साव स्क्यापुलार नार्भ्सले।	ह्युमेरसको हेडलाई इनवार्डदिग्मा रोटेड गराउ छ र ह्युमेरसलाई फर्वार्ड र डाउन वार्ड दिग्मा खिच्न छ।
पोष्टिरियेर स्क्यापुलार।	सुप्रास्पीनेटस।	सुप्रास्पाइनस फसामा स्क्यापुलाको नेकलाई छोड़ेर स्पाइनको अपर साइडमा र येसै मास-	ह्युमेरसको ग्रेट ट्युवेरोसिटीको ३ फ्यासेट्स मध्ये अपर फ्यासेटमा	सुप्रा स्क्यापुलार नार्भ्सले।	आरमलाई उठाउ छ र ह्युमेरसको हेडलाई सकेटमा ठिक सँग

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
		लको काभार गर्ने फ्यासामा			राख छ।
पोष्टिरियेर स्क्यापुलार।	इन्फ्रास्पीनेटस।	इन्फ्रा स्पाइनस फसामा नेक आक्सिलरि वर्डर इन्फीरियेर आङ्गल छोडेर स्क्यापुलाको स्पाइनको इन्फीरियेर सर्फेसमा र येसै मासलको काभार गर्ने फ्यासामा	ह्युमेरसको ग्रेट ट्युवेरोसिटीको ३ फ्यासेट्स मद्धे मिडिल फ्यासेटमा	सुप्रा स्क्यापुलार नार्भ्सले।	ह्युमेरसको हेडलाई औट वार्ड दिग्मा रोटेड गराउ छ।
ऐ०	टेरिस माइनर	स्क्यापुलाको आक्सिलरि वर्डरको डर्सम सर्फेसको अपर थार्डमा र येस्को वोरिपरि रहने	ह्युमेरसको ग्रेट ट्युवेरोसिटीको ३ फ्यासेट्स मद्धे लोवर फ्यासेटमा	सर्कमफ्लेक्स... सभांइकल बाट आयाको सार्कम फ्ले	ऐ०

				बसल।	
ऐ०	टेरिस मेजर	स्क्यापुलाको डर्सल सर्फेसको इन्फीरियेर आङ्गलको वोभेल सर्फेसमा र यो २ टेरिस मासल्सको बीचको फाइवर्स लेफटममा	ह्युमेरसको वाइसिपीटल ग्रुभको इन्नर येजमा	लोवर स्क्यापुलार नार्भले	ह्युमेरसलाई डाउनवार्ड व्याकवार्ड दिग्मा खिच छ र इनवार्ड दिग्मा रोटेड गर्छ।
आन्टीरियेर ह्युमेरल।	कोस्ताको ब्रेकियालीस।	स्क्यापुलाको कोस्ताकयेड प्रसेसको येपेक्ससमा र वाइसेप्स मासलको जुन टेन्डेन कोस्ताकयेड प्रसेसवाट उठेको छ तेरौमा र कोस्ताकयेड प्रसेसमा	ह्युमेरसको इन्नर साडको मिडिलमा जो राफ रिज छ तेसैमा।	मास्कुलो क्युटिनीयास नार्भले।	ह्युमेरसलाई फर्वार्ड इनवार्ड खिन्च छ र स्क्यापुलाको तर्फ येलिभेट गर्छ।
ऐ०	वाइसेप्स ये-	येस्को लङ हेड नाम	रेडियासको ट्युवेरोसि-	ऐ०	फोरआरमलाई

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
	स्को २ हेड्स न्छन ।	ग्लीनयेड हेड । यो ग्लीनयेड क्याभिटीको अपर मार्जीनमा जो सुप्रा ग्लीनयेड ट्युबर्कल छ तेसैमा सर्ट हेड नाम कोस्राकयेडहेड। यो कोस्राकयेड प्रसेसका येपेक्समा र कोस्राको ब्रेकियालीस मासलमा ।	टीको ब्याकपार्टमा र फोर आरमको फेसियामा ।		फ्लेक्सन गर्छ ।
आन्टीरियेर ह्युमेरल ।	ब्रेकियालीस आन्टाइकस ।	ह्युमेरसको स्याफ्टको लोवर हाफको आउटर र इन्नर सर्फेसेसमा र	आल्नाको करोनयेड प्रसेसको आन्टीरियेर सर्फेसको राफ डीप्रेसनमा	मास्कुलो क्युटिनीयास र	फोरआरमलाई फ्लेक्सन गराउ छ।

		डेल्टयेडको इन्सर्सनको आवभ र २ दिग्को इन्टर मास्कुलार सेफ्टममा		मास्कुलो स्पाइरल नार्भले।	
पोष्टीरियेर ह्युमेरल।	ट्राइसेप्स येस्को ३ हेड्स हुन्छन।	पैहा मिडिल हेड। नाम स्क्यापुलारहेड। यो ग्लीनयेड क्याभिटीको वीलोमा जो ट्र्याङ्गुलर राफ सर्फेस छ तेसैमा। दोस्रो येक्सटर्नलहेड। यो ग्रेट ट्युबेरोसिटीको रुटदेखि ह्युमेरसको पोष्टीरियेर सर्फेसको मास्कुलो स्पाइरल ग्रुभ्समा र ह्युमेरसको येक्सटर्नल वर्डरमा र येक्सटर्नल	यो ३ हेड कमनटेन्डन भै आल्नाको अलिक्रेनन प्रसेसको अपर सर्फेसको व्याक पार्टमा	सेभेन्थ र अेट्थ सर्भाइकल नार्भ्स वाट आयाको मास्कुलोस्पाइरल नार्भले।	फोर आरमलाई येक्सटेन्सन गराउ छ।

रिजन	मासल्स	थरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आपसन
		इन्टर मास्कुलार सेफ्टममा तेस्रा इन्टर्नल हेड यो ह्युमेरसको पोष्टीरियर सर्फेसको मास्कुलो स्पाइरल ग्रुभको बीलोमा र इन्टर्नल र येक्सटर्नल इन्टर मास्कुलार सेफ्टममा ।			
पोष्टीरियर-ह्युमेरल ।	साब आनकोनीयास ।	ह्युमेरसको अलिक्रेनन फसाको आवभमा रफ्यासिक्युली भै उठ छ।	येल्बोजयन्टको पोष्टीरियर लीगामेन्टमा ।	मास्कुलो स्पाइरल नार्भले ।	×

फोर आरम्‌को मासल्सको वयान ।

आन्टीरियर रेडियो आल्नर सुपरफिसियाल लेयार ।	प्रोनेटर रेडिआइ टेरिस । येस्को २ हेड्स हुन्छ ।	येस्को ह्युमेरल हेड । इन्टर्नल कन्डाईलको आवभमा र अरु अरु मासल्सको कमन् अरिजिनको टेन्डेनमा र फोर आरम्‌को फ्यासामा र इन्टर मास्कुलार सेप्टममा र फ्लेक्सर कार्पाईं रेडियालीस मासल लाग्ने ठाउँको यो २को वीचमा येस्को आल्नर हेड, आल्नाको करोनयेड प्रसेसको इन्नर	रेडियासको स्याफ्टको आउटर सर्फेसको मिडिलमा जो राफ इम्प्रेसन छ तेसैमा	मिडियान नार्भले	रेडियसलाई आल्नाको उपर रोटेड गराउ छ

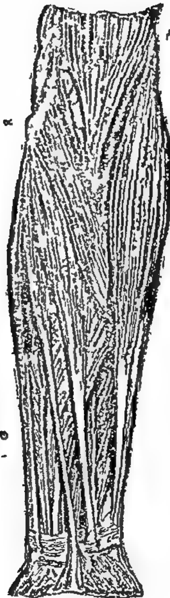
रिजन	मासलस	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
		साइडमा, यो र हेड्सको बीचबाट मिडियान नार्भ जान्छ।			
आन्टीरियेर रेडियो आल्नेर 'सुपरफिसियाल लेयार।	फ्लेक्सर कार्पाइ रेडियेलिस।	ह्युमेरसको इन्टर्नेल कन्डाइलमा लागने कमन् टेन्डेनमा र फोर आरमको फ्यासामा र इन्टर मास्कुलार सेप्टममा।	सेकेन्ड र थार्ड मेटाकार्पाल वोन्सको वेसेसमा।	मिडियान नार्भ र सिक्स्थ सभाँइकल नार्भले	रिष्ट जयन्टलाई फ्लेक्सन गराउ छ र रेडियाल दिग्मा थोरै खींच छ।
ऐ०	पामेरिस लाङ्गस।	ह्युमेरसको इन्टर्नेल कन्डाईलमा लाग्ने कमन् टेन्डेनमा र फोर	पामर फेसियामा र थामको सर्ट मासलमा १ श्लीप लाग्छ।	मिडियान र अेट्थ सभाँ-	पामर फ्यासालाई टेन्स गराउ छ र रिष्ट र येल्वो

नं ६० चेष्टर आर्म की फ्रण्ट मासलस।

१ क्लाभिकल। २ डेलटयड। ३ वाइसेप्स। ४ कोराको ब्रेकियालिस। ५ ब्रेकियालिस एण्टाइकास। ६ सुपाइनेटार लंगास। ७ प्रोनेटार टिरिस। ८ वाइसिपिटाल फ्यासा। ९ पेक्टोरालिस मेजर। १० ष्टार्नाम।

न ६१ लेफ्‌ट फोर आर्मको फ्रण्ट माथिको मास्‌लस।

१ बाइसेप्‌स। २ सुपाईनेटार लंगास। ३ प्रोनेटार रेडियाइ टिरिस। ४ फ्लेक्‌सार कार्पि रेडियालिस। ५ पामारिस लंगास। ६ फ्लेक्‌सर कार्पि आलनारिस। ७ फ्लेकसर साब्लिमिस डिजिटोराम।

		आरमको डिप फ्यासामा र इन्टर मास्कुलार सेप्टममा		इकल नार्भले।	जयन्टलाई फ्लेक्सन गर्न मद्दत दिन्छ।
ऐ०	फ्लेक्सर कार्पाई आल्नेरिस।	येस्को २ हेड्स हुन्छ। पैह्ला ह्युमेरल हेड। यो ह्युमेरसको इन्टर्नल कन्डाईलमा जाहाँ कमन् टेन्डेन लाग्छ तेसैमा दोस्रा आल्नर हेड। यो आल्नाको अग्लिक्रेनन प्रसेसको इन्नर मार्जीनमा र आल्नाको पोष्टीरियेर वर्डरको अपर टु	पिसिफारम बोनमा लागे र फीफ्थ मेटाकार्पलको बेसमा र आङ्सीफारम बोन्समा यो २ हेड्सको बीच बाट आल्नर नार्भ फोरआरममा जान्छ।	अेटथ सर्भाइकल र फार्ष्ट डर्सल नार्भ्स र आल्नर नार्भ्सले	रिष्ट जयन्टलाई फ्लेक्सन गराउ छ र आल्नर साइडमा थोरै हिलाउ छ।

न ६१ लेफ्ट फोर आर्मको फ्रण्ट माथिको मास्‌लस ।

१ वाइसेप्स । २ सुपाईनेटार लंगास । ३ प्रोनेटार रेडियाइ टिरिस । ४ फ्लेक्सार कार्पि रेडियालिस । ५ पामारिस लगास । ६ फ्लेक्सर कार्पि आलनारिस । ७ फ्लेकसर साब्लिमिस डिजिटोराम ।

		आरमको डिप फ्यासामा र इन्टर मास्कुलार सेप्टममा		इकल नाभंले।	जयन्टलाई फ्लेक्सन गर्न मद्दत दिन्छ।
ऐ०	फ्लेक्सर कार्पाई आल्नेरिस।	येस्को २ हेड्स हुन्छ। पैह्ला ह्युमेरल हेड। यो ह्युमेरसको इन्टर्नल कन्डाईलमा जाहाँ कमन् टेन्डेन लाग्छ तेसैमा दोस्रा आल्नर हेड। यो आल्नाको अल्किनन प्रसेसको इन्नर मार्जीनमा र आल्नाको पोष्टीरियेर वर्डरको अपर टु	पिसिफारम वोनमा लागे र फीफ्थ मेटाकार्पालको वेसमा र आङ्सीफारम वोन्समा यो २ हेड्सको बीच वाट आल्नर नार्भ फोरआरममा जान्छ।	अेट्थ सर्भाइकल र फार्ष्ट डर्सल नार्भ्स र आल्नर नार्भ्सले	रिष्ट जयन्टलाई फ्लेक्सन गराउ छ र आल्नर साइडमा थोरै हिलाउ छ।

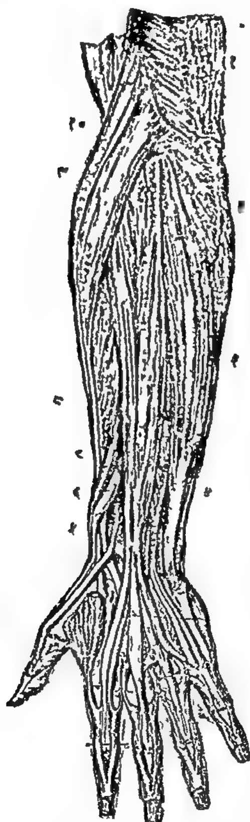
रिजन	मासल्स	आरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
		थाईसमा र इन्टर मास्कुलार सेप्टामा			
आन्टीरियेर रेडियो आलुर सुपरफिसियाल लेयार	फ्लेक्सर साब्लीमिस डिजीटोरम, येस्को ३ हेड्स हुन्छ।	पैह्ला ह्युमेरल हेड। यो ह्युमेरसको इन्टर्नल कन्डाईलमा जाहाँ कमन् टेन्डन लाग्छ, तेसैमा र येल्वोजयन्टको इन्टर्नल ल्याटास्याल लीगामेन्टमा र इन्टर मास्कुलार सेप्टामा	फिङ्गर्सको मिडिल फ्ल्याञ्जेसको साइडमा	मिडियान नार्भ र सेभेन्थ र अंट्थ सभाइकल र फाष्ट डर्सल नार्भले।	रिष्ट ज्वयन्टलाई फ्लेक्सन गराउछ र मिडिल फ्ल्याञ्जेसलाई र प्रक्सिमेल फ्ल्याञ्जेस माने फाष्ट फ्ल्याञ्जलाई फ्लेक्सन गराउ छ।
		दोस्रो आल्नर हेड। यो आल्नाको करोनयेड प्रसेसको इन्नर साइडमा। तेस्रा रेडियाल हेड। यो रेडियासको वोविक साइडमा र			

		ट्युवर्कलदेखि, प्रोनेटर रेडियाई टेरिसको जहाँ इन्सर्सन हुन्छ तेसैको बीचमा।			
ऐ० डि-प्ल्यथार।	फ्लेक्सर प्रोफन्डस डिजीटोरम।	आल्नाको स्याफ्टको आन्टीरियेर र इन्नर सर्फेसेसको अपर थ्री फोर्थसमा र करोनयेड प्रसेसको इन्नर साइडको डीप्रेसनमा र आल्नाको पोष्टीरियेर वर्डरको अपर थ्री फोर्थ्समा र इन्टर ओसियास मेम्ब्रेनको आल्नर हापमा	लाष्ट फ्ल्याञ्जेसको बेसमा	अेट्थ सर्भाइकल र फाष्ट डर्सल नार्भसँ बाट आयाको आल्नर नार्भले र मिडियान नार्भको आन्टीरियेर र इन्टर वोसियास ब्रेञ्चेसले।	लाष्ट फ्ल्याञ्जेस लाई फ्लेक्सन गराउ छ।

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
ऐ० डिफ्लयार।	फ्लेक्सर लाङ्गस पलिसिस	रेडियासको स्याफ्टको आन्टीरियेर सर्फेसको ग्रभमा र इन्टर वोसियेस मेम्ब्रेनको आउटर हापमा र करोनयेड प्रसेसको वेसमा	थाम्बको लाष्ट फ्ल्याङ्कको वेसमा	ऐन्ट्थ सभांइकल र फाष्ट डर्सेलवाट आयाको सिडियालको आन्टीरियेर इन्टर वोसियेस ब्रेश्वेसले।	थाम्बको फ्ल्याङ्केसलाई फ्लेक्सन गराउ छ।
ऐ०	प्रोनेटर काड्रेटस।	आल्नाको स्याफ्टको आन्टीरियेर सर्फेसको [illegible]	रेडियासको स्याफ्टको आन्टीरियेर सर्फेस र [illegible]	ऐ०	रेडियासलाई आल्नाको साथ घु-

		टर रिज छ तेसैमा र आल्नाको आन्टीरियेर सर्फेसको लोवर फोर्थमा र आल्नाको आन्टीरियेर वर्डरको लोवर फोर्थमा।	डरको लोवर फोर्थमा।		लाई प्रोनेसन गराउ छ।
रेडियाल	सुपिनेटर लाङ्गस।	ह्युमेरसको येक्सटर्नल कन्डीलयेट रिजको अपर टु थार्ड्समा र येक्सटर्नल इन्टर मास्कुलार सेप्टममा	रेडिआसको ष्टाइलयेड प्रसेसको वेस र आउटर साइडमा	मास्कुलो स्पाइरल नार्भले।	येल्वो जयन्टलाई फ्लेक्सन गराउ छ र फोर आरमलाई सुपिनेसन र प्रोनेसन गराउ छ।
ऐ०	येक्सटेन्सर कार्पाइ रेडिया लीस लङ्गिअर	ह्युमेरसको येक्सटर्नल कन्डीलयेट रिजको लोवर थार्डमा र येक्सटर्नल इन्टर मास्कुलार	मेटाकार्प्याल बोन आफ दी इन्डेक्स फीङ्गरको वेसमा	मास्कुलो स्पाइरल नार्भले।	रिष्ट जयन्टलाई येक्सटेन्सर गराउ छ र ह्यान्डलाई आप्डाक्सन

नं ६२ फोर आर्म को पोष्टिरियर सार्फेस माथिको मासल् हरु।

१ ट्राईसेपस। २ एनकोनियास। ३ एकष्टेनसार कार्पि आलनारिस। ४ एकष्टेनसार मिनिमि डिजिटाइ। ५ एकष्टेनसार ब्रेकिण्डाइ ईएटार पलिसिस। ६ एकष्टेनसार प्राइम ईएट पलिसिस। ७ एकष्टेनसार अोसिस मेटापलिस। ८ एकष्टेनसार कार्पि रेडि ब्रिभियर। ९ एकष्टेनसार कार्पि रेडि लगिवोर। १० सुपाईनेटार लगास।

पोष्टीरियेर रेडियो आल्नर सुपरफिसियाल लेयार	येक्सटेन्सर कम्युनिस डिजिटोरम।	ह्युमेरसको येक्सटर्नल कन्डाईलको कमन् टेन्डेनमा र डिप फेसियामा र इन्टर मास्कुलार सेप्टाममा	फिङ्गरसंको लाष्ट फ्ल्याक्षेसको डर्सममा	पोष्टीरियेर इन्टरयोसियास नार्भले।	फ्ल्याक्षेस र रिष्ट र येल्वो जयन्टलाईं येक्सटेन्सन गराउ छ
ऐ०	येक्सटेन्सर मिनिमाईं डिजिटाईं।	ह्युमेरसको येक्सटर्नल कन्डाईलको कमन् टेन्डेन र इन्टर मास्कुलार सेप्टाममा	लिटिल फिङ्गरको सेकेन्ड र थार्ड फ्ल्याक्षेसको डर्सममा	ऐ०	लिटिल फिङ्गरलाईं येक्सटेन्सन गराउ छ।
ऐ०	येक्सटेन्सर कार्पाइ आल्नेरिस।	ह्युमेरसको येक्सटर्नल कन्डाईलको कमन् टेन्डेन र इन्टर मास्कुलार सेप्टाममा र आल्नाको पोष्टीरियेर वर्डरमा र	फीफ्थ मेटाकार्प्याल बोनको बेसको आल्नर साइडमा जो प्रामिनेन्ट ट्युवर्कल छ तेसैमा	ऐ०	ह्यान्डलाईं येक्सटेन्सन गराउ छ।

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
		फोर आरमको डिप फेसियामा			
पोष्टीरियेर रेडियो आल्नर सुपरफिसियाल लेयार	यानकोनियास।	ह्युमेरसको आउटर कन्डाईलको ब्याक पार्टमा र डिप फेसियामा	अलिक्रेनन प्रसेसको आउटर साइडमा र आल्नाको स्याफ्टको पोष्टीरियेर सर्फेसको अपर फोर्थमा	मास्कुलो स्पाइरल नार्भले।	फोरआरमलाई येक्सटेन गराउ छ।
पोष्टीरियेर रेडियो आल्नरको डिप लेयार।	सुपिनेटर ब्रीभिस।	ह्युमेरसको येक्सटर्नेल कन्डाईलमा र यल्वोजयन्टको येक्सटर्नेल ल्याटाल्राल लीगामेन्टमा र रेडियासको अर्बिक्युलर	वाइस्पिटल ट्युवेरोसिटीको आउटर येजमा र रेडिआसको वोब्लिक लाईनमा र रेडिआसको नेकको वोरिपरि ट्युवे-	पोष्टीरियेर इन्टर वोसियास नार्भले।	फोरआरम र ह्यान्डलाई सुपिनेसन गराउ छ।

		लीगामेन्टमा र लेसर सीगमाईड क्याभिटीको वीलोमा जो डीप्रेसन छ तेसैमा र आल्नाको येक्सटर्नल येजको २ इञ्च सममा	रोसिटीको औवभमा र स्याफ्टको पोष्टीरियेर र येक्सटर्नल सर्फेसमा		(
ऐ०	येक्सटेन्सर असिसमेटा कार्पाइ पलिसिस ।	आल्नाको स्याफ्टको पोष्टीरियेर सर्फेसमा र यानकोनियासको इन्सरसनको वीलोमा र इन्टर वोसियास मेम्ब्रेनमा र रेडिआसको स्याफ्टको पोष्टीरियेर सर्फेसको मिडिल थार्डमा	मेटाकार्प्याल वोन आफ दी थामको वेसमा र ट्रापिजियाममा १ श्लीप लाग्छ ।	ऐ०	थाम्बलाई आउटवार्ड र व्याकवार्ड दिग्मा खिच्छ ।

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	ऐक्सन
पोष्टीरियेर रेडियो आल्नरको डिप लेयार।	येक्सटेन्सर ब्रीभिस पलिसिस दोस्रो नाम येक्सटेन्सर प्राइमाई इन्टर नोडियाई पलिसिस।	रेडिआसको स्याफ्टको पोष्टीरियेर सर्फेसको मिडिल थार्डमा र इन्टर वोसियास मेम्ब्रेनमा	थाम्बको फाष्ट फ्ल्याङ्को बेसमा	पोष्टीरियेर इन्टर वोसियास नार्भले	थाम्बको फाष्ट फ्ल्याङ्लाई येक्सटेन्सन गराउ छ।
ऐ०	येक्सटेन्सर लाङ्गस पलिसिस, दोस्रो नाम येक्सटेन्सर सेकेन्डाई इन्टर नोडियाई पलिसिस	आल्नाको पोष्टीरियेर सर्फेसको येक्सटेन्सर असिस मेटाकार्पाई पलिसिसको अरिजिनको बीलोमा र इन्टर वोसियस मेम्ब्रेनमा	थाम्बको लाष्ट फ्ल्याङ्सको बेसमा	ऐ०	थाम्बको टार्मीन्याल फ्ल्याङ्सलाई येक्सटेन गराउ छ।

ऐ०	येक्सटेन्सर इन्डिसिस।	आल्नाको स्याफ्टको पोष्टीरियेर सर्फेसमा येक्सटेन्सर लाङ्गस प-लिसिसको अरिजिनको बेलोमा र इन्टर वोसियेस मेम्ब्रेनमा	येक्सटेन्सर कम्युनिस डिजिटोरमको टेन्डनको साथ मिलि इन्डेक्स फिङ्गर र सेकेन्ड र थार्ड फ्ल्याञ्जेसमा	ऐ०	इन्डेक्स फिङ्गरलाई येक्सटेन्सेन गराउ छ।

ह्यान्डको मासल्सको नाम।

ह्यान्डको रेडियाल।	आब्डाक्टर पलिसिस।	ट्रापिजियामको रिजनमा र यानुलर लीगामेन्टमा	थाम्बको फाष्ट फ्ल्याङ्सको बेसको आउटर साइडमा	मिडियान नाभेले।	फाष्टमेटा काप्याल बोनलाई आउटवार्ड दिग्मा खिच छ।
ऐ०	आपोनेन्स पलिसिस।	ट्रापिजियामको पामर सर्फेसको रिजमा र या-	मेटाकाप्याल बोनआफ दी थामको रेडियाल सा-	ऐ०	×

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
		नुलर लीगामेन्टमा	इडमा ।		
ह्यान्ड-को रेडि-याल ।	फ्लेक्सर ब्रीभिस पलिसिस येस्को २ पोर्सन छ ।				
	आउटर १	येस्को आउटर पोर्सन, ट्रापिजियामको रिजको लोवर पार्टमा र आन्युलर लीगामेन्टको आउटर टु थार्डमा	थाम्बको फाष्ट फ्ल्याङ्को वेसको आउटर साइडमा	मिडियान नार्भले	थाम्बको प्रथिसमेल फ्ल्याङ्सलाई फ्लेक्सन गराउ छ ।
	इन्नर १	येस्को इन्नर पोर्सन, फाष्ट मेटाकार्प्याल वोनको आल्नर साइडमा	थाम्बको फाष्ट फ्ल्याङ्को इन्नर साइडमा	ऐ०	ऐ०
ऐ०	आड्डाक्टर वोल्लिकस पलिसिस ।	अस्म्याग्राम र सेकेन्ड थार्ड मेटाकार्प्याल वोन्सको वेसमा र आन्टीरियेर कार्प्याल लीगा-	थाम्बको फाष्ट फ्ल्याङ्सको वेसको इन्नर साइडमा	आल्नर नार्भले ।	फाष्टमेटा कार्प्याल वोनलाई इनवार्ड दिशा खिच छ ।

		मेन्ट्समा र फ्लेक्सर कार्पाई रेडियालिसको टेन्डेनको साइडमा			
ऐ०	आड्डाक्टर ट्रान्सभर्सस पलिसिस।	मेटाकार्प्याल बोन आफ दी मिडिल फिङ्गरको पामर सर्फेसको लोवर टु थार्डमा	फ्लेक्सर ब्रीभिस पलिसिस र आड्डाक्टर वोब्लिकस पलिसिसको इन्नर टेन्डनमा र थाम्वको फाष्ट फ्ल्याङ्क्सको वेसको आल्नर साइडमा	ऐ०	ऐ०
ह्यान्डको आल्नर	पामेरिस ब्रीभिस।	यानुलर लीगामेन्टमा र पामर फ्यसियामा	ह्यान्डको पामको स्कीनको इन्नर वर्डरमा	ऐ०	पामको इन्नर साइडको स्कीनलाई खुम्च्याउछ।

रिजन	मासल्स	ओरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
ह्यान्डको आल्नर ।	आव्डाक्टर मिनिमाई डिजिटाई ।	पिसिफारम बोनमा येस्को २ श्लीप हुन्छ ।	पैह्ला श्लीप मिडिल फिङ्गरको फाष्ट फ्ल्याङ्सको वेसको आल्नर साईडमा । दोस्रो श्लीप येक्सटेन्सर मिनिमाई डिजिटाईको आपोन्युरोसिसको आल्नर बर्डरमा	आल्नर नार्भले ।	लिटिलफिङ्गर आव्डाक्सन गराउ छ ।
ऐ०	फ्लेक्सर ब्रोभिस मिनिमाई डिजिटाई ।	आङ्सीफारम् बोनको आङ्सीफारम प्रसेसको टीपमा र यानुलर लीगामेन्टको आन्टीरियेर सर्फेसमा	लिटिल फिङ्गरको फाष्ट फ्ल्याङ्सकोवेसमा	ऐ०	लिटिल फिङ्गरलाई आड्डाक्सन गराउ छ र लिटिल फिङ्गरको फाष्ट फ्ल्या-

						इसलाई फ्लेक्स गर्छ।
५८	ऐ०	आपोनेन्स मिनिमाई डिजिटाई।	आङ्सीफारम बोनको आङ्सीफारम प्रसेसमा र यानुलर लीगामेन्टको लोवर पार्टमा	फीफ्थ मेटाकार्प्याल बोनको आल्नर मार्जीनमा	ऐ०	फीफ्थ मेटाकार्प्याल बोनलाई फर्वार्ड दिग्मा खिच छ।
	मिडिल पामर रिजन।	लाम्ब्रिक्यालिस, यो ४ हुन्छन।	डिप फ्लेक्सर मासलको टेन्डेन्समा र येस्को फाष्ट र सेकेन्ड मासल्स इन्डेक्स र मिडिल फिङ्गर्सको टेन्डेन्सको रेडियाल साइड र पामर सर्फेसमा, येस्को थार्ड मासल मिडिल र रिङफिङ्गर्सको टेन्डेन्सको रेडियाल साइड र पामर सर्फेसमा, येस्को फोर्थ मासल रिङ र लिटिलफिङ्गर्सको टेन्डेन्सको	येक्सटेन्सर कम्युनिस डिजिटोरमको टेन्डेन जाहाँ२ लाग्छ तेसै तेसैमा	२ आउटर लाम्ब्रिक्यालिसको मिडियान नाभंले र २ इन्टर लाम्ब्रिकेलिसको आ-	फिङ्गर्सको फाष्ट फ्ल्याङ्सलाई फ्लेक्स गर्छ

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
		रेडियाल साइड र पामर सर्फेसमा।		लूर नार्भले।	
मिडिल-पामर रिजन।	इन्टर वोसियाइ पामेरिस यो ३ हुन्छ।	येस्को फाष्ट सेकेन्ड मासल्सको मेटाकार्प्याल वोनको आल्नर साइडमा।	इन्डेक्स फिङ्गरको फाष्ट फ्ल्याङ्सको आल्नर साइडमा।	आल्नर नार्भले।	फिङ्गरलाई मिडिल फिङ्गर तर्फ आड्डावसन गराउ छ।
		येस्को सेकेन्ड फोर्थ मेटाकार्प्याल वोन्सको रेडियाल साइडमा।	रिङ् फिङ्गरको रेडियाल साइडमा	ऐ०	ऐ०
		येस्को थार्ड फीफथ मेटाकार्प्याल वोनको रेडियाल साइडमा	लिटिल फिङ्गरको रेडियाल साइडमा	ऐ०	ऐ०
ऐ०	इन्टर वोसि-	येस्को १।१ को २।२ हे-	फाष्ट फ्ल्याङ्सको वे-	ऐ०	फिङ्गरलाई आ-

याइं डसेंलिस यो ४ हुन्छन।	ड्स हुन्छ। मेटाकार्प्याल वोन्सको २ दिग वाट उठेको छ।	सेसमा र कमन् येक्स-टेन्सर टेन्डेनको आपो-न्युरोसिसमा, पैह्ला २ को टेन्डेन्स रेडियालसाइड-मा लाग्छ, दोस्रा २ को टेन्डेन्स आल्नर साइड-मा लाग्छ।		ड्डावसन गराउ छ।

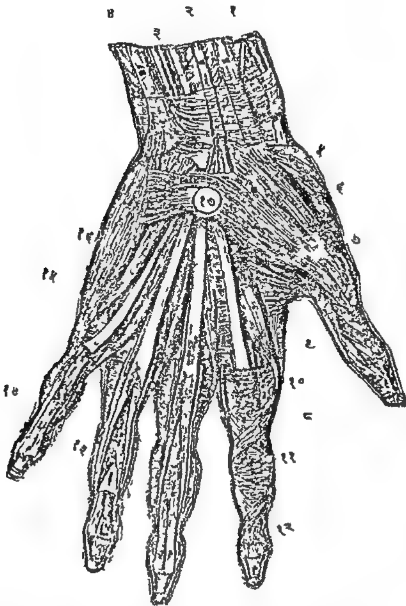
अपर येक्सट्रिमिटीको मासल्स तमाम भयो

लोवर येक्सट्रिमिटीको मासल्स।

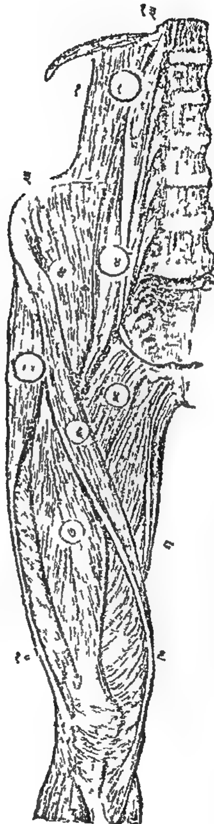
रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सरसन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
इलियाक रिजन	स्रोवास म्यासस।	जम्मा लाम्बर भार्टिब्रीको ट्रयान्सभर्स प्रसेसको फ्रान्ट र लोवर वर्डरमा, रजमा लाम्बर भार्टिब्रीको बडिजको साइडूसमा र लाम्बर भार्टिब्रीको बडिजको बोच २ मा जो इन्टर भार्टिब्रल साब्ष्टेन्सेन्स हुन्छ तेसैमा र ट्वेल्थ डर्सल भार्टिब्राको बाडीमा	फीमरको लेसर ट्रोकान्टरमा र इलायाकसको थोरै फाइवर्समा	सेकेन्ड-थार्ड लाम्वर नार्भर्सको आन्टीरियेर ब्रेञ्चेसले।	थाइलाई पेल्भिसको उपर फ्लेक्स गराउ छ।

न' ६४ लेफट हाण्ड को मासलस दग पामार सार्फेस।

१ फ्लेक कर्पि रेडियालिस। २ पामारिस लंगास। ३ फ्लेक साब्लिमिस डिजिटोराम। ४ फ्लेक कार्पि आलनारिस। ५ अपोनेनस पलिसिस। ६ एब डाकटार पलिमिसि। ७ फ्लेक ब्रिभिस पलि। ८ फ्लेक लगास पलि। ९ एडाकटर पलि। १० एवडाकटार हृण्डिसिस। ११ १ लाम्रिकेलिस। १२ फ्लेक टेनडन को सिद। १३ फ्लेक साबि-मिस को टेनडन। १४ फ्लेक प्रोफाण्डा टेनडन। १५ फ्लेक ब्रिभ मिनि डिजिटाइ। १६ एवडाकटार मिनि डिजिटाइ। १७ एनुलार लिगामेण्ठ।

नं ६५ ईलियाक र यान्टिरियार फिमोराल रिजान को मासल हरु।

१ कोयाड्रेटास लाम्बोराम। २ लाष्ट लाम्बार भार्टिवा ३ इलियाम को क्रेष्ट। ४ इलायाकास। ५ पेकटिनियास ७ रेकटास। ८ ग्रासिलिस। ९ भेष्टास इन्टार्नास। १० भेष्टास एकष्टार्नास। ११ टेनसार भेजाइनास फिमोरिस। १२ सोयास पार्भास। १३ लाष्ट रिब। १४ सोयास मान्नास। १५ लिगा पाटिलि।

ऐ०	स्वास पाभेंस, यो कोहि कोहिमा छैन, कोहिश्मा डवल डवल हुन्छ	लाष्ट डर्सल र फाष्ट लाम्बर भार्टिब्रीको बडिजको साइड्समा र येही २ भार्टिब्रीको बीचमा जो इन्टर भार्टिब्रल साब्ष्टेन्सेन छ तेसैमा	इलियो पेक्टिनियाल येमिनेन्समा र येस्को आउटर वर्डरमा जो इलियाक फेसिया रहन्छ तेसैमा	फाष्ट लाम्बर नाभेंको आन्टीरियेर ब्रेंश्रेसले।	इलियाक फेसियालाई / टेन्स गराउ छ।
ऐ०	इलायाकस।	ईलियाक फसाको अपर टु थार्ड्समा र इलियामको केष्टको इन्नर मार्जीनमा र इलियो लाम्बरलीगामेन्टमा र येला आफ दी स्पाक्राममा र इलियामको इन्फीरियेर स्पाइनस प्रसेसमा र येही २ स्पाइनस प्रसेस-	स्वास म्यासस मासलको टेन्डेनको आउटर साईडमा र लेसर ट्रोकान्टरदेखि, लिनिआ अस्पेरामा जो बोन्कि लाइन छ तेसैमा	सेकेन्ड र थार्ड नार्भ्सको आन्टीरियेर ब्रेंश्रेस बाट आयाको आन्टीरियेर क्रुरल	थाइलाई पेल्भिसको उपर फ्लेक्स गर्छ।

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
		को बीचको नचमा र हिप्जयन्टको क्याप्सुलमा।		नार्भले।	
आन्टीरियर फिमरल।	टेन्सर भेजाइनी फिमरिस	इलियासको क्रेष्टको आउटर लीपको आन्टीरियर पार्टमा र आन्टीरियर सुपीरियर स्पाइनस प्रसेसको आउटर सर्फेसमा र येस्को मुनि जो नच छ तेस्को आउटर वर्डरको १ पार्टमा र ग्लुटिआस मिडिआसलाई कामार गर्ने फेसि-	फ्यसियालेटाको २ लेयासको बीचको जगामा थाईको आउटर साइडको अपर फोर्थ सन्स, फ्यसियालेटामा जाहाँ टेन्सर भेजाइनी फिमरिस मासल इन्सरसन भयाको छ ताहाँदेखि, टिबियासम्म लाग्नेको नाम इलियो टिबियाल	सुपीरियर ग्लुटियाल नार्भले।	फ्यसिआलेटालाई टेन्स गराउछ।

		यामा।	ब्यान्ड भन्छौं।		
ऐ०	साटौरियास यो सारा वाडो भित्र सब्बे लङ्गष्ट हुन्छ।	इलियामको आन्टीरियेर सुपीरियेर स्पाइनस प्रसेसमा र येसैको वीलोमा जो नच छ तेसैको अपर हापमा	टिवियाको स्याफ्टको इन्नर सर्फेसको अपर पार्टमा केष्ट सम्म।	आन्टीरियेर क्रुरलको ब्रेश्चेसले।	थाईको उपर लेगलाई फ्लेक्स गर्छ।
ऐ०	रेक्टस फिमरिस।	येस्को २ टेन्डेन्स हुन्छन पैह्ला टेन्डेनको नाम ष्टेड्टेन्डेन दोस्रो नाम सर्ट हेड यो इलियामको आन्टीरियेर इन्फीरियेर स्पाइनस प्रसेसमा। दोस्रा टेन्डेनको नाम रिफ्लेक्टेन्डेन दोस्रो नाम लङ् हेड आफ दी रेक्टस, यो आसिटाव्युलम्को ब्रिमको आवभमा जो ग्रुभ छ तेसैमा लाग्छ।	प्याटिलाको अपर वर्डरमा जो कमन् येक्सटेन्सर टेन्डेन लाग्छ तेसैमा	आन्टीरियेर क्रुरल नार्भले।	थाईको उपर लेगलाई फ्लेक्स गराउ छ।

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
आन्टीरियेर फिमरल ।	सार्टोरियास ।	सेप्टमको लोवर हापमा फीमरको स्याफ्टको आन्टीरियेर सर्फेसको लोवर पार्टमा	नीजयन्टको क्याप्सुलर लीगामेन्टमा	आन्टीरियेर क्रुरल नार्भले ।	थाईको उपर लेगलाई फ्लेक्स गराउ छ ।

माथी लेखियाको:— रेक्टस फिमरिस १ । भ्याष्टस येक्सटर्नस १ । भ्याष्टस इन्टर्नस १ । क्रुरिआस १ ॥
इनी ४ मासल्सले क्वाड्रिसेप्स येक्सटेन्सर बन्छ ।

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
इन्टर्नल फिमरल ।	ग्रासाइलिस	असइनोमिनेटमको सिम्फाइसिसको मार्जीनको लोवर हापमा र अस्प्युबिसको डिसेन्डिङ्ग रेमासको इन्नर मार्जीनमा	टिबियाको स्याफ्टको इन्नर सर्फेसको अपर पार्टमा ट्युबेरोसिटीको मुनि	थार्ड फोर्थ लाम्बर नार्भ्स बाट आयाको अब्टुरेटर	लेगलाई फ्लेक्स गर्छ र इनवार्ड दिग्मा रोटेड गराउ छ र थाईलाई आड्डाक्ट गर्छ ।

				नाभ्सँले ।	
ऐ०	पेक्टिनियास	लिनिया इलियो पेक्टिनीयामा र उस्को आंन्टीरियेरमा जो ट्राईयाङ्गुलर सर्फेस छ तेसैमा र पेक्टिनीयाल येमिनेन्स र अस्प्युत्रिसको स्पाईनको वीचको जगामा र येसै मासलको आन्टीरियेरमा जो फ्यसिया काभार गर्छ तेसैमा	लेसर ट्रोकान्टरदेखि लिनिआ अस्पेरासम्म, जो राफ लाईन छ तेसैमा	सेकेन्ड थार्ड फोर्थ लाम्बर नाभ्सँबाट आयाको आन्टीरियेर क्रुरल नार्भले ।	थाईलाई आड्डाक्ट गर्छ ।
ऐ०	आड्डाक्टर लाङ्गस ।	अस्प्युत्रिसको फ्रान्टमा र क्रेष्ट र सिम्फाईसिसको मीलने ठाउँमा जो	लिनिआ अस्पेरामा जाहाँ भ्यास्टस ईन्टर्नस र आड्डाक्टर म्याग्नस	थार्ड फोर्थ लाम्बर नाभ्सँ बा	ऐ०

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सरसंन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
		आङ्गल छ तेसमा	मासल्स लाग्छ तेसैको बीचको जगामा	ट आयाको अब्टुरेटर नार्भले।	
इन्टर्नल फिमरल।	आड्डाक्टर ब्रीभिस।	अस्प्युविसको वाडीको आउटर सर्फेसमा र अस्प्युविसको डिसेन्डिङ् रेमासमा ग्रासाइलिस र अब्टुरेटर येक्सटर्नस मासल्सको बीचको जगामा।	लेसर ट्रोकान्टरदेखि लिनिआ अस्पेरामा जाने जो लाईन छ तेसैको लोवर पार्टमा र लिनिआ अस्पेराको अपर पार्टमा पेक्टिनीयासको बीहाईन्डमा र आड्डाक्टर लाङ्गसको अपर पार्टमा	ऐ०	थाईलाई आड्डाक्ट गर्छ।

ऐ०	आड्डाक्टर म्याग्नस ।	अस्प्युविसको डिसीन्डिङ् रेमासमा र स्कीयामको आसीन्डिङ् रेमासमा, स्कीयामको ट्युवेरोसिटीको आन्डर सर्फेस र आउटर मार्जीनमा	ग्रेट्ट्रोकान्टरदेखि लिनिआ अस्पेरासम्म, जो राफ लाईन छ तेसैमा ग्लुटिआस म्याक्सिमासको इन्टर्नल कन्डाईलमा जो आड्डाक्टर ट्युवर्कल छ तेसैमा	थार्ड र फोर्थ लाम्बर नार्भ्स बाट आयाको अवट्युरेटर नार्भले र स्पाक्राल प्लेक्सस बाट आयाको ग्रेट साइटिकको १ ब्रेश्चले ।	ऐ०
ग्लुटियाल	ग्लुटियास	इलियामको सुपीरियेर	थाईको आउटर साइ-	इन्फोरि-	फेसिआ ल्यटा-

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
	म्याक्सिमास।	कार्भ्ड लाईनमा र इलियामको क्रेष्टको आउटर लीपको पोष्टीरियेर थार्डमा र स्पाक्रामको पोष्टीरियेर सर्फेसको लोवर पार्टमा र कक्सिक्सको साईड्समा र इरेक्टर स्पाइनी मासलमा र ग्रेट स्पाक्रोसाईटिक लीगामेन्टमा	डमा काभार गर्ने जो फ्यासियालेटा छ तेसैमा र ग्रेटट्रोकान्टर देखि लिनिआ अस्पेरासम्म जो राफ लाईन छ तेसैमा भ्याष्टस येक्सटर्नस र आड्डाक्टर म्याग्नसको बीचमा	येर ग्लुटियाल नार्भले।	लाई टेन्स गराउ छ र फीमरलाई येक्सटेन गर्छ।
ग्लुटियाल	ग्लुटिआस म्याक्सिमास	इलियामको आउटर सर्फेसको सुपीरियेर र मिडिल कार्भ्ड लाईनको	ग्रेटट्रोकान्टरको आउटर सर्फेसमा जो वोब्लिक लाईन छ तेसैमा	सुपीरियेर ग्लुटियाल ना-	थाईलाई आड्डाक्ट गर्छ।

		वीचमा र येही २ कार्भ्ड लाईन्सको वीचको जगा र आवभमा जो क्रेष्ट रहन्छ तेसैको आउटर लिपमा र येसैं मासलको आउटर सर्फेसको काभार गर्ने फ्यासियामा		भैले।	
ऐ०	ग्लुटिआस मिनिमास।	इलियामको आउटर सर्फेसको मिडिल र इन्फीरियेर कार्भ्ड लाईनको वीच र वीहाईन्डमा र ग्रेट स्याक्रोसाईटिक नचको मार्जीनमा	ग्रेटट्रोकान्टरको आन्टीरियेर वर्डरको इम्प्रेसनमा।	ऐ०	ऐ०

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इनसर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
ग्लुटियाल	पाईरीफर्मीस	स्पाक्रामको आन्टीरियेर सर्फेसमा र फाष्ट सेकेन्ड थार्ड र फोर्थ आन्टीरियेर स्पाक्राल फोरामीनाको बीचको जगामा र फोरामीनावाट जाने ग्रुभमा र ग्रेट स्पाक्रोसाईटिक फोरामेनको मार्जीनमा र ग्रेट स्पाक्रोसाईटिक लीगामेन्टको आन्टीरियेर सर्फेसमा।	ग्रेट्ट्रोकान्टरको अपर वर्डरको पोष्टीरियेरमा अब्टुरेटर इन्टर्नस र ग्यामिलाईको टेन्डेनको साथ मील्छ।	सेकेन्ड सभाइकल नार्भले।	पेलभिसलाई फर्वार्ड दिग्मा खिच छ।
ऐ०	अब्टुरेटर इ-	पेल्भिसको आन्टीरि-	ग्रेट्ट्रोकान्टरको इनर	फाष्ट र	पेल्भिसलाई

	न्टर्नस ।	येर र येक्सटर्नल वालको इन्नर सर्फेसमा र अब्टुरेटर फोरामेनको इन्नर साईडमा र अब्टुरेटर मेम्ब्रेनमा र ग्रेट स्याक्रोसाईटिक नचमा र अस्प्युविसको डिसेन्डिङ् रेमासमा र स्कीयामको आसीन्डिङ् रेमासमा र वाडीको इन्नर सर्फेसमा	सर्फेसको फोर पार्टमा अब्टुरेटर येक्सटर्नसको फ्रान्टमा	सेकेन्ड स्याक्राल नार्भ्सले।	फर्वार्ड दिग्मा खिच्च छ।
ऐ०	ग्यामिलस सुपीरियेर कोई रले ज्यामिलस सुपीरिये-	स्कीयामको स्पाईनको आउटर सर्फेसमा	अब्टुरेटर इन्टर्नसको टेन्डेलको अपर पार्टमा र ग्रेट्ट्रोकान्टरको इन्नर सर्फेसमा	ऐ०	हिप्लाई आउटवार्ड दिग्मा रोटेड गराउ छ।

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
	र पनि भन्छन, यो कसै २ को छैन।				
ग्लुटियाल	ज्यामिलस इन्फीरियेर।	स्कीयामको ट्युवेरोसिटीको अपर पार्टमा	ग्रेट्ट्रोकान्टरको इन्नर सर्फेसमा	लाइ ला म्बर र फाष्ट स्पाक्राल नार्भले।	हिप्लाई आउटवार्ड दिग्मा रोटेड गराउ छ।
ऐ०	काडरेटस फिमरिस।	स्कीयामको ट्युवेरोसिटीको येक्सटर्नल लीपमा	लिनिया काड्रेटाको अपर पार्टमा	ऐ०	ऐ०
ऐ०	अब्टुरेटर येक्सटर्नस।	अब्टुरेटर मेम्ब्रेनको आउटर सर्फेसको आ-	ग्रेट्ट्रोकान्टरको रुटमा जो डिजिटल फस्सा छ	सेकेन्ड थाईरको	फीमरलाई आउटर दिग्मा रोटे-

		न्टीरियेर हापमा र स्कीयाम र प्युबिसको रेमाईमा	तेसैमा	र्थ लाम्बर नार्भ्सले।	ड गराउ छ।
पोष्टीरियेर फिमरल।	बाईसेप्स, येस्को २ हेड्स हुन्छ।	पैहा लङ् हेड। यो स्कीयामको ट्युबेरोसिटीको ब्याकपार्टको लोवर र इन्नर फ्यासेटमा र ग्रेट स्याक्रोसाइटिक लीगामेन्टको लोवर पार्टमा। दोस्रो सर्ट हेड। दोस्रो नाम फिमरल हेड। यो लिनिआ अस्पेराको आउटर लीपमा र येक्सटर्नेल कन्डाईलमा जाने जो लाईन छ तेसैको अपर पार्टमा र येक्सटर्नेल इन्टर मास्कुलार सेप्टममा।	फिबुलाको हेडको आउटर साईडमा र डिबियाको येक्सटर्नेल ट्युबेरोसिटीको स्याटास्याल सर्फेसमा	ग्रेटसाइटिक नार्भले।	लेगलाई थाईको ऊपर फ्लेक्स गराउ छ र थोरै आउटवार्ड डिग्मा रोटेड गराउ छ।

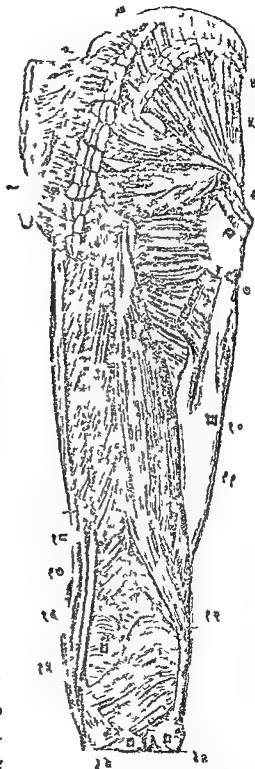
रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
पोष्टीरियेर फिमरल।	सेपीटेन्डिनोसस।	स्कीयामको ट्युवेरोसिटीको लोवर र इन्नर फ्यासेटमा र वाईसेप्सको लङ् हेडमा	टिवियाको स्याफ्टको अपर पार्ट र इन्नर सर्फेसमा	ग्रेटसाइटिक नार्भले।	लेगलाईं थाईको ऊपर फ्लेक्स गराउ छ र लेगलाईं इनवार्ड दिग्मा रोटेड गर्छ।
ऐ०	सेमिमेम्ब्रेनोसस।	स्कीयामको ट्युवेरोसिटीको ब्याक पार्टमा जो अपर र आउटर फ्यासेट छ तेसैमा	टिवियाको इन्नर ट्युवेरोसिटीको इन्नर र ब्याक पार्टमा जो ग्रुभ छ तेसैमा र इन्टर्नल ल्याटास्याल लीगामेन्टको विनीथमा	ऐ०	ऐ०

लेगको मासल्सको बयान ।

आन्टी-रियेर टि-वियो फि-वुलार ।	टिवियालिस आन्टाइकस ।	टिवियाको स्याफ्टको येक्सटर्नल सर्फेसको अपर टु थार्ड्समा र आउटर ट्युबेरोसिटीमा र इन्टरवोसियास मेम्ब्रेनमा र फ्येसियाको डीप सर्फेसमा र इन्टर मास्कुलार सेप्टममा	इन्टर्नल क्युनिआई फारम वोनको इन्नर आन्डर सर्फेसमा र मेटाटार्सल वोन आफ दी ग्रेट्टोको वेसमा	आन्टी-रियेर टि-वियाल नार्भले ।	आङ्कल जयन्टलाई फ्लेक्स गराउ छ ।
ऐ०	येक्सटेन्सर प्रोप्रिअस ह्याल्युसिस ।	फिवुलाको आन्टीरियेर सर्फेसको मिडिल टु फोर्थमा र इन्टरओसियास मेम्ब्रेनमा	ग्रेट्टोको लाष्ट फ्ल्याङ्सको वेसमा	ऐ०	ग्रेटटोको फ्ल्याङ्सलाई येक्सटेन्ड गराउ छ ।
आन्टी-	येक्सटेन्सर	टिवियाको आउटर	फोर आउटर टोजको	आन्टी-	टोजको फ्ल्या-

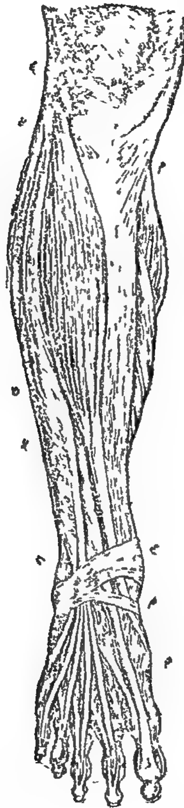
रिजन	मासल्स	ओरिजिन	इन्सरसन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
रियेर टिवियो फिवुलार।	लाङ्गस डिजिटोरम।	ट्युवेरोसिटीमा र फिबुलाको स्याफ्टको आन्टोरियेर सर्फेसको अपर थ्री फोर्थमा र इन्टर ओसियास मेम्ब्रेनमा र फ्यसियाको डीप सर्फेसमा र इन्टर मास्कुलार सेप्टममा	सेकेन्ड थार्ड फ्ल्याङ्जसमा	रियेर टिवियाल नार्भले।	झेसलाई येक्सटेन्ड गर्छ।
ऐ०	पेरोनियास टार्सास, यो कसै कसैको छैन।	फिवुलाको आन्टोरियेर सर्फेसको लोवर फोर्थमा र इन्टर ओसियेस मेम्ब्रेनको लोवर पार्टमा र इन्टर मास्कु-	मेटाटार्साल बोन आफ दी लिटिल्टोको वेसको डर्सल सर्फेसको इन्नर साईडमा	ऐ०	आङ्कल जयन्टलाई फ्लेक्स गराउ छ।

न ६६ हिपर थाइको मासलस हरु ।

१ सेक्रम । २ ग्लुटियास माकसिमास । ३ ग्लुटियास मिडियास । ४ ग्लुटियास मिनिमास । ५ पाइरिफर्मिस ६ अवटुरेटार इण्टार्नास । ७ ग्रेट ट्रोकाण्टार । ८ ग्लुटियास माकसिमास । ९ कोयाड रेटार फिमोरिस १० भासटास एकष्टार्नास । ११ वाइसेप्स को लङ्हेड । १२ वाइसेप्स । १३ फिबुला । १४ टिबिया । १५ सेमि मेम् । १६ सेमिटेण्डि । १७ ग्रासिलिस । १८ सार्टोरियास ।

न ६७ लेगको फ्रण्टाका मासल हरू।

१ टिबिया। २ एनुलार लिगामेण्ट। ३ एकष्टेन ब्रिभिस डिजिटों राम। ४ टिबियालिस एण्टाइकास। ५ एकष्टेन लंगास डिजिटो। ६ पेरोनियास लंगास। ७ पेरोनियास ब्रिभिस। ८ पेरेनियाम टार्सियास। ९ एकष्टेन प्रोप्रि हालुसिस।

		।डिप्रेसर नीजयन्टको पोष्टीरियेर लीगामेन्टमा	सर्फेसको वोब्लिकलाईनको माथीमा जो ट्राईयाङ्गुलर सर्फेस छ तेसैको इन्नर टु थाईमा		फ्लेक्स गर्छ र टिबियालाई भीत्रीदिग्मा रोटेड गर्छ।
५०	फ्लेक्सर लाङ्गस हाल्युसिस।	फिबुलाको स्याफ्टको पोष्टीरियेर सर्फेसको लोवर टु थाईसमा र इन्टर ओसियास मेम्ब्रेनको लोवर पार्टमा र इन्टर मास्कुलार सेप्टममा र टिबियालिसको पोष्टाईकसलाई ढाकने फ्यसियामा	ग्रेट्टोको लाष्ट फ्ल्याङ्सको वेसमा	पोष्टीरियेर टिबियाल नार्भले।	फुटको इन्नर वर्डरलाई उठाउ छ र ग्रेटटोको फ्ल्याङ्जेसलाई फ्लेक्स गराउ छ

रिजन	मासल्स	आरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
		स्याफ्टको पोष्टोरियेर सर्फेसको अपर थार्डमा र टिबियाको ओब्लिकला-ईनमा र टिबियाको इन्टर्नल वर्डरको मिडिल थार्डमा	टेन्डो अकुलिस बन्छ र अस्क्यालिससको ट्युवे-रोसिटीको पोष्टोरियेर सर्फेसको लोवर हाफमा	ल नार्भले र पोष्टोरियेर टिबियालको १ ब्रेञ्चले।	
पोष्टोरियेर टिबियो फिबुलार रिजनको सुपरफेसियाल लेयार।	प्लान्टेरिस।	लिनिआ अस्पेराको आउटर प्रोलङ्गेसनको लोवर पार्टमा र नीजयन्टको पोष्टोरियेर लीगामेन्टमा	टेन्डो अकेलिसको इन्नर वर्डरको साथ मिली अस्क्यालिससको पोष्टोरियेर पार्टमा	इन्टर्नल पप्लिटियाल नार्भले	आङ्कल जयन्टलाई येक्सटेन्ड गर्छ।

६ पोष्टीरियेर टिवियो फिबुलार रिजनको डिफ्लेयार।	पप्लिटियास।	फीमरको येक्सटर्नल कन्डाईलको आउटर साईडको डीप डिप्रेसनमा र नीजयन्टको पोष्टीरियेर लीगामेन्टमा	टिवियाको स्याफ्टको पोष्टीरियेर सर्फेसको वोब्लिकलाईनको माथीमा जो ट्राईयाङ्गुलर सर्फेस छ तेसैको इन्नर टु थार्डमा	ऐ०	नीजयन्टलाई फ्लेक्स गर्छ र टिवियालाई भीत्रीदिग्मा रोटेड गर्छ।
ऐ०	फ्लेक्सर लाङ्गस ह्याल्युसिस।	फिबुलाको स्याफ्टको पोष्टीरियेर सर्फेसको लोवर टु थार्डसमा र इन्टर ओसियास मेम्ब्रेनको लोवर पार्टमा र इन्टर मास्कुलार सेप्टममा र टिवियालिसको पोष्टाईकसलाई ढाकने फयसियामा	ग्रेट्टोको लाष्ट फ्ल्याङ्सको वेसमा	पोष्टीरियेर टिवियाल नार्भले।	फुटको इन्नर वर्डरलाई उठाउ छ र ग्रेटटोको फ्ल्याङ्क्सलाई फ्लेक्स गराउ छ

रिजन	मासलस	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
पोष्टीरियेर टिवियो फिबुलार रिजनको डिपलेयार।	फ्लेक्सर लाङ्गस डिजिटोरम।	टिवियाको स्याफ्टको पोष्टीरियेर सर्फेसमा वोब्लिकलाईनको वीलोमा र टिवियालिस पोष्टाईकसलाई ढाकने फ्यसियामा	येस्को ४ टेन्डेन्स हुन्छ। फोरलेसर टोजको लाष्ट फ्ल्याङ्क्सको वेसमा	पोष्टीरियेर टिवियाल नार्भले।	फुटको इन्नर वर्डरलाई रेज गर्छ र फ्ल्याङ्क्सलाई फ्लेक्स गराउ छ
ऐ०	टिवियालिस पोष्टाईकस	इन्नर ओसियास मेम्ब्रेनको पोष्टीरियेर सर्फेसमा लोवर भाग छोड़ेर र टिवियाको स्याफ्टको पोष्टीरियेर सर्फेसको आउटर पोर्सनमा र फिबुलाको इन्टर्नेल सर्फे-	न्याभिक्युलर इन्टर्नेल क्युनिआई फारम वोन्सको ट्युवेरोसिटीमा र अस्क्यालिससको स्टेन्टाक्युलांटेलाईमा र सेकेन्ड, थार्ड र फोर्थ मेटाटार्सोल वोन्सको	ऐ०	फुटको इन्नर वर्डरलाई उठाउ ठाउँ छ र आङ्कल जयन्टलाई यक्स गराउ छ।

		सको अपर टु थाईसमा र डीप ट्र्यान्सभर्स फेसियामा र इन्टर मास्कुलार सेप्टममा	वेसेसमा		
आउटर र फिबुलार ।	पेरोनियास लाङ्गस ।	फिबुलाको स्याफ्टको आउटर सर्फेसको हेड र अपर टु थाईसमा र फ्येसियाको डीप सर्फेसमा र इन्टर मास्कुलार सेप्टममा कसै २ को टिबियाको आउटर ट्युबेरोसिटीमा पनि	मेटाटार्सल वोन आफ दी ग्रेट्टोको वेसको आउटर साईडमा र इन्टर्नल क्युनिआई फारम वोनको आउटर साईडमा	येक्सटर्नल पप्लिटियास नार्भ्सको मास्कुलो क्युटेनियास नार्भले।	आङ्कल जयन्टलाई येक्सटेन्सन गर्छ र फुटको आउटर वर्डरलाई उठाउ छ
ऐ०	पेरोनियास ब्रोभिस ।	फिबुलाको स्याफ्टको येक्सटर्नल सर्फेसको लोवर टु थाईसमा र	फीफ्थ मेटाटार्सल बोनको वेसको ट्युबेरोसिटीमा र आउटर साईडमा	ऐ०	ऐ०

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
		इन्टर मास्कुलार सेप्टममा।			

फुटको मासल्सको बयान।

फुटको डर्सल।	येक्सटेन्सर ब्रीभिस डिजिटोरम।	अस्क्यालिससको आउटर सर्फेसको अपर फोर पार्टमा र येक्सटर्नल क्यालकेनियो आष्ट्राग्यालायेड लीगामेन्टमा र आन्टीरियेर यानुलर लीगामेन्टको होराईजेन्टल पोर्सनमा	येस्को ४ टेन्डेन्स हुन्छ इन्नर टेन्डेन, ग्रेट्टोको फाष्ट फ्ल्याङ्सको बेसको डर्सल सर्फेसमा, बाकी ३ टेन्डेन्स सेकेन्ड, थार्ड र फोर्थ टोजमा जाहाँ लङ् येक्सटेन्सर टेन्डेनला- [illegible] तसैको आउटर साईडमा।	आन्टीरियेर टिबियाल नार्भले।	फोर इन्नर टोजको फ्ल्याङ्सेसलाई येक्सटेन्स गर्छ र ग्रेटटोको फाष्ट फ्ल्याङ्सलाई पनि येक्सटेन्ड गर्छ।

नं ६८ लेगको ब्याक को मास्लस हरु तलको।

१ आउटार कण्डाइल। २ इनार कण्डाइल। ३ पप्लिटियास। ४ सोलियास को फिबिउला अरिजिन। ५ सोलियास को टिबिया अरिजिन। ६ पेरोनियास लंगास। ७ पेरोनियास ब्रिभिस। ८ फ्लेकसर लंगास हालुसिस। ९ फ्लेकसर लंगास डिजिटोराम।

नं ६८ फुटको सोलस को मास्ल हक फाष्ट लेयार।

१ अस कालमिस २ एवडाकटार मिनिमि डिजिटाइ। ३ फ्लेकसर ब्रिभिस डिजिटोराम। ४ फ्लेकसर लगस डिजिटोराम। ५ एवडाकटार हालुसिस। ६ प्लान्टार फासा।

प्ल्यान्ट-र रिजन-को फाट लेयार।	आव्डाक्टर ह्याल्युसिस।	अस्त्रयालिसको आन्डर सर्फेसको इन्नर ट्युवर्कलमा र प्ल्यान्टर फ्यसियाको सेन्टल पार्टमा र इन्टर मास्कुलार सेप्टमसा	ग्रेट्टोको फाष्ट फ्ल्याङ्सको वेसको इन्नर साइडमा	इन्टर्नल प्ल्यान्टर नार्भले।	ग्रेट्टोलाई आव्डाक्सन गराउछ।
ऐ०	फ्लेक्सर ब्रीभिस डिजिटोरम।	अस्त्रयाल्सिसको इन्नर ट्युवर्कलमा र प्ल्यान्टर फ्यसियाको सेन्टल पार्टमा र इन्टर मास्कुलार सेप्टमसा	येस्को ४ टेन्डेन्स हुन्छ फोर आउटर टोजको मिडिल फ्ल्याङ्सको मिडिलमा	ऐ०	फ्ल्याङ्सलाई फ्लेक्सन गर्छ।
ऐ०	आव्डाक्टर मिनिमाई डिजिटाई।	अस्त्रयाल्सिसको आउटर ट्युवर्कल र आन्डर सर्फेसको फ्रान्टमा जो ट्युवर्कल छ तेसैमा र	लिटिलटोको फाष्ट फ्ल्याङ्सको वेस्को आउटर साइडमा	येक्सटर्नल प्ल्यान्टर नार्भले।	फिफ्थ टोलाई आव्डाक्सन गर्छ र तेसैको प्रक्सिमेल फ्ल्या-

रिजन	मासल्स	अरिजिन	इन्सर्सन	नार्भ सप्लाई	आक्सन
		इन्नर ट्युबर्कलको फोर पार्टमा र प्ल्यान्टर फ्येसिया र इन्टर मास्कुलार सेप्टममा			ऋेसलाई फ्लेक्सन गर्छ ।
प्ल्यान्टर रिजनको सेकेन्ड लेयार	फ्लेक्सर आक्सेस सोरियास ।	येस्को २ हेड्स हुन्छ । इन्नर हेड ठुलो हुन्छ अस्क्यालिससको इन्नर कन्केभ सर्फेसमा र इन्फीरियेर क्याल्केनियो न्याभिक्युलर लीगामेन्टमा, येस्को आउटर हेड फ्ल्याट हुन्छ अस्क्यालिससको आन्डर सर्फेसमा र लङ प्ल्यान्टर लीगामेन्टमा	फ्लेक्सर लाङ्गस डिजिटोरमको टेन्डेन जाहाँ लाग्छ तेसैको आउटर मार्जीनमा र अपर आन्डर सर्फेसमा	येक्सटर्नल प्ल्यान्टर नार्भले।	टोजलाई फ्लेक्स गर्छ।

ऐ०	लाम्ब्रिक्या-लिस ।	यो ४ हुन्छ, लङ् फ्लेक्सरको टेन्डेन्समा इन्टर्नेल वाहेक	फोर आउटर टोजको फाष्ट फ्ल्याङ्सको वेसको इन्नर साईडमा	इन्टर्नेल प्ल्यान्टर नाभंले ।	प्रविसमेल फ्ल्याञ्जेसलाई फ्लेक्सन गर्छ ।
प्ल्यान्टर रिजनको थार्ड लेयार ।	फ्लेक्सर ब्रीभिस ह्याल्युसिस ।	क्युवयेड वोनको आन्डर सर्फेसको इन्नर पार्टमा र टिवियालिस पोष्टाइकसको टेन्डेनमा	ग्रेट्टोको फाष्ट फ्ल्याङ्सको वेसको आउटर र इन्नर साईड्समा	ऐ०	ग्रेटटोको फ्ल्याञ्जेसलाई फ्लेक्सन गर्छ ।
ऐ०	आड्डाक्टर ओब्लिकस ह्याल्युसिस ।	सेकेन्ड, थार्ड र फोर्थ मेटाटार्सल वोन्सको वेसमा पेरोनियास लाङ्गसको सीडमा	ग्रेट्टोको फाष्ट फ्ल्याङ्सको वेसको आउटर साईडमा	येक्सटर्नल प्ल्यान्टर नाभंले ।	ग्रेटटोलाई सेकेन्ड टोका तर्फमा आड्डाक्सन गराउ छ ।
ऐ०	फ्लेक्सर ब्रीभिस मिनिमाई डिजिटाई	फीफ्थ मेटाटार्सल वोनको वेसमा र पेरोनियास लाङ्गसको सीडमा	लिटिलटोको फाष्ट फ्ल्याङ्सको वेसको आउटर साईडमा	ऐ०	लिटिलटोलाई फ्लेक्सन गराउ छ ।

यो २ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ। १ इञ्च र १ इञ्चको ½ भाग रा
भेन्ट्रीकलको वेसको लेफ्ट साईडवाट उठ छ, आवार्टाको फ्रन्ट
रहन्छ। यो वोब्लिक भै अपवार्ड र व्याकवार्डदिग्मा जान्छ। पै
आसीन्डिङ आवार्टाको फ्रान्टमा गै लेफ्टदिग्मा जान्छ, तेसै ट
बाट आवार्टाको आर्चको आन्डर सर्फेसमा गै २ भाग हुन
राईट एन्ड लेफ्ट पाल्मनरि आर्टरी ११ हुन्छ, यो पाल्मन
आर्टरीको बाइफर्केट हुने ठाउँ फीफ्थ, सीक्स्थ डर्सल भा
ब्रीको इन्टर भार्टिब्रल साब्ष्टेन्सको लेभेलमा रहन्छ।

पाल्मनरि आर्टरीको रिलेशन।

यो पाल्मनरि आर्टरिज आसीन्डिङ आवार्टाको साथ पे
कार्डीयामको भीत्र रहन्छ।

येस्को फ्रान्टमा सेकेन्ड इन्टर कष्टेल येस्पेसको आन्टी
येर येक्सट्रिमिटी रहन्छ र येसै ठाउँमा प्लुरा र लेफ्ट लाङ्स रहन्छ

येस्को विहाईन्डमा आसीन्डिङ आवार्टा र लेफ्ट अ
कल रहन्छ।

येस्को राईट र लेफ्टमा अरिकलको आपेन्डिक्स र करोन
आर्टरी रहन्छ।

राईट पाल्मनरि आर्टरीको बयान।

यो लेफ्ट भन्दा लाङ् र लार्ज हुन्छ। आसीन्डिङ आवा
र सुपीरियर भिनाकाभाको पोष्टीरियेरवाट येक्सटर्नल दिग्मा ज
न्छ र राईट लाङको रूटमा जान्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। यो २ म

१ले लाडको अपर लोपलाई, १ले लाङको लोवर लोपलाई सप्लाई गर्छ। मिडिल लोपलाई अपर ब्रेञ्चेसबाट १ ब्रेञ्चेस फाटी सप्लाई गर्छ।

लेफ्ट पाल्मनरी आर्टरीको बयान।

यो राईट भन्दा स्याल र सर्ट हुन्छ। डिसेन्डिङ आवार्टाको र लेफ्ट ब्रोङ्कसको फ्रान्टमा गै लेफ्ट लाङको रूटमा जान्छ। येस्को २ ब्रेञ्चेसले लेफ्ट लाङको १।१ लोपलाई सप्लाई गर्छ, यो लेफ्ट पाल्मनरी आर्टरीको रूटबाट आवार्टाको आर्चको बीलोसम्म १ सर्द फाईबर्स कर्ड रहन्छ। नाम डाक्टस आर्टिरि वोसस भन्छन्।

आवार्टाको बयान।

यो अक्सिजिनेटेटब्लाट माने सफा रगत सारा शरीरमा लिधेर जान्छ। यो लेफ्ट भेन्ट्रीकलको अपरपार्टबाट उठेको हुन्छ। येस ढुङरिको गज १इञ्च र १इञ्चको $\frac{1}{2}$ भाग हुन्छ। यो केही उठेर ब्याकवार्ड र लेफ्ट दिग्मा आर्चभै लेफ्ट लाङको रूडको आवभमा गै थोरेसावसको भीत्र गै भार्टिब्रल कलमको लेफ्ट साईडमा रहन्छ। जाने वेलामा डायाफारमको आवार्टिक वोपनिङ्ग हीयेर आपडोमिनेल क्याभिटीमा जान्छ र फोर्थ लाम्बर भार्टिब्रासम्म गै राईट र लेफ्ट कमन् इलियाक आर्टरी हुन्छ येस हिसापले आवार्टाको ३ पोर्सन्स हुन्छ—

आसीन्डिङ आवार्टा १
आर्च आफ दी आवार्टा १
डिसीन्डिङ आवार्टा १

यो डिसीन्डिङ आवार्टाको २ पोर्सन्स हुन्छ—

थोरयासिक आवार्टा १
आप्डोमिनल आवार्टा १

आसीन्डिङ आवार्टाको बयान।

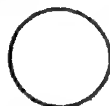
यो २ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ। यो लेफ्ट भेन्ट्रीकलको वेस्को अपर पार्टबाट उठेको छ। यो ष्टर्नामको लेफ्ट हाफको पोष्टीरियर मा थार्ड कष्टल कर्टिलेजको लोवर वर्डरको लेभेलमा रहन्छ। यो वोब्लिक भै अपवार्ड र फर्वार्ड दिग्मा उठी सेकेन्ड राइट कष्टल कार्टिलेजेसको अपर वर्डरसम्म उठ छ, यो आसीन्डिङ आवार्टा जाहाँबाट उठेको छ, उसै ठाउँको थोरै आवभमा र काटेर हेर्दा भित्री दिग्मा ३ सेमीलुनर भाल्व देखिन्छ, यो भाल्व भयाको ठाउँमा वाहरवाट हेर्दा थोरै उच्चा देखिन्छ र भित्रवाट हेर्दा ३ स्माल डाईलेटेशन देखिन्छ, नाम साईनेसेस आफ भाल्सालभा दोस्रो नाम साईनेसेस आफ दी आवाटा भन्छन्। येही भाल्भसको टिप्समा अलिकत्ती उच्चा हुन्छ नाम कर्पोरा अरेन्सीयाई, यो सेमीलुनर भाल्भले लेफ्ट भेन्ट्रीकलबाट आवाटामा जाने रगतलाई फर्क न दिन्न, आवार्टाको येही हिस्सा पाल्मेनोरि आर्टरीको साथ पेरिकार्डीयामको क्याभिटीको भित्र रहन्छ।

आसीन्डिङ आवार्टाको रिलेशन।

फ्रान्टमा—

पालमनोरि आर्टरी १
राईट अरिक्युलस आपेन्डिक्स १
पेरोकार्डीयाम १
राईट प्लुरा १
थाईमस ग्ल्यान्डको रिमेनिङ पार्ट १

राईट साईडमा—
सुपीरियेर भीनाकाभा १
राईट अरिकल १

लेफ्ट साईडमा—
पालमनोरि आर्टरी १ र
येस्को ब्रेञ्चेस १

पीहाईन्डमा—

राईट लाङ्को रुट १
लेफ्ट अरिकल १

हार्टलाई सप्लाई गर्ने २ राईट र लेफ्ट करोनरी आर्टरी। यो सेमीलुनर भाल्व रहने फ्री मार्जीनको आघभबाट उठेको छ।

राईट करोनरी आर्टरीको बयान।

यो कागको प्वाखको फेदको डुडरी जत्ती ठुलो हुन्छ। यो फर्वार्डदिग्मा गै पालमनोरि आर्टरी र राईट अरिकल आपेन्डिक्सको बीचमा गै चोब्लिक भै हार्टको राईट साईडमा राईट अरिकलको र राईट भेन्ट्रीकलको बीचमा जो ग्रुभ छ तसैबाट जान्छ, येस्को २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। लेफ्ट करोनरी आर्टरीको साथ आनास्टोमोसिस हुन्छ। स्माल ब्रेञ्चेस धेरै हुन्छ।

लेफ्ट करोनरी आर्टरीको बयान।

राईट करोनरी आर्टरी भन्दा लार्ज हुन्छ। यो फर्वार्डदिग्मा गै पाल्मनोरी आर्टरी र लेफ्ट अरिक्युलर आपेन्डिक्सको बीचमा गै २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। राईट करोनरी आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसि हुन्छ।

ट्र्यान्सभर्स आवार्टाको बयान।

येस्को दोस्रो नाम आर्च आफ दी आवार्टा भन्छन्। यो राईट साईडको सेकेन्ड कन्ड्रोष्टानोल आर्टिकुलेशनबाट शुरू हुन्छ र दाहिने साईडबाट बाञादिग्मा र बिफोरदेखि ब्याकवार्डदिग्मा गै फोर्थ डर्सल भार्टिब्राको लेफ्ट साइडको लोवर वर्डरसम्म जान्छ।

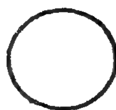
ट्र्यान्सभर्स आवार्टाको रिलेशन।

आन्टीरियेर साईडमा—

प्लुरि	१
लाङ्सको थोरै हिस्सा	१
थाईमस ग्ल्यान्डको थोरै हिस्सा	१
लेफ्ट न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ	१
लेफ्ट फ्रेनिक नार्भ	१
लेफ्ट सुपीरियेर कार्डियेक नार्भ्स	१
लेफ्ट सुपर इन्टर कष्टल भेन	१

आवभमा—

लेफ्ट इनोमिनेट भेन	१
इनोमिनेट आर्टरी	१
लेफ्ट केरोटिड आर्टरी	१

बीलोमा—

पाल्मनरि आर्टरिको वाइफर्केशन	१
डाक्टस आर्टिरीवोसस	१

लेफ्ट साब्क्लेभियान आर्टरी १
लेफ्ट ब्रोङ्कस १
लेफ्ट रेकारेन्ट लेरिञ्जियाल नार्भ १

पोष्टीरियेर सर्फेसमा—

ट्रेकिया १
सुपरफिसियाल कार्डीयक प्लेक्सस १
डिकार्डीयेक्स प्लेक्सस १
इस्वफेगस १
थोरासिक डाक्ट १
लेफ्ट रेकारेन्ट लेरिञ्जियाल नार्भ १

ट्रांन्सभर्स आवार्टाको ब्रेञ्चेस ।

१ इनोमिनेट आर्टरी ।

बेसवाट—

राइट कमन केरोटिड आर्टरी १
राइट साब्क्लेभियान आर्टरी १

२ लेफ्ट कमन केरोटिड आर्टरी ।

३ लेफ्ट साब्क्लेभियान आर्टरी ।

इनोमिनेट आर्टरीको बयान ।

यैस्को दोस्रो नाम ब्रेकियो किफ्यालिक आर्टरी भन्छन् । यो आवार्टाको आर्चंबाट आउने ब्रेञ्चेसहरू मध्ये यो ठुलो हुन्छ । सेकेन्ड राईट कष्टल कार्टिलेजेसको अपर वर्डरको लेभेलदेखि वो-व्लिक भै उठेर राईट ष्टार्नो क्लाभिक्युलर आर्टिकुलेशनको अपर व-

ईरसम्म ग २ हागा हुन्छ।

राईट कमन् केरोटिड आर्टरी १
राईट साब्क्लेभियान आर्टरी १

येस्को लेन्थ माने लामो १ ½ इञ्च देखि २ इञ्ची हुन्छ।

येस्को रिलेशन।

फ्रान्टमा—

ष्टाइनाम	१
ष्टार्नो हायेड र	१
ष्टार्नो थाइरयेड मासल्स	१
थाइमस ग्ल्यान्डको वाकी भाग	१
लेफ्ट इनोमिनेटर	१
राईट इन्फीरियेर थाइरयेड भेन्स	१
राईट न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भवाट आयाको इन्फीरियेर सर्भाइकल कार्डियेक ब्रेञ्चेस	१

लेफ्ट साईडमा—

थाईमसग्ल्यान्डको वाकी हिस्सा	१
लेफ्ट केरोटिडआर्टरी	१
लेफ्ट इन्फीरियेर थाईरयेड भेन	१

राईट साईडमा—

राईट इनोमिनेट भेन	१
राईट न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ	१

बीहाईन्डमा—

ट्रेकिया … … …१

यो आर्टरीको ब्रेञ्चेस।

यो सबैमा छैन, कोही २ को ११२ हुन्छ। १ रहे छ भने नाम थाइराइडियाइमा, यो ब्रेञ्चेस थाइरयेड बाडीको लोवर पार्टमा हुन्छ। येस्ले येही थाइरयेड बाडीलाई सप्लाई गर्छ। २ थाइमिक ब्रेञ्च, दोस्रो नाम ब्रोङ्कियाल ब्रेञ्च।

हेड एन्ड नेकको आर्टरिज।

कमन् केरोटिड आर्टरी र येसैको २ ब्रेञ्चेसले नाम येक्सटर्नल केरोटिड आर्टरी १ इन्टर्नल केरोटिड आर्टरी १ हरूले सप्लाई गर्छ।

येक्सटर्नल केरोटिड आर्टरीले हेड नेक र फेस्को सुपरफिसियाल पार्ट्सलाई सप्लाई गर्छ।

इन्टर्नल केरोटिड आर्टरीले क्रेनियाल क्याभिटीको भित्र रहने जो ब्रेन छ तेसलाई सप्लाई गर्छ।

कमन केरोटिड आर्टरीको बयान।

राइट कमन केरोटिड आर्टरी इनोमिनेट आर्टरीबाट राइट ष्टार्नो क्लाभिक्युलर आर्टिकुलेशनको बीहाईन्ड र अपर बर्डरबाट उठेको छ।

लेफ्ट कमन केरोटिड आर्टरी आवार्टाको आर्चको सब भन्दा उच्चा जगाबाट उठेको छ, येही हिसापले राइट भन्दा लेफ्ट कमन केरोटिड आर्टरी लङ् हुन्छ, येस्को अरिजिन थोराक्सबाट हुन्छ। यो लेफ्ट कमन केरोटिड आर्टरीको जुन हिस्सा आवार्टाको आर्चदेखि लेफ्ट ष्टार्नो क्लाभिक्युलर आर्टिकुलेशनसम्म रहन्छ।

५९

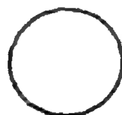
येस्को थोरयासिक पोसंनको रिलेशन।

फ्रान्टमा—

ष्टार्नाम	१
ष्टार्नो हायेड र	१
ष्टार्नो थाइरयेड मासल्स	१
लेफ्ट इनोमिनेट भेन	१
थाइमस ग्ल्यान्डको बाकी हिस्सा	१

इन्टर्नलमा—

इनोमिनेट आर्टरी	१
इन्फीरियेर थाइरयेड भेन	१
थाइमस ग्ल्यान्डको बाकी भाग	१

येक्सटर्नलमा—

लेफ्ट न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ

लेफ्ट प्लुरा

लेफ्ट लाङ

लेफ्ट साब क्लेभियान आर्टरी

बीहाईन्डमा—

ट्रैकिया	१
इसोफेगास	१
थोरयासिकडाक्ट	१

नेकमा यो २ कमन केरोटिड आर्टरिजको बयान एकै छ

यो २ कमन केरोटिड आर्टरी ष्टार्नो क्लाभिक्युलर आर्टि-क्युलेशनको बीहाईन्डदेखि वोब्लिक भै अपवार्डदिग्मा गै थाइरयेड कार्टिलेजको अपर बर्डरको लेभेलसम्म र फोर्थ सर्भाइकल भार्टि-ब्रासम्म जान्छ। येस ठाउँमा यो आर्टरीको २ ब्रेञ्चेस हुन्छ, नाम येक्सटर्नल केराटिड १ र इन्टर्नल केरोटिड आर्टरिज १।

नेकको लोवर पार्टमा २ कमन केरोटिड आर्टरीको फराक हुन्छ, येहि फराकको बीचमा ट्रेकिया रहन्छ। नेकको अपर पार्टमा र यो २ कमन केरोटिड आर्टरिजको बीचमा थाइरयेड बाडी लेरिङ्स र फेरिङ्स रहन्छ। कमन केरोटिड आर्टरी जुन सीडमा रहन्छ। यो डीप सर्भाइकल फ्यासियाले बन्छ। यो सीड भीत्र इन्टर्नल जुगुलर भेन, न्युमोग्याट्रिक नार्भ, कमन केरोटिड आर्टरी रहन्छ, बीच र पोष्टीरियेरमा न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ। इन्टर्नलमा कमन केरोटिड आर्टरी। येक्सटर्नलमा इन्टर्नल जुगुलर भेन रहन्छ।

नेकको लोवर पार्टमा र राइट साइडमा, येही इन्टर्नल जुगुलर भेनको र कमन केरोटिड आर्टरीको बीचमा केहि फराक फराक रहन्छ। तर लेफ्ट साइडमा यो २ कमन केरोटिड आर्टरिज र जुगुलर भेनको निजारमा रहन्छ। कनै कसैको येहि लेफ्ट साइडमा कमन केरोटिड आर्टरीको माथी येहि भेन रहन्छ, येस हिसापले येस ठाउँमा अपारेशन गर्दा होश्यारसँग गर्नू।

---

२ कमन केरोटिड आर्टरिजको नेकको पोर्सन्सको रिलेशन्स।

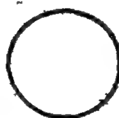
फ्रान्टमा—

इन्टेगुमेन्ट	१
सुपरफिसियाल फ्यासा	१
डीप सर्भाईकल फ्यासा	१
प्ल्याटिसमा मायोडिस	१
ष्टार्नोम्याएयेड	१

ष्टार्नोहायेड	१
ष्टार्नोथाईरयेड	१
वोमोहायेड	१
डिसेन्डेन्स र	१
कम्युनिक्यान्स हाईयो ग्लोसाई नार्भ	१
ष्टार्नोम्याष्टयेड आर्टरी	१
सुपीरियेर थाईरयेड भेन	१
मिडिल थाईरयेड भेन	१
आन्टीरियेर जुगुलर भेन	१

इन्टर्नलमा—

ट्रेकिया	१
थाइरयेड ग्ल्यान्ड	१
रेकारेन्ट लेरिञ्जियाल नार्भ	१
इन्फीरियेर थाइरयेड आर्टरी	१
रेकारेन्ट लेरिञ्जियाल नार्भ	१

येक्सटर्नलमा—

इन्टर्नल जुगुलर भेन	१
न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ	१

पिहाईन्डमा—

लाङ्गसकोलाई मासल	१
रेक्टस क्यापिटिस आन्टाईकस मेजर	१
सिम्प्याथाटिक नार्भ	१
इन्फीरियेर थाईरयेड आर्टेरी	१

रेकारेन्ट लेरिञ्जियाल नार्भ	१

येक्सटर्नेल केरोटिड आर्टरीको बयान।

यो थाईरयेड कार्टिलेजेसको अपर वर्डर देखी शुरू हुन्छ। थोरै कार्भ्ड भै अपवार्ड र फर्वार्डदिग्मा जान्छ र फेरी व्याकवार्ड दिग्मा गै लोवारजको कन्डाईलको नेक र येक्सटर्नेल मियेटसको बीचसम्म गै वाईफरकेट हुन्छ। नाम १ टेम्पोरल आर्टरी। १ इन्टर्नेल म्याक्सिलरि आर्टरी।

यो येक्सटर्नेल केरोटिड आर्टरी नेकको उपर जादा सानु२ हुदै जान्छ। यो आर्टरी नेकमा सुपरफेसियाल भै रहन्छ। इन्टर्नेल केरोटिड आर्टरी डीप हुन्छ।

येक्सटर्नेल केरोटिड आर्टरी र इन्टर्नेल केरोटिड आर्टरी, शुरू भयाको ठाउँमा इन्टर्नेल भन्दा येक्सटर्नेल केरोटिड आर्टरी सुपर फेसियाल हुन्छ।

यो येक्सटर्नेल केरोटिड आर्टरी ३ कुनिआँ जगामा रहन्छ। यो जगाको बीहाईन्डमा, ष्टार्नो म्याष्टयेड। वीलोमा, वोमोहायेड। आवभमा, डाइगाष्ट्रिकको पोष्टीरियेर बेली र ष्टार्नोहायेड मासल्स रहन्छ र ट्राईयाङ्गुलर जगा बन्द छ।

येस्को रिलेशन।

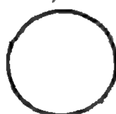
फ्रान्टमा—

स्कीन	१
सुपरफिसियाल फ्यासा	१
प्ल्याटिसमा मायोडिस	१

डीप फेसिया	१
ष्टार्नो म्याष्टयेडको आन्टीरियेर वर्डर	१
हाईयो ग्लोस्याल नार्भ	१
लीङ्गुयाल भेन र	१
फेसियाल भेन	१
डाइगष्ट्रिक मासल	१
ष्टाइलो हायेड मासल	१
फेसियाल नार्भ	१
टेम्पोरल म्याक्सिलरि भेन समेत् पेरोटिड ग्ल्यान्ड	१

इन्टर्नलमा—

हायेड वोन	१
फेरिङ्स	१
सुपरफिसियाल नार्भ	१
पेरोटिड ग्ल्यान्ड	१
लुवारजको रेमास	१

येक्सटर्नलमा—

इन्टर्नल केरोटिड आर्टरी १

बोडाईन्डमा—

सुपीरियेर लेरिङ्जियाल नार्भ	१
ष्टाइलो ग्लोसस मासल	१
ष्टाइलो फेरिङ्जियास मासल	१
ग्लोसो फेरिङ्जियाल नार्भ	१
पेरोटिड ग्ल्यान्ड	१

येक्सटर्नल केरोटिड आर्टरीको

ब्रेञ्चेस ८ हुन्छन्।

आन्टीरियेरबाट—

सुपीरियेर थाईरयेड आर्टरी १
लीङ्गुयाल आर्टरी १
फेसियाल आर्टरी १

पोष्टीरियेरबाट—

अक्सिपिटल आर्टरी १
पोष्टीरियेर अरिक्युलर आर्टरी १

आसीन्डिङ्बाट—

आसीन्डिङ् फेरिञ्जियाल आर्टरी १

टार्मिनेलबाट—

सुपरफेसियाल टेम्पोरल आर्टरी १
इन्टर्नेल म्याक्सिलरि आर्टरी १

सुपीरियेर थाईरयेड आर्टरीको बयान।

यो येक्सटर्नल केरोटिड आर्टरीबाट आयाको पैह्ला नम्बर ब्रेञ्च हो, यो हायेड बोनको ग्रेट कर्नुको बीलोबाट नीस्केको छ अथवा अरिजिन हुन्छ। यो अरिजिन भयाको ठाउँमा सुपरफेसियाल हुन्छ। ईं स्कीनफ्यासा प्ल्याटिसमा काटदा मील्छ।

यो आर्टरी डाउनवार्ड फर्वार्डदिग्मा कार्भ्ड भै थाईरयेड बाडी वा ग्ल्यान्डलाई सप्लाई गर्छ। जानेबाटामा जो मासल्स छ अ-

र्थात् ष्टार्नोहायेड, वोमोहायेड र ष्टार्नोथाइरयेडलाई यो आर्टरी सप्लाई गरी जान्छ।

यो सुपीरियेर थाइरयेड आर्टरी, दोस्त्रो सुपीरियेर थाइरयेड आर्टरी र इन्फीरियेर थाइरयेड आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

यो माथी लेखियाको पोष्टाई गर्ने बाहेक अरु ४ ब्रेञ्चेस हुन्छन्। येरुको नाम—

१ हायेड आर्टरी, दोस्त्रो नाम इन्फ्रा हायेड आर्टरी।
२ सुपरफिसियाल डिसीडिङ ब्रेञ्चेस, दोस्त्रो नाम ष्टार्नो म्याष्टयेड आर्टरी।
३ सुपीरियेर लेरिञ्जियाल आर्टरी।
४ क्रीको थाइरयेड आर्टरी।

१ हायेड आर्टरीको बयान।

यो हायेड बोनको इन्फीरियेर वर्डरमा रहन्छ र इन्वार्डदिग्मा जान्छ। यो दोस्त्राको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ र थाइरो-हायेट मासललाई सप्लाई गर्छ।

२ सुपरफिसियाल डिसीन्डिङ ब्रेञ्चेसको बयान।

यो कमन केरोटिड आर्टरीको सीडको माथी गै डाउनवार्ड र आउटवार्डदिग्मा जान्छ, येसले ष्टार्नो म्याष्टयेड मासल र इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई [illegible]

३ [illegible]

यो [illegible] र लेरिञ्जियाल [illegible] छिद्र गर्छ

र लेरिङ्सको माससलाई र म्युकस मेम्ब्रेन, ग्ल्यान्डलाई सप्लाई गर्छ। यो दोस्राको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

४ क्रीको थाईरयेड आर्टरीको बयान।

यो क्रीको थाईरयेड मेम्ब्रेनको आवभबाट जान्छ र दोस्राको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

लीङ्गुयाल आर्टरीको बयान।

यो आर्टरी येक्सटर्नल केरोटिड आर्टरीको अरु ब्रेञ्चेस मध्ये सुपीरियेर थाइरयेड आर्टरीको र फेसियाल आर्टरीको बीचबाट यो हाँगा फाटेको छ।

यो वोब्लिक भै अपवार्डदिग्मा जान्छ र हायेड वोनको ग्रेट कर्नुको इन्वार्डदिग्मा जान्छ, फेरि कार्भ्ड भै डाउनवार्ड र फर्वार्डदिग्मा जान्छ र येसै ठाउँको आवभमा हाईयोग्लोसाई नार्भ रहन्छ।

यो आर्टरी डाइगष्ट्रिक, ष्टाइलोहायेड र हायोग्लोसस माससल्सको मुनिबाट गै टाङको मुनिबाट टीपसम्म जादा, नाम रेनाई आर्टरी भनीन्छ।

यो आर्टरीको रिलेशन।

येस्को वोब्लिक पोर्सन, सुपरफेसियालमा रहन्छ। मिडिल कन्स्ट्रक्टर आफ दी फेरिङ्सको आवभमा यो आर्टरी रहन्छ, यो आर्टरी नेकको फेसियाको र प्ल्याटिसमाको तल रहन्छ।

यो आर्टरीको मिडिल पोर्सन, मिडिल कन्स्ट्रक्टरको माथी रहन्छ। डाइगष्ट्रिक, ष्टाइलोहायेड र हायोग्लोसस मास-

ल्सको वीलोमा रहन्छ।

यो आर्टरीको बाकी पोर्सन। हायोग्लोसस र जिनिओहायो
ग्लोसस मासल्सको बीचमा रहन्छ।

येस्को रेनाइं आर्टरी भयाको पोर्सन। टाङको आन्डर सर्फे
समा र टीपमा रहन्छ।

यो आर्टरीको ब्रेञ्चेलको नाम।

१ हैड आर्टरी।
२ डर्सेलिस लीङ्गुइं आर्टरी।
३ साब्लीङ्गुयाल आर्टरी।
४ रेनाइन आर्टरी।

१ हैड आर्टरीको बयान।

येस्को दोस्रो नाम सुप्राहायेड, यो हायेड बोनको अप
पार्टबाट जान्छ र येसै ठाउँको मासल्सलाइं सप्लाइं गर्छ। यो दो
स्राको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

२ डर्सेलिस लीङ्गुइं आर्टरीको बयान।

यो हायोग्लोसस मासल्सको वीलोमा रहन्छ। टाङ्गो डर्स
मसम्म जान्छ, येस्ले म्युकस मेम्ब्रेन, टन्सील, सफ्टप्यालेट
येपिग्लाइटिसलाइं सप्लाइं गर्छ र यो दोस्राको साथ आनाष्टोमो
सिस हुन्छ।

३ साब् लीङ्गुयाल आर्टरीको बयान।

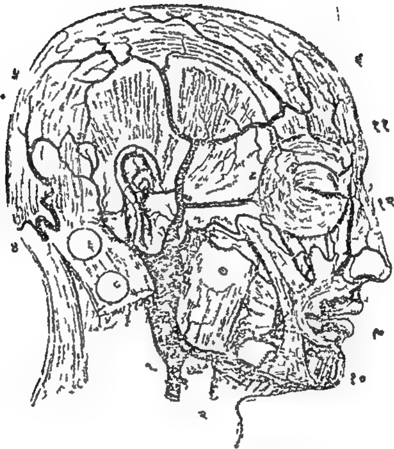
यो फर्वार्ड र आउटवार्डदिश्मा गै साब् लीङ्गुयाल ग्ल्यान्ड
लाइं सप्लाइं गर्छ र यो आर्टरीले माइलो हायेड मासल र तेस्को

न ७० राइट साइड नीक को आर्टारि इरूकी सार्जिकेल एनाटमि ।

१ कामन केरटिड । २ एकष्टार्नाल केरटिड । ३ फेसियाल । ४ वोमोह्याइयड को एण्टिरियारवेलि । ५ वोमोह्याइयड को पष्टिरियारवेलि । ६ ट्रेकिया । ७ अकसिपिटाल । ८ पोष्टि अरिकिउलार । ९ टेम्पोराल १० मेमास । ११ फ्रेनिक ।

नं ७१ फेसर एकान्‌को आर्टारि ।

१ अकसिपिटाल । २ फेसियाल । ३ पोष्टि अरिकिउलार ।
अकसिपिटाल । ५ पोष्टि टे । ७ मासेटार । ८ टार्नी माष्टय
८ सुपिरियर १० करोनारि । ११ एंगिउलार
१२ लेटारालिः

ञ्जीकमा रहने मासल्स, माउथको म्युकस मेम्ब्रेन र गान्सको म्युकस मेम्ब्रेनलाई सप्लाई गर्छ र यो आर्टरी दोस्राको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

४ रेनाइन आर्टरीको बयान।

यो टाङ्को आन्डर सर्फेसबाट गै टिपसम्म पुग्छ र दोस्राको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

फेसियाल आर्टरीको बयान।

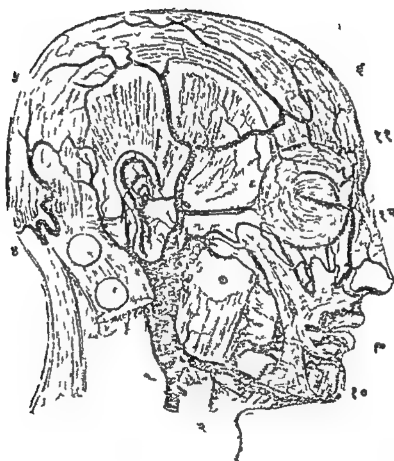
यो आर्टरी लीङ्गुयाल आर्टरीको आवभबाट उठेको छ। यो शेप्रिक भै अपवार्डदिग्मा गै डाइगष्ट्रिक र ष्टाइलोहायेड मासल्सको मुनि रहन्छ। फेरि यो आर्टरी फर्वार्डदिग्मा गै लुवारजको बाङीको तल रहन्छ। यो ठाउमा साव म्याक्सिलरि ग्ल्यान्डको पोष्टेरियेर सर्फेसमा देखिन्छ। यो अघी लेखियाको आर्टरीको हिस्सालाई सर्भाइकल पार्ट भन्छन।

फेरि यो आर्टरी कान्डे भै अपवार्डदिग्मा गै लुवारजको बाङीमा जाहाँ म्यासिटर मासलको आन्टीरियेर इन्फीरियेर आङ्गल रहन्छ तेसै ठाउँबाट गै फर्वार्ड र अपवार्डदिग्मा गै गालार थको आङ्गलमा जान्छ। फेरि अपवार्डदिग्मा गै नोजको र आईको इन्नर दिग्मा गै आङ्गुलर आर्टरी भै सेस हुन्छ।

यो आर्टरीको रिलेसान।

यो आर्टरी नेकको अरिजिन भयाको ठाउँमा माल मै रहन्छ। ...

नं ७१ फेसर प्कालकी आर्टारि।

१ अकसिपिटाल। २ फेसियाल। ३ पोष्टि अरिकिउलार। ४ पिटाल। ५ पोष्टि टेम्पोराल। ७ मासेटार। ८ ष्टार्नो माष्टयड। पिरियर करोनारि। १० इनफिरियर करोनारि। ११ एंगिउलार २ लेटारालिस नेसाइ।

नजीकमा रहने मासल्स, माउथको म्युकस मेम्ब्रेन र गान्सको म्युकस मेम्ब्रेनलाईं सप्लाई गर्छ र यो आर्टरी दोस्राको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ ।

४ रेनाइन आर्टरीको बयान ।

यो टाङ्को आन्डर सर्फेसबाट गै टिपसम्म पुग्छ र दोस्राको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ ।

फेसियाल आर्टरीको बयान ।

यो आर्टरी लीङ्गुयाल आर्टरीको आवभबाट उठेको छ। यो वोङ्क्रिक भै अपवार्डदिग्मा गै डाइगष्ट्रिक र ष्टाइलोहायेड मासल्सको मुनि रहन्छ। फेरि यो आर्टरी फर्वार्डदिग्मा गै लुवारजको बाडीको तल रहन्छ। यो ठाउमा साव् म्याक्सिलरि ग्ल्यान्डको पोष्टोरियेर सर्फेसमा देखिन्छ। यो अघी लेखियाको आर्टरीको हिस्सालाईं सर्भाइकल पार्ट भन्छन ।

फेरि यो आर्टरी कार्भ्ड भै अपवार्डदिग्मा गै लुवारजको बाडीमा जाहाँ म्यासिटर मासलको आन्टीरियेर इन्फीरियेर आङ्गल रहन्छ तेलै ठाउँबाट गै फर्वार्ड र अपवार्डदिग्मा गै गालार माउथको आङ्गलमा जान्छ। फेरि अपवार्डदिग्मा गै नोजको साइडमा र आईंको इन्नर दिग्मा गै आङ्गुलर आर्टरी भै सेस हुन्छ।

यो आर्टरीको रिलेशन ।

यो आर्टरी नेकको अरिजिन भयाको ठाउँमा सुपरफेसियाल भै रहन्छ। इन्टेगुमेन्ट, प्ल्याटिसमा फ्यासियाहरूले काभार गर्छ ।

यो आर्टरी फेसमा जाहाँ लुवारजको बाङीको माथीबाट फेसमा जान्छ, तेसै ठाउँबाट यो आर्टरी सुपरफेसियाल हुन्छ। प्ल्याटिसमा र फ्येसिया काटदा यो आर्टरी पाइन्छ, तेस ठाउँमा हातले छाम्दा चल्छ।

फेसियाल आर्टरीको साथ फेसियाल भेन साँथ२ रहन्छ।
फेसियाल नार्भ, यो आर्टरीको आवभबाट जान्छ।
इन्फ्रा अर्बिटल नार्भ, यो आर्टरीको वील्ेमा रहन्छ।

फेसियाल आर्टरीको ब्रेञ्चेसको नाम।

यो २ किसिमको हुन्छ—

सर्भाइकल ब्रेञ्चेस १
फेसियाल ब्रेञ्चेस १

सर्भाइकल ब्रेञ्चेहरूको नाम।

१ इन्फीरियेर प्यालेटाइन, दोस्रो नाम आसीन्डिङ प्यालेटाइन आर्टरी।
२ टङ्सिलार आर्टरी।
३ साब् म्याक्सिलरी आर्टरी।
४ साब्म्यान्टल आर्टरी।
५ मास्कुलार आर्टरी।

फेसियाल ब्रेञ्चेसको नाम।

१ मास्कुलार आर्टरी।
२ इन्फीरियेर लेरिञ्जियाल आर्टरी।
३ इन्फीरियेर करोनरी आर्टरी।
४ सुपीरियेर करोनरी आर्टरी।

५ ल्याटास्यालिस नेजाई आर्टरी ।

६ आङ्गुलार आर्टरी ।

फेसियालको सर्भाइकल ब्रेञ्चेस मध्ये

१ इन्फीरियेर प्यालेटाईन

अथवा

आसीन्डिङ प्यालेटाई आर्टरीको बयान ।

येस्को ५ ब्रेञ्चेस हुन्छ—

यो ष्टाइलोग्लोसस र ष्टाइलो फेरिञ्जियास मासल्सको बीट-बाट गै फेरिङ्सको आउटर साईडमा जान्छ र फेरि सुपीरियेर कन्स्ट्रक्टर र २ इन्टर्नल टेरिगयेड मासल्सको बीचबाट गै स्काल्कको बेससम्म पुग्छ र यो आर्टरीले यो मासल्स र टङ्सिल ष्टेसियान्टलाई सप्लाई गर्छ ।

यो आर्टरी लीभेटर प्यालेटाई मासलको नजीक गै २ ब्रेञ्चेस हुन्छ । पैह्ला ब्रेञ्चेसले सफ्ट प्यालेट र प्यालेटाइन ग्ल्यान्डलाई सप्लाई गर्छ । येस्को दोस्राको साथ र इन्टर्नल म्याक्सिलरी आर्टरीको पोष्टीरियेर प्यालेटाइन ब्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ ।

दोस्रा ब्रेञ्चेसले टङ्सिललाई सप्लाई गर्छ र टङ्सिलार आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ ।

२ टङ्सिलार आर्टरीको बयान ।

यो इन्टर्नल टेरिगयेड र ष्टाइलोग्लोसस मासल्सको बीचबाट गै फेरिङ्सको साईडमा जान्छ र सुपीरियेर कन्स्ट्रक्टर मासललाई प्यालपारे र टङ्सिल र् टाङ्गो रूटलाई सप्लाई गर्छ । आसीन्डिङ प्यालेटाईन आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ ।

३ साव् म्याक्सिलरि आर्टरीको बयान।

येस्को ३।४ ब्रेञ्चेस हुन्छ। साव्म्याक्सिलरि ग्ल्यान्डलाई सप्लाई गर्छ।

४ साव्म्यान्टल आर्टरीको बयान।

यो सर्भाइकल ब्रेञ्चेस मध्ये ठुलो हुन्छ। फेसियाल आर्टरी जुन ठाउँमा लुआरजको वेससम्म पुग्छ तेसै ठाउँबाट साव्म्या-न्टल आर्टरी उठ छ। यो फर्वार्डदिग्मा माइलोहायेड मासलको साथीबाट गै लोवारजको बाडीको बीलो र डाइगष्ट्रिकको तल् सम्म जान्छ र यो मासललाई सप्लाई गर्छ, फेरि यो चीनको सी-म्फाइसिससम्म गै २ ब्रेञ्चेस हुन्छ—

सुपरफेसियाल १
डीप १

सुपरफेसियाल ब्रेञ्च। इन्टेगुमेन्ट र डीप्रेसर लेबियाई इन्फीरियेरिसको बीचबाट जान्छ र येही मासललाई सप्लाई गर्छ र इन्फीरियेर लेबियाल आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

डीप ब्रेञ्च। डीप्रेसर लेबियाई इन्फीरियेरिस र बोनको बीचबाट जान्छ, लीपलाई सप्लाई गर्छ र इन्फीरियेर लेबियाल र मेन्टल आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

५ मास्कुलार ब्रेञ्चको बयान।

यो इन्टर्नल टेरिगयेड, थाइलोहायेड, म्यासिटर र बक्सि-नेटर मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

फेसियाल आर्टरीको फेसियाल ब्रेञ्चेस मध्ये

इन्फीरियेर लेबियाल आर्टरीको बयान।

यो आर्टरी, डीप्रेसर आङ्गलओरिसको तलमा रहन्छ र यो मासल र लोवर लीपको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ। यो इन्फीरियेर करोनरी फेसियालको साबूमेन्टल ब्रेञ्चेस र इन्फीरियेर डेन्टल आर्टरीको मेन्टल ब्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

ई०को इन्फीरियेर करोनरि आर्टरीको बयान।

यो फेसियाल आर्टरी माउथको आङ्गलबाट जादा, येही ठाउँबाट छुट्टिन्छ र यो अपवार्ड र इन्वार्डदिग्मा गै डिप्रेसर आङ्गुलीओरिसको मुनिबाट गै फेरि अर्बिक्युलेरिस ओरिसको भीत्रबाट जान्छ र फेरि यो मासल र लोवर लीपको म्युकस मेम्ब्रेनको बीचबाट गै दोस्राको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

यो आर्टरीले लोवर लीपको अरु मासल्स र लेबियाल ग्ल्यान्ड म्युकस मेम्ब्रेनलाई सप्लाई गर्छ र इन्फीरियेर लेबियाल आर्टरी र इन्फीरियेर डेन्टल आर्टरीको मेन्टल ब्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

करोनरि आर्टरीको बयान।

यो म्युकस मेम्ब्रेन र अर्बीक्युलेरिस ओरिसको बीचमा र अपर लीपमा रहन्छ। येस्को दोस्राको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। येस्ले अपर लीपलाई सप्लाई गर्छ।

येस्को २।३ ब्रेञ्चेस हुन्छ—

१ को नाम इन्फीरियेर आर्टरी आफ दी सेप्टम। यो नोजको सेप्टममा जान्छ।

२ को नाम आर्टरी आफ दी येला। येस्ले नोजको येलाई सप्लाई गर्छ।

ल्याटाऱ्यालीस नेजाई आर्टरीको बयान।

फेसियाल आर्टरी नोजको साइडमा फाटेर जानेलाई ल्याटाऱ्यालीस नेजाई भन्छन। यो इन्वार्डदिग्मा गै लीभेटर लेबियाई सुपीरियेरिस आलीकुई नेजाई मासलको मुनिमा रहन्छ।

येस्ले नोजलेयार डर्सासलाई सप्लाई गर्छ, येस्को दोस्रा अप्थ्यालमिक आर्टरीको नेजल ब्रेञ्च। इन्फीरियेर आर्टरी आफ दी सेप्टम। आर्टरी आफ दी लेयार। इन्का अर्बिटलआर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

आङ्गुलर आर्टरीको बयान।

फेसियाल आर्टरी जाहाँ सेस हुन्छ, तेसलाई आङ्गुलर आर्टरी भनिन्छ। यो अर्बिटको इन्नर आङ्गलमा जान्छ। येस्को साथ १ ठुलो भेन हुन्छ, नाम आङ्गुलर भेन। यो आर्टरीले ल्याक्रिमेल स्पाकलाई र अर्बिक्युलेरिस प्यालब्रेरमलाई सप्लाई गर्छ।

यो आर्टरी अप्थेल्मिक आर्टरीको नेजल ब्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

मास्कुलार ब्रेञ्चसको बयान।

येस्ले म्यासिटर र वाक्सिनेटर मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

अक्सिपिटल आर्टरीको बयान।

यो येक्सटर्नल केरोटिड आर्टरीको पोष्टीरियेरपार्टबाट र जाहाँ बाट फेसियाल आर्टरी उठ छ, तेसैको उल्टा दिशाबाट उठछ

र डाइगष्ट्रिक मासलको लोवर मार्जीनमा रहन्छ। येस्को अरिजिन भयाको ठाउँसा डाइगष्ट्रिकको पोष्टीरियेर वेलि र ष्टाइलोहायेड मासल्सले काभार गर्छ। हाइपोग्लोसस नार्भ्स वोहाईन्डदेखि फर्वार्डसम्म साथ र रहन्छ।

यो आर्टरी अक्सिपिटल तर्फ जाने बेलामा, इन्टर्नल केरोटिड आर्टरी, इन्टर्नल जुगुलर भेन, न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ्स र स्पाइनल ओक्सेसोरि नार्भको माथीवाट जान्छ। त्याहाँवाट माथी जाने बेलामा फेरि याटलासको ट्रान्सभर्स प्रसेस र म्याष्टयेड प्रसेसवाट उठी व्याकवार्डदिग्मा यो टेम्पोरल र अक्सिपिटल वोनको ग्रुभवाट जान्छ। येही ठाउँमा यो आर्टरीलाई ष्टाइलोम्याष्टयेड मासल र स्प्लिनियास, ट्राकिलोम्याष्टयेड र डाइगष्ट्रिक मासल्सले काभार गर्छ।

यो आर्टरीको वीलोमा रेक्टस, ल्याटास्यालिस, सुपीरियेर ओब्लिक र कम्प्लेक्सस मासल्स रहन्छ।

फेरी यो आर्टरी अपवार्डदिग्मा गै ट्रापिजियास र ष्टार्नोम्याष्टयेड मासल्स जाहाँ केनियाममा आटाचमेन्ट हुन्छ तेसै ठाउँको फेसियामा प्वालपारे र वाङ्गो टेढो भै सब भन्दा स्कालको भार्टिकल ठाउँसम्म जान्छ र धेरै हागा हुन्छ। यो वाङ्गो टिङ्गो भयाको ठाउँमा, ग्रेट अक्सिपिटल र साव् अक्सिपिटल नार्भ्सको क्युटिनियास फाइलामेन्टको साथ साथ जान्छ।

अक्सिपिटल आर्टरीको

प्रन्नेसको नाम।

१ मास्कुलार ब्रेञ्चेस।
२ प्टार्नोम्याष्टयेड आर्टरी।
३ आर्टीक्युलर ब्रेञ्च।
४ मेनिञ्जियाल आर्टरी।
५ आर्टीरियाप्रिन्सेप्स सर्भाइसिस।

अक्सिपिटल आर्टरीको

मास्कुलार ब्रेञ्चेसको बयान।

येस्ले डाइगष्ट्रिक, ष्टाईलोहायेड, स्प्लीनियास र ट्राकिलो म्याष्टयेड मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

ऐ०मद्धे ष्टार्नोम्याष्टयेड आर्टरीको बयान।

यो आर्टरीको साथ स्पाइनल आक्सेस्सरि नार्भ जान्छ। ष्टार्नोम्याष्टयेड मासललाई सप्लाई गर्छ।

ऐ०मद्धे आर्टीक्युलर ब्रेञ्चको बयान।

यो आर्टरीले कञ्चाको ब्याकपार्टलाई सप्लाई गर्छ। यो आर्टरीबाट १ ब्रेञ्च उठ छ र त्यो म्याष्टयेड फोरामेनबाट गै ड्युरामेटर र म्याष्टयेड सेल्सलाई सप्लाई गर्छ।

ऐ०मद्धे मेनिञ्जियाल ब्रेञ्चको बयान।

यो इन्टर्नल जुगुलर भेनको साथ फोरामेन ल्यासिरम पोष्टीरियसबाट गै ड्युरामेटर र स्कालको पोष्टीरियेर फसालाई सप्लाई गर्छ।

ऐ०मद्धे आर्टीरियाप्रिन्सेप्स सर्भाइसिसको बयान।

यो अक्सिपिटल आर्टरीको ब्रेञ्चेस मद्धे यो ठुलो ब्रेञ्चेस हो।

यो नेकको ब्याकपार्टमा गै २पोर्सन्स हुन्छ—

१ सुपरफिसियाल पोर्सन।

२ डीपपोर्सन।

सुपरफिसियाल पोर्सन, स्प्लिनियास मुनी र तेसैलाई पार-फोरेटेड गरेर जान्छ र ट्रापीजियेसलाई सप्लाई गरी सुपरफिसियाल सर्भाइक्याल आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

डीपपोर्सन, कम्प्लेक्सस सेमीस्पाइनेलिसकोलाई को बीचबाट जान्छ र भार्टीब्रल ब्रेञ्चेस र डीप सर्भाइकल आर्टरीको साथ आना-ष्टोमोसिस हुन्छ। यो आनाष्टोमोसिसले केरोटिड आर्टरी साब् क्लेभियान आर्टरी लीकेचर गर्दाको ल्याटारल्याल सार्कुलेशन हुन्छ।

पोष्टीरियेर अरिक्युलर आर्टरीको बयान।

यो येक्सटर्नल केरोटिड आर्टरीबाट जहाँ ष्टाइलयेड प्र-सेसको येपेक्स छ तसै ठाउँबाट यो आर्टरी निक्लन्छ। यो डाई-गष्ट्रिक र ष्टाइलोहायेड मासल्सको आवभमा रहन्छ। फेरी यो पेरोटिड ग्ल्यान्डको मुनी र इयारको कार्टिलेजको र म्याष्टयेड प्रसेसको बीचको ग्रुभबाट माथी गै २ ब्रेञ्चेस हुन्छ—

१ अरिक्युलर ब्रेञ्च

२ म्याष्टयेड ब्रेञ्च

म्याष्टयेडप्रसेसमा न पुग्दै फेसियाल नार्भ, यो आर्टरीको माथीबाट जान्छ। तेसै ठाउमा बीलोबाट स्पाईनल आक्सेस्सरि नार्भ जान्छ।

डाइगष्ट्रिक ष्टाइलोहायेड र ष्टार्नोम्याष्टयेड मासल्स र पेरोटिड ग्ल्यान्डलाई यो आर्टरीको ब्रेञ्चेसले सप्लाई गर्छ।

यो बाहेक यो आर्टरीको अरु-३ ब्रेञ्चेस हुन्छन्।

यो ३ ब्रेञ्चेसको नाम—

१ ष्टाइलो म्याष्टयेड।

२ अरिक्युलर।

३ म्याष्टयेड ब्रेञ्चेस।

१ ष्टाइलोम्याष्टयेड ब्रेञ्चेसको बयान।

यो ष्टाइलोम्याष्टयेड फोरामेनबाट गै टिम्पेनाम। म्याष्टयेड सेल्स र सेमीसार्कुलार केनालहरूलाई सप्लाई गर्छ।

यो मिडिल मेनिञ्जियाल आर्टरीको पेट्रोजल ब्रेञ्चको १हागा जुन हागामा हायोटस्फ्यालोपियाईमा जान्छ तसैको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

२ अरिक्युलर ब्रेञ्चेसको बयान।

यो इयारको बीहाईन्डमा रिटाहेन्सअरे मासलको मुनि रहन्छ। कानको कार्टिलेजको ब्याकपार्टलाई सप्लाई गर्छ। सुपरफेसियाल टेम्पोरलको पोष्टीरियेर ब्रेञ्चेस र आन्टीरियेर अरिक्युलर ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

३ म्याष्टयेड ब्रेञ्चेसको बयान।

यो ष्टार्नोम्याष्टयेड मासलको माथीबाट गैकन इयारको बिहाइन्डसम्म जान्छ। येस्ले अक्सिपिटो फ्रान्टेलिस मासलको पोष्टीरियेर बेलीलाई सप्लाई गर्छ र अक्सिपिटल आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

आसिन्डिङ फेरिञ्जियाल आर्टरीको बयान ।

यो आर्टरी येक्सटर्नल केरोडिट आर्टरीको ब्रेञ्चेस मद्धे यो
भन्दा स्याल र लङ हुन्छ। येक्सटर्नल केरोटिड आर्टरीको
रिजिन जाहाँवाट हुन्छ तेसैको ½ इञ्च माथीबाट यो आर्टरीको
रिजिन हुन्छ।

यो आर्टरी इन्टर्नल केरोटिड आर्टरी र फेरिङ्सको साइ-
को बीचवाट अपवार्डदिग्मा जान्छ र स्कालको वेसको आन्डर
फेसमा जान्छ र रेक्टस क्यापिटिस आन्टाइकस मेजर मास-
को माथी रहन्छ।

येस्को ४ किसिमको ब्रेञ्चेस हुन्छ—

१ प्रीभार्टिब्रल ब्रेञ्चेस ।
२ फेरिञ्जियाल ब्रेञ्चेस ।
३ टिम्प्यानिक ब्रेञ्च ।
४ मेनिञ्जियाल ब्रेञ्च ।

१ प्रीभार्टिब्रल ब्रेञ्चेसको कुरा ।

यो धेरै साना साना हाँगा हुन्छ। रेक्टस्क्यापिटिस, आन्टा-
इकस र लाङ्गसकोलाई मासल्स र सिम्प्याथाटिक, हाइपोग्लो-
स्याल र न्युमोग्याष्टिकनार्भ्स र नेकको लिम्फ्याटिक ग्ल्यान्डलाई
सप्लाई गर्छ।

आसीन्डिङ सर्भाइकल आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

२ फेरिञ्जियाल ब्रेञ्चेसको कुरा ।

यो ३/४ ओटा हुन्छ। येस्ले कन्स्टिक्टर मासल फ्टेसिया-
न्स्यु फेरिङ्सको भीत्रमा सफ्टप्यालेट र टङ्सिलवलाई सप्लाई गर्छ।

३ टिम्प्यानिक ब्रेञ्चमको कुरा।

यो टेम्पोरल वोनको पेटरस पोर्सनमा जो १ सानु फोरामीन छ तेहि फोरामेनवाट ग्लोसोफेरिञ्जियाल नार्भको टिम्प्यानिक ब्रेञ्चको साथ जान्छ र टिम्पेनामको इन्नर वाललाई सप्लाई गर्छ।

४ मेनिञ्जियाल ब्रेञ्चसको कुरा।

यो सानु २ धेरै ब्रेञ्चेस हुन्छ। यो ब्रेञ्चेसले फोरामेन ल्यासेराम पोष्टीरियेम फोरामेन ल्यासोरुाम मिडियाम र आन्टीरियेर कन्डिलयेट फोरामेनवाट गै डयुरामेटरलाई सप्लाई गर्छ।

सुपरफेसियाल टेम्पोरल आर्टरीको बयान।

यो येक्सटर्नल केरोटिड आर्टरीको २ टार्मिनेल ब्रेञ्चेस मध्ये यो स्माल हुन्छ। पेरिटिडग्लयान्ड जाहाँ रहन्छ तेसै ठाउँवाट यो शुरू हुन्छ। लोवारजको कन्डाईलको नेक र येक्सटर्नल अडिटरी मियेटसको बीचमा रहन्छ, फेरि यो जाइगोमाको पोष्टीरियेर रूटको माथीवाट गै टेम्पोरल फ्यासामा २ब्रेञ्चेस हुन्छ—

१ आन्टीरियेर टेम्पोरल।

२ पोष्टीरियेर टेम्पोरल ब्रेञ्च।

आन्टीरियेर टेम्पोरल ब्रेञ्च, फोर हेडको फर्वार्डदिग्मा जान्छ र तेसै ठाउँको मासल्स र इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ। सुप्राअर्बिटल र फ्रान्टल आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

पोष्टीरियेर टेम्पोरल, आन्टीरियेर भन्दा लार्ज हुन्छ, अपवार्ड र ब्याकवार्डदिग्मा गै हेडको साईडमा जान्छ र टेम्पोरल

सियाको माथी रहन्छ। येस्को दोस्रा साथ र पोष्टीरियेर अरि-
युलर र अक्सिपिटल आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। यो
आर्टरीको जुन २ ब्रेञ्चेस पेरोटिड ग्ल्यान्डरजको आर्टीक्युलेशन र
मासिटर मासललाई सप्लाई गर्छ।

यो २ ब्रेञ्चेस बाहेक अरु ३ ब्रेञ्चेस हुन्छन्—

१ ट्र्यान्सभर्स फेसियाल।
२ मिडिल टेम्पोरल।
३ आन्टीरियेर अरिक्युलर ब्रेञ्चेस।

१ ट्र्यान्सभर्स फेसियालको कुरा।

यो पेरेटिड ग्ल्यान्डको मुनिबाट जाहाँ सुपरफेसियाल टेम्पोरल आर्टरी जान्छ तेसै ठाउँबाट यो उठेको छ। यो फेसमा जान्छ र ष्टेन्सन्सडाक्टर जाइगोमाको लोवर वर्डरको बीचमा रहन्छ। फेस्को येही ठाउँमा धेरै हागा हुन्छ। पेरोटिडग्ल्यान्ड म्यासिटर मासल इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

फेसियाल, म्यासिटेरिक र इन्फ्राअर्बिटल आर्टरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

२ मिडिल टेम्पोरल आर्टरीको कुरा।

यो जाइगोमेटिक आर्चको आवभदेखि उठछ, टेम्पोरल फेसियालाई प्वालपारीकन टेम्पोरल मासललाई सप्लाई गर्छ। इन्टर्नल म्याक्सिलरी आर्टरीको डीप टेम्पोरल ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

३ आन्टीरियेर अरिक्युलर ब्रेञ्चेसको कुरा।

यो आर्टरीले इयारको आन्टीरियेर पोर्सनलाई सप्लाई गर्छ

र पोष्टीरियेर अरिक्युलर आर्टरीको ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

इन्टर्नल म्याक्सिलरी आर्टरीको बयान।

येक्सटर्नल केरोटिड आर्टरीको २ टार्मिनल ब्रेञ्चेस मध्ये यो लार्ज हुन्छ। लोवारजको कन्डाइलको नेकको उल्टा दिगबाट उठ्छ, यो उठेको जगालाई पेरोटिड ग्ल्यान्डले काभार गर्छ।

येस्को ३ पोर्सन्स हुन्छ—

१ म्याक्सिलरी पोर्सन।

२ टेरिगयेड पोर्सन।

३ स्फीनोम्याक्सिलरी।

पैह्ला पोर्सनको नाम—

म्याक्सिलरी पोर्सनको कुरा।

यो फर्वार्ड र इन्वार्डदिग्मा जान्छ, जको रेमास र इन्टर्नल ल्याटारल लीगामेन्टको बीचमा रहन्छ। येही ठाउँमा अरिक्युलो टेम्पोरल नार्भको बीचमा रहन्छ र इन्फीरियेर डेन्टल नार्भको माथीबाट जान्छ र येक्सटर्नल टेरिगयेड मासलको लोवर बर्डरबाट जान्छ।

दोस्रा पार्टको नाम—

टेरिगयेड पोर्सनको कुरा।

यो वोब्लिक भै फर्वार्ड र अपवार्डदिग्मा जान्छ र येक्सटर्नल टेरिगयेड मासलको आउटर सर्फेसमा रहन्छ। येही ठाउँमा येस-

लाई लोवारजको रेमास र टेम्पोरल मासलको लोवर पार्टले काम्पार् गर्छ।

तेस्रा पार्टको नाम—

स्फीनोम्याक्सिलरी पोर्सनको कुरा।

यो स्फीनो म्याक्सिलरी, फसा भीत्र गै येक्सटर्नल टेरिगयेड मासलको २ हेड्सको बीचबाट गै टार्मिनेल ब्रेञ्च हुन्छ।

म्याक्सिलरी पोर्सनको

ब्रेञ्चेसको नाम।

१ टिम्प्यानिक।
२ डीप अरिक्युलर।
३ मिडिल मेनिञ्जियाल।
४ स्माल मेनिञ्जियाल।
५ इन्फीरियेर डेन्टल।

टेरिगयेड पोर्सनको

ब्रेञ्चेसको नाम।

१ डीप टेम्पारल।
२ टेरिगयेड।
३ म्यासिटेरिक।
४ वाकेल।

स्फीनोम्याक्सिलरी पोर्सनको

ब्रेञ्चेसको नाम।

१ अल्भीओलार।

२ इन्फ्रा अर्बिटल।
३ पोष्टीरियेर प्यालेटाइन। दोस्रो नाम डिसेन्डिङ प्यालेटाइन।
४ भिडियान।
५ टेरिगोप्यालेटाइन।
६ नेजोप्यालेटाइन। दोस्रो नाम स्फीनोप्यालेटाइन।

इन्टर्नेल म्याक्सिलरी आर्टरीको म्याक्सिलरी पोर्सनको

टिम्प्यानिक ब्रेञ्चको कुरा।

यो ग्ल्यासिरीयान फिसरबाट भीत्र जान्छ र टिम्पेनाम र मेम्ब्रेना टिम्पेनाईलाई सप्लाई गर्छ। भिटियान आर्टरी र इन्टर्नेल केरोटिड आर्टरीको टिम्प्यानिक ब्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

ऐ० ऐ०को डीप अरिक्युलर ब्रेञ्चको कुरा।

यो टिम्प्यानिक ब्रेञ्चको साथ साथै उठेको छ। यो पेरोटिड ग्ल्यान्डको भीत्र जान्छ। येक्सटर्नेल अडिटरी मियेटसको छाला र मेम्ब्रेनाटिम्पेनाईको आउटर सर्फेसलाई सप्लाई गर्छ।

ऐ० ऐ०को मिडिल मिनिञ्जियाल ब्रेञ्चको कुरा।

यो इन्टर्नेल, ल्याटारत्याल, लीगामेन्ट र कन्डाइलको नेकको बीचबाट उठ छ र अरिक्युलो टेम्पोरल नार्भको २ रुट्सको बीचबाट जान्छ फेरि यो स्फीनायेड बोनको फोरामेन स्फीनोजमबाट क्रेनियाम भीत्र जान्छ। यो भीत्र जाने ठाउँमा २ ब्रेञ्चेस हुन्छ—

१ आन्टीरियेर ब्रेञ्च।
२ पोष्टीरियेर „ ।

आन्टीरियेर ब्रेश्च। पेराइटलको आन्टोरियेर इन्फीरियेर आङ्गल्को ग्रुभबाट जान्छ र धेरै साना२ ब्रेश्वेस हुन्छ र ड्युरा-मेटर र क्रेनियामको इन्टर्नल सर्फेसको बीचमा जान्छ।

पोष्टीरियेर ब्रेश्च। टेम्पोरल बोनको स्कोवामास पोर्सनबाट र पेराइटल बोनको इन्टर्नल सर्फेसबाट जान्छ। क्रेनियामको र ड्युरामेटरको पोष्टीरियेर पार्टलाई सप्लाई गर्छ। येस्को दोस्राको साथ र आन्टीरियेर र पोष्टोरियेर मेनिञ्जियाल आर्टरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

येस्को ई माथी लेखियाको आन्टीरियेर र पोष्टीरियेर २ब्रे-श्वेस बाहेक क्रेनियाममा अरु ४ ब्रेश्वेस हुन्छ—

१ग्यासीरियान ग्याङ्ग्लीयानलाई सप्लाई गर्ने साना२ब्रेश्वेसहरू।

२ पेट्रोजल ब्रेश्च। यो हायेटस फ्यालोपियाई बाट जान्छ र फेसियाल नार्भलाई सप्लाई गर्छ। पोष्टीरियेर अरिक्युलर आर्टरीको ष्टाइलोम्याष्ट्येड ब्रेश्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

३ अर्बिटलब्रेश्वेस। यो स्फिनायेडल फिसरबाट भीत्र जान्छ। ल्याक्रिमेल र अफ्थाल्मिक आर्टरीको ब्रेश्वेसको साथ आनाष्टोमो-सिस हुन्छ।

४ टेम्पोरल ब्रेञ्चेस। यो स्फिनायेडको ग्रेट उईङको फोरामि-नाबाट जान्छ। डीपटेम्पोरल आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

ऐ० ऐ०को स्माल मैनिञ्जियाल ब्रेश्चको कुरा।

यो फोरामेन वोभेलीबाट स्काल भीत्र जान्छ। ग्यासिरियान, ग्याङ्ग्लीयान र ड्युरामेटरलाई सप्लाई गर्छ। येस्को १ ब्रेश्च र

नेजलफसी सफ्ट प्यालेट र टन्सीललाई पनी सप्लाई गर्छ।

ऐ० ऐ०को इन्फीरियेर डेन्टल आर्टरीको कुरा ।

इन्फीरियेर म्याक्सिलाको रेमासको इन्नर साइडमा जो डेन्टल फोरामेन छ तेसबाट इन्फीरियेर डेन्टल नार्भको साथ साथै यो आर्टरी जान्छ। यो फाष्ट बाइकस्पिट टुथसम्म गै येस्को २ ब्रेञ्चेस हुन्छ—

१ इन्साइसर ब्रेञ्च ।
२ मेन्टल „ ।

१ इन्साईसरब्रेञ्च। इन्साईसर टिथको तल र सिम्फाइसिस-सम्म पुग्छ र येस्को दोस्राको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

२ मेन्टलब्रेञ्च। मेन्टल फोरामेनबाट नार्भको साथ निक्लन्छ। साबमेन्टल इन्फीरियेर लेबियाल र इन्फीरियेर करोनरी आर्टरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

यो इन्फीरियेर डेन्टल आर्टरीको अघी लेखियाको २ ब्रेञ्चेस बाहेक अरु फेरि २ ब्रेञ्चेस हुन्छन् ।

१ लीङ्गुयाल ब्रेञ्च ।
२ माईलोहायेड „ ।

लीङ्गुयालब्रेञ्च। यो इन्फीरियेर डेन्टल आर्टरीको अरिजिन भयाको ठाउँबाट उठ छ, लीङ्गुयाल नार्भको साथ जान्छ र माउथको म्युकस मेम्ब्रेनलाईं सप्लाईं गर्छ।

माईलोहायेड ब्रेञ्च। यो माईलोहायेड ग्रुभबाट जान्छ। माइलोहायेड मासलको आन्डरसर्फेसमा रहन्छ। येस्को डेन्टल र

इन्साईसर आर्टरिजको सानु २ ब्रेञ्चेस टिथको रुट्समा जान्छ र टिथको पाल्वलाई सप्लाई गर्छ।

इन्टर्नेल म्याक्सिलरी आर्टरीको टेरिगयेड पोर्सनको

डीप टेम्पोरल ब्रेञ्चेसको कुरा।

यो ब्रेञ्चेस २ हुन्छन्—

१ आन्टोरियेर ब्रेञ्च।
२ पोष्टोरियेर ,, ।

टेम्पोरल फसामा टेम्पोरलमासल र क्रेनियामको बीचमा रहन्छ। टेम्पोरल मासललाई सप्लाई गर्छ। मिडिल टेम्पोरल आर्टरी र ल्याक्रिमेल आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

ऐ० ऐ०को टेरिगयेड ब्रेञ्चको कुरा।

येसले टेरिगयेड मासललाई सप्लाई गर्छ।

ऐ० ऐ०को म्यासिसलरी ब्रेञ्चको कुरा।

यो सिगमाइड नचको माथीबाट गै म्यासिटर मासलको तलसम्म जान्छ र तेसै मासललाई सप्लाई गर्छ। फेसियालको म्यासिटेरिक ब्रेञ्चेस र ट्रयान्सभर्स फेसियाल आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

ऐ० ऐ०को वाकेल आर्टरीको कुरा।

यो इन्टर्नेल टेरिगयेड र जको रेमासको बीचबाट वाक्सिनेटरको आउटर सर्फेससम्म जान्छ। फेसियाल आर्टरीको ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

इन्टर्नल म्याक्सिलरी आर्टरीको स्फीनोम्याक्सिलरी पोर्सनको

आल्भीवोलार आर्टरीको कुरा।

येस्को दोस्रो नाम पोष्टीरियेर डेन्टलब्रेञ्च। यो स्फीनोम्याक्सिलरी फसाबाट उठ छ, पोष्टीरियेर डेन्टल केनाल्स भीत्र जान्छ र मोलार्स र वाईकसपिडस टिथ्स र आन्ट्राम र गाम्सलाई सप्लाई गर्छ।

ऐ० ऐ०को इन्फ्राअर्बीटल आर्टरीको कुरा।

यो सुपीरियेर म्याक्सिलरी नार्भको साथ इन्फ्रा अर्बिटल केनालबाट इन्फ्रा अर्बिटल फोरामेन भै फेसमा लिभेटर लेबियाई सुपीरियेरिस मासलको मुनिबाट जान्छ। यो इन्फ्रा अर्बिटल केनालबाट आउने बेलामा २ ब्रेञ्चेस हुन्छ।

पैह्ला हागा अर्बिटमा रहन्छ र इन्फीरियेर रेक्टस र इन्फीरियेर वोब्लिक मासल्स र ल्याक्रिमेल ग्ल्यान्डलाई सप्लाई गर्छ।

दोस्रा आन्टीरियेर डेन्टल ब्रेञ्च। येस्ले आन्ट्रामको म्युकस मेम्ब्रेन र अपारजको फ्रान्ट टीथलाई सप्लाई गर्छ। फेसमा इन्फ्रा अर्बिटल आर्टरीको ब्रेञ्चेसहरूले ल्याक्रिमेल स्याकलाई सप्लाई गर्छ। अप्थ्यालमिक, ट्र्यान्सभर्स फेसियाल र बाकल फेसियाल आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

ऐ० ऐ०को डिसेन्डिङ प्यालेटाईन

अथवा

पोष्टीरियेर प्यालेटाईन आर्टरीको कुरा।

यो मीकेल्स ग्याङ्ग्लीयानको आन्टीरियेर प्यालेटाइन ब्रेञ्को साथ पोष्टीरियेर प्यालेटाइन केनालबाट जान्छ र पोष्टीरि-

येर प्यालेटाइन फोरामेनबाट नीक्लन्छ, फेरि हार्ड प्यालेटको आ-लिभेवोलार वर्डरको इनर साइडमा जो ग्रुभ रहन्छ तेसबाट गै आन्टीरियेर प्यालेटाइन केनालसम्म पुग्छ, ताहाँबाट फोरामेन अफ्टेन्सनबाट अपवार्ड गै नेजो प्यालेटाइन आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। येस्को ब्रेञ्चेसले गाम्स हार्ड प्यालेटको म्युकस मेम्ब्रेन र प्यालेटाइन ग्ल्यान्डलाई सप्लाई गर्छ।

ऐ० ऐ०को भिडियान ब्रेञ्चको कुरा।

यो भिडियान केनालबाट भिडियान नार्भको साथ जान्छ। फेरिङ्क्स र युष्टेसियान्ट्यु र टिम्पेनाईलाई सप्लाई गर्छ। आन्टी-रियेर टिम्प्यानिक आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

ऐ० ऐ०को टेरिगोप्यालेटाइन आर्टरीको कुरा।

यो फेरिञ्जियाल नार्भको साथ टेरिगोप्यालेटाइन केनालबाट ब्याकवार्डदिग्मा जान्छ र फेरिङ्क्स र ष्टेसियान्ट्युलाई सप्लाई गर्छ।

ऐ० ऐ०को स्फिनोप्यालेटाईन

अथवा

नेजोप्यालेटाईन आर्टरीको कुरा

यो स्फिनोप्यालेटाईन फोरामेनबाट नोज भीत्र गै सुपीरियेर मियेटसको ब्याकवार्डसम्म पुग्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ—

१ इन्टर्नल ब्रेञ्च।
२ येक्सटर्नल „ ।

१ इन्टर्नल ब्रेञ्च, दोस्रो नाम सुपीरियेर आर्टरी आफ दी सेप्टम। यो सेप्टम नेजाइको साथ साथै रहन्छ र तेसैको म्युकस

मेम्ब्रेनलाईं सप्लाई गर्छ। डिसेन्डिङ प्यालेटाइनको टार्मिनेल ब्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

२ येक्सटर्नेल ब्रेञ्चेस २।३ ओटा हुन्छ। नोचको म्युकस मेम्ब्रेनलाईं र आन्ट्रास, येथमयेड र स्फीनायेड सेलसलाई सप्लाई गर्छ।

नेकको ट्राईङ्गल्सको बयान ।

नेकको १।१ दिग्को आकार काइरी ल्याटास्याल हुन्छ। यो ४ कुने जगाको माथीको हिस्सा म्याष्टयेड प्रसेसदेखिन् लोवारजको बाडीको लोवर बर्डरसम्मले बन्छ। बीलोमा क्लाभिकलको अपर बर्डरले बन्छ। फ्रान्टमा नेकको मिडियान लाइनले बन्छ। बीहाईन्डमा ट्रापिजियास मासलको आन्टीरियेर मार्जीनले बन्छ।

यो ४ कुने जगामा ष्टार्नोम्याष्टयेड मासलले २ लार्ज ट्रयाङ्गलसमा भाग हुन्छ। यो ष्टार्नोम्याष्टयेड मासलको फ्रान्टको ट्राइङ्गललाईं आन्टोरियेर ट्राइङ्गल भन्छन्। बीहाईन्डको ट्राइङ्गललाईं पोष्टीरियेर ट्राइङ्गल भन्छन्।

नेकको आन्टीरियेर ट्राईङ्गल्सको बयान ।

यो आन्टोरियेर ट्राइङ्गलको फ्रान्टमा चीनदेखी ष्टार्नमसम्मको लाइन हुन्छ। बीहाईन्डमा ष्टार्नोम्याष्टयेडको आन्टी-

रियेर मार्जीन रहन्छ। येस्को वेस अपवार्डदिग्मा रहन्छ। यो वेस म्याष्टयेड प्रसेसदेखी लोवारजको वाडीको लोवर वर्डरसम्मले वन्छ, येस्को येपेक्स तल ष्टार्नामसम्म रहन्छ।

यो ट्राइङ्गल जगामा फेरि २ मासल्सले ३ स्माल ट्राइङ्गल्समा भाग हुन्छ।

आथममा—

डाइगष्ट्रिक मासलले भाग हुन्छ।

बीचमा—

वोमोहायेडको आन्टीरियेर वेलीले भाग हुन्छ।

यो ३ स्माल ट्राइङ्गल्स मद्धे सव भन्दा मुनि रहेको ट्राइङ्गललाई इन्फीरियेर केरोटिड ट्राइङ्गल भन्छन्। बीचको ट्राइङ्गललाई सुपीरियेर केरोटिड ट्राइङ्गल भन्छन्। माथीको ट्राइङ्गललाई साब्म्याक्सिलरि ट्राइङ्गल भन्छन्।

इन्फीरियेर केरोटिड ट्राइङ्गलको कुरा।

येस्को फ्रान्टमा नेकको मिडियान लाइन रहन्छ।

बीहाईन्डमा—

ष्टार्नोम्याष्टयेडको आन्टीरियेर मार्जीन रहन्छ।

आथममा—

वोमोहायेडको आन्टीरियेर वेली रहन्छ।

यो जगालाई इन्टेगुमेन्ट, सुपरफिसियाल फेसिया, प्ल्याटिस्मा र डीप फेसियाले कामार गर्छ।

सुपरफिसियाल सर्भाइकल स्नेत्ससको डिसेन्डिङ व्रेञ्चेस यो ठाउंमा रहन्छ।

येस्को मुनि—

१ ष्टार्नोहायेड।

२ ष्टार्नोथाइरयेड मासल्स। र

३ ष्टार्नोम्याष्टयेड मासलको आन्टीरियेर मार्जीन रहन्छ। र येंही ३ मासल्सले कमन केरोटिड आर्टरीको लोवर पार्टलाई ढाकछ। येही ठाउँमा १ सीड भीत्र इन्टर्नल जुगुलर भेन, न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ र कमन केरोटिड आर्टरी रहन्छ।

यो सीडको फ्रान्टमा डिसेन्डेन्स र कम्युनिक्यान्स हाइयोग्लोसाइ नार्भबाट आयाको थोरै फाइलामेन्ट रहन्छ। यो सीडको बीहाइन्डमा इन्फीरियेर थाइरयेड आर्टरी, रेकारेन्ट लेरिञ्जियाल नार्भ र सिम्प्याथाटिक नार्भ रहन्छ। यो सीडको इन्नर साइडमा ट्रेकियार, थाइरयेड ग्ल्यान्ड र लेरिङ्सको लोवरपार्ट रहन्छ।

इन्फीरियेर केरोटिड ट्राइङ्गलको फ्लोरको आवममा स्केलीनस आन्टाइकस मासल र वोलोमा लङ्गसकोलाई मासल रहन्छ। यो २ मासल्सको बीचमा भार्टिब्रल आर्टरी र भार्टिब्रल भेन। सिक्स्थ सर्भाइकल आर्टीब्राको ट्र्यान्सभर्स प्रसेसको फोरामेनबाट जाने देखिन्छ।

सुपीरियेर केरोटिड ट्राइङ्गलको बीहाइन्डमा ष्टार्नो म्याष्टयेड, वोलोमा वोमोहायेडको आन्टीरियेर वेली, आवममा डाइगाष्टिकको पोष्टीरियेर वेली रहन्छ।

यो जगालाई—

१ इन्टेगुमेन्ट।

२ सुपरफेसियाल फेसिया।

३ प्लयाटिस्मा ।

४ डीप फेसियाले काभार गर्छ ।

यो ठाउँमा—

१ फेसियाल नार्भ ।

२ सुपरफेसियाल सर्भाइकल प्लेक्ससको ब्रेञ्चेस रहन्छ ।

येस्को फ़्लोर—

१ थाइरोहायेड ।

२ हायोग्लोसस ।

३ इन्फीरियेर कन्स्टिक्टर । र

४ मिडिल कन्स्ट्रिक्टर मासल्सले बन्छ ।

कमन केरोटिड आर्टरीको अपर पार्ट जाहाँ येक्सटर्नल र इन्टर्नल केरोटिड आर्टरी वाईफरकेट हुन्छ, त्यो येही ३ कुने जगामा रहन्छ । येक्सटर्नल र इन्टर्नल केरोटिड आर्टरीको अगाडीमा रहन्छ ।

येही ठाउँमा—

१ सुपीरियेरथाइरयेड आर्टरी ।

२ लिङ्गुयाल आर्टरी ।

३ फेसयिाल आर्टरी ।

४ अक्सीपिटल आर्टरी ।

५ आसीन्डिङ्ग फेरिञ्जियाल आर्टरी । र

१ सुपीरियेर थाइरयेड भेन ।

२ लिङ्गुयाल भेन ।

३ फेसयिाल भेन ।

४ अक्सीपिटल फेरिञ्जियाल भेन।

५ आसीन्डिङ भेन।

६ इन्टर्नल जुगुलार भेन।

येत्ती ५ आर्टरिज र ६ भेन्सहरू रहन्छन्।

डिसेन्डेन्स हाइयोग्लोसाई नार्भ, येही केरोटिड सीडको फ्रान्टमा रहन्छ।

हाइयोग्लोस्याल नार्भलेल इन्टर्नल र येक्सटर्न केरोटिड आर्टरीको आवभमा क्रस गर्छ।

सीड भीत्र—

१ कमन केरोटिड आर्टरी।

२ इन्टर्नल जुगुलर भेन।

३ न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भहरू रहन्छन्।

यो सीडको बीहाईन्डमा सीम्प्याथाटिक नार्भ रहन्छ। यो सीडको आउटर साइडमा स्पाइनल आक्सेस्सरी नार्भ रहन्छ। यो सीडको इन्नर साइडमा सुपीरियेर लेरिञ्जियाल नार्भ रहन्छ। यो सीडको इन्फीरियेरमा येक्सटर्न लेरिञ्जियाल नार्भ रहन्छ।

यो ३ कुने जगाको फ्रान्टमा लेरिङ्सको अपर पार्ट र फेरिङ्सको लोवर पार्ट रहन्छ।

सायम्याक्सिलरी ट्र्याङ्गलको बयान।

यो लोवारजको बाडीको मुनि रहन्छ। येस्को आवभमा लोवारजको बाडीको लोवर वर्डर र जको बाडोको आङ्गलदेखी म्याष्टयेड प्रसेससम्म रहन्छ।

पीलोमा—

• ड्राइगष्ट्रिकको पोष्टीरियेर वेली र ष्टाइलोहायेड मासल्स रहन्छ।

फ्रान्टमा—

नेकको मिडियान लाइन रहन्छ।

यो जगालाई—

१ इन्टेगुमेन्ट।
२ सुपरफिसियाल फेसिया।
३ प्ल्याटिस्मा। र
४ डीप फेसियाले काभार गर्छ।

यो डाउँमा—

१ फेसियाल नार्भको ब्रेञ्चेस। र
२ सुपरफेसियाल सर्भाइकल नार्भको आसिन्डिङ फाइ-लामेन्स रहन्छ।

येसको फ्लोर—

१ डाइगष्ट्रिकको आन्टीरियेर वेली।
२ माइलोहायेड मासल। र
३ हायोग्लोसस मासलले बन्छ।

यो जगाको फ्रान्टमा—

१ साब्म्याक्सिलरी ग्ल्यान्ड।
२ फेसियाल आर्टरी।
३ फेसियाल भेन।
४ साब्मेन्टल आर्टरी। र

५ माइलो हायेड आर्टरी।

६ माइलो हायेड नार्भ रहन्छ।

यो जगाको ब्याकपार्टमा—

१ ष्टाइलो म्याक्सिलरी लीगामेन्ट।

२ येक्सटर्नल केरोटिड आर्टरी।

३ फेसियाल नार्भ।

४ पोष्टेरियेर अरिक्युलर टेम्पोरल। र

५ इन्टर्नल म्याग्जिलरी आर्टरी रहन्छन्।

अरुदिग्मा—

१ इन्टर्नल केरोटिड आर्टरी। र

२ इन्टर्नल जुगुलर भेन।

३ न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ रहन्छ।

नेकको पोष्टीरियेर ट्राइङ्गलको बयान।

येस्को फ्रान्टमा ष्टाइलो म्याष्टयेड मासल रहन्छ। बीहाइन्डमा ट्रापीजियास मासलको आन्टीरियेर मार्जीन रहन्छ। येस्को वेस क्लाभीकलको अपर बर्डरले बन्छ। येस्को येपेक्स अक्सिपीटल बोनमा रहन्छ। क्लाभीकलको १ इञ्च। आवभमा ब्रोमोहायेड मासलको पोष्टेरियेर बेलीले यो ट्राइङ्गललाई २ भाग गर्छ। अपर भागलाई अक्सिपीटल ट्राइङ्गल, लोवर भागलाई साबक्लेभियान ट्राइङ्गल भन्छन।

अक्सिपिटल ट्राइङ्गलको कुरा।

यो साबक्लेभियान ट्राइङ्गल भन्दा लार्ज हुन्छ। येस्को फ्रा-

न्टमा ष्टार्नोम्यास्टयेड, वीहाईन्डमा ट्रापिजियेस, वीलोमा वोमो-हायेड मासल्स रहन्छ।

येस्को फ्लोर—

१ स्प्लिनियास।
२ लिभेटर आङ्गुलीस्क्यापुली।
३ स्केलिनस मिडिअस। र
४ स्केलिनस पोष्टाइकस मासल्सले बन्छ।

इन्टेगुमेन्ट १
प्ल्याटिस्मा १
सुपरफिसियाल १ र
डीप फेसिया १ ले यो टाइङ्गल जगालाई काभार गर्छ।

स्पाइनल आक्सेस्सरि नार्भ १
सर्भाइकल फ्लेक्ससको डिसेन्डिङ ब्रेञ्चेस १
ट्र्यान्सभर्स सेलिसकोलाई आर्टरी ... १ स्मेत यो ट्राइङ्गल बाट जान्छ।

म्यास्टयेड प्रसेस देखी नेककोरुटसम्म ष्टार्नो म्यास्टयेडको पोष्टीरियेर वर्डरदीयेर लीम्फ्याटिक ग्ल्यान्सको लाइनबाट जान्छ।

सायक्लेमियान ट्राइङ्गलको कुरा।

यो अक्सिपीटल ट्राइङ्गल भन्दा स्माल हुन्छ। येस्को आव-भमा वोमोहायेडको पोष्टीरियेर वेली, वीलोमा क्लाभीकल बोन रहन्छ। येस्को वेस फर्वार्डमा रहन्छ। ष्टार्नो म्यास्टयेड मासलले बन्छ।

इन्टेगुमेन्ट १
सुपर फेसियाल फेसिया १ र
डीप्‌फेसिया ... ... १ ले। यो जगालाई काभार गर्छ।
सर्भाइकल प्लेक्ससको डिसेन्डिङ ब्रेञ्चेस। यो जगामा रहन्छ।

क्लाभिकलको आब्रभमा साब्‌क्लेभियान आर्टरीको थार्डपोर्सन बाङ्गो भै आउटवार्ड र डाउनवार्ड दिग्मा। स्केलिनस आन्टाइकसको आउटर मार्जीनको बाटोगरी फार्ष्टरीब्‌को माथीबाट गै आक्सिलासम्म पुग्छ।

साब्‌क्लेभियान भेन क्लाभिकलको बीहाइन्डमा रहन्छ।

ब्रेकियाल प्लेक्ससको नार्भ्स सब्‌क्लेभियान आर्टरीको आब्रभ र साथ २ रहन्छ।

सुप्रास्क्यापुलार भेसल्स ट्र्यान्सभर्स सेलिसकोलाई र आर्टरी र भेन येसबाट जान्छ। येक्सटर्नल जुगुलार भेन, ष्टार्नो म्याष्टयेडको पोष्टीरियेर वर्डरबाट साब्‌क्लेभियान भेनमा मीलन जान्छ।

यो जगामा लीम्फ्याटिक ग्ल्यान्ड देखीन्छ।

यो ट्राइङ्गलको फ्लोर—

१ फार्ष्टरिब। र

२ सेरेटसम्याग्नस मासलको फार्ष्ट डिजीटेसन लागेको ठाउँले बन्छ।

नेकको ट्राइङ्गलसको बयान तमाम।

इन्टर्नल केरोटिड आर्टरीको बयान।

येसले— ब्रेनको आन्टीरियेर पार्ट १
आई १
फोर हेड ... १ र
नोज ... ... १ हरूलाई सप्लाई गर्छ।

येस्को जाने बाटो धेरै ठाउँमा बाङ्गो भै घुमि२ जान्छ। येस्को सर्भाइकल पोर्सनमा जाहाँ स्कालको बेस रहन्छ तेस ठाउँमा नाग्बेले जस्तो रहन्छ। येसले ब्रुटको टोडलाई ठीक राखछ।

यो आर्टरीको ४ पोर्सन्स हुन्छन्—

१ सर्भाइकल पोर्सन।
२ पेट्रस ,, ।
३ क्याभारनस ,, ।
४ सेरिब्रल ,, ।

सर्भाइकल पोर्सनको बयान।

इन्टर्नल केरोटिड आर्टरीको येही हिस्सा कमन केरोटिड आर्टरीको वाइफर्केशन-हुने ठाउँबाट अरिजिन हुन्छ। थाइरयेड कार्टिलेजको अपर वर्डरको पोटेरियेरदिग्मा रहन्छ।

यो अपवार्डदिग्मा अपर थ्री सर्भाइकल भार्टिब्राको ट्र्यान्सभर्स प्रसेसको फ्रान्टबाट टेम्पोरल वोनको पेट्रसपोर्सन केरोटिड केनालसम्म जान्छ।

यो पोर्सन सुपीरियेर केरोटिड ट्राइङ्गलमा येक्सटर्नल केरोटिड आर्टरीको साथ२ र वीहाईन्डमा रहन्छ।

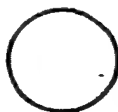
नेकमा इन्टर्नल केरोटिड आर्टरीको रिलेशन्‌स।

फ्रान्टमा—

स्कीन	१
सुपरफिसल फेसिया	१
डीपफेसिया	१
प्लयाटिस्मा	१
ष्टार्नोम्याष्टयेड	१
डाइगष्ट्रिक	१
पोष्टीरियेर अरिक्युलर आर्टरिज	१
हाइपो ग्लोस्याल नार्भ	१
पेरोटिड ग्ल्यान्ड	१
ष्टाइलो ग्लोसस	१ र
ष्टाइलो फेरिञ्जियास मासल्स	१
ग्लोसो फेरिञ्जियाल नार्भ	१ र
न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भको फेरिञ्जियाल ब्रेञ्च	१

इन्टर्नलमा—

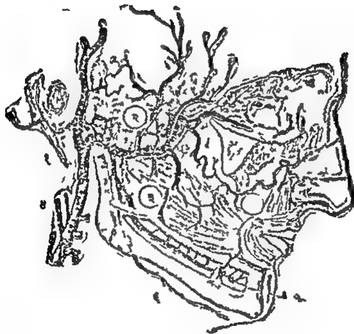
फेरिङ्स	१
सुपीरियेर लेरिञ्जियाल नार्भ	१
आसिन्डिङ फेरिञ्जियाल आर्टरी	१
टन्सिल	१

येक्सटर्नलमा—

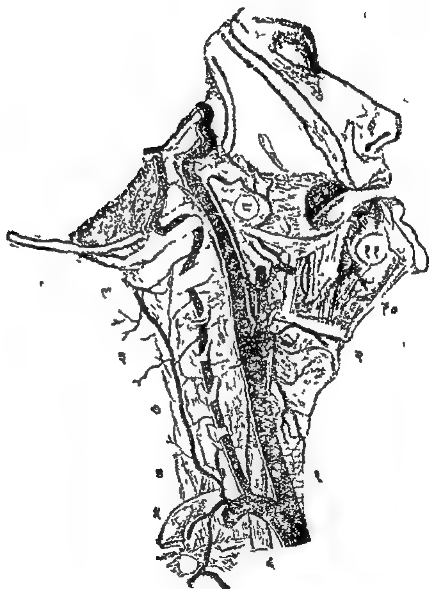
इन्टर्नल जुगुलर भेन	१
न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ	१

नं ७२ इण्टार्नाल मेक्सिलारि आर्टारि र तिस्को बृंच हरू।

१ टेम्पोराल। २ एक्टार्नाल टेरिगयड। ३ इण्टार्ना टेरिगयड। ४ इण्टार्नाल मेक्सिलारि। ५ इन्‌मान्ड्सिभ। ६ माइलोहायड।

नं ७३ इण्टार्नाल केरटिड र भार्टिब्राल आर्टारि।

१ सामान केरटिड। २ एक्स्टार्नाल केरटिड। ३ इण्टार्नाल केरटिड। ४ भार्टिब्राल। ५ १म रिब। ६ सायकी भियान। ७ प्रोफाण्डा साभाइकिस। ८ सुपिरियर कनष्ट्रिकटार। ९ फेसियाल। १० लिंगुयाल। ११ जिनिवो हाइवो ग्लोसास।

थीहाईन्डमा—

रेक्टस क्यापिटिस आन्टाईकस मेजर	१
सिम्प्याथाटिक नार्भ	१ र
सुपेरियेर लेरिञ्जियाल नार्भ	१

पेट्रस पोर्सनको बयान।

इन्टर्नल केरोटिड आर्टरीको येहो पोर्सन टेम्पोरल बोनको पेट्रस पोर्सनको केरोटिड केनाल जाहाँ जान्छ तेस ठाउँबाट माथीबाङ्गो भै फर्वार्ड र इन्वार्डदिग्मा गै लिङ्गुलार पेट्रोजल प्रसेसको बोचसम्म जान्छ।

क्याभारनस पोर्सनको बयान।

इन्टर्नल केरोटिड आर्टरीको येहो पोर्सन ड्युरामेटरको २ पत्रको बीचबाट गै क्याभारनस ग्रुभबाट जान्छ अर्थात् पोष्टीरियेर क्लीनयेड प्रसेसबाट स्फीनायेड बोनको बाडीको साइडबाट बाङ्गो भै अपवार्डदिग्मा आन्टीरियेर क्लीनयेड प्रसेसको इन्नर साइडसम्म पुग्छ। येस ठाउँमा ड्युरामेटरलाई पार्फोरेट गर्छ र क्याभारनस साइनसको रूप बन्छ।

इन्टर्नल केरोटिड आर्टरीको क्याभारनस पोर्सनको येक्सटर्नलबाट सिक्स्थ नार्भ रहन्छ। येस्को बोरीपरिमा सिम्प्याथाटिक नार्भको फाइलामेन्ट रहन्छ।

सेरिब्रल पोर्सनको बयान।

आन्टीरियेर क्लीनयेड प्रसेसको ईन्नर साईडमा जाहाँ ड्युरामेटरलाई पार्फोरेट गर्छ तेसै ठाउँबाट ब्रेनको फिसर आफ सेरी-

भियासको ईन्नर येक्सिट्रमिटीसम्म पुग्छ र येस ठाउँबाट टार्मीनेल ब्रेञ्चेस हुन्छ।

येही पोर्संनको ईन्नर साईडमा अफ्टिक नार्भ येक्सटर्नल दिग्मा थार्ड नार्भ रहन्छ।

इन्टर्नल केरोटिड आर्टरीको

ब्रेञ्चेसको नाम।

येस्को सर्भाइकल पोर्संनको ब्रेञ्चेस छैन।

पेट्रस पोर्संनबाट १ ब्रेञ्च उठेको छ—

१ टिम्प्यानिक ब्रेञ्च।

क्याभारनस पोर्संनको ३ ब्रेञ्चेस हुन्छ—

१ आर्टिरीरिसेप्टक्युली।

२ आन्टीरियेर मीनिञ्जियाल।

३ अफ्थ्यालिमिक आर्टरी।

सेरिब्रल पोर्संनको ब्रेञ्चेस ४ हुन्छ—

१ आन्टीरियेर सेरिब्रल।

२ मिडिल सेरिब्रल।

३ पोष्टीरियेर कम्युनिकेटिङ्।

४ आन्टीरियेर कोरयेड।

टिम्प्यानिक ब्रेञ्चको बयान।

यो केरोटिड केनालमा भीत्र सानु फोरामेन हुन्छ, तेसैबाट टेम्पेनामममा जान्छ। इन्टर्नल म्याक्सिलरीको टिम्पानिक ब्रेञ्च र ष्टाइलोम्याष्टयेड आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

आर्टिरीरिसेप्टक्युलीको बयान।

• यो साना२ धेरै ब्रेञ्चेस हुन्छन। पिटुटरी ग्राडी र ग्यासिरियान ग्याङ्ग्लीयान, क्याभारनस र इन्फीरियेर पेट्रोजल साइनसेसको वाललाई सप्लाई गर्छ।

आन्टीरियेर मीनिञ्जियालको बयान।

यो स्फीनायेडको लेसर उइङ्बाट आन्टीरियेर फसाको डथुरामेटरलाई सप्लाई गर्छ। पोष्टीरियेर येथमयेडल आर्टरीको मीनिञ्जियाल ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

अप्थ्याल्मिक आर्टरीको बयान।

इन्टर्नल केरोटिड आर्टरीको क्याभारनस साइनसबाट निक्लेको ठाउँमा यो आर्टरी अरिजिन हुन्छ। आन्टीरियेर क्लीनयेड प्रसेसको इन्नर साइडमा रहन्छ। फेरि यो अप्टिक फोरामेनबाट अर्बिटमा जान्छ र अप्टिक नार्भको तल र आउटरदिग्मा रहन्छ। फेरि यो फर्वार्डदिग्मा गै सुपीरियेर वोब्लिक मासलको लोवर वर्डरको मुनिबाट गै फ्रान्टल बोनको इन्टर्नल आङ्गुलार प्रसेसको बीहाईन्डसम्म पुग्छ र २ टार्मिनेल ब्रेञ्चेस हुन्छ—

१ फ्रान्टल ब्रेञ्च।
२ नेज़ल ,, ।

अप्थ्याल्मिक आर्टरीको ब्रेञ्चेस २ किसिमको हुन्छ—

१ अर्बिटल ग्रुभ।
२ अकुलार ग्रुभ।

अर्बिटल ग्रुभको ब्रेञ्चेस अर्बिटमा जान्छ।

अकुलार ग्रुभको ब्रेञ्चसले आईको मासल्स र आइवललाई सप्लाई गर्छ ।

अर्बिटल ग्रुभमा ७ ब्रेञ्चेस हुन्छन्—

१ ल्याक्रिमेल ।
२ सुप्राअर्बिटल ।
३ पोष्टीरियेर येथ्मयेडल ।
४ आन्टीरियेर येथ्मयेडल ।
५ इन्टर्नल प्यालिपब्रेल ।
६ फ्रान्टल ।
७ नेजल ।

अकुलार ग्रुभमा ५ ब्रेञ्चेस हुन्छन्—

१ मास्कुलार ।
२ आन्टीरियेर सिलिअरी ।
३ सर्ट सिलिअरी ।
४ लङ सिलिअरी ।
५ आर्टिरिया सेन्ट्रेलिस रेटेनी ।

ल्याक्रिमेल ब्रेञ्चसको कुरा ।

यो अप्टिक फोरामेनको नजदीकबाट उठ्छ । ल्याक्रिमेल नार्भको साथ साथ जान्छ र येक्सटर्नल रेक्टस मासलको अपर वर्डरसम्म जान्छ र ल्याक्रिमेल ग्ल्यान्ड, आईलिट र कञ्जाइ्टाइभालाई सप्लाई गर्छ ।

आईलिटलाई सप्लाई गर्ने ब्रेञ्चसको नाम ।

येक्सटर्नल प्याल्पिब्रेल । यो इन्टर्नल प्याल्पिब्रेल आर्टरि-

जको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

ल्याक्रिमेल आर्टरीबाट १।२ मेलार ब्रेञ्चेस पनी उठछ र मेलार फोरामेनबाट टेम्पोरल फसामा जान्छ। यो डीप टेम्पोरल आर्टरी र ट्र्यान्सभर्स फेसियाल आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

यो ल्याक्रिमेल आर्टरीको आर्को १ ब्रेञ्च स्फीनायेडल फिसरबाट व्याकवार्डदिग्मा जान्छ। यो मिडिल मीनिञ्जियाल आर्टरीको १ ब्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

सुप्राअर्बिटल आर्टरीको बयान।

अप्थ्याल्मिक आर्टरी जाहाँ अप्टिक नार्भको माथीबाट पुग्छ तेसै ठाउँमा यो ब्रेञ्चेस हुन्छ। यो सुप्राअर्बिटल नार्भको साथ पेरिअष्टियाम र लिभेटर प्यालिपब्रीको बीचबाट र सुप्राअर्बिटल फोरामेनबाट फोरहेडमा जान्छ।

येस्को— १ सुपरफिसियाल ब्रेञ्च।
१ डीप ब्रेञ्च हुन्छन्।

येसले— इन्टेगुमेन्ट १
मासल्स १ र
फोरहेडको पेरिक्रेनियामलाई सप्लाई गर्छ।

यो फ्रान्टल, टेम्पोरल, आर्टरिजको आन्टीरियेर ब्रेञ्च र येस्को दोस्राको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

यो आर्टरी अर्बिटबाट आउने बेलामा—
सुपीरियेर रेक्टस १

लिभेटर प्यालिपब्री १ मासल्स र आईको
इन्नर क्यान्थासलाई सप्लाई गर्छ ।

येथ्मयेडल ब्रेञ्चेसको बयान ।

येस्को ब्रेञ्चेस २ हुन्छन—

१ आन्टीरियेर ।
२ पोष्टीरियेर ।

आन्टीरियेर येथ्मयेडल आर्टेरी नेजल नार्भको साथ आन्टीरियेर येथ्मयेडल फोरामेनबाट आन्टीरियेर येथ्मयेडल सेल्स र फ्रान्टल साइनसलाई सप्लाई गर्छ ।

येस्को १ मीनिञ्जियाल ब्रेञ्चले ड्युरामेटरलाई सप्लाई गर्छ र नेजल ब्रेञ्चले नेजल बोनको आन्डर सर्फेसमा जो ग्रुभ छ तेसैबाट गै नोजको स्कीनलाई सप्लाई गर्छ ।

पोष्टीरियेर येथ्मयेडल आर्टेरी, पोष्टीरियेर येथ्मयेडल फोरामेनबाट गै पोष्टीरियेर येडल सेल्सलाई सप्लाई गर्न जान्छ ।

येस्को १ मीनिञ्जियाल ब्रेञ्चले ड्युरामेटरलाई सप्लाई गर्न जान्छ । नेजल ब्रेञ्च नाखका भीत्र जान्छ ।

प्यालिपब्रेल आर्टेरीको बयान ।

यो २ हुन्छन—

१ सुपीरियेर ।
२ इन्फीरियेर ।

सुपीरियेर मासलको पुलीको नजीकबाट उठ्छ । यो २ लीड्समा जान्छ । सुपीरियेर ब्रेञ्च अपर लीडमा । इन्फीरियेर ब्रेञ्च लोवर लीडमा ।

फ्रान्टल आर्टरीको बयान ।

यो अर्बिटको इन्नर मार्जीनबाट अपवार्डदिग्मा जान्छ। सुप्राअर्बिटल आर्टरी, येस्को दोस्राको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

इन्टेगुमेन्ट १
मासल्स १
पेरिक्रेनियाम १ हरूलाई सप्लाई गर्छ।

नेजल आर्टरीको बयान ।

टेन्डो अकुलीको आवमदेखो अर्बिटबाट निस्कन्छ। येस्को १ ब्रेञ्च ल्याक्रिमेल स्याक्को अपरपार्टमा जान्छ।

येस्को अरु २ ब्रेञ्चेस हुन्छ— १ ट्र्यान्सभर्स नेजल आर्टरी। र १ डर्सेलिस नेजाई आर्टरी।

ट्र्यान्सभर्स नेजल आर्टरी, आङ्गुलार आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

डर्सेलिस नेजाई आर्टरी, नाखको आउटर सर्फेसलाई सप्लाई गर्छ र फेसियालको ल्याटारयाल ब्रेञ्चेस र येस्को दोस्राको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

सिलिअरी आर्टरीको कुरा ।

यो ३ किसिमको हुन्छन्— १ सर्ट सिलिआली।
२ लङ् सिलिआली।
३ आन्टीरियेर सिलिआली।

येस्को साना २ धेरै हागा हुन्छन्। अप्टिक नार्भको वोरिपरी रहन्छ।

स्क्लेरोटिक कोट १
कोरयेड कोट १
सिलिआली प्रसेस १ र
आईरिस ... ... १ हरूलाई सप्लाई गर्छ।

आर्टिरिया सेन्ट्रेलिस रेटेनीको कुरा।

यो वोबिक भै अप्टिक नार्भलाई प्वालपारीकन यो भीत्र रेटीनामा जान्छ।

मासकुलार ब्रेञ्चेसको कुरा।

यो २ हुन्छ— सुपीरियेर १
ईन्फीरियेर १

येस्ले आखामासक्सहरूलाई सप्लाई गर्छ।

इन्टर्नल केरोटिड आर्टरीको सेरिब्रल पोर्सनको

आन्टीरियेर सेरिब्रल आर्टरीको बयान।

यो फिसर आफ सिलिभियासको ईन्नर येक्सट्रिमिटीवाट उठ्छ। यो ग्रेट लङ्गीच्युडिनल फिसरसम्म जान्छ। यो दोस्राको साथ मिल्दा आन्टीरियेर कम्युनिकेटिङ आर्टरी हुन्छ।

येस्ले कर्पासक्यालोसम फ्रान्टल र पेराईटो अक्सिपिटल साइनस र आन्टीरियेर पार्फोरेटेड स्पेसलाई सप्लाई गर्छ।

येस्को ब्रेञ्चेसको नाम—

१ आन्टीरो मिडियान ग्याङ्ग्लीयानिक ब्रेञ्चेस।
२ आन्टीरियेर इन्टर्नल फ्रान्टल ब्रेञ्चेस।

३ मिडिल र इन्टर्नल फ्रान्टल ब्रेञ्चेस।

४ पोष्टीरियेर इन्टर्नल फ्रान्टल ब्रेञ्चेस।

इनी ब्रेञ्चेसहरूले ब्रेनको जगाजगालाई सप्लाई गर्छ।

जुन आर्टरीले २ आन्टीरियेर सेरिब्रल आर्टरिजलाई आनाष्टोमोसिस गराउ छ तेस्लाई आन्टीरियेर कम्युनिकेटिङ आर्टरी भन्छन्।

मिडिलसेरिब्रल आर्टरीको कुरा।

यो फिसर आफ सिलिभियासमा जान्छ।

येरको ब्रेञ्चेसको नाम—

१ आन्टीरो ल्याटारल ग्याङ्ग्लीयानिक।

२ येक्सटर्नल फ्रान्टल।

३ इन्फीरियेर फ्रान्टल।

४ आसीन्डिङ फ्रान्टल।

५ आसीड पेराईटल।

६ पेराईटो स्फीनायेडल।

इनी ब्रेञ्चेस हरूले ब्रेनको जगा २ लाई सप्लाई गर्छ।

यो ब्रेञ्चेस मध्ये आर्टरी आफ सेरिब्रल हेमर्हेज भन्ने १ ब्रेञ्च हुन्छ। ब्रेनको भीत्र यो आर्टरी राप्चर माने फुटीकन धेरै बेथा पैदा हुन्छ।

पोष्टीरियेर कम्युनिकेटिङ्ग आर्टरीको बयान।

इन्टर्नल केरोटिड आर्टरीको पोष्टोरियेरमार्टघाट उटछ।

न्यासिलर आर्टरीको पोष्टीरियेर सेरिब्रल आर्टरीको साथ आना
ष्टोमोसिस हुन्छ।

यो आर्टरीबाट पोष्टोरोमिडियान ब्रेञ्चेस उठछ र ब्रेनको
जगाजगालाई सप्लाई गर्छ।

आन्टीरियेर कोरयेड आर्टरीको बयान।

इन्टर्नल केरोटिड आर्टरीको व्याकपार्टबाट उठछ र ब्रेनको
जगाजगालाई सप्लाई गर्छ।

इन्टर्नल केरोटिड आर्टरी तमाम्।

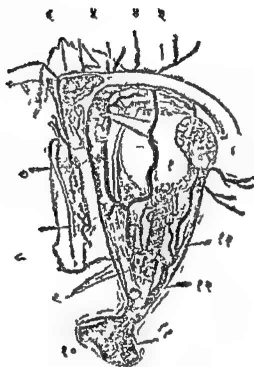

ब्रेनको ब्लाटभेसल्सको बयान।

ब्रेनको आर्टरिज इन्टर्नल केरोटिड र भार्टिब्रलबाट आई
बेस आफ दी ब्रेनमा सार्कल आफ उईलिस भनेको आनाष्टोमोसिस
हुन्छ। यो सार्कल आफ उईलिसको फ्रान्टमा इन्टर्नल केरोटिड
आर्टरीबाट आयाको आन्टीरियेर सेरिब्रल आर्टरी रहन्छ। यो २
आन्टीरियेर सेरिब्रल आर्टरिजलाई मिलाउने १ आन्टीरियेर कम्यु-
निकेटिड आर्टरी हुन्छ।

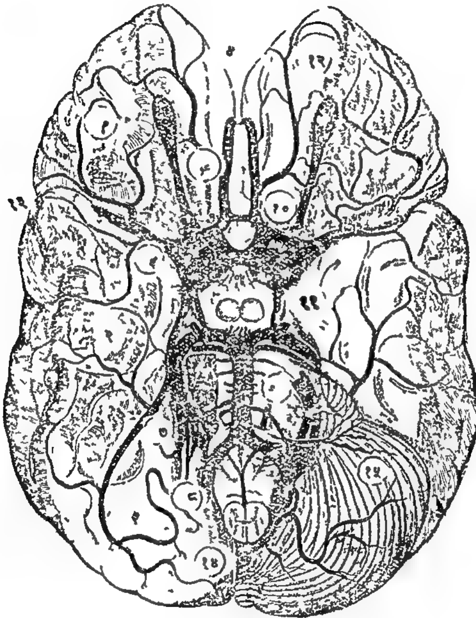
यो सार्कल आफ उईलिसको बोहाइन्डमा व्यासिलरबाट
आयाको २ पोष्टीरियेर सेरिब्रल आर्टरिज रहन्छ। यो २ पोष्टीरि-
रियेर सेरिब्रल आर्टरिज र इन्टर्नल केरोटिड आर्टरीलाई मिला-
उने पोष्टोरियेर कम्युनिकेटिड आर्टरिज भन्छन्।

७४ अर्बिट को रूफ रिमुभगरि अपथालमिक आर्टारिर तिसको ब्राच हरू देखिन्छ।

१ आईको ग्लोब। २ लेक्रिमाल ग्लाण्ड। ३ सुप्राअर्बिटाल, ४ पेलपिब्राल। ५ फ्रण्टाल। ६ नेसाल। ७ एण्टि एथमयडाल। ८ पोष्टि एथमयडाल। ९ माष्कुलार। १० अपटिकनार्भ। ११ ईण्टार्नाल केरटिड। १२ अपथालमिक। १३ आर्टिरिया सेनटालिस रेटि

नं ७५ ब्रेन को बेस को आर्टारि हरू सेरिबेलाम को राइट आधा र पनस रिमुभड् भयेकोछ ।

१ फ्रन्टाल लोव । २ टेम्परे स्फिनयडल लोव । ३ अकसिपिटाल लोव । ४ लंगिट्युडिनाल फिसार । ५ एण्टिर सेरिब्राल । ६ मिडल सेरिब्राल । ७ पोष्टि सेरिब्राल । ८ भार्टिब्राल । ९ वासिलार । १० एण्टि कमिउनिकेटि । ११ पोष्ट कमिउनिकेटि । १२ अलफाक-टारि नार्भ । १३ अपटिक नार्भ । १४ मेडाला । १५ सेरिबेलाम ।

यो सार्कल आफ उईलिसको बीचमा रहने ब्रेञ्चेसको

पार्ट्स हरूको नाम।

लामिना सिनिरिया	१
अफ्टिक नार्भको कमीसर	१
इन्फ्यान्डी ब्युलम	१
ट्युबर सिनिरियाम	१
कर्पोराआल्बी क्यान्सिया	१
पोष्टेरियेर पार्फोरेटेड येस्पेस	१

सार्कल आफ उईलिसबाट २ किसिमको ब्रेञ्चेस निस्कन्छन्।
१ सेन्ट्रल ग्याङग्लीआनिकसिष्टेम भनेको धेरै ब्रेञ्चेसले ब्रेनको सेन्ट्रलग्याङग्लीयालाई सप्लाई गर्छ।
२ कर्टिक्याल अर्टिरियाल सिष्टेम भनेको धेरै ब्रेञ्चेसले ब्रेनको कर्टेक्स पायामेटरलाई सप्लाई गर्छ।

हेड एन्ड नेकको आर्टरिजको बयान तमाम्

अपर येक्सट्रिमिटीको आर्टरिजको बयान।

अपर येक्सट्रिमिटीको आर्टरी एकै रहन्छ। यो आर्टरी जाँदा जगाजगामा जगाजगाको नाउँ हुन्छ।

साब्क्लेभियान आर्टरीको अरिजिनदेखी फार्ष्ट रिबको आउटर बोर्डरसम्म रहेको आर्टरीलाई साब्क्लेभियान आर्टरी भनीन्छ।

यो फाष्ट रिवको आउटर वर्डरदेखी आक्सिलाको लोवर वर्डरसम्म रहेको आर्टरीलाई आक्सिलरी आर्टरी भनीन्छ।

आक्सिलाको लोवर वर्डरदेखी येल्बो जाहाँ बेन्ड हुन्छ तेस ठाउँसम्म रहेको आर्टरीलाई ब्रेकियाल आर्टरी भनीन्छ। येही ठाउँबाट २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। इनी २ ब्रेञ्चेसको नाम—

१ रेडियाल आर्टरी।

१ आल्नर „ ।

साब्क्लेभियान आर्टरीको बयान।

राइट साइडको साब्क्लेभियान आर्टरी इनोमिनेट आर्टरी र राइट ष्टार्नोक्लाभिक्युलर आर्टिकुलेशनको बीहाईन्डबाट उठछ।

लेफ्ट साइडको साब्क्लेभियान आर्टरी आर्च आफ दी आर्टाबाट उठछ। येही हिसाबले राइट र लेफ्ट साब्क्लेभियान आर्टरिजको फाष्ट पार्टको रिलेशनमा केही फराक हुन्छ।

१।१ साब्क्लेभियान आर्टरीको पार्ट्स हुन्छ।

राइट साइडको फाष्ट पोर्सन अरिजिन भयाको ठाउँदेखि अपवार्ड आउटवार्ड दिग्मा गै स्केलिनस आन्टाइकसको इन्नर वर्डरसम्म जान्छ।

लेफ्ट साब्क्लेभिग्रान आर्टरी सीधा भै स्केलिनस आन्टाइकसको इन्नर वर्डरसम्म पुग्छ।

राइट र लेफ्ट सावक्लेभियान आर्टरिजको सेकेन्डपार्ट आउ-
टिग्मा गै स्केलिनस आन्टाइकसको वोहाइन्डसम्म पुग्छ।

येस्को थार्डपार्ट स्केलिनस आन्टाइकस मासलको आउटर
बोर्डरदेखि क्लाभिकलको मुनिबाट गै फाष्ट रिबको आउटर
बोर्डरसम्म पुग्छ र आक्सिलरी आर्टरीको शुरू हुन्छ।

राइट र लेफ्ट सावक्लेभियान आर्टरीको फाष्ट पोर्सनको कोर्स
र रिलेशनमा फरक छ। सेकेन्ड र थार्डपार्टमा फरक छैन एकै हो।

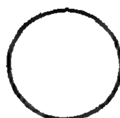
राइट सावक्लेभियान आर्टरीको

फाष्टपार्टको रिलेशन।

फ्रान्टमा—

स्कीन	१
सुपरफिसल फेसिया	१
प्ल्याटिस्मा	१
डीप फेसिया	१
ष्टार्नो म्याष्टयेको क्लाभिक्युलर अरिजिन	१
ष्टार्नो हायेड	१ र
ष्टार्नो थाइरयेड मासल्स	१
राइट इन्टर्नल जुगुलार	१ र
भार्टिब्रल भेन्स	१
न्युमोग्याष्ट्रिक	१
कार्डियेक	१ र
फ्रेनिक नार्भ्स	१

पीनीथमा—		बीहाईन्डमा—
प्लुरा	१	रेकारेन्ट लेरिङ्गियाल नार्भ ...
		न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ
		लाङ्गसकोलाई मासल
		फाष्ट रिबको नेक

सावक्लेभियान आर्टरी क्लाभिकलको बीहाईन्डमा रहन्छ तेस ठाउँमा सावक्लेभियान भेनको ऊपरमा रहन्छ।

लेफ्ट सावक्लेभियान आर्टरीको

फाष्टपार्टको बयान।

यो आवाटीको आर्चको इन्डबाट उठछ अर्थात् फोर्थ डर्स भार्टिब्राको लेभलबाट उठछ। यो सीधा भै स्केलिनस आन्टा कस मासलको इन्नर मार्जीनसम्म पुग्छ। येही हिसापले लेफ्ट सावक्लेभियान आर्टरीको फाष्टपार्ट राइट सावक्लेभियान आर्टरीको फाष्टपार्ट भन्दा लङ हुन्छ र चेष्टको क्याभिटी भीत्र रहन्छ।

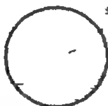
येस्को रिलेशन।

फ्रान्टमा—

प्लुरा	१
लेफ्ट लाङ्गस	१
न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ	१
कार्डियेक नार्भ	१
फ्रेनिक नार्भ	१

लेफ्ट केरोटिड आर्टरी १
लेफ्ट इन्टर्नल जुगुलर भेन १
भार्टिब्रल भेन १
इनोमिनेट भेन १
ष्टार्नो थाइरयेड मासल १
ष्टार्नो हायेड मासल १
ष्टार्नो म्याष्टयेड मासल १

इनर साईडमा—
ट्रेकिया १
इसोफेग्स १
थोरासिक डाक्ट १

आउटर साईडमा—
प्लुरा १

पीछाईन्डमा—
इसोफेग्स १
थोरासिक डाक्ट १
सिम्प्याथाटिकको इन्फीरियर
सर्भाइकल ग्याङ्ग्लीयान १
लाङ्गसकोलाई मासल १
भार्टिब्रल कलम १

सावक्लेभियान आर्टरीको
सेकेन्ड पोर्सनको रिलेशन।

फ्रान्टमा—
स्कीन १
सुपरफेसियाल फेसिया १

प्ल्याटिस्मा १
डीप सर्भाइकल फेसिया १
छार्नो म्याष्टयेड मासल १
फ्रेनिक नार्भ १
स्केलिनस आन्टाइकस मासल १
साब्क्लेभियान भेन १

आवभमा—
ब्रेकियाल प्लेक्सस १

थीलोमा—
प्लुरा १

थीहाईन्डमा—
प्लुरा १
स्केलिनस मिडिअस मासल १

साब्क्लेभियान आर्टरीको

थार्डपोर्सनको रिलेशन।

फ्रान्टमा—

स्कीन १
सुपरफेसियाल फेसिया १
प्ल्याटिस्मा १
डीप सर्भाइकल फेसिया १
सर्भाइकल प्लेक्ससको डिसीन्डिङ ब्रेञ्चेस १
साब्क्लेभियास मासललाई सप्लाई गर्ने नार्भ १
साब्क्लेभियास मासल १

सुप्रास्क्यापुलार आर्टरी १
सुप्रास्क्यापुलार भेन १
येक्सटर्नल जुगुलार भेन १
ट्रान्सभर्स सर्भाइकल भेन १
क्लाभिकल १

आघभमा—
ब्रेकियाल प्लेक्सस १
वोमोहायेड मासल १

बीलीमा—
फाष्ट रिब १

बीहाईन्डमा—
स्केलिनस मिडिअस मासल १
ब्रेकियाल प्लेक्ससको लोवर कर्ड १

साव्क्लेभियान आर्टरीको येहो पोर्सन साव्क्लेभियान ट्राइ-एङ्गलमा रहन्छ।

साव्क्लेभियानआर्टरीको

ब्रेञ्चेसको नाम।

१ भार्टिब्रल।
२ इन्टर्नल म्यामारी।
३ थाइरयेड आक्सिस।
४ सुपीरियेर इन्टर कष्टेल।

लेफ्ट साव्क्लेभियान आर्टरीको फाष्ट पोर्सनबाट माथी लेखियाको ४ ब्रेञ्चेस उठछ।

राइट साव्क्लेभियान आर्टरीको फाष्ट पोर्सनबाट सुपीरियेर इन्टर कष्टेल बाहेक माथी लेखियाको ३ ब्रेञ्चेस उठछ।

सुपोरियेर इन्टर कष्टेल राइट साब्क्लेभियानको सेकेन्ड पोर्सनबाट उठछ ।

भार्टिब्रल आर्टरीको बयान ।

यो साब्क्लेभियान आर्टरीको पैह्ला लम्बर ब्रेञ्चेसहो अरुभन्दा लार्ज हुन्छ। साब्क्लेभियान आर्टरीको फाष्टपोर्सनको अपर र ब्याकपार्टबाट उठछ र यो अपवार्डदिग्मा गै सिक्स्थ सर्भाइकल भार्टिब्राको ट्रयान्सभर्स प्रसेसको फोरामेनदेखी अपवार्डमा अरु सर्भाइकलको ट्रयान्सभर्स प्रसेसको फोरामेनबाट जान्छ। यो आत्रभमा अक्सिसको अपर वर्डरसम्म गै आउटवार्ड र अपवार्डदिग्मा गै याटलासको ट्रयान्सभर्स प्रसेसको फोरामेन भीत्र जान्छ र फेरी यो याटलासको आर्टीकुलर प्रसेसको बीहाईन्डमा जो ग्रुभ छ तेसैबाट गै ड्युरामेटर र आरक्नाईडलाई प्वाल पारेर फोरामेन म्याग्नमबाट स्कल भीत्र जान्छ। जालबेलामा फर्वार्ड र अपवार्डदिग्मा गै मेडाला आब लङ्गेटाको फ्रान्टमा र पोन्सभेरोलियाईको लोवर वर्डरसम्म गै येस्को दोस्राको साथ मिली ब्यासिलर आर्टरी बन्छ।

येरको दिखेशन ।

येस्को अरिजिन भयाको ठाउँको फ्रान्टमा—

इन्टर्नल जुगुलर भेन १

भार्टिब्रल भेन १

इन्फीरियेर थाइरयेड आर्टरी १ रहन्छन् ।

लोन्गस्कोलाई र स्केलिनस आन्टाइकस मासल्सको बीचमा रहन्छ ।

लेफ्ट भार्टिब्रल आर्टरीको फ्रान्टमा थोरासिक डाक्ट रहन्छ।

• यो सेभेन्थ सर्भाइकल भार्टिब्राको ट्र्यान्सभर्स प्रसेसको माथी सिम्प्याथाटिक नार्भको साथ रहन्छ।

यो याटलासको आर्टिकुलर प्रसेसको पोष्टीरियेर दिगवाट जाने बेलामा साब्आक्सिपिटल ट्रयाङ्गल भै जान्छ, येसै ठाउँमा कम्प्लेक्सस मासलले काभार गर्छ।

साब्आक्सिपिटल ट्रयाङ्गल भीत्र यो आर्टरीको साथ साब् आक्सिपिटल नार्भ पनी जान्छ।

येस्को २ किसिमको ब्रेञ्चेस हुन्छन्—

सर्भाइकल ब्रेञ्चेस १

क्रेनियाल „ १

सर्भाइकल ब्रेञ्चेस २ हुन्छन्—

१ ल्याटारयाल स्पाइनल ब्रेञ्चेस।

२ मास्कुलार „ ।

क्रेनियाल ब्रेञ्चेस ४ हुन्छन्—

१ पोष्टीरियेर मेनिञ्जियाल।

२ आन्टीरियेर स्पाइनल।

३ पोष्टीरियेर स्पाइनल।

४ पोष्टीरियेर इन्फीरियेर सेरिबेलार।

ल्याटारयाल स्पाइनल ब्रेञ्चेसको कुरा।

यो इन्टर भार्टिब्रल फोरामीनावाट स्पाइनल केनाल भीत्र जान्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ।

१ आन्टीरियेर ब्रेञ्च ।

१ पोष्टीरियेर ,, ।

आन्टीरियेर ब्रेञ्चेसले भार्टिब्रोको वडिजलाई सप्लाई गर्छ। पोष्टीरियेर ब्रेञ्चेसले स्पाइनल कर्ड र मेम्ब्रेनलाई सप्लाई गर्छ।

माश्कुलार ब्रेञ्चेसको कुरा ।

येस्ले डीप सर्भाइकल मासल्सलाई सप्लाई गर्छ। यो अक्सिपिटल आर्टरी र आसीन्डिङ र डीप सर्भाइकल आर्टरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

पोष्टीरियेर मीनिञ्जियाल आर्टरीको कुरा ।

यो साना साना १।२ ब्रेञ्चेस हुन्छन्। भार्टिब्रल आर्टरी फोरामेन म्याग्नसवाट जाने बेलामा यो ब्रेञ्चेस हुन्छ। येस्ले फ्यावसेरि बेलीलाई सप्लाई गर्छ।

आन्टीरियेर स्पाइनल आर्टरीको कुरा।

भार्टिब्रल आर्टरि सेस हुने बेलामा यस्ता हांगा निक्लन्छ। मेडाला आब् लङ्गेटाको फ्रान्टमा रहन्छ। यो फोरामेन म्याग्नामको चीलोमा येस्को दोस्राको साथ मिलि १ आर्टरी हुन्छ र स्पाइनल कर्डको साथ२ तलतिर जान्छ। पायामेटर र स्पाइनल कर्डलाई सप्लाई गर्छ।

पोष्टीरियेर स्पाइलन आर्टरीको कुरा।

यो मेडाला आब् लङ्गेटाको पोष्टीरियेरपार्टवाट उठ्छ।

स्पाइनल कर्डको ब्याक र तलतिर जान्छ । इन्टर भार्टिब्रल फोरा-मीनांवाट आयाको स्पाइनल ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ ।

पोष्टीरियेर इन्फीरियेर सेरिव्रल आर्टरीको कुरा ।

यो भार्टिब्रल आर्टरीको सब भन्दा ठुलो ब्रेञ्चेस हुन्छ । यो पोन्सभेरोलियाईको नजिकबाट उठछ । यो ब्याकबाई र आउटवार्डदिग्मा स्पाइनल आक्सेस्सरि र न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भको बीचबाट गै सेरिवेलामको आन्डर सर्फेससम्म पुग्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छन् ।

१ इन्टर्नल ब्रेञ्च ।

१ येक्सटर्नल ब्रेञ्च ।

यो २ ब्रेञ्चेसले सेरिवेलामलाइ सप्लाई गर्छ । सुपीरियेर सेरिवेलार आर्टरीको ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ । ब्रेनको फोर्थ भेन्ट्रिकलको कोरयेड प्लेक्ससलाई येस्को ब्रेञ्चेसले सप्लाई गर्छ ।

ब्यासिलर आर्टरीको कुरा ।

स्कालको वेसमा रहने हुनाले येस्को नाम ब्यासिलर-आर्टरी भयो । २ भार्टिब्रल आर्टरिज मिलिकन यो ब्यासिलर आर्टरिज बन्छ । यो पोन्सभेरोलियाईको पोष्टीरियेर बर्डरदेखि आन्टीरियेर बर्डरसम्म र तेसैको मिडियान ग्रुभमा रहन्छ । आरक्नायेडले काभार गर्छ । यो आर्टरी सेस हुने वेलामा २ दिग्मा २ पोष्टीरियेर सेरिब्रल आर्टरिज हुन्छ । येस्को १।१ दिग्मा तल लेखियाको ब्रेञ्चेस हुन्छन् ।

१ ट्रयान्सभर्स ब्रेञ्चेस ।

२ आन्टीरियेर इन्फीरियेर सेरिवेलार आर्टरी ।

३ सुपीरियेर सेरिबेलार आर्टरिज ।
४ पोष्टीरियेर सेरिब्र्याल आर्टरिज ।

ट्र्यान्समर्स ब्रेञ्चेसको कुरा ।

येस्ले पोन्सभेरोलियाइलाई सप्लाई गर्छ । येस्को ब्रेञ्चेस मध्ये १ ब्रेञ्च नाम इन्टर्नल अडिटरी आर्टरी । यो अडिटरी आर्टरी नार्भको साथ इन्टर्नल अडिटरी मियटस भीत्र जान्छ ।

आन्टीरियेर इन्फीरियेर सेरिबेलार आर्टरीको कुरा ।

यो सेरिबेलामको आन्टीरियेर वर्डर र आन्डर सर्फेसमा रहन्छ । भार्टिब्रल आर्टरीको पोष्टीरियेर इन्फीरियेर सेरिबेलार ब्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ ।

सुपीरियेर सेरिबेलार आर्टरीको कुरा ।

यो व्यासिलर आर्टरी जाहाँ सेस हुन्छ तेसैं ठाउँको नजीकवाट उठ्छ । सेरिबेलाम र क्रास्सेरिब्राईको माथी रहन्छ । येस्को दोस्रा र इन्फीरियेर सेरिबेलार आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ ।

पोष्टीरियेर सेरिब्र्याल आर्टरीको कुरा ।

यो व्यासिलर आर्टरीको टार्मिनेल ब्रेञ्चेस हो । यो १।१ दिग्मा १।१ हुन्छ । यो क्रुरासेरिब्राई र सेरिब्रामको अक्सिपिटल लोब्सको आन्डर सर्फेसवाट जान्छ । पोष्टीरियेर कम्युनिकेटिङ आर्टरी येसैको साथ मील्छ ।

येस्को ब्रेञ्चेसको नाम—

१ पोष्टीरियेर मिडियान ग्याङ्ग्लियानिक ब्रेञ्चेस।
२ पोष्टीरियेर कोरयेड।
३ पोष्टीरो ल्याटास्याल ग्याङ्ग्लियानिक ब्रेञ्चेस।
४ टार्मिनेल ब्रेञ्चेस ३ वोटा छ।

यो ब्रेञ्चेसहरूले ब्रेनको जगा २ लाईं सप्लाई गर्छ।

साव्क्लेभियान आर्टरीको ब्रेञ्चेस मद्धे

थाइरयेड आक्सिसको कुरा।

यो साव्क्लेभियान आर्टरिजको फाष्ट पोर्सनको फ्रान्टपार्टबाट उठछ र सर्ट हुन्छ। येस्को ३ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ इन्फीरियेर थाइरयेड।
२ सुप्रास्क्यापुलार।
३ ट्रान्सभर्स सेलिसकोलाई ब्रेञ्चेस।

इन्फीरियेर थाइरयेड आर्टरीको कुरा।

यो अपवार्डदिग्मा जान्छ र भार्टिब्रल आर्टरी रेक्यारेन्ट लेरिञ्जियाल नार्भ लाङ्गसकोलाईं मासलको फ्रान्टमा रहन्छ। फेरी यो इन्वार्डदिग्मा गै कमन केरोटिड आर्टरी र इन्टर्नल जुगुलार भेन रहने सीट र सिम्प्याथाटिक नार्भको वीहाईन्डबाट जान्छ र थाइरयेड ग्ल्यान्डको ल्याटास्याल लोव्सको लोवर बर्डरसम्म पुग्छ र येस्को दोस्रा र सुपीरियेर थाइरयेड आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

येस्को ब्रेञ्चेसको नाम—

१ इन्फीरियेर लेरिञ्जियाल ब्रेञ्च ।
२ ट्रेकियाल ... ... „ ।
३ इस्वोफेजियाल ब्रेञ्चेस ।
४ आसीन्डिङ सर्भाइकल आर्टरी ।
५ मास्कुलार ब्रेञ्चेस ।

इन्फीरियेर लेरिञ्जियाल ब्रेञ्चको कुरा ।

यो ट्रेकियाको माथीबाट जान्छ र लेरिङ्सको व्याकपार्टमा रेकारेन्ट लेरिञ्जियाल नार्भको साथ पुग्छ र तेसैको ठाउँको मासल्स र म्युकस मेम्ब्रेनलाई सप्लाई गर्छ । येस्को दोस्रा र सुपीरियेर थाइरयेड आर्टरीको लेरिञ्जियाल ब्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ ।

ट्रेकियाल ब्रञ्चको कुरा ।

यो ट्रेकियाको माथी रहन्छ । ब्रोन्कियाल आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ ।

इस्वोफेजियाल ब्रेञ्चेसको कुरा ।

यो इस्वफेग्समा रहन्छ । आवार्टाको इस्वोफेजियाल ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ ।

आसीन्डिङ सर्भाइकल आर्टरीको कुरा ।

यो स्केलिनस आन्टाइकस र रेक्टस्क्यापिटिस आन्टाइकस मेजर मासल्सको बीचबाट जान्छ र स्पाइनलकर्ड र मेम्ब्रेन-

लाई सप्लाई गर्छ। आसीन्डिङ फेरिञ्जियाल र अक्सिपिटल आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

मास्कुलार ब्रेञ्चेसको कुरा।

यो हायेड बोनको डीप्रेस गराउने मासल्स र लाङ्गसकोलाई स्केलिनस आन्टाइकस र इन्फीरियेर कन्स्ट्रक्टर आफ दी फेरिङ्स मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

थाइरयेड आक्सिसको

सुप्रास्क्यापुलार आर्टरीको बयान।

येस्को दोस्रो नाम ट्र्यान्सभर्ससेलिस ह्युमेराई भन्छन्। यो नेकको रुटबाट बोक्लिक भै भीत्रदेखी आउटवार्डदिग्मा जान्छ र स्केलिनस आन्टाइकसको लोवरपार्टको माथीबाट गै साब्क्लेभियान आर्टरीको थार्डपार्टको माथीबाट जान्छ, फेरि यो स्क्यापुलाको अपर येजमा पुग्छ र ट्रापिजियसको मुनिबाट जान्छ, फेरि यो तल्लोदिग्मा सुप्रास्क्यापुलार नार्भ्सको साथ सुप्रास्क्यापुलार नचबाट सुप्रास्पाइनसफसा भीत्र जान्छ र सुप्रास्पीनेटस मासलको मुनिबाट जान्छ र तेसै मासललाई सप्लाई गर्छ, फेरि स्क्यापुलाको नेकबाट गै इन्फ्रा स्पाइनसफसामा जान्छ र पोष्टेरियेर स्क्यापुलार र साब्स्क्यापुलार आर्टरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

येस्को ब्रेञ्चेसको नाम—

१ मास्कुलार ब्रेञ्चेस।

२ सुप्राआक्रोमियाल ब्रेञ्च।

३ सुप्रास्टार्नल ··· ब्रेञ्च।
४ आर्टिकुलार ,, ।
५ न्युट्रियान्ट ,, ।

सास्कुलार ब्रेञ्चेसको कुरा।

यो स्टार्नोक्ल्याइडेड, साबक्लेभियान र तेसैको नजीकको म
सललाई सप्लाई गर्छ।

सुप्राआक्रोमियाल ब्रेञ्चको कुरा।

यो ट्रापिजियास मासल भीत्र गै आक्रोमियान प्रसेसस
पुग्छ र आक्रोमियाल थोरासिक आर्टरीको साथ आनास्टोम
सिस हुन्छ।

सुप्रास्टार्नल ब्रेञ्चको कुरा।

यो क्लाभिकलको स्टार्नल एन्डको माथीबाट जान्छ र चेस्ट
अपरपार्टको स्कीनलाई सप्लाई गर्छ।

आर्टिकुलार ब्रेञ्चको कुरा।

येस्ले सोल्डर जयन्टलाई सप्लाई गर्छ।

न्युट्रियान्ट ब्रेञ्चको कुरा।

येस्ले क्लाभिकललाई सप्लाई गर्छ।

थाइरयेड आक्सिसको
ट्यान्सभर्समेलिसकोलाई आर्टरीको बयान।

यो साबक्लेभियान ट्रंथाइक्लको अपरपार्टबाट आउटवार्ड

गमा जान्छ र ट्रापिजियास मासलको आन्टीरियेर मार्जीनसम्म पुग्छ र त्यसै ठाउँमा येस्को २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ सुपरफिसियाल सर्भाइकल ब्रेञ्च।

१ पोष्टीरियेर स्क्यापुलार ,,।

यो ट्रयान्सभर्स सेलिसकोलाई आर्टरी नेकवाट जाने वेलामा प्ल्याटिस्मा ष्टार्नो म्याष्टयेड, वोमोहायेड र ट्रापिजियास मासलले काभार गर्छ।

येस्को सुपरफेसियाल सर्भाइकल ब्रेञ्च ट्रापिजियेसको आन्टीरियेर मार्जीनको मुनिवाट जान्छ र आर्टीरियेर प्रिन्सेप्स सर्भाइसिसको सुपरफिसियाल ब्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

येस्को पोष्टीरियेर स्क्यापुलार ब्रेञ्च लीभेटर आङ्गुली स्क्यापुलीको मुनिवाट गै स्क्यापुलाको सुपीरियेर आङ्गलसम्म पुग्छ र फेरि यो स्क्यापुलाको पोष्टीरियेर वर्डरदेखी स्क्यापुलाको इन्फीरियेर आङ्गलसम्म जान्छ र आक्सिलरी आर्टरीको साथ स्क्यापुलार ब्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

साब्क्लेभियान आर्टरीको

इन्टर्नल म्यामारी आर्टरीको बयान।

यो साब्क्लेभियान आर्टरीको फाष्ट पोर्सनको आन्डर सर्फेसवाट उठछ र थाइरयेड आक्सिसको उल्टादिग्वाट उठछ। यो फाष्ट रिबको कष्टल कार्टिलेजेज्को वीहाईन्डवाट मुनितिर जान्छ र चेष्टको आन्टीरियेर वालको इन्नर सर्फेसवाट र ष्टार्नामको मार्जीनको ½ इञ्च आउटवार्डवाट डाउनवार्ड जान्छ। सिक्स्थ र सेभेन्थ

कार्टिलेजेज्को बीचसम्म पुगी २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

मास्कुलो फ्रेनिक १

सुपीरियेर येपिग्याष्ट्रिक १

येस्को रिलेशन—

येस्को अरिजिन भयाको ठाउँमा इन्टर्नल जुगुलार र सा
क्लेभियान भेन्सले काभार गर्छ र फ्रेनिक नार्भले क्रर्स गर्छ, मा
येसैको ऊपरबाट जान्छ।

थोर्‍यासिक भीत्र जाने वेलामा येस्को फ्रान्टमा कष्टल कार्टि
लैजेज र इन्टर्नल इन्टर कष्टल मासल्स रहन्छ।

येस्को वीहाईन्डमा प्लुराले काभार गर्छ।

थोर्‍याक्सको लोवरपार्टमा पुगी ट्राइयाङ्गुलेरिस ष्टार्नाई
प्लुराको बीचबाट यो आर्टेरी जान्छ।

येस्को ब्रेञ्चेसको नाम—

१ कोमिस्नाभोई फ्रेनिसिस,
बोल्नो नाम सुपीरियेर फ्रेनिक।

२ मिडियाष्टिन्याल।

३ पेरिकार्डियाक।

४ ष्टार्नाल।

५ आन्टीरियेर इन्टर कष्टेल आर्टेरी।

६ पार्फोरेटिङ आर्टेरी।

७ मास्कुलो फ्रेनिक।

८ सुपीरियेर येपिग्याष्ट्रिक।

कोमिसनार्भाई फ्रेनिसिस

अथवा

सुपीरियेर फ्रेनिक आर्टरीको बयान।

यो प्लुरा र पेरिकार्डियामको बीचबाट फ्रेनिक नार्भको
डायाफ्राम मासलसम्म पुग्छ र डायाफ्राम मासललाई सप्लाई ग
होला फ्रेनिकको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

मिडियाष्टिनाल ब्रेञ्चेसको कुरा।

यो सानु २ आर्टरिज हुन्छ। आन्टीरियेर मिडियाष्टिना
साथ येरिवोलार टिस्यु र लिम्फ्याटिक ग्ल्यान्डलाई र थाइ
ग्ल्यान्डको बाकी हिस्सालाई सप्लाई गर्छ।

पेरिकार्डियाक ब्रेञ्चेसको कुरा।

येस्ले पेरिकार्डियामको आन्टीरियेर सर्फेसको अपरपार्ट
सप्लाई गर्छ।

ट्रान्सभर्स ब्रेञ्चेसको कुरा।

यो ट्राइङ्गुलेरिस ष्टार्नाईसम्म जान्छ र डिष्टिव्युसन हुन
ष्टार्नामको पोष्टीरियेर सर्फेसमा सप्लाई गर्छ।

आन्टीरियेर इन्टर कष्टेल आर्टरिजको कुरा।

येस्ले माथील्लो ५।६ अपर इन्टर कष्टेल येस्पेसलाई स
गर्छ १।१ इन्टर कष्टेल येस्पेसमा २।२ ब्रेञ्चेस जान्छ। आवा
बाट आयाको इन्टर कष्टेल येस्पेस आर्टरीको साथ अ

कार्टिलेजेज्को बीचसम्म पुगी २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

मास्कुलो फ्रेनिक १
सुपीरियेर येपिग्याष्ट्रिक १

येस्को रिलेशन—

येस्को अरिजिन भयाको ठाउँमा इन्टर्नल जुगुलार र सब
क्लेभियान भेन्सले काभार गर्छ र फ्रेनिक नार्भले क्रर्म गर्छ, मा
येसैको ऊपरबाट जान्छ।

थोरासिक भीत्र जाने वेलामा येस्को फ्रान्टमा कष्टल कार्टि
लेजेज र इन्टर्नल इन्टर कष्टल मासल्स रहन्छ।

येस्को बीहाईन्डमा प्लुराले काभार गर्छ।

थोरासिसको लोवरपार्टमा पुगी ट्राइयाङ्गुलेरिस ष्टर्नाई र
प्लुराको बीचबाट यो आर्टरी जान्छ।

येस्को ब्रेञ्चेसको नाम—

१ कोमिस्नार्भाई फ्रेनिसिस,
  येस्को नाम सुपीरियेर फ्रेनिक।
२ मिडियाष्टिनाल।
३ पेरिकार्डियाक।
४ ष्टार्नाल।
५ आन्टीरियेर इन्टर कष्टेल आर्टरी।
६ पार्फोरेटिङ आर्टरी।
७ मास्कुलो फ्रेनिक।
८ सुपीरियेर येपिग्याष्ट्रिक।

कोमिसनार्भाई फ्रेनिसिस

अथवा

सुपीरियेर फ्रेनिक आर्टरीको बयान् ।

यो प्लुरा र पेरिकार्डियामको बीचबाट फ्रेनिक नार्भको साथ डायाफ्राम मासलसम्म पुग्छ र डायाफ्राम मासललाई सप्लाई गर्छ । दोस्रा फ्रेनिकको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ ।

मिडियाष्टिनाल ब्रेञ्चेसको कुरा ।

यो सात् र आर्टरिज हुन्छ । आन्टीरियेर मिडियाष्टिनामको साथ येरिबोलार टिस्यु र लिम्फ्याटिक ग्ल्यान्डलाई र थाईमस ग्ल्यान्डको बाकी हिस्सालाई सप्लाई गर्छ ।

पेरिकार्डियाक ब्रेञ्चेसको कुरा ।

येस्ले पेरिकार्डियामको आन्टीरियेर सर्फेसको अपरपार्टलाई सप्लाई गर्छ ।

ट्र्यान्सभर्स ब्रेञ्चेसको कुरा ।

यो ट्राइङ्गुलेरिस ष्टार्नाईसम्म जान्छ र डिष्टिब्युसन हुन्छ र ष्टार्नामको पोष्टेरियेर सर्फेसमा सप्लाई गर्छ ।

आन्टीरियेर इन्टर कष्टेल आर्टरिजको कुरा ।

येस्ले माथील्लो ५।६ अपर इन्टर कष्टेल येस्पेसलाई सप्लाई गर्छ १।१ इन्टर कष्टेल येस्पेसमा २।२ ब्रेञ्चेस जान्छ । आवार्टा-बाट आयाको इन्टर कष्टेल येस्पेस आर्टरीको साथ आनाष्टोमो-

सिस हुन्छ। इन्टर्नल र येक्सटर्नल इन्टर कष्टल मासल्सव
बीचमा रहन्छ। येही २ मासल्स र पेक्टोरल्याल मासल्स र म्य
मारी ग्ल्यान्डलाई सप्लाई गर्छ।

पार्फोरेटिङ आर्टरीको बयान।

यो ५ अथवा ६ अपर इन्टर कष्टेल येस्पेसलाई पार्फोरेट
गरिकन पेक्टोरल्याल मासल्स र म्यामारी ग्ल्यान्डलाई सप्लाई गर्छ।

मास्कुलो फ्रेनिक ब्रेञ्चेसको बयान।

यो बोब्लिक भै डाउनवार्ड र आउटवार्डदिग्मा गै फल्स रि
ब्सको कार्टिलेजेज्को बोहाईन्डबाट गै डायाफारमलाई अैट्‌थ
नैन्थ रिब्सको ठाउँमा पार्फोरेट गरी लाष्ट इन्टर कष्टेल येस्पेसम
टार्मिनेट हुन्छ। येस्को ब्रेञ्चेसले लोवर टु इन्टर कष्टेल येस्पेस-
लाई सप्लाई गर्छ। येस्को ब्रेञ्चेसले पेरिकार्डियासको लोवरपार्ट र
डायाफारम र आण्डोमिनको मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

सुपीरियेर येपिग्याष्ट्रिकको बयान।

यो इन्टर्नल म्यामारोको १ टार्मिनल ब्रेञ्च हो। डायाफारमको
कष्टल र ष्टार्नल [illegible] गै रेक्टस आण्डोमि-
निस मासलको [illegible] जादा रेक्टस मासलको
[illegible] २ पार्फोरेट र सप्लाई
[illegible] डीप येपि-
[illegible]। ब्रेञ्चेस-
गर्छ।

सावक्लेभियान आर्टरीको

सुपीरियेर इन्टर कष्टेल येस्पेसको बयान।

यो सावक्लेभियान आर्टरीको अपर र व्याकपार्टबाट उठछ। यो राइट र लेफ्टमा केही फराक छ। राइटदिग्को सुपीरियेर इन्टर कष्टेल येस्पेस आर्टरी स्केलिनस आन्टाइकस मासलको बीहाईन्डबाट उठछ। लेफ्टदिग्को यो आर्टरी, स्केलिनस आन्टाइकसको इन्नरसाइडबाट उठछ। यो २आर्टरी व्याकवाईदिग्मा गै १ डीप सर्भाइकल ब्रेञ्च भनेको १हांगा फुटेको छ। नीचेदिग्मा प्लुराको बीहाईन्ड र फाष्ट सेकेन्ड रिव्सको नेकको फ्रान्टबाट जान्छ र फाष्ट आवार्टिक इन्टर कष्टलको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। यो फाष्ट इन्टर कष्टल येस्पेसमा पोष्टीरियेर ई स्पाइनल मासललाई सप्लाई गर्ने १ब्रेञ्च जान्छ र आरको १ब्रेञ्चले इन्टर भार्टिब्रल फोरामेनबाट गै स्पाइनलकर्ड र मेम्ब्रेनलाई सप्लाई गर्छ।

सुपीरियेर इन्टर कष्टेलको

डीप सर्भाइकल ब्रेञ्चेसको बयान।

येस्को दोस्रो नाम प्रोफन्डा सर्भाइसिस भन्छन्। यो फाष्ट-रिब र सेभेन्थ सर्भाइकल भार्टिब्राको ट्र्यान्सभर्स प्रसेसको बीच-बाट नेकको अपर र व्याकपार्टबाट जान्छ र कम्प्लेक्सस र सेमी स्पाइनेलिसकोलाई मासलसको बीचबाट गै आक्सिससम्म पुग्छ र येही २ मासलसलाई सप्लाई गर्छ र अक्सिपिटल आर्टरीको आर्टिरीया प्रीन्सेप्स सर्भाइसिसको डीप ब्रेञ्चेसको साथ आना-ष्टोमोसिस हुन्छ। येस्को १ साल ब्रेञ्च सेभेन्थ सर्भाइकल र

फाष्ट डर्सल भार्टिब्राको इन्टर भार्टिब्रल फोरामेनबाट स्पाइन
कर्डमा जान्छ।

साब्क्लेभियान आर्टरी तमाम।

आक्सिलाको बयान।

आक्सिला भनेको १ पिरामिडाल जगा हो। यो चेष्ट
अपर र ल्याटास्याल पार्टको बीचमा रहन्छ र आरमको इ
साइडमा रहन्छ।

येसको बाउन्डरी—

आक्सिलाको येपेक्स अपवार्डदिग्मा नेकको रुटसम्म रहन्
अर्थात् फाष्ट रिब र स्क्यापुलाको अपर येज र क्लाभिकलको बीचम
रहन्छ। यो जगाबाट आक्सिलरी भेसल्स र नार्भ जान्छ।

येस्को बेस डाउनवार्डदिग्मा रहन्छ। इन्टेगुमेन्ट, जुन फ
सिया फ्रान्टमा पेक्टोस्यालिस मेजरको लोवर बर्डरसम्म रहन्छ
त्यो फेसियार बीहाईन्डमा ल्याटिसीमास डर्साईको लोवर बर्डर
सम्म जुन फेसिया रहन्छ, तेसै फेसियाले बन्दछ। यो चेष्ट
दिग्मा अर्थात् इन्टर्नलमा ब्रड हुन्छ। यो आरमको दिग्मा अर्था
येक्सटर्नलदिग्मा न्यारो र प्वाइन्टेट हुन्छ।

येस्को आन्टीरियेर बाउन्डरी पेक्टोस्यालिस मेजर र माइ
नर मासल्सले बन्छ। येस्को पोष्टीरियेर बाउन्डरी आवभमा सा
स्क्यापुलेरिसले र बीलोमा टेरिस मेजर र ल्याटिसीमास डर्सा
मासल्सले बन्छ।

येस्को इन्नर साइडमा फाष्ट, सेकेन्ड, थार्ड, फोर्थ, रिब्स र तेसैको. बीचमा रहने इन्टर कष्टल मासल्स र सेरेटस म्याग्नस मासलको १ पार्ट रहन्छ। येस्को आउटर साइडमा ह्युमेरस बोन कोस्ताको ब्रेकियालिस र बाईसेप्स मासल्स रहन्छ।

येस्को कन्टेन्ट्स—

आक्सिलरी भेसल्स र तेसैको ब्रेश्चेस।
ब्रेकियाल प्लेक्सस र तेसैको „ ।
इन्टर कष्टल नार्भको थोरै „ ।
लिम्फयाटिक ग्ल्यान्ड्स।

थोरै फ्याट र येरिवोलार टिस्युले अघी लेखियाको चीजहरूलाई मीलाई राख्छ।

आक्सिलामा रहने चीजहरूको पोजीशन।

आक्सिलरी आर्टरी र भेन र ब्रेकियाल प्लेक्ससको नार्भ्स बोक्लिक भै आउटवार्ड र आन्टीरियेरमा येपेक्सदेखी बेससम्म रहन्छ। आक्सिलरीभेन आक्सिलरी आर्टरीको इन्नर साइडमा रहन्छ अर्थात् थोरासिकतिरमा रहन्छ। आक्सिलरी येपेक्सको आन्टीरियेरमा र पेक्टोरयाल मासल्समा आक्सिलरी आर्टरीको थोरासिक ब्रेश्चेस रहन्छ। आक्सिलाको आन्टीरियेर मार्जीनदेखी चेष्टको साइडमा लङ थोरासिक आर्टरी रहन्छ। येस्को ब्याकपार्टमा साब्स्क्यापुलेरिस मासलको लोवर मार्जीनमा साब्स्क्यापुलार भेसल्स र नार्भ रहन्छ। येही मासलको लोवर बर्डरमा डर्सेलिस स्क्यापुली आर्टरी भेन्स रहन्छ। येही मासलको आउटर येक्सट्रिमिटीमा पोष्टीरियेर सार्कम फ्लेक्स भेसल्स र सार्कम फ्लेक्स

नार्भ जान्छ। यो २ चीज स्वल्डर जयन्टको ब्याकपार्टमा काभर्ड भै गयाको छ। आक्सिलाको इन्नर साइडमा अर्थात् थोस्यासिकदिर्गमा सुपीरियेर थोस्यासिक आर्टरी, पोष्टीरियेर थोस्यासिक नार्भ र इन्टर कष्टो ह्युमेरल नार्भ्स रहन्छ।

आक्सिलरी आर्टरीको बयान।

यो फाष्ट रिबको आउटरवर्डरदेखी शुरू हुन्छ र टेरिस मेजर मासलको टेन्डेनको लोवर वर्डरसम्म रहन्छ। येस्को मुनिदेखी ब्रेकियाल आर्टरीको शुरू हुन्छ। यो आक्सिलरी आर्टरी शुरू भयाको ठाउँमा डीप हुन्छ। तमाम भयाको ठाउँमा सुपरफिसियाल हुन्छ र स्कीन र फेसियाले काभार गर्छ।

येस्को ३ पोर्सन्स हुन्छ—

१ फाष्ट पोर्सन। पेक्टोस्यालिस माइनर मासलको आवभमा रहन्छ।

२ सेकेन्ड पोर्सन। पेक्टोस्यालिस माइनर मासलको बीहाइन्डमा रहन्छ।

३ थार्ड पोर्सन। पेक्टोस्यालिस माइनर मासलको बीलोमा रहन्छ।

आक्सिलरी आर्टरीको

फाष्ट पोर्सनको रिलेशन।

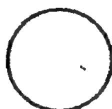
फ्रान्टमा—

पेक्टोस्यालिस मेजर १

कष्टो कोस्याकयेड मेम्ब्रेन १

येक्सटर्नल आन्टीरियेर थोरयासिक नार्भ १
आक्रोमियो थोरयासिक भेन १
किफ्यालिक भेन १

इन्नर साईडमा—
आक्सिलरी भेन् १

आउटर साईडमा—
ब्रेकियाल फ्लेक्सस १

पीछाईडमा—
फाष्ट इन्टर कष्टल येस्पेस १
इन्टर कष्टल मासल्स १
सेरेटस म्याग्नस मासलको सेकेन्ड र थार्ड सेरेसन्स १
पोष्टीरियेर थोरयासिक नार्भ १
इन्टर्नल आन्टीरियेर थोरयासिक नार्भ १

आक्सिलरी आर्टरीको
सेकेन्ड पोर्सनको रिलेशन ।

फ्रान्टमा—
पेक्टोरयालिस मेजर १
पेक्टोरयालि माइनर मासल्स १

इन्नर साईडमा—
ब्रेकियाल फ्लेक्ससको इन्नर कर्ड १
आक्सिलरी भेन १
इन्टर्नल आन्टीरियेर थोरयासिक नार्भ १

आउटर साईडमा—
ब्रेकियाल फ्लेक्ससको आउटर कर्ड १

बोहाईन्डमा—

सात्रस्क्याण्युलेरिस मासल १
ब्रेकियाल फ्लेक्ससको पोष्टीरियेर कर्ड १

आक्सिलरी आर्टरीको

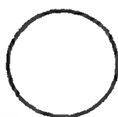
थार्ड पोर्सनको रिलेशन ।

फ्रान्टमा—

इन्टेगुमेन्ट १
फेसिया १
पेक्टोरालिस मेजर १
मिडियान नार्भको इन्नर हेड १

इन्नर साइडमा—

आल्नर नार्भ १
इन्टर्नल क्युटेनियास नार्भ १
आक्सिलरी भेन १

आउटर साइडमा—

कोरयाको ब्रेकियालिस १
मिडियान नार्भ १
मास्कुलो क्युटेनियास नार्भ १

बीहाईन्डमा—

सात्रस्क्याण्युलेरिस १
ल्याटिसीमास डर्साई १
टेरिस मेजरको टेन्डन्स १
मास्कुलो स्पाइरल १
सार्कम फ्लेक्स नार्भ्स १

आक्सिलरी आर्टरीको

ब्रेञ्चेसको नाम।

फाष्ट पार्टबाट २ ब्रेञ्चेस—

१ सुपीरियेर थोरयासिक।

२ आक्रोमियाल „ ।

सेकेन्ड पार्टबाट २ ब्रेञ्चेस—

१ लङ थोरयासिक।

आलर „ ।

थार्ड पार्टबाट ३ ब्रेञ्चेस—

१ साब्‌क्यापुलार।

२ आन्टीरियेर सार्कम फ्लेक्स।

३ पोष्टीरियेर „ „ ।

फाष्ट पार्टको

सुपीरियेर थोर्‍यासिकको कुरा।

यो कोही कोहीको आक्रोमियाल थोरयासिकबाट उठछ। यो फर्वार्ड र इन्वार्डदिग्मा गै पेक्टोरयालिस माइनरको अपर वर्डर-सम्म पुग्छ र मेजर र माइनरको बीचबाट चेष्टको साइडमा जान्छ र येही पेक्टोरयाल मासलसलाई सप्लाई गर्छ। इन्टर्नल म्यामारी र इन्टर कष्टेल आर्टरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

फाष्ट पार्टको

आक्रोमियाल थोर्‍यासिकको कुरा।

यो पेक्टोरयालिस माइनरको अपर वर्डरदेखि उठी फर्वार्ड-दिग्मा जान्छ।

येस्को ३ किसिमको ब्रेञ्चेस हुन्छ—

१ थोरासिक ब्रेञ्चेस।
२ आक्रोमियाल ,, ।
३ डिसीन्डिङ ,, ।

थोरासिक ब्रेञ्चेस। यो २।३ वोटा हुन्छ। येस्ले सेरेटस म्याग्नस र पेक्टोरयाल मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

आक्रोमियाल ब्रेञ्चेस। यो आक्रोमियान प्रसेसस्म गै डेल्टयेड मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

डिसीन्डिङ ब्रेञ्चेस। यो पेक्टोरयालिस मेजर र डेल्टयेडको बीचबाट किफ्यालिक भेनको साथ गै येही २ मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

आक्रोमियाल थोरासिकको क्लाभिक्युलार ब्रेञ्च १ छ तेस्ले साबक्लेभियान मासललाई सप्लाई गर्छ।

सेकेन्ड पार्टको

लङ थोर्यासिक ब्रेञ्चेसको कुरा।

यो डाउनवार्ड र इन्वार्ड दिग्मा गै पेक्टोरयालिस माइनरको लोवर बर्डरबाट चेष्टको साइडमा जान्छ। सेरेटसम्याग्नस, पेक्टोरयाल मासल्स, म्यामारी ग्ल्यान्ड, आक्सिलरी ग्ल्यान्डस र साब स्क्यापुलेरिस मासललाई सप्लाई गर्छ। इन्टर्नल म्यामारी र इन्टर कष्टल आर्टेरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

सेकेन्ड पार्टको

अलर थोर्‍यासिक ब्रेञ्चको कुरा।

येस्ले आक्सिलाको ग्ल्यान्ड्स र आलिवोलार टिस्युलाई संप्लाई गर्छ।

थार्ड पार्टको

साब् स्क्यापुलार ब्रेञ्चेसको कुरा।

यो आक्सिलरी आर्टरीको ठुलो ब्रेञ्चेस हो, साब् स्क्यापुलेरिस मासलको लोवर वर्डरको उल्टादिग्‌वाट उठछ र डाउनवार्ड र व्याक्वार्ड दिग्मा गै स्क्यापुलाको इन्फीरियेर आङ्गलसम्म जान्छ। लङ थोरासिक, इन्टर कष्टल आर्टरिज र पोष्टीरियेर स्क्यापुलार आर्टरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

येस्को १ ब्रेञ्च छ दोस्रो नाम डर्सेलिस स्क्यापुली। यो साब्स्क्यापुलार आर्टरीको अरिजिन भयाको १½ इञ्ची गया पछी यो आर्टरी फुटछ। यो स्क्यापुलाको आक्सिलरी वर्डरमा टेरिस मेजर र माइनर मासल्सको बीचवाट जान्छ। यो ट्राइसेप्स मासलको लङ हेडको इन्टर्नलदिग्मा रहन्छ। यो इन्फ्रा स्पाइनस फसामा गै पोष्टीरियेर स्क्यापुलार र सुप्रा स्क्यापुलार आर्टरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

येस्को २ ब्रेञ्चेस हुन्छन्—

१ साब्स्क्यापुलार फसामा जान्छ।

२ दोस्रा स्क्यापुलाको डर्सल सर्फेसको इन्फीरियेर आङ्गलमा जान्छ र येही ठाउँको मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

थार्ड पार्टको

आन्टीरियेर सार्कम फ्लेक्स ब्रेन्चेसको कुरा।

यो पोष्टीरियेर सार्कम फ्लेक्सको मुनिबाट र आक्सिलरी आर्टरीको आउटर साइडबाट उठी आउटवार्डदिग्मा कोस्ताको ब्रेकियालिस र बाइसेप्सको सर्ट हेडको मुनिबाट गै ह्युमेरसको नेकको अगाडीमा रहन्छ। येस्को १ ब्रेञ्च बाइसिपिटल ग्रुभबाट सोल्डर जयन्टमा जान्छ। येस्ले डेल्टयेड मासललाई सप्लाई गर्छ। पोष्टीरियेर सार्कम फ्लेक्स आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

थार्ड पार्टको

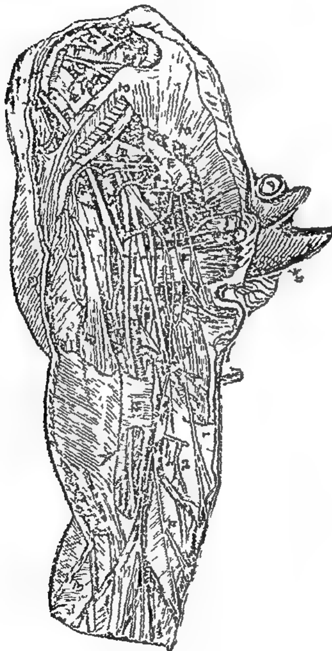
पोष्टीरियेर सार्कमफ्लेक्स आर्टरीको कुरा।

यो आन्टीरियेर सार्कमफ्लेक्स भन्दा लार्ज हुन्छ। सावस्क्यापुलेरिस मासलको लोवर वर्डरको अपोजिटबाट उठछ। यो व्याकवार्डदिग्मा गै सार्कमफ्लेक्स भेन्स र नार्भको साथ १ वोटा ४ कुनेजगा भीत्र जान्छ। यो ४ कुनेजगा टेरिसमेजर, टेरिस माईनर, ट्राईसेप्सको स्क्यापुलार हेड र ह्युमेरसले बन्छ। यो आर्टरी ह्युमेरसको नेकको वोरिपरिमा घुमेको छ, येस्ले डेल्टयेड मासल र स्वल्डर जयन्टलाई सप्लाई गर्छ। आन्टीरियेर सार्कमफ्लेक्स आक्रोमियाल थोरासिक र सुपीरियेर प्रोफन्डाको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

ब्रेकियाल आर्टरीको बयान।

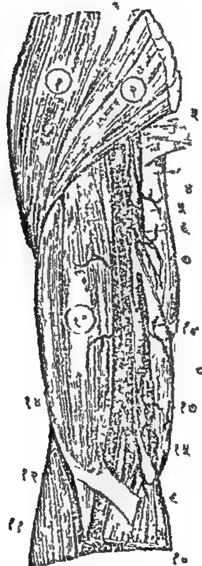
यो टेरिसमेजर मासलको टेन्डनको लोवर मार्जीनदेखी

नं ७५ एकसिलारि आटारि र ब्राञ्चेस।

क। सुपिरियर थोरेसिक। ख। एक्रोमियन थोरेसिक। ग। एलार थोरेसिक। घ। लं थोरेसिक। च। सावस्क्याप्युलार। छ। एण्टिरियर सारकमफ्लेक्स। ज। पोष्टि सारकमफ्लेक्स।

नं ७६ ब्रेकियाल आर्टारि को सार्जिकल एनाटामि।

१ डेलटयड। २ पेकट मेजर। ३ लाटि डर्सा इ B टिरिस मेजर
५ ष्ट्रपठ किउटेनियास नार्भ। ६ माष्क साइराल। ७ सुपि प्रोफाए
८ इनफ प्रोफाण्डा। ९ एनाट मागना। १० प्रोनेरेडि टिरिस। ११
१२ वाइसिपि फासा। १३ वाइसेपस। १४ ब्रेकियाल आर्टारि। १५

शुरू हुन्छ र आरमको इन्नर र आन्टीरियेरदेखी तलतिर जान्छ। येल्बो जयन्टको आन्टीरियेर दिग्को ½ इञ्ची तलसम्म गै रेडियाल आर्टरी र आल्नर आर्टरीले डिभाइड हुन्छ। यो ब्रेकियाल आर्टरी शुरू भयाको ठाउँमा ह्युमेरसको इन्टर्नल दिग्मा रहन्छ। तलतिर जादा ह्युमेरसको फ्रान्टमा रहन्छ। वेन्ड आफ दी येल्बोमा पुगी ह्युमेरसको २ कन्डाइलसको बीचमा रहन्छ। यो आर्टरिज बराबर सुपरफेसियालमा रहन्छ।

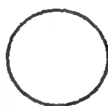
ब्रेकियाल आर्टरीको रिलेशन—

फ्रान्टमा—

इन्टेगुमेन्ट	१
फेसि	१
बाईसिपिटल फेसिया	१
मिडियान ब्यासिलिक भेन	१
मिडियान नार्भ	१

इन्नर साइडमा—

इन्टर्नल क्युटिनियास	१
आल्नर नार्भ्स	१
मिडियान नार्भ	१
ब्यासिलिक भेन	१

आउटर साइडमा—

मिडियान नार्भ	१
कोस्याको ब्रेकियालिस	१
बाइसेप्स मासल्स	१

बीहाईन्डमा—

ट्राइसेप्स मासल	१
मास्कुलो स्पाइरल नार्भ	१
सुपीरियेर-प्रोफन्डा आर्टरी	१

कोस्याको ब्रेकियालिस १
ब्रेकियालिस आन्टाईकस मासल्स १

बेन्ड आफ दी

येल्वोको कुरा।

ब्रेकियाल आर्टरी बेन्ड आफ दी येल्बोमा पुगी १ ट्राइङ्गुलर जगामा रहन्छ। यो ट्राइङ्गलको वेस अपवार्डदिग्मा ह्युमेरसको तर्फ रहन्छ। यो ट्राइङ्गलको येक्सटर्नलमा सुपिनेटर लाङ्गस। इन्टर्नलमा प्रोनेटर रेडिआई टेरिस मासल्स रहन्छ। येस्को फ्लोर ब्रेकियालिस आन्टाइकस र सुपिनेटर ब्रेभिसले बन्छ। येही ३ कुने जगामा—

१ ब्रेकियाल आर्टरी र तेसैको साथ जाने भेन्स।
२ रेडियाल आर्टरी।
३ आल्नर आर्टरी।
४ मिडियान नार्भ।
५ मास्कुलो स्पाइरल नार्भ।
६ वाइसेप्स को टेन्डेन रहन्छ।

येस्को पोजिशन—

ब्रेकियाल आर्टरी येही ३ कुनेजगाको बीचबाट गै रेडिआसको नेकसम्म पुगी रेडियाल र आल्नर आर्टरिज हुन्छ। मिडियान व्यासिलिक भेन, यो आर्टरीको फ्रान्टमा वाईसिपिटल फेसियाको साथ रहन्छ। मिडियान नार्भ ब्रेकियाल आर्टरीको इन्नर साइडमा रहन्छ। बीलोमा प्रोनेटर रेडिआई टेरिसको करोनयेड

अरिजिन ब्रेकियाल आर्टरी र मिडियान नार्भको बीचमा रहन्छ। बाइसेप्सको टेन्डेन येही ३ कुने जगाको आउटरदिगबाट जान्छ। मास्कुलो स्पाइरल नार्भ बाइसेप्सको टेन्डेनको आउटर साइडमा रहन्छ र सुपिनेटर लाङ्गसको मुनि र सुपिनेटर ब्रीभिसको माथी रहन्छ।

ब्रेकियाल आर्टरीको

ब्रेञ्चेसको नाम।

१ सुपोरियेर प्रोफन्डा।
२ न्युट्रियान्ट।
३ इन्फीरियेर प्रोफन्डा।
४ आनाष्टोमोटिकाम्याग्ना।
५ मास्कुलार।

सुपीरियेर प्रोफन्डाको कुरा।

यो ब्रेकियालको इन्नर ब्याकपार्टबाट र टेरिस मेजरको लोवर बर्डरको मुनिबाट उठ्छ। यो ब्याकवार्डदिग्मा जादा ट्राइसेप्स मासलको आउटर र इन्नर हेड्सबाट मास्कुलो स्पाइरल नार्भको साथ जान्छ। यो ह्युमेरसको मास्कुलो स्पाइरल ग्रुभबाट जान्छ। यो येक्सटर्नल कन्डाइलको आवभसम्म पुगी २ टार्मिन्यल ब्रेञ्चेसले डिभाइड हुन्छ, येही २ टार्मिनेल ब्रेञ्चेस मध्ये १ ब्रेञ्चले येक्सटर्नल इन्टर मास्कुलार सेप्टमलाई पार्फोरेट गरिकन ब्रेकियालिस आन्टाइकस र सुपिनेटर लाङ्गसको बीचसम्म पुग्छ र

रेडियाल आर्टरीको रेकारेन्ट ब्रञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। येस्को दोस्रा ब्रेञ्चको नाम पोष्टीरियेर आर्टीक्युलार। यो येक्सटर्नेल इन्टर मास्कुलार सेप्टमको व्याकबाट गै येल्बोजयन्टको व्याकमा पुग्छ र

१ पोष्टेरियेर इन्टर ओसियास रेकारेन्ट।

२ पोष्टीरियेर आल्नर रेकारेन्ट।

३ आनाष्टोमोटिकाम्यायग्ना।

४ इन्फीरियेर प्रोफन्डाको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

सुपोरियेर प्रोफन्डाले ट्राईसेप्स मासललाई सप्लाई गर्छ।

न्युटियान्ट आर्टरीको कुरा।

यो ब्रेकियाल जानेबेलामा आरमको मिडिलमा पुगी यो ब्रेञ्च फुट्छ र यो डाउनवार्डदिग्मा गै कोरयाको ब्रेकियालिसको इन्सर्सनसम्म पुग्छ र ह्युमेरस बोनको न्युटियान्ट केनाल भीत्र जान्छ।

इन्फीरियेर प्रोफन्डाको कुरा।

यो ब्रेकियालबाट आरमको मिडिलको थोरै मुनिबाट उठछ इन्टर्नेल इन्टर मास्कुलार सेप्टमलाई पार्फोरेट गरिकन ट्राइसेप्सको इन्नर हेडको माथीबाट इन्नर कन्डाईल र अलिक्रेननको बीचबाट आल्नर नार्भको साथ जान्छ। पोष्टीरियेर आल्नर रेकारेन्ट र आनाष्टोमोटिकाम्यायग्नाको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

आनाष्टोमोटिकाम्याग्नाको कुरा ।

* येल्वोजयन्टको २ इञ्च आबभदेखी ब्रेकियालबाट उठछ। यो
ब्रेकियालिस आन्टाइकसको माथीबाट इन्वार्डदिग्मा जान्छ । इन्ट-
र्नल इन्टर मास्कुलार सेप्टमलाई प्वालपारिकन ह्युमेरसको व्या-
कपार्टमा जान्छ र अलिकंनन फसाको आबभमा गै सुपीरियेर
प्रोफन्डाको पोष्टीरियेर आर्टिक्युलार ब्रेञ्चको साथ मील्छ र १ आर्च
हुन्छ। यो इन्फीरियेर प्रोफन्डा, आन्टीरियेर आल्नर र रेकारेन्ट र
पोष्टीरियेर आल्नर रेकारेन्टको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। येस्ले
ब्रूइसेप्सलाई सप्लाई गर्छ ।

मास्कुलार ब्रेञ्चेसको कुरा

यो ३।४ ब्रेञ्चेस हुन्छ। कोस्याको ब्रेकियालिस, वाईसेप्स र
ब्रेकियालिस आन्टाईकस मासलसलाई सप्लाई गर्छ ।

येल्वोजयन्टको

आनाष्टोमोसिसको बयान ।

इन्टर्नल कन्डाइलको फ्रान्टमा—

१ आनाष्टोमोटिकाम्याग्ना ।

२ आन्टीरियेर आल्नर रेकारेन्ट ।

३ इन्फीरियेर प्रोफन्डाको आन्टीरियेर टार्मिनेल ब्रेञ्च ।

इन्टर्नल कन्डाइलको बीहाईन्डमा—

१ आनाष्टोमोटिकाम्याग्ना ।

२ पोष्टीरियेर आल्नर रेकारेन्ट ।

३ इन्फीरियेर प्रोफन्डाको पोष्टीरियेर टार्मिनेल ब्रेञ्च ।

येक्सटर्नेल कन्डाईलको फ्रान्टमा—

१ रेडियाल रेकारेन्ट।
२ सुपीरियेर प्रोफन्डाको १ टार्मिनेल ब्रेञ्च।

येक्सटर्नेल कन्डाईलको बीहाईन्डमा

१ आनाष्टोमोटिकाम्याग्ना।
२ इन्टर ओसियेस रेकारेन्ट।
३ सुपीरियेर प्रोफन्डाको १ टार्मिनेल ब्रेञ्च आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

रेडियाल आर्टरीको बयान।

वेन्ड आफ दी येल्वोको वीलोमा जाहाँ ब्रेकियाल आर्टरी वाईफरकेट हुन्छ तेही ठाउँदेखी शुरू हुन्छ। यो फोरआरमको रेडियालसाईडवाट गै रिष्टजयन्टसम्म पुग्छ। फेरी ब्याकवार्ड-दिग्मा गै कार्पासको आउटरसाईडमा पुग्छ र थाम्बको येक्सटेन्सर टेन्डेन्सको मुनिवाट गै मेटाकार्प्याल - वोन्स आफ दी थाम र इन्डेक्स फिङ्गरको वीचवाट जान्छ र ह्यान्डको पामुमा गै मेटाकार्प्याल वोन्सको माथीवाट गै ह्यान्डको आल्नर वर्डरसम्म पुग्छ र डीप पाम र आर्च वन्छ। यो आर्टरी टार्मिनेशन हुने वेलामा आल्नर आर्टरीको डीप ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

यो आर्टरीको ३ पार्ट्स हुन्छ—

फोर आरमको मा १ पार्ट
रिष्टको ... मा १ पार्ट
ह्यान्डको ... मा १ पार्ट

रेडियाल आर्टरीको

फोर आरममा रहने पोर्सनको रिलेशन।

फ्रान्टमा—

स्कीन १
सुपर फिसियाल १
डीप फेसी १
सुपिनेटर लाङ्गस १

इनर साईडमा—

प्रोनेटर रेडियाई टेरिस १
फ्लेक्सर कार्पाई रेडियालिस १

आउटर साईडमा—

सुपिनेटर लाङ्गस १
रेडियाल नार्भ १

पीछाईन्डमा—

वाइसेप्सको टेन्डन १
सुपिनेटर ब्रोभिस १
प्रोनेटर रेडियाई टेरिस १
फ्लेक्सर साब्लिमिस डिजिटोरम १
फ्लेक्सर लाङ्गस पलिसिस १
प्रोनेटर क्वाड्रेटस १
रेडियास १

रेडियाल आर्टरीको

रिष्टमा रहने पोर्सनको रिलेशन।

रेडिआसको ष्टाइलयेड प्रसेसबाट फाष्ट इन्टर वोसियेस् यस्पेसमा जादा, यो येक्सटर्नेल ल्याट्रास्याल लीगामेन्टको माथी

रहन्छ। फेरि स्क्याफ्वायेड बोन र ट्रापिजियामको माथीबाट जान्छ। येही ठाउँमा थामको येक्सटेन्सर टेन्डेन्स, साबकुटेनियास भेन, रेडियाल नार्भको थोरै फाइलामेन्ट्स र इन्टेगुमेन्टले काभार गर्छ। येस्को साथ २ भेन्स र मास्कुलो क्युटेनियास नार्भको १ फाइलामेन्ट येसैको साथ साथ जान्छ।

रेडियाल आर्टरीको

ह्यान्डमा रहने पोर्सनको रिलेशन।

यो फाष्ट इन्टर वोसियास येस्पेसको अपर एन्डबाट आब्डाक्टर इन्डिसिसको २ हेड्सको बीचबाट गै पामर सर्फेसको माथीबाट मेटाकार्प्याल बोन आफ दी लिटिल फीङ्गरको वेससम्म पुग्छ र आल्नर आर्टरीको कम्युनिकेटिङ ब्रेञ्चको साथ मिलि डीप पामर आर्च बन्छ। आड्डाक्टर वोब्लिकस पलिसिस, फिङ्गर्सको फ्लेक्सर टेन्डेन्स, लाम्ब्रीकेलिस आपोनेन्स र फ्लेक्सर ब्रीभिस मिनिमाई डिजिटाईले काभार गर्छ। येही ठाउँमा आल्नर नार्भको डीप ब्रेञ्च भीत्रबाट बाहिर आउछ।

रेडियाल आर्टरीको

ब्रेञ्चेसको नाम।

येस्को ३ ग्रुप्स हुन्छ—

फोर आरमकोमा— १ रेडियाल रेकारेन्ट।
२ मास्कुलार।
३ आन्टीरियेर कार्प्याल।
४ सुपरफेसियालिस्भली।

रिष्टमा— १ पोष्टीरियेर काप्यील ।
२ मेटाकाप्यील ।
३ डर्सेलिस पलिसिस ।
४ डर्सेलिस इन्डिसिस ।

ह्यान्डमा— १ प्रिन्सेप्स पलिसिस ।
२ रेडियालिस इन्डिसिस ।
३ पार्कोरेटिड ।
४ इन्टर वोसियास ।
५ पामर रेकारेन्ट ।

फोर आरमको

रेडियाल रेकारेन्टको कुरा ।

यो येल्वोजयन्डको वीलोवाट उठछ। यो मास्कुलो स्पाइ-रल नार्भको ब्रेञ्चेसको वीचवाट र सुपिनेटर ब्रोभिसको माथीवाट अपवार्डदिगवाट जान्छ। फेरी सुपिनेटर लाङ्गस र ब्रेकियालिसको वीचवाट गै यो मासल्स र येल्वोजयन्टलाई सप्लाई गर्छ। सुपी-रियेर प्रोफन्डाको १ टार्मिनल ब्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ ।

फोर आरमको

मास्कुलार ब्रेञ्चेसको कुरा ।

येस्ले फोर आरमको रेडियाल साइडको मासल्सलाई सप्लाई गर्छ ।

फोर आरमको

आन्टीरियेर कार्प्यालको कुरा ।

यो रेडियाल आर्टरीबाट प्रोनेटर काड्रेटसको लोवर वर्डर देखी उठछ। रेडियासको फ्रान्ट र इन्वार्डदिग्मा जान्छ। आल्न आर्टरीको आन्टीरियेर कार्प्याल ब्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ र रिष्टको फ्रान्टमा आन्टीरियेर कार्प्याल आर्च बन्छ। आवभ बाट आन्टीरियेर इन्टर वोसियासको ब्रेञ्च, येस्को साथ मिल्छ बीलोबाट डीप कार्प्याल आर्चको रेकारेन्ट ब्रेञ्चको साथ मिल्छ। येस्को ब्रेञ्चेसले रिष्ट र कार्पासको आर्टीकुलेशन्सलाई सप्लाई गर्छ।

फोर आरमको

सुपरफिसियालिस्भलीको कुरा ।

यो रेडियाल आर्टरीबाट रिष्टज़यन्टको घुमेको जगाबाट उठछ। फर्वार्डदिग्मा गै थामको मासल्सको बीचबाट गै तेसै मासल्सलाई सप्लाइ गर्छ र कोही२को आल्नर आर्टरीको पामर पोर्सन मिलि सुपरफिसियाल पामर आर्च बन्छ।

रिष्टको

पोष्टीरियेर कार्प्यालको कुरा ।

यो रेडियाल आर्टरीबाट थाम्बको येक्सटेन्सर टेन्डेनको मुनिबाट उठछ। यो कार्पासको माथीबाट गै ह्यान्डको इन्नर वर्डर सम्म पुग्छ र आल्नाको पोष्टीरियेर कार्प्याल ब्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस भै पोष्टीरियेर कार्प्याल आर्च बन्छ। यो आर्चबाट थार्ड र फोर्थ इन्टर वोसियास येस्पेसमा २ डर्सल इन्टर वोसियास

आर्टरिज जान्छ। येस्को १।१ को १ डर्सल। १ डिजिटेल ब्रेन्चेस हुन्छ। यो ब्रेञ्चेसहरू सुपरफिसियाल पामर आर्चको डिजिटल आर्टरिजको साथ मिल्छ।

थिम्बको

मेटाकार्प्याल ब्रेञ्चको कुरा।

यौ थाम्बको येक्सटेन्सर टेन्डेन्सको मुनिबाट उठछ। फ-र्वार्डदिग्मा गै सेकेन्ड डर्सल इन्टर वोसियास मासलसम्म पुग्छ र डीप-पामर आर्चको पार्फोरेटिङ ब्रेञ्चको साथ मिल्छ। येस्को २ डर्सल र डिजिटेल ब्रेञ्चेस हुन्छ। इन्डेक्स र मिडिल फिङ्गर्सको साइड्सलाई सप्लाई गर्छ र सुपरफिसियाल पामर आर्चको टिजि-टल ब्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

रिष्टको

डर्सेलिस पलिसिसको कुरा।

यौ २ हुन्छ। थाम्बको डर्सलदिग्को साईड्समा रहन्छ। फाष्ट मेटाकार्प्याल बोनको साथ ब्रेसबाट उठछ।

रिष्टको

डर्सेलिस इन्डिसिसको कुरा।

यो इन्डेक्स फीङ्गरको ब्याकर रेडियाल साईडमा रहन्छ।

ह्यान्डको

प्रिन्सेप्स पलिसिसको कुरा।

रेडियाल आर्टरी ह्यान्डको डीप र इन्वार्डदिग्मा जादा यो

उठछ, आब्‌डाक्टर इन्डिसिस र आड्‌डाक्टर वोब्लीकस पलिसिस-को वीचबाट गै आड्‌डाक्टर ट्र्यान्सभर्सस पलिसिस र आड्‌डाक्टर वोब्लिकस पलिसिसको वीचबाट गै मेटाकार्प्याल वोन आफ् दी थाम्बको आलुर साईडमा पुग्छ। थाम्बको फाष्ट फ्ल्याङ्सको वेसमा येस्को २ ब्रेञ्चेस हुन्छ, थाम्बको पामर साइडस्मा रहन्छ।

ह्यान्डको

रेडियालिस इन्डिसिसको कुरा।

प्रिन्सेप्स पलिसिस उठेको ठाउँको नजीकबाट उठ्छ। इन्डेक्स फीङ्गरको रेडियाल साइडबाट जान्छ र सुपरफिसियाल पामर आर्चको डिजिटल आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

ह्यान्डको

पार्फोरेटिङ्ग आर्टरिजको कुरा।

यो ३ हुन्छ। ३ लाष्ट डर्सल इन्टर वोसियाई मासल्स हेड्-सको वीचबाट ब्याकवार्डदिग्मा जान्छ र डर्सल इन्टर वोसियास आर्टरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

ह्यान्डको

पामर इन्टर वोसियासको कुरा।

यो ३।४ वोटा हुन्छ। यो डीप पामर आर्चको ब्रेञ्चेस हो सुपरफिसियाल आर्चको डिजिटल ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। इन्टर वोसियास मासल्सको माथीबाट फर्वार्डदिग्मा जान्छ।

ह्यान्डको

(पामर रैकारैकारेन्ट ब्रेञ्चेसको कुरा ।)

यो डीप पामर आर्चको कन्केभदिगबाट उठछ । रिष्टजयन्टको फ्रान्ट र अपवार्डदिगमा जान्छ । कार्प्याल आर्टीकुलेशन्सलाई सप्लाई गर्छ । आन्टीरियेर कार्प्याल आर्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ ।

आल्नर आर्टरीको बयान ।

ब्रेकियाल आर्टरीको २ टार्मिनल ब्रेञ्चेस मध्ये यो लार्ज हुन्छ । बेन्ड आफ दी येल्वोको थोरै बीलोबाट शुरू हुन्छ । फोर आरमको इन्नर साइडबाट बोक्लि भै जान्छ र रिष्टजयन्टको आल्नर वर्डर सम्म पुग्छ । फेरी पिसिफारम बोनको रेडियाल साइडमा जाहाँ आन्युलर लीगामेन्ट लाग्छ तसैको आवभबाट जान्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ र १ सुपरफिसियाल । १ डीप पामर आर्चेस हुन्छ ।

आल्नर आर्टरीको

फोरआरममा रहने हिस्साको रिलेशन ।

फ्रान्टको अपर हापमा—

१ फ्लेक्सर मासल्सको सुपरफिसियाल लेयार ।
२ मिडियान नार्भं ।

फ्रान्टको लोवर हापमा—

१ सुपरफिसियाल ।
२ डीप फेसिया ।

इन्नर साइडमा—

१ फ्लेक्सर कार्पाई आ-
ल्नेरिस ।

२ आल्नर नार्भको लो-
वर टु थार्ड्स ।

आउटर साइडमा—

१ फ्लेक्सर साब्लिमिस
डिजिटोरम ।

बीहाईन्डमा—

१ ब्रेकियालिस आन्टाइकस ।

२ फ्लेक्सर प्रोफन्डस डिजिटोरम मासल्स ।

आल्नर आर्टरीको

रिएमा रहने हिस्साको रिलेशन ।

येस्लाई इन्टेगुमेन्ट र फेसियाले काभार गर्छ र आन्टीरियेर आन्युलर लीगामेन्टको माथी रहन्छ र पिसिफारम बोनको इन्नर साइडमा रहन्छ र आल्नर नार्भ येस आर्टरीको थोरै इन्नर साइड र बीहाईन्डमा रहन्छ ।

आल्नर आर्टरीको

ब्रेञ्चेसको नाम ।

येस्को ३ मुख्य इन्छ—

(क) फोर आरममा—

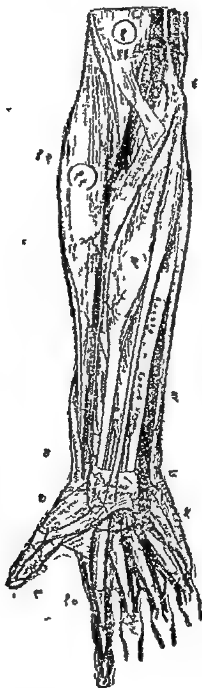
१ आन्टीरियेर आल्नर रेकान्ट ।

२ पोष्टीरियेर „ „ ।

३ इन्टर वोसियास । { १ आन्टीरियेर इन्टर वोसियास
२ पोष्टीरियेर इन्टर }

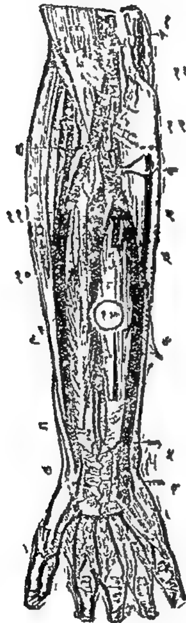
४ मास्कुलार ।

न ७७ रेडियाल र आलनार आर्टारि को सार्जिकाल एनाटमि।

१ बाइसेप्स। २ फ्लेक्सार कार्पि रेडि। ३ आलनार आर्टारि। ४ रेडियाल आर्टारि। ५ सुपा पामार आर्च। ६ ब्रेकियाल। ७ सुपा भलि। ८ आलनार को डिप ब्राच। ९ प्रिनसेप्स पलिसिस। १० रेडियालिस इन्डिसिस। ११ सुपा लगास। १२ रेडियाल रिकारेण्ट

नं ७८ आलनार र रेडियाल आर्टारि हरू डिप चित्र।

१ एनाष्टमटिका मग्नागना। २ एण्टिरियर आलनार रिकारेण्ट। ४ माष्कुलार। ५ एण्टिरियर कार्पाल। ६ आलनार को डिप ब्राच। ७ सुपार फिसिएलिस भलि। ८ एण्टिरियर कार्पाल। ९ माष्कुलार १० पोष्टिरियार ईण्टारोसास। ११ रेडियाल रिकारेण्ठ। १२ ब्रेकियाल १३ मिडियान।

(ख) रिष्टमा—

१ आन्टीरियेर काप्याँल।

२ पोष्टीरियेर ,, ।

(ग) ह्यान्डमा—

१ डीप पामर. होस्रो नाम कम्युनिकेटिङ।

२ सुपर फिसियाल पामर आर्च।

फोर आरमको

आन्टीरियेर आलूनररेकारेन्टको कुरा।

यो येल्वो जयन्टको मुनिवाट उठी अपवार्ड र इन्वार्डदिग्मा ब्रेकियालिस आन्टाइकस र प्रोनेटर रेडियाई टेरिस मासल्सको बीचबाट जान्छ। येही २ मासल्स र इन्नर कन्डाईलको फ्रान्टलाई सप्लाई गर्छ आनाष्टोमोटिकाम्याग्ना र इन्फीरियेर प्रोफन्डाको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

फोर आरमको

पोष्टीरियेर आलूनररेकारेन्टको कुरा।

यो आन्टीरियेर आलूनररेकारेन्टको थोरै बीलोवाट उठछ र ब्याकवार्ड इन्वार्डदिग्मा गै फ्लेक्सर साब्लिमिसको मुनिवाट ह्युमेरसको इन्नर कन्डाइलको वीहाईन्डसम्म पुग्छ। येस्ले येल्वो-जयन्ट र तेसैको नजीकको मासल्सलाई सप्लाई गर्छ। इन्फीरियेर प्रोफन्डा आनाष्टोमोटिकाम्याग्ना र इन्टर वोसियास रेकारेन्ट आर्टरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

फोर आरमको

इन्टर वोसियास आर्टरीको कुरा।

यो १ इञ्ची जत्ती लाम्भो हुन्छ, रेडियासको ट्युवेरोसिटीको ग्रीलोवाट उठछ। इन्टर वोसियास मेम्ब्रेनको अपर वर्डर र व्याक्वार्डदिग्मा गै २ ब्रेञ्चेस हुन्छ।

येस्को नाम—

१ आन्टीरियेर इन्टर वोसियास आर्टरी।

२ पोष्टीरियेर इन्टर वोसियास आर्टरी।

आन्टीरियेर इन्टर वोसियासको कुरा।

यो इन्टर वोसियास मेम्ब्रेनको आन्टीरियेर सर्फेसबाट फोर आरमको वीलोमा जान्छ। येकोसै साथ मिडियान नार्भको इन्टर वोसियास ब्रेञ्चेसको साथ साथ जान्छ। फ्लेक्सर प्रोफन्डास डिजिटोरम, फ्लेक्सर लाङ्गस पलिसिस मासल्सले काभार गर्छ। येही २ मासल्समा येस्को ब्रेञ्चेस जान्छ र रेडियास र आल्नामा जो न्युट्रियान्ट आर्टरी जान्छ त्यो पनी येसैको ब्रेञ्चेस हो। प्रोनेटर काड्रेटसको अपर वर्डरबाट १ ब्रेञ्च, यो मासल्सको मुनिबाट गै कार्पासको फ्रान्टमा आन्टीरियेर कार्प्याल आर्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। फेरि इन्टर वोसियास मेम्ब्रेनलाई प्वालपारो फोर आरमको व्याकमा गै पोष्टीरियेर इन्टर वोसियास आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। फेरि रिष्टजयन्टको व्याकमा पुगी पोष्टीरियेर कार्प्याल आर्चको साथ मिल्छ। येस्को १ ब्रेञ्च छ, नाम मिडियान आर्टरी। यो मिडियान नार्भको साथ २ जान्छ र मिडियान नार्भलाई सप्लाई गर्छ।

पोष्टीरियेर इन्टर वोसियास आर्टरीको कुरा।

• यो वोब्लिक लीगामेन्ट र इन्टर वोसियास मेम्ब्रेनको वीचवाट गै व्याक्‌वार्ड र अपवार्डदिग्मा जान्छ। यो सुपिनेटर व्रोभिस र येक्सटेन्सर असिस मेटाकार्पाई पलिसिसको वर्डर्सको वीचवाट गै फोरआरमको व्याक र डाउनवार्डमा जान्छ। सुपरफिसियाल र डीप लीयार्सको मासल्सलाई सप्लाई गर्छ। आन्टीरियेर इन्टर वोसियोस आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ र आल्नर आर्टरीको पोष्टेरियेर कार्प्याल व्रेञ्चको साथ मील्छ। यो आर्टरीको अरिजिन हुने ठाउँमा १ व्रेञ्च छ, नाम इन्टर वोसियास रेकारेन्ट आर्टरी। यो येक्सटर्नल कन्डाइल र अलिक्रेननको वीचवाट र यानकोनियासको मुनिवाट गै सुपीरियेर प्रोफन्डाको १ व्रेञ्च पोष्टेरियेर आल्नर रेकारेन्ट र आनाष्टोमोटिकाम्याग्नाको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

फोर आरमको

मास्कुलारब्रेञ्चेसको कुरा।

येस्ले फोर आरमको आल्नर साइडको मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

रिष्टको

आन्टीरियेर कार्प्यालको कुरा।

यो कार्पासको फ्रान्टमा र फ्लेक्सर प्रोफन्डस डिजिटोरमको टेन्डेन्सको वीलोमा रहन्छ। रेडियाल आर्टरीको आन्टीरियेर कार्प्याल व्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

रिष्टको

पोष्टीरियेर कार्प्यालको कुरा।

यो पिसिफारम बोनको आवभबाट उठ्छ। फ्लेक्सर कार्पाई आल्नेरिसको टेन्डनको बीलोपाट गै ब्याक्वार्डसिमा जान्छ र डर्सल सर्फेसमा पुगी येक्सटेन्सर टेन्डन्सको मुनिबाट गै रेडियाल आर्टरीको पोष्टीरियेर कार्प्याल ब्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ र पोष्टीरियेर कार्प्याल आर्च बन्छ। येस्को १ ब्रेञ्च लिटिल-फिङ्गरको डर्सल सर्फेसको आल्नर साईडमा पुग्छ।

ह्यान्डको डीप पामर ब्रेञ्च

अथवा

कम्युनिकेटिङ ब्रेञ्चको कुरा।

यो आब्डाक्टर मिनिमाई डिजिटाई र फ्लेक्सर ब्रीभिस मिनिमाई डिजिटाईको अरिजिन्सको बीचबाट इन्वार्डसिमा जान्छ। यो रेडियाल आर्टरीको टार्मीनेशनको साथ आनाष्टोमोसिस भै डीप पामर आर्च बन्छ।

ह्यान्डको

सुपरफिसियाल पामर आर्चको कुरा।

येस्को ह्यान्डमा सुपरफिसियाल पाम आर्च बन्छ। यो ह्यान्डको आउटर साईडमा गै रेडियालिस इन्डिसिसको १ ब्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। कोही कोहीको रेडियाल आर्टरीको सुपरफिसियालिस्भलीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। सुपरफि-

सियाल पामर आर्चले पाममा १ आर्च बन्छ। येस्को कन्भेक्स-डिंग फर्वार्डमा रहन्छ।

सुपरफिसियाल पाम र आर्चको रिलेशन।

फ्रान्टमा—

स्कीन	१
पामेरिस ब्रीभिस	१
पामर फेसिया	१

बीहाईन्डमा—

आनुलर लीगामेन्ट	१
लिटिलफिङ्गरको मासल्सको अरिजिन भयाको ठाउँ	१
सुपरफिसियाल फ्लेक्स मासल्सको टेन्डेन्स	१
मिडियाननार्भ	१
आल्नरनार्भको डिभिजन	१

सुपरफिसियाल पामर आर्चबाट

४ डिजिटल ब्रेञ्चेस उठछ।

येस्ले लिटिल फिङ्गरको आल्नर साइडलाई र लिटिल र मिडिल इन्डेक्स फिङ्गर्सको बीचको २ साइड्सलाई सप्लाई गर्छ। यो डिजिटल आर्टरिजहरू फिङ्गर्सको साइड्सबाट जान्छ। डिजिटल

नाभिको वीलोमा रहन्छ। यो डिजिटल आर्टरिजहरू लाष्ट फल्याङ्सको मिडिलमा पुगी ११ फिङ्गरको साइडमा जो आर्टरिज छ तेसैको साथ मील्छ।

आर्चिसलाको बयान तमाम।

ट्राङ्कको आर्टरिजको बयान।

डिसेन्डिङ आवार्टाको २ पोर्सन्स हुन्छन्।

१ थोरयासिक आवार्टा।

२ आब्डोमिनल आवार्टा।

थोरयाक्समा रहने थोरयासिक आवार्टा।

आब्डोमेनमा रहने आब्डोमिनल आवार्टा।

थोरयासिक आवार्टाको बयान।

यो फोर्थ डर्सल भार्टिब्राको लेफ्ट साईडको लोवर वर्डरदेखी शुरू हुन्छ र डायफ्रामको आवार्टिक वोप्निङमा टार्मिनेशन हुन्छ, अर्थात् लाष्ट डर्सल भार्टिब्राको लोवर वर्डरको बाडीको फ्रान्टमा तमाम हुन्छ।

यो थोरयासिक आवार्टा शुरू भयाको ठाउँ स्पाइनको लेफ्ट साइडमा रहन्छ। तलतिर आउने बेलामा ई स्पाइनल कलमको

माझमा वस्छ, टार्मिनेशन हुने वेलामा स्पाइनल कलमको फ्रान्टमा रहन्छ। यो पोष्टीरियेर मिडियाष्टिनलको व्याक्‌पार्टमा रहन्छ।

थोऱ्यासिक आवार्टाको रिलेशन।

फ्रान्टमा—

लेफ्ट पाल्मेनोरी आर्टरी १
लेफ्ट ब्रोङ्कस १
पेरिकार्डियाम १
इस्वोफेगस १

राईट साईडमा—

इस्वोफेगस १
भीनाआजाइगस मेजर १
थोऱ्यासिक डाक्ट १

लेफ्ट साईडमा—

लेफ्ट लाङ १
प्लुरा १

बीलोमा—

इस्वोफेगस १

बोहाईन्डमा—

भार्टिब्रल कलम १
भीनाआजाइगस माइनर १

थोऱ्यासिक आवार्टाको

ब्रेञ्चेसको नाम।

१ पेरिकार्डियाक।
२ ब्रोन्‌कियाल।
३ इस्वोफेजियाल।

४ पोष्टीरियेर मिडियाष्टिनाल ।

५ इन्टर कष्टल ।

पेरिकार्डियाकको कुरा ।

यो २।३ वोटा हुन्छ । पेरिकार्डियामलाई सप्लाई गर्छ ।

ब्रोन्किंयाल आर्टरिजको कुरा ।

यो पनी २।३ ओटा हुन्छ। लाङ्सलाई पोष्टाई दीने काम गर्छ । यो राइट साइडको ब्रोनकियाल आर्टरिज फाष्ट आवार्टिक इन्टर कष्टलको साथ उठछ। लेफ्टदिंगको ब्रोनकियाल आर्टरी थोर्‌यासिक आवार्टावाट उठछ। कोही२को राइट ब्रोनकियाल पनी लेफ्टदिगवाट उठछ। येस्ले ब्रोनकियोलल्युस, ब्रोनकियाल ग्ल्यान्ड्स, लाङ्सको सेलिउलारटिस्यु र इस्वोफेगसलाई सप्लाई गर्छा

इस्वोफेजियाल आर्टरिजको कुरा ।

यो ४।५ वोटा हुन्छ। आवार्टाको फ्रान्टवाट उठी वोब्लिक भै डाउनवार्डवाट येस्वोफेग्समा जान्छ। यो आवभमा इन्फीरियेर थाइरयेड आर्टरिजको येस्वोफेजियाल ब्रेश्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। वोलोमा फ्रेनिक र ग्याष्ट्रिक आर्टरिजको आसीन्डिङ ब्रेश्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

पोष्टीरियेर मिडियाष्टिनाल आर्टरिजको कुरा ।

येस्को धेरै साना२ हाँगा हुन्छन् । मिडियाष्टिनामको ग्ल्यान्ड्स र येलिरोलार टिस्युलाई सप्लाई गर्छ ।

इन्टरकष्टल आर्टरिजको कुरा ।

यो आवार्टाको व्याकबाट उठछ । ११ दिग्मा १०।१० हुन्छ । दुई ओटा सुपीरियेर इन्टरकष्टल येस्पेसमा साबूक्लेभियानबाट आयाको सुपीरियेर इन्टरकष्टल आर्टरीले सप्लाई गर्छ । टेन्थ इन्टरकष्टल आर्टरी, लाष्ट रिवको लोवर वर्डरबाट जान्छ । येस्को दोस्रो नाम, साव्कष्टल आर्टरी भन्छन् । राईट इन्टरकष्टल आर्टरिज, लेफ्ट इन्टरकष्टल आर्टरिज भन्दा लामू हुन्छ । यो आउटवार्डदिग्मा भार्टिब्रीको वडिजको माथीबाट इन्टरकष्टल येस्पेसमा जान्छ । येस्लाई प्लुरा, इस्वोफेगस, थोरासिकडाक्ट, सिम्प्याथाटिकनार्भ र भीनाआजाइगस मेजरले काभार गर्छ । लेफ्ट इन्टरकष्टल आर्टरिज पनी आउटवार्डदिग्मा जान्छ । सिम्प्याथाटिकनार्भ येस्को माथीबाट जान्छ । अपर २ इन्टरकष्टलको माथीबाट सुपीरियेर इन्टरकष्टल भेन जान्छ । लोवर इन्टरकष्टल्स आर्टरिजको माथीबाट भीनाआजाईगस माइनर जान्छ । ११ इन्टरकष्टेल येस्पेसमा इन्टरकष्टल आर्टरी आउटवार्डदिग्मा गै येक्सटर्नल इन्टरकष्टल मासल्सको माथीबाट जान्छ र येसलाई फ्रान्टमा प्लुरा र फेसियाले काभार गर्छ, फेरी २ येक्सटर्नल र इन्नेल इन्टरकष्टल मासल्सको बीचबाट गै वोबुक भै उठी माथील्लो रिवको लोवरवर्डरको ग्रुभबाट फर्वार्डदिग्मा गै इन्टर्नल म्यामारी आर्टरीको इन्टरकष्टेल ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ ।

फाष्ट आवार्टिक इन्टरकष्टेल आर्टरी, सुपीरियेर इन्टरकष्टेल आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ । लाष्ट थ्री इन्टरकष्टेल आर्टरिज आव्डोमेनको मासल्सको बीचबाट गै फ्रान्टमा

येपिग्याष्ट्रिकक्रेनिक र लाम्बर आर्टरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

११ इन्टरकष्टलआर्टरिजको साथ—

माथीमा … भेन।
माझमा … आर्टरी।
वीलोमा … नार्भ जान्छ।

अपर इन्टरकष्टेल येस्पेसमा आर्टरीको—

माथीवाट … नार्भ जान्छ।
माझमा … आर्टरी।
वीलोवाट … भेन जान्छ।

इन्टरकष्टेल मासलसले इन्टरकष्टेल आर्टरिजलाई रक्ष्या-गरेको छ।

११इन्टरकष्टेलआर्टरीको ३।३ ब्रेञ्चेस हुन्छन्—

१ पोष्टीरियेर ब्रेञ्च, दोस्रो नाम डर्सल ब्रेञ्च।
२ स्पाइनल „।
३ कोल्याटास्याल इन्टरकष्टल ब्रेञ्च।

पोष्टीरियेर

अथवा

डर्सल ब्रेञ्चको कुरा।

यो व्याकवार्डदिग्मा गै आन्टीरियेर कष्टो ट्रूथान्सभर्स लीगामेन्टको इन्नर साईडमा गै २ ब्रेञ्चेस हुन्छ।

येक्सटर्नल ब्रेञ्च १
इन्टर्नल „ १

येस्ले ब्याकको मासल्स र इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ ।

स्पाइनल ब्रेञ्चको कुरा ।

यो इन्टर भार्टिब्रल फोरामेनबाट स्पाइनल केनाल भीत्र गै स्पाइनलकर्ड, मेम्ब्रेन र भार्टिब्रीको बडिजलाई सप्लाई गर्छ ।

कोस्थाटान्याल इन्टर कष्टेल ब्रेञ्चको कुरा ।

यो रिबको आङ्गलको नजीकबाट उठछ र तल्लो रिबको अपर वर्डरबाट जान्छ र इन्टर्नल म्यामारीको आन्टीरियेर इन्टर कष्टल ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ ।

थोर्‍यासिक आवार्टा तमाम् ।

आब्डोमिनल आवार्टाको बयान ।

यो डायाफ्रामको आवार्टिक वोप्निङ्गबाट शुरू हुन्छ अर्थात् लाष्ट डर्सल भार्टिब्राको बाडीको लोवर वर्डरको फ्रान्टबाट शुरू हुन्छ। भार्टिब्रल कलमको थोरै लेफ्टदिग्मा र तल्लोदिग्मा गै फोर्थ लाम्बर भार्टिब्राको बाडीमा र मिडिललाईनको थोरै लेफ्ट दिग्मा तमाम हुन्छ र २ कमन इलियाक आर्टेरिजले डिभाइड हुन्छ ।

आब्डोमिनल आवार्टाको रिलेशन ।

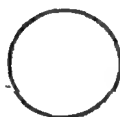
फ्रान्टमा—

लेसर ओमेन्टम १

ष्टम्याक	१
सिलियाक आक्सिस आर्टरीको ब्रेञ्चेस	१
सोलारफ्लेक्सस	१
स्प्लिनिक भेन	१
प्यान्क्रियास	१
लेफ्टरिनल भेन	१
ट्रयान्सभर्स डीयोडिनाम	१
मेसेन्टेरी	१
आवार्टिक फ्लेक्सस	१

राईट साइडमा—

डायाफारमको राईट क्रास	१
इन्फीरियेर भीनाकाभा	१
भीनाआजाइगस मेजर	१
थोरासिक डाक्ट	१
राईट सेमिलुनर ग्यांङ्ग्लियान	१

लेफ्ट साईडमा—

सिम्प्याथाटिक नार्भ
लेफ्ट सेमिलुनर ग्यांङ्ग्लियान

पीठाईन्डमा—

लेफ्ट लाम्बर भेन्स	१
रिसेप्टाक्युलामकाइली	१
थोरासिक डाक्ट	१
भार्टिब्रल कलम	१

आव्डोमिनल आवार्टाको

व्रेश्चेसका नाम।

जुन हिसावसँग उठेको छ उसै वसैको नाम—

१ फ्रेनिक।

२ सिलियाक आक्सिस। { १ ग्याष्ट्रिक। २ हेपेटिक। ३ स्प्लिनिक।

३ सुपीरियेर मेसेन्टेरिक।

४ सुप्रारिनल।

५ रिन्याल।

६ स्पार्मेटिक। (यो मेलमा मात्र छ, फीमेलमा छैन)

७ ओभेरियान। (यो फीमेलमा मात्र छ, मेलमा छैन)

८ इन्फीरियेर मेसेन्टेरिक।

९ लाम्बर।

१० स्पाक्रामीडिया।

यो आव्डोमिनल आवार्टाको २ किसिमको व्रेश्चेस हुन्छ। भिसिरामा सप्लाई गर्नेलाई भिसिराल व्रेश्चेस भन्छन्। आब्डोमेनको वाललाई सप्लाई गर्नेलाई पेराइटल व्रेश्चेस भन्छन्।

भिसिन्याल व्रेश्चेसको नाम।

१ सिलियाक आक्सिस। { १ ग्याष्ट्रिक। २ हेपेटिक। ३ स्प्लिनिक।

२ सुपीरियेर मेसेन्टेरिक।

३ इन्फीरियेर मेसेन्टेरिक।

४ सुप्रारिनल ।
५ रिन्याल ।
६ स्पार्मेटिक । (मेलमा)
७ ओभेरियान । (फीमेलमा)

पेराइटल ब्रेञ्चेसको नाम ।

१ फ्रेनिक ।
२ लाम्बर ।
३ स्पाक्रामीडिया ।

सीलियाक आक्सिसको कुरा ।

यो ½ इञ्ची जत्ती लामो हुन्छ । यो डायाफ्रामको आवार्टिक ओभिङ्कको मार्जिनको नजीकबाट उठ्छ ।

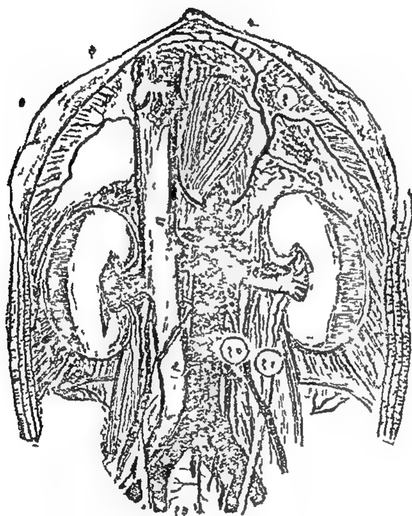
येसको ३ ब्रेञ्चेस हुन्छ । नाम—

१ ग्याष्ट्रिक आर्टरी ।
२ हेपेटिक आर्टरी ।
३ स्प्लीनिक आर्टरी ।

ग्याष्ट्रिक आर्टरीको कुरा ।

येस्को दोस्रो नाम करोनरी आर्टरी भन्छन् । यो अपवार्ड र लेफ्ट साइडमा ष्टम्याकको कार्डियाक अरीफिससम्म जान्छ । येस्को ब्रेञ्चेसहरूले येस्वोफेगसलाई सप्लाई गर्छ र थोर्यासिक आवार्टीबाट आयाको येस्वोफेजियाल आर्टरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ । येस्को अरु ब्रेञ्चेसहरूले ष्टम्याकको कार्डियेकएन्डलाई

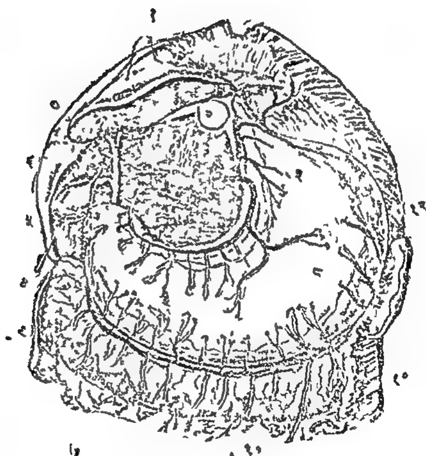
नं ९८ एवडमिनाल आवोर्टार तेसको ब्रांच हरु।

१ डायाफ्राम को आण्डार सार्फेस। २ ईसोफेजियाल वोपनिं। ३ हिपाटिक भेन। ४ सिलियाक एकसिस। ५ रिनाल आर्टारि। ६ रिनाल भेन। ७ किडनि। ८ सुपिरियार मेसेण्टिक। ९ ईनफिभेना केभा। १० ईनफिरियार मेसेण्टिक। ११ इउरेटार। १२ एवडमिनाल एवोटा। १३ सेक्रामिडिया कमान इलियाक। १४ ईण्टार्नाल ईलियाक।

नं ८० लिभार उठाइ लेसार वोमेण्टाम रिमुभ गरि सिलियाक

एकसिस र तेसको ब्रांच हरु देखिन्छ।

१ लेफटलोव। २ एवडमिनाल एवोर्टा। ३ सिलियाक एकसिस। ४ पेनक्रियास। ५ गलब्लाडार। ६ हिपाटिक डाकट। ७ राइटलोव ८ एमाक। ९गेष्ट्री एपिप्लयका डेकष्टा। १० गेष्ट्र एपिप्लयका मिनिष्टा ११ ग्रेट वोमेण्टाम। १२ स्पिन।

सप्लाई गर्छ र स्प्लिनिक आर्टरीको ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। फेरी यो आर्टरी लेफ्टदिग्वाट राइटदिग्मा ष्टम्याकको लेसर कार्भेचरको वाटोगरी पाइलोरसको साथसम्म पुग्छ र ष्टम्याकको २ सर्फेसेसलाई हॉगा दिन्छ। यो टार्मिनेशन हुदा हेपेटिकको पाइलोरिक ब्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

हेपेटिक आर्टरीको कुरा।

यो फर्वार्ड र राइटदिग्मा ष्टम्याकको पाइलोरिकएन्डको अपरमार्जीन सम्म जान्छ र फोरामेन आफ उइन्सलोको लोवर वाउन्डरी बन्छ। फेरी यो लेसर वोमेन्टमको २ पत्रको वीचवाट अपवार्डदिग्मा जान्छ र फोरामेन आफ उइन्सलोको फ्रान्टवाट लिभारको ट्र्यान्सभर्स फीसरमा पुग्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

राईट १

लेफ्ट १

यो २ ब्रेञ्चेसले भिना पोर्टी र हैपेटिक डाक्टको साथ लिभारको राईट लोवर लेफ्टलोवलाई सप्लाई गर्छ।

हेपेटिक आर्टरी लेसर वोमेन्टमको राईटवर्डरवाट जादा डाक्टस कम्युनिस कलिडोक्सर पोर्टल भेन्सको साथ साथ जान्छ। यो डाक्टस हेपेटिकआर्टरीको राईटमा रहन्छ। पोर्टल भेन विहाइन्डमा रहन्छ।

हैपेटिक आर्टरीको

ब्रेञ्चेसको नाम।

१ पाइलोरिक।

२ ग्याष्ट्रोडियोडिनेलिस। { १ ग्याष्ट्रो येपिप्लइकाडेक्स्ट्रा। २ प्यान्क्रियाटिकोडियोडिनेलिस सुपीरियर।

३ सिष्टिक।

पाइलोरिक ब्रेञ्चको कुरा।

यो हेपेटिक आर्टरीबाट उठी पाइलोरसको आवभबाट ष्टम्याकको पाइलोरिकएन्डमा जान्छ। यो राईटदिग्बाट लेसर कार्भेचर भैं लेफ्टदिग्मा जान्छ। ग्याष्ट्रिक आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

ग्याष्ट्रोडियोडिनेलिसको कुरा।

यो डियोडिनामको फाष्टपार्टको बीहाईन्ड र लोवरबर्डरमा पुग्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ, त्यो २ ब्रेञ्चेसको नाम—

१ ग्याष्ट्रोयेपिप्लइकाडेक्स्ट्रा।

२ प्यान्क्रियाटिकोडियोडिनेलिस सुपीरियर।

ग्याष्ट्रोयेपिप्लइकाडेक्स्ट्राको कुरा।

यो ष्टम्याकको ग्रेटर कार्भेचरको राईटदिग्बाट ग्रेट वोमेन्टमको २ पत्रको बीचबाट लेफ्टदिग्मा जान्छ। स्प्लिनिक आर्टरीबाट आयाको ग्याष्ट्रोयेपिप्लइकासिनिष्ट्राको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

प्यान्क्रियाटिकोडियोडिनेलिस सुपीरियरको कुरा।

यो डियोडिनाम र प्यान्क्रियासको मार्जीन्सको बीचबाट तलतिर जान्छ र येही १ डियोडिनाम र प्यान्क्रियालाई सप्लाई

गर्छ । सुपोरियेर मेसेन्टेरिक आर्टरीबाट आयाको इन्फीरियेर प्यांन्क्रियाटिकोडियोडिनाल ब्रेञ्चको साथ र स्प्लिनिक आर्टरीको प्यान्क्रियाटिक ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ ।

सिष्टिक आर्टरीको कुरा ।

यो राईट हेपेटिक आर्टरीबाट उठी अपवार्ड र फर्वार्डदिग्मा गल्ब्लाडेरको नेकसम्म पुग्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ र गल्ब्लाडरलाई सप्लाई गर्छ ।

स्प्लिनिक आर्टरीको कुरा ।

यो सिलियाक आक्सिसको ३ ब्रेञ्चेस मध्ये यो ठुलो ब्रेञ्च हो । यो प्यान्क्रियासको अपर वर्डरबाट स्प्लिनिकभेनको साथ लेफ्ट साईडमा गै स्प्लिनमा पुग्छ । येस्को ४ ब्रेञ्चेस हुन्छ । नाम—

१ प्यान्क्रियाटिकीपार्भी ।
२ प्यान्क्रियाटिकाम्याग्ना ।
३ ग्याष्ट्रिक ।
४ ग्याष्ट्रोयेपिप्लइकासिनिष्ट्रा ।

प्यान्क्रियाटिकीपार्भी र प्यान्क्रियाटिकाम्याग्नाको कुरा ।

यो धेरै साना २ ब्रेञ्चेस हुन्छन् । प्यान्क्रियासको अपरवर्डर वोहाईन्डबाट गै प्यान्क्रियासको मिडिल र लेफ्ट साइडलाई सप्लाई गर्छ । हेपेटिकको प्यान्क्रियाटिक ब्रेञ्चेसको साथ र सुपीरियेर मेसेन्टेरिक ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ ।

ग्याष्ट्रिक आर्टरीको कुरा।

येस्को दोस्रो नाम भ्यासाब्रीभिया भन्छन्। यो ५।७ सानूर ब्रेञ्चेस हुन्छन। येस्ले छम्याकको ग्रेट कार्भेचरलाई सप्लाई गर्छ र ग्याष्ट्रिकको ब्रेञ्चेस र ग्याष्ट्रोयेपिप्लइकासिनिस्ट्राको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

ग्याष्ट्रोयेपिप्लइकासिनिस्ट्राको कुरा।

छम्याकको ग्रेट कार्भेचरको लेफ्टदिग्बाट राइटदिग्मा जान्छ। ग्याष्ट्रोयेपिप्लइकाडेक्स्ट्राको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

सुपीरियेर मेसेन्टेरिक आर्टरीको कुरा।

येस्ले डियोडिनामको फाष्टपार्ट बाहेक साह्रा स्माल इन्टेष्टाइनलाई सप्लाई गर्छ। सिकामोआसीन्डिङ्कोलन र ट्र्यान्सभर्सकोलनलाई पनी सप्लाई गर्छ। यो आब्डोमिनल आवार्टाको फ्रान्ट पार्टबाट र सिलियाक आक्सिसको ½ इञ्च वीलोबाट उठ्छ। येस्को अरिजिन भयाको ठाउमा स्प्लिनिकभेन र प्यान्क्रियाले काभार गर्छ। फेरी यो फर्वार्डदिग्मा प्यान्क्रियास र डियोडिनामको ट्र्यान्सभर्स पोर्सनको बीचबाट गै मेसेन्टेरिकको २ पत्रको बीचबाट गै राइट इलियाकफसासम्म पुग्छ र टार्मिनेट हुन्छ।

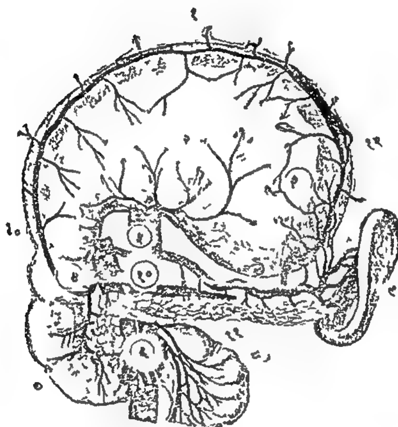
सुपीरियेर मेसेन्टेरिकभेन र सुपीरियेर मेसेन्टेरिकप्लेक्ससको नार्भ्स। यो आर्टरीको साथ २ जान्छ।

येस्को ब्रेञ्चेसको नाम—

१. इन्फीरियेर प्यान्क्रियाटिकोडियोडिनाल।

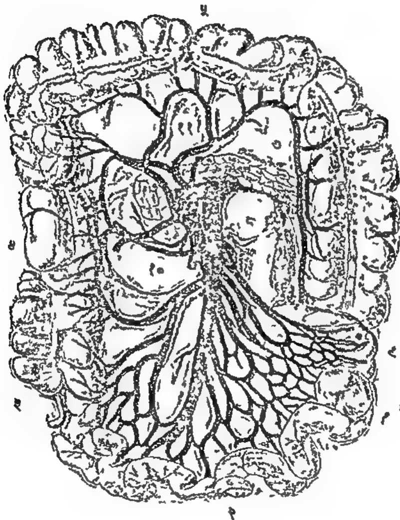
२ भ्यासाइन्टेष्टाइनोटेनुइस।

न ८१ ष्टमाक उठाइ ट्रानसभार्स मेसो कोलान रिम भ गरि सिलियाक एकसिसर तेसको ब्रा च हरू देखिन्छ ।

१ ग्रेट वोमेण्टाम को ब्रांच हरू । २ ष्टमाक । ३ कार्डिया । 8 पाइलोरास । ५ एबडमिनाल एवोर्टा । ६ सुपिरियार मेसेण्ट्रि । ७ डिवोडिनाम । ८ पेङ्क्रियास । ९ स्प्लिन । १० सिलियाक एक्सिस । ११ स्प्लिनिक आर्टारि । १२ गेष्ट्रोएपिप्लयकासिनिष्ट्रा । १३ गेष्ट्रो एपिप्लयका डेक्ट्रा ।

नं ८२ सुपिरियार मेसेण्टि आर्टारि र तेसको ब्रांच हरू।

१ जेजुनाम। २ इलियाम। ३ सिकाम। ४ एसेण्डिकोलान। ५ टानस् भार्स कोलान। ६ डिसेण्डिङ कोलान। ७ पेनक्रियास। ८ सुपिरियार मेसेण्टि। ९ भेसा इनटेस टाइनाइ टेनुइ। १० कलिका डेकट्रा। ११ कलिका मिडिया।

३ इलियोकलिक।
४ कलिकाडेक्स्ट्रा।
५ कलिकामिडिया।

इन्फीरियेर प्यान्क्रियाटिकोडियोडिनालको कुरा।

यो प्यान्क्रियासको घीहाईन्डबाट उठी प्यान्क्रियासको
ड र डियोडिनामको बीचबाट राईटसाईडमा जान्छ। सुपीरियेर
ान्क्रियाटिकोडियोडिनाल आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस
न्छ। येस्ले प्यान्क्रियास र डियोडिनामलाई सप्लाई गर्छ।

स्यासाइन्टेष्टाइनीटेनुइसको कुरा।

येस्को १२।१५ ब्रेञ्चेस हुन्छ। मेसेन्टेरिकको २ लेयार्सको
ीचबाट गै जिज्युनाम र इलियामलाई सप्लाई गर्छ। यो ब्रेञ्चेस
सैको ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

इलियोकलिक आर्टरीको कुरा।

यो मेसेन्टेरिकको २ लेयार्सको बीचबाट राईट इलियाक
फासम्म पुग्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ इन्फीरियेर ब्रेञ्च।
१ सुपीरियेर ,,।

इन्फीरियेरले इलियाम र सिकामलाई सप्लाई गर्छ। स्या-
ाइन्टेष्टाइनीटेनुइसको ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

सुपीरियेर ब्रेञ्चले कोलनलाई सप्लाई गर्छ र कलिकाडे-
स्ट्राको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

कलिकाडेक्स्ट्राको कुरा।

यो पेरिटोनियामको वोहाईन्डवाट गै आसीन्डिङकोलनको मिडिलसम्म पुग्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ आसीन्डिङ ब्रेञ्च।
१ डिसीन्डिङ „ ।

आसीन्डिङ ब्रेञ्च, कलिकामिडियाको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

डिसीन्डिङ ब्रेञ्च, इलीयोकलिकको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

कलिकामिडियाको कुरा।

यो सुपीरियेर मेसेन्टेरिकको अपरपार्टवाट उठछ र फर्वार्डदिश्मा गै ट्रयान्सभर्स मेसोकोलानको २ लेयार्सको बीचवाट गै २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

राईट साईडमा १
लेफ्ट „ १

राईट साईडमा जाने, कलिकाडेक्स्ट्राको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

लेफ्ट साईडमा जाने, कलिकासिनिस्ट्राको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

यो आर्टरीको ब्रेञ्चेसहरू पेरीटोनियामको २ लियार्सको बीचवाट जान्छ।

इन्फीरियेर मेसेन्टेरिक आर्टरीको कुरा।

यो सुपीरियेर मेसेन्टेरिक भन्दा सानु हुन्छ। आवार्टाको

लेफ्ट साईडबाट र कमनइलियाक आर्टरिजको १.२ इञ्च माथी-बाट उठ्छ। यो डाउनवार्डस्मा लेफ्ट इलियाक फसासम्म गै मेसोरेक्टमको २ लेयार्सको बीचबाट गै पेल्भिससम्म पुग्छ र सुपीरियेर हेमरहयेडल आर्टरी हुन्छ। येस्ले डिसेन्डिङ कोलन, सिग्माईड फ्लेक्सर र रेक्टमलाई सप्लाई गर्छ।

येस्को ब्रेञ्चेसको नाम—

१ कलिकासिनिस्ट्रा।

२ सिग्मयेड।

३ सुपीरियेर हेमोरहयेडल।

कलिकासिनिस्ट्राको कुरा।

यो पेरीटोनियामको बीहाईन्डबाट गै लेफ्ट किड्नीको फ्रान्टमा र डिसेन्डिङ कोलनमा पुग्छ र येस्को २ ब्रेञ्चेस हुन्छ—

१ आसीन्डिङ ब्रेञ्च।

१ डिसीन्डिङ „ ।

आसीन्डिङ ब्रेञ्च, कलिकामिडियाको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

डिसेन्डिङ ब्रेञ्च, सिग्माईड आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

सिगमयेड आर्टरीको कुरा।

यो ओब्लिक भै डाउनवार्डस्मा स्वोआस मासलको आवभबाट कोलनको सिग्माइड फ्लेक्सरमा पुग्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। र तेसैलाई सप्लाई गर्छ। यो आवभमा कलिकासिनिस्ट्राको साथ र बीलोमा

सुपीरियेर हेमर हयेडल आर्टरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

सुपीरियेर हेमरहयेडल आर्टरीको कुरा।

यो मेसोरेक्टमको २ लेयार्सको बीचवाट पेल्भिसमा जान्छ। जाने बेलामा युरिटर र लेफ्ट कमनइलियाक भेसल्सलाई क्रस गर्छ। येस्को २ ब्रेञ्चेस हुन्छ, रेक्टमको २ दिग्मा जान्छ। मिडिल हेमरहयेडल आर्टरिज र इन्टर्नलप्युडिक आर्टरीबाट आयाको इन्फीरियेर हेमरहयेडल ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

सुप्रारिनल आर्टरीको कुरा।

यो २ वोटा हुन्छ। आवार्टावाट जाहाँ सुपीरियेर मेसेन्टेरिक आर्टरी उठेको छ तेसैको २ दिग्वाट उठछ। यो वोङ्क भै अपवार्ड र आउटवार्डदिग्मा डायाफारमको क्रुराको माथीवाट सुप्रारिनल क्याप्सुलको आन्डर सर्फेसमा पुग्छ र तेसैलाई सह्राई गर्छ। रिनल आर्टरी र फ्रेनिक आर्टरीको ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

रिनल आर्टरिजको कुरा।

यो २ वोटा हुन्छ। आवार्टाको २ दिग्वाट र सुपीरियेर मेसेन्टेरिक आर्टरीको वीलोवाट उठी आउटवार्ड दिग्मा डायाफारमको क्रासको माथीवाट रिनलभेन र युरिटरको साथ किड्नीमा जान्छ।

राईट रिनल आर्टरी, लेफ्ट रिनल आर्टरी भन्दा लामो हुन्छ। यो राईट रिनल आर्टरी इनफीरियेर भिनाकाभाको वीहाइन्डवाट जान्छ। यो रिनल आर्टरिज किड्नीमा जादा ४।५ ब्रेञ्चेस हुन्छ र किड्नीलाई सह्राई गर्छ।

रिनलभेन र युरिटारको बीचमा रिनलआर्टरी रहन्छ। अर्थात् भेन फ्रान्टमा, युरिटर बीहाईन्डमा, कोही २ को दोस्रा रिनल आर्टरी देखिन्छ, रहे छ भने नाम इन्फीरियेर रिनल आर्टरी भन्छन्।

स्पार्मेटिकआर्टरिजको कुरा।

यो मेलमा मात्र देखिन्छ। यो २ ओटा हुन्छ। आवार्टाको फ्रान्टवाट र रिनलआर्टरिजको बीलोवाट उठछ। यो वोब्लिक भै आउटवार्ड र डाउनवार्ड दिग्मा पेरिटोनियामको बीहाईन्डबाट र स्वोवासमासलको आबभवाट युरिटर र येक्सटर्नलइलियाक आर्टरीको लोवरपार्टलाई क्रस गरो इन्टर्नल आव्डोमिनल रिङ्डी-येर इनगुइनल केनालको बाटोगरी स्क्रोटमभित्र टेष्टिसमा जान्छ र टेष्टिकललाई सप्लाई गर्छ। राईट स्पार्मेटिक आर्टरी इन्फीरियेर भिनाकाभाको फ्रान्टमा रहन्छ। लेफ्ट स्पार्मेटिकआर्टरी कोलनको सिग्माइड फ्लेक्सरको बिहाईन्डमा रहन्छ। यो स्पार्मेटिकआर्टरी इनगुइनल केनालबाट जादा स्पार्मेटिककर्ड बन्ने अरु चीज मिलि-कन स्क्रोटमभित्र टेष्टिकलमा जान्छ। येस्को धेरै ब्रेञ्चेस हुन्छ। येसमध्ये २। ३ बोटाले भ्यासडिफारेन्स र येपिडिडिमिसलाई सप्लाई गर्छ। येस्को अरु २ ब्रेञ्चेसले ट्यूबुनिका आल्व्यूजिनिया र टेष्टिसलाई सप्लाई गर्छ।

वोभेरियान आर्टरिजको कुरा।

यो खाली फिमेलमा मात्र हुन्छ। यो २ हुन्छ। येस्ले वोभे-रिजलाई सप्लाई गर्छ। यो आव्डोमिनल क्याभिटीवाट वाहर आउ-

दैन। यो आर्टरिजको अरिजिन मेलको स्पार्मेटिकआर्टरिज जाहाँ वाट हुन्छ तेही ठाउँवाट अरिजिन हुन्छ। यो पेलिभसको मार्जीनसम्म पुगी युटेरसको ब्रड लीगामेन्टको २लेयार्सको बीचवाट गै वोभेरोलाई सप्लाई गर्छ। येस्को १।२ वोटा ब्रेञ्चेसले फ्यालोपियान्ट्युलाई सप्लाई गर्छ। येस्को अरु १ वोटा ब्रेञ्च युटेरसको साईडमा गै युटेराइन आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

फ्रेनिक आर्टरिजको कुरा।

यो २ वोटा साना २ ब्रेञ्चेस हुन्छन। यो आवार्टाको फ्रान्टवाट र सिलियाक आक्सिसको आवभवाट उठ्छ। यो डायाफारमको क्रुराको माथीवाट वोक्लिक भै अपवार्ड, आउटवार्ड र आन्डर सर्फेसमा पुग्छर सेन्ट्रल टेन्डनसम्म पुगी २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम

१ इन्टर्नल ब्रेञ्च।
१ येक्सटर्नल „।

इन्टर्नल ब्रेञ्च, थोरयाक्सको फ्रान्टमा जान्छ र डायाफारमलाई सप्लाई गर्छ र मास्कुलोफ्रेनिक, कोमिसनाभाईफ्रेनिसी र येस्को दोस्राको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

येक्सटर्नल ब्रेञ्च, थोरयाक्सको साईडमा जान्छ र इन्टरकष्टल आर्टरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

लाम्बर आर्टरिजको ब्रेञ्चेसको कुरा।

यो थोरयासिक आवार्टावाट आयाको इन्टर कष्टल आर्टरी जस्तो हो। ११ दिग्मा ४।५ हुन्छ। आवार्टाको ब्याकपार्टवाट

उठ्छ र आउटवार्ड र ब्याकवार्डदिग्मा गै लाम्बर भार्टिब्रीको बडिजको साइड्समा पुग्छ। लाम्बर भार्टिब्रीको ट्रथान्सभर्स प्रसेसेसको बीचमा पुगी २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ डर्सल ··· ब्रेञ्च।
१ आब्डोमिनेल „ ।

डर्सल ब्रेञ्चबाट १ वोटा स्पाइनल ब्रेञ्च उठ्छ तेस्ले स्पाइनल केनालभीत्र गै स्पाइनलकर्ड, मेम्ब्रेन्स र भार्टिब्रीको बडिजलाई सप्लाई गर्छ र ब्याकमासल्स र इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

आब्डोमिनल ब्रेञ्च, आउटवार्डदिग्मा काड्रेटस लम्बोरम मासलको फ्रान्ट र बीहाईन्डबाट जान्छ।

मिडिल स्पाक्राल आर्टरीको कुरा।

येस्को दोस्रो नाम स्पाक्रालमिडिया। यो १ वोटा स्माल आर्टरी हो, आवार्टाको बाइफर्केशन हुने ठाउँको ब्याकपार्टबाट उठ्छ। यो लाष्ट लाम्बर भार्टिब्रोको बाडीको फ्रान्ट र मिडिललाइनबाट स्पाक्राम र कक्सिक्सको अपरपार्टसम्म पुग्छ। ल्याटास्याल स्पाक्राल आर्टरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। रेक्टमको पोष्टीरियेर सर्फेसलाई सप्लाई गर्छ। यो टार्मिनेशन हुने बेलामा सानु २ आर्टरिज भै सिम्प्याथाटिक नार्भको सानु २ ब्रेञ्चेसको साथ मिलि कक्सिजियालग्ल्यान्ड हुन्छ। येस्को नाम लुस्काजग्ल्यान्ड। यो कक्सिक्सको टिपको नजीकमा पुग्छ।

आब्डोमिनल आवार्टा तमाम्।

कमनइलियाक आर्टरीको बयान।

आब्डोमिनल आव्रार्टा तमाम् हुदा २ कमनइलियाक आर्टरिज हुन्छ। यो फोर्थ लाम्बर भार्टिब्राको वाडीको लेफ्ट साईडबाट शुरू भै यो डाउनवार्ड र आउटवार्डदिग्मा पेल्भिकको मार्जीनसम्म गै लाष्ट लाम्बर भार्टिब्रा र स्पाक्रामको बीचको इन्टरभार्टिब्रल साव्ष्टेन्सम्म पुगी २ हाँगा हुन्छ। नाम—

१ येक्सटर्नल इलियाक आर्टरी।
१ इन्टर्नल " "।

येक्सटर्नलइलियाक आर्टरीले लोवर येक्सट्रिमिटीलाई सप्लाई गर्छ।

इन्टर्नलइलियाक आर्टरीले पेल्भिकको भीत्रको चीजलाई सप्लाई गर्छ।

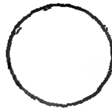
कमनइलियाक आर्टरी २ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ। राइट कमनइलियाक आर्टरी, लेफ्ट कमनइलियाक भन्दा लामो हुन्छ।

राइट कमनइलियाक आर्टरीको रिलेशन।

फ्रान्टमा—

पेरिटोनियास	१
साल इन्टेष्टाइनस	१
सिम्प्याथाटिक नार्भ्स	१
युरिटर	१

इनर साइडमा—
×

आउटर साइडमा—
इन्फीरियेर भिनाकाभा १
राइट कमनइलियाक भेन १
स्त्रोवासस्यासस मासल १

बोहाईन्डमा—
फोर्थ लाम्बर भार्टिब्रा १
फीफ्थ „ „ १
लेफ्ट कमनइलियाक भेन १
राइट „ „ १

लेफ्ट कमन इलियाक आर्टरीको रिलेशन ।

फ्रान्टमा—
पेरिटोनियाम १
सिम्प्याथाटिक नार्भ्स १
सुपीरियेर हेमरहयेडल आर्टरी १
युरिटर १

इनर साइडमा—
लेफ्ट कमन इलियाक भेन १

आउटर साइडमा—
स्त्रोवासस्यासस मासल १

बोहाईन्डमा—
फोर्थ लाम्बर भार्टिब्रा १
फीफ्थ „ „ १
लेफ्ट कमनइलियाक भेन १

कमन इलियाक आर्टरीको

ब्रेञ्चेसको नाम ।

१ येक्सटर्नल इलियाक आर्टरी ।

२ इन्टर्नल „ „ ।

यो २ आर्टरिज बाहेक येसबाट साना २ ब्रेञ्चेसले पेरिटोनियाम, स्वासम्याग्नस र युरिटर्सहरूलाई सप्लाई गर्छ। कोही २ मा इलियोलाम्बर आर्टरी र रिनल आर्टरी, यो कमन इलियाक आर्टरीबाट उठछ।

इन्टर्नल इलियाक आर्टरीको बयान ।

येस्ले भेलभिस्को वाल्स र येस भीत्र रहने भिसिरालाई सप्लाई गर्छ र येस्ले जेनेरेटिभ अर्ग्यान्स र थाईको इन्नर साइडलाई पनी सप्लाई गर्छ। यो येक्सटर्नल इलियाक आर्टरी भन्दा स्याल हुन्छ र १½ डेढ् इञ्ची जत्ती लामो हुन्छ। यो कमन इलियाक आर्टरी जाहाँबाट वाइफर्केशन भयाको छ तेसै ठाउँबाट उठछ र डाउनवार्ड्दिग्मा जान्छ र ग्रेट स्याक्रो साइटिक फोरामेनको अपर मार्जीनसम्म गै तमाम हुन्छ र २ ट्राङ्क्स हुन्छ। नाम—

१ आन्टीरियेर ट्राङ्क ।

२ पोष्टीरियेर „ ।

यो वाइफर्केशन हुने ठाउँबाट हाइपोग्याष्ट्रिक आर्टरीको वोब्लिटारेटे डकर्ड । यो वोब्लिटारेटेड हाइपोग्याष्ट्रिक आर्टरी फर्वार्ड

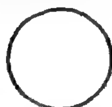
दिग्मा ब्लाडरसम्म जान्छ र माथील्लोदिग्मा आब्डोमेनको आन्टीरियेर वालको ब्याकपार्टमा जाहाँ आम्बेलाइकस छ तेतैं ठाउँसम्म पुग्छ।

इन्टर्नल इलियाक आर्टरीको रिलेशन।

फ्रान्टमा—

पेरिटोनियाम १

युरिटटार १

इन्नर साइडमा— × आउटर साईडमा— स्त्रोवासम्याग्नस मासल १

पीठाँन्डमा—

इन्टर्नल इलियाक भेन १

लाम्बो स्याक्राल नार्भ १

पाइरीफर्मीस मासल १

इन्टर्नल इलियाक आर्टरीको

ब्रेञ्चेसको नाम।

आन्टीरियेर टाङ्कबाट—

१ सुपीरियेर भेसीक्याल।

२ मिडिल भेसीक्याल।

३ इन्फीरियेर भेसीक्याल।

४ मिडिल हेमरहयेडल।

५ अब्टूरेटर।

६ इन्टर्नलप्युडिक।

७ सायेटिक आर्टरी।

यो वाहेक फीमेलको { युरेटाइन आर्टरी १
भेजाइन्याल ,, १ हुन्छ।

पोष्टीरियेर ट्राङ्कबाट—

१ इलियो लाम्बर।

२ ल्याटास्याल स्पाक्राल।

३ ग्लुटियाल।

सुपीरियेर भेसिक्यालको कुरा।

हाइपोग्याष्ट्रिकआर्टरीको जुन हिस्सा वोब्लिटारेटेड हुदैन तैसै ठाउँलाई सुपेरियेर भेसिक्याल भन्छन। येस्को ब्रेश्चेसले ब्लाडरको साइड्स येपेक्स र वाडीलाई सप्लाई गर्छ। येस्बाट १स्याल ब्रेश्च उठछ। नाम आर्टरी आफ दी भ्यासडिफारेन्स। यो भ्यास-डिफारेन्सको साथ टेष्टिससम्म गै स्पार्मेटिक आर्टरीको साथ आ-नाष्टोमोसि हुन्छ। येस्को अरु ब्रेश्चेसले युरिटरलाई सप्लाई गर्छ।

मिडिल भेसिक्याल आर्टरीको कुरा।

कोही २मा यो सुपीरियेर भ्यासिक्यालबाट उठछ। येस्ले ब्लाडरको वेस र भेसिक्युली सेमिनेलिसको आन्डर सर्फेसलाई सप्लाई गर्छ।

इन्फीरियेर भेसिक्यालको कुरा।

यो कोही २मा मिडिल हेमरहयेडलबाट उठछ। येस्ले ब्लाडरको वेस प्रष्टेडग्ल्यान्ड र भ्यसिक्युली सेमिनेलिसलाई सप्लाई गर्छ।

मिडिल हेमरहयेडल आर्टरीको कुरा।

• यो इन्फीरियेर भ्यसिक्यालको साथ २ उठछ। येस्ले येनास रेक्टमको आउटरदिग्को हिस्सालाई सप्लाई गर्छ। अरु २ ब्रेञ्चेस हेमरहयेडल आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

युटेराइनको कुरा।

यो ब्रड लीगामेन्टको २ पत्रका बीचबाट गै युटेरसको नेकसम्म पुग्छ र युटेरसलाई सप्लाई गर्छ र ओभेरियान आर्टरीको १ ब्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। येस्को १ ब्रेञ्चले सार्भिक्स युटेराइनलाई सप्लाई गर्छ। नाम सर्भाइकल ब्रेञ्च। येस्को अरु ब्रेञ्चेसले भेजाइनालाई सप्लाई गर्छ। नाम आजाइगस आर्टरी आफ दी भेजाइना।

भेजाइनल आर्टरीको कुरा।

येस्ले भेजाइना, ब्लाडरको नेक र रेक्टमलाई सप्लाई गर्छ।

अब्टुरेटर आर्टरीको कुरा।

यो पेल्भिसको ब्रिमको बीलोबाट फर्वार्डदिग्मा अब्टुरेटर फोरामेनको अपरपार्टबाट जान्छ। यो पेल्भिक क्याभिटीबाट जादा १ सर्ट केनालबाट जान्छ। यो सर्ट केनाल अस्प्युबिसको आसीन्डिङ रेमासको आन्डर सर्फेसको ग्रुभ र अब्टुरेटर मेम्ब्रेनले बन्छ। पेल्भिक क्याभिटी भीत्र यो आर्टरी पेरिटिनियामको मुनि पेल्भिक फेसियाको माथीमा रहन्छ। यो आर्टरीको थोरै मुनिबाट अब्टुरेटर नार्भ जान्छ। पेल्भिक भीत्र येस्को ३ ब्रेञ्चेस रहन्छ, पेल्भिक बाहिर येस्को २ ब्रेञ्चेस हुन्छ।

७ सायेटिक आर्टरी ।

यो बाहेक फीमेलको { युरेटाइन आर्टरी १ / भेजाइन्याल ,, १ हुन्छ ।

पोष्टीरियेर ट्राङ्कबाट—

१ इलियो लाम्बर ।

२ ल्याटास्याल स्पाक्राल ।

३ ग्लुटियाल ।

सुपीरियेर भेसिक्याल को कुरा ।

हाइयोग्याष्ट्रिक आर्टरीको जुन हिस्सा वोब्लिटारेटेड हुदैन तेसै ठाउँलाई सुपीरियेर भेसिक्याल भन्छन । येस्को ब्रेञ्चेसले ब्लाडरको साइड्स येपेक्स र बाडीलाई सप्लाई गर्छ । येस्बाट १ स्माल ब्रेञ्च उठछ । नाम आर्टरी आफ दी भ्यासडिफारेन्स । यो भ्यासडिफारेन्सको साथ टेष्टिससम्म गै स्पार्मेटिक आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसि हुन्छ । येस्को अरु ब्रेञ्चेसले युरिटरलाई सप्लाई गर्छ ।

मिडिल भेसिक्याल आर्टरीको कुरा ।

कोही २ मा यो सुपीरियेर भ्यासिक्यालबाट उठछ । येस्ले ब्लाडरको वेस र भेसिक्युली सेमिनेलिसको आन्डर सर्फेसलाई सप्लाई गर्छ ।

इन्फीरियेर भेसिक्यालको कुरा ।

यो कोही २ मा मिडिल हेमरहयेडलबाट उठछ । येस्ले ब्लाडरको वेस प्रष्टेड ग्ल्यान्ड र भ्यासिक्युली सेमिनेलिसलाई सप्लाई गर्छ ।

मिडिल हेमरहयेडल आर्टरीको कुरा।

• यो इन्फीरियेर भ्यसिक्यालको साथ २ उठछ। येस्ले येनास रेक्टमको आउटरदिग्को हिस्सालाई सप्लाई गर्छ। अरु २ ब्रेश्चेस हेमरहयेडल आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

युटेराइनको कुरा।

यो ब्रड लीगामेन्टको २ पत्रका बीचबाट गै युटेरसको नेकसम्म पुग्छ र युटेरसलाई सप्लाई गर्छ र ओभेरियान आर्टरीको १ ब्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। येस्को १ ब्रेञ्चले सार्भिक्स युटेराइनलाई सप्लाई गर्छ। नाम सर्भाइकल ब्रेञ्च। येस्को अरु ब्रेञ्चेसले भेजाइनालाई सप्लाई गर्छ। नाम आजाइगस आर्टरी आफ दी भेजाइना।

भेजाइनल आर्टरीको कुरा।

येस्ले भेजाइना, ब्लाडरको नेक र रेक्टमलाई सप्लाई गर्छ।

अब्टुरेटर आर्टरीको कुरा।

यो पेल्भिसको ब्रिमको बीलोबाट फर्वार्डदिग्मा अब्टुरेटर फोरामेनको अपरपार्टबाट जान्छ। यो पेल्भिक क्याभिटीबाट जारा १ सर्ट केनालबाट जान्छ। यो सर्ट केनाल अस्प्युबिसको आसीन्डिङ रेमासको आन्दर सर्फेसको ग्रुभ र अब्टुरेटर मेम्ब्रेनले बन्छ। पेल्भिक क्याभिटो भीत्र यो आर्टरी पेरिटोनियामको मुनि पेल्भिक फेसियाको माथीमा रहन्छ। यो आर्टरीको थोरै मुनिबाट अब्टुरेटर नार्भ जान्छ। पेल्भिक भीत्र येस्को ३ ब्रेञ्चेस रहन्छ, पेल्भिक बाहिर येस्को २ ब्रेञ्चेस हुन्छ।

पेल्भिस भीत्रको ३ ब्रेञ्चेसको नाम—

१ इलियाक ब्रेञ्च।
२ भ्यसिक्याल „ ।
३ प्युबिक „ ।

इलियाक ब्रेञ्च। येस्ले इलियाक फसामा जान्छ र इलियाम र इलायाकस् मासललाई सप्लाई गर्छ।

भ्येसिक्याल ब्रेञ्च, ब्लाडरलाई सप्लाई गर्छ।

प्युबिक ब्रेञ्च, अस्प्युबिसको ब्याकमा रहन्छ र डिप येपिग्याष्ट्रिक आर्टरीको ब्रेञ्च र येस्को ढोस्राको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। यो प्युबिक ब्रेञ्च, फिमरल रिङको इन्नर साईडमा रहन्छ।

अब्टुरेटर आर्टरीको पेल्भिसको बाहर रहने जो ब्रेञ्च छ त्यो २ हुन्छ। नाम—

१ येक्सटर्नल ब्रेञ्च।
१ इन्टर्नल „ ।

यो २ ब्रेञ्चेस अब्टुरेटर येक्सटर्नल मासलको मुनिमा रहन्छ। यो २ ब्रेञ्चेसले—

अब्टुरेटर येक्सटर्नस १
पेक्टिनियास १
आड्डाक्टर्स १
ग्रासाइलिस १
ग्यामिलाई इन्फीरियेर १
क्वाडरेटस फिमरिस १ मासल्स हरूलाई सप्लाई गर्छ। इन्टर्नल साकॅम फ्लेक्स आर्टरीको ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

इन्टर्नल प्युडिक आर्टरीको कुरा ।

यो इन्टर्नल इलियाक आर्टरीको आन्टीरियेर ट्राङ्कको २ टार्मीनेल ब्रेञ्चेस मध्ये स्माल हुन्छ। येस्ले येक्सटर्नल अर्गान्स आफ जेनरेशनलाई सप्लाई गर्छ। यो आर्टरी मेलको भन्दा फिमेलको स्माल हुन्छ। यो आर्टरीको कोर्स मेल र फीमेलको एकै हो लेकिन डिष्टीब्यूशनमा फराक छ।

मेलको इन्टर्नल प्युडिक आर्टरी, ग्रेट स्पाक्रो साइटिक फोरामेनको लोवर बर्डर बेखी डाउनवार्ड र आउटवार्डदिग्मा जान्छ र पाइरीफर्मीस र कक्सिजियास मासल्सको बीचबाट आई पेल्भिसबाट निस्कन्छ। फेरी यो स्कियामको स्पाइनलाई क्रस गरी लेसर स्पाक्रो साइटिक फोरामेनको बाटो गरी पेल्भिस भीत्र जान्छ। फेरी यो अब्टुरेटर इन्टर्नस मासललाई क्रस गरी स्कियो रेक्टेल फसाको आउटर वालसम्म पुग्छ। येही ठाउँमा यो आर्टरी स्कियाल ट्युबेरोसिटीको लोवर मार्जीनको १½ डेढ इञ्ची आबभमा रहन्छ। फेरी यो आर्टरी स्कियामको रेमासको मार्जीनबाट फर्वार्ड र अपवार्डदिग्मा गै डिपपेरिनियाल फेसियाको सुपरफिसियाल लेयार्सको पियार्स गरी अस्प्युबिसको रेमासको इन्नर मार्जीनबाट फर्वार्डदिग्मा जान्छ र डिपपेरिनियाल फेसियाको इन्फीरियेर लियारलाई पार्फोरेट गरी २ टार्मिनेल ब्रेञ्चेस हुन्छ।

तेले ब्रेञ्चेसको नाम—

१ डर्सल आर्टरी आफ दी पेनिस।

२ आर्टरी आफ दी कार्पास क्याभारनोसम।

७५

मेलको

इन्टर्नल प्युडिक आर्टरीको रिलेशन।

यो पेल्विस भीत्रमा—

पाइरीफर्मीस मासल र स्याक्राल फ्लेक्सस आफ नार्भ्सको फ्रान्टमा रहन्छ।

लेफ्ट साइडमा—

रेक्टमको आउटर साईडमा रहन्छ।

स्कियामको स्पाइनको क्रस गरी जादा ग्लुटियास म्याक्सि· मासले येस्लाई काभार गर्छ।

फेरी यो जब पेल्भिस भीत्र जान्छ स्कियो रेक्टल फसाको आउटर साईडमा रहन्छ र अब्टुरेटर इन्टर्नस मासलको आवभ· बाट जान्छ। येही ठाउँमा केनाल आफ आल्ककबाट जान्छ। येही केनाल आल्कक अब्टुरेटर फेसिया र ग्रेट स्याक्रो साइटिक लीगामेन्टको फ्यालिसफारम प्रसेसले बन्छ। इन्टर्नल प्युडिक आर्टरीको साथ प्युडिक भेन र इन्टर्नल प्युडिक नार्भ जान्छ।

इन्टर्नल प्युडिक आर्टरीको

ब्रेञ्चेसको नाम।

१ मास्कुलार।
२ इन्फीरियेर हेमरहयेडल।
३ सुपरफिसियाल पेरिनियाल।
४ ट्र्यान्सभर्स „ ।
५ आर्टरी आफ दी वाल्व।

६ आर्टरी आफ दी कर्पासक्याभारनोसम ।

७ डर्सल आर्टरी आफ दी पेनिस ।

मारकुलार ब्रेञ्चेसको कुरा ।

यो ब्रेञ्चेसले—	लिभेटरयनाई	१
	अब्टुरेटर इन्टर्नस	१
	पाइरीफर्मीस	१
	कक्सिजियास	१
	ग्लुटियस म्याक्सिमास	१

मासल्सहरूलाई सप्लाई गर्छ र साइटिक आर्टरीको ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ ।

इन्फीरियेर हेमरहयेडल आर्टरीको कुरा ।

यो २।३ वोटा साना २ ब्रेञ्चेस हुन्छन् । इन्टर्नल प्युडिक आर्टरी स्कीयामको ट्युवेरोसिटीको आवभमा पुग्दा, इनीहरू ब्रेञ्चेस उठ्दछ । येस्ले स्कीयोरेक्टल फसालाई क्रस गर्छ र येनल रिजनको मासल्स र इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ ।

सुपरफेसियाल पेरिनियाल आर्टरीको कुरा ।

येस्ले स्क्रोटम र पेरिनियामको मासल्स र इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ । यो ट्रान्सभर्सस पेरिनियाई मासलको आवभचाट र आक्सिलारेटरयुरिनी, इरेक्टरपेनिस मासल्सको बीचबाट स्क्रोटमको स्कीनमा जान्छ र इनीहरूलाई सप्लाई गर्छ । यो आर्टरी सुपरफिसियाल पेरिनियाल फेसियाको मुनिबाट जान्छ ।

ट्र्यान्सभर्स पेरीनियाल आर्टरीको कुरा।

यो ट्र्यान्सभर्सस पेरीनियाई मासलको माथीबाट जान्छ र येही मासललाई सप्लाई गर्छ र येस्को दोस्राको साथ आनाष्टो-मोसिस हुन्छ।

आर्टरी आफ दी

बाल्बको कुरा।

इन्टर्नल प्युडिक आर्टरी, डिप पेरिनियाल फेसियाको २ लेया-र्सको जाने बाटोमा यो आर्टरी उठ्छ। यो इन्वार्डहिस्सा कम्प्रे-सर युरिथ्री मासल र युरिथ्राको बाल्बभीत्र जान्छ र तेस्लाई र काउपार्स ग्ल्यान्डलाई सप्लाई गर्छ।

आर्टरी आफ दी

कार्पासक्याभारनोसमको कुरा।

यो क्रासपेनिस र अस्प्युबिसको रेमासको बीचबाट जान्छ। क्रासपेनिस र कार्पासक्याभारनोसमको भीत्र जान्छ।

डर्सल आर्टरी आफ दी

पेनिसको कुरा।

यो क्रासपेनिस र प्युबिक सिम्फाइसिसको बीचबाट माथि तिर जान्छ। साम्पेन्सरी लीगामेन्टलाई प्वालपारी पेनिसको डर्सल र ग्ल्यान्ससम्म पुग्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। १ ब्रेञ्चले ग्ल्या न्सपेनिसलाई सप्लाई गर्छ। १ ब्रेञ्चले प्रिपीउसलाई सप्लाई गर्छ येस्को डर्साममा यो आर्टरी इन्टेगुमेन्टको मुनियाट डर्सल भेन र येस्को दोस्राको साथ साथै जान्छ।

नं ८२ पेलिभस को आटारिज ।

१ ब्लाडार २ इएटर्नल एवडोमिनाल रि ३ रेकटम । ४ सुपि रिम-रहयडाल आटरि । ५ एकटारनल इलियाक भेसेलस । ६ राइट कामन इलियाक । ७ ईएटार्नल इलियाक । ८ भाटिव्रल कलम । ९ इलिओ सामर । १० ग्लुटियाल ।

नं ८३ ग्लुटियाल र पोष्टिरियार फिमोराल रिजान को आर्टा़िर

१ ग्लुटियास मिडियास। २ ग्लुटियाल। ३ टिउआर इस
४ ग्रेट सियाटिक। ५ सियाटिक। ६ इण्टार्नाल सार्कामफ्लेक
टार्मिनेसान। ७ सुपिरियार पार्फोरेटि। ८ मिडल पार्फो
९ इनफिरियर पर्फोरेटि। १० प्रोफाण्डाको टार्मिनेसान। ११
रियार माष्कुलार। १२ सुपिरियर एकष्टार्नाल आर्टिकिउलार।
इनफिरियार माष्कुलार। १४ सुपिरियर इण्टार्नाल आर्टिकिउ
१५ पपलिटियाल।

फिमेलको

इन्टर्नल प्युडिक आर्टरीको कुरा।

येस्को अरिजिन र कोर्समेलको जस्तै हो, सुपरफिसियाल पेरिनियाल आर्टरीले फिमेलको लेविया प्युडेन्ड्राइलाई सप्लाई गर्छ। आर्टरी आफ दी वाल्वले वाल्भाई भेष्टीव्यूलाइलाई र भेजाईनाको इरेक्टाइल टिस्युलाई सप्लाई गर्छ। आर्टरी आफ दी क्याभारनोसमले क्लाइटोरिसको क्याभारनस बाडीलाई सप्लाई गर्छ। आर्टिरिया डर्सेलिस क्लाइटोराईडिक्सले क्लाइटोरिसको डर्सामलाई सप्लाई गर्छ।

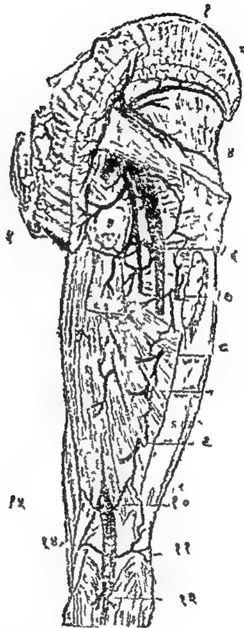
साइटिक आर्टरीको कुरा।

येस्ले पेल्भिक्सको ब्याकको मासल्सलाई सप्लाई गर्छ। यो ग्रेटस्याक्रो साइटिक फोरामेनको लोवरपार्ट र इन्टर्नल प्युडिक आर्टरीको वीहाईन्डबाट डाउनवार्डदिग्मा जान्छ। पाइरीफर्मीस र कक्सिजियास मासल्सको बीचबाट जान्छ र स्याक्राल प्लेक्सस आफ नार्भ्सको माथी रहन्छ। यो ट्रोकान्टर मेजर र स्कीयामको ट्युबेरोसिटीको बीचसम्म पुग्छ र साइटिक नार्भको साथ जान्छ। ग्लुटियास म्याक्सिमास मासलले येसलाई काभार गर्छ र पार्फोरेटिङ आर्टरिजको ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

पेल्भिक्स भीत्र येस्को ब्रेञ्चेसले—

पाइरीफर्मीस १
कक्सिजियास १
लिभेटर येनाई १ मासल्स।

नं ८३ ग्लुटियाल र पोष्टिरियार फिमोराल रिजान को आर्ट।

१ ग्लुटियास मिडियास। २ ग्लुटियाल। ३ टिउबार इसकाइ
४ ग्रेट सियाटिक। ५ सियाटिक। ६ इण्टार्नाल सार्कम फ्लेक्स
टार्मिनेसान। ७ सुपिरियार पार्फोरेटि। ८ मिडल पार्फोरेटि।
९ इनफिरियर पार्फोरेटि। १० प्रोफाण्डाको टार्मिनेसान। ११ सुपि
रियार मास्कुलार। १२ सुपिरियर एक्सटार्नाल आर्टिकिउलार। १३
इनफिरियार मास्कुलार। १४ सुपिरियर ईण्टार्नाल आर्टिकिउलार
१५ पप्लिटियाल।

फिमेलको

इन्टर्नल प्युडिक आर्टरीको कुरा।

येस्को अरिजिन र कोर्समेलको जस्तै हो, सुपरफिसियाल पेरिनियाल आर्टरीले फिमेलको लेबिया प्युडेन्डाइलाई सप्लाई गर्छ। आर्टरी आफ दी बाल्बले बालभाई भेष्टीब्यूलाइलाई र भेजाईनाको इरेक्टाइल टिस्युलाई सप्लाई गर्छ। आर्टरी आफ दी क्याभारनोसमले क्लाइटोरिसको क्याभारनस बाडीलाई सप्लाई गर्छ। आर्टिरिया डर्सेलिस क्लाइटोराईडिक्सले क्लाइटोरिसको डर्सामलाई सप्लाई गर्छ।

साइटिक आर्टरीको कुरा।

येस्ले पेलिभक्सको ब्याकको मासल्सलाई सप्लाई गर्छ। यो ग्रेटस्पाक्रो साइटिक फोरामेनको लोवरपार्ट र इन्टर्नल प्युडिक आर्टरीको बोहाईन्डबाट डाउनवार्डदिग्मा जान्छ। पाइरीफर्मीस र कक्सिजियास मासल्सको बीचबाट जान्छ र स्पाकाल प्लेक्सस आफ नार्भ्सको माथी रहन्छ। यो ट्रोकान्टर मेजर र स्कीयामको ट्युबेरोसिटीको बीचसम्म पुग्छ र साइटिक नार्भको साथ जान्छ। ग्लुटियास म्याक्सिमास मासलले येसलाई काभार गर्छ र पार्फोरेटिङ आर्टरिजको ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

पेल्भिक्स भीत्र येस्को ब्रेञ्चेसले—

पाइरीफर्मीस १
कक्सिजियास १
लिभेटर येनाई १ मासल्स।

रेक्टम १
ब्लाडर १
भेसिक्युलिसेमोनेलिस १
प्रष्टेट ग्ल्यान्ड १ लाई सप्लाई गर्छ।

येसको पेविभस बाहरको ब्रेञ्चेस ६ थोटा छ—

१ कक्सिजियाल।
२ इन्फीरियेर ग्लुटियाल।
३ आनाष्टोमोटिक।
४ कोमिसनार्भाइस्कियाडिसाई।
५ मास्कुलार।
६ आर्टिकुलार।

कक्सिजियाल ब्रेञ्चको कुरा।

येस्ले ग्रेट स्पाक्रोसाइटिक लीगामेन्टलाई पार्फोरेट गरी इन्वार्डदिग्मा जान्छ। येस्ले ग्लुटियास म्याक्सिमास, इन्टेगुमेन्ट र कक्सिक्सको ठ्याकमा रहने चीजलाई सप्लाई गर्छ।

इन्फीरियेर ग्लुटियाल आर्टरीको कुरा।

यो ३।४ ब्रेञ्चेस हुन्छ। ग्लुटियास म्याक्सिमास मासललाई सप्लाई गर्छ र ग्लुटियाल आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

कोमिसनार्भाइस्कियाडिसाईको कुरा।

यो ग्रेटसाइटिक नार्भको साथ र तेस्लाई सप्लाई गर्छ।

मास्कुलार ब्रेञ्चेसको कुरा।

येस्ले ग्लुटियास म्याक्सिमास र नजीकको मासल्सहरूलाई सप्लाई गर्छ र ग्लुटियाल आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

आनाष्टोमोटिक आर्टरीको कुरा।

यो डाउनवार्डदिग्मा थाईको येक्सटर्नल रोटेटस मासल्सलाई सप्लाई गर्छ। सुपीरियेर पार्फोरेटिङ येक्सटर्नल र इन्टर्नल सार्कमफ्लेक्स आर्टरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। यो आनाष्टोमोसिसको नाम ... आनाष्टोमोसिस भन्छन्।

आर्टिक्युलार ब्रेञ्चको कुरा।

येस्ले हिपजयन्टको क्याप्सुललाई सप्लाई गर्छ।

पोष्टीरियेर ट्राङ्कको ३ ब्रेञ्चेस मध्ये

इलियो लाम्बर आर्टरीको कुरा।

यो इन्टर्नल इलियाकको पोष्टीरियेर ट्राङ्कबाट उठी अपवार्ड र आउटवार्डदिग्मा अब्टुरेटर नार्भ र लाम्बो स्याक्राल कर्डको बीचबाट गै स्वोवासम्याग्नस मासलको इन्नर मार्जीनसम्म पुग्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ लाम्बर ब्रेञ्च।

१ इलियाक „।

लाम्बर ब्रेञ्चले, स्वोवासम्याग्नस र क्वाडरेटस लम्बोरम मासल्सलाई सप्लाई गर्छ र लाष्ट लाम्बर आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

इलियाक ब्रेञ्चले, इलायाकस मासललाई सप्लाई गर्छ। अब्टुरेटर आर्टरीको इलियाक ब्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

ल्याटान्याल स्पाक्राल आर्टरीको कुरा।

यो ११ दिग्मा २।२ हुन्छन्। नाम—

१ सुपीरियेर ब्रेञ्च।

१ इन्फीरियेर „ ।

सुपीरियेर ब्रेञ्च। इन्वार्डदिग्मा गै मिडिल स्पाक्राल आर्टरीको ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ र स्पाक्रामको अपरपार्टको स्कीन र मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

इन्फीरियेर ब्रेञ्च। वोब्लिक भै पाइरीफर्मीस मासलको फ्रान्टमा जान्छ। स्पाक्राम लोवरपार्टको स्कीन र मासल्स र कक्सिसलाई सप्लाई गर्छ।

ग्लुटियाल आर्टरीको कुरा।

यो पाइरीफर्मीस मासलको अपरवर्डरबाट र पेल्भिसको भीत्रबाट बाहिर आउछ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ सुपरफिसियाल ब्रेञ्च।

१ डीप „ ।

पेल्भिस भीत्रको येस्को ब्रेञ्चेसले पाइरीफर्मीस, इलायाकस र अब्टुरेटर इन्टर्नस मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

येस्को सुपरफिसियाल ब्रेञ्च। ग्लुटिअसम्याक्सिमासको मुनिबाट जान्छ र तेसै मासललाई सप्लाई गर्छ।

येस्को डीप ब्रेश्च ग्लुटिआस मिडिआस र ग्लुटिआस मिनिमास मासल्सको बीचबाट जान्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। सुपीरियेर डिभीजन आन्टीरियेर सुपीरियेर, इलियाकस्पाइनमा जान्छ र सार्कमफ्लेक्स इलियाक आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

इन्फीरियेर डिभीजनले ग्लुटियाई मासल्सलाई सप्लाई गर्छ र येक्सटर्नल सार्कमफ्लेक्स आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

इन्टर्नल इलियाक आर्टरी तमाम्।

येक्सटर्नल इलियाक आर्टरीको बयान।

यो इन्टर्नल इलियाक आर्टरी भन्दा लार्ज हुन्छ। यो वोब्लिक भै डाउनवार्ड र आउटवार्ड दिग्मा गै स्ववास म्याग्नस मासलको इन्नर बर्डरसम्म पुग्छ अर्थात् कमनइलियाक आर्टरी जाहाँ बाइफर्केट भयाको छ तेस ठाउँदेखी पोपार्ट लीगामेन्टसम्म रहने आर्टरीलाई येक्सटर्नलइलियाक आर्टरी भनिन्छ। यो पोपार्ट लीगामेन्टको मुनी थाईमा जान्छ र फिमरल आर्टरी हुन्छ।

येक्सटर्नलइलियाक आर्टरीको रिलेशन।

फ्रान्टमा—

पेरिटोनियमि १
इन्टेष्टाइन्स १
फेसिया १
स्पार्मेटिक भेसल्स १

क्रेष्ट आफ दी इलियामको इन्नर सर्फेसमा गै दृथान्तभस संलिसमासललाई पियार्स गरिकन येस्को माथीबाट र इन्टर्नल वोब्लिक्सको मुनिबाट जान्छ । इलियो लाम्बर आर्टरी र ग्लुटियाल आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ ।

ट्राङ्कको आर्टरिज तमाम् ।

लोवर येक्सट्रिमिटीको
आर्टरिजको बयान ।

येक्सटर्नल इलियाकवाट आयाको फिमरल आर्टरी । यो आर्टरीको लोवरपार्टलाई पप्लिटियाल आर्टरी भन्छन । यो आर्टरी र पप्लिलिटियाल आर्टरिजको ब्रेञ्चेस र आन्टीरियेर टिवियाल आर्टरीले लोवर येक्सट्रिमिटीलाई सप्लाई गर्छ ।

फिमरल आर्टरीको बयान ।

यो आर्टरी पोपार्ट्स लीगामेन्टको वीहाईन्ड र इलियामको आन्टीरियेर सुपीरियेर स्पाइन र सिम्फाइसिस प्युबिसको बीचबाट डाउनवार्ड साईडमा थाईको इन्नर साईड र फोरपार्टमा गै आड्डाक्टर म्यागस मासलमा जहाँ वोभिक्क छ तेस ठाउँमा फिमरल

आर्टरी टार्मीनेट हुन्छ। अर्थात् थाईको लोवर थार्डको र मिडिल थार्डको जाहाँ मिल्छ तेस ठाउँमा सेस भै पपुिटियाल आर्टरी नाम हुन्छ। यो फिमरल आर्टरी थाईको अपरपार्टमा हिप्‌जयन्टको फ्रान्टमा रहन्छ । यो आर्टरीको लोवरपार्ट फिमरको स्याफ्टको इन्नरसाईडमा रहन्छ । थाईको अपरपार्टमा यो आर्टरीमा १ ट्रयाङ्गुलार येस्पेस छ, येस्को नाम स्कार्पास टाईङ्गुलर भनिन्छ। यो आर्टरो थाईको मिडिल थार्डमा १ केनालमा रहन्छ। येस्को नाम हन्टार्स केनाल भनिन्छ।

स्कार्पास ट्रयाङ्गुलरको कुरा।

यो स्कार्पास ट्रयाङ्गुलर ग्रइनको विनोथमा रहन्छ। यो ३ कुनिया जगा हुन्छ, येस्को येपेक्स डाउनवार्डमा रहन्छ, येस्को येक्सटर्नेलसाईडमा सार्टोरियास मासल रहन्छ, येस्को इन्टर्नल साईडमा आड्डाक्टर लाङ्गस मासल रहन्छ, येस्को आत्रममा पोपार्ट लीगामेन्ट रहन्छ।

यो ट्रयाङ्गलरको फ्लोरको आउटवार्डदेखी—

इनवार्डमा— १ इलायाकस।
२ स्वोवास।
३ पेक्टिनीयास।
४ आड्डाक्टर ब्रीभिसको फयुफाइवर्स।
५ आड्डाक्टर लाङ्गस मासल्स रहन्छ।

फिमरल भेसल्सले ट्रयाङ्गललाई २ भाग गराउ छ र यो ट्रयाङ्गलको वेसको मिडिलदेखी येपेक्ससम्म जान्छ। यो ट्रया-

ङ्गलमा फिमरल आर्टरीको क्युटिनियास, प्रोफन्डा ब्रेञ्चेस र डीप फिमरल र इन्टर्नल स्याफिनस भेन्स रहन्छ।

फिमरल आर्टरीको आउटरसाईडमा आन्टीरियर क्रुरल नार्भ र येस्को ब्रेञ्चेस रहन्छ, येस ठाउँमा थोरै फ्ल्याट र लीम्फ्याटिक रहन्छ।

हन्टार्स केनालको बयान।

योे थाईको मिडिल थार्डमा रहन्छ। स्कार्पास ट्र्याङ्गुलरको येपेक्सदेखी आड्डाक्टर म्याग्नस मासलमा जाहाँ वोमिङ्ग छ तेसैको बीचमा रहन्छ। तेसलाई हन्टार्स केनाल भनिन्छ। यो केनालको येक्सटर्नलमा भ्याष्टस येक्सटर्नस र ऐ०इन्टर्नस मासल्स रहन्छ। यो केनालको इन्नरदिग्मा आड्डाक्टर लङ्गस र ऐ०म्याग्नस मासल्स रहन्छ। आपोन्युरोसिसले येस केनाललाई काभार गर्छ। यो केनालबाट फिमरल आर्टरी र भेन जान्छ। यो आर्टरी र भेन बीहाईन्ड र आउटरसाईडमा रहन्छ। इन्टर्नल स्याफिनस नार्भ, यो आर्टरी र भेनको आउटरसाईडमा रहन्छ।

हन्टार्स केनाल तमाम्।

फिमरल आर्टरी अरिजिन भयाको ठाउँदेखी १½ इञ्चीदेखी २ इञ्ची जगालाई कमनफिमरल आर्टरी भनिन्छ।

फिमरल आर्टरीको बाकी पोर्सनलाई सुपरफिसियाल फिमरल आर्टरी भनिन्छ।

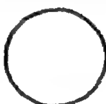
यो आर्टरीको १ ब्रेञ्चको नाम प्रोफन्डाफिमोरिस, दोस्रो नाम डीपंफिमोरल आर्टरी भनिन्छ।

कमन फिमरल आर्टरीको रिलेशन।

फ्रान्टमा—

स्कीन १
सुपरफिसियाल फेसिया १
सुपरफिसियाल इङ्गुइनल ग्ल्यान्ड १
फेसियालेटाको इलियाक पोर्सन १
ट्र्यान्सभर्स सेलिस फेसिया १
जेनिटोक्रुरल नार्भको जेनिटल ब्रेञ्च १
सुपरफिसियाल सार्कमफ्लेक्स इलियाक भेन १
सुपरफेसियाल येपिग्याष्ट्रिक भेन १

इनर साईडमा—
फिमरल भेन ... १

आउटर साईडमा—
आन्टीरियरक्रुरल नार्भ १

बीहाईन्डमा—

इलायाकस मासल १
येसलाई काभार गर्ने फेसिया १
फेसियालेटाको प्युबिक पोर्सन १
पेक्टिनियास मासललाई सप्लाई गर्ने नार्भ १
स्वोआस मासल १
पेक्टिनियास मासल १
हिप जयन्टको क्याप्सुल १

सुपरफिसियाल फिमरल आर्टरीको रिलेशन ।

फ्रान्टमा—

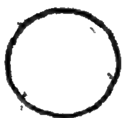
स्कीन	१
सुपरफिसल फेसिया	१
डीप फेसिया	१
इन्टर्नेल क्युटिनियास नार्भ	१
सार्टोरियास मासल	१
हन्टार्स केनाललाई कामार गर्ने आपोन्युरोसिस	१
इन्टर्नेल स्याफिनस नार्भ	१

इनर साइडमा—

आड्डाक्टर लाङ्गस १

आड्डाक्टर म्याग्नस १

सार्टोरियास १ मासल्स

औउटर साइडमा—

लङ स्याफिनस नार्भ १

भ्यास्टस इन्टर्नेस मासल १

येसैलाई सप्लाई गर्ने नार्भ

फिमरल भेन

बीहाईन्डमा—

फिमरल भेन	१
प्रोफन्डा आर्टरी	१
प्रोफन्डा भेन	१
पेक्टिनियास मासल	१
आड्डाक्टर लाङ्गस मासल	१
आड्डाक्टर म्याग्नस मासल	१

फिमोरल आर्टरीको

ब्रेञ्चेसको नाम।

१ सुपरफिसियाल येपिग्याष्ट्रिक।
२ सुपरफिसियाल सार्कमफ्लेक्स इलियाक।
३ सुपरफिसियाल येक्सटर्नल प्युडिक।
४ डीप येक्सटर्नल प्युडिक।
५ प्रोफन्डा { १ इन्टर्नल सार्कमफ्लेक्स। २ येक्सटर्नल सार्कमफ्लेक्स। ३ पार्फोरेटिङ आर्टरिज।
६ मास्कुलार।
७ आनाष्टोमोटिकाम्याग्ना।

सुपरफिसियाल येपिग्याष्ट्रिकको कुरा।

यो फिमरलबाट पोपार्ट लीगामेन्टको ½ इञ्ची बीलोबाट उठेको छ। यो आर्टरी स्याफिनास वोपिङ्बाट फेसियालेटामा गै आव्डोमेन तर्फ आम्बेलाइकससम्म जान्छ, येस्ले सुपरफिसियाल इङ्गुइनल ग्ल्यान्ड्स, सुपरफिसियाल फेसिया र इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ। डीप येपिग्याष्ट्रिक आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

सुपरफेसियाल सार्कमफ्लेक्स इलियाकको कुरा।

यो सुपरफिसियाल येपिग्याष्ट्रिकको नियारबाट उठछ। फेसियालेटालाई पियार्स गरी आउटवार्ड साईडमा पोपार्ट लीगा-

मेन्टको साथ इलियाकको क्रेष्टसम्म पुग्छ। यइनको इन्टेगुमेन्ट, सुपरफिसियाल फेसिया र सुपरफिसियाल इङ्गुइनल ग्ल्यान्ड्सलाई सप्लाई गर्छ। डीपसार्कमफ्लेक्सइलियाक, ग्लुटियाल र येक्सटर्नल सार्कमफ्लेक्स आर्टरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

सुपरफिसियाल येक्सटर्नलप्युडिकको कुरा।

यो फिमरल आर्टरीको इन्नर साईडबाट र सुपरफिसियाल सार्कमफ्लेक्स इलियाकको नियारबाट उठछ। यो स्याफिनास वोभिङको बाटोगरि इनआउटर्दिग्मा जान्छ। येस्ले मेलको पेनिस र स्क्रोटम फीमेलको लेबियाललाई सप्लाई गर्छ। इन्टर्नलप्युडिक आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

डीप येक्सटर्नलप्युडिकको कुरा।

सुपरफिसियाल येक्सटर्नल प्टुडिक भन्दा डीपबाट उठछ। यो आर्टरी इनआउटरदिग्मा पेक्टिनियास र आड्डाक्टर लाङ्गस मासल्सको क्रस गरी फेसियालेटाले काभार गर्छ। येस्ले मेलको स्क्रोटमको इन्टेगुमेन्ट र पेरीनियामलाई सप्लाई गर्छ, फिमेलको लेबियाललाई सप्लाई गर्छ, सुपरफिसियाल पेरीनियाल आर्टरीको ब्रेन्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

प्रोफन्डा फिमरिस आर्टरीको कुरा।

येस्को दोस्रो नाम डीप फिमरल आर्टरी भन्छन्। यो फिमरल आर्टरीको आउटर व्याकपार्टबाट र पोपार्टस लीगामेन्टको १।२इञ्च बीलोबाट उठछ। यो सुपरफिसियाल फिमरल आर्टरीको आउटर

साईडदेखी वीहाईन्डमा र डाउनवार्डदिग्मा आड्डाक्टर लाङ्गसको मुनिसम्म पुगी थाईको लोवर थार्डमा गै आड्डाक्टर लाङ्गलाई पियार्स गरी थाईको व्याकको फ्लेक्सर मासल्सलाई सप्लाई गर्छ। पप्लिटियालको ब्रेञ्चेस र इन्फीरियेर पार्फोरेटिङ आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

प्रोफन्डास फिमरिस आर्टरीको रिलेशन।

फ्रान्टमा—

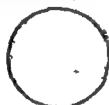
फिमरल भेन १

प्रोफन्डा भेन १

आड्डाक्टर लाङ्गस मासल १

इनर साईडमा—

×

आउटर साईडमा—

भ्यास्टस इन्टर्नस मासल १

वीहाईन्डमा—

इलायाकस ... मासल १

पेक्टिनियास ... " १

आड्डाक्टर ब्रिमीस " १

आड्डाक्टर म्याग्नस " १

येसको ब्रेञ्चेस ३ हुन्छ—

१ येक्सटर्नल सार्कम फ्लेक्स।

२ इन्टर्नल " "।

३ पार्फोरेटिङ। { १ सुपीरियेर पार्फोरेटिङ। २ मिडिल " । ३ इन्फीरियेर " ।

येक्सटर्नल सार्कमफ्लेक्सको कुरा ।

यो प्रोफन्डाको आउटर साईडबाट उठी आउटवार्डदिग्मा आन्टीरियेर क्रुरल नार्भको ब्रेञ्चेसको बीचबाट र सार्टोरियास र रेक्टस मासल्सको बीहाईन्डबाट गै थाईको फ्रान्टको मासल्सलाई सप्लाई गर्छ। येस्को ३ किसिमको ब्रेञ्चेस हुन्छ, इनीहरुको नाम—

१ आसीन्डिङ ।

२ डिसीन्डिङ ।

३ ट्र्यान्सभर्स ।

आसीन्डिङ ब्रेञ्च, टेन्सर भेजाइनी फिमरिसको बीलोबाट अपवार्डदिग्मा गै हिपको आउटर साईडमा जान्छ र ग्लुटियाल र डीपसार्कमफ्लेक्स इलियाकको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

डिसीन्डिङ ब्रेञ्चेस ३।४ हुन्छ। यो डाउनवार्डदिग्मा गै रेक्टस भ्याष्टाई मासललाई सप्लाई गर्छ र पप्लीटियाल आर्टरीको सुपीरियेर आर्टीक्युलर ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

ट्र्यान्सभर्स ब्रेञ्चेस, आउटवार्डदिग्मा जान्छ र ग्रेट ट्रोकान्टरको ब्याक र बीलोमा गै साइटिक र इन्टर्नल सार्कमफ्लेक्स आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

इन्टर्नल सार्कमफ्लेक्स इलियाकको कुरा ।

यो प्रोफन्डाको इन्नर ब्याकपार्टबाट उठछ र ब्याकवार्डदिग्मा स्वोवास र पेक्टीनियास मासल्सको बीचबाट गै लेसर ट्रोकान्टरसम्म गै २ ब्रेञ्चेस हुन्छ र येस्को १ ब्रेञ्चेस ग्रेट ट्रोकान्टरको डिजिटल फसामा जान्छ, साइटिकको र ग्लुटियाल आर्टरि

जको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। येस्को दोस्रा ब्रेञ्च आड्डाक्टर म्यांग्नस् र क्वाड्रेटस फिमरिसको वर्डर्सको बीचबाट जान्छ। साइटिक, येक्सटर्नेल सार्कमफ्लेक्स र सुपोरियेर पार्फोरेटिङ आर्टेरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। नाम क्रुसियाल आनाष्टोमोसिस भन्छन्। येस्को १ आर्टिक्युलार ब्रेञ्चेसले हिप जयन्टलाई सप्लाई गर्छ।

पार्फोरेटिङ आर्टेरीको कुरा।

यो ३ हुन्छ। आड्डाक्टर म्याग्नसको टेन्डेनलाई पार्फोरेट गरी थाईको व्याकमा जान्छ सुपोरियेर पार्फोरेटिङ आर्टेरी र आड्डाक्टर ब्रीभिसको बीचबाट व्याकवार्ड साईडमा जान्छ। येस्ले आड्डाक्टर्स मासल्स र वाइसेप्स र ग्लुटियास म्याक्सिमास मासल्सलाई सप्लाई गर्छ। साइटिक र इन्टर्नेल र येक्सटर्नेल सार्कमफ्लेक्स र मिडिल पार्फोरेटिङ आर्टेरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। मिडिल पार्फोरेटिङ आर्टेरीले थाईको फ्लेक्सर मासल्सलाई सप्लाई गर्छ। सुपोरियेर इन्फीरियेर पार्फोरेटिङ आर्टेरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। इन्फीरियेर पार्फोरेटिङ आर्टेरिजले थाईको फ्लेक्सर मासल्सलाई सप्लाई गर्छ। यो आवभ वा पार्फोरेटिङ आर्टेरीको साथ बीचोमा प्रोफन्डाको टार्मिनेल ब्रेञ्चेस र पप्लीटियासको मास्कुलार ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

मास्कुलार ब्रेञ्चेसको कुरा।

यो २ देखी ७ सम्म हुन्छ। सुपरफिसियाल फिमरलबाट उठ्छ। सार्टोरियास र भ्याष्टस इन्टर्नस मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

आनाष्टोमोटिकाम्याग्नाको कुरा।

फिमरल आर्टरी आड्डाक्टर म्याग्नसको वोप्निङ्ग्वाट जांदा यो आर्टरी उठछ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ।

१ सुपर फिसियाल ब्रेञ्च
१ डीप ... "

सुपरफिसियाल ब्रेञ्चेसले हन्टार्स केनाललाई का्भारगर्नै आपोन्युरोसिसलाई पियार्सगरी लङ स्याफिनस नार्भको साथ थाईको इन्नर साईडमा जान्छ। इन्फीरियेर इन्टर्नल आर्टिक्युल रको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। येस्ले लेगको अपर इन्नरपार्टको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

डीप ब्रेञ्च, म्याग्नस इन्टर्नसको भीत्र गै आड्डाक्टर म्याग्नसको टेन्डेनको फ्रान्टमा र नी.को इन्नर साईडमा पुगी सुपीरियेर इन्टर्नल आर्टिक्युलार आर्टरी र आन्टीरियेर टिबियालको आन्टीरियेर रेकारेन्ट ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

पप्लिटियाल आर्टरीको बयान।

फिमरल आर्टरी जाहाँ आड्डाम्टर म्याग्नस मासलको वोप्निङ्मा तमाम हुन्छ तेही ठाउँदेखी पप्लिटियाल आर्टरी शुरु हुन्छ। यो वोब्लिक भै डाउनवार्ड र आउटवार्डदिग्मा नीजयन्टको पीछाईन्डदेखी गै पप्लिटियास मासलको लोवर वर्डरसम्म पुग्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। येस्को नाम—

१ आन्टीरियेर टिबियाल आर्टरी।

२ पोष्टीरियेर टिबियाल आर्टरी।

यो पप्लिटियाल आर्टरीको १ पोर्सन पप्लिटियास येस्पेसमा रहन्छ। पप्लिटियास येस्पेसको बाउन्डरिज बन्ने मासल्सले यो आर्टरीको आवभ र बीलोलाई काभार गरेको छ।

पप्लिटियास येस्पेसको बयान।

येस्को दोस्रो नाम, ह्याम भन्छन, येस्को बाउन्डरी—

येस्को आकार लजेञ्जसेप्ड जस्तो हुन्छ ◇। यो नीजयन्टको ब्याकपार्टमा वाइड हुन्छ र फीमरको आर्टिक्युलर यन्डको आवभमा डीप हुन्छ। येस्को येक्टर्नलदिग्मा र नी.को आवभा वाइसेप्स मासल। नी.को बीलोमा प्लान्टेरिस र ग्याष्ट्रक निमियासको येक्सटर्नल हेड। इन्टर्नलमा र नी.को आवभमा सेमिमेम्ब्रेनोसस, सेमिटेन्डीनोसस, ग्रासाइलिस र सार्टोरियास मासल्स रहन्छ। आउटर ह्याम्सट्रिङ र इन्नर ह्याम्सट्रिङ मासल्सको बीचमा हुनाले पप्लिटियास येस्पेसलाई ह्याम् भन्छन। इन्टर्नलमा र नीजयन्टको बीलोमा ग्याष्टक निमियासको इन्नर हेड। यो पप्लिटियास येस्पेसको आवभमा इन्नर र आउटर ह्याम्सट्रिङ मासल्स मिलि रहन्छ। बीलोमा ग्याष्ट्रक निमियासको २ हेड्स मिलिकन रहन्छ।

पप्लिटियाल येस्पेसको फ्लोर फीमरको स्याफ्टको लोवर पार्टको पोष्टीरियेर सर्फेसले र नीजयन्टको पोष्टीरियेर लीगामेन्टले टिबियाको अपर येन्डले र पप्लिटियास मासल्सलाई काभार गर्ने फेसियाले बन्छ।

फ्यसियालेटाले पप्लिटियाल येस्पेसलाई काभारगरेको छ।

पप्लिटियाल येस्पेसको कन्टेन्ट्स—

१ पप्लिटियाल भेसल्स र तेसैको ब्रेञ्चेस ।

२ येक्सटर्नल स्याफिनास भेन ।

३ इन्टर्नल र येक्सटर्नल पप्लिटियाल नार्भ्स र तेसैको ब्रेञ्चेस

४ स्माल साइटिक नार्भ ।

५ अब्टुरेटर नार्भको आर्टीक्युलर ब्रेञ्च ।

६ थोरै साना २ लिम्फ्याटिक ग्ल्यान्ड्स ।

७ धेरै याडिपोस टिस्यु ।

येस्को पोजीशन—

इन्टर्नल पप्लिटियाल नार्भ, पप्लिटियाल येस्पेसको सुपरफिसियाल र मिडिलबाट जान्छ र पप्लिटियाल आर्टरीलाई क्रस गर्छ, येक्टर्नल पप्लिटियाल नार्भ, यो येस्पेसको आउटर साईडमा र वाईसेप्सको टेन्डेनको नजीकमा रहन्छ। यो येस्पेसको तलमा पप्लिटियाल भेसल्स रहन्छ, पप्लिटियाल भेन, पप्लिटियाल आर्टरीको आबभ र आउटर साईडमा रहन्छ, वीलोमा क्रस गरिकन गै, पप्लिटियाल भेन, पप्लिटियाल आर्टरीको इन्नर साईडमा रहन्छ, कोही २ मा यो भेन २ डबल हुन्छ। पप्लिटियाल आर्टरी, बोनको सर्फेसको माथीबाट गयाको छ, अब्टुरेटर नार्भको आर्टीक्युलार ब्रेञ्च, पप्लिटियाल आर्टरीको माथीबाट जान्छ। लिम्फ्याटिक्स ग्ल्यान्ड्स, पप्लिटियाल आर्टरीको वोरिपरीमा रहन्छ।

पप्लिटियाल आर्टरीको रिलेशन ।

फ्रान्टमा—

फीमर बोन १

नं ८४ फिमोराल आर्टारि को सार्जिकाल एनाटामि ।

१ पुपार्ट स लिगामेण्ट । २ सुपार्फिसियाल एपिगासट्रिक । ३ स्पार्मेटिक कर्ड । ४ प्कोटाम । ५ एडाकटार लगास । ६ एकष्टार्नाल सार्काम फ्लेकस । ७ रेकटास । ८ फिमोराल । ९ प्रोफाण्डा १० लंसाफेनास । ११ एनाष्टमेटिका मेगना । १२ सुपिरियर इंण्टार्नाल आर्टिकिउलार । १३ इनफिरियर इण्टार्नाल आर्टिकिउलार । १४ इनफिरियार टिबियाल रिकारेण्ठ । १५ ईनफिरियार ईनटार्नाल आर्टिकिउलार । १६ सुपिरियार एकष्टार्नाल आर्टिकिउलार ।

नं ८५ पप्लिटियाल पोष्टिरियार टिबियाल र पेरोनियाल आर्टारि हरू।

िन । ३ पेरोनियाल। ४
। ६ इण्टार्नाल कैल
पिरियार एकष्टार्नाल

लीगामेन्ट पोष्टाइकम १

पप्लिटियाल मासल्स १

इन्नर साईडमा—

सेमीमेम्ब्रीनोसस १

फीमर बोनको इन्टर्नैल कन्डाईल १

ग्याष्ट्रक निमियासको इन्नर हेड १

आउटर साईडमा—

बाइसेप्स मासल १

आउटर कन्डाईल आफ दी फीमर १

ग्याष्टक निमियासको आउटर हेड १

बीहाईन्डमा—

सेमीमेम्ब्रीनोसस मासल १

फेसिया १

पप्लिटियाल भेन १

इन्टर्नल पप्लिटियाल नार्भ १

ग्याष्ट्रक निमियास मासल १

प्लान्टेरिस मासल १

स्वोलियास मासल १

पप्लिटियाल आर्टरीको

ब्रेञ्चेसको नाम।

१ सुपीरियेर मास्कुलार ब्रेञ्चेस।
२ इन्फीरियेर " "।
३ क्युटिनियास "।
४ सुपीरियेर येक्सटर्नल आर्टिक्युलार।
५ सुपीरियेर इन्टर्नल आर्टिक्युलार।

६ आजाइगस ··· ··· आर्टिक्युलार।
७ इन्फीरियेर येक्सटर्नेल „ ।
८ इन्फीरियेर इन्टर्नेल „ ।

सुपीरियेर मास्कुलार ब्रेञ्चसको कुरा।

यो २।३ हुन्छ। पप्लिटियाल आर्टरीको अपरपार्टबाट उठ्छ, आड्डाक्टर म्याग्नसको लोवरपार्ट र थाईको फ्लेक्सर मासल्सलाई सप्लाई गर्छ, इन्फीरियेर पार्कोरेटिङ र प्रोफन्डाको टार्मिनेल ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

इन्फीरियेर मास्कुलार ब्रेञ्चेसको कुरा।

येस्को दोस्रा नाम सुराल भन्छन्। यो २ हुन्छ, ग्याष्ट्रक निमिआसको २ हेड्स र प्लान्टेरिस मासल्सलाई सप्लाई गर्छ। यो नी जयन्टको पोष्टीरियेरपार्टबाट उठ्छ।

क्युटेनियास ब्रेञ्चेसको कुरा।

यो ग्याष्ट्रक निमिआसको २ हेड्सको बीचबाट डाउनवार्ड जान्छ र डीप फ्यसियालाई पियार्स गरी काफको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

सुपीरियेर आर्टिक्युलार आर्टरिजको कुरा।

यो २ हुन्छ। पप्लिटियाल आर्टरीको २ छिम्बाट उठ्छ र फीमरको कन्डाईलको आनभमा जान्छ। येस्को १ ब्रेञ्च, नाम १ इन्टर्नेल ब्रेञ्च। यो आड्डाक्टर म्याग्नसको टेन्डनको मुनिबाट गै

नी जयन्टको फ्रान्टमा पुग्छ। येस्ले भ्याट्स इन्टर्नस मासललाई संप्लाई गर्छ। आनाष्टोमोटिकाम्याग्ना र सुपीरियेर येक्सटर्नल आर्टिक्युलर आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। येस्को दोस्रा ब्रेञ्च, नाम— येक्सटर्नल ब्रेञ्च। यो आउटर कन्डाईलको आब्र-भवाट गै वाइसेप्सको टेन्डनको मुनिमा पुग्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ।

१ सुपरफिसियाल ब्रेञ्च।
२ डीप ,, ।

येस्ले भ्याट्स येक्सटर्नस र नी जयन्टलाई सप्लाई गर्छ। आनाष्टोमोटिकाम्याग्नाको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

आजाइगस आर्टिक्युलारको कुरा।

यो नी जयन्टको पोष्टीरियेरपार्टवाट उठ्छ। पोष्टीरियेर लीगामेन्टलाई पियार्स गरी, त्यो लीगामेन्ट र साइनोभियाल मेम्ब्रेनलाई सप्लाई गर्छ।

इन्फीरियेर आर्टिक्युलार आर्टरिजको कुरा।

यो २ हुन्छ। पप्लिटियालवाट उठी ग्याष्ट्रक निमिआसको मुनिवाट गै टिबियाको हेड र नी जयन्टको वोलोसम्म पुग्छ। येस्को १ ब्रेञ्च छ, नाम— इन्टर्नल ब्रेञ्च। यो टिबियाको इन्टर्नल ट्युबेरोसिटी र इन्टर्नल ल्याटारल लीगामेन्टको वीचवाट डाउनवार्ड जान्छ। येस्को दोस्रा ब्रेञ्च, नाम— येक्सटर्नल ब्रेञ्च। यो ग्याष्ट्रक निमिआसको आउटर हेडको मुनि र येक्सटर्नल ल्याटारल लीगामेन्टको वीचवाट आउटवार्डदिग्मा जान्छ।

२ सुपीरियेर फिबुलार।
३ आन्टीरियेर रेकारेन्ट टिवियाल।
४ मास्कुलार।
५ इन्टर्नल म्यालिवोलार।
६ योसटर्नल म्यालिवोलार।

पोष्टीरियेर रेकारेन्ट टिवियाल आर्टरीको कुरा।

यो आर्टरी पप्लिटियास मासलको वोहाईन्डवाट गै नी ज- यन्टको व्याकपार्टसम्म पुग्छ र पप्लिटियाल मासल्सलाई सप्लाई गर्छ। पप्लिटियाल आर्टरीको इन्फीरियेर आर्टिक्युलार व्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

सुपीरियेर फिबुलारको कुरा।

यो फिवुलाको नेकको माथीवाट गै आउटवार्डदिग्मा सो- लियासको भीत्र पसी पेरोनियास लाङ्गस मासलको भीत्र जान्छ र स्वोलियास मासललाई सप्लाई गर्छ।

आन्टीरियेर रेकारेन्ट टिवियालको कुरा।

यो आन्टीरियेर टिवियाल आर्टरी र इन्टरवोसियास मेम्ब्रेनको आन्टीरियेर सर्फेसवाट जादा, यो व्रेञ्चेस उठ्छ। यो टिवियालिस आन्टाइकसको भीत्र गै नीजयन्टको येक्सटर्नल आन्टीरियेर सर्फेससम्म पुग्छ। पप्लिटियालको आन्टीरियेर व्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

मास्कुलार ब्रेञ्चेसको कुरा।

यो धेरै हुन्छ। येस्ले नजीकको मासल्स र इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ, पोष्टीरियेर टिबियाल र पेरोनियाल आर्टरिजको ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

इन्टर्नल क्यालीयोलार आर्टरीको कुरा।

यो आङ्कल जयन्टको आर्टिक्युलेशनको २ इञ्च आवभवाट उठछ। यो येक्सटेन्सर प्रोप्रिअस ह्याल्युसिस र टिबियालिस आन्टाइकस मासल्सको टेन्डन्सको मुनिवाट गै इन्नर आङ्कल-सम्म पुग्छ, पोष्टीरियेर टिवियालको ब्रेञ्चेस र इन्टर्नल प्लयान्टर आर्टरिज र इन्टर्नल क्याल्केनियाम आर्टरीको साथ आनाष्टो-मोसिस हुन्छ।

येक्सटर्नल क्यालियोलार आर्टरीको कुरा।

यो येक्सटेन्सर लाङ्गस डिजिटोरम र पेरोनियास टार्सी-सको मुनिवाट गै आउटर आङ्कललाई सप्लाई गर्छ। आन्टीरि-येर पेरोनियाल आर्टरी र डर्सेलिस पेडिसको टार्सल ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

डर्सेलिसपेडिस आर्टरीको वयान।

आन्टीरियेर टिबियाल आर्टरी, वेन्ड आफ दी आङ्कलमा जाहाँ तमाम भयाको छ तेही ठाउँवाट यो आर्टरी उठछ। यो फर्वार्डदिग्मा फुटको टिवियाल साईडवाट गै फाष्ट इन्टर वोसि-यासको येस्पेसको ब्याकसम्म पुग्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ डर्सेलिस ह्याल्युसिस ।

१ कम्युनिकेटिङ ।

डर्सेलिस पेडिसको रिलेशन ।

फ्रान्टमा—

इन्टेगुमेन्ट	१
फेसिया	१
आन्टोरियेर आनुलर लीगामेन्ट	१
येक्सटेन्सर ब्रोभिस डिजिटोरमको इन्नर हेड	१

टिबियाल साईडमा—

येक्सटेन्सर प्रोप्रिअस ह्याल्युसिस १

फीबुला साईडमा—

येक्सटेन्सर लाङ्गस डिजिटोरम १

आन्टीरियेर टिबियाल नार्भ १

बीहाईन्डमा—

आष्ट्राग्यालास	१
न्धाभिक्युलर	१
इन्टर्नल क्युनियाई फारम बोन्स	१
इनीहरूको लीगामेन्ट्स	१

डर्सेलिस पेडिसको

ब्रेञ्चेसको नाम ।

१ टार्साल ।

२ मेटाटार्साल । येस्को ३ इन्टर बोसियाई ब्रेञ्चेस छ ।

३ डर्सेलिस ह्याल्युसिस।
४ कम्युनिकेटिङ।

टार्साल आर्टरीको कुरा।

यो न्याभिक्युलर वोनको माथीवाट जादा, यो उठछ र आर्च भै आउटवार्डदिग्मा जान्छ, टार्साल वोन्सको माथी रहन्छ। येक्सटेन्सर ब्रोभिस डिजिटोरमले काभार गर्छ। येस्ले मासल्स र टार्सासको आर्टिक्युलेशन्सलाई सप्लाई गर्छ। मेटाटार्सालको ब्रेञ्चेस, येक्सटर्नेल म्यालिवोलास, पेरोनियाल र येक्सटर्नेल प्ल्यान्टर आर्टरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

मेटाटार्साल आर्टरिजको कुरा।

यो टार्साल आर्टरीको थोरै आन्टीरियेरवाट उठछ। यो आउटवार्डदिग्मा मेटाटार्साल वोन्सको वेसेसवाट र सर्ट येक्सटेन्सरको टेन्डन्सको मुनिवाट गै फुटको आउटरपार्टमा पुग्छ र टार्साल र येक्सटर्नेल प्ल्यान्टर आर्टरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ। येस्को ३ इन्टर वोसियाई ब्रेञ्चेस हुन्छ। यो इन्टर वोसियास आर्टरिज फर्वार्डदिग्मा ३ आउटर डर्सेल इन्टरवोसियाई मासल्सको माथीवाट र टोजको क्लेफ्ट्सको बीचवाट जान्छ र २।२ डर्सेलको ल्याटार्याल ब्रेञ्चेस भै टोजको २।२ दिग्मा पुग्छ, इन्टरवोसियास येस्पेसको व्याकपार्टमा प्ल्यान्टर आर्चवाट आयाको पोष्टीरियेर पार्फोरेटिङ ब्रेञ्चेसको साथ यो आर्टरी मिल्छ। इन्टरवोसियास येस्पेसको फोर पार्टमा डिजिटेल आर्टरीवाट आयाको आन्टीरियेर पार्फोरेटिङ ब्रेञ्चेस, यो आर्टरीको साथ मिल्छ।

डर्सेलिस ह्याल्युसिसको कुरा।

येस्को दोस्रो नाम, फाष्ट डर्सं 5. इन्टरवोसियास आर्टरी भन्छन्। यो फाष्ट मेटाटार्साल बोनको आउटरवर्डरबाट फर्वार्ड-दिग्मा जान्छ र फाष्ट र सेकेन्ड टोजको बीचको क्लेफ्टसम्म पुग्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। १ ब्रेञ्च, येक्सटेन्सर प्रोप्रिअस ह्याल्युसिसको टेन्डनको मुनिमा र ग्रेटटोको इन्नर बर्डरमा रहन्छ। दोस्रा ब्रेञ्चले ग्रेट र सेकेन्ड टोजको बीचको साईड्सलाई सप्लाई गर्छ।

कम्युनिकेटिङ आर्टरिजको कुरा।

यो फुटको सोलमा र फाष्ट डर्सल इन्टरवोसियास मासलको २ हेड्सको बीचबाट गै येक्सटर्नल प्ल्यान्टर आर्टरीको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ र प्ल्यान्टर आर्च बन्छ। यो आर्टरीको २ डिजिटेल ब्रेञ्चेस हुन्छ। येस्को १ ब्रेञ्च ग्रेटटोको इन्नर साईड र प्ल्यान्टर सर्फेसमा जान्छ। येस्को दोस्रा ब्रेञ्च, फाष्ट इन्टरवोसियास येस्पेसबाट फर्वार्डदिग्मा जान्छ र ग्रेट र सेकेन्ड टोजको बीचको साईड्सलाई सप्लाई गर्छ।

पोष्टीरियेर टिबियाल आर्टरीको बयान।

यो पप्लिटियाल मासलको लोवर बर्डरदेखी शुरू भै वोब्लिक भै डाउनवार्डदिग्मा लेगको टिबियाल साईडबाट इन्नर आङ्कल र हीलको बीचको फसासम्म पुग्छ र आब्डाक्टर ह्याल्युसिसको अरिजिन भयाको ठाउँको मुनिमा २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ इन्टर्नल प्ल्यान्टर आर्टरी।
२ येक्सटर्नल प्ल्यान्टर आर्टरी।

पोष्टीरियेर टिबियाल आर्टको रिलेशन।

फ्रान्टमा—

टिबियालिस पोष्टाइकस मासल १
फ्लेक्सर लाङ्गस डिजिटोरम मासल १
टिबिया बोन १

इन्नर साईडमा—
अपर टु थार्डमा
पोष्टीरियेर टिबियाल
नार्भ १

आउटर साईडमा—
लोवर टु थार्डमा
पोष्टीरियेर टिबियाल
नार्भ १

बीहाईन्डमा—

इन्टेगुमेन्ट १
फेसिया १
ग्याष्ट्रकनिमिआस मासल १
सोलियास मासल १
डीप ट्रयान्सभर्स फेसिया १
पोष्टीरियेर टिबियाल नार्भ १
आड्डाक्टर ह्याल्युसिस मासल १

आङ्कल जर्यन्टको:

इन्नर साईडको बीहाईन्डमा टेन्डेन्स र भ्लाटभेसल्स-उइडिनदेखी आउटवार्डतिमा जुन हिसाप सित रहन्छ सो कुराको बयान गर्दछु।

१. टिबियालिस पोष्टाइकसको टेन्डेन्स।
२ फ्लेक्सर लाङ्गस डिजिटोरमको टेन्डेन्स।

३ पोष्टीरियेर टिबियाल आर्टेरी र यो आर्टरीको २ ।
२ भेन्स ।

४ पोष्टीरियेर टिबियाल नार्भ ।

५ फ्लेक्सर लाङ्गस ह्यालुसिसको टेन्डेन्स ।

पोष्टीरियेर टिबियाल आर्टरीको

ब्रेञ्चेसको नाम ।

१ पेरोनियाल ।

२ मास्कुलार ।

३ न्युट्रियान्ट ।

४ कम्युनिकेटिङ ।

५ इन्टर्नेल क्याल्केनियान ।

पेरोनियाल ब्रेञ्चेसको कुरा ।

यो लेगको फिबुलार साईडको ब्याकपार्टमा जान्छ । पॉ टियाल मासलको लोवरबर्डरको १ इञ्ची मुनिबाट र पोष्टीरि टिबियाल आर्टरीबाट यो उठ्छ । यो बोबिक भै आउटवार्डदि फिबुलाको इन्नरबर्डरबाट र टिबियालिस पोष्टाइकस र फ्लेक्स लाङ्गस ह्यालुसिसको बीचबाट लेगको लोवरपार्टमा पुग्छ र अ न्टीरियेर पेरोनियाल ब्रेञ्च उठ्छ, फेरि यो टिबिया र फिबुला आर्टिक्युलेशनको बीचबाट अस्क्यालिससको आउटर साईड पुग्छ, येक्सटर्नेल क्याल्केनियान । १ टार्मिनेल ब्रेञ्च उठ्छ ।

पेरोनियाल आर्टरीको रिलेशन।

फ्रान्टमा—

टिवियालिस पोष्टइकस मासल १

फ्लेक्सर लाङ्गस ह्याल्युसिस मासल १

इनर साइडमा—

फ्लेक्सर लाङ्गस ह्याल्युसिस मासल १

आउटर साइडमा—

फिबुला बोन १

फ्लेक्सर लाङ्गस ह्याल्युसिस १

पीछाईन्डमा—

स्वोलियास मासल १

डीप ट्र्यान्सभर्स फेसिया १

फ्लेक्सर लाङ्गस ह्याल्युसिस मासल १

पेरोनियाल आर्टरीको

ब्रेञ्चेसको नाम।

१ मास्कुलार।

२ न्युट्रियान्ट।

३ आन्टीरियेर पेरोनियाल।

४ कम्युनिकेटिङ।

५ पोष्टीरियेर पेरोनियाल।

६ येक्सटर्नल क्याल्केनियान।

मास्कुलार ब्रेञ्चेसको कृत्य।

येस्ले स्वोलियास, टिवियालिस पोष्टइकस, फ्लेक्सर लाङ्गस ह्याल्युसिस र पेरोनियाइ मासलसलाई सहाई गर्छ।

न्युट्रियान्ट आर्टरीको कुरा।

येस्ले फिबुला बोनलाई सप्लाई गर्छ।

अन्टीरियेर पेरोनियाल आर्टरीको कुरा।

येस्ले इन्टरवोसियास मेम्ब्रेनलाई पियार्सगरी पेरोनियास टार्सासको मुनिबाट गै आउटर आङ्कलसम्म पुग्छ। येक्सटर्नल म्यालिवोलार र टार्साल आर्टरिजको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

कम्युनिकेटिङ ब्रेञ्चको कुरा।

यो पोष्टीरियेर टिबियालको कम्युनिकेटिङ ब्रेञ्चको साथ मिल्छ।

पोष्टीरियेर पेरोनियाल आर्टरीको कुरा।

यो आउटर आङ्कलको बीहाईन्डदेखी येक्सटर्नल म्यालिवोलास्को ब्याकसम्म पुग्छ।

येक्सटर्नल क्याल्केनियान ब्रेञ्चको कुरा।

यो हीलको आउटर साईडबाट जान्छ र येक्सटर्नल म्यालिवोलार र इन्टर्नल क्याल्केनियानको साथ मिल्छ।

न्युट्रियान्ट आर्टरीको कुरा।

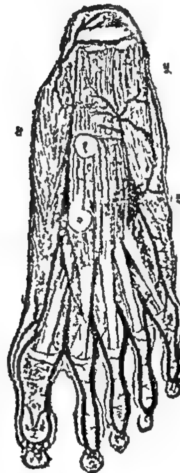
यो पोष्टीरियेर टिबियालको अरिजिनको नियेरबाट उठ्छ र टिबियाको न्युट्रियान्ट केनालको भीत्र जान्छ। वाडीमा जत्ती न्युट्रियान्ट आर्टरी छ, उस मध्ये यो सव भन्दा ठुलो आर्टरी छ।

नं ८६ एण्टिरियार टिबियाल र डर्सालिस पेडिस
आर्टारि हरु को सार्जिकाल एनाटमि ।

१ ईनफिरियार इण्टार्नाल आर्टिकिउलार । २ इनफिरियार एक्टर्नाल आर्टिकिउलार । ३ एण्टिरियार टिबियाल रिकारेण्ट । ४ इण्टार्नाल मेलियो लार । ५ एक्टार्नाल मेलियोलार । ६ एण्टिरियार पेरोनियाल । ७ टार्सान । ८ मेटाटार्साल । ९ कमिउनिकेटि ।

नं ८७ प्लेनटार आर्टारि हरु सुपार्फिसियाल भिउ।

१ प्लानटार फासा। २ फ्लेक्सर ब्रिभिस डिजिटोराम। ३ एक
नॉन प्लानटार। ५ ईनटार्नोन प्लानटार। ४ एबडाकटार मिनि
डिजिटाई। ६ एबडाकटार हैलिचसिस।

मास्कुलार ब्रेंञ्चको कुरा।

येस्ले सोलियास र लेगको व्याकको डीप मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

कम्युनिकेटिङ ब्रेञ्चको कुरा।

यो पेरोनियालको कम्युनिकेटिङ ब्रेञ्चको साथ मील्छ।

इन्टर्नेल क्यालकेनियानको कुरा।

येस्ले इन्टेगुमेन्ट, हीलको प्ल्यान्टर र फुटको इन्नर साईडको मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

इन्टर्नेल प्ल्यान्टर आर्टरीको कुरा।

यो फुटको इन्नर साईडवाट फर्वार्डदिग्मा जान्छ। यो आवडाक्टर ह्याल्युसिसको आवभवाट र फ्लेक्सरब्रीभिस डिजिटोरम मासलको माथीवाट जान्छ र इनै २ मासल्सलाई सप्लाई गर्छ। यो फार्ष्ट मेटाटार्साल वोनको वेससम्म पुगी ग्रेटटोको इन्नरवर्डरवाट जान्छ र डिजिटल ब्रेञ्चको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

येक्सटर्नेल प्ल्यान्टर आर्टरीको कुरा।

यो इन्टर्नेल प्ल्यान्टर भन्दा लार्ज हुन्छ। यो वोव्लिक भै आउटवार्ड र फर्वार्डदिग्मा फोर्थ मेटाटार्साल वोनको वेससम्म पुग्छ, फेरि यो वोव्लिक भै इनवार्डदिग्मा फार्ष्ट र सेकेन्ड मेटाटार्साल वोन्सको वेसको वीचसम्म पुग्छ र डर्सेलिसपेडिस आर्टरीको कम्युनिकेटिङ ब्रेञ्चको साथ मिली प्ल्यान्टर आर्च वन्छ।

यो आर्टरी आउटवार्डेदिमा जादा, अस्त्र्यालिसस र आब्डाक्टर ह्याल्युसिसको बीचमा र फ्लेक्सरब्रोभिस डिजिटोरम र फ्लेक्सर आक्सेस्सोरियास मासल्सको बीचमा रहन्छ। यो फर्वार्डेदिमा लिटिल् टोको बेससम्म जादा, फ्लेक्सरब्रोभिस डिजिटोरम र आब्डाक्टर मिनिमाई डिजिटाईको बीचमा रहन्छ। यो आर्टरीको बाकी भाग डोप भै रहन्छ। लिटिल टोको मेटाटार्साल बोनको बेसदेखी फाष्ट इन्टर वोसियास येस्पेसको ब्याकपार्टसम्म पुग्छ र प्ल्यान्टर आर्च बन्छ। यो प्ल्यान्टर आर्च, इन्टर वोसियास मासल्सको माथीमा रहन्छ येस्लाई आड्डाक्टर वोब्लिकस ह्याल्युसिस, टोजको फ्लेक्सर टेन्डेन्स र लाम्ब्रीकेलिसले काभार गर्छ।

प्ल्यान्टर आर्चको

ब्रेञ्चेसको नाम।

१ पोष्टीरियेर पार्फोरेटिङ।

२ डिजिटेल ब्रेञ्च। येस्को १ आन्टीरियेर पार्फोरेटिङ ब्रेञ्च।

येस्को अरु २ ब्रेञ्चेसले सोलको मासल्स इन्टेगुमेन्ट फसियालाई सप्लाई गर्छ।

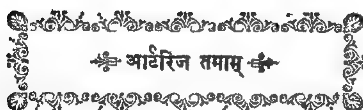
पोष्टीरियेर पार्फोरेटिङको कुरा।

यो ३ हुन्छ। ३ आउटर इन्नरवोसियासको ब्याकपार्टबाट र डर्सेल इन्टरव्रोसियाई मासल्सको हेड्सको बीचबाट जान्छ। मेटाटार्साल आर्टरीको इन्टरवोसियास ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

डिजिटेल ब्रेञ्चेसको कुरा।

यो ४ हुन्छ। ३ आउटर टोजलाई र सेकेन्ड टोको हाफलाई सप्लाई गर्छ, येस्को फाष्ट ब्रेञ्च आउटर साईडबाट गै लिटिलटोको आउटर साईडमा जान्छ। येस्को सेकेन्ड, थार्ड र फोर्थ ब्रेञ्चेस इन्टर वोसियास येस्पेसबाट फर्वार्डदिग्मा गै ३ आउटर येजको २ दिग्मा र सेकेन्डटोको आउटर साईडलाई सप्लाई गर्छ।

यो डिजिटेल ब्रेञ्चेसबाट १ स्माल ब्रेञ्चेस अपवार्डदिग्मा जान्छ। नाम, आन्टीरियेर पार्फोरेटिङ ब्रेञ्च। यो मेटाटार्सल आर्टरिजको इन्टर वोसियास ब्रेञ्चेसको साथ आनाष्टोमोसिस हुन्छ।

भेन्सको बयान ।

शरीरको जगा जगाको क्यापिलारिजबाट रगत् घुमेर जुन भेसल्सबाट हार्टमा आई पुग्छ त्यो भेसल्सहरूको नाम, भेन भन्छन्।

भेन्स २ किसिमको हुन्छ—

१ पाल्मेनरी भेन्स ।

२ सिष्टेमिक भेन्स ।

पाल्मेनरीभेन्सले लाङ्सको सार्कुलेशन गर्ने काम दिन्छ, येस्मा आर्टिरियाल ब्लुट रहन्छ, येस्ले लाङ्सबाट सफा रगत् हार्टको लेफ्ट अरिकलमा ल्याउछ।

सिष्टेमिकभेन्सले सारा शरीरको सार्कुलेशन गर्ने काम दिन्छ, येस्ले सारा शरीरको भीनसब्लुटलाई हार्टको राईट अरिकलमा ल्याउछ।

सिष्टेमिक भेन्सको मध्ये जुन जुन भेन्स आब्डोमिनल क्याभिटीमा रहन्छ र डाइजेश्चनको भिसिराबाट भीनसब्लुट भिनापोर्टि दीयेर लिभारमा ल्याउछ तेस्लाई पोर्टलभेन भनिन्छ। यो पोर्टलभेन लिभारको भीत्र गै धेरै साना साना ब्रेञ्चेस र क्यापिलारिज हुन्छ। यो क्यापिलारिजहरू फेरि मिलिकन हेपेटिक भेन्स हुन्छ। यो हेपेटिक भेन्सबाट रगत् इन्फीरियेर भिनाकाभामा ल्याउछ।

आर्टरिज भन्दा भेन्स, शरीरमा ठुलो र धेरै पनो हुन्छ। येही हिसापले जमा शरीरको आर्टरी रहने ब्लुट भन्दा भेन्समा रहने ब्लुट धेरै रहन्छ।

सिष्टेमिक भेन्स ३ किसिमको हुन्छ—

१ सुपरफिसियाल भेन्स।
२ डीप भेन्स।
३ साइनासेस।

सुपरफिसियाल भेन्सको कुरा।

येस्को दोस्रो नाम, क्युटिनियास भेन्स भन्छन। यो सुपरफिसियाल फेसियाको वीचमा र इन्टेगुमेन्टको मुनि रहन्छ, येस्ले येही ठाउँबाट रगत् डीप भेन्समा लै जान्छ।

डीप भेन्सको कुरा।

आर्टरिजको साथ साथ जान्छ र १ सीडको भीत्र रहन्छ, सानु २ आर्टरिजको साथ कोही कोहीमा २ देखिन्छ तेस्तो २ देखिन्छ भने, नाम, भीनिकमाइटिस, भन्छन्।

स्काल भीत्र र स्पाइनल केनाल भीत्र जाने भेन्सको साथ साथ आर्टरी जादैन।

साइनासेसको कुरा।

साइनासेस माने, भिनसब्लुट जाने दुडरी हो, तर अरु भेन्स भन्दा केही फराक छ। यो स्काल भीत्र रहन्छ र डयुरामेटरको लेयासँले बन्छ।

भेन्सको वाल, आर्टरिजको वाल भन्दा थिन हुन्छ।

सिष्टेमिक भेन्सको भीत्र बीच २ मा भाल्वस रहन्छ, येस्ले रगत् फरक दिन्न ।

पाल्मनरिभेन्सको बयान ।

येस्ले लाङ्सबाट आर्टिरियालब्लुट हार्टको लेफ्ट अरिकलम ल्याउछ। त्यो जम्मा ४ हुन्छ। १।१ लाङमा २। २ हुन्छ।

अरु २ भेन्स र पाल्मनरिभेन्सको फराक—

पाल्मनरिभेन्सबाट, अर्टिरियालब्लुट जान्छ।

अरु २ भेन्सबाट, भिनसब्लुट जान्छ।

पाल्मनरिभेन्समा, भाल्वस छैन ।

पाल्मनरिआर्टरी भन्दा, पाल्मनरिभेन्स थोरै ठुलो हुन्छ।

पाल्मनरिभेन्सको साथ, पाल्मनरिआर्टरिज जान्छ ।

लाङको भीत्र—

पाल्मनरिआर्टरीको ब्रेञ्चेस, फ्रान्टमा रहन्छ।

पाल्मनरिभेन्स, बीहाईन्डमा रहन्छ।

ब्रोङ्काई, येही २ को बीचमा रहन्छ।

लाङको रुटमा—

पाल्मनरिभेन्स, फ्रान्टमा रहन्छ।

पाल्मनरिआर्टरी, मिडिलमा रहन्छ।

ब्रोङ्कास, बीहाईन्डमा रहन्छ।

पेरिकार्डियामको भीत्र—

राईट पाल्मनरि भेन, राईट अरिकल र आसीन्डिङ आवार्टाको बीहाईन्डबाट जान्छ।

लेफ्ट पाल्मनरि भेन, लेफ्ट पाल्मनरि आर्टरीको साथ र थोरासिक आवार्टाको फ्रान्टमा रहन्छ।

सिम्टेमिकभेन्सको कुरा।

यो ३ थरको हुन्छ—

१. (नं.) हेड, नेक, अपर येक्सट्रिमिटी, थोरास्सको भेन्स र सुपीरियेर भीनाकाभामा मिल्छ।

२. (नं.) लोवर येक्सट्रिमिटी, पेल्भिस, आब्डोमेनको भेन्स र इन्फीरियेर भीनाकाभामा मिल्छ।

३. (नं.) कार्डियेक भेन्स र हार्टको राईट अरिकलमा जान्छ। क्रेनियाल बोन्सको भीत्र उमेदार भया पछी अलि वाङ्गो, टेढो घुमेको प्वाल देखिन्छ तेसबाट भेन्स जान्छ। नाम, भेन्स आफ द्वी डीपलोई, येस्को साथ आर्टरी छैन।

हेड एन्ड नेकको भेन्सको बयान।

हेड र फेसको येक्स्टरियारको भेन्सको नाम—

१ फ्रान्टल।
२ सुप्राअर्बिटल।
३ आङ्गुलार।
४ फेसियाल।
५ टेम्पोरल।
६ इन्टर्नल म्याक्सिलरी।

७ टेम्पोरो म्याक्सिलरी।

८ पोष्टीरियेर अरिक्युलर।

९ अक्सिपिटल।

नेकको भेन्सको नाम—

१ येक्सटर्नेल ··· जुगुलार।

२ पोष्टीरियेर येक्सटर्नेल „ ।

३ आन्टीरियेर „ ।

४ इन्टर्नेल „ ।

५ भार्टिब्रल।

सेरिब्रल भेन्सको नाम—

१ सुपरफिसियाल सेरिब्रल भेन्स।

२ सुपीरियेर „ „ ।

३ मिडियान „ „ ।

४ इन्फीरियेर „ भेन।

५ डीप सेरिब्रल, दोस्रो नाम भिनिग्यालिनी।

६ ब्यासीलर भेन।

७ सेरिबेलार „ ।

डयुरामेटरको

साइनसेसको कुरा।

यो १४ हुन्छ र २ किसिमको हुन्छ।

१ पैह्ला किसिम। स्कालको अपर र ब्याकपार्टमा रहन्छ। नाम—

(क) सुपीरियेर लङ्गीच्युडिनल साइनस।

(ख) इन्फीरियेर „ „ ।

(ग) ष्ट्रेड साइनस।

(घ) ल्याटास्याल साइनसेस २। { राइट १। लेफ्ट १।

(ङ) अक्सिपिटल साइनस।

---

२ दोस्रा किसिम। यो स्कालको वेसमा रहन्छ। नाम—

(क) क्याभारनस साइनसेस २। { राइट १। लेफ्ट १।

(ख) सार्कुलार साइनस।

(ग) सुपीरियेर पेट्रोजल साइनसेस २। { राइट १। लेफ्ट १।

(घ) इन्फीरियेर पेट्रोजल साइनसेस २। { राइट १। लेफ्ट १।

(ङ) ट्र्यान्सभर्स साइनस।

सुपीरियेर लञ्जीच्युडिनल साइनसको कुरा।

यो फोरामेन्‌सिकामदेखी शुरू भै बीफोरदेखी व्याकवार्डमा फ्रान्टलको इन्नर सर्फेसको ग्रुभवाट र २ पेराइटल मिली जो ग्रुभ बन्दछ तेस ग्रुभवाट र अक्सीपिटल वोनको कुसियाल रिजको सुपीरियेर डिभिसनमा टर्क्युलर हेरोफिलीसम्म गै तमाम हुन्छ। यो साइनसको आकार ट्र्याङ्गुलार हुन्छ। फ्रान्टमा सानु, व्याक वार्डमा ठुलो हुन्छ। सुपीरियेर लञ्जीच्युडिनल साइनसको ठुलो भयोको येक्सट्रिमिटीलाई टर्क्युलार हेरोफिली भन्छन्।

इन्फीरियेर लञ्जीच्युडिनल साइनसको कुरा।

यो फ्याक्सेरिब्रीको फ्री मार्जीनको पोष्टीरियेरपार्टमा रहन्छ। यो व्याकवार्डमा ठुलो हुन्छ र ष्ट्रेड साइनसमा टार्मिनेट हुन्छ।

स्ट्रेड साइनसको कुरा।

फ्याल्क्सेरिब्री र टेन्टोरियाम जाहाँ मिल्छ तेसै ठाउँमा यो रहन्छ, येस्को आकार ट्र्याङ्गुलर हुन्छ। ब्याकवार्डदिग्मा ठुलो हुन्छ, इन्फीरियेर लङ्गीच्युडिनल साइनसको टार्मिनेशनबाट सुपीरियेर लङ्गीच्युडिनल साइनस जाहाँ ल्याटारल साइनससम्म मिल्छ तेसै ठाउँसम्म मिल्छ।

ल्याटारल साइनसेसको कुरा।

यो टेन्टोरियाम सेरिबेली जाहाँ लाग्छ तेसै ठाउँमा लाग्छ। यो इन्टर्नल अक्सिपिटल प्रोटुवारेन्सदेखी शुरू भै बाङ्गो भै आउटवार्ड र फर्वार्डदिग्मा टेम्पोरल बोनको पेट्रस पोर्सनको बेसबाट डाउनवार्ड र इनवार्डदिग्मा गै जुगुलार फोरामेनसम्म पुग्छ र इन्टर्नल जुगुलार भेनमा टार्मिनेट हुन्छ।

अक्सिपिटल साइनसको कुरा।

यो फ्याल्क्सेरिबेलो लागेको ठाउँमा रहन्छ।

क्याभारनस साइनसेसको कुरा।

यो २ हुन्छ, राईट १। लेफ्ट १। सेलाटार्सिकाको २ दिग्मा रहन्छ। स्फीनायेडल फिसरदेखी टेम्पोरल बोनको पेट्रस पोर्सनको येपेक्ससम्म रहन्छ। यो साइनसको इन्नरदिग्मा इन्टर्नल केरोटिड आर्टेरी, केरोटिड प्लेक्ससको फाइलामेन्स र सिक्स्थ नार्भ रहन्छ। यो साइनसको आउटरदिग्मा थार्ड नार्भ, फोर्थ नार्भ र फिफ्थ नार्भको अप्थ्याल्मिक डिभीजन रहन्छ।

साकुँलार साइनसको कुरा।

ये २ क्याभारँनस साइनसेसँको मिलाउने २ ट्रान्सभर्स भेँसल्सलाई साकुँलार साइनस भन्छन्।

सुपीरियेर पेट्रोजल साइनसेसको कुरा।

यो टेम्पोरल बोनको पेट्रस पोर्सनको सुपीरियेर वर्डरमा रहन्छ। यो २ हुन्छन्।

इन्फीरियेर पेट्रोजल साइनसेसको कुरा।

यो २ हुन्छ। टेम्पोरल बोनको पेट्रस पोर्सनको पोष्टोरियेर वर्डरको साथ जाहाँ अक्सिपिटल बोनको व्यासिलार प्रसेसको साथ मिल्छ तेसै ठाउँमा रहन्छ।

ट्रान्सभर्स साइनसको कुरा।

येसको दोस्रो नाम, व्यासिलर साइनस भन्छन्। २ इन्फीरियेर पेट्रोजल साइनसेसलाई मिलाउने र व्यासिलार प्रसेसमा रहने ड्युरामेटरको २ पत्रको बीचमा हुन्छ।

अपर येक्साट्रीमिटी र थोरयाक्सको भेन्सको बयान।

यो २ किसिमको हुन्छ—

१ सुपरफिसियाल भेन्स।
२ डीप ,, ।

अपर येक्सट्रिमिटीको

सुपरफिसियाल भेन्सको नाम।

१ ह्यान्डको सुपरफिसियाल भेन्स।
२ आन्टीरियेर आल्नर ,, ।
३ पोष्टीरियेर ,, ,, ।
४ कमन ,, भेन।
५ रेडियाल ... ... ,, ।
६ मिडियान ... ... ,, ।
७ मिडियान व्यासिलिक ,, ।
८ मिडियान किफ्यालिक ,, ।
९ व्यासिलिक ... ... ,, ।
१० किफ्यालिक ... ... ,, ।

वाइसेप्स मासलको इन्नरसाईडवाट व्यासिलिकभेन जान्छ।
वाइसेप्स मासलको इन्नरसाईडवाट किफ्यालिकभेन जान्छ।

अपरयेक्सट्रिमिटीको

डीप भेन्सको नाम।

१ इन्टरवोसियास भेन्स।
२ डीप पामर ,, ।
३ ब्रेकियाल ,, ।
४ आक्सिलरी ,, ।
५ साबक्लेभियान ......भेन।
६ राईट इनोमिनेट ,, ।
७ लेफ्ट ,, ,, ।

२ इनोमिनेट भेन्स, नेकको रुटको २ दिग्मा रहन्छ। इन्टर्नल जुगुलार र साब्क्लेभियानभेन मिलि बन्छ॥

सुपीरियेर भीनाकाभाको कुरा।

शरीरको माथील्लो आधाको ब्लाटलाई हार्टमा ल्याउने भेस्लसलाई सुपीरियेर भीनाकाभा भन्छन्। यो २½ इञ्चदेखी ३ इञ्च सम्म लामू हुन्छ। यो २ इनोमिनेट भेन्स मिलि बन्छ। फाष्ट रिबको कष्टल कार्टिलेजको साथ ष्टार्नामको राईट साईडको साथ मिलने ठाउँको बीलोमा यो सुपीरियेर भीनाकाभा रहन्छ। यो सुपीरियेर भीनाकाभा, राईट अरिकलको अपरपार्टको साथ मिलने ठाउँमा अर्थात् सेस हुने ठाउँमा, थार्ड लेफ्ट कष्टल कार्टिलेजको अपरबर्डरको लेभेलमा रहन्छ॥

आजाइगस भेन्सको कुरा।

येस्ले सुपीरियेर भीनाकाभा र इन्फीरियेर भीनाकाभालाई मिलाउ छ।

राईट आजाइगस भेन्सको नाम, भीनाआजाइगस मेजर भन्छन। यो फाष्ट र सेकेन्ड लाम्बर भार्टिब्रीको लेभेलबाट शुरू हुन्छ, कोही २ मा राईट रिनलभेनबाट वा इन्फीरियेर भीनाकाभाबाट शुरू हुन्छ। यो डायाफ्रारको आवार्टिक ओप्निङबाट थोरयाक्समा गै भार्टिब्रल कलमको राईट साईडमा रहन्छ र फोर्थ डर्सल भार्टिब्रासम्म गै राईट लाङको रुटको फर्वार्डबाट गै सुपीरियेर भीनाकाभामा टार्मिनेट हुन्छ।

भीनाआजाइगस मेजरको कुरा।

राईट साईडको १० लोवर इन्टर कष्टल भेन्स।
भीनाआजाइगस माइनर।
इस्वोफेजियाल।
मिडिआस्टिनाल।
राईट ब्रोन्कियालभेन मिलि, यो भीनाआजाइगस मेजर बन्छ।

भीनाआजाइगस माइनरको कुरा।

यो लाम्बर रिजनबाट अथवा लेफ्ट रिनलभेनबाट शुरू भै, डायाफ्रामको लेफ्ट क्रासबाट थोरयाक्समा जान्छ र स्पाइनको लेफ्ट साइडमा रहन्छ र एट्थ डर्सल भार्टिब्रासम्म गै भीनाआजाइगस मेजरको साथ मीलेको छ।

स्पाइनल भेन्सको कुरा।

यो ४ किसिमको हुन्छ—

१ पैह्ला किसिम। स्पाइनल कलमको बाहरमा रहन्छ।
२ दोस्रा किसिम। स्पाइनलकेनालको इन्टीरियेरमा रहने भेन्स।
३ तेस्रा किसिम। भार्टिब्रोको बडिजको भेन्स।
४ चौथा किसिम। स्पाइनल केनालको भेन्स।

स्पाइनल भेन्समा भाल्व छैन।

लोवर येक्सट्रिमिटी र आव्डोमेन पेल्भिसको भेन्सको बयान।

यो २ किसिमको हुन्छ—

१ सुपरफिसियाल भेन्स।
१ डीप भेन्स।

सुपरफिसियाल भेन्सको नाम।

१ इन्टर्नल स्याफिनसभेन। दोस्रो नाम, लङ स्याफिनसभेन। यो फुटको डर्सामको इन्नर साईडबाट शुरू भै लेगको इन्नर साईड बाट इन्टर्नल स्याफिनस नार्भको साथ नीको व्याकवार्डबाट गै थाईको इन्नर साईडबाट र फेसियालेटामा जुन स्याफिनस वोपिङ छ तेस्बाट गै फिमरलभेनमा टार्मिनेट हुन्छ।

२ येक्सटर्नल स्याफिनस भेन। दोस्रो नाम, सर्ट स्याफिनस भेन। यो फुटको डर्सामको आउटर साईडबाट शुरू भै टेन्डो एकेलिसको आउटरवर्डरबाट गै लेगको पोष्टीरियेर पार्टबाट गै पप्लिटियालभेनमा टार्मिनेट हुन्छ।

लोवरयेक्सट्रिमिटीको
डीप भेन्सको नाम।

१ येक्सटर्नल प्ल्यान्टर भेन।
२ इन्टर्नल " "।
३ पोष्टीरियेर टिबियाल भेन्स।
४ आन्टीरियेर " "।
५ पप्लिटियाल।
६ फिमरल भेन।
७ येक्सटर्नल इलियाक भेन्स।
८ इन्टर्नल " "।
९ कमन " "।

इन्फीरियेर भीनाकाभाको कुरा ।

डायाफारमको मुनी, शरीरको जुन जुन हिस्सा छ, तेसैको ब्लाट घुमाइकन हार्टमा ल्याउने भेसल्सको नाम, इन्फीरियेर भीनाकाभा भन्छन् । फोर्थ र फिफ्थ लाम्बर भार्टिब्रीको बीचमा जो इन्टर-भार्टिब्रल साब्स्टेन्स छ, तेसैको राईट साईडमा २ कमन इलियाक भेन्स मिली यो इन्फीरियेर भीनाकाभा हुन्छ। यो अपवार्ड दिम्मा स्पाईनको फ्रान्टमा रहन्छ र आवार्टाको राईट साईडमा रहन्छ। यो इन्फीरियेर भीनाकाभा लिभरको आन्डर सर्फेसमा पुगी तेसैको पोष्टीरियेर सर्फेसको ग्रुभमा रहन्छ। फेरि यो डायाफामको सेन्ट्रल टेन्डनलाई पार्फोरेट गरी पेरिकार्डियाम भीत्र गै राईट अरिकलको लोवर र ब्याकपार्टमा टार्मिनेट हुन्छ।

इन्फीरियेर भीनाकाभा तल लेखियाको भेन्स मिलिकन बन्दछ ।

१ लाम्बर भेन्स ।
२ राईट स्पार्मेटिक ,, । (मेलमा)
३ वोभेरियान ,, । (फीमेलमा)
४ रिनल ,, ।
५ सुप्रारिनल ,, ।
६ फ्रेनिक ,, ।
७ हेपेटिक ,, ।

पोर्टलसिष्टेम आफ भेन्सको कुरा ।

डाईजेस्सन गराउने भिसिरावाट भीनसब्लाट तल लेखिया-को ४ ठुलो भेन्स मिली पोर्टलभिनससिष्टेम बन्छ।

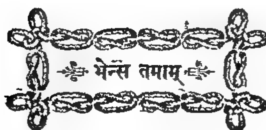
पोर्टलसिष्टेम आफ भेन्स वर्बो ४ भेन्सको नाम—

१ सुपीरियेर मेसेन्टेरिक भेन।
२ स्प्लिनिक .. ... ,, ।
३ इन्फीरियेर मेसेन्टेरिक ,, ।
४ ग्यांष्ट्रिक .. ... ,, ।

कार्डियेक भेन्सको कुरा।

तल लेखियाको भेन्सहरूले हार्टको साब्सटेन्सबाट रगत ल्याउछ।

१ आन्टीरियेर कार्डियेक भेन।
२ पोष्टीरियेर कार्डियेक ,, ।
३ लेफ्ट कार्डियाक भेन्स।
४ राईट कार्डियाक ,, ।
५ राईट करोनरी साइनस, दोस्रो नाम, स्माल करोनरी साइनस।
६ लेफ्ट करोनरीसाइनस, दोस्रो नाम, ग्रेट ,, ,, ।
७ भिनीथिबीसाई।

लिम्फ्याटिक्सको बयान।

येस्को दोस्रो नाम, आब्सरबेन्ट्स भन्छन्। येस्ले टिस्युज-बाट केही चीज स्वोसिली साकुँलेशनमा ल्याउछ। यो लिम्फ्या-टिक्सको भीत्र, लीम्फ भनेको सत छ। वर्नहिन र अलि अलि पहेलो पानी जस्तो चीज लिम्फ्याटिक नाउँ गरेको ढुङरीको रस्ता हिडछ तेस चीज, तेस ढुङरीबाट रगत् चलने ढुङरीमा जान्छ।

यो लिम्फ्याटिक्सहरू बाडीको सब पार्टसबाट उठछ र टिस्युजमा बाकी रहेको पोष्टाई चीज हार्टको नजीकमा कोही भेनको रस्ताबाट फर्काई ल्याउछ र रगत्को साथ मील्छ। यो लिम्फ्याटिक भेसल्स र ग्ल्यान्ड्सले लिम्फ्याटिक सिष्टेम वन्छ। ल्याक्टियाल्स, दोस्रो नाम, काइलीफेरास भेसल्सले पनी लिम्फ्या-टिक सिष्टेम वन्छ। स्माल इन्टेष्टाइनको लिम्फ्याटिक भेसल्स-लाई लाक्टियाल्स भन्छन।

लिम्फ्याटिक्स र लाक्टियाल्समा अरु केही फराक छैन। तर लिम्फ्याटिक्स भीत्रमा लिम्फ रहन्छ। लाक्टियाल्समा काईल रहन्छ। काईल भनेको सेतो दुदको माफिक पातलो चीज खायेको चीज जम्मै स्माल इन्टेष्टाइनमा रहेको लाक्टियाल्स नाम, गरेको ढुङरीबाट थोस्यासिक डाक्टमा जान्छ र बुाटमा मिल्छ।

लिम्फ्याटिक्स भेसल्सको वाल्स पातलो र ट्र्यान्सपेरेन्ट हुन्छ तेस्बाट हिंडने लिम्फलाई बाहरबाट देखिन्छ। यो लिम्फ्याटिक्सको बीच बीचमा गाठो डल्लो देखिन्छ, तेसै ठाउँमा भाल्वस देखिन्छ। सारा शरीरमा जाहाँ जुन जुन ठाउँमा ब्लाट भेसल्स देखिन्छ तेसै ठाउँमा लिम्फ्याटिक रहन्छ।

कार्टिलेज, नेल, क्युटिकल र हेयारमा ब्लाटभेसल्स न हुनाले तेस्मा लिम्फ्याटिक छैन।

लिम्फ्याटिक्स २ किसिमको हुन्छ—

१ सुपरफिसियाल लिम्फ्याटिक्स।

२ डीप लिम्फ्याटिक्स।

सुपरफिसियाल लिम्फ्याटिक्सको कुरा।

यो सुपरफिसियाल भेन्सको साथ इन्टेगुमेन्टको मुनिबाट गै डीप फिसियालाई पार्फोरेट गरी डीप लिम्फ्याटिक्सको साथ मील्छ।

डीप लिम्फ्याटिक्सको कुरा।

यो डीप जगामा रहन्छ, लिम्फ्याटिक्सको अरिजिन र क्याफिलरिजबाट हुन्छ।

लिम्फ्याटिक्स ग्ल्यान्ड्सको कुरा।

येस्को दोस्रो नाम, आब्सरबेन्ट ग्ल्यान्स भन्छन्। यो सानु २ ग्ल्यान्डको डल्लो हुन्छ। लिम्फ्याटिक्स र लाक्टियाल भेसल्सको बीच २ मा रहन्छ।

थोस्यासिकडाक्टको कुरा ।

येस्ले लिम्फ र कालको धेरै भाग ब्लाटमा ल्याउ छ। येस्ले लोवर येक्सट्रिमिटिज र आब्डोमेन, थोस्याक्सको लेफ्ट हाफ, लेफ्ट अपरयेक्सट्रिमिटी र हेड एन्ड नेकको लेफ्ट साईडको लिम्फ्याटिक्स, यो थोस्यासिक डाक्टको साथ मील्छ।

यो आडाल्टमा १५ इञ्चदेखि १८ इञ्चसम्म लामो हुन्छ। यो सेकेन्ड लाम्बर भार्टिब्रादेखि शुरू भै नेकको रुटसम्म पुग्छ।

सेकेन्ड लाम्बर भार्टिब्राको बाडीको फ्रान्टमा, यो थोस्यासिक डाक्टको १ ट्राङ्गुलार थैली जस्तो हुन्छ। नाम, रिसेप्टाक्युलामकाइली भन्छन। यो थोस्यासिकडाक्ट आवार्टाको राईट साईड र बीहाईन्डबाट र डायाफारमको आवार्टिक वोमिङबाट थोस्याकमा जान्छ र भार्टिब्रल कलमको फ्रान्टमा आवार्टा र भीनाआजाइगस मेजरको बीचमा र पोष्टोरियेर मिडयाष्टिनाममा रहन्छ। यो फोर्थ डर्सल भार्टिब्रासम्म गै आवार्टाको आर्चको बीहाईन्डबाट लेफ्ट साईडमा जान्छ, फेरी यो सेभेन्थ सर्भाइकल भार्टिब्राको लेभेलमा पुगी आउटवार्ड र डाउनवार्डदिग्मा गै स्केलिनस आन्टाइकस मासलको फ्रान्टमा पुग्छ र लेफ्ट साब्क्लेभियान भेनमा जाहाँ लेफ्ट इन्टर्नल जुगुलर भेन मील्छ तेसै ठाउँमा यो थोस्यासिकडाक्ट मील्छ। यो थोस्यासिकडाक्टमा पनी भाल्वस रहन्छ, येही हिसापले भेनको ब्लाट फर्क न दिदैन।

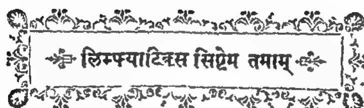
राईट लिम्फ्याटिक डाक्टको कुरा ।

येस्ले हेड र नेकको राईट साईडको, राईट अपर येक्सट्रिमिटीको, थोस्याक्सको राईट साईडको, लाईट लाङ र हार्टको

राइँट साईडको र लीभारको कन्भेक्स सर्फेसको लिम्फ्याटिक्स-लाई मिलाउ छ। यो ½ इञ्ची जत्ती लामो हुन्छ र राइँट साब्-क्लेभियान भेनमा मिल्छ।

स्माल इन्टेष्टाइनको लिम्फ्याटिक ग्ल्यान्सलाई। नाम, मेसेन्टेरिटिक ग्ल्यान्स भन्छन्। यो १००१५० हुन्छ, येस्को आकार केराउको आकार जस्तो हुन्छ।

स्माल इन्टेष्टाइनको लिम्फ्याटिक भेसल्सलाई। नाम, लाक्टियाल भन्छन्।

नार्भ्सको बयान ।

४ किसिमको नार्भ्सले नार्भ्ससिष्टेम बन्छ—

१. (नं.) सेरिब्रो स्पाइनल सेन्टार्स । दोस्रो नाम, सेरिब्रो स्पाइनल आक्सिस । यो नार्भ मेटारको थोरै ठुलो सेन्टार्सले बन्छ ।

२. (नं.) ग्याङ्ग्लिया अर्थात् स्माल सेन्टर ।

३. (नं.) सेरिब्रो स्पाइनल आक्सिस र ग्याङ्ग्लियालाई मिलाउने नार्भ्स ।

४. (नं.) नार्भ्सको तमाम हुने वखतमा जो अनुभव गर्ने अर्गान बन्द छ ।

सेरिब्रो स्पाइनल सेन्टार्सको कुरा ।

यो २ हिस्साले बन्छ—

१ स्पाइनल कर्ड ।

२ एन्किफेलन । दोस्रो नाम, ब्रेन ।

एन्किफेलन ४ हिस्साले बन्छ—

१ सेरिब्राम ।

२ सेरिबेलाम ।

३ पन्सभेरोलियाई ।

४ मेडालाअब्लोङ्गेटा ।

स्पाइनलकर्डको बयान।

सेरिब्रो स्पाइनल आक्सिसको जुन हिस्सा स्पाइनल केनालमा रहन्छ तेस्लाई स्पाइनलकर्ड भन्छन्। उमेदारमा यो स्पाइनलकर्ड स्पाइनलकेनालको ३ भागको २ भाग जत्ती लामो हुन्छ। यो स्पाइनल कर्ड, फोरामेन म्याग्नामको लोवर वर्डरदेखी फाष्ट लाम्बर, भार्टिब्राको लोवरवर्डरसम्म रहन्छ। येस्को शेषभागलाई फाइलामटार्मिनेली भन्छन्। यो स्पाइनलकर्ड आवभमा मेडला अब्लोङ्गेटाको साथ मिलेको छ।

स्पाइनलकर्डलाई वोरिपरी वेह्रै ३ किसिमको मेम्ब्रेन्स हुन्छ—

१ डथुरामेटर, यो बाहरदिग्मा रहन्छ।

२ पायामेटर, यो इन्टर्नलमा रहन्छ।

३ यो २को बीचमा आरकनायेड मेम्ब्रेन रहन्छ, अर्थात् डथुरामेटर र पायामेटरको बीचमा।

यो स्पाइनलकर्ड १७ इञ्च देखी १८ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ। येस्को मेम्ब्रेन्स र नार्भ्स, वाहेक गरी तौल गर्दा १½ औन्स जत्ती हुन्छ। ब्रेनको साथ तौल गर्दा, यो ३३ भागको १ भाग हुन्छ।

स्पाइनलकर्डमा २ जगा ठुलो हुन्छ—

१ सर्भाइकल रिजनमा।

१ लाम्वर इन्लार्जमेन्टमा। १० टेन्थ डर्सलको जगामा।

यो स्पाइनलकर्डवाट ३१ जोड़ी आन्टीरियेर र पोष्टीरियेर नार्भ्सको रुट्स निक्लन्छ।

आन्टीरियेर नार्भ्स, रुट्स। स्पाइनलकर्डको २ दिग्मा रहन्छ।

पोष्टीरियेर नार्भ्स रुट्स । स्पाइनलकर्डको पोष्टीरो ल्याट्रा-स्याल ग्रुभबाट निक्लन्छ ।

पोष्टीरियेर रुट्समा, ग्याङ्ग्लीयान देखीन्छ ।

आन्टीरियेर रुट्समा, ग्याङ्ग्लीयान छैन ।

यो आन्टीरियेर नार्भ्स र पोष्टोरियेर नार्भ्स, रुट्स इन्टर भार्टिब्रल फोरामेनबाट आउटवार्डदिग्मा जान्छ । यो २ रुट्सको बीचमा फाईब्रसव्यान्ड रहन्छ । नाम, लीगामेन्टाम डेन्टीक्युलेटम ।

स्पाइनलकर्ड, टार्मिनेशन हुने जगामा जुन नार्भ्स रुट्स बाहर हुन्छ तेस्को जम्मा भयाकोलाई कडाईकुईना भन्छन् ।

स्पाइनलकर्डको फिसर्सको नाम ।

यो ४ हुन्छन्—

१ आन्टीरियेर मिडियान फिसर ।
२ पोष्टीरियेर ,, ,, ।
३ आन्टीरो ल्याटास्याल ,, ।
४ पोष्टीरो ल्याटास्याल ,, ।

स्पाइनल कर्डको कलम्सको नाम ।

१ पोष्टीरियेर र ल्याटास्याल कलम्स ।
२ आन्टीरिये र ,, ,, ।
३ पोष्टीरियेर मिडियान कलम ।

ब्रेनको डिभीजन्स।

ोस्पाइनल, आक्सिसको जुन हिस्सा क्रेनियाल क्या- रहन्छ, तेस्लाई ब्रेन भन्छन्। येसको दोस्रो नाम, एन्कि- न्। एन्किफेलनको जुन ठुलो हिस्सा क्रेनियामको धेरै जगा लीयेर बस्छ र स्कालको वेस्को आन्टी- डिल फसीमा रहन्छ र टेन्टोरियाम सेरिबेलो दीयेर ाईं पोष्टोरियेरमा राख्छ तेस्लाई सेरिब्राम भन्छन्। रसफेंसको मिडिलमा १ कन्सट्रिक्टेड पोर्सन रहन्छ। रेब्राई भन्छन्।

रेयेर अक्सिपिटल फसीमा र सेरिब्रामको पोष्टीरियेर- ुन हिस्सा रहन्छ तेस्लाई सेरिबेलाम भन्छन्। यो कुरा दीयेर मिल्छ। यो कुरा मध्ये सेरिब्रामको साथ ो २ कुरा, मेडाला अब्लङ्गेटाको साथ मिलाउने ... साथ मिलाउने अंगाड़ीको २ कुरा।

। अक्सिपिटल बोनको व्यासिलर प्रसेसको बोनको बाडीको माथी रहन्छ तेस्लाई । यो कुरा दीयेर सेरिब्राम, सेरिबेलाम, ३ छ।

स्पाइनलकर्डको अपर- भन्छन्। यो सेरिबे- नको व्यासिलार ग्रुभको लोवर-

२ आरकनायेड मेम्ब्रेन ।

३ पायामेटर ।

डयुरामेटरको कुरा ।

ब्रेनको ड्युरामेटर थिक हुन्छ र स्कालको इन्टीरियरमा रहन्छ। येस्को आउर सर्फेस, क्रे बोन्सको इन्नर सर्फेसमा टासीई रहन्छ। यो ड्युरामेटर, स्पाइनलकेनालको ड्युरामेटरसँग मिल्छ, धेरै आर्टेरिज भेन्स र नार्भ्सले येस्लाई सप्लाई गर्छ।

ड्युरामेटरको ३ प्रसेसेस हुन्छ—

१ फ्याकसेरिब्री ।

२ टेन्टोरियाम सेरिवेली ।

३ फ्याक „ ।

ड्युरामेटरमा धेरै साइनसेस रहन्छ ।

आरकनायेड मेम्ब्रेनको कुरा ।

यो साह्रै थिन हुन्छ। ड्युरामेटरको मुनी र पायामेटरको माथी रहन्छ। यो ड्युरामेटर र आरकनायेडको बीचको जगालाई साब्ड्युराल येस्पेस भन्छन्। आरकनायेड र पायामेटरको बीचको जगालाई साब आरकनायेडियान येस्पेस भन्छन्।

पायामेटरको कुरा ।

यो ब्रेनको कनभल्युशनको भीत्र २ पसी जान्छ।

ब्रेनको डिभीजन्स।

सेरिब्रोस्पाइनल; आक्सिसको जुन हिस्सा केनियाल क्या-भिटो भीत्र रहन्छ, तेस्लाई ब्रेन भन्छन्। येरको दोस्रो नाम, एन्कि-फेलन भन्छन्। एन्किफेलनको जुन ठुलो हिस्सा केनियामको क्याभिटीको धेरै जगा लीयेर वस्छ र स्कालको बेस्को आन्टीरियेर र मिडिल फसीमा रहन्छ र टेन्टोरियाम सेरिबेलो दीयेर सेरिबेलामलाई पोष्टीरियेरमा राख्छ तेस्लाई सेरिब्राम भन्छन्। येस्को आन्डरसर्फेसको मिडिलमा १ कन्सट्रिक्टेड पोर्सन रहन्छ। नाम, क्रुरासेरिब्राई भन्छन्।

इन्फीरियेर अक्सिपिटल फसीमा र सेरिब्रामको पोष्टीरियेर-मा ब्रेनको जुन हिस्सा रहन्छ तेस्लाई सेरिबेलाम भन्छन्। यो ब्रेनको साथ क्रुरा दीयेर मिल्छ। यो क्रुरा मध्ये सेरिब्रामको साथ मिलाउने माथिल्लो २ क्रुरा, मेडाला अब्लङ्गेटाको साथ मिलाउने तल्लो २ क्रुरा, पन्सभेरोलियाईको साथ मिलाउने अंगाड़ीको २ क्रुरा।

ब्रेनको जुन हिस्सा अक्सिपिटल बोनको ब्यासिलर प्रसेसको अपरपार्टमा र स्फीनायेड बोनको बाडीको माथी रहन्छ तेस्लाई पन्स भेरोलियाई भन्छन्। यो क्रुरा दीयेर सेरिब्राम, सेरिबेलाम, मेडालाअब्लङ्गेटालाई मिलाउ छ।

पन्सभेरोलियाईको लोवरवर्डरदेखी स्पाइनलकर्डको अपर-पार्टसम्मको जगालाई मेडालाअब्लङ्गेटा भन्छन्। यो सेरिबेलामको मुनि र अक्सिपिटल बोनको ब्यासिलार ग्रुभको लोवर-पार्टमा रहन्छ।

२ आरकनायेड मेम्ब्रेन।

३ पायामेटर।

डयुरामेटरको कुरा।

ब्रेनको डयुरामेटर थिक हुन्छ र स्कालको इन्टीरियरमा रहन्छ। येस्को आउर सर्फेस, क्रे बोन्सको इन्नर सर्फेसमा टासोई रहन्छ। यो ड्युरामेटर, स्पाइनलकेनालको ड्युरामेटरसँग मिल्छ, धेरै आर्टेरिज भेन्स र नार्भ्सले येस्लाई सप्लाई गर्छ।

ड्युरामेटरको ३ प्रसेसेस हुन्छ—

१ फ्याकसेरिब्री।

२ टेन्टोरियाम सेरिवेली।

३ फ्याक „ ।

ड्युरामेटरमा धेरै साइनसेस रहन्छ।

आरकनायेड मेम्ब्रेनको कुरा।

यो साह्रै थिन हुन्छ। ड्युरामेटरको मुनी र पायामेटरको माथी रहन्छ। यो ड्युरामेटर र आरकनायेडको बीचको जगालाई साब्ड्युराल येस्पेस भन्छन्। आरकनायेड र पायामेटरको बीचको जगालाई साब आरकनायेडियान येस्पेस भन्छन्।

पायामेटरको कुरा।

यो ब्रेनको कनभल्युशनको भीत्र २ पनी जान्छ।

ब्रेनको डिभीजन्स।

सेरिब्रोस्पाइनल, आक्सिसको जुन हिस्सा क्रेनियाल क्याभिटो भीत्र रहन्छ, तेस्लाई ब्रेन भन्छन्। येस्को दोस्रो नाम, एन्किफेलन भन्छन्। एन्किफेलनको जुन ठुलो हिस्सा क्रेनियामको क्याभिटीको धेरै जगा लीयेर बस्छ र स्कालको बेस्को आन्टीरियेर र मिडिल फसीमा रहन्छ र टेन्टोरियाम सेरिबेलो दीयेर सेरिबेलामलाई पोष्टोरियेरमा राख्छ तेस्लाई सेरिब्राम भन्छन्। येस्को आन्डरसर्फेसको मिडिलमा १ कन्सट्रिक्टेड पोर्सन रहन्छ। नाम, क्रुरासेरिब्राई भन्छन्।

इन्फीरियेर अक्सिपिटल फसीमा र सेरिब्रामको पोष्टीरियेरमा ब्रेनको जुन हिस्सा रहन्छ तेस्लाई सेरिबेलाम भन्छन्। यो ब्रेनको साथ क्रुरा दीयेर मिल्छ। यो क्रुरा मद्धे सेरिब्रामको साथ मिलाउने माथिल्लो २ क्रुरा, मेडाला अब्लङ्गेटाको साथ मिलाउने तल्लो २ क्रुरा, पन्सभेरोलियाईको साथ मिलाउने अगाड़ीको २ क्रुरा।

ब्रेनको जुन हिस्सा अक्सिपिटल बोनको ब्यासिलर प्रसेसको अपरपार्टमा र स्फीनायेड बोनको बाडीको माथी रहन्छ तेस्लाई पन्स भेरोलियाई भन्छन्। यो क्रुरा दीयेर सेरिब्राम, सेरिबेलाम, मेडालाअब्लङ्गेटालाई मिलाउ छ।

पन्सभेरोलियाईको लोवरबर्डरदेखी स्पाइनलकर्डको अपरपार्टसम्मको जगालाई मेडालाअब्लङ्गेटा भन्छन्। यो सेरिबेलामको मुनि र अक्सिपिटल बोनको ब्यासिलार ग्रुभको लोवरपार्टमा रहन्छ।

ब्रेनको तौल—

उमेदार मेलको ४९$\frac{1}{2}$ औन्स जत्ती हुन्छ, अर्थात् ३ पाउन्ड र केही वढ्ता हुन्छ।

आडाल्टफिमेलको ४४ औन्स हुन्छ, अर्थात् मेल र फिमेलको ब्रेनको फराक ५।६ औन्स घटी वढ़ी हुन्छ।

मेडाला अव्लङ्गोटाको बयान।

येस्को दोस्रो नाम, वाल्व भन्छन। स्पाइनलकर्डको अपर र ठुलो हिस्सा हो। यो फोरामेनम्याग्नामको लोवर मार्जीनदेखी पन्सभेरोलियाईको लोवरवर्डरसम्म रहन्छ। येस्को आन्टीरियेर सर्फेस, अक्सिपिटल बोनको व्यासिलर ग्रुभमा रहन्छ। येस्को पोष्टीरियेर सर्फेस, सेरिबेलामको २ आधा मीलेको बीचमा जो फसा रहन्छ तेसैमा रहन्छ र फोर्थ भेन्ट्रीकलको फ्लोर बन्छ। येस्को आकार पिरामिडाल हुन्छ। येस्को अपरएन्ड ब्रड हुन्छ। लोवरएन्ड न्यारो हुन्छ र स्पाइनलकर्डको साथ मील्छ। यो १इञ्च जत्ती लामो हुन्छ। ३ चौथाई जत्ती गज हुन्छ। $\frac{1}{2}$ इञ्च जत्ती थिक हुन्छ। येस्को आन्टीरियेर र पोष्टीरियेर सर्फेसेसमा २ फिसर्स हुन्छ। नाम—

१ आन्टीरियेर मिडियान फिसर।
२ पोष्टीरियेर „ „ ।

येस्को आन्टीरियेर कलमलाई पिरामिड भन्छन्। यो पिरामिडको आउटर पोर्सनलाई डिरेक्ट पिरामिडाल ट्राक्ट भन्छन्। यो पिरामिडको इन्नर पोर्सनलाई क्रस पिरामिडाल ट्राक्ट भन्छन्।

मेडाला अब्लोङ्गेटामा रहने चीजहरूको नाम—

१ ल्याटास्याल कलम।

२ अलिभारी वाडी।

३ फ्युनिक्युलास आफ रोल्यान्डो।

४ फ्युनिक्युलास क्युनियेटास।

५ रेष्टीफारम बडिज।

६ फ्युनिक्युलास ग्रासाइलिस।

पन्स भेरालियाईको कुरा।

यो मेडालाको आघभमा, कुरा सेरिब्राईको बीलोमा र सेरिबेलामको २ आधा मिल्ने ठाउंको माथीमा रहन्छ। यो १½ इञ्ची जत्ती लामो हुन्छ र २ इञ्ची जत्ती गज हुन्छ। येस्को आन्टीरियेर सर्फेस कनभेक्स हुन्छ र तेस्को बीचमा ब्यासिलर आर्टरी जाने ग्रुभ हुन्छ। येस्को पोष्टोरियेर सर्फेस, मेडालाको पोष्टोरियेर सर्फेसको साथ मिलेको छ र फोर्थ भेन्ट्रिकलको फ्लोरको अपरपार्ट बन्छ। येस्को आउटवार्ड ब्याकवार्डदिग्मा क्रुरासेरिबेलाई रहन्छ। येस्को अपरवर्डर लड हुन्छ र तेस्को बीचमा १ नच रहन्छ। येस्को लोवरबर्डर मेडालाको अपरपार्टमा ओभाल्याप हुन्छ।

सेरिब्रामको कुरा।

यो ब्रेनको ठुलो हिस्सा हो। येस्को आन्डर सर्फेस अर्थात् बेस्को आकार इरेगुलार हुन्छ। येस्को फ्रान्ट, स्कालको आन्टीरियेर र मिडिलफसामा रहन्छ। येस्को बीहाईन्ड, टेन्टोरियाम सेरिबेलीको माथी रहन्छ। येस्को अपर सर्फेसको आकार ओभयेडहुन्छ।

फ्रान्ट भन्दा वीहाईन्ड ब्रड हुन्छ। येस्को अपर सर्फेस, कनभेक्स हुन्छ। येसैमा २ हाप हुन्छ। येस्को नाम, हेमिसफिआर्स भन्छन्।

ग्रेट लङ्गीच्युडिनल फिसरले २ भागमा डिभाइड गर्छ। यो फिसर मिडिलळाइनमा रहन्छ र ब्रेनको वेस्को फ्रान्ट र वीहाइन्डसम्म पुग्छ। येही फिसरको मिडिलमा ह्वाईट मेटारको १ ब्रड ट्र्यान्सभर्स कमीसर रहन्छ। येस्को नाम, कर्पास क्यालोसाम भन्छन्, येस्ले सेरिब्रामको २ आधालाई कनेक्ट गराउछ। यो फिरमा, फ्याकसेरिब्री रहन्छ।

सेरिब्रामको १।१ हेमिस्फियारको—

१ आउटर सर्फेस रहन्छ।

२ इन्नर सर्फेस रहन्छ।

३ आन्डर सर्फेस रहन्छ।

सेरिब्रामको अपर सर्फेसको कुरा।

सेरिब्रामको १।१ हेमिस्फियारमा धेरै डिप्रेसन देखिन्छ। यो डिप्रेसन्स २ किसिमको हुन्छ—

१ को नाम, फिसर्स।

२ को नाम, साल्साई।

फिसर्स थोरै हुन्छ र सब कोईको ब्रेनमा येकै हिसाप देखीन्छ। फिसर्स भन्दा साल्साई धेरै हुन्छ।

साल्साईहरू सुपरफिसियालमा रहन्छ र सब कोईको ब्रेनमा १ हिसाप सित रहदैन।

ब्रेनको ऊपर अलि २ उच्चा जगा हुन्छ। तेस्को नाम, कनभल्युशन भन्छन्। येस्को दोस्रो नाम, गाइराई भन्छन्।

ब्रेनको जगा २ को हिस्साको नाम, लोब्स भन्छन् ।
सेरिब्रामको १।१ हेमिस्फियारमा ३।३ फिसर्स हुन्छन् ।

नाम—

१ फिसर आफ सिलिभियास ।
२ फिसर आफ रोल्यान्डो ।
३ पेराइटो अक्सिपिटल फिसर ।

यी ३ फिसर्स सेरिब्रामको येक्सटर्नल सर्फेसमा रहन्छ र येस्ले सेरिब्रामलाई ५ लोब्समा डिभाइड गराउ छ ।

फिसर आफ सिलिभियास, ब्रेनको वेस्को आन्टीरियेर पार्फोरेटेड येस्पेसदेखी शुरू भै ब्रेनको येक्सटर्नल सर्फेसको आउटवार्डदिग्मा जान्छ ।

फिसर आफ रोल्यान्डो, ब्रेनको आउटर सर्फेसको मिडिलमा रहन्छ ।

पेराइटो अक्सिपिटल फिसर, ब्रेनको पोष्टीरियेर येक्सटिमिटीको मिडिलबाट शुरू भै डाउनवार्ड र फर्वाडदिग्मा जान्छ ।

सेरिब्रामको ५ लोब्सको नाम—

१ फ्रान्टल ... लोव ।
२ पेराईट ... ... ,, ।
३ अक्सिपिटल . ,, ।
४ टेम्पोरो स्फिनायेडल ,, ।
५ सेन्ट्रल लोव । दोस्रो नाम, आइलेन्ड आफ रिल ।

सेरिब्रामको इनर सर्फेसको फिसर्सको नाम—

१ क्यालोसो मार्जिनाल फिसर ।

२ पेराईटो अक्सिपिटल फिसर ।
३ क्याल्केराइन ... ... ,, ।
४ को ल्याटास्याल ... ... ,, ।
५ डेन्टेड ... ... ,, ।

यो इन्टर्नल सर्फेसमा ६ लोब्स हुन्छ । नाम—

१ गाइरास फर्निकेटस ।
२ मार्जिनेल ... ... लोब ।
३ क्वाडरेट ... ... ,, ।
४ क्युनियेट ... ... ,, ।
५ इन्टर्नेल अक्सिपिटो टेम्पोरल ,, ।
६ येक्सटर्नेल अक्सिपिटो टेम्पोरल ,, ।

सेरिब्रामको आन्डर सर्फेसको कुरा ।

यो आन्डर सर्फेसमा ३ लोब्स हुन्छ । तेस्को नाम—

१ आन्टीरियेर लोब । दोस्रो नाम, फ्रान्टल लोब ।
२ मिडिल लोब ।
३ पोष्टीरियेर लोब । दोस्रो नाम, अक्सिपिटल लोब ।

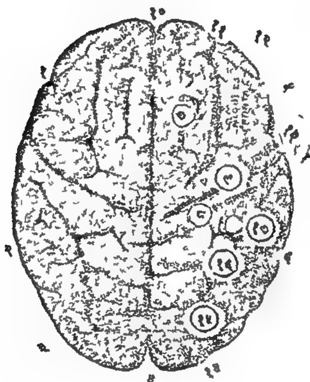
यो सेरिब्रामको आन्डर सर्फेसको मिडिललाइनमा वीफोर ब्याकपार्टमा—

तल लेखियाको चीजहरू कमैं सित देखिन्छ ।

तपसील ।

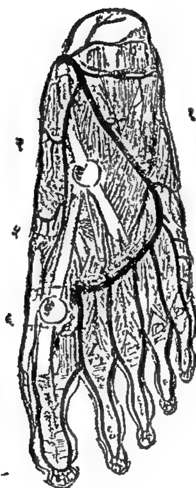
१ [illegible] फिसर
२ कर्पास [illegible] र [illegible] ।

नं ८९ ब्रेन की आपार सार्फेस एराकनयड रिमुभड भयकछ।

१ फ्राण्टाल लोब। २ पेराइटाल लोब। ३ अकसिपिटाल लोब ४ पेराइटो अकसिपिटाल फिसार। ५ लोयारफ्रानटाल। ६ फिसार अफरोलाण्डो। ७ आपार फ्राण्टाल। ८ एसेण्डि वेपराइटाल। ९ एसेण्डि फ्राण्टाल। १० आपार फ्रानटाल। ११ मिडल फ्रानटाल। १२ इनफिरियार फ्रानटाल फिसार। १३ एसेण्डि फ्रानटाल। १४ मिउल अकसिपिटाल। १५ सुपिरियार अकसिपिटाल। १६ सुपिरियार पेराइटाल। १७ इनफ्रा पेराइटाल।

नं ८८ प्लानटार आटारि हरु ड५ मिवि ।

१ एक्टार्नाल प्लाण्टार । २ इण्टार्नाल प्लाण्टार । ३ फ्लेक्सार लंगास डिजिटोराम को टेण्डन । ४ फ्लेक्सार लंगास पलिसिस को टेण्डन । ५ डर्सालिस पेडिस को कमिउनिकेटिं ब्रांच । ६ तिसको डिजिटाल ब्रांच हरू ।

३ लामिना सिनीरिआ।
४ अल्फ्याक्टरी ट्राक्ट।
५ फिसर आफ सिलीभिआस।
६ आन्टीरियेर पार्कोरेटेड येस्पेस।
७ अप्टिक्कमिसर।
८ क्युवरसिनिरियाम।
९ इन्फ्यान्डिव्युलाम।
१० पिटुटरी बाडी।
११ कर्पोरा आल्बिक्यान्सिआ।
१२ पोष्टीरियेर पार्फोरेटेड येस्पेस।
१३ क्रुरासेरिब्राई।

सेरिब्रामको

इन्टीरियेरको कुरा।

कर्पोस्क्यालोसमको ½ इञ्ची आवभसा, सेरिब्रामलाई काट-दाखेरी १ सेतो जगा देखीन्छ। नाम, सेन्ट्राम वोभेली माइनस। येस्को ½ इञ्ची मुनि र कर्पोस्क्यालोसमको लेभेलमा १ सेतो जगा देखीन्छ। नाम, सेन्ट्राम वोभेली मेजास।

कर्पोस्क्यालोसम भनेको, सेरिब्रामको २ हेमिसफियासलाई मिलाउने कमिसर हो। यो ४ इञ्ची जत्ती लामो हुन्छ।

यो सेरिब्रामको इन्टीरियेरमा र २ दिग्मा २ ल्याटारुयाल भेन्ट्रीकल्स हुन्छ, माने, ब्रेनको कोठा।

३।१ ल्याटाऱ्याल भेन्ट्रीकलको—

१ बाडी।

२ क्याभिटो।

३ कनुँवा, हुन्छन।

३ थी कनुँवाको नाम—

१ आन्टीरियेर कनुँवा।

१ पोष्टीरियेर ,,।

१ डिसेन्डिङ ,,।

ल्याटास्याल भेन्ट्रीकलको रूप, कर्पास्क्यालोसमले बन्छ। ल्याटास्याल भेन्ट्रीकलको इन्नर वाल, सेप्टम लुसिडमले बन्छ येस्को फ्लोरमा वोफोर देखी ब्याकपार्टसम्म तल लेखियाकं चीज हरू रहन्छ।

१ कडेटन्युक्लियास।

२ टिनियासेमीसार्कुलेरिस।

३ कोरयेड प्लेक्ससको फ्रान्टमा रहने, अप्टिक्थ्यालामासको १ पार्ट

४ ल्याटास्याल भेन्ट्रीकलको कोरयेड प्लेक्सस।

५ फर्निक्सको १ पार्ट।

अप्टिक्थ्यालामासको कुरा।

यो २ दिश्मा २ वोटा हुन्छ। येस्को इन्टर्नलमा थ्रेमेटरले बन्छ

फोर्थ भेन्ट्रीकलको कुरा।

यो ग्रेट लञ्जीच्युडिनल फिसरको १ पार्ट हो। येस्को आब भमा, कर्पास्क्यालोसम र बीलोमा फर्निक्स रहन्छ।

थार्ड भेन्ट्रीकलको कुरा।

यो २ अप्‌टिक्थ्यालामाईको बीचमा रहेको न्यारो फिसर हो। यो ब्रेनको वेससम्म जान्छ। येस्को आवभमा भेलाभइन्टर पोजिटामको आन्डर सर्फेस रहन्छ।

येस्को फ्लोर वीफोरदेखि व्याकवार्ड्‌सम्म—

१ लामिनासीनिरिया।

२ ट्युवरसिनिरियाम।

३ इन्फ्यान्डिव्युलम।

४ कर्पोरा आल्विक्यामुसिया।

५ पोष्टीरियेर पार्फोरेटेड येस्पेसले बन्छ।

येस्को २ साइड्‌स अप्‌टिक्थ्यालामाईले बन्छ।

येस्को फ्रान्टमा, फर्निक्सको आन्टीरियेर कुरा र आन्टीरियेर कमीसरको १ पार्टले बन्छ।

येस्को वीहाईन्डमा पोष्टीरियेर कमीसर रहन्छ।

थार्ड भेन्ट्रीकलको क्याभिटीको फ्रान्ट, वीहाईन्ड भन्दा डीप हुन्छ।

फोरामेन आफ मनरो भनेको १ फोरामेन, जस्ले २ ल्याटारेल भेन्ट्रीकल्स र थार्ड भेन्ट्रीकललाई मिलाउछ।

पिनियाल ग्ल्यान्ड भनेको १ कनिक्याल बाडी पोष्टीरियेर कमीसरको वीहाईन्डमा रहन्छ।

कर्पोरा काडरीजेमिना भनेको ४ गोलाई येमीनेन्सेस हुन्छ। २ फ्रान्टमा र २ वीहाईन्डमा रहन्छ। थार्ड भेन्ट्रीकल र पोष्टी-

रियेर कमीसरको वीहाईन्डमा रहन्छ र कर्पास्क्यालोसमको पोष्टोरियेर वर्डरको विनीथमा रहन्छ।

फोर्थ भेन्टीकलको कुरा।

स्पाइनल कर्डको सेन्ट्रल केनाल मेडालाअब्लङ्गेटाको अपर र पोष्टीरियेर पार्टमा पुगी ठुलो हुन्छ र फोर्थ भेन्ट्रीकल बन्छ। येस्को आकार डायामेनको आकार जस्तो हुन्छ। यो फोर्थ भेन्ट्रीकलको लोवरएन्डलाई क्यालामास स्क्रिपटोरियास भन्छन्।

फोर्थ भेन्ट्रीकलको फ्लोर, आवभमा, पोन्सभेरोलियाई र वीलोमा, मेडालाअब्लङ्गेटाले बन्छ।

येस्को रूप, पायामेटर, इन्फीरियेर भार्मिफारम प्रसेस, भाल्व आफ भ्युसेन्स र सेरिवेलामको सुपीरियेर पिडाङ्कल्सले बन्छ।

फोर्थ भेन्ट्रीकलको ल्याटास्यालदिग्को आवभमा, सेरिवेलामको सुपीरियेर पिडाङ्कल्स रहन्छ। येस्को ल्याटास्यालदिग्को वीलोमा फ्युनीक्युलाई ग्रासाइलिसको क्लाभोर, फ्युनीक्युलाई क्युन्नेटाई र रेष्टीफारम बडिजले बन्छ।

सेरिब्राममा ह्वाइट मेटर र ग्रे मेटर रहन्छ।

सेरीबेलामको बयान।

यो इन्फीरियेर अक्सिपिटल फसिमा रहन्छ र सेरिब्रामको अक्सिपिटल लोवसको विनीथमा रहन्छ। यो आवभदेखी डाउनवार्ड, फ्ल्याट हुन्छ। ३½ इञ्चीदेखी ४ इञ्चीसम्म येस्को गज हुन्छ। बीफोरदेखी व्याकवार्ड २ इञ्चीदेखी २½ इञ्ची हुन्छ। येस्को बीचको

मोटाई २ इञ्चेस हुन्छ। ग्रे र ह्वाइट मेटरले यो बन्दछ। येस्को संर्फेसमा धेरै फारोज देखीन्छ।

सेरिबेलामको तौल गर्दा ५ औन्स ४ ड्राम हुन्छ।

सेरिबेलामको २ ल्याटारुयाल पोर्सन्स हुन्छ। यो २को बीचमा १ प्रसेस छ। नाम, भार्मिफारम प्रसेस भन्छन्। यो भार्मिफारम प्रसेसेस २ हुन्छ।

१ सुपोरियेर भार्मिफारम प्रसेस।
२ इन्फीरियेर भार्मिफारम ,, ।

सेरिबेलामको इन्फीरियेर सर्फेस, कनभेक्स हुन्छ। येस्को बीचमा १ फसा छ। नाम, भ्यालिक्युला।

सेरिबेलाम काटदा, रूखको हागा २ जस्तो देखीन्छ येस्लाई आर्बभाइटी भन्छन्।

ब्रेन तमाम्।

क्रेनियाल नार्भ्सको बयान।

यो सेरिब्रो स्पाइनल सेन्टारको कोही हिस्सावाट उठछ र क्रेनियामको बेसको फोरामीनावाट निक्लन्छ। डयुरामेटरलाई पार्फोरेट गरिकन जुन रोलसित येही नार्भ्सहरू निक्लन्छ, तेही हिसापसँग नाउँ हुन्छ।

१२ जोड़ी क्रेनियालनार्भ्सको नाम—

१ फार्ष्ट पियार । दोस्त्रो नाम, अल्फ्याक्टरी नार्भ्स ।
२ सेकेन्ड ,, । दोस्त्रो नाम, अप्टिक नार्भ ।
३ थार्ड ,, । दोस्त्रो नाम, मोटरअकुली नार्भ ।
४ फोर्थ ,, । दोस्त्रो नाम, ट्रक्लिआर नार्भ ।
तेस्त्रो नाम, प्याथेटिक ।
५ फीफ्थ ,, । दोस्त्रो नाम, ट्राइफेसियाल नार्भ ।
तेस्त्रो नाम, ट्राइजिमिनास ।
६ सिक्स्थ ,, । दोस्त्रो नाम, आब्डुसेन्ट नार्भ ।
७ सेभेन्थ ,, । दोस्त्रो नाम, फेसियाल नार्भ ।
तेस्त्रो नाम, पोर्सीयोडयुरा ।
८ एट्थ ,, । दोस्त्रो नाम, अडिटरी नार्भ ।
तेस्त्रो नाम, पोर्सीयोमलिस ।
९ नैन्थ ,, । दोस्त्रो नाम, ग्लोसोफेरिञ्जियाल नार्भ ।
१० टेन्थ ,, । दोस्त्रो नाम, न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ ।
तेस्त्रो नाम, पार्भेगास ।
११ येल्वेन्थ ,, । दोस्त्रो नाम, स्पाइनल-आक्सेस्सरी-नार्भ ।
१२ ट्वेल्थ ,, । दोस्त्रो नाम, हाइपोग्लोसियाल नार्भ ।

क्रेनियाल नार्भ्सको २ किसिमको अरिजिन हुन्छ—

१ सुपरफिसियाल अरिजिन ।
१ डीप अरिजिन ।

फाष्ट नार्भको कुरा।

येस्को दोस्रो-नाम, अल्फ्याक्टरी नार्भ। यो नार्भले वाक्षा-लीने काम दिन्छ। यो २० वोटा जत्ती हुन्छ। यो २० अल्फ्या-क्टरी वाल्वको आन्डर सर्फेसबाट आउछ र येथमयेड बोनको क्रोब्रोफारम प्लेटमा रहन्छ।

यो अल्फ्याक्टरी वाल्व १ वोटा लामो ब्रेन्सब्ष्टेन्सको १ प्रसेस हो, येस्लाई अल्फ्याक्टरी ट्राक्ट भन्छन्।

फाष्ट नार्भको अरिजिन ३ रूटसले अरिजिन हुन्छ। नाम—

१ येक्सटर्नेल रूट।
२ इन्टर्नेल „।
३ मिडिल „।

यो २० वोटा अल्फ्याक्टरी नार्भ्स ३ किसिमको भै क्निडी-रियाम मेम्ब्रेनलाई सप्लाई गर्छ।

१. (पैह्ला किसिम) नाम, इन्नर सेठ। येस्ले सेप्टम आफ दी नोचलाई सप्लाई गर्छ।

२. (दोस्रा किसिम) नाम, मिडिल सेठ। येस्ले नोजको रूटलाई सप्लाई गर्छ।

३. (तेस्रा किसिम) नाम, आउटर सेठ। येस्ले सुपीरियेर र मिडिल टार्मिनेटेट पोन्सलाई सप्लाई गर्छ।

फाष्ट नार्भको फाइसाब—

स्मेल लीने काम दिन्छ।

सेकेन्डपियार आफ नार्भको कुरा।

येस्को दोस्रो नाम, अप्टिक नार्भ भन्छन्।

येस्को अरिजिन—

यो अप्टिक ट्राक्टबाट अरिजिन हुन्छ। यो अप्टिक ट्राक्टको २ रुट्स हुन्छ।

१ आउटर रूट। यो येक्सटर्नेल जेनिक्युलेट बाडी, अप्टिक्-थ्यालामास र सुपीरियेर कर्पोरा काडरी जेमिनाबाट उठछ।

२ इन्नर रूट। यो इन्टर्नेल जेनिक्युलेट बाडीबाड उठछ।

येस्को कोर्स—

यो क्रास सेरिब्राईको इन्फीरियेर सर्फेसबाट गै येस्को दोस्राको साथ मिलो अप्टिक कमिसर बन्छ। यो कमिसरको फोरपार्टमा गै २ नार्भ्स फराक हुन्छ र अप्टिक फोरामेनबाट अर्बिटमा जान्छ। आइबलको स्क्लेरोटिक कोट र कोरयेड कोटलाई पियार्स गर्छ।

येस्को डिष्टीब्युशन—

यो येक्स्प्यान्ड भै रेटिना बन्छ। आर्टिरीया सेन्ट्रेलिस रेटेनिले अप्टिकनार्भलाई पार्फोरेट गर्छ।

येस्को फाङ्साङ—

साईट माने, नजर देखने काम दिन्छ।

थार्ड नार्भको कुरा।

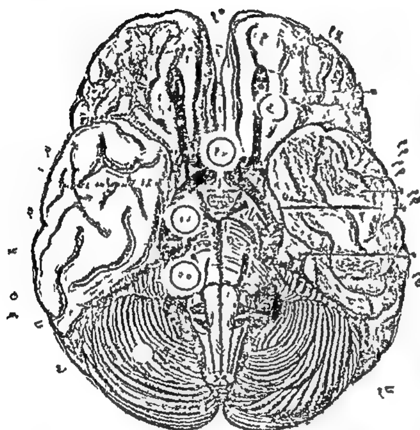
येस्को दोस्रो नाम, मोटारअकुलीनार्भ भन्छन।

येस्को अरिजिन २ हुन्छ—

१ सुपर फिसियाल अरिजिन।

१ डीप अरिजिन।

नं ८० ब्रेनको बेस।

१, १, बाल्ब र अलफेकटारि टाकट। २ अपटिक नार्भ। ३ मोटर अकिउलि। ४ ट्रकलियार। ५ ट्राइफेसियाल। ६ एबडिउ सेण्ट। ७ फेसियाल। ८ अडिटारि। ९ ग्लसाफेरिजियाल। १० लगिटुडिनाल्ल फिसार। ११ सिल्भियानफिसर को पोष्टिरियार डिभिसन। १२ अपटिक टाक्ट। १३ सिलभियान पिसार को पोष्टिरियार डिभिसन १४ पिटिउटारि वडि। १५ कार्पास केल्लोसाम। १६ क्रास_ सेरिब्राइ। १७ टेम्पोरोस्फिनयडाल लोव। १८ अकसिपिटाल् लोव। १९ पन्सभेरोलिग्राइ। २० सेरिबेल्लाम।

नं ८१ सेकेण्ड नार्भ।

१ आईको ग्लोव। २ अपटिक नार्भ। ३ अपटिक ट्राक्ट। ४ अपटिक थैलामास। ५ क्रास सेरिब्रि।

नं ८२ थार्ड नार्भ अर्बिटको नार्भ हरू।

१ गेसिरियान गेङ्लियन। २ ५ नार्भ। ३ ३ नार्भ। ४ ४ नार्भ। ५ अपटिकनार्भ। ६ अपथैलमिक। ७ नेसाल। ८ फ्रण्टाल। ९ एक्स्टार्नोल रेकटास। १० स पिरियर ओबलिक।

येस्को सुपरफिसियाल अरिजिन। फास्सेरिआईको इन्नर
ाईडमा र पन्सभेरोलियाईको फ्रान्टमा।

येस्को डीप अरिजिन। अकुईडाक्ट अफ्सिलीभियासको फ्लोरमा।

येस्को कोर्स—

पोष्टीरियेर क्लीनयेड प्रसेसको नजीकमा र क्याभारनस साइ-
नसको आउटर वालमा जो केनाल छ तेस्बाट जान्छ। यो फोर्थ
नार्भको आवभवार इन्टर्नलमा रहन्छ। यो स्फीनायेडल फिस-
र्बाट फर्वार्डदिग्मा अर्बिटमा जान्छ। यो फिसरमा येस्को २ब्रे-
ञ्चेस हुन्छ र येश्सटर्नल रेक्टस मासलको २ हेड्सको बीचबाट
अर्बिटमा जान्छ।

फोफ्थ नार्भको नेजल ब्रेञ्च, येही २ ब्रेञ्चेसको बीचमा
रहन्छ। यो क्याभारनस साइनसबाट जाने बेलामा क्याभारनस
प्लेक्ससको साथ मीलछ।

येस्को डिष्टीब्युशन—

येस्को सुपीरियेर ब्रेञ्चेसले, सुपीरियेर रेक्टस र लीभेटर
प्यालपिव्रो मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

येस्को इन्फीरियेर ब्रेञ्चेसले, इन्टर्नलरेक्टस, इन्फीरियेर-
रेक्टस र इन्फीरियेर वोब्लिक मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

येस्को फाङ्साङ—

यो आईवलको मोटर नार्भ हो।

फोर्थ नार्भको कुरा।

येस्को दोस्रो नाम, ट्रक्लिआर नार्भ भन्छन्। येस्को तेस्रो
नाम, प्याथेटिक।

(ख) प्यालपिब्रेल।

३ फ्रान्टल—

(क) सुप्रा अर्बिटल।

(ख) सुप्रा ट्रक्लिआर। {१ पेरीक्रेनियाल ब्रेञ्चेस। २ फयुटेनियास ब्रेञ्चेस।

४ नेज़ल—

(क) ग्याङ्ग्लीयानिस।

(ख) लङ् सिलिआरी।

(ग) इन्फ्रा ट्रक्लिआर।

(घ) इन्टर्नेल नेजल ब्रेञ्च।

(ङ) येक्सटर्नेल नेजल ब्रेञ्च।

II. सुपीरियेर म्याक्सिलरी।

१ क्रेनियाममा—

(क) मेनीञ्जियाल।

२ स्फीनो म्याक्सिलरीफसामा—

(क) अर्बिटल। दोस्रो नाम, टेम्पोरो मेलार।

(ख) स्फीनो प्यालेटाईन।

(ग) पोष्टीरियेर सुपीरियेर डेन्टल।

३ इन्फ्रा अर्बिटल केनालमा—

(क) मिडिल सुपीरियेर डेन्टल।

(ख) आन्टीरियेर सुपीरियेर डेन्टल [१ नेजल ब्रेञ्च।

४ फेसमा—

(क) प्यालिपब्रल।

(ख) नेजल।

(ग) लेबियाल।

III. इन्फीरियेर म्याक्सिलरी ।

१ रैकारेन्ट—

२ मोटरपार्टबाट अथवा आन्टीरियेर डिभीजनबाट—

- (क) डीप टेम्पोरल ।
- (ख) म्यासिटेरिक ।
- (ग) बाकेल ।
- (घ) टेरिगयेड ।

३ सेन्सरीपार्टबाट—

- (क) अरिक्युलो टेम्पोरल ।
  - १ आन्टीरियेर अरिक्युलर ।
  - २ मियेटस अडिटोरिअसमा जाने ब्रेञ्चेस
  - ३ आर्टिक्युलार ।
  - ४ पेरोटिड ।
  - ५ सुपरफिसियाल टेम्परल ।
- (ख) इन्फीरियेर डेन्टल ।
  - १ माईलोहायेड ।
  - २ डेन्टल ब्रेञ्चेस ।
  - ३ इन्साइसिभ ब्रेञ्च ।
  - ४ मेन्टल ब्रेञ्च ।
- (ग) लिङ्गुयाल, दोस्रो नाम गाष्टेटरी नार्भ ।
  - १ ब्रेञ्चेस आफ कम्युनिकेशन(को)
    - १ कर्डाटिम्पानिक ।
    - २ इन्फीरियेर डेन्टल ।
    - ३ हाइपोग्लोसल ।
    - ४ साबम्याक्सिलरी ग्याङ्ग्लीयान
  - २ ब्रेञ्चेस आफ डिष्ट्रिब्युशन ।

४ इन्टर्नल टेरिगयेड नार्भ—

फीफथ नार्भको साथ मिल्ने ग्याङ्ग्लीयानको नाम—

१ अप्थ्यालमिक ग्याङ्ग्लीयान ।
२ मिकेलस „ ।
३ साबम्याक्सिलरी „ ।
४ ओटिक „ ।

अप्थ्याल्मिक नार्भको कुरा।

यो फिफ्थ नार्भको फार्ष्ट डिभीजन हो। यो सेन्सरी नार्भ हो। येस्ले—

१ आईबल।
२ ल्याक्रिमेल ग्ल्यान्ड।
३ आईको म्युकस मेम्ब्रेन। र
४ नेजलफसिको म्युकस मेम्ब्रेन।
५ आईब्राउको इन्टेगुमेन्ट।
६ फोर हेड। र
७ नोजलाई सप्लाई गर्छ।

यो ग्यासिरियान ग्याङ्ग्लीयानको अपरपार्टबाट उठ्छ। यो क्याभारनस साइनसको आउटर वालबाट फर्वार्डदिग्मा जान्छ। थार्ड र फोर्थ नार्भ्सको मुनिबाट गै स्फीनायेडल फिसरबाट अर्बिटमा जान्छ र ४ ब्रेञ्चेस हुन्छन। नाम—

१ रेकोरेन्ट ब्रेञ्च।
२ ल्याक्रिमेल „ ।
३ फ्रान्टल „ ।
४ नेजल „ ।

यो अप्थ्याल्मिक नार्भ, सिम्प्याथाटिकको क्याभारनस प्लेक्ससको फाइलामेन्टको साथ र थार्ड, फोर्थ र सिक्स्थ नार्भ्सको साथ कम्युनिकेट गर्छ।

अप्थ्याल्मिकको रेकारेन्ट ब्रेञ्च, टेन्टोरियामको २ लेयार्स घार र फोर्थ नार्भको १ ब्रेञ्चको साथ जान्छ।

अप्थ्याल्मिकको ल्याक्रिमेल ब्रेञ्च, अर्बिटको आउटर वाल-बाट गै ल्याक्रिमेल ग्ल्यान्डको आन्डर सर्फेसमा जान्छ। ल्याक्रिमेल ग्ल्यान्ड र कन्जाङ्टाइभालाई सप्लाई गर्छ। यो सुपेरियर प्याल्पिसलरी नार्भको अर्बिटल ब्रेञ्चको साथ र फेसियाल नार्भको फाइलामेन्टको साथ मिल्छ।

फ्रान्टल नार्भको कुरा।

यो अप्थ्याल्मिकको लार्ज ब्रेञ्च हो। यो स्फेनायेडल फिसरबाट अर्बिटको मासलसको आवभबाट लीभेटर प्याल्पिब्री र पेरिअष्टियामको बीचसम्म जान्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

सुप्रा ट्क्लिआर ब्रेञ्च।
सुप्रा अर्बिटल „ ।

सुप्रा ट्क्लिआर ब्रेञ्च, सुपेरियर बोब्लिक मासलको पुली र सुप्रा अर्बिटलनचको बीचबाट आउटवार्डदिग्मा जान्छ। येस्ले फ्लोर हेडको लोवरपार्टको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

सुप्रा अर्बिटल ब्रेञ्च, सुप्रा अर्बिटल फोरामेनबाट फर्वार्डदिग्मा जान्छ र फ्लोर हेडमा गै २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ क्युटेनियास ब्रेञ्चेस।
२ पेरिक्रेनियाल „ ।

नैजल नार्भको कुरा।

यो येक्सटर्नलरेक्टसको २ हेड्स बीचबाट अर्बिटमा जान्छ, फेरि यो आन्टीरियेर येथ्मयेडल फोरामेनबाट क्रेनियामको क्या-

मिटी भीत्र गै क्रीष्टागेलाईको साईडको १ श्लोटबाट नोजमा आउ छ र २ ब्रेश्चेस हुन्छ। नाम —

१ येक्सटर्नल ब्रेश्च।
२ इन्टर्नल „ ।

ई २ ब्रेश्चेमले नोजलाई सप्लाई गर्छ ।

नेजल नार्भको अरु ३ ब्रेश्चेस हुन्छ—

१ ग्याङ्गिुअनिक ब्रेश्च ।
२ लङ् सिलिअरी „ ।
३ इन्फ्रा ट्रक्लिआर „ ।

ग्याङ्ग्लीअनिक ब्रेञ्च, अप्टिक नार्भको आउटर साईड बाट गै लेन्टीक्युलार ग्याङ्ग्लीयानको साथ मील्छ।

लङ सिलिअरि नार्भ्स २।३ वोटा हुन्छ। अप्टिक नार्भको इन्नर साईडबाट गै सिलिअरि ग्याङ्ग्लीयानको साथ मील्छ र सिलिअरि मासल्स, आइरिस र कर्निआलाई सप्लाई गर्छ।

इन्फ्रा ट्रक्लिआर ब्रेञ्च, आन्टीरियेर येथमयेडल फोरामेन बाट गै सुप्रा टक्लिआर नार्भको साथ मील्छ, येस्ले आइलिटको स्कीन र नोजको साईड र ल्याक्रिमेलसपाकलाई सप्लाई गर्छ।

सुपीरियेर म्याक्सिलरी नार्भको कुरा।

यो फीफ्थ नार्भको सेकेन्ड डिभीजन र सेन्सरी नार्भ हो। यो ग्यासीरियान ग्याङग्लियानको मिडिलबाट शुरू भै फर्वार्डदिग्मा गै फोरामेन रोटान्डामबाट स्कालको बाहरमा आउछ। फेरी यो स्फीनो म्याक्सिलरी फसाबाट गै स्फीनो म्याक्सिलरी फीसरबाट

अर्बिट भीत्र जान्छ र इन्फ्राअर्बिटल केनालवाट गै इन्फ्राअर्बिटल फोरामेनवाट फेसमा आउछ र लिभेटर लेबियाई सुपीरियेरिस मासलको बिनौथमा रहन्छ र धेरै ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ क्रेनियाममा—

(क) मीनिञ्जियाल।

२ स्फीनो म्याक्सिलरी फसामा—

(क) अर्बिटल। दोस्रो नाम, टेम्पोरो मेलार।

(ख) स्फीनो प्यालेटाईन।

(ग) पोष्टीरियेर सुपीरियेर डेन्टल।

३ इन्फ्रा अर्बिटल केनालमा—

(क) मिडिल सुपीरियेर डेन्टल।

(ख) आन्टीरियेर सुपीरियेर डेन्टल।

४ फेसमा—

(क) प्यालिपब्रेल।

(ख) नेजल।

(ग) लेबियाल।

मीनिञ्जियाल ब्रेञ्चले, ड्युरामेटरलाई सप्लाई गर्छ।

अर्बिटल ब्रेञ्च, स्फीनोम्याक्सिलरी फीसरवाट अर्बिटमा जान्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ टेम्पोरल ब्रेञ्च।

१ मेलार „ ।

टेम्पोरल ब्रेञ्च, मेलार बोनको फोरामेनवाट गै टेम्पोरल फसामा जान्छ र टेम्पोलको इन्टेगुमेन्ट र फोर हेडको साईडलाई सप्लाई गर्छ।

मेलार ब्रेञ्च, मेलार फोरामेनबाट गै अर्बिक्युलेरिस प्यालिपब्रेरम मासललाई पार्फोरेट गर्छ र चीकको स्कीनलाई सप्लाई गर्छ

स्फीनो प्यालेटाइन ब्रेञ्चेस, २ हुन्छ र स्फीनो प्यालेटाइन ग्याङ्ग्लियानको साथ मील्छ।

पोष्टीरियेर सुपीरियेर डेन्टल ब्रेञ्चेस, सुपीरियेर म्याक्सिलरी बोनको ट्युबेरोसिटीसम्म गै गाम्स र चीकको म्युकस मेम्ब्रेनलाई सप्लाई गरी, फेरी पोष्टीरियेर डेन्टल केनाल्सबाट गै मिडिल डेन्टल नार्भ्सको साथ कम्युनिकेट गर्छ र आन्ट्रामको मेम्ब्रेनमा र ३ मोलार टीथमा १।१ ब्रेञ्च जान्छ। यो टीथमा जाने ब्रेञ्चसले पाल्पलाई सप्लाई गर्छ।

मिडिल सुपीरियेर डेन्टल ब्रेञ्च, आन्ट्रामको आउटर वालको केनालबाट गै २ बाइकसपिड टीथलाई सप्लाई गर्छ। यो पोष्टीरियेर र आन्टीरियेर डेन्टल ब्रेञ्चेसको साथ मील्छ।

आन्टीरियेर सुपीरियेर डेन्टल ब्रेञ्च, आन्ट्रामको आन्टीरियेर वालको केनालबाट गै इन्साइसर र केनाइन टीथलाई सप्लाई गर्छ। येस्को १ नेजल् ब्रेञ्च, नेजल फसामा गै मिकेल्स ग्याङ्ग्लियानबाट आयाको नेजोप्यालेटाइन नार्भको साथ मील्छ।

प्याल्पिब्रेल ब्रेञ्चेस, आर्बिक्युलेरिस प्याल्पिब्रेरमको तल रहन्छ र लोवार आइलिटलाई सप्लाई गर्छ र सेन्सेसन दीन्छ। माने, छुदा थाहा हुने।

नेजल ब्रेञ्चेस, इन्वार्डदिग्मा जान्छ र नोजको साईडलाई सप्लाई गर्छ।

लेबियाल ब्रेञ्चेस, लिभेटर लेबियाई सुपीरियेरिसको मुनि-घांट गै अपर लोपको इन्टेगुमेन्ट र माउथको म्युकस मेम्ब्रेनलाई सप्लाई गर्छ ।

सुपीरियेर म्याक्सिलरी नार्भको ब्रेञ्चेस, फेसियाल नार्भको ब्रेञ्चेसको साथ मील्छ ।

इन्फीरियेर म्याक्सिलरी नार्भको कुरा ।

फिफ्थ नार्भको ३ डिभीजन्स मध्ये यो लार्ज हुन्छ । येस्को सेन्सरी रूट लार्ज हुन्छ र ग्यासीरियान ग्याङ्ग्लियानको मुनिबाट निकुन्छ । येस्को मोटर रूट, स्माल हुन्छ र फोरामेन वोभेलीबाट निस्कदा सेन्सरी रूटको साथ मील्छ । स्कालको बेसको बिनीथ-मा पुगो । येस्को २ ट्राङ्क हुन्छ ।

१ आन्टीरियेर ट्राङ्क ।
२ पोष्टीरियेर „ ।

आन्टीरियेर ट्राङ्कबाट—

१ म्यासीटेरिक ।
२ डीप टेम्पोरल ।
३ बाकेल ।
४ येक्सटर्नल टेरिगयेड ।

पोष्टीरियेर ट्राङ्कबाट—

१ अरिक्युलो टेम्पोरल ।
२ लिङ्गुयाल ।
३ इन्फीरियेर डेन्टल ।

येस्ले—

१ लोवारजको टीथ।

२ गाम्स।

३ टेम्पल।

४ येक्सटर्नल इयारको इन्टेगुमेन्ट।

५ फेस।

६ लोवर लीपको लोवरपार्ट। र

७ चपाउने कामगराउने मासल्सहरूलाई सप्लाई गर्छ।

येस्को ट्राङ्कलाई सप्लाई गर्ने १ ठुलो ब्रेञ्च छ।

रेकारेन्ट ब्रेञ्चको कुरा।

यो मिडिल मीनिञ्जियाल आर्टरीको साथ फोरामेन स्फीनो-जमवाट स्कालमा जान्छ। येस्ले डयुरामेटर र म्याष्टयेड सेल्सलाई सप्लाई गर्छ।

इन्टर्नल टेरिगयेड नार्भ, इन्टर्नल टेरिगयेड मासल भीत्र जान्छ।

म्यासिटेरिक ब्रेञ्च, म्यासिटेरिक मासलमा जान्छ।

डीप टेम्पोरल ब्रेञ्चेस २ हुन्छ—

१ आन्टीरियेर ब्रेञ्च।

२ पोष्टीरियेर „ ।

येस्ले टेम्पोरल मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

वाक्याल ब्रेञ्च, वाक्सिनेटर मासललाई सप्लाई गर्छ।

येक्सटर्नल टेरिगयेड नार्भ, येक्सटर्नल टेरिगयेड मासल भीत्र जान्छ।

अरिक्युलो टेम्पोरल नार्भको कुरा।

यो येक्सटर्नल टेरिगयेड मासलको मुनिबाट ब्याकवार्ड-दिग्मा जान्छ र लोवारजको नेकको इन्नर साईडबाट जान्छ र फेरी यो टेम्पोरल आर्टरीको साथ अपवार्डदिग्मा येक्सटर्नल ईयार र कन्डाईल आफ दि जको बीचबाट र पेरोटिड ग्ल्यान्डको मुनिबाट जाइगोमामा गै २ टेम्पोरल ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम —

१ आन्टीरियेर अरिक्युलार।

२ मियेटस अडिटोरियेसमा जाने ब्रेञ्चेस।

३ आर्टिक्युलार।

४ पेरोटिड।

५ सुपरफिसियाल टेम्पोरल।

३ आर्टिक्युलार ब्रेञ्च, टेम्पोरो म्याक्सिलरी आर्टिक्युलेशनमा जान्छ।

लिङ्गुयाल नार्भको कुरा।

येस्को दोस्रो नाम, गाष्टेटरी नार्भ भन्छन्। येस्ले टाङलाई सप्लाई गर्छ। यो येक्सटर्नल टेरिगयेड मासलको मुनिबाट र इन्फीरियेर डेन्टल नार्भको साथ जान्छ। कर्डा टिम्प्यानिक नार्भको साथ मिल्छ, फेरी यो इन्टर्नल टेरिगयेड मासल र जको रेमासको इन्नर मार्जीनको बीचबाट टाङको साईडमा जान्छ।

यो नार्भ—

१ फसियाल नार्भ।

२ इन्फीरियेर डेन्टल नार्भ।

३ हाईयोग्लोसस नार्भ । र
४ साब्म्याक्सिलरी ग्ल्यान्डको साथ मील्छ ।

येस्ले—

१ माउथ ।
२ गाम्स ।
३ टाङ । र
४ साब्लीङ्गुयाल ग्ल्यान्डलाई सप्लाई गर्छ ।

इन्फीरियेर डेन्टल नार्भको कुरा ।

यो इन्फीरियेर म्याक्सिलरी नार्भको १ लार्ज ब्रेञ्च हो । यो इन्फीरियेर डेन्टल आर्टरीको साथ डाउनवार्डदिग्मा गै येक्सटर्नल टेरिगयेड मासलको बीलोमा रहन्छ, फेरी यो इन्टर्नल ल्याटास्पाल लीगामेन्ट र जको रेमासको बीचबाट गै डेन्टल फोरामेनसम्म जान्छ, फेरी यो इन्फीरियेर म्याक्सिलरी बोनको डेन्टल फोरामेनबाट फर्वार्डदिग्मा गै मेन्टल फोरामेनसम्म पुग्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ । नाम—

१ इन्साइसर ब्रेञ्च ।
२ मेन्टल ,, ।

येस बाहेक अरु २ ब्रेञ्चेस हुन्छ । नाम—

१ माइलोहायेड ब्रेञ्च ।
२ डेन्टल ,, ।

माइलोहायेड ब्रेञ्च, माइलोहायेड मासलको आन्डर सर्फेससम्म जान्छ र डाइगष्ट्रिकको आन्टीरियेर बेलीलाई सप्लाई गर्छ ।

डेन्टल ब्रेञ्चेसले मोलार र बाइकस्पिड टिथलाई सप्लाई गर्छ। इन्साइसिभ ब्रेञ्चले केनाइन र इन्साइसर टिथलाई सप्लाई गर्छ मेन्टल ब्रेञ्च, मेन्टल फोरामेनबाट बाहर गै चिक र लोवर लीपलाई सप्लाई गर्छ।

फीफ्थ नार्भको साथ

५ वोटा ग्याङ्ग्लीयान मिलेको छ।

१. (नं.) ग्यासिरियान ग्याङ्ग्लीयान। दोस्रो नाम, सेमीलुनर ग्याङ्ग्लीयान। यो टेम्पोरल बोनको पेट्रसपोर्सनको येपेक्समा जो डीप्रेसन छ तेसैमा रहन्छ। यो ग्याङ्ग्ली-यान, सिम्प्याथाटिकको केरोटिड प्लेक्ससको फाइला-मेन्सको साथ मील्छ। येस्बाट टेन्टोरियाम सेरिबेली र ड्युरामेटरमा जाने ब्रेञ्चेस निक्लन्छ। यो ग्याङ्ग्लीयानको आन्टीरियेरबर्डरबाट अप्थाल्मिक, सुपीरियेर म्याक्सि-लरी र इन्फीरियेरम्याक्सिलरी नार्भ्स निक्लन्छ।

२. (नं.) अप्थाल्मिक ग्याङ्ग्लियान। दोस्रो नाम, लेन्टीक्युलार ग्याङ्ग्लियान। तेस्रो नाम, सिलिअरी ग्याङ्ग्लियान भन्छन्। स्येको आकार पिनको ठाउँको आकार जस्तो हुन्छ। यो अर्बिटको ब्याकपार्टमा रहन्छ र अप्टिक नार्भ र येक्सटर्नल रेक्टस मासलको बीचमा रहन्छ र अप्था-ल्मिक आर्टरीको आउटर साईडमा रहन्छ। यो ग्याङ्-ग्लीयान फीफ्थ नार्भको फार्ट डिभीजनको साथ मिलेको छ। येस्को ३ रूट्स हुन्छ। नाम—

१ सेन्सरि रूट ।
२ मोटर रूट ।
३ सिम्प्याथाटिक रूट ।

यो ३ रूट्सबाट, सर्टसिलिअरी नार्भ्स निक्लन्छ।

३. (नं.) स्फीनोप्यालेटाइन ग्याङ्ग्लीयान। दोस्रो नाम, मिकेल्स ग्याङ्ग्लीयान भन्छन। यो लार्ज हुन्छ र स्फीनोम्याक्सिलरो फसामा रहन्छ। येस्को ३ रूट्स हुन्छ। नाम—

१ सेन्सरि रूट ।
२ मोटर रूट ।
३ सिम्प्याथाटिक रूट ।

यो ग्याङ्ग्लीयानको ४ किसिमको ब्रेन्चेस हुन्छन्। नाम—

१ आसीन्डिङ ब्रेञ्चेस। अर्बिटमा जान्छ।
२ डिसीन्डिङ „ । प्यालेटमा जान्छ।
३ इन्टर्नल „ । नोजमा जान्छ।
४ पोष्टीरियेर „ । फेरिङ्सनेजल फसिमा जान्छ।

४. (नं.) ओटिकग्याङ्ग्लीयान। दोस्रो नाम, आर्नल्सग्याङ्ग्लीयान। यो फोरामेन ओभेलीको ओलोमा रहन्छ। यो ग्याङ्ग्लीयान इन्फीरियेरम्याक्सिलरो नार्भको इन्टर्नल टेरिगयेड ब्रेञ्चको साथ र अरिक्युलोटेम्पोरल नार्भको साथ, स्माल सुपरफिसियाल पेट्रोजल नार्भ दीयेर, ग्लोसोफेरिञ्जियाल र फेसियाल नार्भको साथ मील्छ।

५. (नं.) साब्म्याक्सिलरो ग्याङ्ग्लीयान। यो साब्म्याक्सिलरो

ग्ल्यान्डको डीप पोर्सनको आत्रभमा रहन्छ र माईलो-हायेड मासलको पोष्टेरियेर वर्डरको नजीकमा रहन्छ। यो ग्याङ्ग्लीयान, लिङ्गुयाल नार्भ र कर्डाटिम्पेनी नार्भको १ ब्रञ्चको साथ मिल्छ। येस्को ५।६ वोटा ब्रेञ्चेस हुन्छन्, माउथको म्युकस मेम्ब्रेन र साब्म्याक्सिलरी ग्ल्यान्डलाई सप्लाई गर्छ।

सिक्स्थ नार्भको कुरा।

येस्को दोस्रो नाम, अब्डुसेन्ट नार्भ भन्छन्। येस्को अरिजिन २ हुन्छ। नाम—

१ सुपरफिसियाल अरिजिन।

१ डीप ·· ··· ,, ।

सुपरफिसियाल अरिजिन, पोन्सको लोवरवर्डरबाट उठछ।

डीप अरिजिन, फोर्थ भेन्ट्रीकलको फ्लोरबाट उठछ।

येस्को कोर्स—

यो ड्युरामेटरलाई पियार्स गरी, क्याभारनस साइनसमा जान्छ र इन्टर्नल केरोटिट आर्टरीको आउटर साईडमा रहन्छ। यो स्फीनायेडल फोसरबाट अर्विटमा गै येक्सटर्नलरेक्टस मासलको २ हेड्सको वीचमा रहन्छ।

येस्को डिष्ट्रीव्युशन—

येक्सटर्नलरेक्टसमा—

यो नार्भले येक्सटर्नलरेक्टस मासललाई सप्लाई गर्छ।

अर्बिटमा जाने नार्भ्सहरूको पोजिशन ।

स्फीनायेडल फिसरमा—

१ फोर्थ नार्भ ।

२ फ्रान्टल नार्भ । र

३ ल्याक्रिमेल नार्भ, अर्बिटको मासल्सको आवभबाट जान्छ।

१. ३ थार्ड नार्भको सुपोरियेर डिभीजन ।

२. ५ फोफ्थ नार्भको नेजल ब्रेञ्च ।

३. ३ थार्ड नार्भको इन्फीरियेर डिभीजन । र

४. ६ सिक्स्थ नार्भ, रोलैसित येक्सटर्नल रेक्टसको

२ हेड्सको बीचबाट जान्छ ।

अर्बिटमा नार्भ्सहरू रहने पोजिशन ।

पेरीअष्टियामको मुनि—

१ फोर्थ नार्भ ।

२ फ्रान्टल नार्भ । र

३ ल्याक्रिमेल नार्भ रहन्छ ।

थार्ड नार्भको सुपोरियेर डिभीजन, सुपीरियेर रेक्टसको बीलोमा रहन्छ ।

अप्थ्याल्मिक नार्भको नेजल ब्रेञ्चले, अप्टिक नार्भलाई क्रस गरी अर्बिटको आउटर साईडबाट इन्नर साईडमा जान्छ ।

येसैको मुनि अप्टिक नार्भ रहन्छ ।

अप्टिक नार्भको फ्रान्टमा सिलिअरी नार्भ । र

अप्टिक नार्भको आउटसाईडमा लेन्टीक्युलार ग्याङ्ग्लीयान रहन्छ ।

अप्टिक नार्भको मुनि, थार्ड नार्भको इन्फीरियेर डिभीजन रहन्छ।

अर्बिटको आउटर साईडमा सिक्स्थ नार्भ रहन्छ।

सेभेन्थ नार्भको कुरा।

येस्को दोस्रो नाम, फेसियाल नार्भ। तेस्रो नाम, पोर्सी-योडथुरा भन्छन। यो फेसको मासल्सको मोटर नार्भ हो। प्ल्या-टिसमा, बाक्सिनेटर, येक्सटर्नल इयारको मासल्स, डाईगष्ट्रि-कको पोष्टीरियेर वेली र ष्टाइलोहायेड मासल्सको मोटर नार्भ हो। येस्को अरिजिन २ हुन्छ। नाम—

१ सुपरफिसियाल अरिजिनि।
२ डीप अरिजिन।

सुपरफिसियाल अरिजिन, मेडालाको अलिभरी र रेष्टिफा-रम बडिजको ग्रुभको बीचबाट उठ्छ।

डीप अरिजिन, फोर्थ भेन्ट्रीकलको फ्लोरबाट अरिजिन हुन्छ।

येस्को कोर्स—

यो फर्वार्ड र आउटवार्डदिग्मा गै, इन्टर्नल अडिटरी मीये-टसमा जान्छ र येही मीयेटसको तलसम्म गै, आकुइडाक्टस फ्यालोपीयाईमा जान्छ, फेरी यो आउटवार्डदिग्मा कक्लियार भेष्टी-ब्युलको बीचबाट गै, हायेटस फ्यालोपीयाईसम्म पुग्छ, फेरी यो ब्याकवार्डदिग्मा टिम्पेनामको इन्टर्नल वालसम्म पुग्छ र डाउन-वार्डदिग्मा गै, ष्टाइलोम्याष्टयेड फोरामेनबाट निक्लन्छ, फेरी यो फर्वार्डदिग्मा पेरोटिड ग्ल्यान्ड भीत्र जान्छ। येक्सटर्नल केरोटिड

आर्टरीलाई क्रस गर्छ र लोवारजको रेमासको बीहाईन्डमा पुगी २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ टेम्पोरो फेसियाल ब्रेञ्च।
२ सर्भाईको फेसियाल „ ।

येस्को ब्रेञ्चेसको नाम—

१. (न.) आकुईडाक्टसफ्यालोपियाई भीत्रमा—

(क) टिम्प्यानिक।
(ख) कर्डाटिम्प्यानिक।

२. (न.) ष्टाईलोम्याष्टयेड फोरामेनबाट निक्लने बेलामा—

(क) पोष्टीरियेर अरिक्युलार ब्रेञ्च।
(ख) डाइगष्ट्रिक।
(ग) ष्टाइलोहायेड ब्रेञ्च।

३. (न.) फेसमा—

(क) टेम्पोरो फेसियाल। { १ टेम्पोरल। २ मेलार। ४ इन्फ्राअर्बिटल।

(ख) सर्भाईको फेसियाल। { १ बाक्याल। २ सुप्रा म्याक्सिलरी। ३ इन्फ्रा म्याक्सिलरी।

येस्को टिम्प्यानिक ब्रेञ्चले ष्टेपिडियास मासललाई सप्लाई गर्छ।

येस्को कर्डाटिम्प्यानिक ब्रेञ्चले, टिम्पेनामको क्याभिटी भीत्र गै ग्लासिरियान फिसरको इन्नरएन्डमा १ फोरामेन छ तेस्बाट निक्लन्छ, फेरी यो २ टेरिगयेड मासल्सको बीचबाट तलतिरमा गै लीङ्गुयाल नार्भको साथ मिली साबम्याक्सिलरी ग्ल्यान्डमा जान्छ।

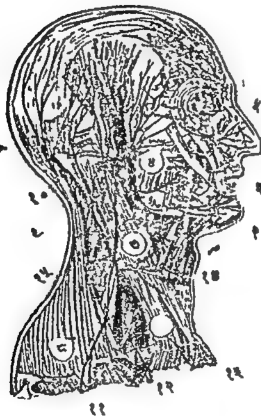
• न ८३ फिफथ नार्भ को सेकेण्डर थार्ड डिभिसन को डिष्टिविउ

सान र सावमाकसिलारि गे ग्लियन।

१ अपर्थेलमिक। २ सुपिरियार मेकसिलारि। ३ इनफिरियार मेकसिलारि। ४ सेनसारि रुट। ५ मोटार रुट। ६ याकाल। ७ खिगुयाल। ८ इनफिरियार डेण्टाल। ९ पालपेब्राल। १० नेसाल। ११ लेबियाल। १२ नेसाल को टार्मिनेशान। १३ सावमाक सिलारि ग्लाण्ड। १४ फेसियाल। १५ गासिरियान गे ग्लियन।

नं ९४ स्क्याल्प, फेस र नेक को साइड को नाम हरु।

१ इनफ्रामाकसिलारि। २ सुप्रामाकसिलारि। ३ बाकाल। ४ इनफ्रा अर्बिटालर मेलार। ५ टेम्पोराल। ६ पोष्टिरियार अरिकिउलार ७ ष्टार्नोमाष्टयड। ८ डायफिजियास। ९ अरिकिउलार मागनास। १० ग्रेटअकसिपिटाल। ११ एक्रोसियाल। १२ क्लाभिकिउलार। १३ ष्टार्नाल। १४ सुप्राफिसियाल सार्भाइकाल। १५ स्याइनाल एकसिसारि

पोष्टीरियेर अरिक्युलर नार्भ, ष्टाइलोम्याष्टयेड फोरामेनको नजीकबाट उठछ। येस्को १ अरिक्युलार ब्रेञ्चले, कानलाई सप्लाई गर्छ। अक्सिपिटल ब्रेञ्चले, अक्सिपिटो फ्रान्टेलिसको अक्सिपिटल पोर्सनलाई सप्लाई गर्छ।

डाइगष्ट्रिक ब्रेञ्चले, डाईगष्ट्रिक मासलको पोष्टीरियेर बेली-लाई सप्लाई गर्छ।

ष्टाइलोहायेड ब्रेञ्चले, ष्टाइलोहायेड मासल भीत्र जान्छ।

टेम्पोरो फेसियाल नार्भको

३ किसमको ब्रेञ्चेस हुन्छ।

१. टेम्पोरल ब्रेञ्चेसले, आन्ट्राहेन्स अरेम, आटोलेन्स अरेम, अक्सिपिटो फ्रान्टेलिसको फ्रान्टल पोर्सन, अर्बिक्युलेरिस प्याल्पिब्रेरम र करुगेटर सुपरसिली मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

२. मेलार ब्रेञ्चले, अर्बिक्युलेरिस प्याल्पिब्रेरमलाई सप्लाई गर्छ।

३. इन्फ्राअर्बिटल ब्रेञ्चेसले, पिरामिडालिस नेजाई, जाइगोमेटिसाई अर्थात् मेजर र माइनर। लिभेटरलेबियाई सुपीरियेरिस, लिभेटरआङ्गुलीवोरिस र लिभेटरलेबियाई सुपीरियेरिस आलिकुइनेजाई मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

सर्भाईको फेसियाल नार्भको

३ किसिमको ब्रेञ्चेस हुन्छ।

१. वाक्याल ब्रेञ्चेसले, वाक्सिनेटर र अर्बिक्युलेरिसवोरिस मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

२ सुप्राम्याक्सिलरी ब्रेञ्चेसले, लोवर लीप र चिनको मास्लसलाई सप्लाई गर्छ ।

२ इन्फ्राम्याक्सिलरी ब्रेञ्चेसले, प्ल्याटिसमालाई सप्लाई गर्छ।

फेसियाल नार्भको

कम्युनिकेसन्सको बयान ।

१. (नं.) इन्टर्नल अडिटरी मीयेटसमा अडिटरी नार्भको साथ मील्छ ।

२. (नं.) आकुइडाक्टस फ्यालोपीयाईमा लार्ज पेट्रोजल नार्भ दीयेर, मिकेल्स ग्याङ्ग्लीयानको साथ मील्छ। स्माल पेट्रोजल नार्भ दीयेर, वोटिक ग्याङ्ग्लीयानको साथ मील्छ। येक्सटर्नल पेट्रोजल नार्भ दीयेर, सिम्प्याथाटिकको साथ मील्छ।

३. (नं.) ष्टाइलोम्यास्टयेड फौरामेनबाट निस्कदा ग्लोसोफेरिञ्जियाल, न्युमोग्याष्ट्रिक, केरोटिड प्लेक्सस, अरिक्युलेरिस म्याग्नस र अरिक्युलो टेम्पोरलको साथ मील्छ।

४. (नं.) फेसमा फीफ्थ नार्भको ३ डिभीजन्सको साथ मील्छ।

पर्थ नार्भको बयान ।

येस्को दोस्रो नाम, अडिटरी नार्भ । तेस्रो नाम, पोर्सीयो-म्‍लिस भन्छन ।

येस्को अरिजिन २ हुन्छ—

१ सुपरफिसियाल अरिजिन ।

२ डीप ... ... " ।

सुपरफिसियाल अरिजिन, रेष्टिफारम बाडीमा र फोर्थ भेन्ट्रीकलको फ्लोरमा।

डीप अरिजिन, फोर्थ भेन्ट्रीकलको ल्याटास्याल आङ्गलमा।

येस्को फोर्स—

यो फेसियाल नार्भको साथ, इन्टर्नल अडिटरी मियेटस भीत्र जान्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ कक्लिआर ब्रेञ्च।

२ भेष्टीब्युलार „ ।

कक्लिआर ब्रेञ्चले, कक्लिआर, पोष्टीरियेर सेमीसार्कुलार केनाललाई सप्लाई गर्छ।

भेष्टीब्युलार ब्रेञ्चले, भेष्टीब्युलर, सुपीरियेर र येक्सटर्नल सेमिसार्कुलार केनाल्सलाई सप्लाई गर्छ।

यो अडिटरी नार्भले, इन्टर्नल इयारलाई मात्र सप्लाई गर्छ। येस्ले हिआरिङ माने, सुन्नेकामको काम गर्छ।

नैन्थ नार्भको बयान।

येस्को दोस्रो नाम, ग्लोसोफेरिञ्जियाल नार्भ भन्छन्।

येस्को अरिजिन २ हुन्छ—

१ सुपरफिसियाल अरिजिन।

२ डीप ... ... „ ।

सुपरफिसियाल अरिजिन, मेडालाअब्लङ्गेटाको अपरपार्टबाट उठ्छ।

डीप अरिजिन, फोर्थ भेन्ट्रीकलको फ्लोरमा।

येस्को कोर्स—

यो जुगुलर फोरामेनबाट न्युमोग्याष्ट्रिक र स्पाइनल आं-क्सेस्सरी नार्भ्सको साथ स्कालको बाहर आउछ। फेरि यो इन्ट-र्नल केरोटिड आर्टरी र जुगुलर भेनको बीचबाट डाउनवार्डदिग्मा गै ष्टाइलो फेरिञ्जियास मासलको लोवरवर्डरसम्म पुग्छ र हायो ग्लोससको मुनि र इन्वार्डदिग्बाट गै, टाङ, फेरिङ्स र टन्सिल सम्म जान्छ।

येसा २ ग्याङ्ग्लीयान देखीन्छ—

१ जुगुलार ग्याङ्ग्लीयान ।
२ पेट्रस ,, ।

यो नार्भ, न्युमोग्याष्ट्रिक, सिम्प्याथाटिक र फेसियाल नार्भ्सको साथ मील्छ।

येसको ब्रेञ्चेसको नाम—

१. (नं.) टिम्प्यानिकब्रेञ्च। योत्रो नाम,ज्याकवसन्सनार्भ भन्छन्। यो टेम्पोरल बोनको पेट्रसपोर्सनको लोवर सर्फेसमा १ फोरामेन छ, तेसबाट जान्छ।
२. (नं.) केरोटिड ब्रेञ्चेस। यो इन्टर्नल केरोटिड आर्टरीको साथ तल जान्छ।
३. (नं.) फेरिञ्जियाल ब्रेञ्चेस। येस्ले फेरिञ्जियाल प्लेक्सस बन्छ र फेरिङ्सको मासल्स र म्युकस मेम्ब्रेनलाई सप्लाई गर्छ।
४. (नं.) मास्कुलार ब्रेञ्च, येस्ले ष्टाइलो फेरिञ्जियासलाई सप्लाई गर्छ
५. (नं.) टन्सिलार ब्रेञ्च। येस्ले टन्सिललाई सप्लाई गर्छ।
६. (नं.) लिङ्गुयालब्रेञ्चेस, येस्लेटाङ र येपिग्लुटिसलाई सप्लाई गर्छ

येस्को फाङ्साङ—

• फेरिङ्स र टन्सिलको युकस मेम्ब्रेनलाई सेन्सेसन्स दीन्छ। इाइलो फेरिञ्जियास माससलाई मोसन दीन्छ र टाङलाई टेष्ट गर्ने अनुभव दीन्छ।

टेन्थ नार्भको बयान।

येस्को दोस्रो नाम, न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ। तेस्रो नाम, भेकास भन्छन।

येस्को अरिजिन २ हुन्छ—

१ सुपरफिसियाल अरिजिन।

२ डीप अरिजिन।

सुपरफिसियाल अरिजिन, अलिभरी र रेष्टीफारम बाडीको बीचको ग्रुभमा।

डीप अरिजिन, फोर्थ भेन्ट्रीकलको फ्लोरको लोवरपार्टमा।

येस्को कोर्स—

यो जुगुलर फोरामेनबाट स्पाइनल आक्सेस्सरी नार्भको साथ र ग्लोसोफेरिञ्जियाल नार्भको बीहाईन्डबाट जान्छ। यो जुगुलर फोरामेनबाट जाने बेलामा १ ग्याङ्ग्लीयान बन्छ। नाम जुगुलर ग्याङ्ग्लीयान। यो जुगुलर फोरामेनबाट निस्के पछी, स्पाइनल आक्सेस्सरी नार्भको आक्सेस्सरीपार्टको साथ मिली १ ग्याङ्ग्लीयान बन्छ। नाम, ग्याङ्ग्लीयान आफ दी ट्राङ्क, फेरी यो न्युमोग्याष्टिक नार्भ, नेकको केरोटिड सिडमा तलतिर जान्छ र आर्टरी र भेनको बीहाईन्ड र बीचमा रहन्छ र नेकको रुटसम्म

पुग्छ, तेस ठाउँमा पुगी राइटदिग्को नार्भ र लेफ्टदिग्को ना
कोर्स फराक र हुन्छ।

राईट न्युमोग्यास्ट्रिक नार्भको कुरा।

यो साब्क्लेभियान आर्टरी र भेनको बीचबाट डाउनवार्ड
जान्छ र ट्रेकियाको साईड र राईट इनोमिनेट भेनको बीहाईन्ड
लाङको रुटको पोष्टीरियेरपार्टमा पुग्छ र पोष्टीरियेर पाल्मे
प्लेक्सस बन्छ। यो प्लेक्ससबाट २ हागा इस्त्रोफेगसको तल
पुग्छ र दोस्रा नार्भको साथ मिली इस्त्रोफेजियाल प्लेक्सस ब
फेरी यो प्लेक्ससको ब्रेञ्चेसहरू जम्मा भै इस्त्रोफेगसको व्या
पार्टबाट गै आब्डोमेन भीत्र जान्छ र ष्टम्याकको पोष्टीरियेर
फेसमा पुग्छ र सोलारप्लेक्सस, स्प्लीनिकप्लेक्सस र सिलियाक
क्ससको साथ मील्छ।

लेफ्ट न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भको कुरा।

यो लेफ्ट केरोटिड र साब्क्लेभियान आर्टरिजको बीचबाट
लेफ्ट इनोमिनेट भेनको बीहाईन्डबाट चेष्ट भीत्र जान्छ, फेरी
आर्च आफ दी आवार्टालाई क्रस गरी, लेफ्ट लाङको रुटको
हाईन्डमा गै पोष्टीरियेर पाल्मनरी प्लेक्सस बन्छ र इस्त्रोफेगस
आन्टीरियेर सर्फेसमा गै राईट साईडको नार्भको साथ मि
इस्त्रोफेजियालप्लेक्सस बन्छ, फेरी यो ष्टम्याकको आन्टीरि
सर्फेसमा पुग्छ र लेफ्ट हेपेटिक प्लेक्ससको साथ मील्छ।

येस्को ब्रेञ्चेसको नाम—

१ (न.) जुगुलर फसामा—

(क) मेनिञ्जियाल।

(ख) अरिक्युलर ।

२ (नं.) नेकमा—

(क) फेरिङ्जियाल ।

(ख) सुपीरियेर लेरिङ्जियाल ।

(ग) रेकारेन्ट लेरिङ्जियाल ।

(घ) सर्भाइकल कार्डीयाक ।

३ (नं.) थोर्‍याक्समा—

(क) थोर्‍यासिक कार्डीयाक ।

(ख) आन्टीरियेर पाल्मनरी ।

(ग) पोष्टीरियेर पाल्मनरी ।

(घ) इस्त्रोफेजियाल ।

४ (नं.) आब्डोमेनमा—

(क) ग्याष्ट्रिक नार्भ ।

(क) मेनिङ्जियाल ब्रेञ्चले, डयुरामेटरलाई सप्लाई गर्छ ।

(ख) अरिक्युलर ब्रेञ्च । दोस्रो नाम, आरनल्ड्स नार्भ । यो जुगुलर भेनको बीहाईन्डदेखी आउटवार्डदिग्मा गै जुगुलर फसाको आउटर वालको १ फोरामेनबाट जान्छ, फेरि यो अरिक्युलर फिसरबाट गै २ ब्रेञ्चेस हुन्छ ।

(क) फेरिङ्जियाल ब्रेञ्च, फेरिङ्सको मोटरनार्भ हो। यो इन्टर्नेलकेरोटिड आर्टरीको फ्रान्ट वा बीहाईन्डबाट मिडिल कन्स्ट्रिक्टरको अपरवर्डरसम्म पुग्छ र ग्लोसोफेरिङ्जियाल, सुपीरियेर लेरिङ्जियाल र सिम्प्याथाटिकको स॰।

मिलो फेरिङ्जियाल प्लेक्सस बन्छ र फेरिङ्सको मास-ल्सलाई सप्लाई गर्छ।

(ख) सुपीरियेर लेरिङ्जियाल ब्रेञ्च, लेरिङ्सको सेन्सरीनार्भ हो। यो फेरिङ्सको साईडबाट र इन्टर्नलकेरोटिडको वीहाईन्डबाट तल्लोदिग्मा जान्छ र २ब्रेञ्चेस हुन्छ।

१ येक्सटर्नेल लेरिङ्जियाल।

१ इन्टर्नेल „ ।

येक्सटर्नेल लेरिङ्जियालले, क्रीको थाइरयेड मासललाई सप्लाई गर्छ।

इन्टर्नेल लेरिङ्जियाल, थाइरोहायेड मेम्ब्रेनबाट गै, लेरिङ्सको म्युकसमेम्ब्रेनलाई सप्लाई गर्छ।

(ग) रेकारेन्ट लेरिङ्जियाल। दोस्रो नाम, इन्फीरियेर लेरिङ्जियाल। यो लेरिङ्सको मोटर नार्भ हो। राईट साईडको रेकारेन्ट लेरिङ्जियाल नार्भ, साबूक्लेभियान आर्टरीको फ्रान्टबाट वीफोरदेखी व्याकवार्डदिग्मा गै ट्रैकियाको साईडमा पुग्छ र कमन केरोटिड र इन्फीरियेर थाईरयेड आर्टरिजको वीहाईन्डमा रहन्छ। लेफ्ट साईडको रेकारेन्ट लेरिङ्जयिाल नार्भ, आर्च आफ दी आवार्टाको फ्रान्टबाट उठी वीफोरदेखी व्याकवार्ड गै ट्रैकियाको साईडमा जान्छ र लेरिङ्स भीत्र पस्छ। येस नार्भबाट इसोफेजियाल, ट्रैकियाल र फेरिङ्जियाल ब्रेञ्चेस निक्लन्छ।

(घ) सर्भाइकल कार्डीयाक ब्रेञ्चेस २।३ वोटा हुन्छ। सुपरफिसियाल कार्डीयाक प्लेक्ससको साथ मील्छ।

(क) थोरासिक कार्डीयाक ब्रेञ्चेस, डीप कार्डीयाक प्लेक्सस-सको साथ मील्छ।

(ख) आन्टीरियेर पाल्मनरी ब्रेञ्चेसले, आन्टीरियेर पाल्मनरी प्लेक्सस बन्छ।

(ग) पोष्टीरियेर पाल्मनरी ब्रेञ्चेसले, पोष्टीरियेर पाल्मनरी प्लेक्सस बन्छ।

(घ) इस्कोफेजियाल ब्रेञ्चेसले, इस्कोफेजियाल प्लेक्सस बन्छ।

(क) ग्याष्ट्रिक ब्रेञ्चेस, इम्याकको आन्टीरियेर र पोष्टीरियेर सर्फेसमा जान्छ।

येलेभेन्थ नार्भको बयान।

येस्को दोस्रो नाम, स्पाइनल आक्सेस्सरी नार्भ भन्छन।

येस्को अरिजिन २ हुन्छ—

सुपरफिसियाल अरिजिन।
डीप " ।

येस्को आक्सेस्सरीपार्टको, सुपरफिसियाल अरिजिन, मेडालाको साईडबाट र भेकासको रुट्सको मुनीबाट उठछ।

येस्को आक्सेस्सरीपार्टको डीप अरिजिन, मेडालाको ब्याकपार्टबाट उठछ।

येस्को स्पाइनल पोर्सनको सुपरफिसियाल अरिजिन, स्पाइनल कर्डको ल्याटारलाले ट्राक्टबाट उठछ।

येस्को स्पाइनल पोर्सनको डीप अरिजिन, स्पाइनल कर्डको ग्रे मेटरबाट उठछ।

येस्को कोर्स—

आक्सेस्सरीपार्ट, जुगुलर फोरामेनबाट गै फेरिञ्जियाल; सुपीरियेर लेरिञ्जियाल, कार्डीयाक र इन्फीरियेर लेरिञ्जियाल ब्रेञ्चेसको साथ मील्छ।

येस्को स्पाइनलपार्ट, फोरामेन म्याग्नामबाट गै जुगुलरफोरामेनसम्म जान्छ। यो फोरामेनबाट निस्की इन्टर्नल जुगुलर भेनको फ्रान्टबाट डाउनवार्ड र ब्याकवार्डदिग्मा गै छ्टार्नोम्याष्टयेडको अपरपार्टसम्म पुग्छ र सर्भाइकल प्लेक्ससको १ ब्रेञ्चको साथ मील्छ।

यो येलभेन्थ नार्भले, छ्टार्नोम्याष्टयेड र ट्रापिजियास मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

ट्वेल्थ नार्भको बयान।

येस्को दोस्रो नाम, हाइपोग्लोसलनार्भ भन्छन। यो टाङ्को मोटर नार्भ हो।

येस्को अरिजिन २ हुन्छ—

१ सुपरफिसियाल अरिजिन।
२ डीप ,, ।

सुपरफिसियाल अरिजिन, यो १०।१२ फाइलामेन्ट्स भै अलिभरी बाडी र पीरामिडको ग्रुभको बीचबाट उठछ।

डीप अरिजिन, फ्यासिक्युलास टेरिसको लोवरपार्टबाट उठछ।

येस्को कोर्स—

यो आन्टीरियेर कन्डिलयेट फोरामेनवाट डाउनवार्ड फर्वार्डदिग्मा गै इन्टर्नल केरोटिड आर्टरी र इन्टर्नल जुगुलर भेनको बीचवाट डाइगष्ट्रिक मासलको लोवरवर्डरसम्म पुग्छ र माइलोहायेड र हायोग्लोसस मासल्सको बीचवाट गै फर्वार्डदिग्मा टाङको टीपसम्म पुग्छ।

. यो नार्भ, न्युमोग्याष्ट्रिक, सिम्प्याथेटिक, फाष्ट र सेकेन्ड सर्भाइकल नार्भ्स र लिङ्गुयाल नार्भको साथ मील्छ।

येस्को ब्रेञ्चेसको नाम—

१ मीनिञ्जियाल।

२ डिसेन्डेन्स हाइयोग्लोसाई।

३ थाइरोहायेड।

४ मास्कुलार।

मीनिञ्जियाल ब्रेञ्चेसले, ड्युरामेटरलाई सप्लाई गर्छ।

डिसेन्डेन्स हाइयोग्लोसाई, केरोटिड भेसल्सको सीडको माथीवाट गै सेकेन्ड र थार्ड सर्भाइकल नार्भ्सको ब्रेञ्चेसको साथ मील्छ र १ लुप वन्छ। येस्ले ष्टार्नोहायेड, ष्टार्नो थाइरयेड र ओमोहायेड मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

थाइरोहायेड ब्रेञ्चले, थाइरोहायेड मासललाई सप्लाई गर्छ।

मास्कुलार ब्रेञ्चेसले, ष्टाइलोग्लोसस, हायोग्लोसस, जिनियोहायेड, जिनियोहायोग्लोसस मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

क्रेनियाल नार्भ्स तमाम्।

येस्को कोर्स—

आक्सेस्सरीपार्ट, जुगुलर फोरामेनबाट गै फेरिञ्जियाल; सुपीरियेर लेरिञ्जियाल, कार्डीयाक र इन्फीरियेर लेरिञ्जियाल ब्रेञ्चेसको साथ मील्छ।

येस्को स्पाइनलपार्ट, फोरामेन म्याग्नामबाट गै जुगुलरफोरामेनसम्म जान्छ। यो फोरामेनबाट निस्की इन्टर्नल जुगुलर भेनको फ्रान्टबाट डाउनवार्ड र ब्याकवार्डदिग्मा गै ष्टार्नोम्याष्टयेडको अपरपार्टसम्म पुग्छ र सर्भाइकल प्लेक्ससको १ ब्रेञ्चको साथ मील्छ।

यो येल्भेन्थ नार्भले, ष्टार्नोम्याष्टयेड र ट्रापिजियास मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

ट्वेल्थ नार्भको बयान।

येस्को दोस्रो नाम, हाइयोग्लोसलनार्भ भन्छन। यो टाङ्को मोटर नार्भ हो।

येस्को अरिजिन २ हुन्छ—

१ सुपरफिसियाल अरिजिन।
२ डीप ,, ।

सुपरफिसियाल अरिजिन, यो १०।१२ फाइलामेन्ट्स भै अलिभरी बाडी र पीरामिडको ग्रुभको बीचबाट उठछ।

डीप अरिजिन, फ्यासिक्युलास टेरिसको लोवरपार्टबाट उठछ।

येस्को कोर्स—

यो आन्टीरियेर कन्डिलयेट फोरामेनबाट डाउनवार्ड फर्वा-र्डदिग्मा गै इन्टर्नल केरोटिड आर्टरी र इन्टर्नल जुगुलर भेनको बीचबाट डाइगष्ट्रिक मासलको लोवरबर्डरसम्म पुग्छ र माइलो-हायेड र हायोग्लोसस मासल्सको बीचबाट गै फर्वार्डदिग्मा टाङको टोपसम्म पुग्छ।

यो नार्भ, न्युमोग्याष्ट्रिक, सिम्प्याथेटिक, फार्ष्ट र सेकेन्ड सर्भाइकल नार्भ्स र लिङ्गुयाल नार्भको साथ मील्छ।

येस्को ब्रेञ्चेसको नाम—

१ मीनिञ्जियाल।

२ डिसेन्डेन्स हाइयोग्लोसाई।

३ थाइरोहायेड।

४ मास्कुलार।

मीनिञ्जियाल ब्रेञ्चेसले, डथुरामेटरलाई सप्लाई गर्छ।

डिसेन्डेन्स हाइयोग्लोसाई, केरोटिड भेसल्सको सीडको माथीबाट गै सेकेन्ड र थार्ड सर्भाइकल नार्भ्सको ब्रेञ्चेसको साथ मील्छ र १ लुप बन्छ। येस्ले ष्टार्नोहायेड, ष्टार्नो थाइरयेड र ओमो-हायेड मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

थाइरोहायेड ब्रेञ्चले, थाइरोहायेड मासललाई सप्लाई गर्छ।

मास्कुलार ब्रेञ्चेसले, ष्टाइलोग्लोसस, हायोग्लोसस, जिनि-योहायेड, जिनियोहायोग्लोसस मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

क्रेनियाल नार्भ्स तमाम्।

स्पाइनल नार्भको बयान।

यो नार्भ्सलाई स्पाइनल कर्डबाट अरिजिन हुनाले स्पाइनल नार्भ्स भन्छन्। यो स्पाइनल कलमको २ दिगको इन्टर् भार्टिब्रल फोरामेनबाट निक्लन्छ। यो ३१ थाड्टोवन पियार्स हुन्छ।

१ सर्भाइकल स्पाइनल नार्भ्स। ८ जोडी।
२ डर्सल स्पाइनल नार्भ्स ।१२ जोडी।
३ लाम्बर स्पाइनल नार्भ्स । ५ जोडी।
४ स्पाक्राल स्पाइनल नार्भ्स। ५ जोडी।
५ कक्सिजियाल नार्भ । १ जोडी।

१।१ स्पाइनल नार्भको २ रूट्स हुन्छ—

१ आन्टीरियेर रुट। दोस्रो नाम, मोटर रुट।
२ पोष्टीरियेर रुट। दोस्रो नाम, सेन्सरी रुट।

आन्टीरियेर रुटको सुपरफिसियाल अरिजिन, स्पाईनल कर्डको आन्टीरोल्याटास्याल कलमबाट अरिजिन हुन्छ।

येस्को डीप अरिजिन, आन्टीरोल्याटास्याल कलमबाट गै ग्रे साब्ष्टेन्स भीत्र अरिजिन हुन्छ।

पोष्टीरियेर रुट्सको सुपरफिसियाल अरिजिन, स्पाइनल कर्डको पोष्टीरोल्याटास्याल फिसरबाट अरिजिन हुन्छ।

येस्को डीप अरिजिन, पोष्टीरियेर कर्नुको ग्रे सब्ष्टेन्सबाट अरिजिन हुन्छ।

• आन्टीरियेर रुट्स, पोष्टीरियेर रुट्सभन्दा स्माल हुन्छ र येस्मा ग्यांङ्ग्लीयान छैन।

पोष्टीरियेर रुट्स, लार्ज हुन्छ र तेसैमा ग्याङ्ग्लीयान देखीन्छ।

फाष्ट सर्भाइकल नार्भको पोष्टीरियेर रुट्मा ग्याङ्ग्लीयान छैन।

स्पाइनल कर्डबाट ड्युरामेटरलाई पार्फोरेट गरिकन स्पाइनल नार्भ्स भार्टिब्रल फोरामिनामा आई पुग्दा ग्याङ्ग्लीयान देखीन्छ। यो ग्याङ्ग्लीयान भैसके पछी आन्टीरियेर र पोष्टीरियेर रुट्स मील्छ र आन्टीरियेर रुट्सको फाइबर्सको साथ पोष्टीरियेर रुट्सको फाईबर्सको साथ येसरी मील्छ र छुट्याउन सकिदैन। यो मिलिकन इन्टर भार्टिब्रल फोरामेनबाट निक्लन्छ र २ डिभीजन्स हुन्छ।

पोष्टीरियेर डिभीजनले बाडीको पोष्टीरियेर पार्टलाई सप्लाई गर्छ

आन्टीरियेर डिभीजनले बाडीको आन्टीरियेर पार्टलाई सप्लाई गर्छ।

११ डिभीजनमा २ रुट्सको फाइबर्स देखीन्छ।

स्पाइनल नार्भको पोष्टीरियेर डिभीजन, आन्टीरियेरडिभीजन्स भन्दा स्माल हुन्छ। यो पोष्टीरियेर डिभीजन्स ब्याकवार्डस्मा गै २ ब्रेन्चेस हुन्छ। नाम—

१ येक्सटर्नल ब्रेञ्च।

२ इन्टर्नल „ ।

स्पाइनल नार्भको आन्टीरियेर डिभीजन्सले स्पाइनको फ्रान्टमा बाडीको जुनजुन हिस्सा रहन्छ तेस्लाई र अपर र लोवर येक्सट्रिमिटिजलाई सप्लाई गर्छ।

आन्टोरियेर डिभीजन्स लार्ज हुन्छ। यो डिभीजन्सले सर्भाइकल, लाम्बर र स्याक्राल रिजन्समा प्लेक्सस बन्छ।

डर्सल रिजनमा प्लेक्सस बन्दैन।

सर्भाइकल नार्भ्सको बयान।

फाष्ट सर्भाइकल नार्भको ट्राङ्क। दोस्रो नाम, साबअक्सिपिटल नार्भ। यो आट्लासको पोष्टीरियेर आर्च र अक्सिपिटल बोनको बीचबाट निक्लन्छ।

सेकेन्ड सर्भाइकल नार्भ, आट्लासको पोष्टीरियेर आर्च र अक्सिसको लामिनाको बीचबाट निक्लन्छ।

एट्थ सर्भाइकल नार्भ, लाष्ट सर्भाइकल र फाष्ट डर्सल भार्टिब्राको बीचबाट निक्लन्छ।

११ नार्भ, इन्टरभार्टिब्रल फोरामेनबाट निक्ली, १ पोष्टीरियेरडिभीजन, १ आन्टीरियेरडिभीजनमा डिभाइड गर्छ।

आन्टीन्यिर डिभीजन्सको ४ फोर अपर सर्भाइकल नार्भ्सले सर्भाइकल प्लेक्सस बन्छ।

आन्टीरियेर डिभीजनको ४ फोर लोवर सर्भाइकल नार्भ्स र फाष्टडर्सल नार्भले ब्रेकियाल प्लेक्सस बन्छ।

सर्भाइकल नार्भ्सको
पोष्टीरियेर डिभीजन्सको कुरा।

फाष्ट सर्भाइकल नार्भको पोष्टीरियेर डिभीजनको दोस्रो

नाम, साब्अक्सिपिटल नार्भ भन्छन्। येस्को इन्टर्नल येक्सटर्नल ब्रेञ्च छैन। यो नार्भ, स्पाइनल केनालबाट निस्की अक्सिपिटल बोन र आटलासको पोष्टीरियेर आर्चको बीचबाट र भार्टिब्रल आर्टरीको बीहाईन्डबाट जान्छ।

यो साब्अक्सिपिटल ट्राङ्गल, रेक्टस क्यापिटिस पोष्टाइकस मेजर, वोब्लिकस क्यापिटिस सुपोरियेर र वोब्लिकस क्यापिटिस इन्फोरियेर मासल्सले बन्छ।

यो नार्भले, रेक्टाई, वोब्लिकाई, मासल्स र कम्प्लेक्सस मासललाई सप्लाई गर्छ।

यो नार्भ, सेकेन्ड सर्भाइकल नार्भ, अक्सिपिटेलिस मेजर र माइनर नार्भ्सको साथ मील्छ।

सेकेन्ड सर्भाइकल नार्भको पोष्टीरियेरडिभीजन, स्पाइनल केनालबाट निस्को, आट्लासको पोष्टीरियेर आर्च र आक्सिसको लामिनाको बीचबाट र इन्फीरियेर वोब्लिकको मुनिबाट जान्छ र तेस्लाई सप्लाई गर्छ। येस्को—

१ इन्टर्नल ब्रेञ्च।
१ येक्सटर्नल ब्रेञ्च, हुन्छ।

इन्टर्नल ब्रेञ्चको दोस्रो नाम, अक्सिपिटेलिस मेजर। येस्ले स्क्यालपलाई सप्लाई गर्छ।

येक्सटर्नल ब्रेञ्चले, स्प्लीनियास, ट्राकिलो म्याष्टयेड र कम्प्लेक्सस मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

थार्ड सर्भाइकल नार्भको पोष्टीरियेर डिभीजनको इन्टर्नल र

येक्सटर्नल ब्रेञ्चेसले, कम्प्लेक्सस, सेमिस्पाइनेलिस, स्प्लीनि ट्रापिजियास, ट्राकिलोम्यास्टयेड मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

फोर्थ, फीफ्थ, सिक्स्थ, सेभेन्थ र एट्थ सर्भाइकल नार्भ पोष्टीरियेरडिभीजन्सको इन्टर्नल र येक्सटर्नल ब्रेञ्चेसले, नेक साइडको मासल्स र नेकको अपर र लोवरपार्टको मासल्स सप्लाई गर्छ।

सर्भाइकल नार्भ्सको पोष्टीरियेर डिभीजन्स तमाम्।

सर्भाइकल नार्भ्सको आन्टीरियेर डिभीजन्सको बयान

फाष्ट सर्भाइकल नार्भको आन्टीरियेर डिभीजनको दो नाम, साबआक्सिपिटल नार्भ भन्छन। यो आट्लासको पोष्टी येर आर्चको अपरपार्टको मुभबाट र भार्टिब्रल आर्टरीको मुनि रेक्टस्क्यापिटिस ल्याटास्यालसिको इन्नर साईडबाट जान्छ। नार्भ, सिम्प्याथाटिक, हाइपोग्लोसस र न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ साथ मील्छ।

सेकेन्ड सर्भाइकल नार्भको आन्टीरियेर डिभीजन, भा ब्रल आर्टरीको आउटर साईडबाट फर्वार्डदिग्मा जान्छ। येस १ स्माल अक्सिपिटल नार्भ निक्लन्छ।

थार्ड सर्भाइकल नार्भको आन्टीरियेर डिभीजन, ष्टर्नो ष्टयड मासलको मुनिदेखी डाउनवार्ड र आउटवार्डदिग्मा २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम, १ आसेन्डिङ ब्रेञ्च। यो सेकेन्ड सर्भा

कलको आन्टीरियेर डिभीजनको साथ मील्छ । २ डिसीन्डिङ ब्रेञ्च । यो स्केलिनस आन्टाइकसको फ्रान्टबाट डाउनवार्डदिग्मा जान्छ र फोर्थ सर्भाइकल नार्भको साथ मील्छ ।

फोर्थ सर्भाइकल नार्भको आन्टीरियेर डिभीजन, फीफ्थ सर्भाइकल नार्भको साथ मील्छ र डाउनवार्ड र आउटवार्डदिग्मा गै लिभेटर आङ्गुलिस्क्यापुली र ट्रापीजियास मासल्सलाई सप्लाई गर्छ ।

फीफ्थ, सिक्स्थ, सेभेन्थ र एट्थ सर्भाइकल नार्भ्सको आन्टीरियेर डिभीजन्सले, ब्रेकियाल प्लेक्सस बन्ने काम दीन्छ ।

सर्भाइकल नार्भ्सको आन्टीरियेर डिभीजन्स तमाम् ।

सर्भाइकल प्लेक्ससको बयान ।

४ फोर अपर सर्भाइकल नार्भको आन्टीरियेर डिभीजन्सले, सर्भाइकल प्लेक्सस बन्छ । यो ४ फोर अपर सर्भाइकल भार्टिब्रीको माथीमा रहन्छ र लिभेटर आङ्गुलीस्क्यापुली र स्केलिनस मिडिआस मासल्सको माथी रहन्छ र स्टर्नोम्यास्टयेड मासलले, यो प्लेक्सससलाई काभार गर्छ ।

सर्भाइकल प्लेक्ससको

ब्रेञ्चसको नाम ।

१. (न.) सुपरफिसियाल ब्रेञ्चेस २ हुन्छ ।

१ आसीन्डिङ । { (क) अक्सिपिटेलिस माइनर । (ख) अरिक्युलेरिस म्याग्नस । (ग) सुपरफिसियालिसकोलाई । }

२ डिसेन्डिङ । (क) सुप्राक्लाभिक्युलरको { १ सुप्राष्टार्नल । २ सुप्राक्लाभिक्युला ३ सुप्राअक्रोमिया }
३ ब्रेञ्चेस हुन्छ ।

२. (नं.) डीप ब्रेञ्चेस २ हुन्छ ।

१ इन्टर्नल ब्रेञ्चेस । { (क) कम्युनिकेटिङ । (ख) मास्कुलार । (ग) कम्युनिक्यान्स हाइपोग्लोसाई । (घ) फ्रेनिक । }

२ येक्सटर्नल ब्रेञ्चेस । { (क) कम्युनिकेटिङ । (ख) मास्कुलार । }

अक्सिपिटेलिस माइनरको कुरा ।

यो सेकेन्ड सर्भाइकल नार्भबाट उठी ष्टार्नोम्याष्टोयेडको पोष्टि रियेरवर्डरसम्म पुग्छ । येस्ले इयारको बीहाइन्डको इन्टेगुमेन्ट लाई सप्लाई गर्छ ।

अरिक्युलेरिस म्याग्नसको कुरा ।

यो सेकेन्ड र थार्ड सर्भाइकल नार्भ्सबाट उठी ष्टार्नोम्याष् येडको पोष्टीरियेर वर्डरसम्म पुग्छ र ३ ब्रेञ्चेस हुन्छन् । नाम—

१ फेसियाल ।
२ अरिक्युलार ।
३ म्याष्टयेड ।

फेसियाल ब्रेञ्चेसले, पेरोटिडग्ल्यान्ड र तेस्लाई काभार गर्ने इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ ।

अक्सिपुलार र म्याष्टयेड ब्रेञ्चेसले, कानको ब्याकपार्टलाई सप्लाई गर्छ।

सुपरफिसियालिस कोलाईको कुरा।

यो सेकेन्ड र थार्ड सर्भाइकल नार्भ्सबाट उठी ष्टर्नोम्याष्टयेडको पोष्टीरियेर बर्डरसम्म पुग्छ। येस्को आसेन्डिङ ब्रेञ्चले, प्ल्याटिस्मालाई सप्लाई गर्छ। येस्को डिसेन्डिङ ब्रेञ्चले, नेकको साईड र फ्रान्टको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

सुप्रा क्लाभीक्युलार ब्रेञ्चेसको कुरा।

यो थार्ड र फोर्थ सर्भाइकल नार्भ्सबाट उठ्छ र ष्टर्नोम्याष्टयेडको पोष्टीरियेर बर्डरको त्रिनीथसम्म पुग्छ। येस्को सुप्रा ष्टर्नल ब्रेञ्चेसले नेकको मिडिल लाईनको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ। येस्को सुप्रा क्लाभीक्युलार ब्रेञ्चेसले पेक्टोराल र डेल्टयेड मासल्सलाई काभार गर्ने इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ। येस्को सुप्रा आक्रोमियाल ब्रेञ्चेसले, स्वोल्डरको अपर र ब्याकपार्टको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

सर्भाइकल प्लेक्ससको

डीप ब्रेञ्चेसको कुरा।

१. (नं.) कम्युनिकेटिङ ब्रेञ्चेस। यो आटलासको फ्रान्टबाट जान्छ। फोर्थ र फीफ्थ सर्भाइकलको ब्रेञ्चेसको साथ मील्छ।

२. (नं.) मास्कुलार ब्रेञ्चेस । येस्ले रेक्टस्क्यापिटिस आन्टाइकस मेजर र माइनर र रेक्टसल्याटास्यालिस मासल्सलाई सप्लाई गर्छ ।

३. (नं.) कम्युनिक्यान्स हाइयोग्लोसाई । यो सेकेन्ड र थार्ड सर्भाइकल नार्भ्सको २ फाइलामेन्स मीलेर बन्छ । यो इन्टर्नल जुगुलार भेनको आउटर साईडबाट डाउनवार्ड दिग्मा जान्छ र केरोटिड भेसल्सको सिडको फ्रान्टमा डिसेन्डेन्स हाइयोग्लोसाईको साथ मिली १ लुप माने पीङ जस्तो बन्छ ।

४. (नं.) फ्रेनिक नार्भ । दोस्रो नाम, इन्टर्नल रेस्पिरेटरी नार्भ आफ बेल भन्छन । यो थार्ड, फोर्थ र फीफ्थ सर्भाइकल नार्भ्सबाट उठ्छ । यो स्केलिनस आन्टाइकसको फ्रान्ट सम्म गै र साब्क्लेभियान आर्टरीको फाष्टपार्टको माथीबाट चेष्ट भीत्र जान्छ र इन्टर्नल म्यामारी आर्टरीको अरिजिन भयाको ठाउँलाई क्रस गर्छ । यो चेष्ट भीत्र लाङको रुटको फ्रान्टमा गै पेरिकार्डीयामको साईडबाट र पेरिकार्डीयाम र प्लुराको मिडियास्टिनाल पोर्सनको बीचबाट डायाफाराममा जान्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ, येही २ ब्रेञ्चेसले, येहो मासललाई पियार्स गरी येस्को आन्डर सर्फेसमा जान्छ । लम्बाई २ दिग्को फ्रेनिक नार्भको केहो फराक छ । राईटदिग्को फ्रेनिक नार्भ सर्ट हुन्छ र राईट इनोमिनेट भेनको र सुपीरियेर भीनाकाभाको आउटर साईडमा रहन्छ । लेफ्ट फ्रेनिक नार्भ लङ हुन्छ ।

यो आर्च आफ दी आवार्टाको फ्रान्टलाई क्रस गरी लाङको रुटसम्म पुग्छ। यो फ्रेनिक नार्भले पेरिकार्डी-याम र प्लुरालाई सप्लाई गर्छ।

५. (नं.) कम्युनिकेटिङ ब्रेञ्चेस। यो स्पाइनल आवसेस्सरि नार्भको साथ मील्छ र अक्सिपिटल ट्र्याङ्गलमा रहन्छ।

६. (नं.) मास्कुलार ब्रेञ्चेस। येस्ले ष्टर्नोम्यास्टयेड, ट्रापीजियास, लीभेटर, आङ्गुलिस्क्यापुली र स्केलिनस मिडिआस मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

ब्रेकियाल प्लेक्ससको बयान।

यो फोर लोवर सर्भाइकल नार्भ्स र फार्ष्ट डर्सल नार्भको आन्टीरियेर ब्रेञ्चेसले बन्छ। यो नेकको साईडको लोवरपार्टदेखी आक्सिससम्म रहन्छ। यो कोस्याकयेड प्रसेससम्म पुगी धेरै ब्रेञ्चेस हुन्छ र अपरयेक्सट्रिमिटीजलाई सप्लाई गर्छ। येस्को ३ ट्राङ्क्स हुन्छ। नाम—

१ आउटर ट्राङ्क।
२ मिडिल ,, ।
३ इन्नर ,, ।

फोर्थर सिक्स्थ सर्भाइकल नार्भ्स मिली आउटर ट्राङ्क बन्छ।
सेभेन्थ सर्भाइकल नार्भले मिडिल ट्राङ्क बन्छ।
एट्थ सर्भाइकल नार्भ र फार्ष्ट डर्सल नार्भ मिली इन्नर ट्राङ्क बन्छ।

येही ३ टाङ्क्स क्काभिकलको मुनिमा पुगी १।१ ट्राङ्कको २।२ ब्रेञ्चेस हुन्छ । नाम—

१ आन्टोरियेर ।

१ पोष्टोरियेर ।

आउटर र मिडिल ट्राङ्क्सको आन्टोरियेर ब्रेञ्चेस मिली ब्रेकियाल प्लेक्ससको आउटर कर्ड बन्छ र आक्सिलरी आर्टरीको मिडिल पार्टको आउटर साईडमा रहन्छ ।

इन्नर ट्राङ्कको आन्टोरियेर डिभीजन, एट्थ सर्भाइकल र फाष्ट डर्सल नार्भ्सको साथ मिली ब्रेकियाल प्लेक्ससको इन्नरकर्ड बन्छ र आक्सिलाको मिडिलमा र आक्सिलरी आर्टरीको इन्नर साईडमा रहन्छ ।

आउटर ट्राङ्कको पोष्टोरियेर डिभीजन र मिडिल ट्राङ्कको पोष्टोरियेर डिभीजनले ब्रेकियाल प्लेक्ससको पोष्टोरियेर कर्ड बन्छ । यो आक्सिलरी आर्टरीको सेकेन्ड पोर्सनको बीहाईन्डमा रहन्छ ।

यो ब्रेकियाल प्लेक्सस, फोर्थ र फीफ्थ सर्भाइकल नार्भ्सको ब्रेञ्चेस दीयेर सर्भाइकल प्लेक्ससको साथ मील्छ र फीफ्थ सर्भाइकल नार्भको १ ब्रेञ्च दीयेर फ्रेनिक नार्भको साथ मील्छ ।

ब्रेकियाल प्लेक्ससको रिलेशन ।

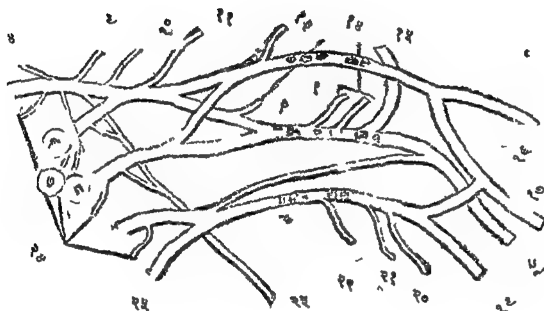
१. (नं.) नेकमा यो ब्रेकियाल प्लेक्सस, आन्टोरियेर र मिडिल स्केलीनाई मासल्सको बीचमा र साब्क्लेभियान आर्टरीको आबभमा र आउटर साईडमा रहन्छ । फेरी यो क्काभीकल र साब्क्लेभियान मासलको बीहाईन्डमा र

नं ८४क एर्ड्रटथ पेयार अफ नाभ्स को कोर्स र डिष्ट्रिबिउसन।

१ ग्लोसोफेरिन्जयाल। २ निउमोगाष्ट्रीक। ३ स्पाईनल एक्से
ारि। ४ ट्रापिजियस। ५ सुपिरियर लेरिन्जियाल नार्भ। ६ एक-
टार्नाल लेरिन्जियाल। ७ इनफिरियार लेरिन्जियाल। ८ कार्डियाक।
- डायाफ्राम। १० ष्टम्याकको एन्टिरियार सार्फेस। ११ लेफ्टनिउ-
मेगाष्टिया।

नं ९५ ब्रेकियाल प्लेक्सास को प्लान ।

१ आउठार कर्ड । २ पोष्टिरियार कर्ड । ३ इनार कर्ड । ९ रमयड । १० सावक्लेभियान । ११ सुप्राष्कापिउलार । १२ एकष्टार्नाल एण्टिरियार थोरासिक । १३ आपारसावसक्यापिउलार । १४ सावसक्या पिउलार । १५ सार्कामफ्लेक्स । १६ मासकिउलो क्युटेनियास । १७ मिडियान । १८ मासकिउलो स्पाईराल । १९ आलनर । २० इण्टार्नाल क्युटेनियास । २१ लेसार इण्टार्नाल क्युटेनियास । २२ ईण्टर्नाल एण्टिथोरसिक । २३ पोष्टिरियार थोरासिक । २४ लंगास कलाई र स्कोलिनाइ लाइब्राच हरू । २५ फ्रेनिकको साथ मिलने ।

साव्स्क्यापुलेरिस मासलको आवभमा रहन्छ।

:. (नं.) आक्सिलामा यो ब्रेकियाल प्लेक्सस, आक्सिलरी आर्टरीको फाष्ट पोर्सनको आउटर साईडमा रहन्छ। फेरी यो प्लेक्सस आक्सिलरी आर्टरीको सेकेन्ड पार्टलाई चोरिपरी बेह्रेको छ।

'आक्सिलरी येस्पेसको लोवरपार्टबाट अपर येक्सट्रिमिटीलाई सप्लाई गर्ने ब्रेकियाल प्लेक्ससको टार्मिनेल ब्रेञ्चेस निक्लन्छ।

ब्रेकियाल प्लेक्ससको

ब्रेञ्चेसको नाम।

१, (नं) क्लाभिकलको आवभवाट आयाको ब्रेञ्चेस।

(क) कम्युनिकेटिड।

(ख) मास्कुलार।

(ग) पोष्टीरियेर थोरयासिक।

(घ) सुप्रास्क्यापुलार।

२, (नं.) क्लाभिकलको बीलोबाट आयाको ब्रेञ्चेस।

१ चेष्टमा—

(क) आन्टीरियेर थोरयासिक।

२ सोल्डरमा—

(क) साव्स्क्यापुलार।

(ख) सार्कमफ्लेक्स।

३ आरम, फोर आरम र ह्यान्डमा—

(क) मास्कुलो क्युटेनियास।

(ख) इन्टर्नल क्युटेनियास।

(ग) लेसर इन्टर्नल क्युटेनियास।

(घ) मिडियान।

(ङ) आल्नर

(च) मास्कुलो स्पाइरल।

आउटर कर्डवाट, येक्सटर्नल आन्टीरियेर थोरासिक मास्कुलो स्पाइरल नार्भ्स र मिडियान नार्भको आउटर हेड उठछ।

इन्नर कर्डवाट, इन्टर्नल आन्टीरियेर थोरासिक। इन्टर्नल क्युटेनियास, लेसर इन्टर्नेल क्युटेनियास, आल्नर र मिडियानको इन्नर हेड उठछ।

पोष्टीरियेर कर्डवाट, साब्स्क्यापुलार नार्भ, मास्कुलोस्पाइरल र सार्कमफ्लेक्स नार्भ्स उठछ।

कम्युनिकेटिङ ब्रेञ्चेसको कुरा।

यो फीफ्थ सर्भाइकल नार्भवाट फ्रेनिकको साथ उठछ। स्केलिनस आन्टाइकस मासलमा फ्रेनिकको साथ मील्छ।

मास्कुलार ब्रेञ्चेसको कुरा।

येस्ले लङ्गसकोलाई, स्केलिनाई, रम्बयेडिआई र साब्क्लेभियास मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

पोष्टीरियेर थोर्‍यासिक नार्भको कुरा।

येस्को दोस्रो नाम, लङ थोरासिक नार्भ। तेस्रो नाम,

येक्सटर्नल रेस्पिरेटरी नार्भ आफ वेल भन्छन् । येस्ले सेरेटस म्याग्नसै मासललाई सप्लाई गर्छ र खुब लामो हुन्छ । यो सेरेटस म्याग्नसको आउटर सर्फेसमा रहन्छ र चेष्टको साइडमा र सेरेटस म्याग्नसको लोवरबर्डर सम्म रहन्छ ।

सुप्रा स्क्यापुलार नार्भको कुरा ।

यो ट्रापीजियासको मुनिबाट चोब्लिक भैं आउटवार्डदिग्मा गै सुप्रास्पाइनस फसा भीत्र जान्छ । फेरी यो सुप्रास्पीनेटस मासलको वीलोबाट गै स्पाइनको फ्रान्टबाट इन्फ्रा स्पाइनस फसामा जान्छ । येस्ले सुप्रा स्पीनेटस र इन्फ्रा स्पीनेटस मासलस र सोल्डर जयन्टलाई सप्लाई गर्छ ।

आन्टीरियेर थोर्‍यासिक नार्भसको कुरा ।

यो २ हुन्छन्—

१ येक्सटर्नल आन्टीरियेर थोर्‍यासिक नार्भ ।

२ इन्टर्नल आन्टीरियेर थोर्‍यासिक नार्भ ।

येक्सटर्नल आन्टीरियेर थोर्‍यासिकले, कष्टो कोर्‍याकयेड मेम्ब्रेनलाई पियार्स गरी पेक्टोर्‍यालिस मेजरको आन्डर सर्फेसमा जान्छ ।

इन्टर्नल आन्टीरियेर थोर्‍यासिक नार्भ, आक्सिलरी आर्टेरी र भेनको बीचबाट गै पेक्टोर्‍यालिस माइनरलाई सप्लाई गर्छ ।

साबस्क्यापुलार नार्भसको कुरा ।

यो ३ हुन्छ—

(१) अपर साब्स्क्यापुलार नार्भ। येस्ले साब्स्क्यापुलेरिस मास-ललाई सप्लाई गर्छ

(२) लोवर साब्स्क्यापुलार नार्भ। येस्ले साब्स्क्यापुलेरिस र टेरिस मेजर मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

(३) मिडिल लाङ साब्स्क्यापुलार नार्भ। येस्ले ल्याटिसीमास डर्साई मासललाई सप्लाई गर्छ।

सार्कमफ्लेक्स नार्भको कुरा।

यो ब्रेकियाल प्लेक्ससको पोष्टेरियेर कर्डबाट उठ्छ। आक्सिलरी आर्टरीको बीहाईन्डमा र साब्स्क्यापुलेरिस मासलको लोवरबर्डरबाट पोष्टेरियेर सार्कमफ्लेक्स आर्टरीको साथ ह्युमेरसको बीहाईन्डमा जान्छ, येस्को २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ अपर ब्रेञ्च।
२ लोवर ,, ।

अपर ब्रेञ्च, ह्युमेरसको सार्जिकल नेकमा घुमी डेल्टयेड र स्कीनलाई सप्लाई गर्छ।

लोवर ब्रेञ्च, टेरिस माइनर डेल्टयेड र तसैको ठाउँको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

सार्कमफ्लेक्स नार्भको १ ब्रेञ्च, नाम आर्टिक्युलार ब्रेञ्च। येस्ले सोल्डर ज्वयन्टलाई सप्लाई गर्छ।

मास्कुलो क्युटेनियास नार्भको कुरा।

येस्को दोस्रो नाम, येक्सटर्नल क्युटेनियास नार्भ भन्छन।

यो ब्रेकियाल प्लेक्ससको आउटरकर्डबाट उठी कोस्राको ब्रेकियालिस मासललाई पार्फोरेट गरी बीत्रैक भै वाइसेप्स र ब्रेकियालिस आन्टाइकस मासल्सको बीचबाट आरमको आउटर साईडमा जान्छ र यल्बोजयन्टको थोरै आवभमा गै वाइसेप्सको टेन्डनको आउटरवर्डरबाट डीप फ्यसियालाई पार्फोरेट गरी क्युटेनियास हुन्छ। येस्ले कोस्राको ब्रेकियालिस, वाइसेप्स, ब्रेकियालिस आन्टाइकस मासल्सलाई सप्लाई गर्छ। येस्को क्युटेनियाल पोर्सन मीडियान किफ्यालिक भेनको बीहाईन्डमा गै २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ आन्टीरियेर ब्रेञ्च।
२ पोष्टीरियेर „ ।

आन्टीरियेर ब्रेञ्च, रेडियालवर्डरबाट फोर आरममा जान्छ र रेडियाल नार्भको साथ मील्छ र वाल आफ दी थामलाई सप्लाई गर्छ।

पोष्टीरियेर ब्रेञ्च, फोर आरमको रेडियाल साईडको व्याकपार्टबाट रिष्टमा जान्छ र फोर आरमको लोवर थार्डको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ। यो नार्भ रेडियाल र मास्कुलो स्पाइरल नार्भको येक्सटर्नल क्युटेनियास ब्रेञ्चको साथ मील्छ।

इन्टर्नल क्युटेनियास नार्भको कुरा।

यो इन्नरकर्डबाट उठछ। आल्नर नार्भ र मिडियानको इन्नर हेडको सँगै र उठछ र आक्सिलरी र ब्रेकियाल आर्टरिजको इन्नर साईडमा रहन्छ। आरमको इन्नर साईडमा गै व्यासिलिक भेन-

को साथ डीप फ्यासियालाई पियार्स गरी क्युटेनियास हुन्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ । नाम—

१ आन्टीरियेर ब्रेञ्च ।
२ पोष्टीरियेर „ ।

आन्टीरियेर ब्रेञ्चले, फोर आरमको इन्नर साईडको फ्रान्ट-लाई सप्लाई गर्छ ।

पोष्टीरियेर ब्रेञ्चले, फोर आरमको इन्नर साईडको व्याकलाई, सप्लाई गर्छ ।

लेसर इन्टर्नल क्युटेनियास नार्भको कुरा ।

येस्को दोस्रो नाम, नार्भ आफ रिस्वार्ग भन्छन । यो ब्रेकियाल प्लेक्ससको सब ब्रेञ्चेस भन्दा स्माल हुन्छ र इन्नरकर्डबाट इन्टर्नल क्युटेनियास र आल्नर नार्भ्सको साथसाथै उठ्छ । यो आक्सिलरी भेनको इन्नर साइडमा रहन्छ र इन्टर कष्टो ह्युमेरल नार्भको साथ मील्छ, फेरी यो आरमको मिडिलमा ब्रेकियाल आर्टरीको इन्नर साइडमा रहन्छ र डीप फ्यसियालाई पियार्स गरी आरमको लोवर थार्डको व्याकपार्टको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ ।

मिडियान नार्भको कुरा ।

यो आरम र फोर आरमको मिडिलबाट ह्यान्डमा जान्छ र आल्नर, मास्कुलो स्पाइरल र रेडियाल नार्भ्सको बीचमा रहन्छ । यो २ रुट्सबाट उठ्छ । नाम—

१ आउटरकर्डबाट।

२ इन्नरकर्डबाट आउछ।

यो २ रुट्स, आक्सिलरी आर्टरीको लोवरपार्टमा आइ मील्छ। आरममा जादा, यो ब्रेकियाल आर्टरीको आउटर साइडमा रहन्छ। आरमको मिडिलमा ब्रेकियाल आर्टरीलाई क्रस गरी यल्बो-जयन्टको र येही आर्टरीको इन्नर साईडमा पुग्छ। फेरी यो प्रोनेटर रेडियाई टेरिसको २ हेड्सको बीचबाट र फ्लेक्सर साब्लीमिस डिजिटोरमको मुनिबाट गै ह्यान्डमा पुग्छ।

येस्को ब्रेञ्चेसको नाम—

१. (न.) आरममा— ब्रेञ्चेस छैन—

२. (न.) फोर आरममा—

(क) मास्कुलार ब्रेञ्चेस।

(ख) आन्टीरियेर इन्टरवोसियास ब्रेञ्च।

(ग) पामर क्युटेनियास ब्रेञ्च।

३. (न.) ह्यान्डको पाममा—

(क) येक्सटर्नल ब्रेञ्च।

(ख) इन्टर्नल ब्रेञ्चेस।

मास्कुलार ब्रेञ्चेसले, फ्लेक्सर कार्पाई आल्नेरी बाहेक फोर आरमको फ्रान्टको अरुअरु सुपरफिसियाल मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

आन्टीरियेर इन्टरवोसियास ब्रेञ्चले, फ्लेक्सर प्रोफन्डस डिजिटोरमको इन्नर हाफ बाहेक फोर आरमको फ्रान्टको अरु २ डीप मासल्सलाई सप्लाई गर्छ। यो आन्टीरियेर इन्टरवोसियास

आर्टरीको साथ इन्टरवोसियास मेम्ब्रेनको माथीबाट प्रोनेटर क्वाडरेटसको बीलोसम्म जान्छ।

पामर क्युटेनियास ब्रेञ्च, आन्युलर लीगामेन्टको आवभको फेसियालाई पियार्स गरी पामको इन्टेगुमेन्टमा पुग्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम, १ आउटर ब्रेञ्च, १ इन्नर ब्रेञ्च, यो २ ब्रेञ्चेसले ह्यान्डको पामको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

येक्सटर्नल ब्रेञ्चेसले, आवडाक्टर पलिसिस, आपोनेन्स पलिसिस र फ्लेक्सर ब्रीभिस पलिसिस मासल्सको आउटर हेडलाई सप्लाई गर्छ

इन्टर्नल ब्रेञ्चेस, इनको नाम, डिजिटेल ब्रेञ्चेस। यो ५ हुन्छन्। फाष्ट र सेकेन्ड ब्रेञ्चेसको थाम्बको २ वर्डसबाट जान्छ थार्ड ब्रेञ्च, इन्डेक्स फिङ्गरको रेडियाल साइडबाट जान्छ र फाष्ट लाम्ब्रीक्याल मासललाई सप्लाई गर्छ। फोर्थ ब्रेञ्चको २ ब्रेञ्चेस, हुन्छ। यो इन्डेक्स र मिडिल फिङ्गर्सको साइडबाट जान्छ र सेकेन्ड लाम्ब्रीक्याल मासललाई सप्लाई गर्छ।

फीफ्थ ब्रेञ्च, मिडिल र रिङ फिङ्गर्सको साइडसबाट जान्छ। ११ डिजिटल नार्भको, १ डर्सल ब्रेञ्च, १ पामर ब्रेञ्च हुन्छ।

आल्नर नार्भको कुरा।

यो ब्रेकियाल प्लेक्ससको इन्नर कर्डबाट मिडियान नार्भको इन्नर हेड र इन्टर्नल क्युटेनियास नार्भको साथ साथ उठछ। यो आक्सिलरी र ब्रेकियाल आर्टरिजको इन्नर साइडमा रहन्छ। फेरी यो ट्राइसेप्सको इन्नर हेडबाट इन्टर्नल इन्टर मास्कुलार

सेप्टमलाई पियार्स गरी इन्फीरियेर प्रोफन्डा आर्टरीको साथ इन्टर्नल कन्डाइल र अलिकेनन प्रसेसको बीचको ग्रुभबाट तलतिर जान्छ। येल्बोमा यो इन्नर कन्डाइलको व्याकबाट फ्लेक्सर कार्पाई आल्नेरिसको २ हेड्सको बीचबाट फोर आरममा जान्छ, फोर आरममा यो आल्नर साईडबाट र फ्लेक्सर प्रोफन्डस डिजिटोरमको माथीबाट आनुलर लीगामेन्टलाई क्रस गरी फिसिफारम बोनको आउटर साईडमा गै २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ सुपरफिसियाल ब्रेञ्च।
२ डीप „ ।

आल्नर नार्भको
ब्रेञ्चेसको नाम।

१. (नं.) फोर आरममा—

(क) येल्बोलाई सप्लाई गर्ने आर्टिकुलार।
(ख) मास्कुलार।
(ग) क्युटेनियास।
(घ) डर्सल क्युटेनियास।
(ङ) रिष्टलाई सप्लाई गर्ने आर्टिकुलार।

२ (नं.) ह्यान्डमा—

(क) सुपरफिसियाल पामर ब्रेञ्च।
(ख) डीप पामर „ ।

आर्टिकुलार ब्रेञ्चेसले, येल्बो र रिष्ट जयन्टलाई सप्लाई गर्छ।

मास्कुलार ब्रेञ्चेसले, फ्लेक्सर कार्पाई आल्नेरिस, फ्लेक्सर प्रोफन्डस डिजिटोरमको इन्नर हापलाई सप्लाई गर्छ।

क्युटेनियास ब्रेञ्चले, रिष्टको र पामको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ ।

डर्सेल क्युटेनियास ब्रेञ्चले लिटिल फिङ्गरको इन्नर साईड र रिङ र लिटिल फिङ्गर्सको डर्सेल हिस्सालाई सप्लाई गर्छ ।

सुपरफिसियाल पामर ब्रेञ्चले, पामेरिस ब्रीभिस र लिटिल फिङ्गरको २साइड्स र रीङ फिङ्गरको आल्नर साइड्लाई सप्लाई गर्छ ।

डीप पामर ब्रेञ्च, डीप पामर आर्चको साथ जान्छ । येस्ले लिटिल फिङ्गरको मासल्सलाई सप्लाई गर्छ ।

येस्को २।२ ब्रेञ्चेसले १।१ इन्टरवोसियास येस्पेसलाई सप्लाई गर्छ । येस्ले आड्डाक्टर वोब्लिकस पलिसिस, आड्डाक्टर ट्र्यान्सभर्सस पलिसिस र फ्लेक्सर ब्रीभिस पलिसिस मासल्सको इन्नर हेडलाई सप्लाई गर्छ ।

मास्कुलो स्पाइरल नार्भको कुरा ।

यो ब्रेकियाल प्लेक्ससको अरू २ ब्रेञ्चेस भन्दा लार्ज ब्रेञ्च हुन्छ । येस्ले आरम र फोर आरमको ब्याकपार्टको मासल्स र तेसैको इन्टेगुमेन्ट र ह्यान्डको ब्याकको इन्टेगुमेन्सलाई सप्लाई गर्छ। यो ब्रेकियाल प्लेक्ससको पोष्टीरियेर कर्डबाट सार्कम फ्लेक्स नार्भको साथ उठछ। यो आक्सिलरी आर्टिरीको बीहाईन्डबाट र ल्याटिसीमास डर्साई र टेरिसमेजर मासल्सको टेन्डनको फ्रान्टवाट डाउनवार्डदिग्मा जान्छ । फेरी यो ह्युमेरसको मास्कुलो स्पाइरल ग्रुभबाट सुपीरियेर प्रोफन्डा आर्टरीको साथ ह्युमेरसको इन्नर साईडदेखी आउटर साईडमा ट्राइसेप्सको इन्टर्नल र

येक्सटर्नल हेड्सको बीचबाट जान्छ। फेरी यो येक्सटर्नल इन्टर मास्कुलार सेप्टमलाई पियार्स गरी ब्रेकियालिस अन्टाइकस र सुपीनेटर लाङ्गस मासल्सको बीचबाट येक्सटर्नल कन्डाइलको फ्रान्टमा पुग्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ रेडियाल ब्रेञ्च।
२ पोष्टीरियेर इन्टर वोसियास ब्रेञ्च।

मास्कुलो स्पाइरल नार्भको
ब्रेञ्चेसको नाम।

१ मास्कुलार।
२ क्युटेनियास।
३ रेडियाल।
४ पोष्टीरियेर इन्टरवोसियास।

मास्कुलार ब्रेञ्चेसले, टाइसेप्स, आनकोनियास, सुपिनेटर लाङ्गस, येक्सटेन्सर कार्पाई रेडियालिस लङ्गोअर र ब्रेकियालिस अन्टाइकस मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

क्युटेनियास ब्रेञ्चेसले, आरमको ब्याकपार्टको इन्टेगुमेन्ट-लाई र फोर आरमको रेडियाल साईडको ब्याकपार्टको इन्टेगु-मेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

रेडियाल नार्भ, रेडियाल आर्टरीको आउटर साईडबाट र सुपिनेटर लाङ्गसको मुनिबाट गै फेसियालाई पियार्स गरी, फेरी आरमको आउटर साईडमा जान्छ र क्युटेनियास हुन्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ येक्सटर्नल ब्रेञ्च ।
२ इन्टर्नल ,, ।

येक्सटर्नल ब्रेञ्चले, थाम्बको आउटरवर्डर र वालल्लाईसप्लाई गर्छ। इन्टर्नल ब्रेञ्चको ४ डिजिटेल ब्रेञ्चेस हुन्छन् । नाम—

१ फाष्ट ब्रेञ्च, थाम्बको इन्नर साइडमा रहन्छ।
२ सेकेन्ड ब्रेञ्च, इन्डेक्स फिङ्गरको आउटर साइडमा रहन्छ।
३ थार्ड ब्रेञ्च, इन्डेक्स र मिडिल फिङ्गर्सको बीचको साइडसमा रहन्छ।
४ फोर्थ ब्रेञ्च, मिडिल र रिङ फिङ्गर्सको बीचको साईडसमा रहन्छ।

पोष्टीरियेर इन्टर वोसियास नार्भ, सुपिनेटर ब्रीभिसलाई पियार्स गरी, फोर आरमको ब्याकमा सुपर फिसियाल र डीप लेयार्सको मासल्सको बीचबाट इन्टर वोसियास मेम्ब्रेनसम्म जान्छ।

येस्ले यानकोनियाम, सुपिनेटर लाङ्गस, येक्सटेन्सर कार्पाई रेडियालिस लङ्गीअर मासल्स बाहेक, रेडियाल रिजन र पोष्टीरियेर ब्रेकियाल रिजनको जमा मासल्सलाई सप्लाई गर्छ ।

ब्रेकियाल प्लेक्सस तमाम् ।

डर्सल नार्भ्सको बयान ।

यो नार्भ्सहरू ११ दिग्मा १२।१२ हुन्छ ।

फाष्ट डर्सल नार्भ, फाष्ट र सेकेन्ड डर्सल भार्टिब्रीको बीच बाट आउछ।

लाष्ट डर्सल नार्भ, लाष्ट डर्सल र फाष्ट लाम्बर भार्टिब्रीको बीचबाट आउछ।

डर्सल नार्भ्सको पोष्टीरियेर डिभीजन्स, ट्रथान्सभर्स प्रसेसेसको बीचबाट व्याकबोर्डदिग्मा जान्छ र २ किसिमको ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ येक्सटर्नल ब्रेञ्चेस।
२ इन्टर्नल „ ।

यो २ किसिमको ब्रेञ्चेसले, व्याकको मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

डर्सल नार्भ्सको क्युटेनियास ब्रेञ्चेस १२ हुन्छन् र व्याकको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

डर्सल नार्भ्सको आन्टीरियेर डिभीजन्सको दोस्रो नाम, इन्टरकष्टल नार्भ्स भन्छन्। यो १।१ दिग्मा १२।१२ हुन्छन्। येस्ले थोराक्स र आब्डोमेनको वाललाई सप्लाई गर्छ। १।१ नार्भ तेस्को नजीकको सिम्प्याथाटिकको ग्याङग्लीयाको साथ मील्छ।

फाष्ट डर्सल नार्भको आन्टीरियेर डिभीजनको २ब्रेञ्चेस हुन्छन्।

१ ब्रेञ्चले, ब्रेकियाल प्लेक्सस बन्ने काम दीन्छ।

२ फाष्ट इन्टरकष्टल नार्भ। यो फाष्ट इन्टरकष्टल येस्पेसमा रहन्छ।

सेकेन्ड, थार्ड, फोर्थ, फीफ्थ, सिक्स्थ, डर्सल नार्भ्सको आन्टीरियेर डिभीजन्स, इन्टर कष्टल येस्पेसमा इन्टर कष्टल भेसल्सको साथ र तेसैको मुनिबाट फर्वार्डदिग्मा जान्छ। येस्ले चेष्टको फ्रान्टको इन्टेगुमेन्ट र म्यामारी ग्ल्यान्डको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ, फेरी येस्ले इन्टर कष्टल, इन्फ्रा कष्टल, लीभेटरिस कष्टरम,

सेरेटसपोष्टाइकस सुपीरियेर र ट्रयाङ्गुलेरिस ष्टानीई मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

११ डर्सल नार्भको ३।३ ब्रेञ्चेस हुन्छ।

१. (नं.) ल्याटास्याल क्युटेनियास नार्भ्स।

२. (नं.) आन्टीरियेर ब्रेञ्चेस।

३. (नं.) पोष्टीरियेर ब्रेञ्चेस।

यो ३ ब्रेञ्चेसहरूले इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

सेभेन्थ, एट्थ, नैन्थ, टेन्थ, येलेभेन्थ, डर्सल नार्भ्सको आन्टीरियेर डिभीजन्स, इन्टर कष्टल येस्पेसेसेसबाट आब्डोमेनको वालमा आउछ। यो नार्भ्सले, इन्टर कष्टेल, सेरेटसपोष्टाइकस इन्फीरियेर र आब्डोमेनको मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

लाष्ट डर्सल नार्भ, अरु डर्सल नार्भ्स भन्दा लार्ज हुन्छ। यो लाष्ट रिबको लोवरबर्डरबाट र क्वाडरेटस लम्बोरमको फ्रान्टबाट ट्र्यान्सभर्स सेलिस मासललाई पार्फोरेट गरी इन्टर्नल वोब्लिक र ट्र्यान्सभर्स सेलिस मासल्सको बीचबाट आन्छ र इलियोहाइयो ग्याष्ट्रिक नार्भको साथ मील्छ। येसको १ ब्रेञ्च छ नाम, ल्याटास्याल क्युटेनियास ब्रेञ्च। येस्ले येक्सटर्नल र इन्टर्नल वोब्लिक मासल्स-लाई पियार्स गरी हिपको फ्रान्टको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

डर्सल नार्भ्स तमाम्।

लाम्बर नार्भ्सको बयान।

यो ११ दिग्मा ५।५ हुन्छ।

फाष्ट लाम्बर नार्भ, फाष्ट नार्भ फाष्ट र सेकेन्ड लाम्बर भार्टिब्रीको बीचबाट निस्कन्छ।

लाष्ट लाम्बर नार्भ, लाष्ट लाम्बर र स्पाक्रामको वेस्को बीचवाट निक्लन्छ।

लाम्बर नार्भ्सको रुट्स लार्ज हुन्छ र स्पाइनल कर्डको लोवर येन्डमा जम्मा भै मिल्छ।

११ नार्भको २।२ डिभीजन्स-हुन्छ। नाम—

१ आन्टीरियेर डिभीजन।
२ पोष्टीरियेर „ ।

पोष्टीरियेर डिभीजन्सको २ ब्रेश्चेस हुन्छ। नाम—

१ इन्टर्नल ब्रेञ्च।
२ येक्सटर्नल ब्रेञ्च।

यो २ ब्रेञ्चेसले, माल्टीफिडस स्पाइनी, इन्टर स्पाइनेलिस, इरेक्टर स्पाइनी र इन्टर ट्रान्सभर्स मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

लाम्बर नार्भ्सको आन्टीरियेर डिभीजन्स, लाम्बर आर्टरिजको साथ साथ जान्छ। आन्टीरियेर डिभीजन्सको अपर फोर नार्भ्सले लाम्बर प्लेक्सस वन्छ।

फीफ्थ लाम्बरको आन्टीरियेर डिभीजन, फोर्थ लाम्बरको १ ब्रेञ्चको साथ मिली स्पाक्रामको वेसवाट जादा, फाष्ट स्पाक्राल

नार्भको आन्टीरियेर डिभीजनको साथ मिली स्पाक्राल प्लेक्सस बन्छ। नाम, लाम्बो स्पाक्राल नार्भ।

लाम्बर प्लेक्ससको बयान।

यो फोर अपर लाम्बर नार्भ्सको आन्टीरियेर डिभीजन्सलें बन्छ। यो आवभमा लाष्ट डर्सल नार्भको १ ब्रेञ्चको साथ मीलछ, बीलोमा लाम्बो स्पाक्राल कर्ड दीयेर स्पाक्राळ प्लेक्ससको साथ मीलछ।

यो लाम्बर प्लेक्सस स्वोवास मासलमा र लाम्बर भार्टिब्रीको ट्र्यान्सभर्स प्रसेसेसको फ्रान्टमा रहन्छ।

फाष्ट लाम्बर नार्भ, लाष्ट डर्सल नार्भको १ ब्रेञ्चको साथ मिलछ र ३ ब्रेञ्चेस हुन्छन्। नाम—

१ इलियो हाइंयो ग्यास्ट्रिक।
२ इलियो इङ्गुइन्येल।
३ कम्युनिकेटिङ।

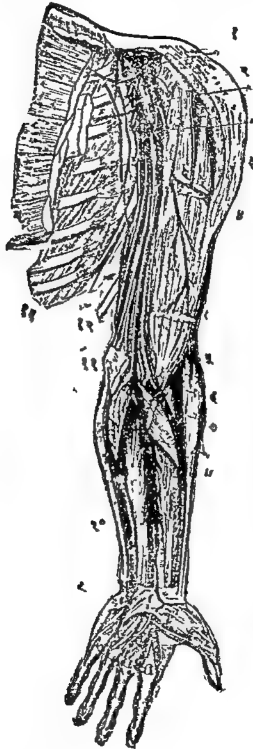
सेकेन्ड लाम्बर नार्भबाट—

१ जेनिटो क्रुरल।
२ येक्सटर्नल क्युटेनियास।
३ कम्युनिकेटिङ ब्रेञ्चेस निक्लन्छ।

थार्ड लाम्बर नार्भबाट—

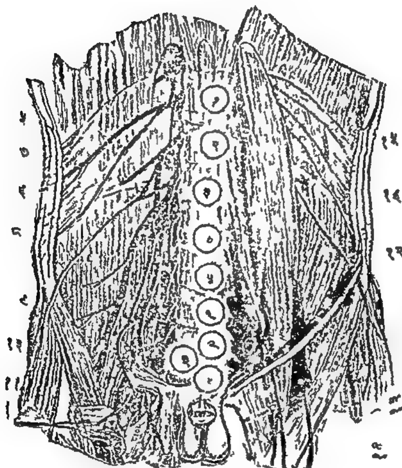
१ आन्टीरियेर क्रुरलको १ पार्ट, र।
२ अब्टुरेटरको १ पार्ट निक्लन्छ।

नं ८६ लेफ्ट आपार एक्ष्ट्रिमिटिको नार्भ ।

१ एक्स्टार्नाल एन्टिरियार थोरासिक । २ इन्टार्नाल एन्टिरियार थोरासिक । ३ मास्कुलोकिउटेनियास । ४ मिडियान । ५ मास्कुलोस्पाइराल । ६ पोष्टिरियार इन्टारोसास । ७ रेडियाल । ८ एन्टिरियार इन्टारोसास । ९ डिपब्राच । १० आल्नार । ११ इन्टार्नाल क्युटेनियास । १२ आल्नार । १३ नार्भ अफ रिसवार्ग ।

नं ८७ लम्ुार प्लेकसास र तेसको व्राच हरु।

१म फार्ष्ट लाम्ुारि। २ सेकेण्ड लाम्ुार। ३ थार्ड लाम्ुार। ४ फोर्थ लाम्ुार। ५ फिफथ लाम्ुार। १म फार्ष्ट सेक्राल। २ सेकेण्ड सेक्राल। ३ थार्ड सेक्राल। ४ फोर्थ सेक्राल। ५ इलियो हाइपोगासट्रिक। ६ इलियो इ गुइनाल। ७ जेनिटो क्रुराल। १० एकसेसारि अबडिउरेटार। ९ एण्टिरियार क्रुराल। ८ एकष्टानील किउटेनियास ११ अवडिउरेटार। १२ ईलायाकास। १३ सार्टोरियास। १४ टेनसार भेजाइनि फिमोरिस। १५ कोयाट रेटास लाम्ुाराम। १६ सोआस मेगनास।

फोर्थ लाम्बर नार्भवाट—

२ ब्रेञ्च, आन्टीरियेर क्रुरलनार्भको साथ मील्छ। र

१ ब्रेञ्च, अब्टुरेटर नार्भको साथ मील्छ।

१ कम्युनिकेटिङ ब्रेञ्च, फोफ्थ लाम्बर नार्भको साथ मील्छ।

लाम्बर प्लेक्ससको

ब्रेञ्चेसको नाम।

१ इलियो हाइयो ग्याष्ट्रिक।
२ इलियो इङ्गुइनल।
३ ज्यनिटो क्रुरल।
४ येक्सटर्नल क्युटेनियास।
५ आन्टीरियेर क्रुरल।
६ अब्टुरेटर।
७ आक्सेस्सरी अब्टुरेटर।

इलियो हाइयो ग्याष्ट्रिक नार्भको कुरा।

यो फाष्ट लाम्बर नार्भवाट उठी स्वोआस मासलको अपर-पार्टको आउटरवर्डरवाट इलियामको क्रेष्टमा पुग्छ र ट्रांस्भर्स सेलिसलाई पियार्स गरी २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ इलियाक ब्रेञ्च।
२ हाइयो ग्याष्ट्रिक „ ।

इलियाक ब्रेञ्च, इन्टर्नल र येक्सटर्नल वोब्लिक मासल्सलाई पियार्स गरी इलियामको क्रेष्टको आवभवाट गै ग्लुटियाल रिजनको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

हाइयो ग्याष्ट्रिक ब्रेञ्च, येक्सटर्नल वोब्लिकको आपोन्युरेसिसलाई पियार्स गरी येक्सटर्नल आब्डोमिनल रिङको आउटर साईडबाट हाइयो ग्याष्ट्रिक रिजनको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

इलियो इङ्गुइनल नार्भको कुरा।

यो फार्ष्ट लाम्बर नार्भबाट उठी, क्वाडरेटस लम्बोरम र इलायाकस मासल्सको माथीबाट इलीयामको क्रेष्टसम्म पुगी ट्रयान्सभर्स सेलिस र इन्टर्नल वोब्लिकलाई पियार्स गरी, स्पार्मेटिक कर्डको साथ इङ्गुइनल कॅनालबाट येक्सटर्नल आब्डोमिनल रिङसम्म पुग्छ र थाईको अपर र इन्नरपार्टको इन्टेगुमेन्ट लाई सप्लाई गर्छ।

येस्ले मेलको स्क्रोटमलाई र फीमेलको लेवियामलाई सप्लाई गर्छ।

जेनिटो क्रुरल नार्भको कुरा।

यो फार्ष्ट र सेकेन्ड लाम्बर नार्भ्सबाट उठी, स्सोआसको माथीबाट र पेरिटोनियामको मुनिबाट पोपार्ट्स लीगामेन्टसम्म गै २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ जेनिटल ब्रेञ्च ।

२ क्रुरल " ।

जेनिटल ब्रेञ्च, ब्सोआस म्याग्नसको आउटवार्डबाट र स्पार्मेटिक कर्डको ब्याकपार्टबाट स्क्रोटममा जान्छ र क्रीम्याष्टयेड मासललाई सप्लाई गर्छ।

फीमेलमा यो राउन्ड लीगामेन्टको साथ जान्छ।

क्रुरल ब्रेञ्च, पोपार्ट लीगामेन्टको मुनिबाट गै फिमरल आर्टरीको आउटर साईडको फ्यसियालाई पार्फोरेट गरी मिडिल क्युटेनियास नार्भको १ ब्रेञ्चको साथ मील्छ र थाईको अपर र फ्रान्टपार्टको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

येक्सटर्नल क्युटेनियास नार्भको कुरा।

यो सेकेन्ड र थार्ड लाम्बर नार्भबाट उठी, स्रोयास मासलको मिडिलको आउटर वर्डरबाट इलियामको आन्टीरियेर सुपीरियेर स्पाइनको मुनिबाट र पोपार्ट लीगामेन्टको मुनिबाट थाईमा जान्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ आन्टीरियेर ब्रेञ्च।
२ पोष्टीरियेर „ ।

आन्टीरियेर ब्रेञ्चले, थाईको आन्टीरियेर र सर्फेसको आउटरपार्टलाई सप्लाई गर्छ।

पोष्टीरियेर ब्रेञ्चले, थाईको पोष्टीरियेर सर्फेसको आउटर पार्टलाई सप्लाई गर्छ।

अब्टुरेटर नार्भको कुरा।

येस्ले अब्टुरेटर येक्सटर्नस, थाईको आड्डाक्टर मासल्स र हीप र नीको आर्टिकुलेशन्स र थाई र लेगको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ। यो सेकेन्ड थार्ड र फोर्थ लाम्बर नार्भसबाट उठछ। यो स्रोवास मासलको इन्नरवर्डरबाट र पेलिभसको ब्रिमको नजी-

क्वाट र अब्टुरेटर आर्टरीको आवभवाट र थाइरयेड फोरामेनक
अपरपार्टको केनालबाट गै २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ आन्टीरियेर ब्रेञ्च।
२ पोष्टीरियेर „ ।

आन्टीरियेर ब्रेञ्च, आड्डाक्टर ब्रीभिसको फ्रान्टबाट पेक्टिनियास र आड्डाक्टर लङ्गसको बीहाईन्डबाट गै हिपजयन ग्रासाइलिस, आड्डाक्टर लङ्गस र ब्रीभिस मासल्स र फिमर आर्टरीलाई सप्लाई गर्छ।

पोष्टीरियेर ब्रेञ्च, अबटुरेटर येक्सटर्नसबाट र आड्डाक्ट ब्रीभिसको बीहाईन्डबाट जान्छ। येस्ले आड्डाक्टर ब्रीभिस म्यागनस र अबटुरेटर येक्सटर्नस मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

येस्को अरु १ ब्रेञ्च छ, पप्लिटियाल आर्टरीको साथसाथै नी ज्वयन्टलाई सप्लाई गर्छ।

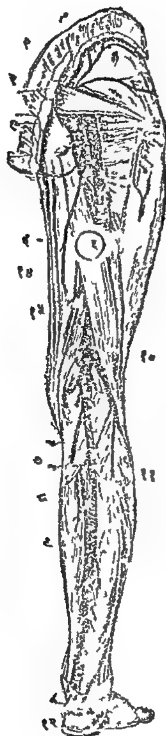
आक्सेस्सरी अबटुरेटर नार्भको कुरा।

यो कोही २मा देखीन्छ। थार्ड र फोर्थ लाम्बर नार्भ उठछ। येस्ले पेक्टिनियास र हिपजयन्टलाई सप्लाई गर्छ।

आन्टीरियेर क्रुरल नार्भको कुरा।

यो लाम्बर प्लेक्ससको लार्ज ब्रेञ्च हो, येस्ले इलायाकस, पेक्टिनियास मासल्सलाई र टेन्सर भेजाइनो फिमरिस बाहेक, थाईको फ्रान्टको जम्मा मासल्सलाई र थाईको फ्रान्ट र इनर साईडमा र लेग र फटमा हिप र नी लाई सप्लाई गर्छ। यो से,

चं ८८ लोयार एकष्टिमिटि को नार्भ पोष्टरियार भिउ।

प

थ

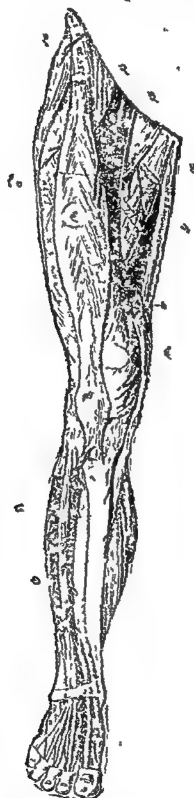
उ

उटरपा

पार्टल

१ सुपिरियार ग्लुटियाल। २ पिउडिक। ३ अयटिउरेटार इण्टार्नासनाइ। ४ स्मल सिएटिक। ५ ईनफिरियार पिउडेण्डाल। ६ डिसेणिड किउटेनियास। ७ इण्टार्नाल पप लिटियाल। ८ एकष्टार्नास मार्फेनास ९ पोष्टिरियार टिबियाल। १० पेरेनियाल। ११ कमिउनिकान स पेरेनाइ। १२ प्लान्टार किउटेनियास। १३ बाइसेप्स। १५ सेमिमेम्ब्रेनोसास।

नं ९८ लोयार एकष्ट्रिमिटि को नार्भ रुस फ्रण्ट भिउ ।

१ एकष्टार्नाल किउटे नियास । २ एण्टिरियार क्रुराल । ३ फिमो-राल । ४ अबडिउरेटार को एण्टिरियार डिभिसान । ५ इण्टार्नाल किउटे नियास । ६ इण्टार्नाल साफे नास । ७ एण्टिरियार टिबियाल ८ मासकिउलो किउटे नियास । ९ रेकटास । १० मिडल किउटे नियास

केन्ड, थार्ड र फोर्थ लाम्बर नार्भ्सबाट उठछ। यो स्वोवास मासलको लोवर पार्टको आउटरबर्डरबाट र स्वोवास र इलायाकस मासल्सको बीचबाट र पोपार्ट लीगामेन्टको मुनिबाट थाईमा जान्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ आन्टीरियेर डिभीजन।

२ पोष्टीरियेर „ ।

पेल्भिस भीत्र, येस्को ब्रेञ्चेसले, इलायाकसलाई सप्लाई गर्छ र येस्को १ ब्रेञ्चले, फिमरल आर्टरीलाई सप्लाई गर्छ।

पेल्भिसको बाहरमा, आन्टीरियेर क्रुरल नार्भको २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१. (न.) आन्टीरियेर डिभीजन—

(क) मिडिल क्युटेनियास।

(ख) इन्टर्नेल क्युटेनियास।

२. (न.) पोष्टीरियेर डिभीजन—

(क) लङ स्याफिनस।

(ख) मास्कुलार।

(ग) आर्टिकुलार।

मिडिल क्युटेनियास नार्भ, पोपार्ट लीगामेन्टको ३ इञ्च बीलोमा फ्यसियालेटालाई पियार्स गरी २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। येही २ ब्रेञ्चेसले, थाईको फ्रान्टको इन्टेगुमेन्ट र सार्टोरियास मासललाई सप्लाई गर्छ।

इन्टर्नेल क्युटेनियास नार्भ, फिमरल आर्टरीको इन्नर साईडबाट वोब्लिक भै जान्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ आन्टीरियेर ब्रेञ्च।
२ पोष्टीरियेर ,, ।

आन्टीरियेर ब्रेञ्चले, थाईको इन्नर साईडको इन्टेगुमेन्टलाई र पोष्टीरियेर ब्रेञ्चले, लेगको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

लङ स्याफिनस नार्भ। दोस्रो नाम, इन्टर्नल स्याफिनस नार्भ। यो फिमरल भेसल्सको आउटर साईडबाट आड्डाक्टर म्याग्नसको वोप्निङसम्म जान्छ र इन्वार्डदिग्मा सार्टोरियासको मुनिबाट जान्छ। फेरी यो इन्टर्नल स्याफिनस भेनको साथ लेगको इन्नर साईडबाट इन्नर आङ्कलको फ्रान्टमा पुग्छ र फुट्को इन्नर साईडमा ग्रेट्टोसम्म जान्छ।

मास्कुलार ब्रेञ्चेसले, पेक्टिनियास, रेक्टस, भ्याष्टस येक्सटर्नस, भ्याष्टस इन्टर्नल र क्रुरिआस मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

आर्टिकुलार ब्रेञ्चेसले, हीपजयन्ट र नी जयन्टलाई सप्लाई गर्छ।

लाम्बर प्लेक्सस तमाम्।

स्पाक्राल र कक्सिजियाल नार्भ्सको बयान।

स्पाक्राल नार्भ्स १।१ दिग्मा ५।५ हुन्छ।

अपर फोर्थ स्पाक्राल नार्भ, स्पाक्राल फोरामिनाबाट निक्लन्छ।

फीफ्थ स्पाक्राल नार्भ, स्पाक्राम र कक्सिसको बीचको फोरामेनबाट निक्लन्छ।

अपर स्पाक्राल नार्भ्सको रुट्स, लार्ज हुन्छ।

लोवर स्पाक्राल र कक्सिजियाल नार्भ्सको रुट्स, स्माल हुन्छ।

यो जम्मा नार्भ्सको अरिजिन भयाको ठाउँको रुट्सलाई कडाईकुइना भन्छन्।

१।१ स्माल र कक्सिजियाल नार्भको २।२ डिभीजन्स हुन्छ। नाम—

१ आन्टीरियेर डिभीजन।
२ पोष्टीरियेर ,, ।

फेरी १।१ डिभीजनको २।२ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ येक्सटर्नल ब्रेञ्च।
२ इन्टर्नल ,, ।

थी अपर स्पाक्राल नार्भ्सको पोष्टीरियेर डिभीजन्सको येक्सटर्नल र इन्टर्नल ब्रेञ्चेसले, माल्टीफिडस स्पाइनी, येक्सटेन्सर कक्सिजिस, ग्लुटियाल रिजनको पोष्टीरियेरपार्टको इन्टेगुमेन्ट र कक्सिसको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

स्पाक्राल नार्भ्सको आन्टीरियेर डिभीजन्स सिम्प्याथाटिकको स्पाक्राल ग्याङ्ग्लीयाको साथ मील्छ।

फोर्थ आन्टीरियेर स्पाक्राल नार्भको २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ भिसिस्याल ब्रेञ्चेस।
२ मास्कुलार ,, ।

भिसिस्याल ब्रेञ्चेसले, पेल्भिसको भिसिरालाई सप्लाई गर्छ।

मास्कुलार ब्रेञ्चेसले, लिभेटर येनाई स्फीङ्टर येनाई र कक्सिजियास मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

फोर्थ आन्टीरियेर स्पाइनाल नार्भ्सले, कक्सिजियास मासललाई सप्लाई गर्छ ।

कक्सिजियाल नार्भ्सको आन्टीरियेर र पोष्टीरियेर डिभीजन्स हुन्छ । तर तेस्को येक्सटर्नेल र इन्टर्नेल ब्रेञ्चेस छैन । यो नार्भ्सले कक्सिसको साईड र ब्याकपार्टको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ ।

स्पाइनाल प्लेक्ससको बयान ।

यो लाम्बो स्पाइनाल कर्ड ३ थी अपर स्पाइनाल नार्भ्सको आन्टीरियेर डिभीजन्स र ४ फोर्थ स्पाइनाल नार्भको आन्टीरियेर डिभीजनको १ पार्टले बन्छ । स्पाइनाल प्लेक्ससको आकार ट्याङ्गुलार हुन्छ । यो पाइरीफर्मिस मासलको आन्टीरियेर सर्फेसमा रहन्छ र साइटिक र प्युडिक आर्टरीको बीहाईन्डमा रहन्छ । येस्लाई पेल्भिस फ्यसियाले काभार गर्छ ।

स्पाइनाल प्लेक्ससको

ब्रेञ्चेसको नाम ।

१ (नं.) कोल्याटान्याल ब्रेञ्चेस—

(क) मास्कुलार ।

(ख) सुपीरियेर ग्लुटियाल ।

(ग) इन्फीरियेर ग्लुटियाल ।

(घ) स्माल सायेटिक ।

२. (न.) टार्मिनेल ब्रेञ्चेस—

(क) प्युडिक ।

(ख) ग्रेट साइटिक ।

(क) मास्कुलार ब्रेञ्चेले, पाइरीफर्मिस, अब्टुरेटर इन्टर्नस, २ग्यामिलाई र क्वाड्रेटस फिमरिस मासल्सलाई सप्लाई गर्छ ।

(ख) सुपीरियेर ग्लुटियाल नार्भ, लाम्बो स्याकाल कर्डको ब्याकपार्टबाट उठी पेल्भिसबाट ग्रेट स्याक्रोसाइटिक फोरामेनबाट गै पाइरीफर्मिस मासलको आवभबाट ग्लुटियाल भेसलको साथ जान्छ र २ब्रेञ्चेस हुन्छ ।

१ सुपीरियेर ब्रेञ्च ।

२ इन्फीरियेर „ ।

सुपीरियेर ब्रेञ्चले, ग्लुटिआस मिडिआसलाई सप्लाई गर्छ । इन्फीरियेर ब्रेञ्चले, ग्लुटिआस मिनिमास र टेन्सर भेजाइनी फिमरिस मासल्सलाई सप्लाई गर्छ ।

(ग) इन्फीरियेर ग्लुटियाल नार्भ, ग्रेट साइटिक नर्भबाट र पाइरीफर्मीसको चिनीथबाट ग्लुटिआस म्याक्सिमास मासलको भीत्र गै 'बाटक माने चाक'को स्कीनलाई सप्लाई गर्छ ।

(घ) स्माल साइटिक नार्भले, पेरिनियामको इन्टेगुमेन्ट र थाई र लेगको ब्याकपार्टलाई सप्लाई गर्छ । यो नार्भ, ग्रेट स्याक्रो साइटिक फोरामेनबाट र पाइरीफर्मीस मा-

सलको वीलोबाट साइटिक आर्टरीको साथ ग्लुटिआस म्याक्सिमासको विनीथबाट थाईको ब्याकपार्टमा र पल्लिटियाल रिजनको लोवरपार्टमा जान्छ र क्युटेनियास हुन्छ।

येस्को ५ ब्रेञ्चेस हुन्छ—

१ इन्टर्नल क्युटेनियास ब्रेञ्चेस।
२ येक्सटर्नल ,, ,, ।
३ आसेन्डिङ ,, ,, ।
४ डिसेन्डिङ ,, ,, ।
५ इन्फीरियेर प्युडेन्डा।

यो ५ ब्रेञ्चेसले, थाईको इन्नरसाईडको र आउटरसाईडको र ब्याकपार्टको र पल्लिटियाल रिजनको र लेगको अपरपार्टको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

(क) प्युडिक नार्भ, स्पाक्राल प्लेक्ससको लोवर कर्डबाट आउछ र सेकेन्ड, थार्ड र फोर्थ स्पाक्राल नार्भबाट उठछ। यो ग्रेट स्पाको साइटिक फोरामेनबाट र पाइरीफर्मीस माससको वीलोबाट गै स्कीयामको स्पाइनललाई क्रस गरी लेसर स्पाक्रो साइटिक फोरामेनबाट फेरी पेल्भिस भीत्र जान्छ। येस्को साथ २ प्युडिक भेसल्स अपवार्ड र फर्वार्डबाट स्कीयो रेक्टल फसाको आउटर वालमा जान्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ पेरिनियाल नार्भ।
१ डर्सल नार्भ आफ दी पेनिस। मेलमा हुन्छ।
१ डर्सल नार्भ आफ दी क्लाइटोरिस। फीमेलमा हुन्छ।

पेरिनियाल नार्भ, सुपरफिसियाल पेरिनियाल आर्टरीको साथ पेरिनियाममा जान्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ क्युटेनियास ब्रेञ्च।

२ मास्कुलार „ ।

येही २ ब्रेञ्चेसले, स्कोटमको स्कीन र पेरिनियामको मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

डर्सल नार्भ आफ दी पेनिस, डर्सल आर्टरी आफ दी पेनिसको साथ जान्छ र पेनिसको साईड्सको र प्रीप्युसको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

प्युडिक नार्भको अरु १ ब्रेञ्च छ। नाम, इन्फीरियर हेमरह्यडल नार्भ। यो स्कीयो रेक्टल फसावाट गै येनासको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

(ख) ग्रेट साइटिक नार्भको कुरा।

येस्ले लेगको जम्मा इन्टेगुमेन्ट, थाईको व्याकको जम्मा मासल्स र लेग र फुट्को जम्मा मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

यो नार्भ, शरीरमा सव भन्दा ठुलो नार्भ कर्ड हो। येस्को चौडाईदिग्मा ¾ इञ्ची हुन्छ। यो स्याक्राल प्लेक्ससको अपरडिभीजनवाट आउछ र पेल्भिसवाट र ग्रेट स्याको साइटिक फोरामेनवाट र पाइरीफर्मीस मासलको वीलोवाट निक्लन्छ। यो नार्भ, ट्रोकान्टर मेजर र स्कीयामको ट्युबेरोसिटीको वीचवाट थाईको व्याकपार्टको लोवर थार्डमा पुग्छ र २ लार्ज ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ येक्सटर्नल पप्लिटियाल ब्रेञ्च।
२ इन्टर्नल ,, ,, ।

यो ग्रेट साइटिक नार्भ, स्माल साइटिक नार्भ र आर्टरीको साथ थाईको ब्याकवाट डाउनवार्डेदिग्मा जान्छ र आड्डाक्टर म्याग्नसको माथीवाट र वाइसेप्सको लङ हेडको मुनिवाट जान्छ।

ग्रेट साइटिक नार्भको अरु २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ आर्टिक्युलार ब्रेञ्चेस।
२ मास्कुलार ,, ।

आर्टिक्युलार ब्रेञ्चेसले, हिप जयन्टलाई सप्लाई गर्छ।

मास्कुलार ब्रेञ्चेसले, लेगको फ्लेक्सर मासल्सलाई अर्थात् वाइसेप्स, सेमिटेन्डीनोसस, सेमिमेम्ब्रेनोसस, आड्डाक्टर म्याग्नस मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

इन्टर्नल पप्लिटियाल नार्भको कुरा।

यो थाईको ब्याकपार्ट र पप्लिटियाल येस्पेसको मिडिलवाट पप्लिटियाल मासलको लोवरपार्टसम्म गै पोष्टीरियेर टिबियाल आर्टरीको साथ सोलियासको विनीथवाट गै पोष्टीरियेर टिबियाल नार्भ हुन्छ। यो इन्टर्नल पप्लिटियाल नार्भको आव्रभलाई ग्यास्ट्रोक मासल्सले काभार गर्छ। यो नार्भको वीलोमा प्याण्ट्रिक निमिआसले काभार गर्छ।

इन्टर्नल पप्लिटियाल नार्भको
ब्रेञ्चेसको नाम।

१ आर्टिकुलार।

२ मास्कुलार।

३ क्युटेनियास वा कम्युनिक्यान्स पप्लीटियाई।

आर्टिकुलार ब्रेञ्चेसले, नी जयन्टलाई सप्लाई गर्छ।

मास्कुलार ब्रेञ्चेसले, पप्लीटियास, स्वोलियास र प्लान्टेरिस मासलसलाई सप्लाई गर्छ।

क्युटेनियास नार्भ, येक्सटर्नल पप्लीटियाल नार्भको १ ब्रेञ्चको साथ मिली, येक्सटर्नल पप्लीटियाल नार्भ बन्छ। नाम, सर्ट स्याफिनस नार्भ भन्छन्। यो सर्ट स्याफिनस नार्भ, डाउनवार्ड र आउटवार्डदिग्मा, टेन्डो येकेलिसको आउटर मार्जीनसम्म जान्छ र फुट्को आउटर साईडको इन्टेगुमेन्ट र लिटिलटोको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

पोष्टीरियेर टिबियाल नार्भको कुरा।

यो पप्लीटियास मासलको लोवर वर्डरदेखो शुरु भै पोष्टीरियेर टिबियाल भेसलसको साथ लेगको ब्याकपार्टबाट र हील र इन्नर म्यालिवोलासको बीचबाट गै २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ येक्सटर्नल प्ल्यान्टर नार्भ।

२ इन्टर्नल „ „ ।

पोष्टीरियेर टिबियाल नार्भको अरु ३ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ मास्कुलार।

२ प्ल्यान्टर क्युटेनियास।

३ आर्टिक्युलार।

मास्कुलार ब्रेञ्चेसले, टिबियालिस पोष्टाइकस, फ्लेक्सर लङ्गस डिजिटोरम, फ्लेक्सर लङ्गस ह्याल्युसिस मासलसलाई सप्लाई गर्छ।

प्लयान्टर क्युटेनियास ब्रेञ्चले, हीलको इन्टेगुमेन्ट र फुट्को सोलको इन्नर साईडलाई सप्लाई गर्छ।

आर्टिकुलार ब्रेञ्चले, आङ्कल जयन्टलाई सप्लाई गर्छ।

इन्टर्नेल प्लयान्टर नार्भको कुरा।

यो इन्टर्नेल प्लयान्टर आर्टरीको साथ, फुट्को इन्नर साईडमा जान्छ। यो आब्डाक्टर ह्याल्युसिसको बिनीथबाट मेटाटार्सल बोन्सको बेसेससम्म पुग्छ र ४ डिजिटेल ब्रेञ्चेस हुन्छ।

१ फाष्ट डिजिटेल ब्रेञ्चले, ग्रेट्टोको इन्नर बर्डरलाई सप्लाई गर्छ।

२ सेकेन्ड डिजिटेल ब्रेञ्चले, ग्रेट र सेकेन्ड टोजको बीचको साईड्सलाई सप्लाई गर्छ।

३ थार्ड डिजिटेल ब्रेञ्चले, सेकेन्ड र थार्ड टोजको बीचको साईड्सलाई सप्लाई गर्छ।

४ फोर्थ डिजिटेल ब्रेञ्चले, थार्ड र फोर्थ टोजको बीचको साईड्सलाई सप्लाई गर्छ।

यो ४ बाहेक येस्को अरु ३ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ मास्कुलार।
२ क्युटेनियास।
३ आर्टिक्युलार।

मास्कुलार ब्रेञ्चेसले, आब्डाक्टर ह्याल्युसिस, फ्लेक्सर ब्रीभिस डिजिटोरम मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

क्युटेनियास ब्रेञ्चेसले, स्योलको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

आर्टिक्युलार ब्रेञ्चेसले, टार्सास र मेटाटार्सास बोन्सको आर्टिक्युलेशन्सलाई सप्लाई गर्छ।

येक्सटर्नल प्ल्यान्टर नार्भको कुरा।

यो येक्सटर्नल प्ल्यान्टर आर्टरीको साथ फुटको आउटरसाईडमा जान्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ सुपरफिसियाल ब्रेञ्च।

२ डीप ब्रेञ्च। दोस्रो नाम, मास्कुलार ब्रेञ्च।

सुपरफिसियाल ब्रेञ्चले, लिटिलटोको आउटरसाईड र फोर्थ र फीफ्थ टोजको बीचको साईड्स र फ्लेक्सर ब्रीभिस मिनिमाई डिजिटाईलाई सप्लाई गर्छ।

मास्कुलार ब्रेञ्चले, १ इन्टरवोसियाई, लाम्ब्रीकेलिस, आड्डाक्टर वोब्लिकस ह्याल्युसिस, आड्डाक्टर ट्र्यान्सभर्सस ह्याल्युसिस मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

येक्सटर्नल पप्लीटियाल नार्भको कुरा।

येस्को दोस्रो नाम, पेरीनियाल नार्भ। यो पप्लीटियाल येस्पेसको आउटर साईडबाट र बाइसेप्सको इन्नर मार्जीनबाट फिबुलार पेरोनियास लङ्गसको बीचबाट गै २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ आन्टीरियेर टिबियाल।

२ मास्कुलो क्युटेनियास।

यो २ बाहेक अरु २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ आर्टिकुलार।

२ क्युटेनियास।

आर्टिक्युलार ब्रेञ्चेसले, नीको फ्रान्ट र आउटर साईडलाई सप्लाई गर्छ।

क्युटेनियास ब्रेञ्चेसले, लेगको आउटर साईड र व्याकपार्टको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

आन्टीरियेर टिवियाल नार्भको कुरा।

यो फिबुलार पेरोनियास लाङ्गसको अपरपार्टको बीचबाट गै र येक्सटेन्सर लाङ्गस डिजिटोरमको मुनिबाट गै इन्टरवोसियास मेम्ब्रेनको फोरपार्टसम्म पुग्छ, फेरी यो आन्टीरियेर टिवियाल आर्टरीको साथ आङ्कलजयन्टसम्म जान्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ।

१ येक्सटर्नल ब्रेञ्च।
२ इन्टर्नल ,, ।

येक्सटर्नल ब्रेञ्चले, येक्सटेन्सर ब्रीभिस डिजिटोरमलाई सप्लाई गर्छ र ३ इन्टर वोसियास ब्रेञ्चेस भै सेकेन्ड, थार्ड र फोर्थ टोजको मेटाटार्सो फ्लयाञ्जियाल जयन्ट्सलाई सप्लाई गर्छ।

इन्टर्नल ब्रेञ्च, डर्सेलिसपेडिस आर्टरीको साथ फुटको डर्सामको इन्नरसाईडमा जान्छ र ग्रेट र सेकेन्ड टोजको बीचको साईडलाई सप्लाई गर्छ।

यो २ वाहेक, यो आन्टीरियेर टिवियाल नार्भको अरु २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ मास्कुलार।
२ आर्टिकुलार।

मास्कुलार ब्रेञ्चेसले, टिबियालीस आन्टाइकस, येक्सटेन्सर लङ्गस डिजिटोरम, पेरोनियास टार्सीयास, येक्सटेन्सर प्रोप्रिअस ह्याल्युसिस मासल्सलाई सप्लाई गर्छ।

आर्टिक्युलार ब्रेञ्चले, आङ्कलजयन्टलाई सप्लाई गर्छ।

मास्कुलो क्युटेनियास नार्भको कुरा

येस्ले लेगको फिबुलार साईडको मासल्सलाई र फुटको डॅर्समको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ। यो फर्वार्डदिग्मा पेरोनियास मासल्स र येक्सटेन्सर लङ्गस डिजिटोरमको बीचबाट गै डीप फ्यसियालाई पियार्स गरो लेगको लोवर थार्डमा पुग्छ र २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ येक्सटर्नल ब्रेञ्च।
२ इन्टर्नल ,, ।

येक्सटर्नल ब्रेञ्चले, थार्ड, फोर्थ र फीफ्थ टोजको बीचको साईड्स र आउटरआङ्कल र फुटको आउटरसाईटको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

इन्टर्नल ब्रेञ्चले, ग्रेटटोको इन्नरसाईड र सेकेन्ड र थार्ड टोजको बीचको साईड्सलाई र इन्नरआङ्कल र फुटको इन्नरसाईडको इन्टेगुमेन्टलाई सप्लाई गर्छ।

यो २ ब्रेञ्चेस बाहेक, येस्को अरु २ ब्रेञ्चेस हुन्छ। नाम—

१ मास्कुलार।
२ क्युटेनियास।

मास्कुलार ब्रेञ्चेसले, पेरोनियास लङ्गस र पेरोनियास ब्रीभिस मासल्सलाई सप्लाई गर्छ ।

बयुटेनियास ब्रेञ्चेसले, लेगको लोवरपार्टलाई सप्लाई गर्छ।

स्पाइनल नार्भ्स तमाम् ।

सिम्प्याथेटिक नार्भ्सको बयान ।

यो ४ किसिमको नार्भ्सले बन्छ—

१. पैह्ला किसिम । बेस आफ दी स्कालदेखी कक्सिससम्म भार्टिब्रलकलमको फ्रान्ट र साईडमा जो श्रीज आफ ग्याङ्ग्लीआ र तेस्को बीचबीचमा जो कर्ड रहन्छ ।

२. दोस्रा किसिम । स्पाइनको फ्रान्टमा र थोस्यासिक आब्डोमिनल र पेल्भिक क्याभिटिजमा जो नार्भ्स ग्याङ्ग्लीआ रहन्छ ।

३. तेस्रा किसिम । आब्डोमिनल भिसिरामा रहने स्माल ग्याङ्ग्लीआहरू ।

४. चौथा किसिम । धेरै नार्भ्स फाइबर्स ।

सर्भाइकल पोर्सनमा ।	३ जोडी ग्याङ्ग्लीआ ।	
डर्सल ,, ।	१२ जोडी ,, ।	
लाम्बर ,, ।	४ जोडी ,, ।	
स्याक्राल ,, ।	४ वा ५ जोडी ,, ।	

नेकमा यो ग्याङ्ग्लीआहरू, भार्टिब्रीको ट्र्यान्सभर्स प्रसेसेसको फ्रान्टमा रहन्छ।

डर्सल रिजनको ग्याङ्ग्लीआहरू, रिव्सको हेड्सको फ्रान्टमा रहन्छ।

लाम्बर रिजनको ग्याङ्ग्लीआहरू, भार्टिब्रीको वडिजको साईड्समा रहन्छ।

स्पाक्राल रिजनको ग्याङ्ग्लीआहरू, स्पाक्रामको फ्राम्टमा रहन्छ।

कक्सिसको फ्रान्ट, फ्रान्टमा २ दिगको ग्याङ्ग्लीआ तमाम् भै मील्छ।

थोरासिक क्याभिटीमा, कार्डियेक प्लेक्सस मील्छ।

आव्डोमिनल क्याभिटीमा, स्वोलार प्लेक्सस रहन्छ। नाम, येपिग्याष्ट्रिक रिजन।

पेल्भिक क्याभिटीमा, हाइपो ग्याष्ट्रिक प्लेक्सस रहन्छ।

स्माल ग्याङ्ग्लीआहरू, हार्ट, ष्टम्याक, युटेरसमा रहन्छ। यो ग्याङ्ग्लीअहरूले, सेन्टार्स वनाउने काम दीन्छ।

सिम्प्याथाटिकको नार्भ्स, फाइवर्स, ब्लुटभेसल्स र थोरासिक र आव्डोमिनल भिसिरालाई सप्लाई गर्छ र ग्यान्ड्सहरूलाई पनी सप्लाई गर्छ।

सर्भाइकल पोर्सनको

ग्याङ्ग्लीआहरू ३ जोडी हुन्छ।

१ सुपीरियेर सर्भाइकल ग्याङ्ग्लीयान।

२ मिडिल सर्भाइकल ग्याङ्ग्लीयान ।
३ इन्फीरियेर सर्भाइकल ग्याङ्ग्लीयान ।

थोरयासिक पोर्सनको

ग्याङ्ग्लीयाको ब्रेञ्चेसको नाम ।

१. (नं.) येक्सटर्नल ब्रेञ्चेस । यो १।१ ग्याङ्ग्लीयानबाट २।२ निक्लन्छ र डर्सल रिजनको स्पाइनल नार्भ्सको साथ मील्छ ।

२. (नं.) अपर ५।६ ग्याङ्ग्लीआको इन्टर्नल ब्रेञ्चेसले, थोरयासिक आवार्टा र तेस्को ब्रेञ्चेसलाई सप्लाई गर्छ र पोष्टीरियेर पाल्मेनेरी प्लेक्ससको १ पार्ट बन्छ ।

३. (नं.) लोवर ५ वा ६ वोटा ग्याङ्ग्लीआ यो इन्टर्नल ब्रेञ्चेसले, आवार्टालाई सप्लाई गर्छ र स्प्ल्याङ्क्निक नार्भ्स बन्छ । नाम—

१ ग्रेट स्प्ल्याङ्क्निक नार्भ ।
२ लेसर ,, ,, ।
३ स्मालेष्ट ,, ,, ।

१. ग्रेट स्प्ल्याङ्क्निक नार्भ, फीफ्थ वा सिक्स्थ र नैन्थ वा टेन्थ थोरयासिक ग्याङ्ग्लीआको ब्रेञ्चेस र फार्ष्ट, सेकेन्ड, थार्ड, फोर्थ, फीफ्थ, सिक्स्थ थोरयासिक ग्याङ्ग्लीआको ब्रेञ्चेसको साथ मील्छ । यो पोष्टीरियेर मिडिआष्टिनामबाट डायाफ्रामको क्रासलाई पार्फोरेट गरी, स्वोलार प्लेक्ससको सेमिलुनर ग्याङ्ग्लीयानमा तमाम हुन्छ र रिनल र सुप्रारिनल प्लेक्ससको साथ मील्छ ।

२. लेसर स्प्ल्याङ्क्निक नार्भ, टेन्थ र येलेभेन्थ ग्याङ्ग्ली-

आको फाइलामेन्सको साथ मिलि बन्छ। यस्ले पनी डायाफारम लाई पियार्स गरो स्वोलार प्लेक्ससको साथ मील्छ।

३. स्मालेष्ट स्प्ल्याङ्कनिक नार्भ। दोस्रो नाम, रिनल स्प्ल्याङ्कनिक नार्भ भन्छन। यो थोरासिक पोर्सनको लाष्ट ग्याङ्ग्लीयानबाट उठी, डायाफारमलाई पियार्स गरो रिनल र स्वोलार प्लेक्ससको साथ मील्छ।

इनीहरू ३ स्प्ल्याङ्कनिक नार्भले आब्डोमिनल क्याभिटीको अर्ग्यान्सलाई सप्लाई गर्छ।

लाम्बर र पेल्भिक पोर्सन्सको ११ ग्याङ्ग्लीयानको ४।४ प्लेक्सस हुन्छन्। इनीहरूको नाम—

१ सुपीरियेर प्लेक्सेस।
२ इन्फीरियेर ,, ।
३ इन्टर्नल ,, ।
४ येक्सटर्नल ,, ।

कार्डियेक प्लेक्ससको बयान।

यो प्लेक्सस हार्टको बेसमा रहन्छ। यो २ हिस्साले बन्छ। नाम—

१ सुपरफिसियाल पार्ट।
२ डीप पार्ट।

सुपरफिसियाल कार्डियाक प्लेक्सस, आवार्टाको आर्चको विनीथमा रहन्छ। यो प्लेक्सस लेफ्ट सुपीरियेर कार्डियाक नार्भ, लेफ्ट न्युमोग्याष्ट्रिकको इन्फीरियेर सर्भाइकल कार्डियाक ब्रेञ्चेस र डीप कार्डियाक प्लेक्ससको फाइलामेन्टले बन्छ।

डीप कार्डियाक प्लेक्सस, ट्रेकियाको वाइफर्केट हुने जगाको फ्रान्टमा रहन्छ। यो प्लेक्सस सिम्प्याथाटिकको सर्भाइकल ग्याङ्ग्लीयाको ब्रेञ्चेस र रेकारेन्ट लेरिञ्जियाल र न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भको कार्डियाक ब्रेञ्चेसले बन्छ।

इनी २ कार्डियाक प्लेक्ससको फाइलामेन्सले, राईट र लेफ्ट करोनरी प्लेक्सस बन्छ।

स्वोलार प्लेक्ससको बयान।

येस्को दोस्रो नाम, येपिग्याष्ट्रिक प्लेक्सस भन्छन्। येस्ले आब्डोमिनल क्याभिटीको जम्मा भिसिरालाई सप्लाई गर्छ। यो ष्टम्याकको बीहाईन्डमा र आवार्टा र डायाफारमको क्रुराको फ्रान्टमा रहन्छ। २ सेमिलुनर ग्याङ्ग्लियाले, यो प्लेक्सस बन्छ। यो सारा बाडीको ठुलो ग्याङ्ग्लिया हो।

तल लेखियाको प्लेक्ससहरू स्वोलार प्लेक्ससबाट आउछ।

१. (नं.) फ्रेनिक प्लेक्सस। दोस्रो नाम, डायाफ्राममेटिक प्लेक्सस।
२. (नं.) सुप्रारिनल प्लेक्सस।
३. (नं.) रिनल ,, ।
४. (नं.) स्पार्मेटिक ,, ।
५. (नं.) सिलियाक ,, । को
(क) ग्याष्ट्रिक प्लेक्सस।
(ख) स्प्लीनिक ,, ।
(ग) हेपेटिक ,, ।

६. (नं.) सुपीरियेर मेसेन्टेरिक प्लेक्सस।
७. (नं.) आवार्टिक प्लेक्सस।

हाइपोग्याष्ट्रिक प्लेक्ससको बयान।

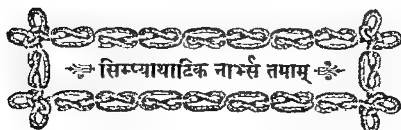
येस्ले पेल्भिक भ्याभिटीको भिसिरालाई सप्लाई गर्छ। यो स्पाक्रामको स्पाक्रो भार्टिब्रल आङ्गल। दोस्रो नाम, 'प्रोमन्टरी'को फ्रान्टमा रहन्छ। यो प्लेक्सस २ पेल्भिक प्लेक्ससले बन्छ।

मेलको पेल्भिक प्लेक्सस, रेक्टमको साईड्समा रहन्छ।

फिमेलको पेल्भिक प्लेक्सस, रेक्टम र भेजाइनाको साईड्समा रहन्छ।

पेल्भिक प्लेक्ससबाट ५ प्लेक्सस उठछ—

१. (नं.) इन्फीरियेर हेमरहयेडल प्लेक्सस।
२. (नं.) भेसिक्याल प्लेक्सस।
३. (नं.) प्रष्टेटिक ,, ।
४ (नं.) भेजाइनल ,, ।
५. (नं.) युटेराइन ,, ।

डाइजेस्सनको अर्ग्यान्सको बयान।

फुड'माने'खानेकुरा। फुडलाई डाइजेस्सन गराउने'माने'खाने कुरालाई हजम गराउनेलाई केही अपारेटस'माने' जन्त्र चाहिन्छ।

यो २ किसिमको हुन्छ—

१. (नं.) आलिमेन्टरी केनाल।
२. (नं.) आक्सेस्सरी अर्ग्यान।

आलिमेन्टरी केनालको कुरा।

यो मासलस र मेम्ब्रेनले बनेको १ ट्यु हुन्छ। यो ३० फीट जत्ती लामो हुन्छ ३ फीटमा २ हाथ हुन्छ। अर्थात् २० हाथ जत्ती लामो हुन्छ। यो माउथदेखी येनासससम्म रहन्छ। यो जम्मा जगा-लाई म्युक्स मेम्ब्रेनले काभार गर्छ।

यो आलिमेन्टरी केनालको शुरू भयाको जगालाई माउथ भन्छन। येस्ले फुडलाई सलाइभा'माने'र्यालको साथ मिलाई चपाउनेको काम दीन्छ अर्थात् टुकुरा टुकुरा पार्ने।

येस्को पछी, फेरिङ्स र इसोफेगस रहन्छ। येस्ले डेग्लु-टिशन'माने'नीलने काम दीन्छ अर्थात् फुडलाई ष्टम्याकमा ल्याउछ। येही ष्टम्याकमा केमिक्याल चेन्ज भै अर्थात् नया चीज पैदा हुन्छ र त्यो फुड सल्युशन भै अर्थात् गलो स्माल इन्टैष्टाइनमा जान्छ र तेही ठाउँमा फुडचाट काईल भनेको पोष्टाई चीज फराक भै र

वाइल र प्यान्क्रियाटिक जुसको साथ मिली फराक रहन्छ र वांको सिट्ठी भाग लार्ज इन्टेष्टाइनबाट गै दिसा भै बाहर हुन्छ।

आलिमेन्टरी कनाल, तल लेखियाको चीजले बन्छ।

१. (नं.) माउथ।
२. (नं.) फेरिङ्स।
३. (नं.) इस्त्रोफेगस।
४. (नं.) ष्टम्याक।
५. (नं.) स्माल इन्टेष्टाइन। (३ हिस्साले बन्छ)।
(क) डियोडिनाम।
(ख) जीज्यूनाम।
(ग) इलियाम।
६. (नं.) लार्ज इन्टेष्टाइन। (३ हिस्साले बन्छ)।
(क) सिकाम।
(ख) कोलन।
(ग) रेक्टम।

आक्सेस्सरी अर्ग्यान्सको कुरा।

आक्सेस्सरी अर्ग्यान्स 'माने' फुडलाई हजम गराउने काममा मद्दत् दिने जन्तहरू।

१. (नं.) टीथ।
२. (नं.) स्पालाइभरी ग्ल्यान्स।
(क) पेरोटिड ग्ल्यान्ड।
(ख) साब्म्याक्सिलरी ग्ल्यान्ड।
(ग) साब्लीङ्गुयाल ग्ल्यान्ड।

३. (नं.) लिभार ।

४. (नं.) प्यान्क्रियास ।

५. (नं.) स्प्लीन ।

माउथको बयान ।

येस्को दोस्रो नाम, ओरलक्याभिटी । तेस्रो नाम, बाकेल-क्याभिटी भन्छन् । यो क्याभिटीको आकार वोभ्याल हुन्छ । यो क्याभिटी भीत्र फुडको म्याष्टिकेशन हुन्छ । यो क्याभिटी, लिप्स, चिग्स, अपर र लोवर जको आलिभवोलार प्रसेस, टीथ, टाङ, हार्डप्यालेट र सफट प्यालेटले माउथ क्याभिटी बन्छ ।

टीथको बयान ।

मानिसको टीथ २ किसिमको हुन्छ—

१. टेम्पोरारीटीथ । दोस्रो नाम, मिल्क टीथ भन्छन् । यो बालखामा देखीन्छ ।

२. पार्म्येनेन्ट टीथ । यो टेम्पोरारी टीथ भन्दा पछी आई ओल्ड उमेरसम्म रहन्छ ।

टेम्पोरारी टीथ २० हुन्छ—

अपर जमा १०

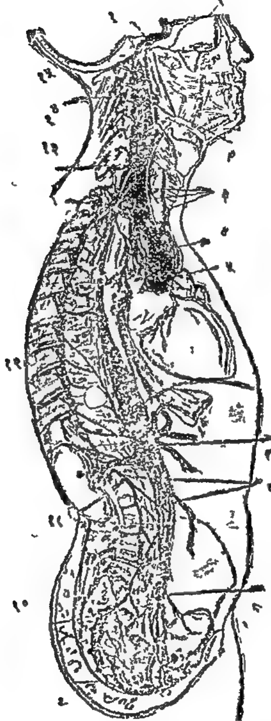
लोवर जमा १०

१।१ जमा, इन्साइसर टीथ ४

केनाइन टीथ २

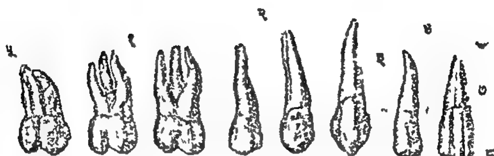
मोलार्स टीथ ४ हुन्छन् ।

নং ১০০ সিম্প্যাথেটিক নার্ভ।

১ কেরটিড প্লেক্সাস। ২ ফ্যারিঞ্জিয়াল ব্রাঞ্চ হরু। ৩ কার্ডিয়াক ব্রাঞ্চ হরু। ৪ ডিপকার্ডিয়াক প্লেক্সাস। ৫ সুপার্ফিসিয়াল কার্ডিয়াক প্লেক্সাস। ৬ সোলার প্লেক্সাস। ৭ এয়োর্টিক প্লেক্সাস। ৮ হাইপোগ্যাস্ট্রিক প্লেক্সাস। ৯ গ্যাংলিয়ন ইম্পার। ১০ সেক্রাল গ্যাংলিয়া। ১১ লাম্বার গ্যাংলিয়া। ১২ ডর্সাল গ্যাংলিয়া। ১৩ ইন্ফিরিয়ার সার্ভাইকাল গ্যাংলিয়া। ১৪ মিডল সার্ভাইকাল গ্যাংলিয়া। ১৫ সুপিরিয়ার সার্ভাইকাল গ্যাংলিয়া।

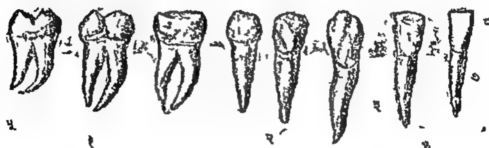
नं १०१ पार्मानेण्ट टिथ एकष्टार्नाल भिउ आपार ज।

१ मोलार। २ वाइकास पिड। ३ फेनाइन। ४ ईनसिसार।
५ उईसडाम टुथ। ६ फ़ां। ७ नेक। ८ क्राउन।

(७५४ क)

नं १०२ पार्मानेण्टटिथ एकष्टार्नाल भिउ लोयार ज।

१ मोलार। २ वाईकासपिड। ३ फेनाइन। ४ इनसिसार।
५ उइसडाम। ६ फ़ां। ७ नेक। ८ क्राउन।

अगाडीका २ इन्साइसर टीथ, बालखको ७ मैह्नामा उठछ।
बाकि २ इन्साइसर टीथ, बालखको ९ मैह्नामा उठछ।
अगाड़ीका २ मोलार्स टीथ, चाइल्डको १२ मैह्नामा उठछ।
२ केनाइन्स टीथ, चाइल्डको १८ मैह्नामा उठछ।
बाकी २ मोलार्स टीथ, चाइल्डको २४ मैह्नामा उठछ।

पार्मेनेन्ट टीथ जम्मा ३२ हुन्छ—

इन्साइसर टीथ ४
केनाइन टीथ २
बाइकस्पिड टीथ ४
मोलार्स टीथ ६

येही १६।१६ टीथ १।१ जमा रहन्छ।

१।१ टीथ ३ पोर्सन्सले बन्छ—

१ [पैह्ला] क्राउन। दोस्रो नाम, बाडी। यो गामको आवभमा रहन्छ।

२. [दोस्रा] रुट। दोस्रो नाम, फ्याङ्ग। यो आल्भिवोलसमा रहन्छ।

३. [तेस्रा] नेक। यो बाडी र रुटको बीचमा रहन्छ।

इन्साइसर टीथ जम्मा ८ हुन्छ—

यो १।१ जको फ्रान्टमा ४।४ हुन्छ, इनको रुट १।१ को १ मात्र हुन्छ, इनी टीथले काट्ने काम दीन्छ।

केनाइन टीथ, १।१ जको इन्साइसर टीथको २ दिग्मा १।१ रहन्छ। जम्मा ४ हुन्छ। येस्को रुट १ हुन्छ। लङ र थिक हुन्छ।

वाइकस्पिड टीथ, १।१ जमा ४।४ हुन्छ। यो २ केनाइन टीथको २ दिग्मा २।२ हुन्छ। वाइकस्पिड टीथको रुट १ वा कसै २को २पनी देखीन्छ।

मोलार टीथ, यो लार्ज हुन्छ। फुडलाई चपाई धुलोगर्ने काम हौन्छ। यो टीथ १।१ जमा ६।६ हुन्छन्। सेकेन्ड वाइकस्पिड टीथ पछाडीमा रहन्छ। येस्को रुट्स २ देखी ५ सम्म पनी देखीन्छ। थार्ड मोलार टुथ, दोस्रो नाम, उइज्डम टुथ 'माने'(बुद्धिवङ्गारो) को भीत्रमा १।१ क्याभिटी रहन्छ, नाम पाल्पक्याभिटी। यो क्याभिटी भीत्र कमलोभ्यास्कुलार र छुदा थाहा पाइने चीज रहन्छ। नाम डेन्टलपाल्प 'माने' गुद्दो।

टुथ क्राउनमा १ किसिमको सेतो खुब साह्रो चीज रहन्छ। नाम, येनामेल।

पाल्पक्याभिटीको वोरिपरीमा १ साह्रो चीज देखीन्छ। नाम, डेन्टिन् भनिन्छ।

टुथ तमाम्।

प्यालेटको बयान।

यो प्यालेटले माउथको रूप वन्छ। यो २ पार्ट्सले वन्छ।

१ हार्ड प्यालेट।

१ सफ्ट प्यालेट।

हार्ड प्यालेट, फ्रान्टमा, गामको आल्भिवोलारवर्डरको साथ मिलेको छ। बीहाइन्डमा, सफ्ट प्यालेटको साथ मिलेको छ। यो हार्डप्यालेट, सुपीरियेर म्याक्सिलरी र प्यालेट वोन्सको प्यालेटप्रसेस मिली बन्छ, येसलाई पेरीअष्टियाम र म्युकसमेम्ब्रेनले काभार गर्छ।

सफ्ट प्यालेट, यो हार्ड प्यालेटको पोष्टीरियेर वर्डरमा झुन्डियेर रहेको छ। यो सफ्ट प्यालेटको साइड्स फेरिङ्सको साइड्सको साथ मिलेको छ। येस्को पोष्टीरियेर येजको मिड्लमा युभ्युला प्रोजेक्ट भै रहन्छ। येस्को २ दिग्मा २।२ पिलार्स रहन्छ।

१।१ दिग्मा—

१ आन्टीरियेर पिलार।

१ पोष्टीरियेर पिलार रहन्छ।

येही २ पिलार्सको बीचमा टन्सील भन्छन्। यो पनी २ दिग्मा २ हुन्छन्।

१।१ दिगको सफ्ट प्यालेटमा ५ मासल्स रहन्छ। नाम—

१ लिभेटर प्यालेटाई।
२ टेन्सर प्यालेटाई।
३ आजाइगस युभ्युली।
४ प्यालेटो ग्लोसस।
५ प्यालेटो फेरिञ्जियास।

सलाइभारी ग्ल्यान्सको वयान।

यो ग्ल्यान्स ३ हुन्छन्—

१ पेरोटिड ग्ल्यान्ड।

आन्टीरियेर वेली रहन्छ। यो ग्ल्यान्डको पोष्टीरियेर र अपरवर्ड-रको ग्रुभमा फेसियाल आर्टरी रहन्छ।

यो ग्ल्यान्डको डाक्टको नाम—

होवार्टन्स डाक्ट भन्छन्। यो २ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ। यो माइलोहायेडको बीहाइन्डबाट र हायोग्लोससको माथीबाट गै फ्रीनाम लिङ्गुईको साईडमा वोपुन गर्छ।

फेसियाल र लीङ्गुयाल आर्टरिज र भेन्सले यो ग्ल्यान्डलाई सप्लाई गर्छ।

यो ग्ल्यान्डलाई कर्डाटिम्प्यानिक, लीङ्गुयाल र सिम्प्याथेटिक नार्भ्सले सप्लाई गर्छ।

साब्लीङ्गुयाल ग्ल्यान्डको कुरा।

यो लोवर जको साब्लीङ्गुयाल फसामा रहन्छ। येस्को आवभमा, म्युकस मेम्ब्रेन र वीलोमा, माइलोहायेड मासल। बीहाईन्डमा, साबम्याक्सिलरी ग्ल्यान्डको डीप पार्ट। इन्टर्नलमा, जिनियो हायोग्लोसस मासल रहन्छ।

येस्को डाक्ट ८ देखी २० सम्म हुन्छ। नाम, डाक्टस आफ रिभिनी। यो डाक्टसले माउथको फ्लोरमा वोपुन गर्छ।

साब्लीङ्गुयाल, साब्मेन्टल आर्टरिजले र लीङ्गुयाल नार्भले, येस्लाई सप्लाई गर्छ।

फेरिङ्क्सको बयान।

यो आलिमेन्टरी केनालको १ पार्ट हो। यो नोज, माउथ र

लेरिङ्सको बीहाईन्डमा रहन्छ। यो मासल्स र मेम्ब्रेनले बनेको १ स्पाङ्क हो, येस्को आकार कनिक्याल हुन्छ। यो थलियाको बेस अपवार्डमा, येपेक्स डाउनवार्डमा रहन्छ। यो स्कालको आन्डर सर्फेसदेखी क्रीकयेड कार्टिलेजको फ्रान्टमा रहन्छ। फिफ्थ र सिक्स्थ सर्भाइकल भार्टिब्रीको बीचको इन्टर भार्टिब्रल डिस्कको बीहाईन्डमा रहन्छ। यो ४½ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ। यो आवभमा, स्फीनायेडको चाडी र व्यासिलर प्रसेससम्म रहन्छ। बीलोमा, इस्रो फेगसको साथ मील्छ। पोष्टीरियेरमा, भार्टिब्रल कलमको पोष्टीरियेरमा र भार्टिब्रल कलमको सर्भाइकल पोर्सनको येरीबोलार टिस्यु र लङ्गसकोलाई रेक्टस क्यापिटिस आन्टाइकस मेजर र माइनर मासल्सको साथ मील्छ। आन्टीरियेरमा, इन्टर्नल टेरिगयेड प्लेट, टेरिगो म्याक्सिलरी लीगामेन्ट, लोवर ज, टाङ, हायड बोन, थाइरयेड र क्रीकयेड कार्टिलेजेजको साथ मील्छ। ल्याटास्यालमा, ष्टाइलयेड प्रसेस र तेसैमा लागने मासल्स र कमन केरोटिड र इन्टर्नल केरोटिड आर्टरिज र इन्टर्नल जुगुलार भेन ग्लोसो फेरिञ्जियास, न्युमोग्याष्ट्रिक, हाइपो ग्लोसियाल सिम्प्याथटिक नार्भ्स र इन्टर्नल टेरिगयेड मासलको थोरै हिस्सा रहन्छ।

यो फेरिङ्स, ७ वोप्निङ्को साथ मील्छ।

पोष्टीरियेर नेरिसको	वोप्निङ्स	२	हुन्छ।
इयुष्टेसियान्ट्युको	,,	२	,, ।
माउथको	वोप्निङ	१	,, ।
इस्रोफेगसको	,,	१	,, ।
लेरिङ्सको ...	,,	१	,, ।

पोष्टीरियेर नेरिसको वोम्निङ, वोभ्याल हुन्छ। फेरिङ्क्सको आन्टीरियेर वालको अपरपार्टमा रहन्छ।

यो इयुष्टेसियान्च्युषको २ वोम्निङ्स फेरिङ्सको अपरपार्टको २ दिग्मा रहन्छ।

पोष्टीरियेर नेरिसको वीलोमा, सफ्ट प्यालेट र युभ्युलाको पोष्टीरियेर सर्फेस र माउथको अपरन्नर टाङको वेस र येपिग्लटिस लेरिङ्सको वोम्निङ रहन्छ।

इसोफेजियाल वोम्निङ, फेरिङ्क्सको लोवरपार्टमा रहन्छ।

फेरिङ्सको मासल्सको नाम—

१ इन्फीरियेर कन्स्ट्रीक्टर मासल।
२ मिडिल " "।
३ सुपीरियेर " "।
४ ष्टाइलोफेरिञ्जियास "।
५ प्यालेटोफेरिञ्जियास "।
६ स्माल पिञ्जोफेरिञ्जियास "।

येस्को आर्टरिजको नाम—

१ आसीन्डिङ फेरिञ्जियाल आर्टरी।
२ टेरिगो प्यालेटाइन "।
३ डिसीन्डिङ प्यालेटाइन "।
४ सुपीरियेर थाइरयेड "।

इस्वोफेगसको बयान।

येस्को दोस्रो नाम, गालेट भन्छन्। यो मासल्स र म्युकस

मेम्ब्रेनले बनेको १ केनाल हो। यो ९ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ। फेरिङ्सदेखी ष्टम्याकसम्म रहन्छ। यो क्रीकयेड कार्टिलेजको अपरवर्डरदेखी शुरू भै फिफ्थ सर्भाइकल भार्टिब्राको लेभेलबाट स्पाइनको फ्रान्ट र पोष्टेरियेर मिडियाष्टीनामबाट र डायाफारमको इसोफेजियाल वोमिङसबाट गै आब्डोमेन भीत्र गै ष्टम्याकको कार्डियेक अरिफिसमा टार्मीनेट हुन्छ र टेन्थ डर्सल भार्टिब्राको लेभेलमा रहन्छ।

येस्को नेकमा रिलेशन।

फ्रान्टमा—

१ ट्रेकिया।
२ थाइरयेड ग्ल्यान्ड।
३ थोरासिक डाक्ट।

बीहाईन्डमा—

१ भार्टिब्रल कलम।
२ लङ्गसकोलाई मासल।

साईड्समा—

१ कमन केरोटिड आर्टरी।
२ थाइरयेड ग्ल्यान्डको १ पार्ट।
३ रेकारेन्ट लेरिञ्जियाल नार्भ।

थोर्‍याक्समा रहने पार्टको रिलेशन।

फ्रान्टमा—

१ ट्रेकिया।
२ आर्च आफ दी आवार्टा।

३ लेफ्ट केरोटिड ।

४ लेफ्ट सावक्लेभियान आर्टरी ।

५ लेफ्ट ब्रोङ्कस ।

६ पेरिकार्डीयामको पोष्टीरियेर सर्फेस ।

थीहाईन्डमा—

१ भार्टिब्रलकलम ।

२ लाङ्गस कोलाई मासल ।

३ इन्टरकष्टल भेसल्स ।

४ आवार्टा ।

दयादान्यालमा ।

आवभमा—

१ लेफ्ट प्लुरा ।

वीलोमा—

१ राईट प्लुरा ।

राईटसाईडमा—

१ भीनाआजाइगस मेजर ।

लेफ्टसाईडमा—

१ डिसीन्डिङ आवार्टा ।

थीहाईन्डयाट—

१ राईट न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ ।

फ्रान्टयाट—

१ लेफ्ट न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ जान्छ ।

इस्वोफेगसको भेसल्सको नाम ।

१ सावक्लेभियानको थाइरयेड आक्सिसको इन्फीरियेर थइरयेड ब्रेञ्च ।

२ डिसीन्डिङ थोरयासिक ब्रेञ्च।

३ आव्डोमिनल आवार्टाको सिलिआक आक्सिसको ग्या-ष्ट्रिक ब्रेञ्च।

इस्वोफेगसको नार्भसको नाम।

१ न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ।

२ सिम्प्याथाटिक नार्भ।

आव्डोमेनको बयान।

यो वाडीको भीत्र लार्ज क्याभिटी हो, येस्को आकार अपवार्डदेखी डाउनवार्डसम्म वोभेल हुन्छ। येस्को अपरयेक्सट्रिमिटी, डायाफारमको आन्डरसर्फेसले वन्छ। येस्को लोवरयेक्सट्रिमिटी, लीभेटर येनाईको अपर कन्भेक्स सर्फेसले वन्छ। यो आव्डोमेन अपर लार्जपार्टलाई आव्डोमेन प्रपार भन्छन। लोवर स्मालपार्टको नाम, पेल्भिस भन्छन। दुपेल्भिसको ब्रिमले आव्डोमेनप्रपार र पेल्भिकलाई छुट्याउ छ।

आव्डोमेन प्रपारको बाउन्डरिज।

फ्रान्टमा र साईडमा—

१ लोवर रिब्स।

२ आव्डोमिनल मासल्स।

३ इलियामको भेन्टार्स।

बीहाईन्डमा—

१ भार्टिब्रलकलम।

२ स्वोवास।

३ काड्रेटस लम्बोरम मासल्स।

आवभमा—

१ डायाफारम ।

बीलोमा—

१ पेल्भिसको ब्रिम ।

आवडोमेन भीत्र रहने चीजहरूको नाम ।

१ आलिमेन्टरी केनालको ठुलो हिस्सा ।
२ लिभार ।
३ प्यानक्रियास ।
४ स्प्लीन ।
५ किडनिज ।
६ सुप्रारिनल क्याप्सुल्स ।
७ पेरिटोनियाम ।

आवडोमेनको वालको
अपरचर्सको नाम ।

१ आम्बिलाइकस । यो आम्बेलाइकसबाट फिटसमा, आम्बेलाइकस भेसल्स जान्छ ।

२ केभ्याल वोम्निङ्ग । दोस्रो नाम, वोम्निङ फर्दि भिनाकाभा । यो डायाफारममा रहन्छ र येसबाट इन्फीरियेर भिनाकाभा जान्छ ।

३ आवार्टिक वोम्निङ । येसबाट आवार्टा भिना आजाइगस र थोस्यासिक डाक जान्छ ।

४ इस्सोफेजियाल वोम्निङ्ग । येसबाट इस्सोफेगास र न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ जान्छ ।

५ फिमरल भेसल्स नीक्लने, २ दिग्मा २ अपरचर्स छ।
६ मेलमा स्पार्मेटिक कर्ड। र
७ फिमेलमा राउन्ड लीगामेन्ट जाने २ वोम्भिङ्क्स छ।

आव्डोमेनको

रिजन्सको कुरा।

आव्डोमेनमा ९ रिजन्स हुन्छ—

नैन्थ रिव्सको येक्सट्रिमिटिज दीयेर एकलाइन वनाउनू पर्छ। दोस्रा एकलाइन इलियामको २ क्रेष्टको वीचमा वनाउनू पर्छ। यो २ लाइन्स अज्माई गरी वनाउदा, आव्डोमेन ३ भाग हुन्छ। नाम—

१ अपर भाग।
२ मिडिल भाग।
३ लोवर पार्ट।

फेरी २ पोपार्ट्स लीगामेन्टको वीचवाट १।१ लाईन अपवार्ड दिग्मा थोस्याक्ससम्म आजमाई गरो लै जानू पर्छ। येही हिसापले आव्डोमेन ९ भाग हुन्छ।

माथील्लो ३ कोठा।
मिडिलमा ३ कोठा।
लोवरपार्टमा ३ भाग हुन्छ।

माथील्लो ३ रिजन्समध्ये, वीचकोरिजनको नाम, येपिग्याष्ट्रिक रिजन भन्छन।

माथील्लो ३ रिजन्समध्ये, राईट दिगको रिजनको नाम, राईट हाइयो कन्ड्रियाक रिजन भन्छन्।

माथील्लो ३ रिजन्समध्ये, लेफ्ट दिगको रिजनको नाम, लेफ्ट हाइयो कन्ड्रियाक रिजन भन्छन्।

मिडिलको ३ रिजन्समध्ये, राईट दिगको रिजनको नाम, राईट लाम्बर रिजन भन्छन्।

मिडिलको ३ रिजन्समध्ये, बीचको रिजनको नाम, आम्बेलाइकेल रिजन भन्छन्।

मिडिलको ३ रिजन्समध्ये, लेफ्ट दिगको रिजनको नाम, लेफ्ट लाम्बर रिजन भन्छन्।

लोवर ३ रिजन्समध्ये, राईट दिगको रिजनको नाम, राईट ईन्गुइनेल रिजन भन्छन्।

तल्लो ३ रिजन्समध्ये, लेफ्ट दिगको रिजनको नाम, लेफ्ट ईन्गुइनेल रिजन भन्छन्।

तल्लो ३ रिजन्समध्ये, मिडिल रिजनको नाम, हाइयो ग्याष्टिक रिजन भन्छन्।

यो ९ रिजन्सको नाम—

१ राईट हाइयो कन्ड्रियाक रिजन।
२ येपिग्याष्ट्रिक „ ।
३ लेफ्ट हाइयो कन्ड्रियाक „ ।
४ राईट लाम्बर „ ।
५ आम्बिलाइकेल „ ।
६ लेफ्ट लाम्बर „ ।
७ राईट इन्गुइनेल „ । दोस्रो नाम, राईट इलियाक रिजन।

८ हाइयो ग्याष्ट्रिक रिजन। दोस्रो नाम, प्युबिक रिजन।
९ लेफ्ट इन्गुइनेल रिजन। दोस्रो नाम, लेफ्ट इलियाक रिजन।

राईट हाइयो कन्डियाक रिजनमा—

१ लिभरको राईट लोबको लार्ज हिस्सा।
२ कोलनको हेपेटिक फ्लेक्सर।
३ राईट किडनीको १ पार्ट।

येपिग्याष्ट्रिक रिजनमा—

१ ष्टम्याकको धेरै हिस्सा र तेसैको कार्डियाक र पाइलोरिक अरोफिसेस।
२ लिभरको लेफ्ट लोब र राईट लोबको १ पार्ट।
३ गलब्लाडर।
४ प्यान्क्रियास।
५ डियोडिनाम।
६ किड्नीको र सुप्रारिनल क्याप्सुल पार्टस।

लेफ्ट हाइयो कन्डियाक रिजनमा—

१ ष्टम्याकको स्प्लिनिक येन्ड।
२ स्प्लिन र प्यान्क्रियासको येक्सट्रिमिटिज।
३ कोलनको स्प्लिनिक फ्लेक्सर।
४ लेफ्ट किड्नीको १ पार्ट।

राईट लाम्बर रिजनमा—

१ आसीन्डिङ कोलन।
२ राईट किड्नीको १ पार्ट।
३ स्माल इन्टेष्टाइनको थोरै कनभन्युशन।

आम्बेलाइकल रिजनमा—

१ ट्र्यान्सभर्स कोलन ।

२ मेसेन्टेरी र ग्रेट वोमेन्टाम ।

३ डियोडिनामको ट्र्यान्सभर्स पार्ट ।

४ ज्युज्यूनाम र इलियामको थोरै कन्भल्युशन्स ।

५ २ किड्नीजको पार्ट्स ।

लेफ्टलाम्बर रिजनमा—

१ डिसेन्डिङ कोलन ।

२ वोमेन्टमको १ पार्ट ।

३ लेफ्ट किडनीको १ पार्ट ।

४ स्माल इन्टेष्टाइनको थोरै कन्भल्युशन ।

राईट इन्गुइनेल रिजनमा—

१ सिकाम ।

२ आपेन्डिक्स सिकाई ।

हाइपोग्यास्ट्रिक रिजनमा—

१ स्माल इन्टेष्टाइनको कन्भल्युशन्स ।

२ बालखको ब्लाडर ।

३ आडाल्टमा डिष्टेन्डेड ब्लाडर ।

४ प्रेग्नेन्सीको बखतमा युटेरस ।

लेफ्ट इन्गुइनेल रिजनमा—

१ कोलनको सिग्माइड फ्लेक्सर ।

ष्टम्याकको बयान ।

यो डाइजेस्सनगर्ने पैह्ला अर्ग्यान हो। यो आलिमेन्टरी केना-

लको डाइलेटेड पोर्सन हो, येस्को आकार पाइरीफरम हुन्छ। यो आर्के.कार्म भै रहन्छ, येस्को वेस राउन्ड हुन्छ र लेफ्ट साईडमा रहन्छ। यो ष्टम्याक आब्डोमेनको आन्टीरियेर वालको बीहाईन्डमा र लीभर र डायाफारमको बिनीथमा र ट्रान्सभर्स कोलनको आवभमा रहन्छ, येस्को अपरवर्डर कन्केभ हुन्छ। नाम, लेसर-कार्भेचर, येस्को लोवरवर्डर कन्भेक्स हुन्छ। नाम, ग्रेटरकार्भेचर भन्छन्। येस्को लेफ्ट येक्सट्रिमिटोको नाम, कार्डियाक येन्ड। येस्को स्माल राईट येक्सटिमिटोको नाम, पाइलोरिक येन्ड। भन्छन।

येस्को पोजिशन—

यो लेफ्ट हाइयो कन्ड्रियाक र येपिग्याष्ट्रिक रिजनमा रहन्छ।

येस्को अरिफिसेस २ हुन्छ—

१ कार्डीयेक अरिफिस। दोस्रो नाम, इस्वोफेजियाल अरिफिस भन्छन्। यो इस्वोफेगसको साथ मील्छ र लेफ्ट दिश्मा रहन्छ।

२ पाइलोरिक अरिफिस। यो डियोडिनामको साथ मील्छ र राईट दिश्मा रहन्छ। यो अरिफिसमा १ भाल्व रहन्छ। नाम, पाइलोरास भन्छन्।

यो ष्टम्याक १० देखी १२ इञ्च लामो हुन्छ। ४ देखी ५ इञ्च चौड़ाई हुन्छ।

ष्टम्याकको येक्सप्यान्ड पोर्सनलाई फन्डास भन्छन्।

ष्टम्याकको कनेक्सन—

कार्डियकयेन्ड। 'इस्लोफेगसको साथ डायाफारमको ग्याष्ट्रोफ्रेनिक लीगामेन्टको साथ र ग्याष्ट्रोस्प्लीनिक वोमेन्टाम दीयेर स्प्लीनको साथ मील्छ।

पाइलोरिकयेन्ड। आब्डोमेनको वालको साथ र लिभरको आन्डर सर्फेसको साथ मील्छ।

येस्को आन्टीरियेर सर्फेस, अपवार्ड र फर्वार्डमा रहन्छ र आब्डोमेनको वालको साथ डायाफारमको साथ र लिभरको लेफ्ट लोबको आन्डर सर्फेसको साथ मील्छ।

येस्को पोष्टीरियेर सर्फेस, डाउनवार्ड र ब्याकवार्डदिग्मा जान्छ। डायाफारम, स्प्लीन, प्यानक्रियास, आवार्टा, भिनाकाभा र सलार प्लेक्ससको साथ मील्छ।

येस्को सुपीरियेर वर्डर, स्माल वोमेन्टम दीयेर लिभरके साथ मील्छ।

इन्फीरियेर वर्डर ग्रेट वोमेन्टमको साथ मील्छ।

स्म्याकको

आर्टरिजको नाम।

१ ग्याष्ट्रिक।

२ पाइलोरिक।

३ राईट ग्याष्ट्रोयेपिप्लइक ब्रेञ्चेस।

४ लेफ्ट ग्याष्ट्रोयेपिप्लइक ब्रेञ्चेस।

५ भ्यासाब्रिभिआ।

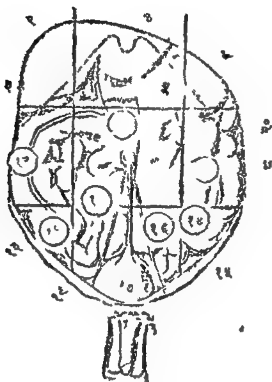
येस्को नार्भ्सको नाम—

१ राईट न्युमोग्याष्ट्रिक।

२ लेफ्ट न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ्स।

३ सिम्प्याथेटिक नार्भ।

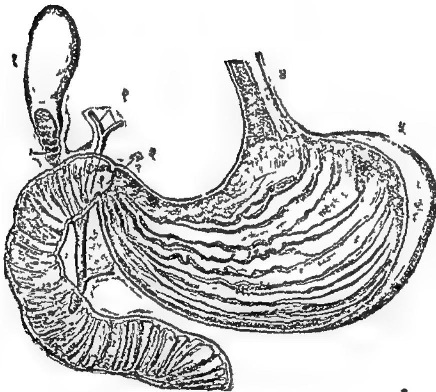
नं १०३ एबडमेन को रिजनस र तेसमे रहनेको चिस हरु ।

१ डायाफ्राम की लिमिट । २ लिभार राईटलोब । ३ राइट हाईपो कण्ड्रियाक । ४ लेफट लोब । ५ एपिगेसट्रिक । ६ लेफट हाईपो कण्ड्रियाक । ७ लेफट लामुार । ८ डिसेण्डि कोलान । ९ आमृा-लाइ कास । १० टानसभार्स कोलान । ११ स्मल इनटेसटाईन । १२ राईट लामुार । १३ एसेण्डि कोलान । १४ लेफट इगुनाल । १५ सिगमयड फ्लेक्सार । १६ हाईपोगासटिक । १७ ब्लाडार । १८ राइट इगुनाल । १९ सिक्राम । २० स्पिन ।

९।

न' १०४ इमाक र डिवोडिनाम को मिउकास मेम्ब्रेन बाईल डाकटस कोसाथ ।

१ गल ब्लाडार। २ हिपाटिक डाक्ट। ३ पाईलोरास। ४ इसोफेगास को मिउकास मेम्ब्रेन। ५ कार्डिया।

स्माल इन्टेष्टाइनको बयान।

यो २० फिट जत्ती लामो हुन्छ। आब्डोमिनल क्याभिटीको सेन्ट्रल र लोवरपार्ट्समा रहन्छ र पेल्भिसक्याभिटीमा रहन्छ। येस्को आवभमा र साईड्समा, लार्ज इन्टेष्टाइन रहन्छ। येस्को फ्रान्टमा, ग्रेट ओमेन्टम र आब्डोमेनको वाल रहन्छ।

यो मेसेन्टेरिक द्वीयेर स्पाइन कलमको साथ मील्छ।

येस्को ३ पोर्सन्स हुन्छ—

१ डियोडिनाम।
२ जीज्युनाम।
३ इलियाम।

डियोडिनामको कुरा।

यो १० इञ्च जत्ती लामो हुन्छ। यो स्माल इन्टेष्टाइनको सर्ट र वाईडपार्ट हुन्छ र यो स्माल इन्टेष्टाइनमध्ये, फिक्स्डपार्ट हुन्छ। येस्को १ पार्टलाई पेरीटोनियामले काभार गर्छ। येस्को आकार हर्सु जस्तो हुन्छ। येस्को कन्भेक्स दीग राईट साइडमा रहन्छ। येस्को कन्क्रेभ दिग लेफ्ट साइडमा रहन्छ र प्यान्क्रि-यासको हेड रहन्छ।

येस्को पोजिशन—

यो राईट हाइयो कन्डियाक र येपिग्याष्ट्रिक रिजनमा रहन्छ।

यो ४ हिस्साले बन्छ—

१ सुपोरियेर पोर्सन।
२ डिसीन्डिङ ,, ।

३ ट्रयान्सभर्स पोर्सन।
४ आसीन्डिङ „ ।

सुपीरियेर पोर्सन। दोस्रो नाम, फष्ट पोर्सन। यो ३ इञ्च लामो हुन्छ। यो मुभ गर्छ। येस्को आबभ र फ्रान्टमा, लिभरको क्वाडरेट लोब र गलब्लाडर रहन्छ। येस्को वीहाईन्डमा, हेपेटिक आर्टरी, हेपेटिक डाक्ट र भिनापोर्टा रहन्छ।

डिसेन्डिङ पोर्सन। दोस्रो नाम, सेकेन्ड पोर्सन। यो ३·इञ्च जत्ती लामो हुन्छ। यो गलब्लाडरको नेकदेखी डाउनवार्डदिग्मा, राईट किड्नीको फ्रान्ट र थार्ड लाम्बर भार्टिब्रासम्म पुग्छ। येस्को फ्रान्टमा, कोलनको राईट आर्च्ड र मेसोकोलन रहन्छ। वीहाईन्डमा, राईट किड्नी रिनलभेसल्स र इन्फीरियेर भीनाकाभा रहन्छ। येस्को इन्नरसाईडमा, प्यान्क्रियासको हेड र डाक्टस कम्युनिस्कलिडोकस रहन्छ।

ट्रयान्सभर्स पोर्सन। दोस्रो नाम, थार्ड पोर्सन, यो लङ र न्यारो हुन्छ। यो थार्ड लाम्बर भार्टिब्राको राईट साईडवाट शुरू भै स्पाइनको फ्रान्टवाट अपार्ड र लेफ्ट साईडमा गै आब्डोमिनल आवार्टाको लेफ्ट साईडसम्म पुग्छ। येस्को फ्रान्टमा, पेरिटोनियाम र सुपीरियेर मेसेन्टेरिक भेसल्स रहन्छ। येस्को वीहाईन्डमा, आवार्टा, इन्फीरियेर भिनाकाभा र डायाफारमको क्रुरा रहन्छ। येस्को आबभमा, प्यान्क्रियासको लोवरवर्डर रहन्छ।

आसीन्डिङ पोर्सन। दोस्रो नाम, फोर्थ पोर्सन। यो १ वा २ इञ्च हुन्छ। यो भार्टिब्रलकलमको लेफ्ट साईडवाट, सेकेन्ड ला-

म्बर भार्टिब्राको अपरवर्डरको लेभेलसम्म पुग्छ र जीज्यूनाम हुन्छ । येस्को फ्रान्ट र साईड्समा, पेरिटोनियाम रहन्छ ।

डियोडिनामको

आर्टरिजको नाम ।

१ हेपेटिक आर्टरीको पाइलोरिक ।

२ प्यान्क्रियाटीको डियोडिनाल ब्रेञ्चेस ।

३ इन्फीरियेर प्यान्क्रियाटीको डियोडिनाल ब्रेञ्चेस ।

येस्लाई सप्लाई गर्ने नार्भको नाम—

१ सोलार प्लेक्सस ।

जीउयूनामको कुरा ।

यो स्माल इन्टेष्टाइनको बाकी रहेको भागको ५ भागको २ भाग जत्ती हुन्छ । यो सेकेन्ड लाम्बर भार्टिब्राको अपरवर्डरको लेफ्ट साईडबाट शुरू भै इलियाममा तमाम हुन्छ । यो आम्बेलाइकेल र लेफ्ट इलियाक रिजन्समा रहन्छ ।

इलियामको कुरा ।

यो स्माल इन्टेष्टाइनको बाकी रहेको भागको ३/५ भाग जत्ती हुन्छ । यो आम्बेलाइकेल, हाइयोग्याष्टिक र राईट इलियाक रिजन्समा रहन्छ । कोही २ मा पेल्भिक रिजन्स पनी रहन्छ ।

जीज्युनाम र इलियामलाई सप्लाई गर्ने आर्टरिज—

१ सुपीरियेर मेसेन्टेरिक ।

जीज्युनाम र इलियामलाई सप्लाई गर्ने नार्भ—

१ सिम्प्याथाटिकको प्लेक्सस ।

लार्ज इन्टेष्टाइन्को बयान।

यो इलियाम तमाम भयाको ठाउँ देखी, येनाससम्म रहन्छ। यो ५ फिट जत्ती लामो हुन्छ जम्मा इन्टेष्टैनल केनालको १/५ खण्ड हुन्छ। यो स्माल इन्टेष्टाइनको वोरिपरिमा रहन्छ यो स्माल इन्टेष्टाइन भन्दा मोटो हुन्छ। यो राईट इन्गुइनल रिजनबाट शुरू भै राईट लाम्बर र हाइयोकन्ड्रियाक रिजन्सबाट, लिभरको आन्डर सर्फेसमा जान्छ, फेरि यो येपिग्याष्ट्रिक र आम्बिलाइकेल रिजन्सबाट, लेफ्ट हाइयोकन्ड्रियाक रिजनमा पुग्छ, फेरि यो लेफ्ट लाम्बर रिजनबाट, लेफ्ट इलियाक फसीमा पुग्छ र सिगमाईड फ्लेक्सर भै पेल्भिस भीत्र गै येनास हुन्छ र तमाम् हुन्छ।

यो लार्ज इन्टेष्टाइनको ३ हिस्सा हुन्छ।

१ सिकाम।
२ कोलन।
३ रेक्टम।

सिकामको कुरा।

यो १ लार्ज थैलो जस्तो हुन्छ २१/२ इञ्च जत्ती डायामेटर हुन्छ, स्वोवास मासलको माथी रहन्छ र राईटइलियाक फसामा रहन्छ। पेरिटोनियामले काभार गर्छ, येस्को लोवर, इन्नर व्याकपार्टबाट, जुगाको आकार जस्तो ३ इञ्च जत्ती लामो १ प्रोजेक्सन हुन्छ। नाम, आपेन्डिक्स भर्मिफर्मीस भन्छन। येस्को मोटाई र ज हांसको प्वांखको फेदको ढुङरी जत्रो हुन्छ। यो कोही २ मा ६ इञ्चसम्म लामो हुन्छ। यो पेरिटोनियामको २ पत्रको बीचमा रहन्छ। यो सिकामको साथ १ अरिफिस भै मील्छ।

इलियामको लोवरयेन्ड, लार्ज इन्टेष्टाइनको इन्नर र व्याकपार्टको साथ जाहाँ मील्छ अर्थात् सिकाम र कोलन मिलने ठाउमा २ भाल्व रहन्छ। नाम, इलियोसिक्याल भाल्व।

कोलनको कुरा।

येसको ४ पार्टर्स हुन्छ—

१ आसेन्डिड कोलन।
२ ट्रयान्सभर्स ,, ।
३ डिसेन्डिड ,, ।
४ सिग्माइड फ्लेक्सर।

आसेन्डिड कोलनको कुरा।

यो सिकामको शुरू भयाको ठाउँदेखी अपवार्डदिग्मा जान्छ र लिभरको आन्डर सर्फेसमा र गलब्लाडरको राईट साइड्ससम्म पुग्छ र हेपेटिक फ्लेक्सर वन्छ। येसको फ्रान्टमा, इलियासको कन्भल्युशन्स रहन्छ। बीहाईन्डमा, इलायाकस, क्वाड्रेटस लम्वोरम र राईट किड्नीको आउटर सर्फेस रहन्छ।

ट्रयान्सभर्स कोलनको कुरा।

यो आवडोमेनको राईटदेखी लेफ्टदिग्मा जान्छ र गलब्लाडर देखी स्प्लीनसम्म रहन्छ। यो येपिग्याष्ट्रिक, आम्बेलाईकेल र लेफ्ट हाइयो कन्ड्रियाक रिजन्समा रहन्छ। ट्रयान्सभर्स कोलन तमाम् भयाको ठाउँमा, स्प्लीनिक फ्लेक्सर हुन्छ। येस्लाई पेरिटोनियामले काभार गर्छ। येस्को आवभमा, लिभर, गलब्लाडर, ष्टम्या-

कको ग्रेट कार्भेचर र स्प्लीनको लोवरयेन्ड रहन्छ। वीलोमा, स्माल इन्टेष्टाइन्स रहन्छ। आन्टीरियेरमा, ग्रेट वोमेन्टम र आब्डोमेनको वाल रहन्छ। पोष्टीरियेरमा, राईट किडनी, ड्यिोडिनामको सेकेन्डपार्ट र ट्रयान्सभर्स मेसो कोलन रहन्छ।

डिसेन्डिङ कोलनको कुरा।

यो लेफ्ट हाइयोकन्ड्रियाक रिजनदेखी लाम्बर रिजनबाट, लेफ्ट इलियाक फसाको अपरपार्टसम्म पुग्छ र सिग्मायेड फ्लेक्सर हुन्छ। येस्को आन्टीरियेर र ल्याटारयाल सर्फेसलाई पेरिटोनियामले काभार गर्छ। येस्को वीहाईन्डमा, लेफ्ट क्रास, लेफ्ट किड्नी र क्वाड्रेटस लम्बोरम रहन्छ। फ्रान्टमा, छम्याकको १ पार्ट रहन्छ। इन्नर साइडमा, लेफ्ट किड्नीको आउटर वर्डर रहन्छ।

सिग्माइड फ्लेक्सरको कुरा।

यो लेफ्ट इलियाक फसामा रहन्छ र लेफ्ट स्याक्रो इलियाक आर्टिकुलेशनसम्म गै रेक्टम हुन्छ।

रेक्टमको बयान।

यो सिग्माईड फ्लेक्सरदेखी येनाससम्म रहन्छ। यो ८ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ। यो लेफ्ट स्याक्रो इलियाक आर्टिकुलेशनदेखी शुरू भै वोब्लिक भै डाउनवार्ड दिग्मा, लेफ्ट साईडबाट राईट साईडमा जान्छ, फेरी यो स्याक्राम र कक्सिसको लोवरपार्टको फ्रान्ट ग्राट गै येनासमा टार्मिनेट हुन्छ।

येस्को ३ पोर्सन्स हुन्छ—

१ अपर पोर्सन ।
२ मिडिल „ ।
३ लोवर „ ।

अपर पोर्सन । लेफ्टस्पाक्रो इलियाक आर्टिकुलेशनदेखी शुरू भै स्पाक्रामको थार्डपिसको मिडिलसम्म पुग्छ । यो ४ ईञ्च जत्ती लामो हुन्छ । पेरिटोनियामले बेह्रेको छ । येस्को बीहाईन्डमा, पाइरीफर्मीस र स्पाक्राल फ्लेक्सस रहन्छ । येस्को लेफ्ट साईडमा, लेफ्ट युरिटर, लेफ्ट इन्टर्नल इलियाक भेसल्सको ब्रेञ्चेस रहन्छ । येस्को फ्रान्टमा, ब्लाडरको पोष्टीरियेर सर्फेस, मेलमा रहन्छ । युटेरसको पोष्टीरियेर सर्फेस, फीमेलमा रहन्छ ।

मिडिलपोर्सन । अपरपोर्सन तमाम भयाको ठाउँदेखी कक्सिसको टिपसम्म रहन्छ । यो ३ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ । येस्को आन्टीरियेर सर्फेसको अपरपार्टमा मात्र, पेरिटोनियाम रहन्छ । येस्को फ्रान्टमा, ब्लाडरको बेस्को ट्राइगुलर पार्ट रहन्छ र भेसिक्युली सेमिनेलिस, भ्यासाडिफारेन्सिया, मेलमा, प्रष्टेटको आन्डर सर्फेस र फीमेलमा, भेजाइनाको पोष्टीरियेर वाल रहन्छ । येस्को ल्याटारलालटिम्मा कक्सिजियाल मासल रहन्छ ।

लोवरपोर्सन । कक्सिसको टिपदेखी येनाससम्म रहन्छ । यो १ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ, येसमा पेरिटोनियाम छैन । येस्को फ्रान्टमा, प्रष्टेड्ग्ल्यान्डको फोरपार्ट युरिथ्राको मेम्ब्रेनसपार्ट र मेलमा, कर्पास स्पञ्जोशनको वाल्व र फीमेलमा, भेजाइनाको पो-

कको ग्रेट कार्भेचर र स्प्लीनको लोवरयेन्ड रहन्छ। वीलोमा, स्माल इन्टेष्टाइन्स रहन्छ। आन्टीरियेरमा, ग्रेट वोमेन्टम र आव्डोमेनको वाल रहन्छ। पोष्टीरियेरमा, राईट किडनी, डियोडिनामको सेकेन्डपार्ट र ट्रान्सभर्स मेसो कोलन रहन्छ।

डिसेन्डिङ कोलनको कुरा।

यो लेफ्ट हाइयोकन्ड्रियाक रिजनदेखी लाम्बर रिजनबाट, लेफ्ट इलियाक फसाको अपरपार्टसम्म पुग्छ र सिग्मायेड फ्लेक्सर हुन्छ। येस्को आन्टीरियेर र ल्याटारमाल सर्फेसलाई पेरिटोनियामले काभार गर्छ। येस्को वीहाईन्डमा, लेफ्ट क्रास, लेफ्ट किड्नी र क्वाड्रेटस लम्बोरम रहन्छ। फ्रान्टमा, छम्याकको १ पार्ट रहन्छ। इन्नर साइडमा, लेफ्ट किड्नीको आउटर वर्डर रहन्छ।

सिग्माइड फ्लेक्सरको कुरा।

यो लेफ्ट इलियाक फसामा रहन्छ र लेफ्ट स्पाक्रो इलियाक आर्टिकुलेशनसम्म गै रेक्टम हुन्छ।

रेक्टमको बयान।

यो सिग्माईड फ्लेक्सरदेखी येनाससम्म रहन्छ। यो ८ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ। यो लेफ्ट स्पाक्रो इलियाक आर्टिकुलेशनदेखी शुरू भै वोव्लिक भै डाउनवार्डदिग्मा, लेफ्ट साईडबाट राईट साईडमा जान्छ, फेरी यो स्पाक्राम र कक्सिसको लोवरपार्टको फ्रान्ट बाट गै येनासमा टार्मिनेट हुन्छ।

येस्को ३ पोर्सन्स हुन्छ—

१ अपर पोर्सन।
२ मिडिल „ ।
३ लोवर „ ।

अपर पोर्सन। लेफ्टस्याक्रो इलियाक आर्टिकुलेशनदेखी शुरू भै स्याक्रामको थार्डपिसको मिडिलसम्म पुग्छ। यो ४ ईञ्च जत्ती लामो हुन्छ। पेरिटोनियामले बेढेको छ। येस्को बीहाईन्डमा, पाईरीफर्मीस र स्याक्राल फ्लेक्सस रहन्छ। येस्को लेफ्ट साईडमा, लेफ्ट युरिटर, लेफ्ट इन्टर्नल इलियाक भेसल्सको ब्रेञ्चेस रहन्छ। येस्को फ्रान्टमा, ब्लाडरको पोष्टीरियेर सर्फेस, मेलमा रहन्छ। युटेरसको पोष्टीरियेर सर्फेस, फीमेलमा रहन्छ।

मिडिलपोर्सन। अपरपोर्सन तमाम भयाको ठाउँदेखी कक्सिसको टिपसम्म रहन्छ। यो ३ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ। येस्को आन्टीरियेर सर्फेसको अपरपार्टमा मात्र, पेरिटोनियाम रहन्छ। येस्को फ्रान्टमा, ब्लाडरको वेस्को ट्र्याङ्गुलर पार्ट रहन्छ र भेसिक्युली सेमिनेलिस, भ्यासाडिफारेन्सिया, मेलमा, प्रष्टेटको आन्डर सर्फेस र फीमेलमा, भेजाइनाको पोष्टीरियेर वाल रहन्छ। येस्को ल्याटाराल्दिग्मा कक्सिजियाल मासल रहन्छ।

लोवरपोर्सन। कक्सिसको टिपदेखी येनाससम्म रहन्छ। यो १ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ, येस्मा पेरिटोनियाम छैन। येस्को फ्रान्टमा, प्रष्टेड्ग्ल्यान्डको फोरपार्ट युरिथ्राको मेम्ब्रेनसपार्ट र मेलमा, कर्पासस्पञ्जोशनको वाल्व र फीमेलमा, भेजाइनाको पो-

टीरियेर वाल रहन्छ। येस्को बीहाईन्ड र ल्याटारलमा, लीभेटर् येनाई रहन्छ।

लार्ज इन्टेष्टाइनको

आर्टरिजको नाम ।

सुपीरियेर हेमरहयेडल आर्टरी ।
मिडिल „ „ ।
इन्फीरियेर „ „ ।

येस्को सप्लाई गर्ने नार्भ्स—

१ सिम्प्याथेटिक नार्भ्सको प्लेक्सस ।

इन्टेष्टाइन्स तमाम् ।

लिभरको बयान ।

यो राईट हाइपो कन्ड्रियाक र येपिग्याष्ट्रिक रिजन्समा रहन्छ। यो १ वोटा ठुलो ग्ल्यान्ड हो। येस्ले बाइलसिक्रेशन गर्ने काम दिन्छ र ब्लुट येहि ग्ल्यान्डबाट जादा, तेहि ब्लुटमा रहेको केही चीजलाई चेञ्ज गराउ छ। यो चाइल्डमा, येपिग्याष्ट्रियाम र लेफ्ट हाइपो कन्ड्रियाममा रहन्छ। यो लिभरको तौल ३ देखी ४ पाउन्ड्स हुन्छ, अर्थात् ५० देखी ६० औन्स हुन्छ। येस्को अपर सर्फेस। नाम, डायाफ्रामेटी सर्फेस। यो कन्भेक्स हुन्छ। अपवार्ड र फर्वार्डदिग्मा जान्छ र स्मुथ हुन्छ। येस्को सास्पेन्सरी लीगामेन्ट चाहेक अरु ठाउँलाई पेरीटोनियामले काभार गर्छ।

यो डायाफ्रारमको आन्डर सर्फेसमा र आव्डोमेनको वालको वी-
चमा रहन्छ। यो अपर सर्फेसमा २ लोव्स रहन्छ। नाम—

१ राईट लोव ।

२ लेफ्ट „ ।

राईट लोव, लार्ज र कन्भेक्स हुन्छ ।

लेफ्ट लोव, स्माल र फ्ल्याट हुन्छ ।

यो २ लोव्सको वीचमा सास्पेन्सरी लीगामेन्ट रहन्छ। नाम, व्रड लीगामेन्ट ।

यो २ लोव्सको वीच र फ्रान्टमा १ नच छ। नाम, आम्वे-लाइकल नच भन्छन् ।

यो लिभरको आन्डर सर्फेसको नाम, भिसिस्याल सर्फेस भन्छन्। यो कन्केभ हुन्छ। यो डाउनवार्ड र व्याकवार्डवाट लेफ्ट-दिग्मा जान्छ। यो सर्फेस ष्टम्याक, डियोडिनाम, हेपेटिक फ्लेक्सर, राईट किड्नी र राईट सुप्रारिनल क्याप्सुलको साथ मील्छ। यो सर्फेसलाई पेरीटोनियामले काभार गर्छ। गलब्लाडर रहेको ठाउँ-लाई पेरीटोनियामले काभार गर्दैन ।

लेफ्ट लोवको नाम, क्वाडरेट लोव भन्छन् ।

राईट लोव र स्पिजियाल लोवको वीचमा १ स्माल लोव हुन्छ। नाम, कडेट लोव भन्छन् ।

लिभरको पोष्टीरियेर सर्फेस, राउन्ड हुन्छ। राईट लोवको दिग्मा व्रर्ड र लेफ्टदिग्मा न्यारो हुन्छ। येस्को पोष्टीरियेर सर्फेसको धेरै हिस्सालाई पेरीटोनियामले काभार गर्दैन। यो सर्फेसको राईट

ट्रिगको स्माल हिस्सालाई पेरीटोनियामले काभार गर्छ। पेरीटो; नियामले काभार गरेको पोर्सन, डायाफारमको साथ लागेको छ र आब्डोमेनको पोष्टीरियेर वालको साथ मील्छ।

यो पोष्टीरियेर सर्फेसको सेन्टरमा, भार्टिब्रल कलम र आ· वार्टा र इन्फीरियेर भिनाकाभालाई १ डीप नच देखीन्छ।

भिनाकाभाको फिसर र डाक्टस भिनोससको फिसंरको बीचमा स्पीजियाल लोब रहन्छ।

यो लिभरको आन्टीरियेर वर्डर थिन र सार्प हुन्छ र येसमा १ नच रहन्छ।

लिभरको राईट येक्सट्रिमिटी थिक र राउन्ड हुन्छ। येस्को लेफ्ट येक्सट्रिमिटी थिन र फ्लाट हुन्छ।

लिभरको

लीगामेन्ट्सको कुरा।

यो ५ हुन्छन—

१. (नं.) लीगामेन्टमटेरिस। यो राउन्ड फाइब्रसं कर्ड हुन्छ। फिटसमा रहेको आम्बेलाइकल भेन, वोब्लिटारेटेट भै 'माने' तेस्को काम बन्द भै, यो लीगामेन्टस टेरिस बन्छ।

२. (नं.) लङ्गीच्युडिनल लीगामेन्ट। दोस्रो नाम, ब्रड लीगामेन्ट। तेस्रो नाम, फ्यालसीफारम लीगामेन्ट। चौथो नाम, रास्पेन्सरी लीगामेन्ट भन्छन। यो आवभमा, डायाफा- रमको साथ र चीलोमा, येस्को फ्रान्टको नचदेखी लिभ- रको पोष्टीरियेर येजसम्म लाग्छ। यो पेरिटोनियामको २ लेयार्स मिली बन्छ।

३. (नं.) ल्याटास्याल लीगामेन्ट्स। यो २ हुन्छ। {१ राईट। १ लेफ्ट।

यो डायाफारमको साइड्सदेखो लिभरको पोष्टीरियेर वर्डर सम्म लाग्छ।

४. (नं.) करोनरी लीगामेन्ट। येस्ले लिभरको पोष्टीरियेर मार्जीनको साथ डायाफारमलाई मीलाउ छ।

५. (नं.) राउन्ड लीगामेन्ट। यो आम्वेलाइकसदेखी लिभरको आन्टीरियेर वर्डरको नचमा लाग्छ।

लीगामेन्टम टेरिस वाहेक लिभरको अरु ४ लीगामेन्ट्स पेरिटोनियामको २ लेयासँ मिली वन्छ।

लिभरको

फीससँको नाम।

यो ५ हुन्छन्—

१. (नं.) आम्वेलाइकलफिसर। येस्मा आम्वेलाइकल भेनको वोब्लिटारेटेड पोर्सन रहन्छ।

२. (नं.) फिसर आफ दी डाक्टस भिनोसस। येस्मा डाक्टस भिनोससको वाकी हिस्सा रहन्छ।

३. (नं.) ट्रयान्सभर्स फिसर। दोस्रो नाम, पोर्टल फिसर। येस्मा हेपेटिक डाक्ट र हेपेटिक आर्टरी, पोर्टल भेन र नार्भ्स र लीम्फ्याटिक्स रहन्छ।

४. (नं.) फिसर फर्दि गलब्लाडर। येस्मा गलब्लाडर रहन्छ।

५. (नं.) फिसर फर्दि इन्फीरियेर भिनाकाभा। येस्मा इन्फीरियेर भिनाकाभा रहन्छ।

लिभरको

लोव्सको नाम ।

१ राईट लोव ।
२ लेफ्ट लोव ।
३ लोव्स काडरेटस ।
४ लोव्स स्पोजिलाई ।
५ लोव्स कडेटास ।

लिभरको

भेसल्सको नाम ।

१ हेपेटिक आर्टरी ।
२ हेपेटिक भेन ।
३ पोर्टल भेन ।
४ हेपेटिक डाक्ट ।
५ लिम्फ्याटिक्स ।

येसको पोजिशन—

१ हेपेटिक डाक्ट, राईटमा रहन्छ ।
२ हेपेटिक आर्टरी, लेफ्टमा रहन्छ ।
३ पोर्टल भेन, येहि २को बीच र बीहाईन्डमा रहन्छ ।

यो ३ चीजलाई येरिओलार टिस्युले बराबर बेहेको छ । ये बेहेको टिस्युलाईं क्याप्सुल आफ ग्लाइसन भनिन्छ । लिभर भीत्र येही हिसापसँग रहन्छ ।

हेपेटिक भेन्स, हेपेटिक आर्टरी, पोर्टल भेनको टार्मिने

शुन हुने ठाउँबाट लिभरभीत्र क्यापिलेरिजबाट शुरू हुन्छ र २ ठुलो भेन्स भै इन्फीरियेर भीनाकाभा बन्छ।

लिभरको

नार्भ्सको नाम।

१ सिम्प्याथेटिकको हेपेटिक प्लेक्सस।

२ न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ।

३ राईट फ्रेनिक।

लिभरबाट

पित्त भी सरक गर्न काम दिनेको यन्त्रहरूको नाम।

१. (नं.) हेपेटिक डाक्ट। यो बाइलक्यापिलारिज मिली २ डाक्ट्स भै लिभरको ट्रान्सभर्स फिसरबाट निस्कन्छ।

२. (नं.) गलब्लाडर। यो पित्त रहने थैली हो। लिभरको राईट लोबको आन्डरसर्फेसमा जो फसा छ, तेसैमा रहन्छ। यो ४ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ। १ इञ्च जत्ती चौडाई हुन्छ। येस्मा ८ देखी १० ड्रामसम्म पित्त रहन्छ। यो गलब्लाडर ३ हिस्साले बन्छ। नाम—

१ फन्डस।

२ बाडी।

३ नेक।

३. (नं.) सिष्टिक डाक्ट। यो १½ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ। यो हेपेटिक डाक्टको साथ मील्छ, येसबाट गलब्लाडरको पित्त निक्लन्छ।

४. (न.) डाक्टस कम्युनिस्कलिडोकस । यो ३ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ । सिष्टिक र हेपेटिक डाक्ट मील्दा बन्छ । यो डियोडिनामको डिसीन्डिङ पोर्सनको इन्नर साईडमा वोपुन गर्छ ।

प्यान्क्रियाम्को बयान ।

यो १ लङ ग्ल्यान्ड हो । येस्को राइट येक्सट्रिमिटी ब्रड हुन्छ । नाम, हेड र १ ठुलो बाडी हुन्छ । यो हेड र बाडीको बीचमा १ कन्सट्रिक्टेड पोर्सन हुन्छ । नाम, नेक भन्छन् । येस्को लेफ्ट येक्सट्रिमिटी सानु हुन्छ । नाम, टेल भन्छन् । यो आवडोमेनको पोष्टीरियेर वालको ट्रयान्सभर्सदिग्मा रहन्छ र येपिग्याष्ट्रिक र लेफ्ट हाइपो कन्ड्रियाक रिजन्सको पछाडीमा रहन्छ । यो ६ इञ्च देखी ८ इञ्चसम्म लामो हुन्छ । १½ इञ्च जत्ती गजकोदिग्मा रहन्छ । ½ देखी १ इञ्चसम्म थिक हुन्छ । २ देखी ३½ औन्ससम्म तौल हुन्छ ।

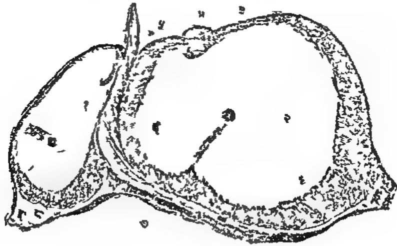
येस्को फ्रान्टमा, एम्याक र स्माल वोमेन्टम रहन्छ ।

वीहाईन्डमा, आवार्टा र इन्फीरियेर भीनाकाभा, मेसेन्टेरिक भेसल्स, डायाफारमको क्रुरा, स्प्लीनिक भेन, लेफ्ट किड्नी र लेफ्ट रिनल भेसल्स रहन्छ ।

येस्को अपरवर्डरमा, डियोडिनामको फाष्टपार्ट, हेपेटिक आर्टरी र स्प्लीनिक भेसल्स रहन्छ ।

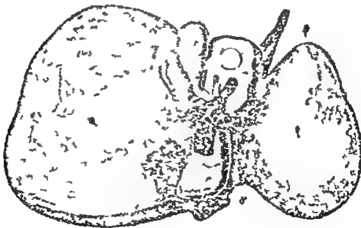
लोवर पार्टमा, डियोडिनामको थार्डपार्ट र मेसेन्टेरिक भेसल्स रहन्छ ।

न १०५ लिभार आपार सार्फेस।

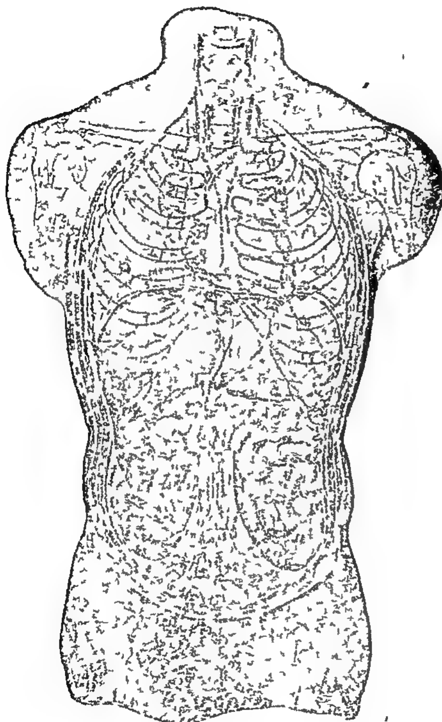
१ लेफट लोव। २ राइट लोव। ३ एन्टिरियार वर्डार। ४ गल वाडार। ५ राउण्ड लिगामेण्ट। ६ ब्रड लिगामेण्ट। ७ करोनारि लिगामेण्ट। ८ लेफट इनटार्नाल लिगामेण्ट। ९ राइट लेटारालिगामेण्ट

न १०६ लिभार आण्डार सार्फेस।

१ लेफट लोव। २ राइट लोव। ३ आम्बालाईकाल भेन। ४ डाकटास भिनोसास। ५ इनफिरियार भेना केभा।

नं १०७ थोरासिक र एवडमिनाल भिसेरा को नक्सा।

येस्को टेल । स्प्लीनको आन्टोरियर सर्फेसको लोवरपार्टमा तोल्छ।

येस्को हेड । डियोडिनामको साथ मोल्छ।

प्यान्क्रियासको.

डाक्टको नाम ।

प्यान्क्रियाटिक टिकडाक्ट भन्छन् । दोस्रो नाम, केनाल आफ टिसनाग । यो डाक्टस कम्युनिस्कलिडोकसको साथ मिली डियोडिनामको सेकेन्डपार्टमा चोपुन गर्छ।

प्यान्क्रियासको आर्टरिज ।

१ स्प्लीनिक आर्टरी ।

२ प्यान्क्रियाटिकोडियोडिनाल ।

३ सुपीरियेर मेसेन्टेरिक आर्टरिज ।

येस्को नार्भ्स—

१ स्प्लीनिक प्लेक्ससबाट आयाको ब्रेन्चेस ।

स्प्लीनको बयान ।

यो लेफ्ट हाइपोकन्ड्रियाक र येपिग्याष्ट्रिक रिजन्समा रहन्छ र ष्टम्याकको फन्डाम र डायाफारमको बीचमा रहन्छ । यो १ चोटा फ्ल्याट र सफ्ट ग्ल्यान्ड हुन्छ, तर येस्को डाक्ट छैन । येस्को रङ्ग नीलो र रातो मिश्रित भयाको हुन्छ ।

येस्को येक्सटर्नलमा, डायाफारम रहन्छ ।

येस्को इन्टर्नलमा, ष्टम्याकको कार्डियेकयेन्ड, लेफ्ट क्रास र प्यान्क्रियासको टेल रहन्छ।

येस्को आव्रभमा, डायाफ्रारमको साथ मिलाउने सास्पेन्सरी लीगामेन्ट रहन्छ।

बीलोमा, कष्टोकलिक लीगामेन्ट र स्प्लीनिक प्लेक्सस रहन्छ।

स्प्लीनमा, जाहाँबाट स्प्लीन भीत्र भेसल्स जान्छ। नाम, हाईलाम।

स्प्लीनको आर्टरी।

१ स्प्लीनिक आर्टरी।

स्प्लीनको नार्भ्स।

१ सिम्प्याथेटिकको सोलरप्लेक्ससको ब्रेञ्चेस।

पेरिटोनियामको बयान।

यो आब्डोमिनल र पेल्भिक्याभिटिजमा रहने भिसिराहरु लाई बेह्ने, १ सेरासमेम्ब्रेन हो। येस्को २ लेयार्स हुन्छ। नाम—

१ पेराइटल लेयार।

१ भिसिरल ,, ।

पेराइटललेयार। आब्डोमेन र पेल्भिसको वालसमा लाग्छ।

भिसिरललेयार। आब्डोमेन र पेल्भिस भीत्र रहने अर्ग्यान्समा लाग्छ।

यो पेरिटोनियाम। १ चौटा बन्द गरेको थैलो जस्तो हो।

यो मेलमा, पेरिटोनियामको कहीं खुला छैन।

फिमेलमा, फ्यालोपियान ट्यूव्सको येक्सट्रिमिटिज। यो पेरिटोनियामको क्याभिटिज भीत्र वोपुन गर्छ।

यो पेरिटोनियाम, आव्डोमेनको मिडिल लाईनवाट शुरू भै राईटदिग्मा लाम्बर रिजनसम्म गै सिकामको हेड र भार्मीफारम आपेन्डिक्सलाई वेह्री, आसीन्डिङ कोलनको फ्रान्ट र साइंडलाई पनी बेर्छ, कसै २ मा जम्मा कोलनलाई यो पेरिटोनियामले वेह्रिकन मेसोकोलन वन्छ। फेरी यो पेरिटोनियाम इन्वार्डदिग्मा गै राईट किडनीको आन्टीरियेरसर्फेसको लोवरपार्टलाई काभार गर्छ र डियोडिनामको थार्डपार्टको फ्रान्टलाई काभार गरी स्माल इन्टेष्टाइनको भेसल्सको फ्रान्टसम्म डाउनवार्डमा गै स्माल इन्टेष्टाइन्सलाई वेह्री, स्पाइनमा रहेको भेसल्सको पोष्टीरियेर सर्फेसलाई वेह्री, अपवार्डदिग्मा जान्छ र मेसेन्टेरिक वन्छ। फेरी यो स्पाइनवाट आउटवार्डदिग्मा, लेफ्ट किड्नीको आन्टीरियेरसर्फेसको लोवरपार्टलाई वेह्री, सिग्माइड फ्लेक्सर र डिसेन्डिङकोलनसम्म गै आव्डोमेनको वालको मिडिल लाइन सम्म पुग्छ।

पेल्भिसको पेरिटोनियाम, आव्डोमेनको पेरिटोनियामको साथ मील्छ।

यो पेल्भिसको पेरिटोनियाम, रेक्टमको फाष्टपार्टलाई वेह्र्छ र मेसोरेक्टम वन्छ। फेरी यो रेक्टमको सेकेन्डपार्टको फ्रान्ट र साइडलाई वेह्री डाउनवार्डदिग्मा जान्छ र मेलको ब्लाडरको वेस र अपरपार्टसम्म पुग्छ। पेरिटोनियामको येहि ठाउँलाई रेक्टो भेसिक्यालपाउच भन्छन्। यो पाउचको २ दिगवाट पेरिटोनियामको केहि हिस्सा वोब्लिटारेटेड हाइपोग्याष्ट्रिक आर्टरी र युरिटारको साथ मील्छ र ब्लाडरको पोष्टीरियेर फल्स लीगामेन्ट

बन्छ। फेरो यो पेरिटोनियाम, ब्लाडरको येपेक्सदेखी अपवार्ड्‌ दिग्मा आव्डोमेनको वालको आन्टीरियेरसम्म पुग्छ र युरेकस्‌-लाई भीत्र राखी र तेस्को साथ मिली, ब्लाडरको आन्टीरियेर फल्स लीगामेन्ट बन्छ। फेरी यो ब्लाडरवाट वोब्लिटारेटेड हाइपोग्याष्ट्रिक आर्टरीको बाटो गरी, इलियाकफसामा जान्छ र ब्लाडरको ल्याटा-रयाल फल्स लीगामेन्ट्स वन्छ।

फीमेलमा। यो पेरिटोनियाम, रेक्टमको सेकेन्डपार्टको फ्रान्ट र साइड्सवाट भेजाइनाको पोष्टीरियेर वाल र अपरपार्ट सम्म गै युटेरसको पोष्टीरियेरसर्फेस, अपर सर्फेस र आन्टीरियेर सर्फेसबाट ब्लाडरमा पुग्छ।

येही युटेरस र रेक्टमको वचीमा रहेको पेरिटोनियामको हिस्सालाई रेक्टो भेजाइनलपाउच। दोस्रो नाम, ड्ग्लासेसपाउच भन्छन्‌। फेरी यो पेरिटोनियाम, युटेरसको साइड्सवाट पेल्भि-समा जान्छ र ब्रड लीगामेन्ट्स वन्छ। यो ब्रडे लीगामेन्टको अपर वर्डरवाट फ्यालोपियान ट्युब्स जान्छ। यो पेरिटोनियाम आव्डो-मेनको अपरपार्टमा डायाफ्रामको आन्डरसर्फेसवाट लिभरको पोष्टीरियेरसर्फेससम्म र ष्टम्याकको इसोफेजियाल वोप्निङमा आ-टाच हुन्छ। फेरी यो फर्वार्डदिग्मा गै लिभरको अपरसर्फेससम्म पुग्छ र लिभरको लीगामेन्ट्स वन्छ। फेरी यो लिभरको आन्टी-रियेरवर्डरदेखी आन्डरसर्फेसको ट्रयान्सभर्सफिसरमा लाग्छ र येही लिभरको पोष्टीरियेरसर्फेसवाट आयाको पेरिटोनियामको ले-यारको साथ मिली, ष्टम्याकको माथीवाट जान्छ र स्माल वोमे-न्टम वन्छ। दोस्रो नाम, ग्याष्ट्रोहेपेटिक वोमेन्टम, भन्छन्‌।

फेरी यो लिभरको लञ्जीच्युडिनल फिसरबाट गलब्लाडर र लिभर्को राईट लोबको आन्डरसर्फेसलाई र डियोडिनामको सेकेन्ड पार्टको फ्रान्टलाई बेह्री, राईट किडनीको आन्टीरियेर सर्फेससम्म जान्छ। यो पेरिटोनियाम, लिभरको लञ्जीच्युडिनल फिसरको लेफ्ट साईडबाट लिभरको लेफ्ट लोबलाई काभार गरी इसोफेगसको फ्रान्ट र लेफ्ट साईडदेखी, ष्टम्याकको कार्डियक-येन्डको फ्रान्टबाट गै स्प्लीनलाई बेह्र छ र ग्याष्ट्रोस्प्लीनिक वोमेन्टम बन्छ। फेरी यो राईट किडनीको माथीबाट डिसेडिन्डकोलनलाई बेह्रन जान्छ र जाहाँबाट शुरू भयाको थियो सोही ठाउँमा मिल्न जान्छ। अर्थात् आब्डोमेनको मिडिललाईनमा।

लिभर, ष्टम्याक र ट्रान्सभर्स कोलनको बीचमा पेरिटोनियामको १ ठो दोस्रा थैलो जस्तो देखीन्छ। यो दोस्रा स्पाक हो। यो फोरामेन आफ उइन्सलो दीयेर पेरिटोनियामको ठुलो क्याभिटीको साथ मील्छ र लार्ज वोमेन्टम बन्छ।

वोमेन्टम भनेको पेरिटोनियामको २ लेयार्स मिली ष्टम्याकको साथ मील्छ र वोमेन्टम बन्छ। यो ३ हुन्छन्। नाम—

१ स्माल वोमेन्टम। दोस्रो नाम, ग्याष्ट्रोहेपेटिक वोमेन्टम।
२ लार्ज ,, । दोस्रो नाम, ग्याष्ट्रोकलिक ,, ।
३ ग्याष्ट्रोस्प्लीनिक वोमेन्टम।

मेसेन्टेरिक भनेको पेरिटोनियामको २ लेयार्स मिली इन्टेष्टाइनको साथ मील्छ र आब्डोमेनको पोष्टीरियेर वालमा लाग्छ।

पेरिटोनियमले बनेको

लीगामेन्ट्सको नाम ।

१. (नं) लीभरमा—

(क) सास्पेन्सरी लीगामेन्ट १

(ख) करोनरी लीगामेन्ट १

(ग) ल्याटास्याल लीगामेन्ट्स २

२. (नं.) ब्लाडरमा—

(क) पोष्टीरियेर फल्स लीगामेन्ट १

(ख) ल्याटास्याल फल्स लीगामेन्ट्स २

(ग) सुपेरियेर फल्स लीगामेन्ट १

३ (नं.) युटेरसमा—

(क) ब्रड लीगामेन्ट १

(ख) आन्टीरियेर लीगामेन्ट्स २

(ग) पोष्टीरियेर ,, २

४. (नं.) स्प्लीनमा—

(क) लीगामेन्ट ।

फोरामेन आफ उइन्सलोबाट जाने चीज—

१ हेपेटिक आर्टरी ।

२ हेपेटिक डाक्ट ।

३ पोर्टल भेन्स ।

४ सिष्टिक डाक्ट ।

सिष्टिक डाक्टको रिलेशन ।

फ्रान्टमा—

१ लेसर वोमेन्टम ।

२ पोर्टल भेन।
३ हेपेटिक आर्टरी।
४ हेपेटिक डाक्ट।

पीह्राईन्डमा—

१ इन्फीरियेर भिनाकाभा।

थावभमा—

१ स्पिजिली।
२ कडेट लोब्स।

बीलोमा—

१ हेपेटिक आर्टरी।
२ डियोडिनामको फष्ट पार्ट।

अर्ग्यान आफ डाइजेस्सन तमाम्।

थोरयाक्सको बयान।

थोरयाक्सको वयाभिटीभीत्र, हार्टलाई वेह्रेर पेरिकार्डियाम र लङ्सलाई वेह्रेर प्लुरा रहन्छ। येस्को आकार र बाउन्डरी, प्टार्नामको बयानमा लेखियाको छ।

थोरयाक्सको अपरबोमिडयाट बिफोरदेखी ब्याकवार्डमा, प्टार्नोहायेड र प्टार्नोथाइरयेडमासल्स, थाइमसग्ल्यान्डको बाकी हिस्सा, ट्रेकिया, इस्वोफेगास र थोरयासिक डाक्ट रहन्छ।

येही अपर बोम्भिङ्को साईड्समा लङ्गसकोलाई मासल, इनोमिनेट आर्टरी, लेफ्ट कमन केरोटिड, लेफ्ट साब्क्लेभियान, इन्टर्नल म्यामारी र सुपीरियेर इन्टरकष्टल आर्टरिज, राईट र लेफ्ट इनोमिनेट भेन्स, इन्फीरियेर थाईरयेड भेन, न्युमोग्याष्ट्रिक कार्डियेक र फ्रेनिक, सिम्प्याथेटिक नार्भ्स र फाष्टर्सल नार्भको आन्टीरियेर ब्रेश्च र लेफ्ट रेकारेन्ट लेरिञ्जियाल नार्भ र लाङ्सको येपेक्स । येत्ती चीज थोरयावसको अपरबोम्भिङ्गबाट जान्छ ।

पेरिकार्डियामको बयान ।

यो १ बोटा मेम्ब्रेनले बनेको स्पाक हो, येसभित्र हार्ट र हार्टबाट उठेको ठूलो ठूलो भेसल्सको शुरू भयाको ठाउँ रहन्छ। यो ष्टार्नामको बीहाईन्डमा र लेफ्ट साईडको थार्ड, फोर्थ, फीफ्थ, सिक्स्थ र सेभेन्थ रिब्सको कार्टिलेजेसको बीहाईन्डमा रहन्छ। यो २ दिग्को प्लुरीको बीचमा रहन्छ।

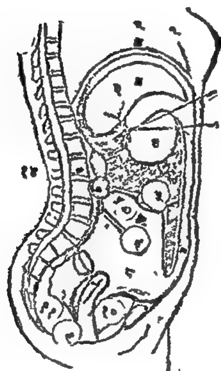
येस्को येपेक्स, अपवार्ड दिग्मा जान्छ र हार्टको बेसबाट अरिजिन भयाको ठूलो भेसल्सहरूको २ इञ्चसम्म पनी यो पेरिकार्डियामले बेह्रेको छ।

येस्को बेस, डायाफ्रामको लेफ्ट साईडको सेन्ट्रल टेन्डनमा लाग्छ।

येस्को फ्रान्टमा, थाइमसग्ल्यान्डको बाकी हिस्सा र लाङ्सको मार्जीन्स रहन्छ।

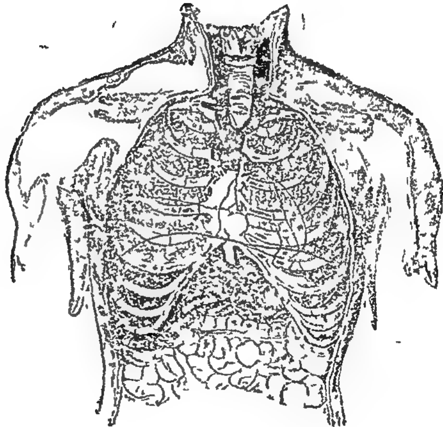
येस्को बीहाईन्डमा, ब्रन्काई, इस्रोफेगस, डिसीन्डिङ आवार्टा रहन्छ।

न १०८ एबडमेन को भर्टिकाल सेकसान गरि पेरिटोनियाम को रिफ्लेकसान लाइ देखिन्छ ।

१ प्लुरा। २ डायाफ्राम। ३ लिभार। ४ ष्टमाक। ५ ट्रानस्-भार्स कोलान। ६ समल इनटेस टाइन। ७ मेसेण्ट्रि। ८ इउटेरास। ९ भेजाइना। १० ब्लाडार। ११ रेकटाम। १२ फोरामेन अफ उइन्सलो १३ लेसार ओमेण्टाम। १४ आइनाल कालम।

नं १०९ थोराक्स की फ्रन्ट चित्र ।

१ पालमोनारि अरिफिस । २ एवोर्टिक अरिफिस । ३ लेफट अरिक्रिउलो भेंन्ट्रिकिउलार अरिफिस । ४ राइट अरिक्रिउलो भेंन्ट्रि

येस्को ल्याटास्वालदिग्मा, प्लुरी, फ्रेनिक नार्भ र येसै नार्भको साथ जाने भेसल्सहरू रहन्छ।

हार्टको बयान ।

यो १हलो मासलले वनेको अग्यान हो, येस्को आकार कनिक्याल हुन्छ। यो २ लाङ्सको वीचमा रहन्छ र येस्लाई पेरिकार्डियामले वेह्रेको छ। यो हार्टको वेसमा ठूलो ब्लूट भेसल्सहरू मीलछ। यो हार्ट, पेरिकार्डियामको भीत्रमा लागेको छैन।

हार्टको पोजिशन—

यो हार्ट चोथ्रिक भै चेष्टभीत्र रहन्छ।

येस्को वेस, अपवार्ड व्याकवार्ड र राईटदिग्मा रहन्छ र फीफ्थ र अेट्थ डर्सल भार्टिव्रीको वीचको जगामा रहन्छ।

येस्को येपेक्स, डाउनवार्ड फर्वार्ड र लेफ्टदिग्मा रहन्छ। लेफ्ट दिगको फीफ्थ र सिक्स्थ रिव्सको कार्टिलेजको वीचको जगामा रहन्छ।

लेफ्ट निप्लको ½इश्च इन्नर साईडमा र १½इश्च वीलोमा रहन्छ।

यो हार्ट, ष्टार्नामको लोवर टु थार्ड्सको वीहाईन्डमा र थोरै लेफ्ट साईडमा रहन्छ अर्थात् ष्टार्नामको चौडाईको मिडिलदेखो राईटदिग्मा १½ इश्चसम्म, लेफ्टदिग्मा ३ इश्चसम्म रहन्छ।

येस्को आन्टीरियेर सर्फेस, राउन्ड र कन्भेक्स हुन्छ र अपवार्ड र फर्वार्डदिग्मा जान्छ र राईट भेन्टीकलको धेरै हिस्सा र लेफ्ट भेन्ट्रीकलको १ पार्ट वन्छ।

२०३।

येस्को पोष्टीरियेर सर्फेस फ्ल्याट हुन्छ। डायाफारमको ऊपर रहन्छ। येस्ले लेफ्ट भेन्ट्रीकल बन्छ।

हार्टको राईट वर्डर। लङ, थिन र सार्प हुन्छ।

हार्टको लेफ्ट वर्डर। सर्ट, थिक र राउन्ड हुन्छ।

यो हार्टको सुपोरियेर भाग, सेकेन्ड लेफ्ट कष्टल कार्टिलेजको लोवरवर्डरदेखी थार्ड राईट क्र्याल कार्टिलेजको अपरवर्डर-सम्म रहन्छ।

हार्टको साईज—

यो आडाल्टमा, ५ इञ्च लामो हुन्छ। येस्को चौड़ाई भाग ३ १/२ इञ्च जत्तो हुन्छ। यो २ १/२ इञ्च जत्तो थिक हुन्छ।

येस्को तौल—

मेलमा, १० औन्सदेखी १२ औन्स हुन्छ। फिमेलमा ८ औन्सदेखी १० औन्स जत्तो हुन्छ।

यो हार्ट मेलमा, वाडीको १/१६९ भाग जत्तो हुन्छ।

यो हार्ट फिमेलमा, वाडीको १/१४९ भाग जत्तो हुन्छ।

हार्टको

पार्टसको कुरा।

१ लङ्गीच्युडिनल मास्कुलार सेप्टमले, हार्टलाई २ भाग गराउ छ। नाम—

१ राईट भाग।

२ लेफ्ट „ ।

येही राईट र लेफ्ट भागको फेरी २।२ भाग हुन्छ र क्या-भिटिज व…

राईट र लेफ्टको अपर २ क्याभिटिजलाई अरिकल भन्छन्।

राईट र लेफ्टको लोवर २ क्याभिटिजलाई भेन्ट्रीकल भन्छन्।

हार्टको राईटदिगलाई भिनस साइड्स भन्छन्। किनभने सारा शरीरको भिनसब्लाट सुपेरियेर र इन्फोरियेर भिनाकाभा र करोनरी साइनस दीयेर राईट अरिकलमा पुग्छ र तेसवाट राईट भेन्ट्रीकलमा जान्छ र तेसवाट पाल्मेनरी आर्टरी दीयेर लाङ्समा गै सफा भै पाल्मेनरी भेन्सको वाटो गरी, हार्टको लेफ्ट साइडको लेफ्ट अरिकलमा पुग्छ र तेसवाट, लेफ्ट भेन्ट्रीकलमा गै आवाटी र तेस्को ब्रेञ्चेसवाट सारा शरीरमा जान्छ। आडाल्टको ब्लाटको सार्कुलेशन हुने ढाचा येही हो।

हार्टको सर्फसमा ४ ग्रुभ्स हुन्छ—

२ अरिक्युलो भेन्ट्रीक्युलार ग्रुभ्स।

२ इन्टर भेन्ट्रीक्युलार „ ।

राईट अरिकलको कुरा।

यो अरिकल भन्दा थोरै लार्ज हुन्छ, वाल थिन हुन्छ। यो राईट अरिकलको क्याभिटीभीत्र २ औन्ससम्म ब्लाट अटाउ छ। यो २ पार्टसले वन्छ।

१ साइनस भिनोसस।

२ आपेन्डिक्स अरिक्युली।

साइनस भिनोसस, १ लार्ज ४ कुने क्याभिटी हुन्छ र २ भिनीकाभिको वीचमा रहन्छ।

आपेन्डिक्स अरिक्युलीको आकार डगको इयेर जस्तो

हुन्छ। 'साने' कुकुरको कान जस्तो। यो साइनस भिनोसस
फर्वार्ड र लेफ्टमा रहन्छ।

राईट अरिकलको इन्टर्नल सर्फेस स्मुथ हुन्छ।

राईट अरिकलभित्र रहने चीजहरुको नाम—

१ सुपीरियेर भिनाकाभाको वोप्निङ।
२ इन्फीरियेर भिनाकाभाको „ ।
३ करोनरी साइनसको „ ।
४ फोरामिना थिबिसाइको वाप्निङ्स।
५ अरिक्युलो भेन्ट्रीक्युलार वोप्निङ्ग।
६ युष्टेसियान भाल्भ।
७ करोनरी „ ।
८ आनुलास वाभेलिस। } यो २ थोक खाली फिटसको
९ फसा „ । } हार्टमा मात्र देखीन्छ।
१० मास्कुलाई पेक्टिनियटाई।
११ ट्युवर क्युलामलाउ येराई।

राईट भेन्ट्रीकलको कुरा।

येस्को आकार ट्र्याङ्गुलार हुन्छ। येस्को पोष्टीरियेर वाल, से-
प्टम भेन्ट्रीक्युलो रामले बन्छ। येस्को अपर र इन्नर आङ्गलमा
१ पाउच रहन्छ। नाम, इन्फ्यान्डिक्युलाम। दोस्रो नाम कोनास
आर्टिरियोसस। येही ठाउँबाट पाल्मेनरी आर्टरी उठ्छ। यो राईट
भेन्ट्रीकलको क्यापिटीभित्र ३ औन्स जत्ती ब्लड अटाउ छ।

राईट भेन्ट्रीकलको भीत्र रहने चीजहरूको नाम—

१ अरिक्युलो भेन्ट्रीक्युलार वोम्निङ्ग।

२ पालमेनरी आर्टरीको वोम्निङ्ग।

३ ट्राइकस्पिड भाल्भ।

४ सेमीलुनर भाल्भ।

५ कलाम्निकार्नो।

६ कार्डिटेन्डिनी।

लेफ्ट अरिकलको कुरा।

यो राईट अरिकल भन्दा थोरै स्माल हुन्छ। यो २ चीजले बन्छ। नाम—

१ साइनस।

२ आपेन्डिक्स अरिक्युलो।

साइनसमा, पालमनरी भेन्सको ब्लट आउछ।

आपेन्डिक्स अरिक्युली। यो लेफ्ट अरिकलको फर्वार्ड र राईट साईडमा रहन्छ।

लेफ्ट अरिकलभित्र रहने चीजहरूको नाम—

१ पालमनरी भेन्सको ४ वोम्निङ्स।

२ अरिक्युलो भेन्ट्रीक्युलार वोम्निङ्ग।

३ मास्कुलाई पेक्टिनेटाई।

लेफ्ट भेन्ट्रीकलको कुरा।

येस्ले, हार्टको येपेक्स बन्छ। यो हार्टको अँधेरियेर स-

फेंसको लेफ्ट साइडको थोरै पार्ट र पोष्टीरियेर सर्फेसको धेरै पार्ट्स बन्छ।

लेफ्ट भेन्ट्रीकलभित्र रहने चीजहरुको नाम—

१ अरिक्युलो भेन्ट्रीस्युलार वोप्निङ्ग।
२ आवार्टिक वोप्निङ्ग।
३ माइट्रल भाल्भ।
४ सेमीलुनर भाल्भस।
५ कर्डिटेन्डिनी।
६ कलाम्निकार्नी।

हार्टको इन्टर्नेल सर्फेसमा, जो थिन मेम्ब्रेन रहन्छ। तेस्को नाम, येन्डोकार्डियाम भन्छन्।

हार्टलाई सप्लाई गर्ने आर्टरिजको नाम—

१ आन्टीरियेर करोनरी आर्टरी। नाम, लेफ्ट करोनरी आर्टरी।
२ पोष्टीरियेर करोनरी आर्टरी। नाम, राईट करोनरी आर्टरी।

येस्को नार्भसको नाम—

१ कार्डियाक प्लेक्सेस।

लेरिङ्सको बयान।

यो अर्ग्यान आफ भयस हो, अर्थात् स्वोर निकाल्ने यन्त्र हो। यो नेकको फ्रान्ट र अपरपार्टमा र टाङ र हायेड बोनको बीलोमा र नेकको लार्ज भेसल्सको बीचमा रहन्छ।

यो आबभमा, फेरिङ्क्सको साथ वोपुन गरेको छ।

यो बिलोमा, ट्रेकियाको साथ मील्छ।

, यो लेरिङ्सको मिडिलभाग, साक्कुटेनियास हुन्छ। तेसलाई स्कीन र सभाँइकल फ्यसियाले काभार गर्छै।

येस्को २ दिग्मा, ष्टार्नोहायेड र ष्टार्नोथाइरयेडको इन्सर्सन र थाइरोहायेड र इन्फीरियेर कन्स्ट्रक्टरको अरिजिन हुन्छ।

यो नेकको मिडिल लाईनमा प्रोजेक्ट भै रहन्छ।

लेरिङ्सको आवभमा, ब्रर्ड हुन्छ। वीलोमा, न्यारो हुन्छ। बीहाईन्ड र साईड्समा, फ्ल्याट हुन्छ।

लेरिङ्सको

कार्टिलेजेजको नाम।

यो ९ हुन्छ।

३ जोड़ाको नाम—

१ येरिटिनयेड कार्टिलेज २
२ कर्निक्युला लेरिङ्गियास २
३ क्युनिआई फारम २

३ विजोड़ाको नाम—

१ थाइरयेड कार्टिलेज १
२ क्रीकयेड कार्टिलेज १
३ येपिग्लुटिस १

विजोड़ा, थाइरयेड कार्टिलेजको कुरा।

यो लेरिङ्सको अरु कार्टिलेजभन्दा लार्ज हुन्छ। येस्को मिडिल लाईनमा १ प्रोजेक्सन देखीन्छ। नाम, पोपाम् आडामि।

यो फीमेलमा भन्दा, मेलको ज्यादा अगूलो देखोन्छ। यस्को आउटर सर्फेसमा, प्टर्नोथाइरयेड र थाइरोहायेड मासल्स,आटा-चमेन्ट हुन्छ।

येस्को इन्नर सर्फेस, थोरै कन्केभ हुन्छ र म्युकस मेम्ब्रेनले काभार गर्छ। येस्मा ट्रु र फल्स भोक्याल कर्ड्स र थाइरोयेरिनयेड र थाइरोयपिग्लटिडियाई मासल्स लाग्छ।

यो थाइरयेड कार्टिलेजको अपरबर्डरमा १नच छ। नाम थाइरयेड नच। येस्मा थाइरोमेम्ब्रेन आटाचमेन्ट हुन्छ।

येस्को लोवरबर्डर, क्रीकयेड कार्टिलेजको साथ मील्छ र तेस्मा क्रोकोथाइरयेड मेम्ब्रेन आटाचमेन्ट हुन्छ।

यो थाइरयेड कार्टिलेजको पाष्टीरियेर बर्डरको २ दिग्मा २सु-पोरियेर कर्नुवा रहन्छ र बीलोमा २ इन्फीरियेर कर्नुवा रहन्छ। यो पोष्टेरियेर वर्डरमा, ष्टाइलोफेरिञ्जियास र प्यालेटोफेरिञ्जियासको इन्सर्सन हुन्छ।

विओहा, क्रीकयेड कार्टिलेजको कुरा।

येस्को आकार रिङको आकार जस्तो हुन्छ। थाइरयेड का-र्टिलेज भन्दा स्माल, थिक र ष्टङ हुन्छ। येस्ले लेरिङ्सको क्या-भिटीको लोवर र ब्याकपार्ट बन्छ।

येस्को [illegible] पोर्सन, [illegible] । येस्को २ दिग्मा, क्री-कोयेरिटिनयेर्ड [illegible] छ।

[illegible]स्को [illegible]र्सन, [illegible] हुन्छ। येस्मा [illegible] येड [illegible] क [illegible] लाग्छ।

येस्को लोवर वर्डर ट्रेकियाको अपर रिमको साथ फाइब्रस मेम्ब्रेन,द्वारा मीलछ।

येस्को अपरवर्डरमा, थाइरयेड मेम्ब्रेन आटाच्‌मेन्ट हुन्छ।

जोडा, येरिटिनयेड कार्टिलेजको कुरा।

यो २ हुन्छ। क्रोकयेड कार्टिलेजको अपरवर्डरमा र लेरिङ्‌सको ब्याकमा रहन्छ।

जोडा, कर्निक्युला लेरिङ्सको कुरा।

यो येरिटिनयेड कार्टिलेजको समीटमा लाग्छ।

जोडा, क्युनिआईफारम कार्टिलेजको कुरा।

यो येरिटिनयेड कार्टिलेजको येपेक्सदेखी येपिग्लटिसको साइडको बीचमा रहने म्युकस मेम्ब्रेनमा रहन्छ।

बिजोडा, येपिग्लटिसको कुरा।

येस्को आकार लीपको आकार जस्तो हुन्छ। यो टाङको बीहाईन्डमा र लेरिङ्‌सको सुपीरियेर वोप्निङको फ्रान्टमा रहन्छ। रेस्पिरेशनको बखत्‌मा, यो अपवार्डदिग्मा रहन्छ र येस्को फ्री येक्सट्रिमिटी टाङको वेसको फर्वार्डदिग्मा काभ्र्ई भै रहन्छ। (डेग्लुटिशन 'माने' निल्ने)को बखत्‌मा लेरिङ्‌सको अपवार्डदिग्मा टाङको वेसको बिनीथमा आई पुग्छ, तेसै बखत्‌मा, यो येपिग्लुटिस, डाउनवार्ड र ब्याकवार्डदिग्मा गै लेरिङ्‌सको वोप्निङलाई

क्लोज गर्छ। येस्को क्रो येक्सट्रिमिटिज ब्रड र राउन्ड हुन्छ। येस्को आटाचमेन्ट भयाको येक्सट्रिमिटी लङ र न्यारो हुन्छ र थाइरयेड कार्टिलेजको २ येलिको बीचको आङ्गलमा लाग्छ।

येस्को आन्टीरियेर सर्फेसको नाम, लिङ्गुयाल सर्फेस।

येस्को पोटीरियेर सर्फेसको नाम, लेरिञ्जियास सर्फेस।

लेरिङ्क्सको
लीगामेन्ट्सको नाम।

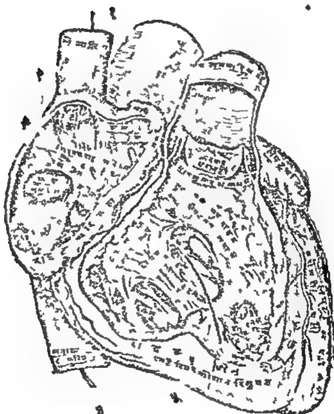
१ थाइरोहायेड मेम्ब्रेन।
२ क्रीको थाइरयेड मेम्ब्रेन।
३ ल्याटारचाल थाइरोहायेड लीगामेन्ट्स।
४ हायोयेपीग्लटिक लीगामेन्ट।
५ क्वाड्रेटुलर ,, ।
६ थाइरोयेपीग्लटिक ,, ।
७ क्री.को ट्रेकियाल ,, ।

लेरिङ्क्सको
इन्टीरियरको कुरा।

येस्को सुपीरियेरमा, फल्स भोक्याल्स कर्ड्स रहन्छ। येस्को इन्फीरियेरमा, ट्रु भोक्याल कर्ड्स रहन्छ। यो ट्रु भोक्याल कर्ड्सको बीचको न्यारो फीसरलाई रिमाग्लटिडिस भन्छन। यो सुपीरियेर र इन्फीरियेर भोक्याल कर्ड्सको बीचको २ दिगको जगालाई नाम, भेन्ट्रीकल आफ दी लेरिङ्क्स भन्छन।

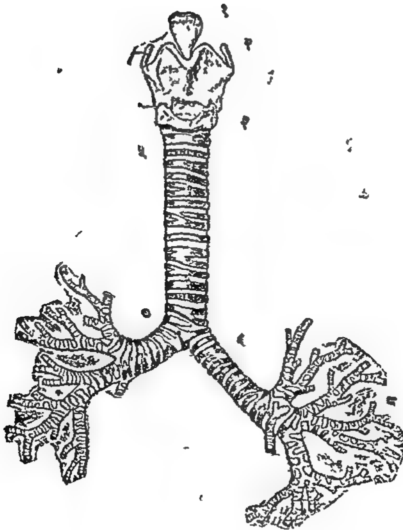
न ११० लेफ्ट अरिकिल र भेण्ट्रिकल काटि तेसिको

एण्टिरियार वोयाल रिमुभड भयकछ ।

१ सुपिरियार भिना केभा । २ फोरामिना थिबिसाइ । ३ टिउबार्किल अफ लोयार । ४ इनफिरियार भिना केभा । ५ अरिकिउलो भेण्ट्रिकुलार वी पनि काट बिसल पासड भयकछ ।

१११ लेरिंक्स की कार्टिलेज रू की फ्रण्ट भिउ ट्रैकिया र ब्रंकाइ।

१ एपिग्लटिस। २ सुपिरियार कर्नुया। ३ इनफिरियार कर्नुया ४ क्रिकयेड कार्टिलेज। ५ थाइरयेड कार्टिलेज। ६ लेफ्ट ब्रंकास।

लेरिङ्सको मासल्स, मासल्सको जगामा हेर्नु ।

लेरिङ्सको

आर्टरिजको नाम ।

१ सुपीरियेर थाइरयेड ।

२ इन्फीरियेर थाइरयेडको लेरिञ्जियास ब्रेञ्चेस ।

येस्को नार्भ्सको नाम—

१ सुपीरियेर लेरिञ्जियाल ।

२ इन्फीरियेर लेरिञ्जियाल ।

३ सिम्प्याथेटिकको फाइलामेन्ट ।

ट्रेकियाको वयान ।

येस्को दोस्रो नाम, उइन्डपाइप भन्छन । यो कार्टिलेज र मेम्ब्रेनले बनेको गोल ट्युब हो । येस्को पोष्टीरियेर फ्ल्याट हुन्छ । यो लेरिङ्सको लोवरपार्टदेखी शुरु भै फोर्थ वा फीफ्थ डर्सल भार्टिब्राको लभेलसम्म पुगी २ ब्रोन्काई हुन्छ र १।१ ब्रोन्काई १।१ लाङमा जान्छ ।

यो ट्रेकियाको अरिजिन भयाको ठाउँ, सिक्स्थ सर्भाइकल भार्टिब्राको लेभेलमा रहन्छ । यो ४½ इञ्च जत्तो लामो र ¾ इञ्चदेखी १ इञ्चसम्म गज हुन्छ ।

ट्रेकियाको रिलेशन ।

फ्रान्टमा—

१ आन्टीरियेर जुगुलर भेन ।

२ थाइरयेड ग्ल्यान्डको स्यमास।
३ इन्फीरियेर थाइरयेड भेन्स।
४ ष्टार्नोहायेड।
५ ष्टार्नोथाइरयेड मासल्स।
६ सर्भाइकल फ्यसिया।

थोहाईन्डमा—

१ इसोफेगस।

ल्याटाग्यालमा—

१ सर्भाइकल फेसिया।
२ कमन केरोटिड आर्टरी।
३ थाईरयेड ग्ल्यान्ड।
४ इन्फीरियेर थाईरयेड आर्टरी।
५ इन्फीरियेर लेरिञ्जियाल नार्भ।

ट्रेकियाको

थोऱ्याक्समा रहेको रिलेशन।

यो पोर्सन थोऱ्याक्सको थोरै लेफ्ट साईडमा रहन्छ।

फ्रान्टमा—

१ ष्टार्नमको फार्ट पिस।
२ थाइमसग्ल्यान्डको बाकी हिस्सा।
३ लेफ्ट इनोमिनेट भेन।
४ आर्च आफ दी आवार्टा।
५ इनोमिनेट आर्टरी।
६ लेफ्ट केरोटिड आर्टरी।
७ डिपकार्डियाक प्लेक्सस।

थोहाईन्डमा—

१ इस्रोफेगस।

ह्यार्टान्यालमा—

१ प्लुरा।

२ न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ।

ट्रेकिया १६ देखी २० सम्म कार्टिलेजको रिम्सले बन्छ।

राईट ब्रोंकसको कुरा।

यो वाइड र सर्ट हुन्छ। १ इञ्च जत्तो लामो हुन्छ। फीफ्थ डर्सल भार्टिब्राको लेभेलमा राईट लाङमा जान्छ।

राईट पल्मोनरी आर्टरी पैहले बीलोमा गै, फेरी फ्रान्टमा आउ छ।

लेफ्ट ब्रोंकसको कुरा।

यो स्माल र लङ हुन्छ। २ इञ्च जत्तो लामो हुन्छ। यो सिक्स्थ डर्सल भार्टिब्राको लेभेलसम्म गै, लेफ्ट लाङको रुटमा जान्छ। यो आवार्टाको आर्चको बिनोथमा रहन्छ र इस्रोफेगस, थोरासिक डाक्ट, डिसेन्डिङ आवार्टालाई क्रस गरी जान्छ।

ट्रेकियाको आर्टरी—

१ इन्फीरियर थाई र येड आर्टरी।

येरको नार्म्स—

१ न्युमोग्याष्ट्रिक।

२ सिम्प्याथाटिक नार्म्स।

प्लुराको बयान ।

१।१ लाङको येक्सटर्नल सर्फेसमा, प्लुरा भनेको सेरोसमेम्ब्रेनले काभार गरो, लाङको रुटसम्म पुगो, फेरी थोराक्सको इन्नरसर्फेसमा लाग्छ ।

लाङको सर्फेसलाई प्लुराको जुन पोर्सनले काभार गर्छ । नाम, प्लुरा पाल्मनेलिस । दोस्रो नाम, भिसिरल लेयार आफ प्लुरा भन्छन् ।

प्लुराको जुन पोर्सन, चेष्टको इन्नर साइडमा रहन्छ । नाम, प्लुरा कष्टेलिस । दोस्रो नाम, पेराइटल लेयार आफ प्लुरा ।

येहो २ लेयार्सको बीचको जगाको नाम,क्याभिटी आफ दी प्लुरा।

चेष्टको मिडिलमा, २ प्लुरा मिल्दैन ।

मानिस आराम भयाको बखतमा, प्लुराको २ लेयार्स छोयेर रहन्छ ।

यो प्लुरा ष्टार्नामदेखी शुरू भै आउटवार्डदिग्मा, कष्टल कार्टिलेज, रिब्सको इन्नरसर्फेस र इन्टरकष्टल मासल्सको मुनीबाट गै भार्टिब्रीको बडिजको साइड्ससम्म पुग्छ र फेरी यो पेरीकार्डियामको साइड्ससम्म पुगी लाङको रुटको ब्याकपार्टसम्म पुग्छ। येहो ठाउँबाट पोष्टीरियेर मिडियास्टो नामको साईड दीयेर डायाफारमसम्म प्लुराको १ हिस्सा लाग्छ । नाम, लीगामेन्टाम लेटाम पाल्मोनिस भन्छ। फेरी यो प्लुरा, लाङको रुटबाट लाङको कन्भेक सर्फेस, समिट र बेसबाट गै पेरीकार्डियामको साईडबाट ष्टार्नामको इन्नरसर्फेससम्म जान्छ ।

यो प्लुराले वीलोमा, डायाफारमको अपरसर्फेसलाई काभार गर्छ।

फ्रान्टमा, यो प्लुरा सेभेन्थ रिवको कष्टल कार्टिलेजसम्म रहन्छ।

चेष्टको साईडमा, यो प्लुरा नैन्थ वा टैन्थ रिब्ससम्म रहन्छ।

वीहाईन्डमा, यो प्लुरा टूवेल्थ रिब्ससम्म पुग्छ।

आवभमा, यो प्लुराको येपेक्स फार्ष्टरिवको मार्जिनदेखी आवभमा १।२ इञ्चसम्म रहन्छ।

प्लुराको आर्टरिज—

१ इन्टरकष्टल आर्टरी।
२ इन्टर्नेल म्यामारी आर्टरी।
३ मास्कुलो फ्रेनिक आर्टरी।
४ थाइमिक।
५ पेरिकार्डियाक, र
६ व्रोन्कियाल आर्टरिज।

प्लुराको नार्भ्स—

१ फ्रेनिक नार्भ।
२ सिम्प्याथेटिक नार्भ।

मिडियाष्टिनामको कुरा।

यो प्लुरीको चेष्टभित्र मिडिलमा रहने, वीचको जगालाई मिडिआष्टाइनम भनीन्छ।

येस्को फ्रान्टमा, ष्टार्नाम र वीहाईन्डमा, स्पाइन रहन्छ।

लाङ्स बाहेक थोरयाक्सको जम्मा भित्तिरा। यो मिडिआ-ष्टाइनमभित्र रहन्छ।

मिडिआष्टिनाम ४ भाग हुन्छ—

१. (नं.) सुपीरियेर मिडिआष्टिनाम। यो पेरिकार्डियामको आत्र-भदेखो नेकको रुटको बीचको जगा हो।

२. (नं.) आन्टीरियेर मिडिआष्टाइनम। यो पेरिकार्डियामको फ्रान्टको २ प्लुरीको बीचको जगा हो।

३. (नं.) मिडिल मिडिआष्टाइनम। यसमा पेरिकार्डियाम र तेस्को भीत्र रहने चीजहरू रहन्छ।

४. (नं.) पोष्टीरियेर मिडिआष्टाइनम। यो पेरिकार्डियामको बीहाईन्डमा रहन्छ।

लाङ्सको बयान।

यो रेस्पीरेशनको अर्ग्यान्स हो, यो २ हुन्छ। चेष्टको १।१ ट्टिमा १।१ रहन्छ। २ लाङ्सको बीचमा हार्ट र मिडियाष्टिनाम भीत्र रहने चीजहरू रहन्छ। लाङको आकार कनिक्याल हुन्छ।

१।१ लाङका—

१ येपेक्स १
२ बेस १
३ बर्डर्स २
४ सर्फेसेस २

येपेक्सा फाष्टरिबको १ इञ्च र १½ इञ्च-आनसमा रहन्छ।

वेस, ब्रड र कन्केभ हुन्छ। डायाफ्रामको कन्भेक्स सर्फेसको आव्रभमा रहन्छ।

येक्सटर्नल सर्फेस। दोस्रो नाम, थोरयासिक सर्फेस। यो स्मुथ र कन्भेक्स हुन्छ र चेष्टको वालमा लाग्छ।

इन्नर सर्फेस, कन्केभ हुन्छ। पेरिकार्डियामको कन्भेक्स सर्फेसमा छोयेर रहन्छ।

येस्को पोष्टीरियेर वर्डर, राउन्ड र ब्रड हुन्छ। स्पाइनल कलमको साईडमा रहन्छ।

येस्को आन्टीरियेर वर्डर, थिन र सार्प हुन्छ र पेरिकार्डियामको फ्रान्टपार्टलाई वोभारत्याप गर्छ।

लेफ्ट लाङ, स्माल हुन्छ र १ फिसरले २ लोव्समा डिभाइड हुन्छ। नाम—

१ अपर लोव।
२ लोवर लोव।

राईट लाङ, लार्ज हुन्छ र २ फिसर्सले ३ लोव्समा डिभाइड हुन्छ। नाम—

१ अपर लोव।
२ मिडिल „ ।
३ लोवर „ ।

लाङको

रुटको कुरा।

लाङको रुट—

१ ब्रन्कियाल ट्यु।
२ पाल्मनरी आर्टरी।

३ पाल्मनरी भेन्स ।
४ ब्रन्कियाल आर्टेरी ।
५ ब्रन्कियाल भेन्स ।
६ पाल्मनरी प्लेक्सस आफ नार्भ्स ।
७ लिम्फ्याटिक्स ।
८ ब्रन्कियाल ग्ल्यान्स ।
९ येरोवोलार टिस्यु । र
१० प्लुराले वन्छ ।

राईट लाङको रुट । सुपीरियेर भिनाकाभा र आसीन्डिङ आवार्टाको वीहाईन्डमा रहन्छ र भिना आजाइगस मेजरको वीलोमा रहन्छ ।

लेफ्ट लाङको रुट । आर्च आफ दी आवार्टाको त्रिनीथमा र डिसीन्डिङ आवार्टाको फ्रान्टमा रहन्छ र फ्रेनिक नार्भ र आन्टीरियेर पाल्मनरी प्लेक्सस । यो लेफ्ट लाङको फ्रान्टमा रहन्छ, न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ र पोष्टीरियेर पाल्मनरी प्लेक्सस । यो लेफ्ट लाङको वीहाईन्डमा रहन्छ ।

१।१ लाङको रुटमा वीफोरदेखी ब्याकवार्ड्स—

१ पाल्मनरी भेन्स ।
२ पाल्मनरी आर्टेरी । र
३ ब्रोन्कस रहन्छ ।

राईट साईडमा आवमदेखी डाउनवार्ड्स—

१ ब्रोन्कस ।
२ पाल्मनरी आर्टेरी । र
३ पाल्मनरी भेन्स रहन्छ ।

लेफ्ट साईडमा आचमन्ट्रेखी डाउनवार्ड्स—

१ पाल्मनरी आर्टरी ।

२ ब्रोन्कस । र

३ पाल्मनरी भेन्स रहन्छ ।

लाङ्सको वोयेट—

२ लाङ्सको ज्मागरी तौलगर्दा ४२ औन्स हुन्छ ।

राईट लाङको तौलगर्दा लेफ्टभन्दा २ औन्स बढ्ता हुन्छ ।

यो लाङ्स फिमेलको भन्दा, मेलको ज्यादा भारी हुन्छ ।

लाङ्सको साब्स्ट्यान्स—

यो स्पञ्ज जस्तो हुन्छ । यो लाङ्सको उपरमा हाथले थीचदा क्रीपिटेट गर्छ, लाङ्सको टुकुरा २ पारी पानीमा राखदा फ्लोट गर्छ । 'माने' उत्रने ।

लाङ्सलाई सप्लाई गर्न भेसल्स—

१ पाल्मेनरी आर्टरी ।

२ पाल्मेनरी भेन ।

३ ब्रोन्कियाल आर्टरी । र

४ ब्रोन्कियाल भेन ।

येस्को नार्म्स—

१ सिम्प्याथाटिक । र

२ न्युमोग्याष्ट्रिक नार्म्सबाट आयको आन्टीरियेर र पोष्टीरियेर पाल्मनरी प्लेक्सस ।

थाइरयेड्ग्ल्यान्डको कुरा ।

येस्को डाक्ट छैन । यो ट्रेकियाको अपरपार्टमा रहन्छ ।

येस्को २ लोब्स २ दिग्मा रहन्छ। यो २ लोब्सलाई मिलाउने चीः जलाई स्थमास भन्छन् ।

थाइमस ग्ल्यान्डको कुरा ।

येस्को पनी डाक्ट छैन । यो वालखको २ वर्षको उमेरसम्म बढ्छ। त्याहाँ पछी सुकदै जान्छ। यो फोर्थ कष्टल कार्टिलेजको लेभेलको अपवार्डदेखी थाइरयेड ग्ल्यान्डको लोवरवर्डरसम्म रहन्छ। येस्को २ लोब्स हुन्छ र त्यो २ लोब्सलाई मिलाउने चीज· लाई स्थमास भन्छन् ।

थोन्याक्सको अर्ग्यान्स तमाम् ।

युरिनरी अर्ग्यान्सको बयान ।

येस्को भीत्र—

किड्निजको कुरा ।

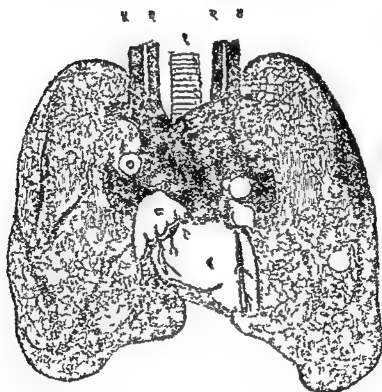
यो २ हुन्छ । आब्डोमेनको व्याकपार्टको २ दिग्मा १।१ रहन्छ ।

यो किड्नीले, व्लाटमा रहेको केही फाल्ने चीज युरिन ग-राई निकाल छ ।

यो किड्नी, पेरिटोनियामको वीहाईन्डमा, फ्याट र येरी-वोलार चिस्युले वेहो राख छ ।

यो किड्नी, ट्वेल्थडर्सल भार्टिब्राको अपरवर्डरको लेभेल-देखी थार्डलाम्बर भार्टिब्राको लेभेलसम्म रहन्छ ।

नं ११२ हार्ट र लास को फ्रण्ठ भिउ।

१ ट्रैकिया। २ लेफ्ट कमान केरटिड। ३ राइट कमान केरटिड
४ लेफ्ट ईण्ठानीम जुगुलार भेन। ५ राइट इण्ठानील जुगुलार भेन
६ हार्ट को राइट भेण्ट्रिकल। ७ सुपिरियार भेना केभा। ८ हार्ट
को राइट अरिकिल। ९ लेफ्ट ला। १० राइट लां। ११ इनफिरियार
भेना केभा।

नं ११३ किडनिको भार्टिकाल सेकसान।

राईट किड्नी, लेफ्ट भन्दा केही थोरै वीलोमा रहन्छ।

यो किड्निज, डायाफ्रारम लोवरपार्टमा र क्वाड्रेटस लम्बोरम र स्वोवास म्यायस मासल्सलाई काभार गरेको प्यासियाको उपर रहन्छ।

राईट किड्नीको फ्रान्टमा, लिभरको राईट लोब, डियोडिनामको डिसीन्डिङ पोर्सन र कोलनको हेपेटिक फ्लेकसर रहन्छ।

लेफ्ट किडनीको फ्रान्टमा, ष्टम्याकको फन्डस, प्यान्क्रियासको टेल र डिसेन्डिङ कोलन रहन्छ।

किड्नी, ४ इञ्ची लामो, २ वा २½ इञ्च, चौडाई र १ इञ्च थिक हुन्छ।

किड्नीको तौल—

मेलमा, ४½ देखी ६ औन्ससम्म हुन्छ।

फिमेलमा, ४ देखी ५½ औन्स हुन्छ।

१।१ किड्नीको { आवभमा, सुप्रारिनल वाडी रहन्छ। वीलोमा, इलियामको क्रेष्ट रहन्छ। }

येस्को येक्सटर्नल वर्डर कन्भेक्स हुन्छ र आउटवार्ड र फवार्डदिग्मा जान्छ।

येस्को इन्टर्नल वर्डर कन्केभ हुन्छ। येही वर्डरको सेन्टरमा १ फिसर हुन्छ। येस फीसरको नाम, हाईलास भन्छन्। येसवाट रिनल भेसल्स किड्नीमा जान्छ। युरिटरभीत्रदेखी बाहर आउछ।

यो रिनल भेसल्स र युरिटर १।१ किडनीमा वीफोरदेखी व्याकवाईस।

१ रिनल आर्टरी।
२ रिनल भेन। र
३ युरिटार देखीन्छ।

युरिटार दीयेर ब्लाडरको साथ किड्नी मील्छ।

फिडनीको ब्लाड भेसल्स—

१ रिनल आर्टरी। र
२ रिनल भेन।

किड्निजको नार्भ्स—

१ रिनल प्लेक्सस।

सुप्रारिल क्याप्सुलको कुरा।

यो किड्नीको, अपर येक्सट्रिमिटीमा रहन्छ। यो १ वोटा ग्ल्यान्ड हो। येस्को डाक्ट छैन।

युरिटारको बयान।

यो युरिटार १।१ किडनीबाट ब्लाडरमा युरिनल ल्याउने ट्यूबुल्स हो, यो युरिटार किडनीको, येक्सक्रिटरी डाक्ट हो, यो १६ देखी १८ इञ्चसम्म लामो हुन्छ।

युरिटारको रिलेशन—

फ्रान्टमा—

१ पेरिटोनियाम।
२ स्पार्मेटिक भेसल्स।
३ इलियाम। राईट साईडमा मात्र।
४ सिग्माइड फ्लेक्सर। लेफ्ट साईडमा मात्र।

थीह्राईन्डमा—

१ स्वोत्रास मासल।

२ कमन इलियाक। वा

३ येक्सटर्नल इलियाक आर्टरी।

इन्फीरियेर भिनाकाभाको आउट साईडमा राईट युरिटर रहन्छ।

मेलमा, यो युरिटर, पेल्भिसभित्र, पेरिटोनियामको २ लेयार्सको बीचबाट र रेक्टोभेसिक्याल पाउचको साईडबाट, ब्लाडरको वेस र साइड्समा पुग्छ। येस्को साथसाथै डाउनवार्ड र फर्वार्डदिग्मा, वोब्लीटारेटेड हाइयो ग्याष्ट्रिक, आर्टरीको वोलोबाट जान्छ र भ्यास दी फारेन्सलाई क्रस गर्छ। फेरी यो युरिटार ब्लाडरको वेस्को पोष्टीरियेर आङ्गलमा गै ब्लाडरभित्र वोपुन गर्छ।

फिमेलमा, यो युरिटार, युटेरसको पोष्टीरियेर लीगामेन्टबाट गै सारभिक्स र भेजाइनाको अपरपार्टबाट गै ब्लाडरको वेस्को पोष्टीरियेरपार्टबाट गै ब्लाडरको भीत्र वोपुन गर्छ।

युरिटारको आर्टरिज—

१ रिनल ... ... आर्टरी।

२ स्पार्मेटिक ,, ।

३ इन्टर्नल इलियाक ,, ।

४ इन्फीरियेर भेसिक्याल ,, ।

युरिटारको नार्भ्स—

१ इन्फीरियेर मेसेन्टेरिक नार्भ।

२ स्पार्मेटिक प्लेक्सस।

३ पेल्भिक प्लेक्सस।

१ रिनल आर्टरी।
२ रिनल भेन। र
३ युरिटार देखीन्छ।

युरिटार दोयेर ब्लाडरको साथ किड्नी मील्छ।

किडनीको ब्लाड भेसल्स—

१ रिनल आर्टरी। र
२ रिनल भेन।

किड्निजको नार्भ्स—

१ रिनल प्लेक्सस।

सुपारिल क्याप्सुलको कुरा।

यो किड्नीको, अपर येक्सट्रिमिटीमा रहन्छ। यो १ वोटा ग्ल्यान्ड हो। येस्को डाक्ट छैन।

युरिटारको बयान।

यो युरिटार १।१ किडनीबाट ब्लाडरमा युरिनल ल्याउने ट्यूबस हो, यो युरिटार किडनीको, येक्सक्रिटरी डाक्ट हो, यो १६ देखी १८ इञ्चसम्म लामो हुन्छ।

युरिटारको रिलेशन—

फ्रान्टमा—

१ पेरिटोनियाम।
२ स्पार्मेटिक भेसल्स।
३ इलियाम। राईट साईडमा मात्र।
४ सिग्माइड फ्लेक्सर। लेफ्ट साईडमा मात्र।

बीहाईन्डमा—

१ स्वोवास मासल।

२ कमनइलियाक। वा

३ येक्सटर्नलइलियाक आर्टरी।

इन्फीरियेर भिनाकाभाको आउट साईडमा राईट युरिटर रहन्छ।

• मेलमा, यो युरिटर, पेल्भिसभित्र, पेरिटोनियामको २ लेयार्सको बीचवाट र रेक्टोभेसिक्याल पाउचको साईडवाट, ब्लाडरको वेस र साइड्समा पुग्छ। येस्को साथसाथै डाउनवार्ड र फर्वार्डदिग्मा, वोब्लीटारेटेड हाइपो ग्याष्ट्रिक, आर्टरीको वोलोवाट जान्छ र भ्यास दी फारेन्सलाई क्रस गर्छ। फेरी यो युरिटार ब्लाडरको वेस्को पोष्टीरियेर आङ्गलमा गै ब्लाडरभित्र वोपुन गर्छ।

फिमेलमा, यो युरिटार, युटेरसको पोष्टीरियेर लीगामेन्टवाट गै सारभिक्स र भेजाइनाको अपरपार्टवाट गै ब्लाडरको वेस्को पोष्टीरियेरपार्टवाट गै ब्लाडरको भीत्र वोपुन गर्छ।

युरिटारको आर्टरिज—

१ रिनल ... ... आर्टरी।

२ स्पार्मेटिक ,, ।

३ इन्टर्नल इलियाक ,, ।

४ इन्फीरियेर भेसिक्याल ,, ।

युरिटारको नार्भ्स—

१ इन्फीरियेर मेसेन्टेरिक नार्भ।

२ स्पार्मेटिक प्लेक्सस।

३ पेल्भिक प्लेक्सस।

पेल्भिस्को बयान।

पेल्भिसको क्याभिटी, लिनियाइलियो पेक्टिनिया र स्याक्रामको प्रोमन्टरीको लेभेलको बीलोमा रहन्छ।

पेल्भिक क्याभिटीको बाउन्डरिज।

बीहाईन्डमा—

१ स्याक्राम।
२ कक्सिस।
३ पाइरी फर्मीस मासल।
४ ग्रेट स्याक्रोसाइटिक लीगामेन्ट्स

फ्रान्टर साइड्समा—

१ २ दिगको प्युबिक। र
२ स्कियाम र तेस्लाई काभार गरेको अब्टुरेटर मासल्स

आबभमा—

१ यो आब्डोमेनको क्याभिटीको साथ मील्छ।

बीलोमा—

१ पेल्भिक फ्यसियाको भिसिरल लेयार।
२ ट्र्याङ्गुलार लीगामेन्ट।
३ लिभेटर येनाई। र
४ कक्सिजियाई मासल्स रहन्छ। र पेल्भिसको आउट लेटलाई क्लोज गर्छ।

पेल्भिसको कन्टेन्स—

१ युरिनरी ब्लाडर।
२ रेक्टम।

३ स्माल इन्टेष्टाइनको थोरै कन्भल्युशन्स।
४ मेल र फीमेलको जेनारेटिभ अर्ग्यान्सको थोरै हिस्सा रहन्छ।

यो ४ चीजहरूलाई पेरिटोनियामको केही हिस्साले काभार गर्छ।

ब्लाडरको बयान।

यो युरिन रहने थलिया, मासल्स र मेम्ब्रेनले बनेको स्पाक हो। यो पेल्भिसभित्र प्युबिकको बीहाईन्डमा रहन्छ। यो ब्लाडर, मेलको चाहिने, रेक्टमको फ्रान्टमा रहन्छ। फिमेलको चाहिने, युटेरस र भेजाइनाको फ्रान्टमा रहन्छ।

इन्फ्याटमा, यो ब्लाडर आब्डोमेनमा रहन्छ। र अस्प्युबिसको अपरबर्डरको आबभमा प्रोजेक्ट भै रहन्छ।

आडाल्टमा, यो ब्लाडर प्युबिसको बीहाईन्ड र पेल्भिसभित्र रहन्छ।

मेलको भन्दा, फिमेलको ब्लाडर ट्र्यान्सभर्स दिग्मा ठुलो हुन्छ र धेरै युरिन अटाउ छ।

ब्लाडरको ५ सर्फेसेस हुन्छ—

१ सुपीरियेर ··· ·· ··· सर्फेस।
२ आन्टीरियेर इन्फीरियेर „ ।
३ पोष्टीरियेर „ ।
४ ल्याटाल्याल „ । २

सुपीरियेर सर्फेसको कुरा।

येस्को दोस्रो नाम, आब्डोमिनल सर्फेस भन्छन्। येस्लाई

पेरिटोनियामले काभार गर्छ । यो सर्फेसमा स्माल इन्टेष्टाइन्स र सिग्माईड फ्लेक्सर फिमेलको युटेरस रहन्छ । यो सर्फेसको सभिटमा युरेकस लाग्छ । यो युरेकस आम्बेलाईकससम्म ट्र्यान्सभर्स सेलिसफेसिया र पेरिटोनियामको बीचबाट जान्छ । येही युरेकसको २ दिग्मा हाइपो ग्याष्ट्रिक आर्टरीको वोब्लीटारेटेड पोर्सन रहन्छ ।

आन्टीरो इन्फीरियेर सर्फेसको कुरा ।

येसको दोस्रो नाम, प्युबिक सर्फेस । यो सर्फेसलाई पेरिटोनियामले काभार गर्दैन । यो सर्फेसमा लिभेटरयेनाई, अब्टुरेटर इन्टारनाई, लाग्छ । यो ब्लाडर डिष्टेन्ड हुने बखतमा आबडोमेनको आन्टीरियेर वालमा लाग्छ । रेक्टो भेसिक्याल फेसियाले, येसलाई काभार गर्छ ।

पोष्टीरियेर सर्फेसको कुरा ।

येसको दोस्रो नाम, रेक्टल सर्फेस भन्छन् । यो सर्फेसको अपर पोर्सनलाई मेलमा, पेरिटोनियामको रेक्टो भेसिक्याल पाउचले काभार गर्छ । फिमेलमा युटेरो भेसिक्याल पाउचले काभार गर्छ । येही सर्फेसको लोवरपार्टमा १ रेक्टमको आन्टीरियेर वाल र मेलको भेसिक्युली सेमिनेलिस र भ्यासाडिफारेन्सिया रहन्छ ।

फिमेलमा ब्लाडरको वेस, सार्भिक्स, युटेराईको लोवरपार्ट र भेजाइनाको आन्टीरियेर वालको साथ लाग्छ ।

ल्याटार्याल सर्फेसेसको कुरा ।

येस्को वीहाईन्ड र आवभमामात्र पेरिटोनियामले काभार गर्छ । येहो सर्फेसको २ दिग्वाट भ्यासडिफारेन्स जान्छ ।

ब्लाडरको येपेक्स, युरेकसको साथ मील्छ

ब्लाडरको वेस, दोस्रो नाम, फान्डस । यो फर्वार्ड र डाउनवार्ड ।

ब्लाडरको नेक, युरिथ्राको शुरूभयाको ठाउँको साथ मील्छ ।

ब्लाडरको लीगामेन्ट्स ।

१ टु लीगामेन्ट्स । यो २ किसिमको हुन्छ ।

१ आन्टीरियेर ।
२ पोष्टीरियेर ।

यो रेक्टो भेसिक्याल फेसियाले वन्छ ।

२ फल्स लीगामेन्ट्स । यो ५ हुन्छ, पेरिटोनियामले वन्छ ।

पोष्टीरियेर २
ल्याटार्याल २
आन्टीरियेर १

ब्लाडरको
इन्टीरियेरको कुरा ।

ब्लाडरको वेसको इन्नरसर्फेसको साथ, जाहाँ युरिथ्राको अरीफिस मील्छ तसैको वीहाईन्डमा १ ट्र्याङ्गुलार स्मुथ सर्फेस हुन्छ । नाम, ट्राइगोन, येही ट्राइगोनको २ दिग्मा युरिटारको वोम्निङ्ग देखीन्छ । यो ब्लाडरको येपेक्समा १ उच्चा जगा देखीन्छ त्यो प्रष्टेटले वन्छ ।

ब्लाडरको आर्टरिज—

मेलमा—

१ सुपीरियेर भेसिक्याल आर्टरी।
२ मिडिल ,, ,, ।
३ इन्फीरियेर ,, ,, ।

फिमेलमा—

१ सुपीरियेर भेसिक्याल आर्टरी।
२ मिडिल ,, ,, ।
३ इन्फोरियेर ,, ,, ।
४ युटेराइन ... ... ,, ।
५ भेजाइनल ... ... ,, ।

ब्लाडरको नार्भ्स—

१ सिम्प्याथेटिकको पेल्भिक प्लेक्सस।
२ थार्ड र फोर्थ, स्याक्राल नार्भ्स।

मेलको युरिथ्राको बयान।

यो ब्लाडरको नेकदेखी मियेटस युरीनेरियेससम्म रहन्छ। पेनिसको फ्ल्याक्सिडष्टेट 'माने' इरेक्ट हुने वेलामा युरिथ्राको २ ठाममा कार्भ्ड हुन्छ। इरेक्टभयाको वेलामा १ ठाममा कार्भ्ड हुन्छ। यो युरिथ्रा ८।९ इञ्च लामो हुन्छ।

येसको ३ पोर्सन्स हुन्छ—

१ प्रष्टेटिक पोर्सन।
२ मेम्ब्रेनस ,, ।
३ स्पञ्जी ,, ।

प्रष्टेटिक पोर्सन, प्रष्टेट ग्ल्यान्डवाट जान्छ। यो १½ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ। येही प्रष्टेटिक पोर्सनको फ्लोरमा १ न्यारो लङ्गीच्युडिनल रिज देखीन्छ। नाम, भेरुमन्टेनाम। येस्ले सिमेनलाई व्याकवार्ड तर्फ ब्लाडरकोदिग्मा आउनदिन्न। यो भेरुमन्टेनामको २ दिग्मा सानु फसा रहन्छ। नाम, प्रष्टेटिक साइनस, येसैमा प्रष्टेट ग्ल्यान्डको डाक्ट वोपुन गर्छ। येही डाक्टको नजिकमा इज्याकुलेटरी डाक्टस् वोपुन गर्छ।

मेम्ब्रेनस पोर्सन, प्रष्टेटको येपेक्सदेखी, कर्पास, स्पञ्ज्योसमको वाल्वसम्म रहन्छ।

युरिथ्राको स्पञ्जी पोर्सन कर्पास, स्पञ्ज्योसम्‌भित्र रहन्छ। यो ६ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ। यो तमाम हुने ठाउँमा फसान्याभिकुलेरिस रहन्छ।

मियेटस, युरिनेरिआस भनेको युरिथ्राको वोप्निङ्ग पेनिसको येपेक्समा रहन्छ।

प्रष्टेट ग्ल्यान्डको कुरा।

यो ब्लाडरको नेकको फ्रान्टमा र युरिथ्राको शुरूभयाको ठाउँको वोरिपरीमा रहन्छ। यो पेल्भिक क्याभिटीको भीत्र, सिम्फाइसिस प्युविसको वीलो र वीहाइन्डमा डीप पेरीनियाल फेसियाको पोष्टीरियेरमा र रेक्टमको आव्रभमा रहन्छ।

येस्को वेस, ब्लाडरको नेकको अपवार्ड र व्याकवार्डमा रहन्छ।

येस्को येपेक्स, डीप पेरीनियाल फेसियाको डाउनवार्ड र फर्वार्डमा रहन्छ।

ब्लाडरको आर्टरिज—

मेलमा—

१ सुपीरियेर भेसिक्याल आर्टरी।
२ मिडिल ,, ,, ।
३ इन्फीरियेर ,, ,, ।

फिमेलमा—

१ सुपीरियेर भेसिक्याल आर्टरी।
२ मिडिल ,, ,, ।
३ इन्फीरियेर ,, ,, ।
४ युटेराइन ... ... ,, ।
५ भेजाइनल ... ... ,, ।

ब्लाडरको नार्भ्स—

१ सिम्प्याथेटिकको पेल्भिक प्लेक्सस।
२ थार्ड र फोर्थ, स्पाक्राल नार्भ्स।

मेलको युरिथ्राको वयान।

यो ब्लाडरको नेकदेखी मियेटस युरीनेरियेससम्म रहन्छ। पेनिसको फ्ल्याक्सिडष्टेट 'माने' इरेक्ट हुने वेलामा युरिथ्राको २ ठाममा कार्भ्ड हुन्छ। इरेक्टभयाको वेलामा १ ठाममा कार्भ्ड हुन्छ। यो युरिथ्रा ८।९ इञ्च लामो हुन्छ।

येस्को ३ पोर्सन्स हुन्छ—

१ प्रष्टेटिक पोर्सन।
२ मेम्ब्रेनस ,, ।
३ स्पञ्जी ,, ।

प्रष्टेटिक पोर्सन, प्रष्टेट ग्ल्यान्डबाट जान्छ। यो १½ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ। येही प्रष्टेटिक पोर्सनको फ्लोरमा १ न्यारो लङीच्युडिनल रिज देखीन्छ। नाम, भेरुमन्टेनाम। येस्ले सिमेनलाई व्याकवार्ड तर्फ ब्लाडरकोदिग्मा आउनदिन्न। यो भेरुमन्टेनामको २ दिग्मा सानु फसा रहन्छ। नाम, प्रष्टेटिक साइनस, येसैमा प्रष्टेट ग्ल्यान्डको डाक्ट वोपुन गर्छ। येही डाक्टको नजिकमा इज्याकुलेटरी डाक्टस् वोपुन गर्छ।

मेम्ब्रेनसपोर्सन, प्रष्टेटको येपेक्सदेखी, कर्पास, स्पञ्ज्योसमको वाल्वसम्म रहन्छ।

युरिथ्राको स्पञ्जी पोर्सन कर्पास, स्पञ्ज्योसम्भित्र रहन्छ। यो ६ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ। यो तमाम हुने ठाउँमा फसान्याभिकुलेरिस रहन्छ।

मियेटस, युरिनेरिआस भनेको युरिथ्राको वोभिङ्ग पेनिसको येपेक्समा रहन्छ।

प्रष्टेट ग्ल्यान्डको कुरा।

यो ब्लाडरको नेकको फ्रान्टमा र युरिथ्राको शुरूभयाको ठाउँको वोरिपरीमा रहन्छ। यो पेल्भिक क्याभिटीको भीत्र, सिम्फाइसिस प्युविसको वीलो र वीहाईन्डमा डीप पेरीनियाल फेसियाको पोष्टीरियेरमा र रेक्टमको आवभमा रहन्छ।

येस्को वेस, ब्लाडरको नेकको अपवार्ड र व्याकवार्डमा रहन्छ।

येस्को येपेक्स, डीप पेरीनियाल फेसियाको डाउनवार्ड र फर्वार्डमा रहन्छ।

येस्को पोष्टोरियेर सर्फेस, रेक्टमको आत्रभमा रहन्छ।

येस्को आन्टीरियेर सर्फेस, सिम्फाइसिस प्युविसको $\frac{3}{4}$ इञ्च पीलोमा रहन्छ।

येस्को ल्याटारेल सर्फेसलाई लिभेटर येनाई मासलल काभार गर्छ।

यो प्रष्टेट ग्ल्यान्ड ट्रथान्सभर्सदिग्मा, १$\frac{1}{2}$ इञ्ची जत्ती लामो हुन्छ।

येस्को ३ लोब्स हुन्छ—

ल्याटारेल लोब्स २।
मिडिल लोब १।

प्रष्टेट ग्ल्यान्डलाई युरिथ्राले पार्फोरेट गरेको छ।

प्रष्टेट ग्ल्यान्डको आर्टरिज—

१ इन्टर्नल प्युविक आर्टरी।
२ भेसिकेयाल „ ।
३ हेमर हयेडल „ ।

येस्को नार्भ्स—

१ पेल्भिक प्लेक्सस।

काउपास ग्ल्यान्डको कुरा।

यो केराउको दाना जस्तो, २दिग्मा १।१ हुन्छ। युरिथ्राको मेम्ब्रेनस पोर्सनको पीहाईन्डमा रहन्छ।

पेनिसको कुरा।

येस्को—

१ रुट।

१ बाडी।

१ येक्सट्रिमिटी हुन्छ।

यो पेनिसको रुट, अस्प्युबिस र स्कीयामको रेमाईको साथ२ कुरा दीयेर मील्छ। यो रुटको फ्रान्ट सिम्फाइसिस प्युबिसको साथ सास्पेन्सरी लीगामेन्ट दीयेर मील्छ।

यो पेनिसको येक्सट्रिमिटीको नाम, ग्ल्यान्सपेनिस भन्छन्। येसैमा १ अरिफिस रहन्छ। नाम, मियेटस, युरिनेरिअस भन्छन्। यो ग्ल्यान्सपेनिसको बेसको राउन्डवर्डरलाई नाम, करोनाग्ल्यान्डिस भन्छन्। येस्को बीहाईन्डमा १ कन्सट्रिक्टेड पोर्सन छ। नाम, सार्भिक्स।

यो ग्ल्यान्स पेनिसलाई काभार गर्ने, स्कीनलाई नाम, प्रीप्युस भन्छन्। दोस्रो नाम, फोर स्कीन। यो फोर स्कीन, जाहाँ ग्ल्यान्स पेनिसको साथ मिलेको छ, तेही ठाउँको नाम, फ्री नाम प्रीप्युसाई भन्छन्।

यो पेनिसको बाडी रुट र येक्सट्रिमिटीको बीचमा रहन्छ।

पेनिसको अपर सर्फेसको नाम, डर्सोम भन्छन्।

कर्पोराक्याभार्नोसा र कर्पासस्पञ्ज्योसमले पेनिस बन्छ।

कर्पासस्पञ्ज्योसमको शुरू भयाको ठाउँलाई बाल्ब भन्छन्।

कर्पोराक्याभार्नोसा पेनिसको २ दिग्मा रहन्छ र पेनिसको रुटसम्म पुगी २ दिग्मा २ क्रासपेनिस बन्छ।

कर्पासस्पञ्ज्योसम, युरिथ्रालाई बेह्रेर रहन्छ र कर्पास क्याभारनोसाको मुनि रहन्छ।

टेष्टिस र तेस्लाई काभार गर्ने चीजहरूको नाम।

टेष्टिस भनेको २ स्माल ग्ल्यान्स हो, येसबाट स्पार्मेटेर जोवा तयार हुन्छ। यो टेष्टिसस्क्रोटमभित्र रहन्छ। स्पार्मेटिक कर्डले सास्पेन्ड गर्छ।

टेष्टिसको

काभारिङ्सको नाम।

१ स्कीन } यो २ले स्क्रोटम बन्छ।
२ डारटस }

३ इन्टरकलमनार फेसिया। दोस्रो नाम, येक्सटर्नल स्पार्मेटिक फेसिया।

४ क्रिम्याष्टरिक फेसिया।

५ इन्फ्यान्डी व्युलीफारम फेसिया।

६ टूथुनिका भेजाइनेलिस।

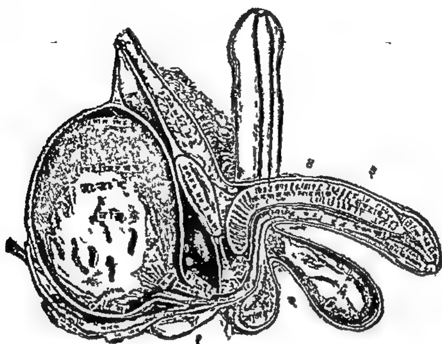
स्क्रोटमको कुरा।

यो स्क्रोटमको मिडिल लाइनमा रेफी रहन्छ। स्क्रोटमभित्र टेष्टिस र स्पार्मेटिक कर्डको पार्ट रहन्छ। यो स्क्रोटम स्कीनले बनेको १ पाउच जस्तो हो। यो स्क्रोटम इन्टेगुमेन्ट र डार्टसले बन्छ। यो डार्टस हुनाले, स्क्रोटमलाई बखत २मा कन्ट्राक्ट गराउ छ। यो स्क्रोटमको राईटहाफ भन्दा, लेफ्टहाफ केही लामो हुन्छ। येही हिसापले लेफ्ट स्पार्मेटिक कर्ड अलि लामो हुन्छ।

इन्टरकलमनर फेसियाको कुरा।

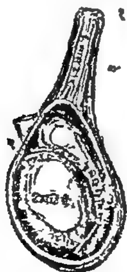
यो १ थिन मेम्ब्रेन हो, येक्सन्टर्नल आब्डोमिनल रिङको पिलार्सको मार्जीनबाट आउछ।

नं ११४ ब्लाडार पेनिसर इउरेथ्राको भार्टिकाल सेकसान

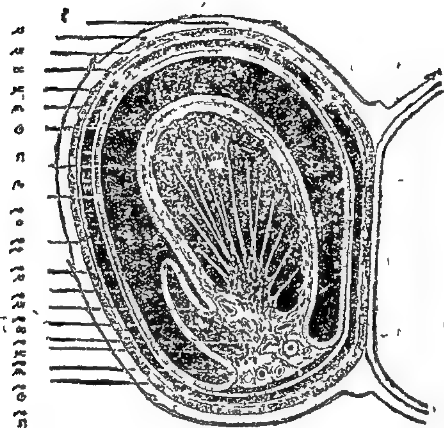
१ प्रष्टेटिक पोर्सान। २ मेम्ब्रेनास पोर्सान। ३ ईउरेथा। ४ सासपेन्सारि लिगामेण्ठ।

न ११५ पसिसानमे रहके टेसटिस टिउनिका भेजाइनेलिस रिमुभड भयकछ।

१ स्पार्मेटिक कर्ड। २ टिउनिका भेजाइनेलिस को पराराइटाल लेयार। ३ कर्डलाइ आर्टारि।

नं ११६ स्क्रोटाम को लेफट साईड'र लेफट टेसटिकल को ट्रानसभार्स सेकसान टिउनिका भेजाइनेलिस को स्याक डिसटेण्डेड भयेकछ ।

१ स्किन । २ डार्टस । ३ एकष्टार्नाल स्पार्मेटिकफ्यासा । ४ क्रिमासट्रिक फ्यासा । ५ ईनफान्डिबिउलिफर्म फ्यासा । ६ पेराइटल टिउनिका भेजाइनेलिस । ७ भिसारेल टिउनिका भेजाइनेलिस । ८ टिउनिका एलबुजिनिया । ९ टेष्टिकल को लोबिउल । १० सेपटाम ११ मिडियेष्टाइनाम । १२ डिजिटाल पसा । १३ स्पार्मेटिक भेन । १४ एपिडिडाइमिस । १५ भास डिफारेन्स । १६ भ्यासलाइ आर्टारि १७ स्पार्माटिक आर्टारि । १८ इण्टार्नाल मासकिउलार टिउनिक ।

फिटसमा, यो टेष्टिस, आब्डोमेनको क्याभिटीमा पेरिटो-नियामको बीहाईन्डमा रहन्छ।

जनम हुनेको केही अगाडी यो टेष्टिस, इन्गुइनल केनालबाट स्पार्मेटिक कर्डको साथ येक्सटर्नल आब्डोमिनल रिङको बाटो-गरी स्कोटममा आउछ।

क्रिम्याष्टरिक फेसिया र इन्फ्यान्डी ब्युलम फेसियाको कुरा।

यो थिन हुन्छ र स्पार्मेटिककर्डलाई पनी ढेर्छ।

ट्यूनिका भेजाइनेलिसको कुरा।

यस्ले टेष्टिसलाई काभार गर्छ। यो पेरिटोनियामबाट आ-याको छ।

येस्को २ पोर्सन्स हुन्छ—

१ भिसिरयाल पोर्सन।
२ पेराइटल ,, ।

भिसिरयाल पोर्सनले, टेष्टिसको आउटर सर्फेस र येपिडि-डिमिसलाई काभार गर्छ।

पेराइटल पोर्सन, टेष्टिसको वीलोमा र स्पार्मेटिक कर्डको इन्नर साईडसम्म पुग्छ।

यो टेष्टिसको अरु २ काभारिङ्ग हुन्छ—

१ ट्यूनिका आलब्युजिनिया।
२ ट्यूनिका भ्यास्कुलोसा।

टेष्टीफलको कुरा ।

टेष्टीकल १½ देखी २ इञ्चसम्म लामो हुन्छ ।

१ इञ्च चौडाई ।

१¼ इञ्च थिक हुन्छ ।

येस्को वोजन ६ देखी ८ ड्रामसम्म हुन्छ । येस्को आकार वोभ्याल हुन्छ ।

येस्को पोष्टीरियेर वर्डरको आउटरयेजमा १ लङ न्यारो, फ्ल्याट चीज रहन्छ । येस्को नाम, येपीडिडिमास भन्छन् । येही येपीडिडिमिसको—

१ सेन्ट्रलपोर्सन रहन्छ । नाम, वाडी ।

१ अपरयेक्सट्रिमिटी छ । नाम, ग्लोवसमेजर । दोस्रो नाम, हेड ।

१ लोवरयेक्सट्रिमिटी छ । नाम, टेल वा ग्लोवसमाइनर भन्छन् ।

यो टेलको साथ भ्यासडिफारेन्स मील्छ ।

यो येपीडिडिमिस १ डाक्ट हो । यो २० फिट जत्ती लामो हुन्छ ।

भ्यासडिफारेन्स भनेको टेष्टिसको येक्सक्रिटरी डाक्ट हो । यो येपीडिडिमिसको साथ मील्छ । यो टेष्टिसको र स्पार्मेटिक कर्डको व्याकपार्टबाट र इन्टर्नल आब्डोमिनल रिङबाट जान्छ । फेरी यो येपीग्याष्ट्रिक आर्टरीको आउटर साईडबाट बाङ्गो भै येक्सटर्नल इलियाक भेसलसलाई क्रस गरी पेल्भिसभित्र ब्लाडरको साईड्समा पुग्छ । यो भ्यासडिफारेन्स २ फिट जत्ती लामो हुन्छ । यो भ्यसिक्युला सेमिनेलिसको इन्नर वर्डरमा वोपुन गर्छ ।

भेसिक्युलो सेमिनेलिसको कुरा।

यो मेम्ब्रेनले बनेको २ सानु पाउच हुन्छ। यो ब्लाडरको बेस र रेक्टमको बीचमा रहन्छ। येसभित्र सिमेन रहन्छ। यो भेसिक्युलो सेमिनेलिस २½ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ। भ्यास्डिफारेन्स, येस्को आन्टीरियेर येक्सट्रिमिटीको साथ मील्छ र इज्याकुलेटरी डाक्ट बन्छ। यो इज्याकुलेटरी डाक्ट प्रष्टेटको बेसबाट शुरू भै साईनसै पकुलेरिसको नजिकमा बोपुन गर्छ।

स्पार्मेटिक कर्डको कुरा।

यो स्पार्मेटिक कर्ड—

१ स्पार्मेटिक आर्टरी।

२ आर्टरी आफ दी भ्यासडिफारेन्स।

३ क्रिम्यास्टरिक आर्टरी।

४ स्पार्मेटिक भेन्स।

५ सिम्प्याथेटिकको स्पार्मेटिक प्लेक्सस।

६ पेल्भिक प्लेक्ससको फाइलामेन्ट्स।

७ जेनिटोक्रुरल नार्भको जेनिटलब्रेञ्च।

८ भ्यासडिफारेन्स।

९ येरिवोलार टिस्यु। र

१० फेसिया।

११ लिम्फ्याटिक्सले बन्छ।

यो स्पार्मेटिक कर्ड, इन्टर्नेल आब्डोमिनलरिङदेखी, इन्गुइनल केनालबाट र येक्सटर्नेल आब्डोमिनलरिङबाट र प्युबिसको फ्रान्टबाट स्क्रोटमभित्र टेष्टिकलको ब्याकपार्टसम्म जान्छ।

इन्गुइनल केनालको बाउन्डरी ।

येस्को दोस्रो नाम, स्पार्मेन्टिक केनाल भन्छन् ।

यो इन्गुइनल केनाल १½ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ । इन्टर्नल आब्डोमिनलरिङदेखी येक्सटर्नल आब्डोमिनलरिङसम्म रहन्छ ।

पीछाईन्हमा—

१ पेरिटोनियाम ।

२ ट्यान्सभर्ससेलिस फ्येसिया ।

३ कञ्ज्वाइन्टेन्डनको इन्नर टु थार्ड ।

फ्रान्टमा—

१ इन्टर्नल वोब्लिकको आउटर थार्ड ।

२ येक्सटर्नल वोब्लिकको आपोन्युरोसिस ।

यो इन्गुइनल केनालको फ्लोर—

१ पोपार्ट्स लीगामेन्ट । र

२ ट्यान्सभर्ससेलिस फेसियाले बन्छ ।

येस्को रूप—

१ इन्टर्नल वोब्लिक ।

२ ट्यान्सभर्ससेलिस । र

३ आब्डोमेनको वाल ।

टेष्टिकलको सप्लाई गर्ने मार्टरी—

१ सुपरफिसियाल येक्सटर्नल प्युडिक ।

२ डीप येक्सटर्नल प्युडिक ।

३ सुपरफेसियाल पेरिनियाल ।

४ क्रिम्यास्टरिक आर्टरी ।

येस्को नार्भ्स—

१ इलियो इन्गुइनल नार्भं ।

२ सुपरफिसियाल पेरिनियाल ।

३ इन्फीरियेर प्युडेन्डल ।

४ जेनिटोक्रुरल नार्भको जेनिटलब्रेञ्च ।

मेल अर्ग्यान्स आफ जेनरेशन तमाम् ।

फिमेल अर्ग्यान आफ जेनरेशनको बयान ।

यो २ किसिमकी हुन्छ—

१ येक्सटर्नल अर्ग्यान्स ।

२ इन्टर्नल ,, ।

येक्सटर्नल अर्ग्यान्सहरूको नाम ।

१. (नं.) मन्स भेनेरिस । यो प्युबिसको फ्रान्टको १ येमिनेन्स हो, येस्लाई हियारले काभार गर्छ ।

२. (नं.) लेबिया मेजोरा । यो २ प्रमिनेन्ट फोल्ड्स हुन्छ । मोन्स भेनेरिस देखी पेरिनियामसम्म रहन्छ । येस्को येक्सटर्नलमा हियार रहन्छ । इन्टर्नल सर्फेसमा म्युकस मेम्ब्रेन रहन्छ ।

३. (नं.) लेबिया माईनोरा। दोस्रो नाम, निम्फी। यो म्युकस मेम्ब्रेनको २ फोल्ड्स हो। यो क्लाइटोरिसदेखी शुरू भै वीलोंमा लेबियामेजोरामा तमाम हुन्छ।

४. (नं.) क्लाइटोरिस। यो मेलमा जुन चीज पेनिस भयाको छ। फीमेलको क्लाइटोरिस तेस्तै हो। यो क्लाइटोरिस आन्टीरियेर कमिसरको विनीथमा रहन्छ। २ लेबिया मेजोरा फ्रान्टमा जांहाँ मीट गर्छ, तेसै ठाउँको नाम, आन्टीरियेर कमिसर भन्छन्। येही लेबिया मेजोरा पोष्टीरियेरमा इन्टेगुमेन्टको साथ जाहाँ मील्छ, तेस ठाउँको नाम, पोष्टीरियेर कमिसर भन्छन्।

यो पोष्टोरियेर कमिसर र येनासको बीचको जगालाई पेरिनियाम भन्छन्।

यो पेरिनियाम १ इञ्च वा १½ इञ्च लामो हुन्छ।

यो पेरिनियामको आन्टीरियेर येजलाई फोरसेट भन्छन्। यो फोरसेट र हाइमेनको बोचको जगालाई फसा न्याभीक्युलेरिस भन्छन्।

हाइमेन भनेको १ म्रेमेम्ब्रेनले बनेको फोल्डले भेजाइनाको वोमिङ्गलाई क्लोज गर्छ।

२ निम्फीको बीचमा र क्लाइटोरिसको आन्टीरियेर पार्टमा भेष्टिब्युल रहन्छ। यो भेष्टिब्युलको ब्याकपार्टमा युरिथ्राको अरिफिस रहन्छ। नाम, मियेटस युरिनेरियेस भन्छन्।

५. (नं.) मियेटस युरिनेरियस क्लाइटोरिसको १ इञ्च नीकोला रहन्छ।

६. (नं.) मियटस युरिनेरियेसको वोलीमा, भेजाइनाको अरिफिस देखिन्छ। यो भर्जीन 'माने' कन्ने अवस्थामा यो अरिफिसलाई हाइमेनले क्लोज गर्छ। यो हाइमेन राफचर भया पछि भेजाइनाको अरिफिसमा सानु २ उच्चा जगा देखिन्छ। नाम, क्यारानक्युली, मार्टिफर्मीस भन्छन्।

यो १ देखी ६ लम्बरसम्म लेखियाका चीजहरू जम्मालाई, भालभा। दोस्रो नाम, प्युडेन्डाम् भन्छन्।

फीमेल युरिथ्रा १½ इञ्ची जत्ती लड हुन्छ। भेजाइनाको आन्टीरियेर वालमा रहन्छ।

भेजाइनाको अरिफिसको नजिकमा ग्ल्यान्ड्स आफ वार्थलिन रहन्छ।

इन्टर्नल अर्ग्यान्सको नाम।

१ भेजाइना।

२ युटेरस।

३ फ्यालोपियान् ट्युव्स।

४ वोभारिज।

५ लीगामेन्ट्स { १ युटेरस र
२ फ्यालोपियान ट्युव्सको।

भेजाइनाको कुरा।

यो भाल्भादेखी युटेरससम्म रहन्छ। पेलिभसको क्याभिटिभित्र ब्लाडरको बीहान्डमा र रेक्टमको फ्रान्टमा रहन्छ।

येस्को आन्टीरियेर वाल, ४ इञ्च लङ हुन्छ।

येस्को पोष्टीरियेर वाल, ५ देखी ६ इञ्च लामो हुन्छ।

येस्को अपर येन्ड, चौडा हुन्छ। येही जगामा युटेरसको नेक रहन्छ।

भेजाइनाको रिलेशन।

आन्टीरियेरमा—

१ ब्लाडरको वेस।

२ युरिथ्रा।

पोष्टीरियेरमा—

१ रेक्टम।

२ पाउच आफ डगलास।

ल्याटान्यालमा—

१ ब्रड लीगामेन्ट।

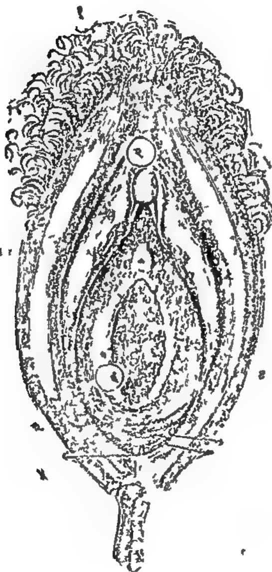
२ लिभेटर येनाई।

भेजाइनाको लोवरयेन्डमा स्फीङ्टर भेजाइनी रहन्छ।

युटेरसको कुरा।

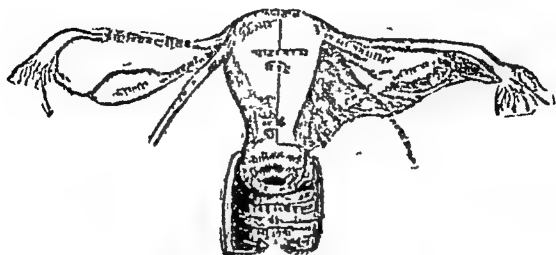
येस्को भित्र फिटसको डेभलपमेन्ट हुन्छ र यो युटेरसले पैदा हुनेको वखतमा बालखलाई निकाल्छ। येस्को आकार पियारसेप्ड हुन्छ। यो बीफोरदेखी ब्याकवार्ड फ्ल्याट हुन्छ, पेलिभसको भित्र ब्लाडर र रेक्टमको बीचमा-रहन्छ।

न' ११७ भालभा फिमेल को एकष्टार्नाल अर्गानस अय जेनारेसान ।

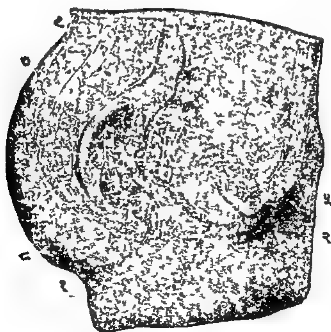
१ मनस भेनेरिस । २ क्लाइटोरिस । ३ लेबिया मेजोरा । ४ लेबिया माईनोरा । ५ फोरचेट । ६ हाईमेन ।

न' ११८ ईउटारास र तेसको साथ रहने को चिस पोष्टिरियार भिउ ।

(८३६ क)

न ११९ फिमेल पेलभिस को भार्टिकाल मिडियान सेकसान ।

१ एनास । २ भेजाइना । ३ क्लाइटरिस । ४ ब्लाडार । ५ इउरेथ्रा । ६ सिंफिसिस पिउबिस । ७ सेक्राम । ८ ककसिस । ९ लाष्ट लामबार भार्टिब्रा ।

यो युटेरसको बीहाईन्ड, आवभ र फ्रान्टमा पेरिटोनियामले काभार गर्छ ।

यो ब्लाडरको वेस्को साथ जाहाँ मील्छ तेसै ठाउँमा पेरिटोनियाम लाग्दैन ।

यो ३ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ ।

यो ३ हिस्साले बन्छ—

१ फन्डस ।

२ बाडी ।

३ सार्भीक्स । दोस्रो नाम, नेक ।

युटेरसको अपर ब्रड, येक्सट्रिमिटीलाई फन्डस भन्छन् । यो २ फ्यालोपिया ट्यूब्सको बीचमा रहन्छ ।

फन्डस र नेकको बीचको जगालाई बाडी भन्छन् ।

युटेरसको जुनापार्ट, भेजाइनाको अपरयेन्डमा रहन्छ तेस्को नाम, सार्भिक्सयुटेराइ भन्छन् । यो सार्भिक्सयुटेराइमा जो वोप्निङ्ग देखिन्छ । नाम, असयुटेराइ । दोस्रो नाम, असयुटेराइ येक्स्टार्नाम भन्छन् ।

युटेरसको क्याभिटी ट्र्याङ्गुलार हुन्छ । बाडीको साथ नेक जाहाँ मील्छ । युटेरसको क्याभिटीको तेही ठाउँको नाम, असयुटेराई इन्टार्नास भन्छन् ।

यो असयुटेराई येक्स्टार्नाम र असयुटेराई इन्टार्नामको बीचको जगालाई क्याभिटी आफ दी सार्भिक्स भन्छन् ।

युटेरसको लीगामेन्ट्सको नाम ।

यो ८ छन्‌छन्—

आन्टीरियेर लीगामेन्ट	१
पोष्टीरियेर लीगामेन्ट	१
ल्याट्यारल लीगामेन्ट्स। दोस्रो नाम, ब्रड लीगामेन्ट्स	२
ल्पाक्रो युटेराइन लीगामेन्ट्स	२
राउन्ड लीगामेन्ट्स	२

राउन्ड लीगामेन्ट बाहेक अरु साब्लीगामेन्ट्स पेरिटोनियामले बन्छ ।

ब्रड लीगामेन्ट्सको कुरा ।

यो युटेरसको २ दिग्मा रहन्छ। येस्ले पेल्भिक क्याभिटीलाई २ भाग गराउछ ।

आन्टीरियेर पार्टमा, ब्लाडर युरिथ्रा, भेजाइना रहन्छ।

पोष्टीरियेरमा, रेक्टम रहन्छ ।

ब्रड लीगामेन्टको २ लेयार्सको बीचमा र सुपीरियेरमा, फ्यालोपियान्ट्युब्स रहन्छ।

ब्रड लीगामेन्ट्सको २ लेयार्सको बीचमा, राउन्ड लीगामेन्ट्स, वोभेरी र तेस्को लीगामेन्ट, पार वोभेरियाम रहन्छ।

युटेरसको आर्टरिज ।

१ युटेराइन आर्टरी ।

येस्को नार्म्स।

१ इन्फीरियेर हाइयोग्याष्ट्रिक।

२ वोभेरियान प्लेक्सस।

३ थार्ड र फोर्थ, स्पाक्राल नार्भ्स।

फ्यालोपियान ट्युब्सको कुरा।

यो २ हुन्छ। ब्रड लीगामेन्टको अपर मार्जीनमा रहन्छ र यो ४ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ। यो युटेरसको साथ जाहाँ मील्छ तेस ठाउँमा १ अरिफिस रहन्छ। नाम, अष्टियाम इन्टार्नाम। यो फ्यालोपियान ट्युब्स जाहाँ टार्मिनेट हुन्छ। नाम, फिम्ब्रीयेटेड येक्सट्रिमिटी। यो कोही २ बखतमा वोभेरीलाई पक्रन्छ।

वोभेरीको कुरा।

यो २ हुन्छ—

मेलमा, टेष्टिस।

फिमेलमा, वोभेरी हुन्छ।

येस्को आकार फ्ल्याट र वोभ्याल हुन्छ र यो ब्रड लीगामेन्टको पोष्टीरियेरपार्टमा रहन्छ।

येस्को आन्टीरियेर, ब्रड लीगामेन्टको साथ मील्छ।

येस्को इन्टर्नेलमा, युटेरसको साथ लीगामेन्ट दीयेर मील्छ नाम, लीगामेन्टम आफ दी वोभेरी।

येस्को सुपीरियेर, इन्फीरियेर, पोष्टीरियेर सर्फेसेस फ्री हुन्छ।

वोभेरीकोभित्र ग्राफियान भेसिक्याल्स रहन्छ। येस्कोभित्र वोभा रहन्छ। नाम, वोभा। यो वोभा १ इञ्चको १/१०० भाग जत्ती चौडा हुन्छ।

पारवोभेरियाम, फ्यालोपियान् टूथुब्स र वोभेरीको बी; चमा रहन्छ ।

राउन्ड लीगामेन्टको कुरा ।

यो ब्रड लीगामेन्टको भीत्र र फ्यालोपियान् टूथुब्सको फ्रान्ट र बीलोमा रहन्छ। यो ४।५ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ। यो युटेरसको सुपीरियेर आङ्गलदेखी शुरू भै फर्वार्ड अपवार्ड र आउटवार्डदिग्मा गै इन्टर्नल आब्डोमिनल रिङ र इन्गुइनल केनालबाट लेबिया मेजोरामा मील्छ।

वोभारिज र फयालोपियान ट्यूब्सको आर्टरी ।

१ वोभेरियान ।

येस्को नार्ब्स ।

१ पेल्भिक ।

२ वोभेरियान प्लेक्सस ।

फिमेलअर्ग्यान आफ जेनरेशन वमाम् ।

मेमारी ग्ल्यान्डको कुरा ।

येस्को दोस्रो नाम, म्यामी तेस्रो नाम, ब्रेष्ट भन्छन् । यो मेल र फिमेलमा हुन्छ। मेलमा ब्रड हुदैन। फिमेलमा ब्रड हुन्छ। यो थार्डदेखी सेभेन्थ रिब्सको बीचमा र पेक्टोरेल्याल रिजनमा रहन्छ। यो राईटभन्दा लेफ्ट लार्ज हुन्छ।

यो ग्ल्यान्डको टिस्युफाइवर्स, टिस्युफ्याटि, टिस्युले वन्छ। निप्ल 'माने' दुदको मन्टा।

अर्ग्यान आफ सेन्सको बयान।

यो ५ किसिमको हुन्छ—

१. (नं.) टाच 'माने' छुदाखेरी थाहा हुने।
२. (नं.) टेष्ट 'माने' जिभ्रोको स्वाद लिने।
३. (नं.) स्मेल 'माने' वास्ना लिने।
४. (नं.) हेयारिङ 'माने' कान सुनने।
५. (नं.) साईट 'माने' आखा देखने।

टाचको कुरा।

यो येक्सटर्नल सर्फेसमा स्कीनले थाहा हुन्छ।

इन्टर्नल सर्फेसमा, म्युकस मेम्ब्रेन र सेरास मेम्ब्रेनले थाहा हुन्छ।

टेष्टको कुरा।

येस्वाट टेष्ट पाईन्छ र यो माउथको फ्लोर र लोवारजको बाडीको वीचमा रहन्छ। येस्को नाम, रुट भन्छन, यो रुट व्याकवार्टदिग्मा गै असहयडिसको साथ मील्छ। यो टाङ, येपिग्लटिस, सफ्टप्यालेटको पोलार्स र फेरिङ्सको साथ मील्छ।

टाङको आन्डरसर्फेस र मिडिलमा जो म्युकस मेम्ब्रेनको फोल्ड देखीन्छ। नाम, फ्री नाम, लोङ्गुई भन्छन।

टाङको टोप र आन्डर सर्फेसको केही पार्ट। येस्को साईड्स र डर्सासमा फ्री रहन्छर म्युकस मेम्ब्रेनळे टाङलाई काभार गर्छ।

टाङको डर्सासमा ३ किसिमको प्यापिलि रहन्छ। नाम—

१. सार्कम भ्यालेटप्यापिलो। यो ७ देखी १० हुन्छ। टाङको व्याकमा रहन्छ। 'माने' जीभ्रोको पछाड़ी पट्टीको डल्लो र हो।
२. फ्याङ्गीफारमप्यापिली। यो टाङको येपेक्स र साईड्समा रहन्छ।
३. फाइलीफारमप्यापिली। यो टाङको टीपदेखी व्याकसम्म रहन्छ।

टाङको

आर्टरीको नाम।

१ लीङ्गुयाल।
२ फेसियाल।
३ आसीन्डिङ फेरिञ्जियाल।

येस्को नार्भसको नाम।

१ लीङ्गुयाल।
२ हाइयोग्लोसियाल।
३ कर्डाटिम्प्यानिक।
४ सुपीरियेर लेरिञ्जियाल नार्भ्स।

टाङको मासल्स—

मासल्सको किताबको लीङ्गुयाल रिजनमा देखो।

नोजको बयान।

यो स्मेलको अर्ग्यान्स हो। येस्ले खराबिग्यासहरू लाङ्समा जान दिदैन र टेष्टको अर्ग्यान्सलाई मद्दत दिन्छ।

यो २ हिस्साको बन्छ—

येक्सटर्नलमा, नोज।

इन्टर्नलमा, नेजलफसो रहन्छ।

येस्ले स्मेलको काम दिन्छ। येस्को आकार ट्र्याङ्गुलार हुन्छ। येस्को समीट र रुट फोर हेडको साथ मोल्छ।

नोजको बेसमा २ अरीफिसेस हुन्छ। नाम, नष्ट्रिल। यो २ नष्ट्रिलको बीचमा सेप्टाम रहन्छ। नाम, कलामूना, येही अरोफि-'सको मार्जीनमा हियार रहन्छ। नाम, भाईब्रिसी। येस्ले सासलिने वखतमा धुलोभित्र जानदोदैन।

नोजको अपर सर्फेसलाई डर्सीम भन्छन्।
नोज, बोन्स र कार्टिलेजेस र मासल्सले बन्छ।
येस्को येक्सटर्नलमा, इन्टेगुमेन्ट र
येस्को इन्टर्नलमा, म्युकस मेम्ब्रेन रहन्छ।

नोजको बोन्स।

१ नेजल बोन्स	२
२ सुपोरियेर म्याक्सिलरी को नेजल प्रसेसेस	२

नोजको कार्टिलेजेस।

यो ५ हुन्छ—

१ अपर	२
२ ल्याटास्पाल	२
३ कार्टिलेजेज आफ दी सेप्टम	१

१०६

नोजको आर्टरिज ।

१ ल्याटास्यालिस नेजाई ।
२ अप्थ्यालिमकको नेजल ब्रेञ्च ।
३ इन्फ्रा अर्बिटल ।

येल्को नार्भ्सको नाम ।

१ फेसियाल नार्भ ।
२ इन्फ्रा अर्बिटल ।
३ इन्फ्रा ट्रूक्लिआर ।
४ नेजल ।

नेजल फसीको म्युकस मेम्ब्रेनलाई स्नीडिरियाम मेम्ब्रेन भन्छन् ।

नेजल फसीको बयान ।

माथी लेखियाको छ ।

नेजल फसीको आर्टरिज ।

१ आन्टीरियेर येथ्मयेडल ।
२ पोष्टीरियेर येथ्मयेडल ।
३ स्फीनोप्यालेटाइन ।
४ स्माल मेनिञ्जियाल ।
५ इन्टर्नल म्याक्सिलरीको आल्भ्युवल ब्रेञ्चेस ।

येल्को नार्भ्स—

१ अल्फ्याक्टरी ट्राक्ट नार्भ्स ।
२ अप्थ्याल्मिकको नेजल ब्रेञ्च ।

३ मीडियान।

४ नेजोप्यालेटाइन।

५ डिसोन्डिङ प्यालेटाइन।

६ मिकेल्स ग्याङ्ग्लीयानबाट आयाको नेजल ब्रेञ्च।

७ आन्टीरियेर डेन्टल ब्रेञ्च।

आईको बयान।

अर्बिटको क्याभिटीमा आईबल रहन्छ। येस हिसापले आईलाई केही धक्का लाग्दैन। धेरै मासल्सले आईबललाई चलाउ छ। अर्बिटभीत्र आईबललाई फ्ल्याट र १ थिन मेम्ब्रेनले बेर्छ र येस्को नाम, क्याप्सुल अफ्टेनन् भन्छन्। आईबलको आकार स्फेरिकल हुन्छ।

यो आईबलको आन्टीरियेरमा कर्निआ रहन्छ। यो आईबल १ इञ्च जत्ती गैहो हुन्छ। यो आईबल ३ कोट्सले बर्छ। यो आईबलको ३ रिफ्राक्टिभ मिडिया छ।

---

३ कोटस्को नाम।

१ स्क्लेरोटिक र कर्निआ।

२ कोरयेड, आइरिस, सिलिअरीप्रसेस।

३ रेटिना।

---

३ रिफ्राक्टिभ मिडियाको नाम।

१ आकुइआसह्युमर।

नोजको आर्टरिज ।

१ स्याटास्यालिस नेजाई ।
२ अप्थ्यालिमकको नेजल ब्रेञ्च ।
३ इन्फ्रा अर्बिटल ।

येस्को नार्भसको नाम ।

१ फेसियाल नार्भ ।
२ इन्फ्रा अर्बिटल ।
३ इन्फ्रा ट्रूक्लिआर ।
४ नेजल ।

नेजल फसीको म्युकस मेम्ब्रेनलाई स्नीडिरियाम मेम्ब्रेन भन्छन् ।

नेजल फसीको वयान ।

माथी खेखियाको छ ।

नेजल फसीको आर्टरिज ।

१ आन्टीरियेर येथ्मयेडल ।
२ पोष्टीरियेर येथ्मयेडल ।
३ स्फीनोप्यालेटाइन ।
४ स्माल मेनिञ्जियाल ।
५ इन्टर्नल म्याक्सिलरीको आल्भ्युवल ब्रेञ्चेस ।

येस्को नार्भ्स—

१ अल्फ्याक्टरी ट्राक्ट नार्भ्स ।
२ अप्थ्यालिमकको नेजल ब्रेञ्च ।

३ मीडियान।

४ नेजोप्यालेटाइन।

५ डिसोन्डिङ प्यालेटाइन।

६ मिकेल्स ग्याङ्ग्लीयानबाट आयाको नेजल ब्रेञ्च।

७ आन्टीरियेर डेन्टल ब्रेञ्च।

आईको बयान।

अर्बिटको क्याभिटीमा आईबल रहन्छ। येस हिसापले आईलाई केही धक्का लाग्दैन। धेरै मासल्सले आईबललाई चलाउ छ। अर्बिटभीत्र आईबललाई फ्ल्याट र १ थिन मेम्ब्रेनले बेर्छ र येस्को नाम, क्याप्सुल अफ्टेनन् भन्छन्। आईबलको आकार स्फेरिकल हुन्छ।

यो आईबलको आन्टीरियेरमा कर्निआ रहन्छ। यो आईबल १ इञ्च जत्तो गैहो हुन्छ। यो आईबल ३ कोट्सले बन्छ। यो आईबलको ३ रिफ्राक्टिभ मिडिया छ।

---

३ कोट्सको नाम।

१ स्क्लेरोटिक र कर्निआ।

२ कोरयेड, आइरिस, सिलिअरीप्रसेस।

३ रेटिना।

---

३ रिफ्राक्टिभ मिडियाको नाम।

१ आक्वइआसह्युमर।

२ भिट्रियास वाडी।

३ क्रीष्टलाइन्स लेन्स।

स्क्लेरोटिकको कुरा।

येस्को येक्सटर्नल सर्फेस, ह्वाइट र स्मुथ हुन्छ। येही हिसा-पले आईवलको फ्रान्टमा कञ्जाङ्टाइभ्याल, मेम्ब्रेनले काभार गरे पनी सेतै देखीन्छ।

येस्को इन्नर सर्फेस, ब्राउनकलर हुन्छ। येसैमा सिलिअरी नार्भ्स रहने धेरै ग्रुभ देखीन्छ।

येस्को वीहाईन्डमा, अप्टिक नार्भले पियार्स गरेको छ।

यो स्क्लेरोटिकको फ्रान्टमा, कर्निआ मिलेको छ।

कर्निआको कुरा।

येस्को आकार साकुलार हुन्छ। यो आईवलको फ्रान्टमा, प्रोजेक्ट भै रहन्छ। यो ट्रयान्सपेरेन्ट हुन्छ। 'माने' सरछ। यो वोरिपरीमा, स्क्लेरोटिकको साथ मीलछ।

येस्को आन्टीरियेर, कन्भेक्स हुन्छ।

येस्को पोष्टीरियेर, कन्केभ हुन्छ।

कर्निआको फ्रान्टलाई, कन्जाङ्टाइभाल, येपिथिलियामले काभार गर्छ।

कर्निआ र स्क्लेरोटिकको

आर्टरीको नाम।

कर्निआमा आर्टरी छैन। येस्लाई सिलिअरी नार्भवाट आ-याको धेरै व्रश्वेसल्ले सप्लाई गर्छ।

आन्टीरियेर स्क्लेरोटिक कोटलाई सिलिआरी ब्रेञ्चेसले सप्लाई गर्छ।

कोरयेड आईरिस सिलिआरीप्रसेसको कुरा।

यो आईको दोस्रा कोट हो। कोरयेडको वीहाईन्डमा रहन्छ। आइरिस र सिलिअरी प्रसेसको फ्रान्टमा रहन्छ। स्क्लेरोटिक र कर्निया मिलने ठाउँमा, सिलिआरी मासल रहन्छ। कोरयेड कोटमा पिगमेन्ट रहन्छ। येसमा धेरै आर्टरिज रहन्छ। यो कर्निआ बाहेक जम्मा आईवलमा रहन्छ।

कर्निआको वीहाईन्डमा, १ सार्कुलार मास्कुलार सेप्टम रहन्छ। नाम, आइरिस। यो आइरिसको सेप्टाममा १ सार्कुलार अपरचर हुन्छ। नाम, प्युपिल 'माने' नानी।

यो कोरयेड कोटको वीहाईन्डमा, अप्टिक नार्भले पीयार्स गरेको छ।

यो येक्सटर्नलमा, स्क्लेरोटिक।

इन्टर्नलमा, रेटिनाको साथ मील्छ।

आईरिसको आर्टरीको नाम।

१ लङ सिलिअरी।

२ आन्टीरियेर सिलिअरी।

येस्को नार्भ्सको नाम।

१ लेन्टीक्युलार ग्याङ्ग्लीयानको सिलिअरी ब्रेञ्च।

२ लङ सिलिअरी।

प्युपिललाई थार्ड नार्भले कन्ट्राक्ट गराउछ र सिम्प्याथेटिक नार्भले डाइलेट गराउ छ।

रेटिनाको कुरा ।

येस्को आउटर सर्फेस, कोरयेडको साथ मील्छ।

येस्को इन्नर सर्फेस, भिट्रीयान बाडीको साथ मील्छ।

बीहाईन्डमा, अप्टिकनार्भको साथ मील्छ।

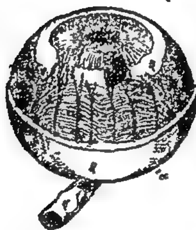
रेटिनाको पोष्टीरियेर पार्टमा, १ येलिभेटेड जगादेखिन्छ। नाम, येलोइस्पट भन्छ। येस्को दोस्रो नाम, म्याक्युलालुटिया भन्छन् । येही इस्पट्को, सेन्टरमा १ डीप्रेसन छ। नाम, फोभिया सेन्ट्रेलिस । यो येलोइस्पट्को थोरै इन्नर साईडमा १ जगादेखिन्छ। तेही ठाउँबाट अप्टिकनार्भ जान्छ। येस्लाई आर्टिरिया सेन्ट्रेलिस रेटेनिले पियार्स गर्छ ।

यो रेटिना १० लेयार्सले बन्छ ।

तेही १० लेयार्सको उड्डितदेखी आउटवाईसको नाम ।

१ मेम्ब्रेनालिमिट्यान्स इन्टार्ना ।
२ फाइवर्स ... ... लेयार ।
३ भेसिक्युलार ... .. ,, ।
४ इन्नर मलिक्युलार ,, ।
५ इन्नर न्युक्लियार ,, ।
६ आउटर मलिक्युलार ,, ।
७ आउटर न्युक्लियार ,, ।
८ मेम्ब्रेना लिमिट्यान्स येक्सटार्ना ।

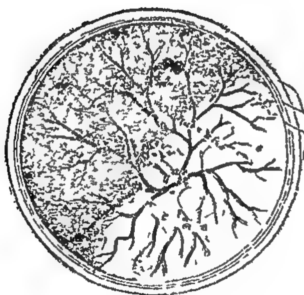
नं १२१ कोरयड र आइरिस ।

१ आइरिस । २ पिउपिल । ३ सिलियारि मासल । ४ सिलियारि नार्भस । ५ स्क्लिरोटिक । ६ अपटिक नार्भ ।

नं १२० आर्टिरिया सेण्ट्रलिस रेटिनि, इयेलोस्पट, अ ाडूबल को

एण्टिरियार हाफ रिमूभड भयकछ ।

१ स्क्लेरोटिक । २ कोरयड । ३ रेटिना ।

९ लेयार आफ रड्स योन्ड कोन्स।

१० पिगमेन्टरी लेयार।

रेटिनाको

आर्टरीको नाम।

१ आर्टिरिया सेन्ट्रेलिस रेटेनी।

आकुईआसह्युमरको कुरा।

यो आन्टीरियेर र पोष्टीरियेर चीमवर्समा रहन्छ। यो सतह्छ हुन्छ। 'माने' ट्र्यान्सपेरेन्ट हुन्छ।

आन्टीरियेर चिम्वरको फ्रान्टमा, कर्निआ। बीहाईन्डमा, आइरिस रहन्छ।

पोष्टीरियेर चिम्वरको फ्रान्टमा, आइरिस। बीहाईन्डमा, लेन्सको क्याप्सुल र सिलिअरी प्रसेसेस रहन्छ।

भिट्रियास बाडीको कुरा।

येस्ले रेटिना कन्केभजगालाई भर्छ। यो सतह्छ हुन्छ र १ सतह्छ मेम्ब्रेनले वेर्छ।

क्रिष्टालाइन लेन्सको कुरा।

येस्को आन्टीरियेर र पोष्टीरियेर २ पट्टी कन्भेक्स हुन्छ। १ सतह्छ। मेम्ब्रेनले, येस्लाई वेह्रेको छ। तेस्लाई क्याप्सुल आफ दी लेन्स भन्छन्। यो लेन्स प्युपिलको बीहाईन्डमा र भिट्रियास बाडीको फ्रान्टमा रहन्छ।

आईको

भापेन्डेजेजको नाम।

१ आइब्राउज 'माने' आँखीभुईं।

२ आइलिट्स 'माने' आँखाको पाता { १ माथीको लाई अपर लिड। २ तलको लाई लोवर लिड।

आइलिड्स खुल्दा २ दिग्मा २ आङ्गल्स देखीन्छ। येस्को नाम,

(क) इन्नर क्यान्थास, भीत्र पट्टिको कुना।

(ख) आउटर क्यान्थास, बाहिर पट्टिको कुना।

१।१ आइलिडको इन्नर साईडमा, १ सानु प्वाल देखीन्छ। नाम, पाङ्क्टाम ल्याक्रिमेली। यो ल्याक्रिमेल केनालको येक्सटर्नेल वोपिङ हो।

३ आईलासेस 'माने' परेला।

आइलिट्सको इन्नर सर्फेसमा, मियोमियान ग्ल्यान्ड्स रहन्छ। यो १।१ लिपमा २०।३० सम्म हुन्छ।

४ कञ्जाङ्टाइभा। यो आईको म्युकस मेम्ब्रेन हो। यो आइलिटको इन्नर सर्फेसमा र स्क्लेरोटिक र कर्निआको फोर पार्ट्समा रहन्छ।

५ ल्याक्रिमेल ग्ल्यान्ड। यो अर्बिटको येक्सटर्नेल आङ्गलको डिप्रेशनमा रहन्छ। येसबाट टियार्स 'माने' आसु निक्लन्छ। यो ग्ल्यान्डको १२।१४ डाक्ट हुन्छ। यो अपर र लोवर पाङ्टा ल्याक्रिमेलियाकोमा वोपुन गर्छ।

६ ल्याक्रिमेल केनाल। यो पाङ्टा ल्याक्रिमेलियादेखी शुरू भै इन्वार्डदिग्मा गै ल्याक्रिमेल स्याकमा वोपुन गर्छ।

७ ल्याक्रिमेल स्याक । यो ल्याक्रिमेल बोन र सुपीरियेर म्याक्सिलाको नेजल प्रसेसको बीचको ग्रुभमा रहन्छ ।

८ नेजल डाक्ट । यो ल्याक्रिमेल स्याकदेखी नोजको इन्फी॰रियेर मिटससम्म रहन्छ । यो सुपीरियेर म्याक्सिलरी ल्याक्रिमेल र इन्फीरियेर टार्बिनेटेट बोन्सले बनेको केनालमा रहन्छ । यो ½ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ ।

आई तमाम् ।

इयारको बयान ।

यो अग्यीन आफ हियारिङ हो । यो तल लेखियाको हिस्साले बन्छ ।

१ येक्सटर्नल इयार ।
२ मिडिल इयार । दोस्रो नाम, टीम्पेनाम ।
३ इन्टर्नल इयार । दोस्रो नाम, ल्याबिरिन्थ ।

येक्सटर्नेल इयारको कुरा ।

येसको २ हिस्सा हुन्छ—

१ पीना । दोस्रो नाम, अरिकल ।
२ अडिटरीकेनाल । दोस्रो नाम, मियेटस अडिटरीयेस येक्सटर्नेस ।

आईको

आपेन्डेजेजको नाम।

१ आइब्राउज 'माने' आँखीभुईं।

२ आइलिट्स 'माने' आँखाको पाता { १ माथीको लाई अपर लिड। २ तलको लाई लोवर लिड।

आइलिड्स खुल्दा २ दिग्मा २ आङ्गल्स देखीन्छ। येस्को नाम,

(क) इन्नर क्यान्थास, भीत्र पट्टिको कुना।

(ख) आउटर क्यान्थास, बाहिर पट्टिको कुना।

१।१ आइलिडको इन्नर साईडमा, १ सानु प्वाल देखीन्छ। नाम, पाङ्क्टाम ल्याक्रिमेली। यो ल्याक्रिमेलकेनालको येक्सटर्नेल वोमिङ हो।

३ आईलासेस 'माने' परेला।

आइलिट्सको इन्नर सर्फेसमा, मियोमियान ग्ल्यान्ड्स रहन्छ। यो १।१ लिषमा २०।३० सम्म हुन्छ।

४ कञ्जाङ्टाइभा। यो आईको म्युकस मेम्ब्रेन हो। यो आइलिटको इन्नर सर्फेसमा र स्क्लेरोटिक र कर्निआको फोर पार्ट्समा रहन्छ।

५ ल्याक्रिमेल ग्ल्यान्ड। यो अर्बिटको येक्सटर्नेल आङ्गलको डिप्रेशनमा रहन्छ। येसबाट टियार्स 'माने' आसु निक्लन्छ। यो ग्ल्यान्डको १२।१४ डाक्ट हुन्छ। यो अपर र लोवर पाङ्टा ल्याक्रिमेलियाकोमा वोपुन गर्छ।

६ ल्याक्रिमेल केनाल। यो पाङ्टा ल्याक्रिमेलियादेखी शुरू भै इन्वार्डदिग्मा गै ल्याक्रिमेल स्याकमा वोपुन गर्छ।

७ ल्याक्रिमेल स्पाक । यो ल्याक्रिमेल बोन र सुपीरियेर म्याक्सिलाको नेजल प्रसेसको बीचको मुभमा रहन्छ ।

८ नेजल डाक्ट । यो ल्याक्रिमेल स्पाकदेखी नोजको इन्फी-रियेर मिटससम्म रहन्छ । यो सुपीरियेर म्याक्सिलरी ल्याक्रिमेल र इन्फीरियेर टार्विनेटेट बोन्सले बनेको केनालमा रहन्छ । यो ½ इञ्च जत्ती लामो हुन्छ ।

आई तमाम् ।

इयारको बयान ।

यो अर्गान आफ हियारिङ हो । यो तल लेखियाको हिस्साले बन्छ ।

१ येक्सटर्नेल इयार ।
२ मिडिल इयार । दोस्रो नाम, टीम्पेनाम ।
३ इन्टर्नल इयार । दोस्रो नाम, ल्याबिरिन्थ ।

येक्सटर्नेल इयारको कुरा ।

येसको २ हिस्सा हुन्छ—

१ पीना । दोस्रो नाम, अरिकल ।
२ अडिटरीकेनाल । दोस्रो नाम, मियेटस अडिटरीयेस येक्सटर्नस ।

पीनाको कुरा ।

येस्को येक्सटर्नल प्रमिनेन्टरिमको नाम, हेलिक्स। यो हेलिक्सको फ्रान्टमा, होलो कार्भ प्रामीनेन्स छ। नाम, आन्टिहेलिक्स। यो हेलिक्स र आन्टिहेलिक्सको बीचको फसाको नाम, फसा आफ दी हेलिक्स। आन्टिहेलिक्सको आन्टीरियेरमा, १ डीप्रेसन छ। नाम, कञ्चा भन्छन्। मियेटसको ब्याकपार्टमा, १ उच्चा जगा छ। नाम, ट्रेगस। यो ट्रेगासको उल्टादिग्मा अरु १ नाम, आन्टिट्रेगास। यो आन्टिट्रेगासको बीलोमा, लब्युडल रहन्छ।

यो पीना कार्टिलेजेजले बन्छ र थोरै मासल्स लीगामेन्ट इन्टेगुमेन्टले काभार गर्छ।

लीगामेन्ट्स २ किसिमको हुन्छ—

१ येक्सट्रीन्जिक लीगामेन्ट ।
२ इन्ट्रीन्जिक लीगामेन्ट ।

पीनाको मासल्स २ किसिमको छ—

१. (नं.) येक्सट्रीन्जिक मासल्स ३
  (क) आटोलेन्स अरेम ।
  (ख) आट्राहेन्स „ ।
  (ग) रीट्राहेन्स „ ।
२. (नं.) इन्ट्रीन्जिक मासल्स ६
  (क) हेलीसिस मेजर ।
  (ख) हेलीसिस माइनर ।
  (ग) ट्रेजीकास ।
  (घ) आन्टीट्रेजीकास ।

(ङ) ट्रयान्सभर्सस अरिक्युली।

(च) वोब्लिकास अरिस।

पोषाको आर्टरिज।

१ आन्टीरियेर अरिक्युलार आर्टरी।

२ पोष्टीरियेर अरिक्युलार आर्टरी।

३ अक्सिपिटलको अरिक्युलार ब्रेञ्च।

येहको नार्भ्स—

१ अरिक्युलेरिस म्याग्नस।

२ पोष्टीरियेर अरिक्युलार।

३ अरिक्युलार ब्रेञ्च आफदी न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ।

४ अरिक्युलो टेम्पोरल ब्रेञ्च।

५ अक्सिपिटेलिस माइनर।

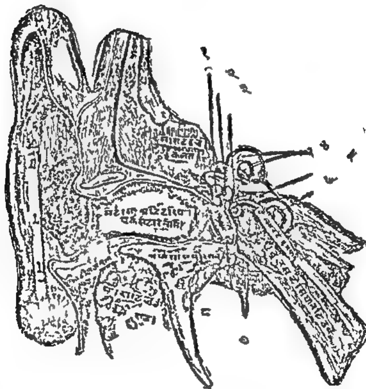
६ अक्सिपिटेलिस मेजर।

अडिटरी केनालको कुरा।

यो कक्षाको तल देखी मेम्ब्रेनाटिम्पेनाईसम्म रहन्छ। यो १½ इञ्च जत्तो लामो हुन्छ। यो वोब्लिक भै फर्वार्ड र इनवार्ड दिग्मा जान्छ। यो अडिटरीकेनाल कार्टिलेज र बोनले बन्छ।

यो केनालको कार्टिलेजिनस पार्टको सावकुटेनियास टिस्युमा धेरै सेरूमिनस ग्ल्यान्ड्स रहन्छ। येस्बाट इयार वायेक्स नीक्लन्छ।

नं १२३ अर्गान अफ हियारिं को फ्रण्टभिउ राइट साईड।

१ इङ्कास। २ मालियास। ३ ष्टेपिस। ४ सेमिसार्कुलार केनाल। ५ भेष्टिबिउल। ६ ककलिया। ७ टिपेनाम केभिटि ८ मेमब्रेना टिम्पानाइ।

(ङ) ट्रयान्सभर्सस अरिक्युली ।

(च) वोब्लिकास अरिस ।

पीनाको आर्टरिज ।

१ आन्टीरियेर अरिक्युलार आर्टरी ।

२ पोष्टीरियेर अरिक्युलार आर्टरी ।

३ अक्सिपिटलको अरिक्युलार ब्रेञ्च ।

येसको नार्भ्स—

१ अरिक्युलेरिस म्याग्नस ।

२ पोष्टीरियेर अरिक्युलार ।

३ अरिक्युलार ब्रेञ्च आफदी न्युमोग्याष्ट्रिक नार्भ ।

४ अरिक्युलो टेम्पोरल ब्रेञ्च ।

५ अक्सिपिटेलिस माइनर ।

६ अक्सिपिटेलिस मेजर ।

अडिटरी केनालको कुरा ।

यो कन्चाको तल देखी मेम्ब्रेनाटिम्पेनाईसम्म रहन्छ। यो $1\frac{1}{4}$ इञ्च जत्तो लामो हुन्छ। यो वोब्लिक भै फर्वार्ड र इनवार्डदिग्मा जान्छ। यो अडिटरीकेनाल कार्टिलेज र वोनले वन्छ।

यो केनालको कार्टिलेजिनस पार्टको साबकुटेनियास टिस्युमा धेरै सेरूमिनस ग्ल्यान्ड्स रहन्छ। येस्वाट इयार वायेक्स नीक्लन्छ।

अडिटरी केनालको आर्टरी।

१ पोष्टीरियेर अरिक्युलारको ब्रेञ्चेस।

२ इन्टर्नल म्याक्सिलरीको ब्रेञ्चेस।

३ टेम्पोरलको ब्रेञ्चेस।

येसको नार्म्स—

१ अरिक्युलो टेम्पोरल ब्रेञ्च।

२ न्युमोग्याष्ट्रिकको अरिक्युलार ब्रेञ्च।

मिडिल इयारको कुरा।

येसको दोस्रो नाम, टिम्पेनाम। यो १ इरेगुलारक्याभिटी हुन्छ र टेम्पोरल बोनको पेट्रसपोर्सनको भीत्र रहन्छ। यो जुगुलर फसाको आवभमा रहन्छ।

येसको फ्रान्टमा, केरोटिड केनाल र बीहाइन्डमा, म्याष्टयेड सेल्स रहन्छ।

येसको येक्सटर्नलमा, मियेटस अडिटोरियेस येक्सटर्नस रहन्छ र इन्टर्नलमा ल्याबिरिन्थ रहन्छ।

यो टिम्पेनाम भीत्र अेआर रहन्छ र युष्टेसियान्ट्युब द्वीयेर फेरिङ्सको साथ मील्छ।

टिम्पेनाम भीत्र ३ असिकल्स रहन्छ। नाम—

१ मेलिआस।

२ इन्कस।

३ ष्टेपिस।

यो ३ बोन्स मुभ गर्छ र मेम्ब्रेनाटिम्पेनाई दीयेर ल्याबिरिन्थको साथ मील्छ।

टिम्पेनामको बाउन्डरी।

येक्सटर्नलमा, मेम्ब्रेनाटिम्पेनाई र मियेटस। इन्टर्नलमा, इन्टर्नल इयारको आउटर सर्फेस।

बीहाईन्डमा, म्याष्टयेड सेल्स।

फ्रान्टमा, युष्टेसिया ट्युब र टेन्सर टिम्पेनाई जाने केनाल रहन्छ।

येस्को रुफ। टेगमेनटिम्पेनाईले बन्छ।

येस्को फ्लोर। जुगुलर फसाको रुफले बन्छ।

येस्को आउटर वाल। मेम्ब्रेनाटिम्पेनाई र तेस्को नजीकको बोन्सले बन्छ।

यो मेम्ब्रेनाटिम्पेनाईको नजीकमा ३ मासल्स अपरचर्स देखीन्छ।

१. (नं,) अपरचर आफ दी आइटारकर्डी पोष्टीरियेस। येस्बाट कर्डा टिम्पेनि नार्भ टिम्पेनाममा जान्छ।

२. (नं,) ग्लास्रिरियान फिसर। येस्बाट प्रसेस आसाईलिस आफ दी मेलियास र टिम्पेनिक भेसल्स जान्छ।

३. (नं,) अपरचर आफ दी आइटारकर्डी आन्टीरियेस। येस्बाट कर्डा टिम्पेनाई नार्भ, टिम्पेनामबाट बाहिर आउछ।

अडिटरी केनालको आर्टरी।

१ पोष्टेरियेर अरिक्युलारको ब्रेञ्चेस।

२ इन्टर्नल म्याक्सिलरीको ब्रेञ्चेस।

३ टेम्पोरलको ब्रेञ्चेस।

येसको नार्भर्स—

१ अरिक्युलो टेम्पोरल ब्रेञ्च।

२ न्युमोग्याष्ट्रिकको अरिक्युलार ब्रेञ्च।

मिडिल इयारको कुरा।

येस्को दोस्रो नाम, टिम्पेनाम। यो १ इरेगुलारक्याभिटी हुन्छ र टेम्पोरल बोनको पेट्रसपोर्सनको भीत्र रहन्छ। यो जुगुलर फसाको आवभमा रहन्छ।

येस्को फ्रान्टमा, केरोटिड केनाल र बीहाईन्डमा, म्याष्टयेड सेल्स रहन्छ।

येस्को येक्सटर्नलमा, मियेटस अडिटोरियेस येक्सटर्नस रहन्छ र इन्टर्नलमा ल्याब्रिरिन्थ रहन्छ।

यो टिम्पेनाम भीत्र अेआर रहन्छ र युष्टेसियान्टूयुब दीयेर फेरिङ्सको साथ मील्छ।

टिम्पेनाम भीत्र ३ असिकल्स रहन्छ। नाम—

१ मेलिआस।

२ इन्कस।

३ ष्टेपिस।

यो ३ बोन्स मुभ गर्छ र मेम्ब्रेनाटिम्पेनाई हीयेर ल्याबिरिन्थको साथ मील्छ।

टिम्पेनामको बाउन्डरी।

येक्सटर्नलमा, मेम्ब्रेनाटिम्पेनाई र मियेटस। इन्टर्नलमा, इन्टर्नल इयारको आउटर सर्फेस।

बीहाईन्डमा, म्याष्टयेड सेल्स।

फ्रान्टमा, युष्टेसिया ट्युब र टेन्सर टिम्पेनाई जाने केनाल रहन्छ।

येस्को रुप। टेगमेनटिम्पेनाईले बन्छ।

येस्को फ्लोर। जुगुलर फसाको रुफले बन्छ।

येस्को आउटर वाल। मेम्ब्रेनाटिम्पेनाई र तेस्को नजीकको बोन्सले बन्छ।

यो मेम्ब्रेनाटिम्पेनाईको नजीकमा ३ मासल्स अपरचर्स देखीन्छ।

१, (नं,) अपरचर आफ दी आइटारकर्डी पोष्टीरियेस। येस्बाट कर्डा टिम्पेनि नार्भ टिम्पेनाममा जान्छ।

२. (नं,) ग्लासिरियान फिसर। येस्बाट प्रसेस ग्रासाईलिस आफ दी मेलियास र टिम्पेनिक भेसल्स जान्छ।

३. (नं,) अपरचर आफ दी आइटारकर्डी आन्टीरियेस। येस्बाट कर्डा टिम्पेनाई नार्भ, टिम्पेनामबाट बाहिर आउछ।

टिम्पेनामको

इन्टर्नल वालमा रहने चीजहरूको नाम ।

१ फेनिष्ट्रा वोभेलिस ।

२ फेनिष्ट्रा रोटान्डा ।

३ प्रमन्टरी ।

४ आकुँई डाक्टस फ्यालोपियाईको रिज ।

५ पिरामिड ।

६ वोम्निङ्ग फर्दो ष्टेपिडियास ।

टिम्पेनामको पोष्टीरियेर वालमा १ वोम्निङ्ग छ । त्यो म्याष्टयेड प्रसेसको भीत्रमा रहने क्याभिटिसको साथ मील्छ।

टिम्पेनामको

आन्टीरियेर वालमा ३ चीज हुन्छ ।

१ टेन्सर टिम्पेनाई जाने केनाल ।

२ युष्टेसियान्ट्युवको अरिफिस ।

३ प्रसेसेस कक्लियेरी फर्मीस ।

टिम्पेनामको साथ र फेरिङ्सको साथ जो चीजले मिलाउ छ तेस्को नाम, युष्टेसियान्टयुव । यो १½ इञ्चदेखी २ इञ्चसम्म लामो हुन्छ । यो डाउनवार्ड, फर्वार्ड र इनवार्डदिग्मा जान्छ । यो कार्टिलेज, फाइवर्स टिस्यु र बोन्सले बन्छ ।

येक्सटर्नल इयार र [illegible] २५ [illegible] गर्ने मेम्ब्रेन-लाई मेम्ब्रेना [illegible]

येस्को [illegible] हुन्छ ।

मेलिआसको ह्यान्डल। यो मेम्ब्रेनाटिम्पेनाईको साथ से-
न्टरमा मील्छ र येही मेम्ब्रेनलाई इन्वार्डदिग्मा खीच्छ।

मेलिआसको कुरा।

येस्को आकार ह्यामार जस्तो हुन्छ। 'माने' घन जस्तो।

येस्को—

१ हेड।
२ नेक।
३ प्रसेसेस हुन्छ।

३ प्रसेसेसको नाम—

१ म्यानुब्रीयाम।
२ प्रसेस आफ ग्रासाइलिस।
३ प्रसेस आफ ब्रीभिस।

यो मेलिआसको हेड, वोभ्याल हुन्छ र इन्कसको साथ
आर्टिकुलेशन हुन्छ।

इन्कसको कुरा।

येस्को आकार आन्भिल जस्तो हुन्छ। 'माने' लिही जस्तो।

येस्को—

१ बाडी।
२ प्रसेसेस हुन्छ।

२ प्रसेसेसको नाम—

१ सर्ट प्रसेस।
२ लङ „ ।

बाडीको आन्टीरियेर सर्फेसमा १ फ्यासेट हुन्छ। तेस्
साथ इन्केलिआसको साथ आर्टिकुलेशन हुन्छ।

स्टेपिसको कुरा।

येस्को आकार थराप जस्तो हुन्छ। 'माने' रिकाप जस्तो

येस्को—

१ हेड।

१ नेक।

२ ब्रेञ्चेस।

१ बेस हुन्छन्।

येस्को हेडमा १ डिप्रेशन छ। तेस्को साथ इन्कासको सा
आर्टिकुलेशन हुन्छ।

येस्को बेस, फेनिष्ट्रा वोभेलिसको साथ मील्छ।

यो माथी लेखियाको ३ बोन्स, स्माल लीगामेन्ट्स र स्मा
मासल्सले ग्रुभ गराउछ।

टिम्पेनामको मासल्सको नाम।

१ टेन्सर टिम्पेनाई।

२ ष्टेपिडियास मासल्स।

टेन्सर टिम्पेनाई मासलको अरिजिन पेट्स पोर्सनको आ-
न्डर सर्फेसमा र युष्टेसियान्ट्युबको कार्टिलेजिनस पोर्सनमा र
यो मासल रहने वोनी केनालमा।

यो मासलको इन्सरसन, मेलियासको ह्यान्डलमा।

यो मासलको नार्भ सप्लाई, वोटिक ग्याङ्गलीयानको १ ब्रेञ्चले।

यो मासलको आक्सन। मेम्ब्रेनाटिम्पेनाईलाई इनवार्डदिग्मा खीन्छ।

ष्टेपिडियास मासलको अरिजिन, पिरामिडको इन्टीरियेरमा।
यो मासलको इन्सर्सन। ष्टेपिसको नेकमा।
येस्को नार्भ सप्लाई। फेसियाल नार्भको टिम्पेनिक ब्रेञ्चले।
येस्को आक्सन। ष्टेपिसको हेडलाई ब्याकवार्डदिग्मा खीन्छ।

टिम्पेनामको आर्टेरिज।

१ टिम्प्यानिक ब्रेञ्च आफ दी इन्टर्नल म्याक्सिलरी।
२ भिडियान।
३ ष्टाइलोम्याष्टयेड।
४ पेट्रोजल ब्रेञ्च आफ दी मिड्लि मीनिञ्जियाल।
५ इन्टर्नल केरोटिडको टिम्पेनिक ब्रेञ्च।
६ आसीन्डिङ फेरिञ्जियालको १ ब्रेञ्च।

येस्को नार्व्स।

१ टिम्पेनिकप्लेक्सस।

इन्टर्नल इयारको कुरा।

येस्को दोस्रो नाम, ल्याविरिन्थ। येस्मा सुन्नेको असल जन्त्र रहन्छ। येस्को भोत्र अडिटरी नार्भको सानु २ ब्रेञ्चेस रहन्छ।

यो ल्याविरिन्थ २ हिस्सामे बन्छ—

१ बोसियास ल्याविरिन्थ।
२ मेम्ब्रेनास ल्याविरिन्थ।

वोसियास ल्याविरिन्थको कुरा ।

यो ३ हिस्साले बन्छ—

१ भ्येष्टीव्युल ।

२ सेमीसार्कुलार केनाल्स ।

३ कक्लिआ ।

यो ३ चीज वोनको भीत्रको क्याभिटिज हो । यो क्याभिटिजलाई पेरिअष्टियामले बेह्रेको छ ।

यो ३ चीज भीत्र, पेरिलिम्फ भनेको पानी जस्तो चीज रहन्छ।

यो वोसियास ल्याविरिन्थभीत्र, पेरिलिम्फले बेह्रेको मेम्ब्रेनास ल्याविरिन्थ रहन्छ। यो मेम्ब्रेनास ल्याविरिन्थभीत्र १ किसिम पानी जस्तो चीज रहन्छ। नाम, येन्डोलिम्फ ।

वोसियास ल्याविरिन्थको सेन्ट्रलपार्टमा, भेष्टिव्युल रहन्छ येहो भेष्टिव्युलको पोष्टीरियेरपार्टमा, सेमीसार्कुलार केनाल्सको ५ वोम्निङ्स रहन्छ।

भ्याष्टिव्युलको आवभ र वीहाईन्डमा, ३ वोसियास केनाल्स रहन्छ। नाम, सेमीसार्कुलार केनाल्स ।

ल्याविरिन्थको आन्टोरियेरपार्ट कक्लियाले बन्छ। येस्को आकार कनिक्याल हुन्छ। येस्को वेस, इन्टर्नेल मीयेटसको साथ मील्छ।

यो कक्लिया २ चीजले बन्छ—

१ मडियोलस ।

२ लामिना स्पाइरेलिस ।

यो मडियोलसमा, अडिटरी नार्भको कक्लिया र ब्रेञ्चको धेरै फाइलामेन्ट्स जाने अरिफिसेस देखीन्छ।

मेम्ब्रेनस ल्याबिरिन्थको कुरा।

यो वोसियास ल्याबिरिन्थको भीत्र रहन्छ। येस्को भीत्रमा, येन्डोलिम्फ। वाहरमा, पेरिलिम्फ रहन्छ। यो मेम्ब्रेनास ल्याबिरिन्थले स्केला टिम्पेनाई, स्केलाभेष्टीव्युली र स्केला मिडिआ वन्ने काम दिन्छ।

यो मेम्ब्रेनास ल्याबिरिन्थ ३ हिस्साको बन्छ—

१ मेम्ब्रेनासभ्यष्टीव्युल।
२ मेम्ब्रेनास सेमीसार्कुलार केनाल्स।
३ मेम्ब्रेनास कक्लिया।

कक्लियाको केनालभीत्र अर्ग्यान्स आफ कर्टाई रहन्छ।

ल्याबिरिन्थको

आर्टरीको नाम।

१ व्यासिलरवाट आयाको इन्टर्नल अडिटरी।
२ ष्टाइलो म्याष्टयेड आर्टरी।
३ अक्सिपिटल आर्टरीको ब्रेञ्चेस।

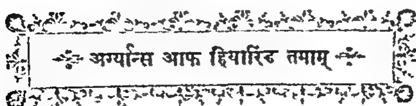
येस्को नार्भ—

१ अडिटरी नार्भ।

येस्को २ ब्रेञ्चेस, नाम—

(क) कक्लियार।
(ख) भ्येष्टिव्युलार।

इन्टर्नल इयार तमाम्।

हर्निंयाको बयान ।

आब्डोमिनल क्याभिटीबाट इन्टेष्टाइनको केही हिस्सा र पेरिटोनियामको १ पाउच इन्टर्नल आब्डोमिनल रिङबाट नीक्लनेलाई हर्निया भनीन्छ।

हर्निया २ किसिमको हुन्छ—

१ इन्गुइनल हर्निया ।
२ फिमरल „ ।

१. (नं.) इन्गुइनल हर्निया २ किसिमको हुन्छ ।
(क) येक्सटर्नल र वोब्लिक इन्गुइनल हर्निया ।
(ख) इन्टर्नल र डिरेक्ट इन्गुइनल „ ।

२. (नं.) फिमरल हर्निया ।

हर्नियाको कुरा ।

डेड वाडीमा हर्निया डिसेक्शन गर्दा, वाडी उत्तानो राखनू र पेल्भिक्सको मुनि १ बुक राखनू र उठाउनू र लोवर येक्सट्रिमिटीलाई आउटवार्डदिग्मा रोटेड गराउनू र हर्नियाको ठाउँमा टेन्स गराउनू ।

आम्बेलाईकस देखी सिम्फाइसिस प्युबिससम्म मिडिललाइनमा १ इन्सीसन दिनु । येहो इन्सीसन स्क्रोटमको फ्रान्टसम्म

नी लैजानू। फेरी इलियामको आन्टीरियेर सुपीरियेर स्पाइनदेखी आम्वेलाइकसको वीलोसम्म दोस्रा १ इन्सीसन दिनू।

योब्लिक इन्गुइनल हर्नियाको कुरा।

यो हर्निया स्पार्मेंटिक कर्डको साथसाथै जान्छ र डीप येपिग्याष्ट्रिक आर्टरीको आउटर साईडमा रहन्छ।

येरको फागान्टिस्को नाम।

डाइरेक्टको इनधाउँमा रहने—

१ इन्टेगुमेन्ट।

२ सुपरफेसियाल फेसिया।

३ इन्टर कलमनर फेसिया।

४ क्रीम्यास्टरी मासल।

५ इन्फ्यान्डी ब्युलीफारम फेसिया।

६ साब्सेरास येरियोलार टिस्यु।

७ पेरिटोनियाम।

यो योब्लिक इन्गुइनल हर्निया—

१ इन्टर्नल अबडोमिनल रिङ।

२ इन्गुइनल केनाल।

३ येक्सटर्नल आब्डोमिनल रिड।

येही ३ ठाउँको १ जगामा रहन्छ।

यो हर्निया, येक्सटर्नल आब्डोमिनल रिडबाट निस्कनेलाई नाम, कम्लीट वोब्लिक ई इन्गुइनल हर्निया। दोस्रो नाम, स्क्रोटल हर्निया भन्छन्।

यो हर्निया इन्गुइनल केनालभीत्र जो रहन्छ। नाम, इ
कम्प्लीट इन्गुइनल हर्निया। दोस्रो नाम, व्युवनोसिल हर्नि
भन्छन्।

डिरेक्ट इन्गुइनल हर्नियाको कुरा।

यो हर्निया डीप येपीग्याष्ट्रिक आर्टरीको इन्नर साईड
रहन्छ। आब्डोमिनल वालको लोवरपार्टमा १ ट्र्याङ्गुलार येस्पे
छ। नाम, हेसेलव्याक्स ट्र्याङ्गल भन्छन्। यो ट्र्याङ्गलको येक्सट
लमा डीप येपीग्याष्ट्रिक आर्टरी रहन्छ। इन्टर्नलमा, रेक्टस म
सलको मार्जीन, वीलोमा पोपार्ट्स लीगामेन्ट रहन्छ।

येस्को काभारिङ्को नाम—

१ इन्टेगुमेन्ट।
२ सुपरफिसियाल फेसिया।
३ इन्टर कलमनर फेसिया।
४ क्रीम्याष्टर मासल।
५ फेसिया ट्रान्सभर्स सेलिस।
६ साव्सेरास येरिओलार टीस्यु।
७ पेरिटोनियाम।

येही २ हर्निया डिसेक्सन गर्दा छेदंछिरी देखिने चीजहरूको नाम र ठाम—

१. (नं.) इन्टेगुमेन्ट।
२. (नं.) सुपरफिसियाल फेसिया। यो २ हुन्छ। { (क) सुपरफिसियाल लेयार। (ख) डीप लेयार।

येही २ लेयारसंको बीचमा देखिने चीजहरूको नाम—

१. इलियोहाइयो ग्याष्ट्रिक नार्भको हाइयो ग्याष्ट्रिक ब्रेञ्च

यो नार्भ येक्सटर्नेल आव्डोमिनल रिङको १ इञ्च आवभ र थोरै आउटर साईडमा देखिन्छ।

२. इलियो इन्गुइनल नार्भ। यो येक्सटर्नेल आव्डोमिनल रिङ-बाट बाहिर आई मेलको स्क्रोटममा, फिमेलको लेबिया-ममा जान्छ।

३. सुपरफिसियाल येपिग्याष्टिक आर्टरी र भेन्स। यो फिमरल आर्टरीबाट पोपार्ट लीगामेन्टको ½ इञ्ची वीलोबाट र स्याफिनस वोम्निडबाट आव्डोमिनमा, आम्बेलाइकससम्म जान्छ।

४. सुपरफिसियाल सार्कमफ्लेक्स इलियाक भेसल्स। यो पोपार्ट लीगामेन्टको साथ२ आउटवार्डदिग्मा इलियामको क्रेष्ट-सम्म पुग्छ।

५. सुपरफिसियाल येक्सटर्नेल प्युडिक भेसल्स। यो फिमरल आर्टरीको इन्नरसाईडबाट उठी स्याफिस वोम्निडबाट इन्-वार्डदिग्मा स्पार्मेटिक कर्डलाई क्रसगरी आव्डोमेनको लोवरपार्टमा र पेनिस र स्क्रोटममा गै सप्लाई गर्छ।

६ सुपरफिसियाल र इन्गुइनल लिम्फ्याटिक ग्ल्यान्ड ८।१० वोटा हुन्छ।

७ सुपरफिसियाल फेसियाको डिप लेयार। दोस्रो नाम, फेसिया आफ स्कार्पा।

सुपरफासियाल फेसियाको र लेयार्सको वीचको देखने चीज समाप्त।

३. (नं.) येक्सटर्नेल वोब्लिक मासलको आपोन्युरोसिस।

यो आपोन्युरोसिसको ३ पोर्शन्स हुन्छ—

(क) जुन हिस्सा इलियामको आन्टीरियेर सुपीरियेर स्पा
नदेखी, अस्प्युबिसको स्पाइनसम्म रहन्छ। ना
पोपार्ट लीगामेन्ट भन्छन्।

(ख) येस्को जुन हिस्सा पोपार्ट लीगामेन्टको इन्नर साईड
देखी पेक्टीनियाल लाइनसम्म लागनेलाई गीमब
नट्स लीगामेन्ट भन्छन्।

(ग) येस्को जुन फाइबर्स, पेक्टीनियाल लाइनदेखी अप
वार्ड र इन्वार्डमा, येक्सटर्नेल आब्डोमिनल रिङ्को
इन्नर पिलार्सको बीहाईन्डदेखी लिनिआ आल्बासम्
पुग्छ। नाम, ट्रयाङ्गुलार लीगामेन्ट आफ दी आब्डो
मेन भन्छन्।

येही आपोन्युरोसिसमा र अस्प्युबिसको क्रेष्टको आबभमा
१ ट्रयाङ्गुलार वोब्लिङ्ग छ। नाम, येक्सटर्नेल आब्डोमिनल रि
भन्छन्। येस्को दोस्रो नाम, सुपरफिसियाल आब्डोमिनल रि
भन्छन्। यो अस्प्युबिसको आबभ र आउटरसाईडमा रहन्छ
यो रिङ्को आकार ट्रयाङ्गुलार हुन्छ। येस्को बेसदेखी येपेक्ससम्म
१ इञ्च, ट्रयान्सभर्सदिग्मा ½ इञ्च हुन्छ।

येही रिङ्को आबभमा केहि कार्भ फाइबर्स देखिन्छ। नाम,
इन्टर कलमनर फाइबर्स भन्छन्।

येही रिङ्को बोलोमा अस्प्युबिसको क्रेष्ट देखिन्छ।

येही रिङको येक्सटर्नलमा, येक्सटर्नल पिलार्स रहन्छ। नाम, इन्फीरियेर पिलार्स।

येही रिङको इन्टर्नलमा, इन्टर्नल पिलार्स रहन्छ। नाम, सुपीरियेर पिलर।

येही २ पिलार्सको वीचमा, इन्टर कलमनर फेसिया रहन्छ। यो फेसिया, स्पार्मेटिक कर्ड र टेष्टिसको आउटर सर्फेससम्म पुग्छ र येही हिसापले येस्को दोस्रो नाम, येक्सटर्नल स्पार्मेटिक फेसिया भन्छन।

येक्सटर्नल वोब्लिकको आपोन्युरोसिस उठाउदा, यो मासलको आपोन्युरोसिस उठाउदा, येक्सटर्नल इन्सीसनवाट उठाउन्। यो उठाउदा इन्टर्नल वोब्लिक, क्रीम्याष्टर, इन्गुइनल केनाल, स्पार्मेटिककर्ड देखिन्छ। क्रीम्याष्टर मासलको फाइवर्स मिलाउने १ फेसिया देखिन्छ। नाम, फेसिया क्रीम्याष्टेरिका र क्रीम्याष्टर फेसिया भन्छन्।

इन्टर्नल वोब्लिक मासल उठाउदा, येस्को मुनि ट्र्यान्सभर्स सेलिस मासल र येस्को मुनि ट्र्यान्सभर्स सेलिस फेसिया देखिन्छ। यो फेसिया मुनि पेरिटोनियाम देखिन्छ।

यो इन्गुइनल केनालमा, मेलको स्पार्मेटिक कर्ड र फिमेलको राउन्ड लीगामेन्ट रहन्छ।

यो इन्गुइनल केनालको दोस्रो नाम, स्पार्मेटिक केनाल भनिन्छ। यो केनाल अगिमा इन्टर्नल आब्डोमिनलरिङदेखी, वीलोमा येक्सटर्नल आब्डोमिनलरिङसम्म रहन्छ।

येही केनालको फ्रान्टमा—

१ इन्टेगुमेन्ट ।

२ सुपरफिसल फेसिया ।

३ येक्सटर्नल वोब्लिकको आपोन्युरोसिस ।

४ इन्टर्नल वोब्लिक ।

येही केनालको वीहाईन्डमा—

१ ट्र्याङ्गुलर लीगामेन्ट ।

२ इन्टर्नल वोब्लिक ।

३ ट्र्यान्सभर्स सेलिसको कञ्ज्वा इन्टेन्डन ।

४ ट्र्यान्सभर्स सेलिस फेसिया ।

५ साव् पेरिटोनियाल फेसिया ।

६ पेरिटोनियाम ।

येही केनालको आवभमा—

१ इन्टर्नल वोब्लिक ।

२ ट्र्यान्सभर्स सेलिसको फाइवर्स ।

येही केनालको वीलोमा—

१ ट्र्यान्सभर्ससेलिस फेसिया ।

२ पोपार्ट लीगामेन्ट रहन्छ ।

इन्टर्नल आव्डोमिनलरिङ । दोस्रो नाम, डीप आव्डोमिनलरिङ भन्छन । यो ट्र्यान्सभर्स सेलिस फेसियामा रहन्छ र इलियामको आन्टीरियेर सुपीरियेर स्पाइन र प्युविसको सिम्फाइसिसको वीचमा र पोपार्ट्स लीगामेन्टको ½ इञ्च आवभमा रहन्छ ।

येही रिङको येक्सटर्नल र आवभमा, ट्र्यान्सभर्स सेलिसको ाईवर्स रहन्छ।

येही रिङको बीलो र इन्टर्नलमा, डीप येपिग्याष्ट्रिक भेस- ःस रहन्छ।

येही रिङमा, इन्फ्यान्डी व्युलमफारम फेसिया रहन्छ।

फेसिया ट्र्यान्सभर्स सेलिसको र पेरिटोनियामको बीचमा, ाबपेरिटोनियाल येरिवोलार टिस्यु रहन्छ।

डीप येपिग्याष्ट्रिक आर्टरी, येक्सटर्नल इलियाक आर्ट- ीको ब्रेञ्चेस हो। यो पोपार्ट लीगामेन्टको आवभबाट उठ्छ। यो इन्टर्नल आव्डोमिनल रिङको इन्नर मार्जीनबाट गै ट्र्यान्स- भर्स सेलिस फेसिया र पेरिटोनियामको बीचबाट जान्छ, फेरी यो आर्टरी, रेक्टस मासलको सीडबाट, सेमिलुनर फोल्ड आफ डग्- लसको बीलोबाट, अपवार्डदिग्मा जान्छ।

फिमरल हर्नियाको कुरा ॥

यो हर्निया फिमेलडेड बाडीमा अस्सल देखिन्छ।

येस्को इन्सीसन—

१. (पैह्ला) आन्टोरियेर सुपोरियेर स्पाइनस प्रसेसदेखी पोपार्ट लीगामेन्टबाट सिम्फाइसिस प्युबिससम्म दिनू।

२. (दोस्ता) इन्सीसन। यो इन्सीसनको ६ इञ्च बीलोमा, थाईको ट्र्यान्सभर्सदिग्मा दिनू।

यो २ इन्सीसनलाई थाईको लञ्जीच्युडिनलदिग र इन्नर साईडमा मीलाउनू।

येही केनालको फ्रान्टमा—

१ इन्टेगुमेन्ट ।

२ सुपरफिसल फेसिया ।

३ येक्सटर्नेल वोब्लिकको आपोन्युरोसिस ।

४ इन्टर्नेल वोब्लिक ।

येही केनालको वोहाईन्डमा—

१ ट्र्याङ्गुलर लीगामेन्ट ।

२ इन्टर्नेल वोब्लिक ।

३ ट्र्थान्सभर्स सेलिसको कञ्ज्वा इन्टेन्डन ।

४ ट्र्थान्सभर्स सेलिस फेसिया ।

५ साब् पेरिटोनियाल फेसिया ।

६ पेरिटोनियाम ।

येही केनालको आवभमा—

१ इन्टर्नेल वोब्लिक ।

२ ट्र्थान्सभर्स सेलिसको फाइवर्स ।

येही केनालको वीलोमा—

१ ट्र्थान्सभर्ससेलिस फेसिया ।

२ पोपार्ट लीगामेन्ट रहन्छ ।

इन्टर्नेल आब्डोमिनलरिङ । दोस्रो नाम, डीप आब्डोमिनलरिङ भन्छन । यो ट्र्यान्सभर्स सेलिस फेसियामा रहन्छ र इलियामको आन्टीरियेर सुपीरियेर स्पाइन र प्युबिसको सिम्फाइसिसको बीचमा र पोपार्ट्स लीगामेन्टको ½ इञ्च आवभमा रहन्छ ।

येही रिङको येक्सटर्नल र आवभमा, ट्रथान्सभर्स सेलिसको फाईवर्स रहन्छ।

येही रिङको वोलो र इन्टर्नलमा, डीप येपिग्याष्ट्रिक भेस-ल्स रहन्छ।

येही रिङमा, इन्फयान्डी व्युलमफारम फेसिया रहन्छ।

फेसिया ट्रथान्सभर्स सेलिसको र पेरिटोनियामको बीचमा, साव्पेरिटोनियाल येरिवोलार टिस्यु रहन्छ।

डीप येपिग्याष्ट्रिक आर्टरी, येक्सटर्नल इलियाक आर्टरीको ब्रेञ्चेस हो। यो पोपार्ट लीगामेन्टको आवभवाट उठ्छ। यो इन्टर्नल आव्डोमिनल रिङको इन्नर मार्जीनवाट गै ट्रथान्स-भर्स सेलिस फेसिया र पेरिटोनियामको बीचवाट जान्छ, फेरी यो आर्टरी, रेक्टस मासलको सीडवाट, सेमिलुनर फोल्ड आफ डग्लसको वोलोवाट, अपवार्डदिग्मा जान्छ।

फिमरल हर्नियाको कुरा।

यो हर्निया फिमेलडेड वाडीमा अस्सल देखिन्छ।

येल्को इन्सीसन्—

१. (पैहा) आन्टोरियेर सुपोरियेर स्पाइनस प्रसेसदेखी पोपार्ट लीगामेन्टवाट सिम्फाइसिस प्युविससम्म दिनु।

२. (दोस्रा) इन्सीसन। यो इन्सोसनको ६ इञ्च वीलोमा, थाईको ट्रथान्सभर्सदिग्मा दिनू।

यो २ इन्सीसनलाई थाईको लङोच्युडिनलदिग र इन्नर साईडमा मीलाउनू।

फिमरल हर्नियाको

काभारिङ्ग उइडिनदेखी आउटवार्ड ।

१ पेरिटोनियाम ।
२ साब् सेरास येरिवोलार टिस्यु ।
३ क्रुरेली आफ सेप्टम ।
४ क्रुरल सिड ।
५ क्रीब्रिफारम फेसिया ।
६ सुपरफिसियाल फेसिया ।
७ इन्टेगुमेन्ट ।

सुपरफिसियाल फेसियाको

२ लेयार्सको बिचीथमा ।

१ लङ स्याफिनस भेन ।
२ इन्टर्नल स्याफिनस भेन ।
३ सुपरफिसियाल येक्सटर्नल प्युडिक आर्टरी भेन ।
४ सुपरफिसियाल येपिग्याष्ट्रिक आर्टरी भेन ।
५ सुपरफिसियाल सार्कमफ्लेक्स इलियाक आर्टरी र भेन ।
६ सुपरफिसियाल इन्गुइनल लिम्फ्याटिक ग्ल्यान्ड ।
७ इलियोइन्गुइनल नार्भ ।
८ जेनिटोक्रुरल नार्भको जेनिटोक्रुरल ब्रेञ्च ।

यो जेनिटोक्रुरल नार्भको जेनिटोक्रुरल ब्रेञ्च, फिमरल आर्टरीको थोरै येक्सटर्नलमा र सुपरफिसियालमा रहन्छ ।

स्याफिनस वोप्निङ फेसियालेटामा रहन्छ । येस वोप्निङमा रहेको फेसियालाई क्रीब्रिफारम फेसिया भन्छन् ।

थाईको डीप फेसियाको नाम, फेसियालेटा भन्छन्।

येस्को १ हिस्साको नाम, इलियो टिवियालवेन्ड भन्छन्। ो टिवियाको येक्सटर्नल र ट्युवेरोसिटीमा लाग्छ।

स्याफिनस वोम्निङ्चार—

१ इन्टर्नल स्याफिसलरी भेन र

२ अरु अरु साना २ भेसल्स जान्छ।

• यो स्याफिनस वोम्निङ १½ इञ्च लामो, ½ इञ्च वाईड हुन्छ। यो थाईको फ्रान्टको आवभ र इन्नरपार्टमा रहन्छ र पोपार्ट लीगामेन्टको वीलोमा, वोब्लिक भैं डाउनवार्ड र आउटवार्डदिग्मा जान्छ।

यो स्याफिनस वोम्निङको आउटवार्डमा, फेसियालेटाको इलियाक पोर्सन रहन्छ। इन्नर साईमा, फेसियालेटाको प्युविक पोर्सन रहन्छ।

यो स्याफिनस वोम्निङ्गको आउटर मार्जीन कार्भ्ड भैं आउटवार्डदिग्मा जान्छ।

फ्यालिसफारम प्रसेस। दोस्रो नाम, सुपीरियेर कर्नू र यो स्याफिनस वोम्निङको इन्नर वाउन्डरी। फिमरल भेसल्सको आउटर र वीहाईन्डमा रहन्छ।

पोपार्ट लीगामेन्टको दोस्रो नाम, क्रुरल आर्च। यो येक्सटर्नल वोब्लिक मासलको लोवर वर्डरको आपोन्युरेसिस हो, इलियामको आन्टीरियेर सुपीरियेर स्पाईनदेखी अस्प्युविसको स्पाईनसम्म रहन्छ।

क्रुरल सीड। दोस्रो नाम, फिमरल सीड। यो आव्डोमेन-

बाट आयाको फेसीले बन्छ। येही सीडको आउटरबर्डरलाई जे, निटोक्रुरलनाभले पार्फोरेट गर्छ। येही सीडको इन्नरबर्डरलाई इन्टर्नल स्याफिनस भेनले पियार्स गर्छ। येही सीडको फ्रान्टमा, फेसियालेटाको इलियाक पोर्सन रहन्छ। येही सीडको बीहाई-न्डमा, फेसियालेटाको प्युबिक पोर्सन रहन्छ। येही क्रुरल सीड-को आन्टीरियेर वाल उठाउदा, यो २ वोटा सेप्टम जस्तो देखीन्छ। येही २ सेप्टमले, येही २ क्रुरल सीडलाई ३ हिस्सा गराउ छ।

येक्सटर्नल हिस्सामा, फिमरल आर्टरी रहन्छ।

बीचको हिस्सामा, फिमरल भेन रहन्छ।

इन्टर्नल हिस्सा, खाली रहन्छ, कोही २मा १ सानू लिम्फयाटिक ग्लयान्ड रहन्छ।

येही खाली रहेको हिस्साको नाम, फिमरल केनाल। दोस्रो नाम, क्रुरल केनाल भन्छन्। येस्बाट फिमरल हर्निया निक्लन्छ।

क्रुरल सीडको फ्रान्टमा र पोपार्ट लीगामेन्टको आब्डोमिनको साईडमा, केही फाइबर्स देखीन्छ। नाम, डीप क्रुरल आर्च। यो आर्च येक्सटर्नलदिग्मा, पोपार्ट लीगामेन्टको सेन्टरमा लाग्छ। इन्टर्नलदिग्मा, पेक्टीनियाल लाईनमा लाग्छ।

क्रुरल केनालको बयान।

यो फिमरल भेन र क्रुरल सीडको इन्नर वालको बीचमा रहन्छ। यो ½ इञ्च देखी ½ आधा इञ्चसम्म लामो हुन्छ र सेफिनस वोप्निङ्को अपरपार्टदेखी गीम्बर नट्स लीगामेन्टसम्म रहन्छ।

बेस्को बाउन्डरिज—

आन्टीरियेर वाल। फेसियालेटाको फ्याल्सिफारम प्रसेस, फेसिया ट्रयान्सभर्स सेलिस र पोपार्ट लीगामेन्टले बन्छ।

पोष्टीरियेर वाल। फेसियालेटाको प्युबिक पोर्सन र इलियाक फेसियाले बन्छ।

आउटर वाल। फिमरल भेनको इन्नर साईडमा रहेको सेप्टमले बन्छ।

इन्नर वाल। फिमरल सीडको इन्नर साईडले बन्छ।

यो क्रुरल सीडको
२ अरिफिसेस रहन्छ।

१. अपर अरिफिस। येस्तो नाम, फिमरलरिङ। तेस्तो नाम, क्रुरल रिङ भन्छन। सेप्टमक्रुरेलीले येस्लाई बन्द गर्छ।

२. लोवर अरिफिस। येस्तो नाम, स्याफिनस वोभिड भन्छन। यो वोभिडलाई क्रीब्रिफारम फेसियाले क्लोज गर्छ।

यो क्रुरल सीड र स्याफिनस वोभिङ्ग मिली जन्मा भयाको केनालको नाम, फिमरल केनाल भन्छन्।

येही फिमरल रिङ आव्डोमेनको क्याभिटीसम्म जान्छ।

येही रिङको फ्रान्टमा, पोपार्ट लीगामेन्ट र डीप क्रुरल आर्च रहन्छ।

येही रिङको वीहाईन्डमा, अस्प्युबिस पेक्टीनियास मासल र फयसियालेटाको प्युबिक पोर्सन रहन्छ।

येही रिङको इन्टर्नलमा, गीम्बरनट्स लीगामेन्ट, कञ्जा-इन्टेन्डन, ट्रयान्सभर्ससेलिस फेसिया र डीप क्रुरल आर्च रहन्छ।

येही रिङको येक्सटर्नलमा, फिमरल भेनको इन्नर साईडको सेप्टम रहन्छ।

येही फिमरल रिङ ½ आधा इञ्च जत्ती लङ डायामेटर हुन्छ।

येही रिङ मेलको भन्दा, फिमेलको लार्ज हुन्छ। येही हिसापले फिमेलको फिमरल हर्निया ज्यादा हुने सम्भव हुन्छ।'

येही क्रुरल रिङको

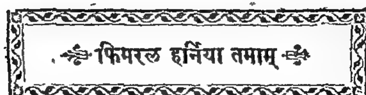
चौरिपरि रहने चीजहरूको पोजिशन।

येही रिङको आन्टीरियेर मार्जीनको आवभमा मेलको स्पार्मेटिककर्ड र फिमेलको राउन्ड लीगामेन्ट रहन्छ।

फिमरल भेन। येही रिङको आउटरसाईडमा रहन्छ।

डीप येपिग्याष्ट्रिक आर्टरी। येही रिङको अपवार्ड र इन्वा-र्डवाट जान्छ।

येही रिङको आउटरसाईडमा, अब्टुरेटर आर्टरी रहन्छ।

स्कियोरेक्टल रिजनको बयान।

यो रिजन पेरिनियामको बीहाईन्डमा रहन्छ। येसा रेक्टमको सेसभाग र योटा डीपफसा रहन्छ। नाम, स्कियोरेक्टल फसा भन्छन्।

यो रेक्टल रिजनको मिडिलमा येनासको अपरचर रहन्छ। येही ठाउँमा सुपरफिसियाल फेसिया, फ्याट, स्माल साइटिक नाभंको २।३ वोटा क्युटेनियास ब्रेञ्चेस र ४ मासल्स रहन्छ।

यो ४ मासल्सको नाम—

१ करुगेटर क्युटिसयेनाई।
२ येक्सटर्नल स्फीङ्टरयेनाई।
३ इन्टर्नल स्फीङ्टरयेनाई।
४ लिभेटरयेनाई मासल्स।

स्कीयोरेक्टल फसाको कुरा।

यो फसा रेक्टमको सेसभाग र २ दिग्को स्कियामको ट्युवेरोसिटीको बीचमा रहन्छ। येस्को आकार ट्र्याङ्गुलर हुन्छ। येस्को वेस वाडीको सर्फेसमा रहन्छ। स्कीयोरेक्टल रिजनको इन्टेगुमेन्टले बन्छ।

येस्को येपेक्स अपवार्डदिग्मा जान्छ र लिभेटरयेनाई मासल्को आउटर सर्फेसमा रहेको थिन मेम्ब्रेनसम्म पुग्छ।

येस्को वेसको चौड़ाई १ इञ्च जत्ती हुन्छ। २ इञ्च जत्ती डीप हुन्छ।

येस्को बाउन्डरिज—

इन्टर्नलमा—

१ लिभेटरयेनाई।

२ स्फिङ्टरयेनाई।

३ कक्सिजियाल मासल्स।

येक्सटर्नलमा—

१ स्कियामको ट्युबेरोसिटी।

२ अब्टुरेटर इन्टर्नसको इञ्चरसफेसलाई काभार गर्ने अब्टुरेटर फेसिया।

फ्रान्टमा—

१ सुपरफिसियाल।

२ डीप पेरिनियाल फेसियाको मिलने ठाउँ।

बीहाईन्डमा—

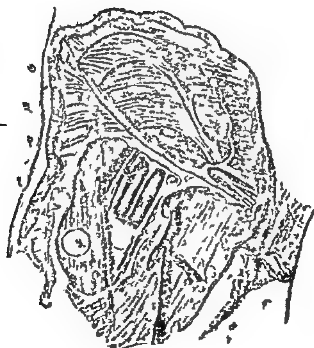
१ ग्लुटिआस म्याक्सिमासको मार्जीन।

२ ग्रेट स्याक्रो साइटिक लीगामेन्ट।

येही स्कियो रेक्टल फसामा धेरै याडीपोस टिस्यु रहन्छ। येही हिसापले येस ठाउँमा आब सेस भो भने भीतर घुस्दै जान्छ।

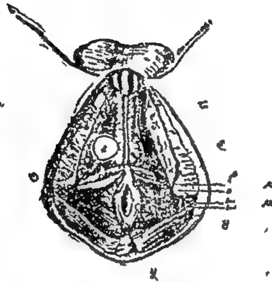
येही फसाको आउटर वालमा, स्कीयाल ट्युबेरोसिटीको मार्जीनको १½ इञ्चो आबभमा, इन्टर्नल प्युडिक आर्टरी, भेन र नार्भ्स रहन्छ। येही ३ चीज अब्टुरेटर फेसियाले बनेको १ सीड भीत्र रहन्छ। यो सीडको नाम, केनाल आफ आल्कल भनीन्छ।

न १२४ फिमोराल हार्निया, फासा लेटा को इलियाक
हिसा रिमुभगरि फिमोराल भेसलस कैसिद
उठाइ फिमोराल केनाल देखिन्छ ।

१ एण्टिरियार क्रुराल । २ फिमोराल आटारि । ३ फिमोरालभेन
४ इण्टार्नाल साफेनास भेन । ५ सार्टोरियास । ६ ग्राफेगाम सी

चि १२५ मेल पेरिनियाम को सुपारफिसियाल मासल्स र भेसल्स।

१ सुपारफिसियाल पेरिनियाल आर्टरि। २ सुपारफिसियाल पेरिनियाल नार्भ। ३ इण्टार्नाल पिउडिक नार्भ। ४ इण्टार्नाल पिउडिक आर्टारि। ५ ग्लुटियास मगाक्सिमास। ६ ट्रान्सभार्स पेरिनियाइ। ७ एकसि लरेटर इउरिन। ८ इरेक्टर पेनिस।

येस ठाउँको इन्टेगुमेन्टमा, इन्फीरियेर हेमरहयेडल भे-सल्स र नाभ्सं रहन्छ ।

स्कियोरेक्टल फसा तमाम् ।

मेलको पेरिनियामको बयान ।

यो पेरिनियाल येस्पेस, डायाङ्गुलार हुन्छ । येस्को २ दिग्मा स्कियाम र प्युबिक बोन्सको रेमाई, फ्रान्टमा मिली प्युबिक आर्च बन्छ ।

वीहाईन्डमा, स्कियामको २ ट्युबेरोसिटीको बीचको जगा रहन्छ ।

येही पेरिटोनियाल येस्पेसको ल्याटारयाल बाउन्डरिज आ-डाल्टमा ३ देखी ३½ इञ्च सम्म हुन्छ । येस्को वेस २ देखी ३½ इञ्च सम्म हुन्छ । तर साधारनमा २½ इञ्च हुन्छ ।

येही पेरिनियामको फ्रान्ट र मिडिलमा १ सिलाई गरेको जस्तो दाग देखिन्छ । नाम, रेफि भनिन्छ ।

येही ठाउँमा रहेको चीजहरुको नाम—

१ स्कीन ।

२ सुपरफिसियाल फेसियाको सुपरफिसियाल लेयार ।

३ सुपरफिसियाल फेसियाको डीप लेयार । दोस्रो नाम, फेसिया आफ कलिस भन्छन ।

४ इन्टर्नेल प्युडिक आर्टरीको टार्मिनेल ब्रेंचेस र तेस्को साथ भेन र नार्भ्स ।

५ पेनिस र युरिथ्राको मासल्स अर्थात् आक्सिलारेटर युरिनी, इरेक्टरपेनिस र ट्र्यान्सभर्सस पेरिनियाई ।

६ कर्पोराक्याभारनोसाको क्रुरा ।

७ कर्पोस स्पञ्जोससको वाल्व ।

८ डीप पेरिनियाल फेसिया ।

९ पेरिनियामको सेन्ट्रल टेन्डेन ।

येही पेरिनियाल येस्पेसको फ्लोर ट्र्याङ्गुलर लीगामेन्टले बन्छ। येही लीगामेन्टको २ लेयार्स हुन्छ। नाम—

१ सुपरफिसियाल लेयार ।

२ डीप लेयार ।

सुपरफिसियाल लेयार, २ दिगको स्कियो प्युबिक रेमासको बीचमा रहन्छ।

डीप लेयार, अब्टुरेटर फेसियाबाट प्युबिक आर्चसम्म रहन्छ।

१० कम्प्रेसर युरिथ्री मासल ।

११ काउपार्स ग्ल्यान्ड ।

१२ प्रष्टेट ग्ल्यान्ड ।

मेलको पेरिनियाम समाप्त् ।

फिमेलको पेरिनियामको बयान ।

यो पेरिनियाम, मेलको भन्दा फराक हुन्छ । येस्को मिडिल लाइनमा भाल्भो भेजाइनल प्यासेज रहन्छ ।

येस्मा रहेको चीजहरूको नाम—

१ सुपरफिसियाल फेसियाको सुपरफिसियाल लेयार ।
२ सुपरफिसियाल फेसियाको डीप लेयार ।
३ फिमेल पेरिनियामको मासल्स अर्थात् स्फिङ्टर भेजाइनी इरेक्टर क्लाइटोराई डिस र ट्रयान्सभर्स पेरिनियाई मासल्स ।
४ डीप पेरिनियाल फेसिया, येस्बाट फिमेल युरिथ्रा निक्लन्छ ।
५ कम्प्रेसर युरिथ्री ।
६ आर्टरिज र भेन्स, नार्भ्स, मेलको जस्तो ।

फिमेलको पेरिनियाम, भेजाइनाको लोवरपार्ट देखी रेक्टमको बीचको जगामा रहन्छ ।

येस्को बेस स्किनले काभार गर्छ ।

येस्को आन्टीरियेर सर्फेस, भेजाइनाको पोष्टीरियेर वालको बीहाइन्डमा रहन्छ ।

येस्को पोष्टीरियेर सर्फेस, रेक्टमको आन्टीरियेर वालको फ्रान्टमा रहन्छ ।

फिमेल पेरिनियाम, बीफोरदेखी ब्याकवार्ड १ इञ्च र ½ इञ्च चौडाई हुन्छ । येस्को २ दिग्मा स्कियामको ट्युबेरोसिटी रहन्छ ।

येही ठाउँमा फिमेलको येक्सटर्नल अर्ग्यान् आफ जेनरेसन रहन्छ ।

यो पेरिनियामको बीहाईन्डमा, पोष्टीरियेर कमीसर रहन्छ ।

फिमेल पेरिनियाम तमाम्

